

ལྷ་ཁ་ བསམ་མེ་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་ཚོས་སྤྱང་དང་གནས་
བདག་གཞི་བདག།

GUARDIAN DEITIES OF CHHUKHA, SAMTSE &
DAGANA DZONGKHAG

གླེགས་བམ་དྲུག་པ། VOLUME VI

མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པའི་འཁྲུངས་སྐར་ལུ་གུས་བཏུད།
དམིགས་བསལ་དཔེ་སྐྱུན་ཐེངས་དང་པ།

LIMITED FIRST EDITION

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང། སྤ་རོ།

NATIONAL MUSEUM OF BHUTAN, PARO

སྟོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

ནང་སྲིད་དང་སྟོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག།

Foreword

Bhutan has had an age-old tradition of worshipping Protective and Guardian Deities. People worship and seek protection from deities who are unique to their villages and localities. Thus far, the tradition has been transmitted orally through generations, and rarely recorded in writing. Proper record-keeping and documentation is a must, to ensure that the sacred practices do not die out and is preserved for future generations.

The National Museum of Bhutan, Paro, led by their Officiating Director Phendey Lekshey Wangchuk has taken the initiative of researching and documenting the principal and universally known Protective and Guardian Deities of the twenty Dzongkhags. They have compiled them into 11 volumes of books, as well as 11 *potis* or volumes of *Soekha* texts.

The initiative has been undertaken to preserve and promote the spiritual and historical values of Bhutan. The books are designed in such a manner that it is easily accessible by a wide range of readers and would encourage interest in the sacred deities of Bhutan, especially those of their locality.

This publication is timely as part of an effort in preserving and promoting our historical, cultural, spiritual and traditional values which makes Bhutan, truly unique in the world.

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'S' and 'D' followed by the name 'Sonam Dechan Wangchuck' in a cursive script.

⎵ **HRH Princess Sonam Dechan Wangchuck** ⎶

སྡོམ་བརྗོད།

༣ ང་བཙམ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཏེ་ལུ་ཡང་ ས་གནས་ཀྱི་ལུང་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལུ་དབང་བའི་གནས་བདག་
 དང་གཞི་བདག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་ལུ་མིང་གི་རྣམ་གངས་མ་འདྲམ་གནས་བདག་ གཞི་བདག་ ཡུལ་ལྗོ་
 སྐྱེས་ལྗོ་ ལྷ་དང་བཙན་ལ་སོགས་པ་མིང་བཏགས་ཚུལ་མ་འདྲམ་ལེ་ཤ་ཅིག་རང་ཡོད་པ་ཡིན། མིང་དེ་སྐྱེ་
 བཏགས་དགོ་མི་དེ་ཡང་ ས་གནས་དེ་གི་བདག་པོ་འབད་ནི་འདི་གིས་གནས་བདག་དང་། ས་གཞི་དེ་ཚུ་གི་
 བདག་པོ་འབད་ནི་འདི་གིས་གཞི་བདག་ཟེར་ལཱ་ཡིན། དེ་ཡང་ སྡོད་འཇུག་བསྡོམ་བའི་ལེ་ལུ་ལས། དགོན་
 སོགས་ལམ་མེད་ཉམ་ང་བར། །བྱིས་པ་རྒན་པོ་མགོན་མེད་པ། །གཉིད་ལོག་ཕྱོས་ཤིང་རབ་ཕྱོས་རྣམས། །ལྷ་
 དག་སྲུང་བ་བྱེད་པར་ཤོག། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྤེ་ཡུལ་མི་ཚུ་ལུ་དཀར་ཕྱོགས་སྡོད་བའི་ལྷ་བཟུམ་སྤེ་མགོན་
 སྐྱབས་མཛད་ནི་དང་ ཡུལ་མི་ཚུ་གིས་ཡང་ སྐྱབས་མཛད་པའི་ལྷ་བཞིན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་ནི་འདི་གིས་ཡུལ་
 ལྷ། མི་གར་ཡིན་རུང་ རང་གཏེ་སྐྱེ་ས་ལུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་དེ་རང་གི་སྐྱེ་ལྷ། བྲག་རི་དང་གངས་རི་ཚུ་ལུ་
 གནས་པའི་གཞི་བདག་ལྷ་ལྷ་བདུད་ཚུ་མཉམ་དུ་འདྲེས་པ་ལས་སྤོབས་དང་རུས་པ་སྤོམ་སྤེ་སྤེས་ཞིན་མ་ལས་
 དཀར་ཕྱོགས་ལུ་སྲུང་སྡོམ་མཛད་མི་ལུ་བཙན། འདི་ལུ་ཡང་ ལྷ་བཙན། ལྷ་བཙན། བདུད་བཙན། ཟེར་དབྱེ་བ་
 མ་འདྲམ་གསུམ་དེ་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན། སྡོམ་ཤིང་དང་ཚུ་མིག་མཚོ་རྗེ་ཚུ་ལུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་ལུ་ལྷ། བྲག་
 དང་ཤིང་ཚེན་རྩོ་བཟུམ་ལུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་ལུ་བདུད་ཟེར་གཞི་བདག་ཡིན་མ་ ཅོག་རང་འཐད་རུང་
 བང་གསེས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལེ་ཤ་ཡོད་པ་ཡིན།

གཞི་བདག་གི་གོ་དོན་ཡང་ཉེ་མ་རྒྱ་གར་གཡུས་ལུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤིང་པོའི་སྐབས་གོད་སྤྱིན་འཕྲོག་
 མའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་དུས་ལུ་ རྟོན་པོ་གཅིག་ཤི་བའི་ཤུལ་ལས་གོད་སྤྱིན་ལུ་སྐྱེས་ཏེ་
 གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་ལུ་ཚོ་འཕྲུལ་མ་རུངས་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དམ་ལུ་བཏགས་པའི་
 ཤུལ་མར་ ཡུལ་ལྷར་བསྐྱོས་ཏེ་ ཡུལ་དེ་གི་མི་ཚུ་གིས་གནས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་བཟུང་དོ་བཟུམ་དང་། སྟོན་ལྷང་
 ར་སྐྱུག་པོའི་གོང་ལུ་དགོ་སྟོང་གཅིག་སྟོམ་གནང་བཞུགས་པའི་སྐབས་རྟེན་པོ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱལ་པོ་གིས་
 བསད་ནིའི་དཔའ་བཙམས་ལས་ དགོ་སྟོང་གིས་སྟོན་ལམ་ལོག་པ་བཏབ་སྟེ་ ཤི་བའི་ཤུལ་ལས་ བཙན་རྒྱལ་
 ཚེ་ལུ་དམར་པོ་དྲག་པོ་སྐྱུན་བདུན་ལུ་འཁྲུངས་ཏེ་ རྒྱལ་རིགས་ཚུ་གི་སྟོག་དབྱགས་ལེན་མི་དང་། འཇིག་རྟེན་ག་
 ར་ཕུང་དགོགས་ཀྱི་གཞི་ལུ་གྱུར་མི་དེ་ དབང་དྲག་པར་དབང་ཚེན་གྱིས་དམ་བཞག་གནང་སྟེ་ སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་སྲུང་བར་ཁས་སྲུངས་ཚུལ་དེ་ཡང་ ཚེ་ལུ་དམར་གསོལ་མཚོད་ལས། དང་པོ་འདུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་
 པའི་དགོ་སྟོང་ཚེ། །བར་དུ་ཚངས་སྟོན་ཉམས་པའི་གདུག་པ་ཅན། །ཁ་མ་སྤིད་གསུམ་ཕུང་བ་སྟོག་གི་གཤེད།
 །དྲ་ལྷ་བསྟན་པ་བསྲུང་བའི་མཐུ་རྩལ་ཅན། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ང་བཙམ་འཕྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ས་
 གནས་ཁག་མ་འདྲམ་སོ་སོ་ཡོད་མི་ཚུ་ནང་ཡང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ བཙན་ལ་སོགས་པ་མང་རབས་
 ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན།

གནས་བདག་གཞི་བདག་ཚུ་ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་དང་ མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་ཡོད་པ་མ་
ཚད་མཐའ་སྐོར་གནས་སྤངས་ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་ལུ་ཡང་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་སྡེ་རང་ཡོད་པ་ལས་ མི་སྡེ་འི་ནང་
དར་ཏེ་ཡོད་པའི་ལམ་ལུགས་སྲོལ་ཚུ་གི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡང་ཨིན། དེ་ཡང་། དཔེར་ན་གནས་བདག་
གཞི་བདག་ཚུ་ལུ་གསོལ་མཚོད་རེ་སྤུལ་ཏེ་ འཕྲིན་བཙུག་འབད་བ་ཅིན་ རྩི་ལས་བརྟུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་དང་
ནང་ན་ནང་དང་ལུ་གེ་ཚུ་ལས་སྲུང་བུབ་ནི་དང་ ལྷ་དང་བཙན་ རྒྱལ་པོ་ཚུ་གནས་པའི་མཐའ་འཁོར་ཚུ་ནང་ ཤིང་
བཙན་ནི་དང་བཙོག་པ་བཏང་ནི་ལུ་འཛེམས་གཟུང་འབད་དེ་བདག་འཛིན་འབད་མ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་
སྤངས་སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་ཡང་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་སྡེ་རང་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བཟུམ་ ལྷ་ཚུ་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་དང་
དུས་སྟོན་བཙུང་ལྷ་ནི་ ཨ་ལུ་གསར་སྐྱེས་བཙུག་ནི་བཟུམ་ རང་གི་གོམས་གཤེས་ལུ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ལེ་
ཤ་ཅིག་རང་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་སྲོལ་གྱི་སྲོག་ཤིང་བཟུམ་ཡང་ཨིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལུ་གསར་བཟང་པོ་སྤོབ་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་ཡང་ཨིན།

དེ་ཡང་གཏམ་དཔེ་ལས། ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་སྤྱོད་ལམ་གཅིག། ཟེར་གསུང་དོ་བཟུམ་ ཚོས་སྲུང་དང་གནས་
བདག་གཞི་བདག་ཚུ་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་བ་ཅིན་སྤོང་གོགས་མཚོད་ནི་དང་གཞོན་པ་བཀལ་བ་ཅིན་ ཚར་
གཙོད་ཚུགས་པའི་རུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལས་དད་གུས་བསྐྱེད་དེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་དགོཔ་ཨིན།
ལྷག་པར་དུ་ ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ གནས་བདག་དང་གཞི་བདག་ཚུ་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་ཡོངས་ལུ་ རྒྱབས་དང་མགོན་མཚོད་གནང་སྟེ་ མི་སྡེ་འི་ནང་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་བྱུང་མི་དེ་
འཕྲལ་དང་སྲུང་དུ་རང་ བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ་ནི་དང་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཚུ་ཨིན་པས།

དེ་ལུ་དགོངས་ཏེ་ མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་སྤུལ་མོ་བསོད་ནམས་བདེ་ཆེན་དབང་ལྷུག་མཚོག་གིས་ འབྲུག་གི་གནས་
བདག་གཞི་བདག་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ རུས་མཐུ་ཅན་དང་ རྒྱབས་ཀྱི་སྤོང་གོགས་སྡེ་ འབྲུག་རྒྱལ་
ཁབ་ནང་ཇི་སྲིད་བསྐྱེལ་པ་མ་སྤོང་བར་དུ་གནས་ཐབས་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཞི་བདེ་དང་དགའ་སྐྱིད་ འབྱུང་ནི་ལུ་
ཐུགས་བཞེད་རྒྱ་ཆེས་ལས་གནང་སྟེ་ རྒྱལ་ཁབ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ནང་གནས་ཏེ་ཡོད་པའི་གནས་བདག་
དང་གཞི་བདག་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་དང་གསོལ་མཚོད་དཔེ་ཆ་ཚུ་ལྷན་དག་འབད་དེ་ དུས་སྟོན་ལྷན་
པར་ཅན་གྱི་ཉིན་མ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་བཙུང་ལྷ་ནི་དང་གཅིག་
ཁར་ གུས་བཏུད་ལྷ་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་ དཔེ་སྐྱེན་འབད་མ་ཨིན།

དེ་ལུ་ དདུལ་ཚུམ་ལྷན་ཁག་དང་ སྲོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་ སྤར་རྒྱལ་ཡོངས་
འབྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་འགོ་འདྲེན་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཁས་མཚོག་ ༡༤ དེ་ཅིག་གིས་ རྫོང་ཁག་ ༣༠
གི་འབྲུག་གི་ཚོས་སྤོང་ཡོངས་གཤམས་ཡོད་མི་ཚུ་མ་བཙུང་བར་ ལུང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ལས་ཕར་གསོལ་

མཚན་ཕུལ་སྒོལ་ཡོད་པའི་ འབྲུག་གི་ཚོས་སྤྱད་དང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཡོངས་བསྐོས་ས་ ༡༠༩༡ དེ་
ཅིག་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་ མཐར་འཁྱོལ་ཅན་ཅིག་སྤྱད་ཚུགས་མི་དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་རང་ མི་དབང་རྒྱལ་
པོའི་སྤུས་མོ་མཚོག་གིས་ ཐུགས་སློན་དང་མགོན་སྐྱབས་མཛད་གནང་མི་དང་ དཔུལ་ཅིས་སློན་པོ་དང་ སྒོལ་
འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ཚེན་ དེ་ལས་རྫོང་ཁག་ ༡༠ གི་རྫོང་བདག་དང་ སྒོལ་འཛིན་འགོ་དཔོན་༡༠ གཏེ་
འོག་ ༡༠༥ དེ་རྒྱུ་དང་ དམངས་མི་དང་ཚོགས་པ་ གོས་བསྐྱུན་འབད་སའི་མཁས་མཚོག་ཉམས་ཚུང་ཅན་ཚུ་
གིས་ ཞིབ་འཚོལ་པ་ཚུ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ག་དེ་འགྲུག་འགྲུག་གནང་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན།

དེའི་ནང་དོན་ཉིད་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་པ་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཉམས་ཚུང་དང་ལྷོགས་གྲུབ་དང་འཁྲིལ་བའི་ འགན་
ཁུངས་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་གྲུགས་ཁར་བསྐྱུལ་ས་ཏེ་ མཉམ་འབྲེལ་གང་འགྲུག་མཛད་དེ་ བྱུག་ལཱ་གནང་མ་ལས་བརྟེན་
ད་རེས་གྲུབ་འབྲས་སློམ་བྱུང་མི་ལུ་ འགོ་འདྲེན་པ་རང་འཁྲུག་ལས་ ཉིང་ལས་རང་བཟུལ་འདྲིམ་ཚེ་ཟེར་ལུ་ཨིན།

ད་རེས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ནང་ལུ་ རྫོང་ཁག་ ༡༠ གི་གནས་བདག་གཞི་བདག་དཔེ་དེབ་སྤྲེགས་བམ་ ༡༡ དང་ ད་
རུང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་གི་གསོལ་མཚན་གྱི་དཔེ་ཆ་བསྐྱུ་སྤྲེག་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ དཔེ་ཆ་ པོ་ཉི་གངས་
༡༡ ཡོད་མི་ཚུ་ ད་རེས་ ལུན་དག་ཐངས་གཉིས་པ་འབད་དེ་ དམིགས་བསལ་གྱི་དཔེ་སྐྱུན་ཐངས་དང་པ་འབད་
དེ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འཛོལ་བ་ཡོད་སྤིད་ཨིན་མ་ལས་ དེ་ལུ་བཟོད་པ་བཞེས་གནང་ཟེར་ལུ་ཨིན།

ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་དབང་ལྷུག།
ཞིབ་འཚོལ་འགོ་འདྲེན་པ།
འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སློན་ཁང། སྤོ་རོ།

དཀར་ཆག

ཨང་།	དོན་ཚན་	ཤོག་གྲངས།
༡	བྱལ་ཕྱོགས་མེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༥)	༡
	༡ ལྷ་བཙུན་པོ་ལྷ།	༡
	༢ དག་ལྷ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ།	༧
	༣ ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག།	༡༥
	༤ དུམ་ཆེན་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ།	༢༢
	༥ མན་དགོན་བཙུན།	༣༠
༢	སྤོང་སྤོང་མེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༥)	༣༥
	༡ ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ།	༣༥
	༢ གཙང་ལྷ་དཔལ།	༤༢
	༣ ཨམ་དཀར་མོ། / ལྷ་མོ་དཀར་མོ།	༤༧
	༤ ཞིང་སྤོང་དབང་མོ།	༥༣
	༥ ལྷ་བཙུན་འབར་བ།	༦༠
༣	སྐབས་ཆ་མེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༧)	༦༥
	༡ བཀྲ་ཤིས་བྲག་དཀར།	༦༥
	༢ ཕོ་ལྷ་ལྷ་ཆེན།	༦༩
	༣ ལྷ་བཙུན།	༧༣
	༤ ཕོ་ལྷ་གནམ་བེད་དཀར་པོ།	༧༧
	༥ འི་ལི་བཙུན་གྱི་སྤྱིང་བཙུན།	༨༥
	༦ བྲག་དམར་བཙུན།	༧༠
	༧ ཕོ་ལྷ་དམ་ཚོས་ལྷ་སྐབ་/གཞུང་འགྲུགས་བཙུན།	༧༦
	༨ ཕོ་ལྷ་ཏྲ་དམར་པོ་བཙུན་དང་མཚོ་སྐབ།	༡༠༧
	༩ ལྷ་བཙུན་དོ་རྩེ་རྒྱུང་བུད།	༡༡༤
༤	དགོ་ལྷ་གན་མེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)	༡༢༠
	༡ དགོ་བསྐྱེན།	༡༢༠
	༢ རྒྱལ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།	༡༢༥
	༣ ཨམ་ལོངས་བཟང་རྒྱལ་མོ།	༡༢༧
	༤ སྤང་བཙུན།	༡༣༧

4	གདུང་ན་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)	157
	1 ལོ་མེ་བཙན་དང་གདུང་དགོན་པའི་རྒྱལ་པོ།	157
	2 སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དང་གསང་ཡུམ་སྤྱོད་དཀར་མོ།	156
	3 ཨམ་ལྷ་མདོ་/དུན་ཉིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ།	140
	༤ ས་ཕྱོགས་བཙན།/སྤྲུག་པའི་བཙན།/རྩྭ་ལའི་བཙན།	143
5	སྤྲང་བཏབ་ལ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (1)	146
	1 མན་པོ་ལྷ་བགྱིས་འབྱུང་གནས།	146
མ	དར་ལ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (2)	162
	1 ཨམ་རྒྱལ་གཅིག་མོ།/སྤྲུགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇོ་རྗེ།	162
	2 རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།	175
༧	འོག་ཅི་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (1)	172
	1 མཐོ་ལ་བཙན།	172
༨	དགེ་སྤྲིང་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག།	123
	1 དཀར་བྲག།	123
	2 དགེ་སྤྲིང་ན་ཡེས་བཙན་བྲག།	120
	3 གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།	126
	༤ དྲིགས་མོ།	207
	5 འདོད་ཡོན་བཟང་མོ།	202
	6 མོ་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷང་ཁྱི་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།	213
	མ བདག་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།	212
	༧ བེག་ཅེན།	225
	༨ མང་འདུས་དགའ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ།	222
10	ཕུན་ཚོགས་སྤྲིང་ཆེད་འོག། (1)	235
	1 རྩེ་མི་ཀོ་ལ། / ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མ།	235
	བསམ་ཅུ་རྫོང་གི་གཞི་བདག། (1)	257
	ལྷ་བཙན་དགའ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འགྲམ་བཟང་པ།	257
11	བཀྲ་ཤིས་ཚོས་སྤྲིང་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (1)	252
	1 ལྷ་བཙན་སྤྲུལ་མཚོ།	257

3	བཏུན་འབྲུག་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (1)	242
	1 ལྷ་བཙམ་དཀྱིལ་ཕུ་དང་ཚོ་མོ།	242
	དར་དཀར་ན་ཚོང་ལག།	242
1	འབྲུག་རྒྱལ་སྐད་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (2)	242
	1 སྐད་བཙམ་བཀྲིས་དར་རྒྱལ།	242
	2 ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོ།	242
	3 ལྷ་བཙམ་བཀྲིས་ཚོར་བུ།	242
2	གེ་སར་གླིང་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (2)	242
	1 སྤུ་ལྷ་ཚེའམ་མ་རྒྱ་དེམ་རྒྱལ།	242
	2 དེམ་རྒྱལ།	242
3	དཀར་ནག་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (3)	242
	1 ལམ་ཚོས་རྒྱལ།	242
	2 ལམ་ཉ་གདོང་མ།	242
	3 རྩོ་རྩོ་མོ་བས་ཆེན་གྱི་སྐོར།	242
	4 དར་མེ་བཙམ་གྱི་སྐོར།	242
4	ལྷ་མོའི་རྒྱུ་ལ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (1)	302
	1 ལྷ་མོའི་རྒྱ་མཚོ།	302
5	གཙང་ལ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (1)	304
	1 མཚོ་སྐོར་རྒྱལ་མོ།	304
6	བཙུང་བཟའ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (2)	310
	1 རྩོ་མོ་དར་དཀར་མོའི་སྐོར།	310
	2 མོ་ལྷ་སག་ཚང་སྐད་འབྲུང་པ།	310
	3 ལམ་མཚོང་བཙམ།	310
	4 སྐོ་འབྲུང་དཀོན་མཚོག།	310
	5 རྩོ་རྩོ་བཟུང་བཙམ།	310
	6 གཞི་སེམས་མོ་ལྷ་རྒྱུ་གཞི་མཚོ།	310
	7 ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།	310
	8 མཚོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།	310

འབྲུག་གི་ཚོས་སྐྱོང་དང་གནས་བདག་གཞི་བདག་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཚར་བའི་ཐོ་བཟུང་བསྟུལ།

ཨང	རྫོང་ཁག	ཞིབ་འཚོལ་པ།	ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཚར་བའི་ཁ་ གྲངས།	བློ་གསོ།
༡	ཐིམ་ཕུག་	དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན།	༥༤	
༢	དར་དཀར་ན	ཚོ་རིང་ཕུན་ཚོགས།	༡༨	
༣	སྤ་རོ་	འཆི་མེད་རིག་འཛིན།	༢༥	
༤	རྩ་	རྒྱལ་པོ་ཚོ་རིང།	༢༢	
༥	སྤུ་ན་ཁ་	སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན།	༤༢	
༦	མགར་ས་	སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན།	༡༤	
༧	མོང་སྐང་	པ་རྒྱ།	༥༩	
༨	ཕུན་ཚེ་	བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས།	༡༢༠	
༩	བསམ་གྲུབ་སྐྱོངས་ མཁར་	ཚོ་རིང་སྟོབས་རྒྱས།	༢༧	
༡༠	བཀྲིས་སྐང་	དོ་རྩེ་ཚོ་རིང།	༥༩	
༡༡	བཀྲིས་གཡང་ཚེ་	དོ་རྩེ་ཚོ་རིང།	༥༡	
༡༢	གོང་གསར་	བསྟན་འཛིན་དོ་རྩེ།	༤༤	
༡༣	བུམ་ཐང་	བསམ་གཏན་དབང་ཕུག	༤༥	
༡༤	དབང་འདུས་མོ་བྲང་	ཀམ་དབང་འདུས	༡༩༩	
༡༥	རྒྱལ་	ཀམ་ཚོ་དབང།	༤༡	
༡༦	བསམ་ཚེ་	ཀམ་ཚོ་དབང།	༩	
༡༧	པརྐ་དགའ་ཚལ་	རིན་ཆེན་དོ་རྩེ།	༩༢	
༡༨	གཞལ་མ་སྐང་	རིན་ཆེན་དོ་རྩེ།	༢༢	
༡༩	གསར་སྐང་	ཚོ་རིང་སྟོབས་རྒྱས།	༩	
༢༠	རྩི་རང་	དོ་རྩེ་ཚོ་རིང།	༡	
		ཡོངས་བསྟོམས	༡༠༦༩	

ལྷགས་སྤང་ཨ་ཀ་ཇ་ལྷོ།

བྱུག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག (ལ)

༡ ལྷ་བཅོན་པོ་ལྷ།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཅོན་པོ་ལྷ།

ས་གནས།

བྱུག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེའི་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

བྱུག་ཕྱོགས།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་བྱུག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་ བྱུག་ཕྱོགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཟ་ཤིས་
དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་རྒྱ་གིས་སྤྱེས་ལྷ་སྤྱེ་ཡང་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་
ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བྱུག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེའི་ལྷ་ཁང་འདི་ འགོ་དང་པ་ ལྷམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་གནང་མ་
ཡིན་ན་ དེ་གི་སྐོར་ལས་ ཉེ་མ་ལས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ རག་རྒྱུན་ལུ་སྤྱོད་
སྤོལ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱོད་ཅེ་ཡིན་མ་སྤྱོད་མི་དང་། ལ་ལུ་ཅིག་གིས་
འབད་བ་ཅིན་ མཚན་སྲུང་གཏེར་པའི་སྤྱོད་པའི་འབྲུག་པ་མཚན་ཡིན་མ་སྤྱོད་མི་ཡང་འབྲུག། ཡིན་
རུང་ ཞིབ་འཇོལ་འབད་ལྟམ་ད་ལུ་ དེ་གཉིས་ཆ་ར་ དགོན་པ་འདི་ཁར་ ཕྱོན་ར་མ་ཕྱོན་པས་ཟེར་ དགོན་
པའི་སྤྱོད་པའི་བཤད་ནི་འབྲུག།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ཁང་འདི་ རི་ཕ་གི་འོགས་ལུ་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཡིན་མས། ལྷ་ཁང་འདི་མེ་མཚོད་བཞེས་པའི་
འབྲུག་ལུ་ ཚར་གཅིག་འབད་མ་དུ། གནས་རུབ་མོ་ཕར་ལས་ལྟམ་ད་ ད་ལྟོ་བཞེངས་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་གི་རི་ལས་
མེ་དམར་ལུག་ལུག་ཅིག་འབར་ཉེ་ཡོད་པ་ ལྷམ་འབྲུག་པ་ད་ཀར་གྱིས་གཟིགས་རུག། དེ་ཚེ་རུབ་མོ་སྤྱོད་པའི་
མེ་འབར་སའི་ས་གོ་ཐད་ལྷ་སྤྱོད་ ཤིང་གཅིག་དཔག་ཚད་བཀལ་བཞག་སྤྱོད་ དེའི་ནངས་པ་རྩོད་པ་ མེ་འབར་ས་
ལུ་ཕྱོན་སྤྱོད་གཟིགས་པའི་བསྐྱེད་ལས་ མེ་གིས་བཞེས་མའི་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ཉེན་ དཔལ་ཚེག་གཞོན་རུའི་ཕུར་པའི་
སྤྱོད་པའི་ ཕར་ལས་ཕུར་ཉེ་ འདི་ནང་ཕྱོན་རུག་ཟེར་ཡིན་མས། དེ་ལས་ ལྷམ་གིས་དེ་འཕྲོས་ལས་ གཡུས་

ཁད་མི་ཚུ་ལུ་ བདའ་གཏང་ཚར་མ་ཅིག་ སུར་པའི་སྐྱུ་འབྲེ་འདི་ སུར་ཏེ་འདི་ནང་བྱོན་ཅུག། ཁོ་རའི་ལུང་བསྟན་
 འདི་ནང་ཡོད་པ་ཡིན་མས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ ས་གནས་དེ་ཁར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞིན་མ་ལས་ སུར་པའི་སྐྱུ་འབྲེ་
 འདི་ བདའ་ཏེན་སྟེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཅུག། རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བཏེན་ཏེ་ བྲག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྷ་ཁང་
 གི་གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ དཔལ་ཆེན་གཞོན་ཅུའམ་ཕུར་པ་འདི་ཡིན་མས་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་སྒྲུལ་ཨོ་རྒྱན་
 སྤོལ་ལས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

བྲག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

དམ་བཞག།

ཕོ་ལྷ་གསོལ་མཚོན་གྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར) “སྟོན་ཚེ་བཙམ་ལྟན་
 ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ། རྒྱུ་འབྲས་དགོ་སྤྲིག་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱུ་བའི། མཐའ་ཚིག་གཉན་པོ་ལྷན་གསོད་མ་བྱེད་
 པར། ཡིད་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བདེའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད། བར་དུ་སྟུགས་འཆང་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་དང་། མཐུ་
 ཆེན་འབྲུག་པ་བརྒྱད་འཛིན་མ་ལུས་པ། །རི་ལྷོ་བསྐྱུལ་བའི་གཡར་དམ་དོ་རྗེའི་ལུང་། །ཐོད་དུ་བཙུངས་པའི་
 དམ་བཅའ་མ་གཡེལ་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོན་ཚེ་བཙམ་ལྟན་འདས་དང་། བར་དུ་སྟུགས་
 འཆང་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས། མཐའ་མ་མཐུ་ཆེན་འབྲུག་པ་བརྒྱད་འཛིན་ཡབ་སྐུ་ཚུ་གི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་
 ཡང་མི་འདའ་བར་ སྤྲིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་ནི། སྤྲིས་བུ་དམ་པ་རྣམས་

ཀྱི་སྐུ་ཚེ་རིང་ནི་ སྐྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཚད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་
 བཟུམ་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གནས་པོ་ཕོ་ལྷ་དང་སྐྱུ་མོ་དཔང་བཙུན་རྒྱལ་མོའི་ཀ་ལྷབ།

ནུམ་པ་དང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཕོ་ལྷའི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༧ པར) “ཀྱི་ མ་རིག་གཉིས་འཛིན་དག་བགེགས་
 ལ། སྤྱིང་རྗེ་དག་པོ་ལྲོས་པའི་ཚོ། ཉི་མ་འབྱུང་གྱི་གཟི་བརྗིད་ལྟར། །བདུད་དཔུང་ཕྱེ་མ་ལེབ་བཞིན་

བསྐྱབས་ལྷན་གྱི་ཕྱག་ལམ་སྤེལ་བའི་མཚན་ཅིང་། །འོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་སྤྲིང་ཕྱག་ནས་། །ལམས་གསུམ་དབང་
འདུས་བ་དན་དམར་། །གལ་བའོ་སྤྲིང་གསུམ་མ་ལུས་འགྲུགས་། །གཡོན་ན་རིན་ཆེན་འབར་བའི་
མེས་། །འཕོངས་པའི་འཇིགས་པ་གཞོམ་དུ་སླེབས་། །ཅི་འདོད་དོས་གྲུབ་ཆར་བཞེད་དུ། །འབེབས་མཛད་ཚུང་
ལས་ལྷག་པ་ཅི། །ལྷ་མའི་གཡུལ་རོང་བཞུགས་པའི་ཚེ། །བསེ་ལྷབ་ཚོགས་མོགས་དཔལ་ཆས་ཀྱིས། །བརྒྱུད་ཚོ་
སྤྲིང་མའི་བྱ་ཉིད་ཀྱང་། །རབ་ཏུ་ལྷུངས་ལ་ཉམ་ང་བའི། །བཙན་ཚོད་ཚུང་ལ་བདག་ཅག་རྣམས། །དད་མོས་
གདུང་བས་བསྟོད་ལགས་ཀྱི།། །ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ །ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་
དཀར་པོ་ །ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ །སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་ཟེ་འོག་གི་ཤེར་དང་ །དར་སྐྱོ་ཚོགས་གསོལ།
ཕྱག་གཡུམ་པ་ལུ་དར་དཀར་གྱི་བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར། །གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་མཐུན་གྱི་དོས་གྲུབ་ །འབད་མེད་
ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ །ཡིད་བཞེད་གྱི་མོར་བུ་བསྐྱམས་ཞེན་ལས། །མིག་ཏུ་བཙུམ་པའི་ཡུམ་ལུ་ །སྟོང་གསུམ་ག་
ར་བསྐྱེར་ཚུགས་པའི་རུས་ལྷགས་དང་ལྷན་པའི་ །ཏུ་ཚོད་དཀར་པོ་གྲུ་ལུ་ཆིབས་སྟེ་ །དཔའ་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་
པར་འབྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེ་གི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མའི་རྣམ་རོལ་ཡུམ་ཆེན་ །དཔང་བཙུན་རྒྱལ་མོ་ །སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་
ལྷུབ་ལྷུབ་དར་སྐྱོ་ཚོགས་གསོལ། །རིན་ཆེན་གསེར་གཡུའི་སྤོ་ཚོམ་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པའི་ །ཕྱག་དང་ཞབས་
གཉིས་ཀྱི་ །གདུབ་བྱ་ནས་ །སིལ་སིལ་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོ་ག་ནི་ཡོད་པ། །ཕྱག་གཡུམ་པ་ལུ་ །མཛའ་དར་དང་ །གཡོན་པ་ལུ་
སྤྲིང་གསུམ་ག་ར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ །བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུར། །འཁོར་བྲེགས་པའི་དཔུང་ཚོགས་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ །སྐྱེ་བཙན་བདུད་ཚོགས་ །བྱེ་བ་འབྱུམ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱེར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་
མངོན་ཏེ་གསུམ་དང་བསྟོད་པའི་ །ཚོགས་པར་ལས་གསལ་མཛའ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་མཚོ་སྤང་།

གནས་ཁང་།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར)“སྤུང་ཚོགས་དག་
ལེགས་དཔལ་ཀུན་མ་ལུས་པ། །རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་འདུ་བའི་ས་འཛིན་ཅེར། །སྤུང་སློམ་ཤིང་སྤུང་བདུན་ཅིའི་ཚུ་
མིག་གིས། །རབ་མངོས་བྲག་རི་རིན་ཆེན་འབར་བའི་དབྱིབས། །རང་འབྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་
ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་སྲུང་ལོག་འདྲེན་གདུག་པའི་གཤེད། །ཡོན་མཚོད་བྱ་བཞིན་སྦྱང་བའི་བཙེ་གདུང་
ཅན། །མཐུ་སྟོབས་རྩུ་འཕྲུལ་མངའ་བདག་བཙེན་ཚོད་ཆེ། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ། བྲག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་
རིགས་ལྗེ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱལ་ཁར་ལས་ །ལ་ཡར་ལྷ་ལམ་འགྲོ་ཚུགས་མི་ཡིན་པ་ཅིན་ དུས་ལུན་ཚུ་ཚོད་ ༥
ལྷག་པ་ཅིག་འགོར་དོ་ཡོད་པ་དང་། ལམ་འགྲོ་མ་ཚུགས་མི་དང་རྒྱ་ཤོས་ཚུ་གིས་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཉིན་མ་གཅིག་དེ་
ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་ཐག་རིང་ནི་འདི་གིས་ ཏེ་མ་ལས་ར་ཕོ་ལྷ་མཚོད་
པ་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཡོད་སའི་གནས་ཁང་ལུ་ རོ་མ་འགྲོ་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།
ཡིན་རུང་ ཕོ་ལྷ་མཚོད་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཁང་ལས་མར་དུས་ལུན་སྐར་མ་ ༥ དང་ ༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་
གཡུས་ཚན་གྱི་སློམ་ལོགས་ཁར་ ཤིང་སྤོང་སློམ་དག་པ་ཅིག་ཡོད་མི་ལས་ལྷམ་ད་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་དང་གདོང་
སྐྱོར་གྱི་གྱི་ཕོགས་ལས་ དེ་ནང་ལས་ཡར་ལྷ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གཡུས་གོའི་མཐའ་མ་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་།

གསོལ་མཚོད།

གནས་བདག་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་མི་ གཙོ་བོ་བྱལ་ཕྱོགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཟ་གིས་དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་
ཀྱི་མི་ཚུ་གི་བྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་བུལ་དང་ཚོས་སྤང་ཚུ་ལུ་རིམ་བར་
གསོལ་མཚོད་སྤུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་སྤྱོ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་
ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ བྱལ་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་རུས་རྒྱུན་རུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་
འདུག། ལྷག་པར་རུ་ གཡུས་ཚཏ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱེས་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་ག་ར་སྤྱེས་ལྟ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་དགོན་བཙུག་ལུ་
བསྐྱེན་ནི་འདི་གིས་ གསེར་སྤྱེམས་དང་ཚོགས་སྤུལ་བ་འོང་མི་ ལེ་ག་ར་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཚད། དད་པ་དང་
མོས་གུས་ཀྱི་སློལ་ས་ རུས་རྒྱུན་ལུ་གསེར་སྤྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་
འགོ་འགུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

དག་རྒྱལ།

ཉེ་མ་ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བྱ་ཆེན་པོ་མ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ སོ་ལྷ་དགོན་བཙུན་ལུ་གསོལ་
མཚོན་ཕུལ་སོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལོ་ལྷ་ར་བཞིན་དུ་ ལྷམ་བཙུན་དང་ལྷམ་དང་པའི་ ཚོས་།
ལས་ ༡༠ གྱི་ནང་འཁོད་གཟུང་སྐར་ནམ་ལེགས་ཞེས་ཡོད་པ་ཅིག་ལུ་ གཡུས་སྟོའི་ཁ་སྐད་ལས་ གྲང་ཕུ་
མཚོན་ཟེར་ གྲང་རེ་བསད་ཞེན་མ་ལས་ སོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་ནིའི་ལུགས་སོལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེ་སོང་
ཡོད་པ་ཨིན་པས།

ཨིན་རུང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོ་ལོ་ལུ་ རྗེ་མཁན་ལྷི་རབས་ ༤༧ པ་ སྐབས་རྗེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་མཚོག་གིས་
སོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོན་ དམར་མཚོན་འབད་དེ་ཕུལ་མཚོག་སྟེ་ བཀའ་ཤོག་གནང་ཞེན་མ་ལས་ཚུར་ གཡུས་
སྟོའི་ནང་དམར་མཚོན་འབད་ནི་འདི་ བཀའ་དམ་གནང་ཡོད་པ་མཚོན་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་སྟོབ་ ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་
སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ལྷམ་རིན་པོ་ཆེ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ མི་
མང་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཚོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ གནང་ཞེན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་མཚོན་འབད་དེ་
བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཚོན་སོལ་ཡོད་མི་འདི་མཇུག་བཙུན་ལུ།

ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷ་ར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༡༠ པའི་ནང་ཚར་གཅིག་དང་། ལྷམ་དང་པའི་
ནང་ཚར་གཅིག་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྣམས་དང་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷམ་
ཚངས་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཚོལ་ཚུ་ དཀར་རྩམ་ཙང་ཙེ་སྟེ་སྟེ་གིས་ ལྷམ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་
ནི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཚར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་ཉུག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མཚོན་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོན་གྱི་ནང་
འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྟོའི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོན་སྟེ་ར་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་སོལ་ དང་འབྲེལ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ལྷ་ཁང་གི་ ལྷམ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་བསྐྱངས་གནས་ལབ་རྩ་ཁ་ཟེར་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལཱའི་དགོན་པ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ རྩོགས་བྱང་ཤར་མཚམས་
ལུ་ཕོག་པ་ཨིན་པ་ད། དེ་ནང་ལུ་བདུད་རྩིས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་ཟེར་མི་གཅིག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། བདུད་དེ་
གིས་མི་ཚུ་གི་སོག་ལུ་གཞོན་པ་སྟོན་སྟེ་ར་བཀའ་ལ་ནི་འདི་གིས་ ལོ་རེ་ལུ་ བྱ་ཤོད་གནག་པོ་རེ་བསད་ཞེན་མ་ལས་
བདུད་མཚོན་ནིའི་ལུགས་སོལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།

ད་རུང་བྱུག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་གཡུས་ཚན་དང་ སང་ཁའི་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་འདི་གཞོན་སྐོར་སླེ་ཕོག་ནི་
དེ་གིས་ སྲིན་མོ་གིས་ཡང་ དེ་ནང་གི་མི་ཚུ་གི་སྲོག་ལུ་གཞོན་པ་བཀའ་ནི་འདི་གིས་ ལོ་རེ་ལུ་བྱམོ་གནག་པོ་རེ་
བསད་སླེ་ སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་ལུ་ མཚན་པའི་ལུགས་སོལ་ཅིག་ཡང་ཡོད་ཟེར་སྐབ་ཨིན་མས།
ཨིན་རུང་ བར་སྐབས་ཅིག་ལས་ བདུད་དང་སྲིན་མོ་གཉིས་ལུ་ བྱམོ་དང་བྱམོ་རེ་མཚན་ནི་ཡོད་པའི་ལུགས་
སོལ་ཡང་ དང་སྤུ་མི་ལུ་གཞོན་པའི་སྐབས་ལུ་བཏང་བཏང་མ་ཅིག་ཨིན་པས་ ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་
དམར་མཚན་སླེ་གཏང་ནི་ ག་ཏེ་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ དེ་ལུ་དཀར་མཚན་སླེ་ཡང་སྤུལ་སོལ་མིན་འདུག་ཟེར་ལོ་
རྒྱུས་རེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།(༢༠༡༥)

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྟ་ཁང་གི་བླམ་ཨོ་རྒྱུན་ཕྱིན་ལས།

༡ དག་ལྟ་ལོངས་སྤོད་རྒྱལ་མོ།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུལ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

དག་ལྟ་ལོངས་སྤོད་རྒྱལ་མོ། ཉེ་མའི་མཚན་གངས་རི་གངས་བཙན།

སྤྲད་སྤྲི་ས་ལྟ་ཁང་།

སྤྲད་སྤྲི་ས།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱོགས་རྗེད་འོག་གཡུས་ཚན་གཙོ་བོ་སྤྲད་སྤྲི་ས་སྤྱི་འོག་གི་
མི་སེར་རྒྱ་གིས་ རྒྱེས་ལྟ་ཡུལ་ལྟ་སྤྲེན་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུལ།

གནས་ཁང་།

སྤྲད་སྤྲི་སའི་ལྟ་ཁང་འདི་ ལྷམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་གནང་མ་ཡིན་ན་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་
བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁང་ ཆགས་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ལོ་རྒྱུས་སྤྲེལ་ཚུགས་མི་ཡང་ག་ཡང་མིན་འདུག་
ཟེར་ རྒྱེས་ལོ་^{༣༧} ལང་མི་ལྟ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིམ་དོ་རྗེ་གིས་སྤྲེལ་ཡིན་པས། གཡུས་སྤོད་འདི་ནང་གི་
གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ རྒྱེས་ལྟ་ཡུལ་ལྟ་ཡང་ དག་ལྟ་ལོངས་སྤོད་རྒྱལ་མོ་འདི་ཡིན་མཁས་
དག་ལྟ་ལས་སྤྲེལ་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས།

ཡིན་རུང་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ ཁྱིམ་གྲང་པ་^{༣༨} གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ བྱག་དང་མཚོན་པ་ལུ་ཉེ་
སྤྲེལ་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཞིན་པའི་དགེ་ལྡན་དག་ཅུ་སྤྲེལ་ནི་དང་ རྒྱེས་ལྟ་ཡུལ་ལྟ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྟ་ཁང་འདི་
ནང་རྒྱུང་ཅིག་མ་གཏོགས་ གཡུས་སྤོད་འདི་ནང་ལུ་ ལྟ་ཁང་གཞན་ བཞེངས་བཞེངས་པ་ར་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

སྤོང་སྤྱི་ས་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༤ གི་རྒྱབ་) “འགྱུར་མེད་གཤེས་ལུགས་དོ་བོ་
 ལ། །དངོས་སུ་གྲུབ་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །མ་བརྟགས་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པའི་དོར། །ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ་འཆར་
 ལ་བསྟོན། །ཁྱོད་སྐྱུ་བསིལ་ཟེར་འབྱུང་འོད་ཀྱིས། །ཆགས་ལྡན་འདོན་པའི་གདུང་བ་སེལ། །བྱུར་མིག་ལྷགས་
 ཀྱའི་མདའ་བསྐྱུན་པས། །ཀུན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་མར་མཐོང་། །བཅུ་དྲུག་ལང་ཚོའི་དཔལ་འཛིན་མར། །ལྷ་
 མཛེས་དར་གྱི་སྟོན་གཡོགས་དང་། །དབང་གཞུང་མདངས་ཀྱི་སྤོང་གཡོགས་བར། །གསེར་གྱི་སྐར་ལགས་དྲིལ་
 རྩུང་འདར། །གང་གི་ཕྱག་གཡམས་བསམ་འཕེལ་འཛིན། །ཅི་འདོད་བྱ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །གཡོན་པ་མདའ་
 དར་ལྷགས་ཀྱུ་ཡིས། །འམས་གསུམ་མ་ལུས་དབང་དུ་བསྐྱུས། །གཞན་ཡང་མ་དེས་སྐྱུན་མོ་དང་། །འཁོར་
 ཚོགས་གཅིག་དང་དུ་འཆར་ཡང་། །ཐམས་ཅད་ལྷ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲུལ། །གཉིས་སུ་མེད་པར་ཤེས་པས་
 བསྟོན།”ཟེར་ །གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ །ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ །རིགས་ལྡའི་
 །ཡུམ་གྱུར་ཤེས་རབ་པ་དོལ་ཕྱིན་མའི་དོ་བོ་ །དབྱུང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ་ །སྐྱུ་མདོག་དཀར་སེར་ །ཞལ་འཇུམ་
 པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ །ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ །མཚོག་དང་བུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་
 པའི་ །ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་བསམ་འཕེལ་བསྐྱུམས། །གཡོན་པ་ལུ་མདའ་དར་དང་ལྷགས་ཀྱུ་བསྐྱུམས་ཏེ་

ལམས་གསུམ་གར་དབང་དུ་བསྐྱུས་བའི་ ལྷ་བའི་ཚོག་མི་ཤེས་པར་ སླེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འགྲིངས་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་སླེ་ བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུང། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ལྷུ་བདུད་བཙན་སྤྲོན་མོ་སོགས་གངས་མེད་
 བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཚོགས་དང་བཙས་པ་ རང་བཞིན་གར་བཞུགས་ཀྱི་གནས་མཚོག་ནས་ སློག་ལྷར་ལྷུང་
 བའི་རྩུ་འཕྲུལ་ལྷགས་ཚེན་དང་བཙས་པ་སླེ་བསྐྱོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སླེ་ མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚོག་ནང་ལས་
 གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

དགའ་ལྷ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོའི་སྐུ་འབྲུ།

དམ་བཞག།

དགའ་ལྷ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོའི་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་དྲུག་རྒྱབ་)
 “གྱི་ གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཀུན་བཟང་གིས། །འཇུག་མེད་རང་བྱུང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །བད་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱའི་
 དབང་བསྐྱར་ཚེ། །འགོ་ལ་ཕན་བདེའི་དམ་ཚིག་སྤྱིན། །དེ་ནས་གནས་ལུགས་ཚེན་པོའི་གྲོང་། །རྫོགས་པ་ཚེན་པོ་”

གཏན་འབེབས་དུས། །ཚོས་ནམས་རྟེན་ཅིང་སྐྱུ་མའི་འཕུལ། །ཡིན་ལ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་གྲུབ།།” ཟེར་དེ་སླེ་ཐོན་
 རོ་བཟུམ་སླེ་ གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་
 པ་དང་དགོན་སྡེ་རྒྱུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སླེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སླེ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥པར་)“རྫོག་ རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ཚོས་
 སྐྱུ་ཐིག་ལའི་གྲོང་། །མ་འགགས་གདོད་ནས་ལྷན་གྲུབ་ལོངས་སྐྱུའི་ཞིང་། །ཀུན་བྱབ་ཅི་འཆར་སྐྱུལ་སྐྱུའི་གཞུང་
 ཡས་སོགས། །བཀོད་ལེགས་སུན་ཚོགས་འཆི་མེད་ལྷ་ཡི་གྲོང་། །སྲུམ་ཅེན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་
 བཞིན།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སླེ་ སྤྲད་སླེ་ས་སྐྱུའོག་གི་ལྷ་ཁང་རྒྱལ་ལས་ བཀའ་ཚལ་ནང་ལས་སླེ་ ཁ་ཡར་
 ལྷ་གྲེན་འཛོགས་ཏེ་ ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་༥ དེ་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ ཀྱང་སྟོང་སླེ་འགྲེལ་ད་ དག་ལྷའི་གནས་ཁང་ཡོད་
 སར་སྟོད་པ་ཨིན་མས། སྤྲད་སླེ་གཡུས་ཚན་གྱི་ བྱིམ་གྲུང་པ་༥༡ གི་མི་སེར་རྒྱ་གར་གཅིག་ཁང་འཛོམས་
 ཞེན་ལས་ ལོ་ལྷར་བཞིན་ཏུ་ ཏུས་ཚོད་གྲུ་ལུ་མ་ཆད་པར་ གསོལ་མཚོད་ཚར་གཉིས་རེ་སྐུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་
 ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིན་མ་རྗེ་རྗེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དག་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གསོལ་མཚན།

ཉེ་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ བླ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱུང་རྒྱ་ཆེན་སྤོམ་འགྱུ་བའི་དུས་སྐབས་
ལུ་ དེ་བསྐྱང་དག་ལྟ་ཡོངས་སྤོད་རྒྱལ་མོ་ལུ་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་སོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྤེ་
ཕགས་ཤེ་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ ལྷུ་སུ་དགུན་སུ་སྤེ་ ལན་ཐངས་༥ ཤེ་
གསོལ་མཚན་སྤུལ་ཞིའི་ལུགས་སོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། གནམ་བུར་གྱི་གསོལ་མཚན་འདི་ རང་ལྷོ་༧ པའི་ཚོས་
༡༠ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག་དང་། བམ་དགུན་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྷོ་༡༠ པའི་ཚོས་༡༠ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག་གི་ཚེ་
ཕགས་ཤེ་བསད་ ཕག་ཤ་ཕྱེད་ཀ་ ས་ཚེའི་ཐོབ་ཁུངས་སྤེ་སྤུལ་ཞིའི་ཡོད་པ་ད། དེ་གི་ལྷག་ལུས་འདི་ གཡུས་སྤོ་
འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་ག་ར་འཛོམས་ དགའ་སྟོན་བཅི་སྤུང་བཟུམ་ཅིག་ལྷོ་སྤེ་ ཉིན་གངས་༡༡གི་རིང་ལུ་ མཚར་ཅུམ་
བཟུམ་ཅིག་ཟེ་ཞིའི་ཡོད་ཟེར་ ལྷོ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིན་མ་དོ་ཚེ་གིས་བཤད་ཞིའི་འདུག།

ཨིན་རུང་ ལོ་རོ་བཟུ་ཕྱག་གཉིས་དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལུ་ རེ་མཁའ་ཁྲི་རབས་༤༥ པ་ རྒྱབས་རྗེ་ཉི་ཟེར་སྤུལ་སྤུ་
མཚོག་གིས་ དག་ལྷོ་ལུ་གསོལ་མཚན་ དཀར་མཚན་གྱི་ཐོག་ལས་སྤུལ་དགོངས་སྤེ་ བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་
ལས་ཚུར་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་དམར་མཚན་འབད་ཞིའི་ མར་ཕབ་སོང་ཡོད་པ་མ་ཚན་ དེ་མེས་ནངས་པ་
ཡང་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་སྤོབ་ ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་དམ་པ་བླམ་རིན་པོ་ཆེ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་
ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་། མི་མང་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཚོས་བཤད་གྱི་རིམ་པ་ཚུ་ གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་
ཉེ་མ་དམར་མཚན་འབད་དེ་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྤེ་ ལྷོ་ལུ་མཚན་སོལ་ཡོད་མི་འདི་མཇུག་བཅད་ཅུག།
ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གོང་གི་གནམ་བུར་དགུན་གྱི་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ཞིའི་ དུས་ཚོད་ལུ་ དེ་མེས་ནངས་པ་དཀར་
མཚན་སྤུལ་ཞིའི་ཡོད་པ་མ་ཚན་ རང་ལྷོ་༡༡ པའི་ཚོས་༥ ལུ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་
ཚོགས་རྫས་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷམ་ཚངས་སྤེ་བསྟུ། མར་དང་དར་ཚེལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་
རྫས་ཅང་ཅ་སྤེ་འགྲིག་སྤེ་ བླམ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྤེ་སྤུལ་ཞིའི་འགོ་བཟུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་
གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་ལུ་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་སྤུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱན་རན་ཚུ་ ག་ཞི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྤྱིད་སྤྱིད་སྤེ་ཡོད་པ་མ་ཚན་ ད་ལྟོ་རྒྱན་ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་
གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་ ལྷོ་ལུ་དཀར་མཚན་སྤེ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་སོལ་འདི་ དར་བྱུང་སོང་ཡོད་པ་སྤེ་ དཀོན་
གཉེར་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱག་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་སྤྲད་སྤྱི་སའི་སྤྱི་འོག་དང་ བྱག་ཚུགས་མེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྲད་གནང་བའི་
 སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་ལྷུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྲད་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤྲུལ་ལྟ་བཙན་ཡང་གཏོར་
 གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྤྱེ་གསོལ་མཚོད་སྤྲུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྤྲད་སྤྱི་སའི་ལྷ་ཁང་ནང་
 ལུ་ གསོལ་མཚོད་ཡང་འཕྲལ་འཕྲལ་སྐབས་ རྒྱུ་མ་ཅིག་ལས་སྤྲུལ་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་
 དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྤོལ་ས་ ཏུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྤྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོད་སྤྲུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་
 བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

དག་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

སྤྲད་སྤྱི་སའི་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིམ་དོ་རྗེ།

༣ ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཚེན་གཞི་བདག་།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཚེན་གཞི་བདག་།

ཕྱི་མ་ཁ་ལྷ་ཁང་།

ཕྱི་མ་ཁ།

ལྷ་ཁ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱོགས་རྗེད་འོག་གཙོ་བོ་ཕྱི་མ་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་

དང་ ལྷ་ཁ་རྫོང་ནང་ཕྱག་ལུ་གནད་མི་དང་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་སྤོད་མི་རྒྱ་གི་

སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེལ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཕྱི་མ་ཁའི་ལྷ་ཁང་ གནད་ས་ཆགས་བཏབ་གནད་མི་སྐྱེས་འདི་ ཚོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་འཕ་

མཚན་གཞན་ཚོས་མཛད་རས་རྒྱུང་པ་ཟེར་ལུ་མི་གིས་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཨིན་ཟེར་སྐབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་

དུས་རབས་འ་ཞེས་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ བྱངས་ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་གས་རྒྱུགས་མི་ག་ཡང་མེད་

པའི་ཁར་ ལྷ་མའི་མཛད་ནམ་དང་ རྒྱུབ་བྱངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་

གཉེར་གྱིས་སྐབ་ཨིན་མས། ཨིན་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ ལྷ་ཁ་རྫོང་གི་ལྷ་ག་ལུ་ ལྷ་མ་འཁོར་ནང་ དུས་ལུ་རྒྱས་པ་

༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོམ་ད་སྤོད་རྒྱུགས་པའི་ ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག།

གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོན་པ་སྐྱུལ་ཏེ་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཤིན་

པའི་དགེ་སྤྱོད་དག་ཅུ་བསྐྱུབ་ནི་དང་ རྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་རྒྱུ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་

བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྐོར་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ རྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་

གཏེར་ཚེན་གཞི་བདག་ལུ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ཨ་ལུ་རྐྱེས་རེ་རྐྱེས་ཚད་ ཕོ་ལྷ་ལས་རྒྱབས་ལུ་ཨིན་ཟེར་

བཤད་ནི་འདུག།

ཕྱི་མ་ལ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ། པར་) “ཁྱོད་སྐྱེ་རང་བཞིན་
 ནམ་དག་མཚན་པའི་བདེ། །སྐྱེ་མདོག་གངས་རིའི་ལྷོན་པའི་ལྷ་བའི་འོད། །འབྲུམ་གྱིས་འཁྱུད་པའི་མདངས་
 ལུང་ལལ་གཅིག་ནི། །ཞི་ཞིང་འཇུག་པའི་ཉམས་ལུན་ཁྱོད་ལ་བསྟོན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཚན་བྱེད་ཕྱག་
 གཉིས་གྱི། །གཡས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གཙུག་གི་འོར་བུ་ཡིས། །སྐྱེ་བ་དངོས་གྲུབ་སྣོལ་མཛད་ཡབ་གཅིག་
 ཟུ། །སྲིད་གསུམ་སྟན་པས་བྱུང་བ་ཁྱོད་ལ་བསྟོན། །གཡོན་གྱི་ཕྱག་མཚན་བ་དན་དཀར་པོ་ནི། །ལྷུང་བར་
 བསྟོན་པས་མཐོ་རིས་ཐར་པའི་ལམ། །སྐྱེ་བའི་གཉེན་གཅིག་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་བ། །ཕོ་ཉ་ཡོངས་གྱི་རྗེ་བོ་ཁྱོད་ལ་
 བསྟོན། །“ཟེར་གསོལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ། ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་
 ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་འབྲུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པར་ལལ་དགེས་པའི་འཇུག་སྟོན། ཕྱག་
 གཡས་པ་ལུ་ བརྒྱ་བྱིན་གཙུག་གི་ བསམ་འཕེལ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕྱར་
 ཏེ་ ཅི་འདོད་ཡིད་ལ་རེ་སྟོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ལྷུང་དུ་སྣོལ་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་བ་དན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ སྲིད་པའི་
 ཕྱི་མོ་གུར་ལྟོད་པ་སྟེ་བསྐྱམས་ཞིན་ལས་ ལང་ཚོ་དཔལ་དང་ལུན་པའི་མཛེས་སྐྱེས་སུ་ལྷུང་གྱི་མདའ་བརྒྱ་
 འཕེན་པ་དེའི་བཞོན་པ་ ཡིད་ལྟར་མཚོགས་ཤིང་རྩེ་འཕྱུལ་གྱི་སྟོབས་ ལྷུང་ལྷགས་རྩལ་གྱིས་ སྐད་ཅིག་ཙམ་
 ལ་སྟོང་གསུམ་སྐུལ་བར་རུས་པའི་ ལྷ་འོད་ཅན་གྱི་ཆིབས་ལ་ སྐ་སྐབ་གོང་མེད་རིན་ཆེན་ སྤ་ཚོམ་གྱི་སྐར་
 ཚོགས་ཤར་བ་ལྷ་བུའི་སྟེང་ན་ དབུ་ལ་ལྷབ་ཚོག་དང་ཟེའོག་གི་བེར་གོས་གཉིས་བཅེགས་སུ་ཁྱོད་ཞིང་ ལྷབ་
 ལྷབ་དར་གྱི་དབུས་སུ་འཁྱིལ་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨོན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ལྷ་སྐྱེ་བདུད་བཙན་སྐྱོན་མོའི་

འཁོར་ཚོགས་ གངས་མེད་ཀྱིས་བསྐོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་
གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་དང་མཚོ་སྐྱོན་མོའི་ཀ་ལྷབ།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ གྱི་རྒྱབ་) “ཀྱི་
གདོད་མའི་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་དེས། །ཡེ་ཤེས་རོལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །གསང་ཆེན་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་
ཚོ། །ཁྱོད་དང་བདག་ཅག་གཡམ་དམ་གཅིག་ །དེ་ཕྱིར་བརྟུ་ཀ་ར་ཡིས། །དམ་ཚོག་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་
ངང་། །དབང་བསྐྱར་མིང་བྱིན་དམ་ཕོག་པ། །སྤང་མཚམས་སྐྱུ་མའི་རྣམ་འཕྲུལ་བཞིན། །མ་བརྟགས་ཀུན་རྫོབ་
འཁྲུལ་པའི་སྒོར། །སྤྱི་དང་བྱང་པར་དམ་ཚོག་ཀུན། །འདའ་བར་དཀའ་ཞེས་ཆད་མདོ་མཛད། །དེ་ཕྱིར་བསྟན་
འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྐྱབས།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོབ་དཔོན་བརྟུ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་འཁྲིལ་སྤྱིར་
རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་
པ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་ནི་དང་། སྟོས་སྤྱད་པལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་
ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅིར་འབད་རུང་ རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཟུམ་ སྐྱབས་དང་

དབུང་གོགས་མཛད་ནི་ལུ་ ལས་སྒངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འབྲིལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་སྲུང་མ་ཅིག་ཡིན་
མས།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱུན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ལྗང་པར་)“སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་
འཕོས་ཡ་མཚན་ཅེའི། །བཀོད་པས་སྤུལ་ཕྱིན་སུམ་ཅེན་ལྷ་ཡུལ་གྱི། །ས་གཞི་རིན་ཆེན་ལས་སྲུབ་ཇི་ལྷ་
བའི། །འདོད་དགའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་འབྱུང་སྣན་གྱི་ལྗོངས། །མཐའ་བཞིར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རིན་ཆེན་
བདུན། །ཐོགས་མེད་འཁོར་ལོའི་ཕྱིབས་མང་ཆགས་པའི་སྣང་། །ཕུན་ཚོགས་འདོད་ཡོན་ཀུན་ཚང་འཆི་མེད་
གོང་། །བལྟ་ན་སྐྱུག་དང་དབྱེ་བ་མ་མཚིས་པའི། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ལས་ ལ་ཡར་
བལྟམ་ད་ །ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་བའི་ །རི་སྣོམ་སྟེ་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་ །ལ་འདི་གི་མིང་གྲུང་ལ་ཟེར་སྐབ་
དོ་ཡིན་མས། །འཕེལ་འདི་ ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་གནས་ཁང་ཡིན་པས། ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་རི་

གྲང་ལ་ཟེར་མི་གྲུར་ འཛོགས་པ་ཅིན་ ཉིམ་གཅིག་ལུ་ཡར་འགྱུ་སྟེ་ ཕྱི་རུ་ཕྱིམ་ནང་ ལོག་ལྟོད་མི་ཚུགས་ཟེར་
བཤད་ནི་འདུག།

མཚོ་སྐོན་མོའི་སྐྱ་མཚོ།

ཕྱི་མ་ཁ་ལྟ་ཁང་གི་ གཡས་ཁ་ཐུག་ ཁ་ཕར་ལྟ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་ནང་ལས་རྒྱང་སྟོང་སྟེ་དུས་ཡུན་ རྟར་མ་པ་
དང་། དེ་ཅིག་འགྱུ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ ད་རེས་ནངས་པ་ སོ་ནམ་སྐྱུམ་འཁོར་ཞིང་ལམ་གསར་པ་ ཚུང་
ཀྱ་ཅིག་བཏོན་ཏེ་འདུག། དེ་གི་འོག་ལུ་ར་ བགས་ཚལ་གྱི་སྐྱུག་ལུ་ མཚོ་མགོ་མཚུག་ག་ཏེ་ཡང་མེད་པ་ཅིག་
མཇལ་ནི་ཡོད་མི་འདི་ ཕོ་ལྟ་གཏར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་སྐོན་མོའི་སྐྱ་མཚོ་ཡིན་མས། མཚོ་འདི་ གནམ་གྲུར་
དང་དགུན་ལུ་རྒྱུ་མི་ཟེར་ཕ་མེད་པར་ དེམ་ཅིག་སྟེར་ སྟོད་འོང་ཟེར་ཡིན་པས། ལོ་ལྟར་བཞུག་དུ་ཕོ་ལྟ་
མཚོད་པའི་རྒྱབས་ལུ་ མཚོ་དེ་ཁར་ཚར་རེ་ གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ ལྟ་ཁང་གི་དཀོན་གཏེར་བསོད་
ནམས་དབང་ཕྱུག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚན།

གཙོ་བོ་ཚི་མ་ལ་སྤྱི་ལོག་གི་ མི་ཚུ་གིས་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་བའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་མ་འཕེལ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ དེ་མ་པར་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་
ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། ཚི་མ་ལ་སྤྱི་ལོག་དང་ ལྷ་ལ་དངོས་སྤྱོད་ཚུ་ཚོང་ནང་
གི་མགོན་ལང་ནང་ལུ་ཡང་ ཅུས་རྒྱན་ཅུ་གསོལ་མཚན་མ་ཚད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་ཅུ་ ལྷ་ལ་ཚོང་ནང་
ལུ་ ལྷག་ལུ་གནང་མི་གཞུང་གཡོག་པ་དང་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱོད་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གར་སྤྱོད་ལུ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་
དང་སྤྱོད་མོ་ལུ་བསྐྱབ་མ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཚད། དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཅུས་རྒྱན་ཅུ་གསོལ་
སྤྱོད་པ་དང་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལས་འགོ་ཚུ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

དག་རྒྱུག།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ བའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱུང་རྒྱ་ཆེན་སྤོམ་འགྱོ་
བའི་ཅུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱར་ཕོ་ལྷ་གཏོར་ཆེན་གཞི་བདག་ལུ་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་སོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་
ལུགས་སོལ་སྤྱོད་ ཅུས་ཅི་གི་ལོར་ རང་ལྷ་ པའི་ཡར་ཚོས་མ་ཚོགས་པ་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་ ཉིན་མ་གཅིག་
གི་ཚེ་ སྤྱང་ཆད་ཟེར་ སྤྱང་གཅིག་བསད་སྤྱོད་ ཕོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱང་ཤ་ཕྱེད་ཀ་
པ་ཚོའི་ཐོབ་ཁུངས་སྤྱོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་ སྤྱང་ཤ་ལྷག་ལུས་འདི་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་གར་འཛོམས་སྤྱོད་
དེ་ཚེ་ལུ་སྤྱོད་ཚུ་གསོལ་པ་གསོ་ཟེར་ དེ་གི་ནངས་པ་ལས་ ཉིན་མ་ ན ཀྱི་རིང་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་ཕོ་
སྤྱོད་ཚུ་ མདའ་ཕྱེད་མདའ་ཕྱེད་སྤྱོད་དག་འཁོན་བཅི་སྤྱང་ཉིན་གངས་ ན ཀྱི་རིང་ལུ་བཅི་སྤྱང་ལུ་སྤྱོད་ མཚན་ཅུམ་
ཟེར་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སང་ཕོད་ལོ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྷ་ པའི་ཡར་ཚོས་མ་ཚོགས་པའི་ཏེ་མ་ལུ་ མཚོ་སྤྱོད་མཚན་ཟེར་ མཚོ་
སྤྱོད་མོ་ལུ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་བའི་ལུགས་སོལ་ཅིག་འདུག། མཚོ་སྤྱོད་མཚན་པའི་སྐབས་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཤ་
ཆང་དང་གི་བ་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ མ་པ་ལས་སྤུལ་མ་བཟུབ་པའི་ཁར་ མར་དང་དར་ཚོལ་ ཨོམ་དང་ཤིང་འབྲས་
ཀྱི་རིགས་ཚུ་བསྐྱུ་སྤྱོད་ གཙང་ཏོག་ཏོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིན་ལས་ དང་པ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་སྤུལ། དེ་ལས་མཚོ་སྤྱོད་མོའི་
སྤྱོད་ཚུ་མཚོ་ཡོད་སར་འགྱོ་སྤྱོད་ མཚན་སོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས། དེ་བཟུམ་སྤྱོད་རང་ ད་རེས་ལོ་ལུ་ཕོ་ལྷ་
མཚན་པ་ཅིན་ སང་ཕོད་ལོ་ལུ་མཚོ་སྤྱོད་མོ་མཚན་ ལོ་ལྟར་བཞེན་ཏུ་ ཕོ་ལྷ་དང་མཚོ་སྤྱོད་མོ་གཉིས་ཀྱི་ སྤྱོད་

རྒྱལ་འབད་ཡི་ར་ རང་ལྷན་པའི་ཡར་ཚེས་ལུ་ བོན་པོ་གིས་མཚོན་ནི་འི་ལུགས་སོལ་འདི་ དར་བྱུ་སྒོམ་སྒྲེ་
 འདུག། ཨིན་རུང་ ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་གཉིས་དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལུ་ རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་༤༧ པ་ རྒྱལ་སྤྱི་མཚོག་གིས་
 རྒྱལ་སྤྱི་མཚོག་གིས་ བོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོན་ དམར་མཚོན་འབད་དེ་ཕུལ་མཚོག་སྒྲེ་ བཀའ་ཤོག་གནང་
 ཞིན་མ་ལས་རྒྱུ་ར་ གཡུས་སྒོམ་འདི་ནང་དམར་མཚོན་འབད་ནི་འདི་མར་པབ་སོང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ མི་དབང་མངའ་
 བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ རྒྱལ་སྤྱི་མཚོག་གིས་བཀའ་སློབ་ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་
 འཛིན་པའི་ རྒྱུ་སཚེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ མི་མང་
 ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཚོས་བཤད་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ རབ་དང་རིམ་པ་སྒྲེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་རྒྱུ་ར་ དམར་མཚོན་གྱི་
 སོལ་ཉམས་སོ་རུག། ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷན་བཞིན་དུ་ རང་ལྷན་པའི་ཚེས་ལུ་ གནས་པོ་
 རྒྱ་ཚར་བེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྒྱས་ ཤིང་འབྲས་གྱི་རིགས་རྒྱ་ ལྷམ་ཚངས་སྒྲེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་
 ཚེལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཅང་ཅ་སྒྲེ་འགྲིག་སྒྲེ་ ལྷམ་ཚོས་པ་རྒྱ་གིས་ གསུང་ཚོག་འགོ་བཅུགས་
 པའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཅུང་ ཚར་རྒྱུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷན་པའི་ཉམས་སོ་རུགས། མི་ནད་ལུགས་ནད་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱུ་ར་རྒྱ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཚོན་གྱི་ནང་འཁོད་ལུ་
 གཡུས་སྒོམ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོན་སྒྲེ་རང་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་སོལ་སོང་ཡོད་པ་སྒྲེ་ དཀོན་གཉེར་བསོད་
 བསམ་དབང་ལུགས་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་རྟེན་ཡིག།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

ཅེ་མ་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་བསོད་ནམས་དབང་ལུགས།

ཅེ་མ་ཁ་ཨ་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན།

༤ ཡུམ་ཚེན་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བརྟེན་མི།

ཡུམ་ཚེན་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ།

མང་ཁ།

མང་ཁ།

རྒྱ་ཁ་རྒྱུ་ལག་བྱུག་ཕྱོགས་རྒྱུ་འོག་གཙོ་བོ་མང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་མི་མེད་རྒྱ་གིས་

ཡུལ་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལག་བྱུག་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

མང་ཁ་བདེ་ཚེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ གི་ལོ་ལུ་གསར་པ་བཞེངས་རྒྱུ། བརྟེན་པའི་སྤྱིན་བདག་གཙོ་བོ་
ཨམ་རིན་ཚེན་མཁའ་འགོ་དང་ཨམ་བེ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་ཆ་རྒྱུ་ལལ་གཅིག་
འབད་མི་ཅིག་ཕུལ་ གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལུ་གི་འགོ་འདྲེན་ཡང་ ཁོ་རང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་འབབ་སྟེ་ གཡུས་སྤོའི་
མི་མེད་དམངས་ཀྱིས་སྤོའི་ ལོ་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་བཞེངས་ཚར་རྒྱུ། སྤྱོད་མེ་མེ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ བསམ་
ཅེ་རྒྱུ་ལང་ནང་ སྤོའི་ལམ་ཚེན་མོ་གནད་པར་བྱོན་མི་དང་འབྲེལ་ བཟུ་ཤིས་རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་ཅིག་
ཐུགས་སྤོའི་དང་བཅས་པ་སྤོའི་གནད་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་མཚན་ཡང་བདེ་ཚེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ཟེར་གསོལ་གནད་ཡོད་པ་ཡིན་
པས།

ས་གནས་འདི་གི་གཞི་བདག་ སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་ ཟེར་མི་དེ་ཡིན་པས། གཞི་བདག་གི་སྤྱོད་འགོ་ལང་ལྷ་
ཁང་ནང་ལུ་ བཞེངས་ཡོད་མི་འདི་མཇལ་ནི་འདུག།

མང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཚེ་ལྷ་ཁང་གི་མཚོང་སྤང་།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མའི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “གྲི། སུན་
 ཚོགས་དཔལ་གྱི་རི་ལོ་ན། །བསྟན་སྲུང་ལྷ་མོ་ཀུན་གྱི་གཙོ། ཚོས་ཉིད་རྣམ་ཀུན་འགྱུར་མེད་བདུ། །སྐྱེ་མདོག་
 ལྷག་གཟིག་འཕྲོ་ལྷར་ནག །ཉམས་པའི་སྲོག་རྩ་གཙོད་མཛད་པའི། །ཕྱག་གཡས་གི་གྲག་འབར་བ་
 རྣམས། །འགོ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྦྱོལ་བའི་ཕྱིར། །གཡོན་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་འབྲུམ་འཛིན། །དོན་དམ་དབྱིངས་ལས་
 གཡོ་མེད་ཀྱང་། །མ་དག་སྤང་རོར་རྩེགས་པའི་ཚུལ། །འཁོར་དུ་སྐྱུ་བཙུན་སྤོང་མོ་སོགས། །མ་མོ་འཁོར་དང་
 བཅས་ལ་བསྟོན། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་དང་ཡོན་བདག་གཉིས། །མི་འབྲལ་གནས་མགོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གསོལ་
 མཚོད་ལས་གྱི་གཉེར་གཏད་པས། །མ་གཡེལ་བསམ་དོན་གྲུབ་པར་མཛོད།།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་
 དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ ཚོས་དབྱིངས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་མཚོན་ལུ་ སྐྱེ་
 མདོག་གནག་པོ་ རལ་པའི་རྒྱུན་པོ་གཅིག་ཏུ་འཆང་བ་ ཞེ་ཆགས་ཁོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ཅིང་ སྐྱབ་མི་རྒྱུ་
 དངོས་གྲུབ་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ འཇུག་མདངས་པདྨའི་ཟེའུ་འབྲུ་བཟུམ་ ཐུགས་མཉེས་པའི་ཞལ་ཨ་ཅི་དགེས་
 པའི་ཚུལ་སྟོན། མ་རུངས་པའི་དག་པོ་རྒྱ་ ལུས་སྲོག་ཐལ་བར་རུལ་དུ་བརྟུག་པའི་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་གཟུང་
 འཛིན་མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གྲི་གྲག་ནམ་མཁའི་དགུང་ལུ་འཕྱར།

གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ ཚར་དུ་འབེབས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་
 སྐུ་ལུ་དར་དམར་པོའི་འཛེལ་བེར་ཉེས་བརྟེན་གསུ་གསོལ་མགུལ་རྒྱན་འབད་བ་ཅིན་ རིན་ཚེན་དོ་ཤལ་མགུལ་
 ལུ་འཆང་ཞིང་ཕྱ་ཚོམ་གྱི་རྒྱན་ཆས་སོགས་ སྐར་ཚོགས་བཟུམ་འོད་ཚེམ་ཚེམ་སྟེ་ གར་སྐྱབས་ཀྱིས་འགྱིང་ཞིང་
 རོལ་པའི་རྒྱལ་དུ། འཁོར་སྐུ་བཙུན་བདུད་གཟའ་སྐྱེལ་མོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་ སྲིད་པ་གསུམ་པོ་འགུལ་རུས་
 པའི་ལྷས་ཚེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་དང་བཙས་པའི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨོན་པམ།

གཞི་བདག་གི་ལྷེབས་རིས།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ལྷུ་པར་) “ཀྱི་ སྲོན་ཚེ་
 ཨོ་རྒྱན་པ་སྐྱའི་བཀའ། གྲུབ་ཚེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷག་པར་འཛིགས་མེད་པ་དཀར་སོགས། ཤོང་མ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐུན་སྲུ་ལུ། ལས་སྒངས་དམ་བཙུང་མ་གཡེལ་ཞིག འཕྲོ་ལ་བདེ་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ། འབྲས་བུ་བསྐྱུ་
 བར་མི་འགྱུར་བའི། དམ་བཙས་ཇི་བཞིན་པན་བདེར་འགྲུབ།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཨོ་རྒྱན་གྱུ་ཅུ་རིན་

པོ་ཆེའི་བཀའ་དང་། སྐབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཐང་སྤོང་རྒྱལ་པོ། ལྷག་པར་དུ་ འཇིགས་མེད་པད་དཀར་སོགས་
 མཁམས་སྐབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་བྱ་འཆད་ཚུང་
 ཚུམ་གསུམ་ལུ་ དལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐབ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྤོང་སྤེལ་ནི་དང་ སྤོས་སུ་སྐབ་ཐོབ་ཀྱི་གདན་
 ས་དང་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྤོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་
 དང་བྱ་བ་ག་ཅི་ར་འབད་རུང་ རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཟུམ་སྤེ་ སྐབས་དང་དབྱང་གོགས་མཛད་ནི་
 ལུ་ཁས་བླངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ མགོན་སྐབས་མཛད་པའི་སྐྱུང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་གྱི་རྒྱབ་)“གྲོ་ འཛམ་གླིང་
 གཡང་ཆགས་ཁ་བཞི་ལྷོ་ཡི་ཡུལ། རོར་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་བྱེ་བས་བརྒྱན་པའི་ལིང་། །ཀུན་གསལ་དགའ་བ་
 གཉེར་ཆས་འབྲིགས་བྱེད་རི། །ཕུན་ཚོགས་དཔལ་གྱིས་བལྟམས་པའི་གླིང་མཚོ་གནས། །སྤོན་མོ་ལག་རིང་
 གནས་བཅས་བསྐྱུང་མའི་གཙོ། །འཁོར་དུ་སྐྱུ་བཙན་བདུད་གཟུང་སྤོན་མོ་སོགས། །གཡོག་འཁོར་སྤེ་བཅས་མ་
 ལུས་མཚོད་ཡུལ་འདིར། །བདག་ཅག་གཞུང་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཁྱོད་འབོད་ན། །ལྷ་ཡི་གླིང་བཞི་སྤོད་པ་གང་
 མཚེས་ཀྱང་། །སྤོག་ལྷར་སྐྱུར་བའི་འཕུལ་གྱིས་གཤེགས་སུ་གསོལ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་

ལས་ཁ་ཡར་ལྷ་ལྷམ་ད་ ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་སྟེ་ རི་སྒོམ་སྟེ་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་འདི་ སྲིན་མོ་ལག་
རིང་མོ་གི་གནས་ཁང་ འབྲིགས་བྱེད་རི་བེར་ སྲབ་མི་འདི་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རོང་རྒྱུ་གི་སྲབ་ལུ་ཡོད་མི་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་གི་སྲབ་མཚོ།

མང་ཁ་བཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ གཡོན་ཁ་སྲབ་ལས་འབབ་སྟེ་ཡོད་པའི་ རོང་རྒྱུ་གི་སྲབ་གཅིག་དང་ ཟུར་ཁ་
ལུ་གཅིག་ རྒྱ་འབྲིལ་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་ གཞི་བདག་གི་སྲབ་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ཏན་ཏན་ཅིག་
སྲབ་རྒྱུགས་མི་མ་ཐོབ་ལས་ རྒྱ་རྒྱུང་གཉིས་ཡོད་མི་ལས་ ག་འདི་སྲབ་མཚོ་ཡིན་ན་ ཡང་ཅིན་གཉིས་ཆ་ར་མེན་ན་
རོ་བྱེ་མ་རྒྱུགས་པ་ལས་ལུ་ལས་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་ཡོད།

རོང་རྒྱུ་ལུང་ལའང་ཡོད་པའི་གཞི་བདག་གི་སྒྲ་མཚོ།

གསོལ་མཚོད།

ཉེ་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྲོ་ རང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་ཁབ་རྒྱ་ཆེན་སྤེམ་མ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ ལུ་ དེ་བསྐྱང་གཞི་བདག་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་དེ་ལོ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་ལུ་སྤོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སྤོལ་སྤེ་ ལུག་རེ་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ མཚོད་འི་ལུགས་སྤོལ་ཅིག་ སྤོད་ཅུག་ཟེར་སྤོལ་མ་གཏོགས། རམ་ ལུལ་ཨིན་ན་དང་ ག་དེ་སྤེམ་འབད་སྤོལ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ ལོ་རྒྱུས་ཤེས་མི་མ་ཐོབ་ལས། (དེ་གི་སྐོར་ལས་ཞིབ་ འཚོལ་ཤུལ་ལས་འབད་ནི་སྤེམ་བཞག་ཡོད་པའི་དྲན་གསོ།)

ཨིན་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ མང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཅེ་རྩ་ཁང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྷོ་ པའི་ཚོས་༡༠ ལུ་ གཡུས་སྤོལ་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་དམངས་འཛོམས་ཞིན་མ་ལས་ གཞི་བདག་ལུ་དཀར་མེ་དང་གསེར་སྤྲེམས་ དེ་ ལས་ཚོགས་རྒྱ་ལུ་སྤེམ་ གསོལ་མཚོད་འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་ ཨམ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

དུས་རབས་༡༤ པའི་ནང་ལུ་བྱོན་མི་བླམ་ གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ སྐབས་ཆ་གི་རྫོང་རྫིང་མ་ཡོད་སའི་
 ས་གོ་ནང་ སྐབས་པ་གནང་བཞུགས་ཏེ་ ས་གནས་དེ་བྱིན་གྱིས་བཟུངས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ མཐའ་བྲག་གནས་
 དེ་ནང་སྐབས་པ་གནང་སྟེ་ ད་ཅེས་ཡོད་པའི་མཐའ་བྲག་གནས་ཁང་ནང་ སྐབས་པ་གནང་ནི་དང་འབྲེལ་ གདན་ས་
 བཅགས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ བླམ་མཚོག་དེ་ནང་བཞུགས་ཏེ་ ད་ཅེས་ཆུ་ཁ་གྲོག་མེ་ལས་འཛིན་
 ཡོད་སར་ ལྷགས་ཟམ་ཅིག་རྒྱབ་ནི་འབད་མ་ད་ དེ་ཁའི་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་གིས་ འཇུབ་བཀལ་ཏེ་ བར་ཆད་
 གྱིས་ལྷགས་ཟམ་བཏགས་མ་སྟེར་མ་ལས་ བླམ་གིས་ སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་ལུ་ བླམ་དང་གཉེན་སྦྱོར་གྱི་གནས་
 བསྐོས་བཟུ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྲིན་མོ་གི་རུས་པ་གིས་སྟེ་ ཆུ་བཏོག་དགོཔ་སྟེ་སྐབས་སྟེ་ སྲིན་མོ་གིས་ ཐང་ཆུ་དེ་ ཁ་
 བཟུབ་ཐང་ས་ཅིག་ལུ་རྒྱབ་བཏུག་སྟེ་ གྲུབ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ ལྷགས་ཟམ་རྒྱབ་ཡོད་པ་ལས་ ས་གནས་དེ་
 གི་མིང་ལུ་ཡང་ཆུ་ཁ་ཟེར་བཏགས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཨིན་པས། མ་གཞི་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་དེ་ཡང་
 སྲིན་མོ་ཆུ་གི་གཙོ་མོ་ཅིག་ཨིན་མས། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ བཀའ་དང་དམ་ལུ་བཏགས་ཏེ་
 ས་གནས་འདི་གི་ གནས་བདག་སྟེ་བསྐོས་བཞག་གནང་གནང་མ་ཨིན་མ་སྟེ་ ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་ཐང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ གཡུས་ཚན་གྱི་མི་རྒྱ་གིས་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་
 པོ་ལྷམ་བུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤང་ཆུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་
 བཏུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། ཐང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་དང་
 ཆུ་ཁ་བཟང་མའོག་དཔལ་རི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་
 དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་གྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཆུགས་པ་ཅིན་ རང་
 གི་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་ཆུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ། གནས་ཡིག་ཀུན་པོར་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཕྱང་ཁ་ལས་ ཡལ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ།

ཕྱང་ཁ་ལས་ ཡལ་བེ་ལ།

༥ མན་དགོན་བཙམ་

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

དགོན་བཙམ་

ས་གནས།

བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་ལྟ་ཁང་།

གཡུས།

བྱག་ཕྱོགས།

བསྟེན་མི།

ལྷ་ལ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱོགས་རྗེད་འོག་བྱག་ཕྱོགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཟ་ཤིས་
དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་
ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་ལྟ་ཁང་འདི་ འགོ་ཐོག་དང་པ་ སྤམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་
གནང་མ་ཡིན་ན་ དེ་གི་སྐོར་ལས་ ཉེ་མ་ལས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ དག་རྒྱུན་
ལུ་སྤྱབ་སྲོལ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་གཏེར་སྟོན་འབྲུག་རྒྱ་རྩེ་ཡིན་མ་སྤེ་བཤད་མི་དང་། ལ་ལུ་
ཅིག་གིས་འབད་བ་ཅིན་ མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་སྤམ་དག་དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་ཡིན་མ་སྤེ་བཤད་མི་ཡང་
འདུག། ཡིན་རུང་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ལྟམ་ད་ལུ་ དེ་གཉིས་ཆར་ དགོན་པ་འདི་ཁར་ ཕྱོན་རང་མ་ཕྱོན་པས་
ཟེར་དགོན་པའི་སྤམ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ཁང་འདི་པར་གི་ལོགས་ལུ་ཡོད་པ་སྤེ་ཡིན་རུང་ མེ་མཚོད་བཞེས་ཞིན་མ་ལས་ཉམས་
གསོ་ལྷ་མ་རྒྱགས་པ་ཡིན་པས། ཚར་གཅིག་འབད་མ་ད་ རུབ་མོ་པར་ལས་ལྟམ་ད་ ད་ལྟོ་བཞེངས་ཡོད་པའི་ལྷ་
ཁང་གི་རི་ལས་ མེ་དམར་ཡུག་ཡུག་ཅིག་འབར་ཏེ་ཡོད་པ་ སྤམ་ཤུག་པད་དཀར་གྱིས་གཟིགས་ཡོད་པ་ཡིན་
པས། དེ་ཚེ་རུབ་མོ་སྤམ་གིས་ མེ་འབར་སའི་ས་གོ་འཐད་མར་སྤེ་ ཤིང་གཅིག་དཔག་ཚད་བཀལ་བཞག་སྤེ་
ནངས་པ་རྩོ་པ་ས་གོ་ནང་ཕྱོན་ཏེ་གཟིགས་པའི་བསྐྱང་ལས་ མེ་གིས་བཞེས་མི་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ཉེན་ སུར་པའི་སྤྱི་
འདུ་འདི་ སུར་ཏེ་འདི་ནང་ཕྱོན་རུག་ཟེར་ཡིན་མས།

དེ་ལས་སྐྱམ་གིས་དེ་འཕྲོ་ལས་ར་ མི་སེར་ཚུ་བཀྲུག་ཞིན་མ་ལས་དཔལ་ཆེན་དོ་རྗེ་གཞོན་ཅུའི་ཡུང་བསྟན་འདི་
 བང་ཡོད་པ་ཨིན་མས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ ས་གནས་དེ་ཁར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞིན་མ་ལས་ སུར་པའི་སྐྱུ་འབྲེ་འདི་
 བང་རྟེན་སྤེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཅུག། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡུ་བརྟེན་ཏེ་ བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཁང་གི་
 གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་དཔལ་ཆེན་གཞོན་ཅུའམ་ སུར་པ་འདི་ཨིན་མས་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་སྐྱམ་ཨོ་རྒྱལ་ཕྱིན་
 ལས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

དམ་བཞག།

དགོན་བཙན་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༥ པར་) “གྱི་ རིག་
 འཛིན་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། མཉམ་ཉིད་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་ཚོ། །བྱ་ཤེས་དམ་ལས་མི་འདའ་
 བ། །དོ་རྗེ་ཐ་ཚོག་དེར་དགོངས་ཤིང་། །པདྨ་ཀ་རའི་སྐྱུན་སྡེ་དུ། །འདའ་དཀའ་དོ་རྗེ་དམ་ཚོག་ཤི། །རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་པ་ལེགས་སྦྱོང་བ། །ཞལ་བཞེས་གཉེན་པོར་ད་དགོངས་ཤིང་། །སྐབ་པ་བརྒྱད་པའི་སྐྱུན་སྡེ་དུ། །དམ་ཚོག་
 ལུན་པའི་སྐྱབ་པ་པོ། །བྱ་བཞིན་སྦྱོང་བར་ལས་སྤངས་བཞིན། །འཕྲིན་ལས་གཉེན་པོ་འགྲུབ་ལ་དགོངས།” ཟེར་
 དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་སྦོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ཀ་རའི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྐྱིར་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་དང་ དགོན་སྤེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱུང་ནི་ སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚེ་རིང་ནི་ སྐྱིན་

པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཚད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་བརྩམ་སྡེ་ དམ་བཞག་
མཛད་ཡོད་པ་སྡེ་ཡིན་པས།

དགོན་བཙན་གྱི་ཀ་ལྷབ།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

དགོན་བཙན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༡༤ པར་) “གྲི་ མ་རིག་གཉིས་འཛིན་དག་
བགགས་ལ། སྙིང་རྗེ་དྲག་པོ་ལྷོས་པའི་ཚོ། ཉི་མ་འབྱམ་གྱི་གཟི་བཞིན་ལྟར། །བདུད་དཔུང་ཕྱེ་མ་ལེབ་བཞིན་
བསྐྱེད་པ། །གང་གི་ཕྱག་གཡས་རུ་མཚོན་ཅེས། །ལོག་རྟོག་འཁྲུལ་པའི་སྙིང་ཕྱག་ནས། །ལམས་གསུམ་དབང་
འདུས་བ་དན་དམར། །གཡོབ་ཚེ་སྲིད་གསུམ་མ་ལུས་འགྲུགས། །གཡོན་ན་རིན་ཚེན་འབར་བའི་
མེས། །འཕོངས་པའི་འཛིགས་པ་གཞོམ་དུ་བསྐྱེད། །ཅི་འདོད་དངོས་གྲུབ་འཆར་བཞིན་དུ། །འབབས་མཛད་ཚུད་
ལས་ལྷག་པ་ཅི། ། །ལྷ་མིའི་གཡུལ་རོར་བཞུགས་པའི་ཚོ། །བསེ་ལྷུ་ཚོག་སོགས་དཔལ་ཆས་གྱི། །བཞིན་ཚེ་
སྲིད་མེད་བྱུ་ཉིད་ཀྱང། །རབ་ཏུ་ལྷུམས་ལ་ཉམ་ང་བའི། །བཙན་རྟོན་ཚུད་ལ་བདག་ཅག་རྣམས། །དད་མོས་
གདུང་བས་བསྟོན་ལགས་གྱི། །བསམ་དོན་རི་བཞིན་འགྲུབ་པ་དང། །འཕྲིན་ལས་གཉན་པོ་སྐྱབ་པར་
མཛོད།།”ཟེར་ གསོལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བརྩམ་སྡེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་ཏུ་རྩམ་ཞིང་

ཁོས་པའི་གཟུགས་ཅན་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ཉམས་པ་སྒོལ་བྱེད་ཀྱིས་རུ་མཚོན་དར་དམར་པོ་ནམ་མཁའ་ལུ་
 འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ རིན་ཆེན་མེ་འབར་བསྐྱམས་ཏེ། སྐུ་ལུ་དར་དམར་པོ་དང་བསེ་ཁབ་དང་བསེ་ཚོག་རུ་
 མཚོན་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པ། དུས་མཐའི་རླུང་ཤུགས་ལས་མཐོགས་པའི་ ཆིབས་རྟ་དམར་པོ་གྱུར་ཆིབས་ཏེ་
 སྒོར་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་
 ཡིན་པས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་སྲིན་ཕྱག་བརྟན་དེགས་པའི་དཔུང་ཚོགས་ བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ ལྷ་
 གྲུ་བདུད་བཙན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེའི་མཐོང་སྣང་།

དགོན་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་།

དགོན་བཙན་གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་༥ པར་)“ཀྱི་ ཚོས་
 སྐུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཐིག་ལེའི་གྲོང་། ཁོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབྱིད། འབང་ཆེན་འབར་བའི་སྐུ་
 བཞེངས་སྐུ་མའི་གར། འབྲོན་བྲག་བཙན་ཚོད་བཀའ་ཡི་པོ་ཉ་བ། འཁོར་དུ་དག་སོག་གཙོན་པའི་མཐུ་བོ་
 ཆེ། འབར་བ་སྐུན་བདུན་ལྷ་སྐྱེ་སྐྱེན་བདུད་བཙན། གྲངས་མེད་སྐུལ་པའི་འཁོར་ཚོགས་མ་ལུས་པར། འད་
 པས་འབོད་དོ་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།”ཟེར་གསལ་དོ་བརྩམ་སྟེ་ བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེའི་ལྷ་
 ཁང་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷག་ལམ་འགྲོ་རྒྱུགས་མི་ཡིན་པ་ཅིན་ དུས་ཡུན་རྒྱུ་ཚོད་༥ ལྷག་པ་ཅིག་འགོར་དོ་
 ཡོད་པ་དང་། ལམ་འགྲོ་མ་རྒྱུགས་མི་དང་རྟོན་ཤོས་རྒྱ་འབད་བ་ཅིན་ ཉམས་གཅིག་དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་

གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་ཕོ་ལྷ་མཚོད་པར་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་གནས་ཁང་ཡོད་སར་ རོ་མ་སྤེ་འགྲོ་སྲོལ་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

ཨིན་རུང་ ཕོ་ལྷ་མཚོད་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཁང་ལས་མར་ རུས་ཡུན་སྐར་མ་ལ ༥ ནང་༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་གཡུས་ཚན་གྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་ ཤིང་སྤོང་སྤོམ་དག་པ་ཅིག་ཡོད་མི་ལས་ལྷ་ལྷ་ད་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་དང་གདོང་སྐོར་གིག་གི་ཕོག་དོ་ཡོད་པ་ལས་ འ་ན་ལས་ཡར་ལྷ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཕྱ་སྤེ་བཤད་པ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་བྱག་ཕྱོགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཟ་ཤིས་དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་བྱལ་པ་ཚུ་གིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་ལྷར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་དལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ། དགོན་བཙན་ཡང་གཏོར་གཡེལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་རྒྱ་གསོལ་མཚོད་མ་ཚད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

དགོན་བཙན་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ རུས་སྟོན་བཙུང་བཟུམ་ཅིག་ ཉེ་མ་ལས་ར་ལུ་སྲོལ་མིན་འདུག། ཨིན་རུང་ཕོ་ལྷ་མཚོད་པའི་སྐབས་སུ་ དགོན་བཙན་ཡང་གཅིག་ཁར་སྤེ་མཚོད་ནི་ཡོད་ཟེར་མ་གཏོགས། ཕོ་ལྷ་མཚོད་དོ་བཟུམ་སྤེ་ དགོན་བཙན་གྱི་ རུས་སྟོན་བཙུང་ལུ་སྲོལ་མེད་ཟེར་ཨིན་པས།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་གི་ཆ།

དགོན་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྷ་ཁང་གི་བླ་མ་ཨོ་རྒྱན་ཕྱིན་ལས།

སྒོང་སྒོ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (ལ)

༡ ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ།

གནད་དོན་བརྒྱན་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ།

སྐས་ཡུལ་ཀུན་བཟང་། རྟོག་རྟོ་ལ།

རྟོག་རྟོ་ལ།

རྒྱ་ལ་རྫོང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་ རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་དང་སྤྱི་སྤོ་ལ་
གཡུས་ཚན་སྒོང་སྒོ་ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་དང་། དེ་ལས་ དགོ་ལྷག་ན་
ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་སྤྱིས་ལྷ་ ཡུལ་ལྷ་སྤྱི་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་
མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྒོང་སྒོ་རྟོག་རྟོ་འོག་གི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ དུས་རབས་༡༩ པའི་ནང་ལུ་ མཚམས་བྲག་གླུ་འབྲུག་
དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་གིས་ དགུན་གྱི་བཞུགས་གནས་སྤེ་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཡིན་པས། གནས་བྱུང་ལུ་
མཚམས་བྲག་དགོན་པ་ལུ་བཞུགས་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ་འདི་ སྤྱིས་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་ སྤྱིབས་འཚོལ་
ཏེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་དོ་ཟེར་སྐབ་ཡིན་མས།

སྒོང་སྒོ་རྟོག་རྟོ་འའི་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༣ པའི་རྒྱལ་) “རྒྱུ་མོ་ སྲོན་
 ཚོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཚེན་པོས། །དྲེགས་པ་མ་ལུས་དབང་བསྐྱེས་ཚོ། །སྤྱོན་སྤར་ཁས་སྤངས་དམ་བཅས་བཞིན། །ཁྱེད་
 །ཀྱང་དམ་བཅའ་མ་གཡེལ་ཅིག ། བར་དུ་རིག་འཛིན་པ་སྤྲོ་ཡིས། །པོད་ཡུལ་ལྟ་འདྲེ་དམ་བཅགས་ཚོ། །ཀྱུན་གྱི་
 བཀའ་ཉན་དམ་བཅས་བཞིན། །འདའ་དཀའི་དམ་ཚིག་མ་ཉམས་ཤིག །མཐའ་མར་ངག་དབང་ཚོས་རྒྱལ་
 དང་། །བདུད་འཛུམས་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི། །སྤྲོ་མ་གོང་མ་དེ་ནམས་གྱིས། །ཇི་ལྟར་དམ་ལ་བཞག་པ་
 ལྟར། །ཁྱེད་ཀྱང་དམ་ལས་མ་འདའ་བར། །རྣལ་འབྱོར་བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བོན་དོ་
 བཟུམ་སྤེལ་སྲོན་ཚོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཚེན་གྱི་བཀའ་དང་། བར་དུ་སློབ་དཔོན་པ་སྤྲོ་འབྱུང་གནས། མཐའ་མར་ངག་དབང་
 ཚོས་རྒྱལ་དང་ བདུད་འཛུམས་དོ་རྩེ་རྒྱ་གི་བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེས་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྤྲེལ་
 བུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱེས་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་དང་། སློས་སུ་
 དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་གྱི་ བསྐྱེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀྱུན་ལས་དང་
 བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ རྒྱལ་གྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ སྐྱབས་དང་དཔུང་གོགས་མཛོད་ནི་ལུ་
 ཁས་སྤང་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཡིན་མས།

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུ་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་)
 “ཀྱི” མཚར་སྐྱེ་མཛེས་པ་ཚོད་ལ་སྟོན་ཀའི་ལྷ། །ལང་ཚོ་དཔལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །འཇུལ་ཞལ་
 སྒྲིན་འཕྲོག་རི་དྲགས་མཚན་མ་ཅན། །ཆགས་ལྷན་མིག་གི་བདུད་ཅི་ཚོད་ལ་བསྟོད། །ཉིད་སྐྱེ་རབ་དཀར་གངས་
 རི་ལྷན་ཆགས་ཤིང་། །རྩོམ་དབང་པོའི་གཞུ་རི་ཉེར་སྐྱབས་ཏེ། །ཀྱུ་ལ་བརྟེ་བའི་ཞལ་རས་འཇུམ་མདངས་
 ཅན། །འགོ་ཀུན་མ་མར་གྱུར་ལ་བདག་གིས་བསྟོད། །ཕྱག་གཡམས་མཚོག་སྒྲིན་འཇིགས་མེད་སྟེར་བར་
 མཛད། །གཡོན་པས་འདོད་བྱུང་གཏེར་འབྱུམ་ལེགས་བསྐྱམས་ནས། །འགོ་བའི་རེ་བ་མ་ལུས་སྐོང་མཛད་
 པའི། །འདོད་འབྱུང་ལྷ་མོ་ཚོད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། །མཚར་སྐྱེ་མཛེས་རིན་ཆེན་དུ་མས་བརྒྱན། །མཛེས་
 པའི་མེ་ཏོག་ཅོད་པན་ནུམས་ཀྱིས་སྐྱས། །མཐོ་རིས་བུ་མོ་མདུན་ས་ཅེར་མཚུངས་པའི། །འགོ་བའི་མ་མ་དབྱིབས་
 འཇིན་ཚོད་ལ་བསྟོད། །ཉིད་ཀྱི་ནུམ་འཕྲུལ་རྒྱ་སྐྱེས་མདངས་ལྷན་མ། །མིག་ལ་བདུད་ཅི་སྒྲིན་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
 སྐྱ། །འོར་སྒྲིན་ལྷ་མོ་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཡི། །གཡང་ཕྱག་རབ་མཛེས་ལྷ་མོར་བདག་བསྟོད་དོ། །ཕྱི་ལྟར་རབ་
 མཛེས་ལྷ་མོའི་ཚུལ་འཆང་ཞིང་། །ནང་ལྟར་ཞིང་སྐྱོང་མཁའ་འགོའི་གཙོ་མོ་སྟེ། །གསང་བ་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་མཛད་
 དུམ་ཆེན་མ། །གུས་པས་བསྟོད་དོ་བསམ་དོན་འགྲུབ་པར་ཤོག།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 གཞི་བདག་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་འབྱུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྟ་
 བའི་ཚོག་ཤེས་མེད་པར་ཞལ་དབྱེས་པའི་འཇུམ་སྟོན། ཕྱག་གཡམས་ལུ་ མཚོག་སྒྲིན་སྟེར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་འཇིགས་
 པ་ཀྱུན་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ། གཡོན་པ་ལུ་ འདོད་དགའི་དཔལ་འབྱུང་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་བུམ་པ་
 བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས་ཅི་འདོད་ཡིད་ལ་རེ་སྟོན་གྱི་དངོས་སྐྱབ་སྐྱུར་དུ་སྟོལ་ཞིང་། སྐྱེ་ལུ་རིན་ཆེན་དུ་མའི་རྒྱན་
 བཟང་ ལྷའི་གོས་དར་སྐྱེ་ལྷའི་དབང་པོའི་གཞུ་རིས་བཞིན་དུ་ ན་བཟའ་མཚོག་གིས་གྱོན་སྟེ་ ལྷབ་ལྷབ་དར་གྱི་
 དབྱུས་སུ་ དབྱེས་པའི་ཞལ་འཇུམ་གར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྐྱན་
 བཙུན་མོ་བརྒྱད་བསྐྱུང་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་སྐྱག་ལུ་ མ་རེས་དུ་མའི་རྩེ་འཕྲུལ་སྟོན་ཞིང་ཡོན་མཚོད་དམ་
 ཚོག་ཐོལ་ཐོག་སོགས་སྐྱངས་པའི་མཚོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བཞིན་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་
 བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྷ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་)“རྩོད་ལྟོ་རི་རབ་ཆེན་པོ་
 ལྷོ་ལྷོ་ཕུགས་ཤེད་ན། གཞུང་ཤིང་འཛིན་དང་དབྱེ་བ་མ་མཆིས་པའི། ཉི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་བུཅད་པའི་ས། རབ་
 མཛེས་དཔལ་གྱི་རི་ནས་སྤྱོད་འདྲེན་ལོ། ལས་ལྷན་ལྟ་གོས་དར་དཀར་སྤྲིན་ལུང་འཁྲིགས། བྱིན་ལྷབས་ཆར་
 ཟིལ་བདུད་རྩིས་ལེགས་འཐོར་བཞིན། ལྷ་བྱ་མཁའ་སྤོང་བྱ་ཚོད་ཉེར་བཟེ་བའི། འཆི་མེད་ལྷ་ཡི་གནས་ནས་
 ལྷན་འདྲེན་ལོ། ལོགས་ལ་ཀར་འབྲུང་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་ཚལ། ལྷན་ཅིག་སྤྲོས་པའི་རྗེ་དང་ཕྱོགས་
 བརྒྱ་འབྲུལ། རོ་ལྷན་འབྲས་བུའི་འཁྲུང་གིས་ཉེར་བརྒྱབས་པའི། སྤྲིད་ཚལ་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་སྤྱོད་འདྲེན་
 ལོ། བྱིན་སྤྲོད་སྤྱོད་བསམ་རི་རུ་བས་བསྟོར། རང་ནས་རྗེ་བཟང་སྤྲོད་རིགས་ལེགས་བསྟོར་ཞིང་། རལ་འབབ་
 རྒྱ་ལོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་པ། གཤམ་མཚོ་གཡུ་མཚོའི་གནས་ནས་སྤྱོད་འདྲེན་ན། ལྷོ་ལྷོ་ལེ་ལམས་འབྲས་
 ལྷན་གར་མཆིས་ཀྱང་། འབྲན་མེད་རོ་མཚར་སར་བྱིན་གནས་མཚོག་ནས། གཡལ་བལྟམས་གཡལ་རྒྱུད་ལྷ་མོ་
 ལྷང་འབྲེལ་དུ། འཆི་མེད་གོང་ནས་མ་སྤིང་སྤྱོད་འདྲེན་ལོ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ཐིམ་ལྷན་ལས་སྤྱོད་
 ཚོགས་སྤྲིད་འགྲོ་སའི་གཞུང་ལམ་ ས་གནས་ལྷན་ཉི་ཀོ་འི་བེར་མི་དང་ ལྷན་འཚལ་སྤྲུལ་མ་ལྷོད་པ་ཅིག་གི་
 བར་ན་ གཞོད་ཕྱོགས་ལ་སྤྲུལ་ལུ་ རི་ཨ་ཚོ་སྤོམ་སྤེ་ཡོད་མི་དེ་ ཨམ་གཡལ་བལྟམས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དང་། གཞོད་ལ་
 ལུ་རི་ཨ་ཚོ་རྒྱ་སྤེ་མཐོང་མི་དེ་ ཨམ་གཡལ་རྒྱུད་གི་ཕོ་བྲང་ཨེན་བཟང་བཟང་ཞེ་འདུག།

ཨེན་རུང་ རི་དེ་གི་རྩ་བར་འགྲོ་ལྷ་བ་ཅིན་ ཡ་མཚན་ཆེ་རྒྱ་ལྷོ་འདུག་ཟེར་སྤྲུལ་ཨེན་མས། ཕོ་བྲང་གི་རིའི་
 མཐོང་སྤྲང་དང་པ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་མ་འཁོར་གཞུང་ལམ་ལས་མཐོང་མ་ད་ པར་རིས་བཏབ་སྤེ་ཡོད་པ་དང་།
 མཐོང་སྤྲང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གི་འདི་ སྤོ་ལོགས་ཁང་ཨ་ཚོ་མ་ལྷོད་པ་ཅིག་ལས་པར་བཏབ་ཡོད་པའི་
 མཐོང་སྤྲང་རྒྱ་ལོ་རིམ་སྤེ་སྤྲིག་སྤེ་ གཞིགས་འབྲུལ་སྤྲུལ་ཡོད་ཟེར་ལྷོ་ནི།

མཐོང་སྤང་དང་པ།

མཐོང་སྤང་གཉིས་པ།

མཐོང་སྤང་གསུམ་པ།

གསོལ་མཚན།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་གཞི་བདག་ ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ་འདི་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གནམ་སོ་
 ལའི་དུས་ལུ་ སོ་མཚན་ཟེར་སྤུལ་སྲོལ་དང་ གནམ་སེར་ལ་ལུ་ སེར་མཚན་ཟེར་ ལེན་ཐངས་ ༤༣ གསོལ་
 མཚན་སྤུལ་ནིའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས། སོ་ལ་ལྟམ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༡༥ དང་ལྟམ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༡༥
 ལུ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་དང་། སེར་ལ་ལྟམ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༡༥ དང་ལྟམ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༥ གི་ཚེ་
 གཞི་བདག་ལུ་བོན་པོ་གིས་སྟེ་ དམར་མཚན་གྱི་ཐོག་ལས་སྟེ་ མཚན་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། དེ་ལས་
 བར་སྐབས་ཅིག་ལས་ མཚམས་བྲག་སྤུལ་སྤུ་མཚོག་གིས་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ སྤྱི་ཚབ་སྟེ་བསྐོ་བཞག་གནང་

མི་ ལྷམ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་ཟེར་མི་གིས་བཀའ་བསློལ་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ སེམས་ཅན་དམར་བསད་འབད་
 དེ་མཚོན་ནི་འདི་བཞག་སྟེ་ སྤྱིར་བཏང་དཀར་མཚོན་སྟེ་ར་སྤུལ་ཕ་ཡིན་རུང་ དེ་བསྐྱང་སྟོང་དོ་རེ་སྤུལ་སྟེ་མཚོན་
 སྤུལ་སྟོལ་དར་རུག། ཡིན་རུང་ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་མཚོན་སྟེ་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། ཅུས་
 ཚོད་འདི་ ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་གཅིག་གུར་བཟུང་སྟེ་སྤུལ་ནི་མེན་པར་ ལྷ་རིམ་ཚེས་བཟང་དུས་བཟང་གི་སྐབས་ལུ་
 འཕྲལ་འཕྲལ་རང་གཞི་བདག་ལུ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཚར་ཟེར་གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྣམས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་
 ཚུ་ ལྷམ་ཚངམ་སྟེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་ཚོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྣམས་ཙང་ཙ་སྟེ་སྤྱིག་ ལྷམ་ཚོས་པ་
 ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྟེ་ སྤུལ་ནི་འདི་འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ གཡུས་སྟོང་འདི་ནང་
 ལུ་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་སྤྱུགས་རྟག་རྟུ་ལེགས། མི་ནད་སྤྱུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཚུ་ ག་ནི་
 ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྤྱིད་སྤྱིད་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་སྟོན་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྟོང་འདི་ནང་
 ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོན་སྟེ་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྟོལ་འདི་ དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་ རྟོག་རྟོ་ལའི་ཚོགས་པ་ལྷ་བ་
 དཔལ་བཟང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པས།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་དང་སྤྱིས་རྟོ་ལ་གཡུས་ཚན་ སྟོང་སྟོ་ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་། དེ་ལས་དགོ་ལྷག་ན་
 ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་བྱིས་ཞིན་ལོ་ལྷར་གྱི་ཚོས་སུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་བུལ་ལ་
 སོགས་པའི་ཚོས་སུང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
 དང་བཅས་སྟེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྟོང་སྟོ་རྟོག་རྟོ་ལ་ལྷ་ལང་དང་ དགོ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་གི་
 ད་དཀར་ལྷ་ལང་། སྤུ་ཚ་ལྷ་ལང་། ལྷེ་ལུལ་ལྷ་ལང་། བཀྱ་ཤིས་སྐང་ལྷ་ལང་དང་སྤུ་ཚུ་ལྷ་ལང་ཚུ་ནང་ལུ་ ཅུས་
 རྒྱལ་དུ་གསོལ་ལ་མ་ཚད་པར་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།གནས་ཡིག་ཀུན་ཕན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།(༢༠༡༥)

རྒྱལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།(༢༠༢༠)

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེའི་སྐྱམ་ཏེ་མགིན་དབང་ཕྱུག།

གཏུམ་བྲག་གནས་ཀྱི་སྐྱམ་འཇིགས་མེད་དོ་རྗེ།

རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་ལྷ་བ་དཔལ་བཟང་།

༡ གཙམ་ལྷ་དཔལ།

གནད་དོན་བརྩམ་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གཙམ་ལྷ་དཔལ།

ས་གནས།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་།

བསྟན་མི།

ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་སྤོང་སྤོ་རྗེད་འོག་གཙམ་ལྷ་དཔལ་འདུ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་དང་

དགེ་འདུ་ཁོམ་ཁར་སྤོད་མི་རྒྱ་གི་ སྤྱི་སྤྱི་ལྷ་དཔལ་ལྷ་སྤོ་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་
ཡིན་པས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་དབང་བསྟན་འཛིན་མཚོག་གིས་བཞེངས་བཞེངས་ཡིན་ཟེར་ཕྱ་ཅིག་ལས་
བཞེང་ཏེ་ དུས་རབས་འ་ལོམ་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཅུག་ཟེར་ ལུངས་ལེགས་ཤོམ་སྤོ་སྤོགས་རྒྱགས་མི་མིན་འདུག།
ཏེ་མ་ལྷ་ཁང་འདི་ ཚར་གཅིག་མེ་གིས་བཞེངས་བཞེངས་པ་འབད་ནི་འདི་གིས་ གནད་ས་ཕུག་བཏབ་མི་སྤོ་མའི་རྣམ་
ཐར་དང་ ལྷ་ཁང་གི་ཆགས་རབས་རྒྱ་ ག་ར་མེ་གིས་འཚོག་སོང་ནི་འདི་གིས་ ག་གིས་ཡང་སྤོ་བ་མི་རྒྱགས་པས་
ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཏེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་
རུང་ སྤྱི་སྤྱི་ལྷ་ལྷ་ཡང་ ལྷ་བཙན་གཙམ་ལྷ་དཔལ་ཟེར་ཞུ་མི་འདི་ཡིན་མས། ལྷ་བཙན་འདི་ ད་ལྟོ་དགེ་
འདུ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ རོ་བོ་གསུང་བྱོན་ཅིག་བཞུགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་བཙན་འདི་ཏེ་མ་བོད་
གྱིས་གནས་ དབུས་གཙམ་ཟེར་མི་འདི་གཡུས་ཚན་ལས་མར་ རོ་བོ་གི་ཕུག་ཞུ་སྤོ་ ད་བཙས་འབྲུག་ལུ་བྱོན་
བྱོན་ཅིག་ཡིན་མས་ཟེར་སྤོ་བ་ཡིན་པས། འ་ལོམ་ཅིག་འདི་གིས་ ལྷ་བཙན་གྱི་མཚན་ཡང་ གཙམ་ལྷ་དཔལ་
ཟེར་ཞུ་དགོ་མི་འདི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བཞེན་ཏེ་ཡིན་མས་སྤོ་བཤད་པ་ཡིན་མས།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མཛོད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙམ་གཙུག་ལྷ་དཔལ་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ། སར་) “སྐྱེ་བསམ་བཞེད་བྲལ་
 ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་དབྱིངས། །རོལ་ཅུལ་འགགས་མེད་ཅི་ཡང་འཆར་བའི་འཕྲུལ། །དཀར་ཕྱོགས་ལྷ་ཡི་
 གཟུགས་སྟོན་སྲིད་པའི་བདག །གཞི་བདག་ཆེན་པོ་གཙུག་ལྷ་དཔལ་ལ་བསྟོན། །རང་རིག་དོན་དམ་ཚོས་སྐྱེ་འོ་
 བོ་འོ་ལ། །ཞི་དང་ཁོ་བོའི་རྣམ་པ་ལས་འདས་ཀྱང་། །གདུལ་བྱ་འགོ་བ་འདྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་
 ཀྱིས། །གཟུགས་སྐྱེ་འོལ་པ་ཅི་ཡང་སྣང་ལ་བསྟོན། །གར་བྲུག་མཉེས་པའི་བདེ་བས་མཚན་པའི་ཡུལ། །སྲིད་
 གསུམ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ལྷ་བཞེན་མ། །ཕྱག་གཉིས་མདའ་དར་ཡིད་བཞེན་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས། །དགོས་
 འདོད་མ་ལུས་སྟོལ་བ་ཁྱོད་ལ་བསྟོན། །སྣང་ཆད་མ་རིག་འཁྲུལ་བའི་གཞན་དབང་གིས། །མཚན་བྱ་མཚན་བྱེད་
 ཐ་དད་འཛིན་པས་བསྐྱུས། །དེང་ནས་སྣང་སྲིད་རང་རིག་ཆེན་པོ་རྩ། །ཤེས་པས་དོན་དམ་གཉིས་སུ་མེད་པས་
 བསྟོན། །དེ་ལྟར་བསྟོན་པས་ཡུལ་ཕྱོགས་འདི་ཡིས་མཚོན། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་ནད་ཡམས་འཁྲུག་ཚོད་
 སོགས། །མི་མཐུན་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་དབྱིངས་སུ་ཞི། །བཀྲ་ཤིས་འབྱོར་པས་གང་བའི་འཕྲིན་ལས་
 མཚོན།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙམ་དེ་གི་སྐྱེ་མཛོད་དཀར་པོ་ ཞལ་གཅིག་
 ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ བཀྲ་ཕྱོགས་མ་རུངས་པའི་ཕྱོགས་ལས་ རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བརྗེ་མཚོན་ལུ་ དར་དཀར་པོ་
 རྣམ་མཁར་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབས་པའི་ཡིད་
 བཞེན་གྱི་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས། །སྐྱེ་ལྷ་ལྷ་རྩེས་ཀྱི་གོས་སྐྱ་ལྷའི་བརྒྱན་ དབུ་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་ཚོག་ལྷ་གིས་གསོལ་ཏེ།
 དུས་མཐའི་རྣམ་འགྲུགས་ལས་ཀྱང་མཚོགས་པའི་ ཚིབས་རྟ་ཅང་ཤེས་དཀར་པོ་ གསེར་དབུལ་གྱི་སྐྱ་དང་སྐབ་ལ་

སོགས་པ་ རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཡོད་པའི་ཐོག་ལུ་ཆིབས་ཞིན་མ་ལས་ ལྷོང་གསུམ་
 དུས་ལུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པར་འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།
 དེ་གི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ བདེ་ལྷོང་ཅེ་དགའི་འཁྲི་ཤིང་ སྤུང་མོ་ལང་ཚོ་བརྒྱད་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ཡོན་མི་གི་སྐུ་
 མདོག་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་པོ་སྟོན་ཀའི་རྒྱལ་ཉ་གང་གང་མ་བཟུམ་སྟེ་ ཞལ་འཇུག་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཏེ་ སྐུ་ལུ་ན་
 བཟའ་དར་དར་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཞེས། ཕུག་གཡས་པ་ལུ་མདའ་དར་བསྐྱམས། གཡོན་པར་
 ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་གང་བའི་གཞོང་པ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲུ། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ལྷ་སྐུ་བདུད་བཙན་སྤོན་
 མོའི་འཁོར་ཚོགས་ གངས་མེད་བསམ་གྱིས་མ་བྱུང་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་
 པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཨིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་ལྷེབས་རིས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙུན་གསལ་མཚོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “སྲིད་གསུམ་ཟེལ་
གཞོན་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །སྲིད་སྲུང་རི་ལྷ་ལས་སྲུངས་དམ་བཙུན་བཞག། །བསྟན་དང་དེ་འཛིན་མ་ལུས་
སྲིད་བ་དང་། །སྲིད་འགྲོ་བ་དེ་སྲིད་སྲིད་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྲིད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྲིད་དཔོན་ཆེན་པོ་
པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྲིད་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྲིད་
ཚུལ་བཞིན་དུ་སྲུང་ནི་ སྲིད་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་ཆོ་རིད་ནི་ སྲིད་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་སྲིད་བར་
ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་བཟུམ་སྲིད་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྲིད་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྲིད་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་)“ཀྱི་ དགོ་ལེགས་བཀྲ་
ཤིས་དཔལ་ཡོན་ཡོངས་འདུའི་ཞིང་། །ཕུན་ཚོགས་ལོངས་སྲིད་འདོད་དགུ་འཛོམས་པའི་སྲིང་། །སྲིད་ཅེན་གོང་
ཁྲེ་ས་ལ་འཕོས་པ་བཞིན། །མཛོས་སྲིད་སྲིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་འདིར། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་དང་བུམ་པ་
བཟང་པོ་ལྟར། །དགོས་འདོད་ཀྱི་སྲིད་མོན་སྲིད་མཛོད་པའི་ལྷ། །གཞི་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་ལྷ་དཔལ་གྱི་
མཚན། །འཕྲིན་ལས་སྲིད་པའི་གོགས་མཚོག་ཤེས་རབ་ཡུམ། །རབ་མཛོས་སྲིད་མོ་བཞིན་ཅན་
སོགས། །ལྷ་སྲིད་བདུད་བཙུན་སྲིད་མོའི་འཁོར་ཚོགས་བཙུན།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་ཅིག་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོད།

ལྷ་བཙུན་གཙོ་བོ་ལྷ་དཔལ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་ལས་རང་ སེམས་ཅན་སོག་གཙོ་བོ་འབད་དེ་དམར་མཚོད་
སྲིད་ མཚོད་པའི་ལུགས་སོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་སྲིད་ལས་ལྷ་བཙུན་འདི་ བོད་ལས་མར་ཚོ་བོ་གི་ཕྱག་ལུ་སྲིད་
བཀའ་སྲུང་སྲིད་ཐོན་ཐོན་ཅིག་འབད་ནི་འདི་གིས་ ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་སྲིད་བཙུན་ལྷ་བཙུན་ཟེར་ ལོགས་སྲིད་ག་ཅི་ཡང་
ལུ་ནི་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དགོན་པའི་སྲིད་དང་སྲིད་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་དགོ་འདུ་སྲིད་འོག་དང་ དགོ་འདུ་ལོམ་ཁར་སྲིད་མི་ཚུ་གིས་ཁྲིམ་ནང་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་
སྲིད་སྲིད་ མགོན་པོ་ལྷ་ལྷ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྲུང་ ལྷ་བཙུན་ཡང་

གཏོར་གལ་ལུ་བརྩུགས་ཏེ་ མར་ཚང་དང་བཅས་པ་སྤེ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དགོ་འདུ་ལྟ་ཁང་
དང་ ལབ་རྩ་ཁའི་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཚད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྟག་པར་དུ་ དད་པ་
དང་མོས་གུས་ཀྱི་སློལ་ས་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་ཕུལ་རྩུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་
ལམ་འགོ་འགྲུབ་རྩུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་ཉེན་ཡིག་ཆ། ལྟ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགོ་འདུ་ལྟ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར། རྒྱབས་ཆཔ་ཨ་ཀས་རྩ་ཀས།

༣ ཡམ་དཀར་མོ།/སྤྱོད་དཀར་མོ།

གནད་དོན་བརྩུད་བསྐྱུལ།

ས་གནས།

ཡམ་དཀར་མོ།

གཡུས།

རྩུང་ལ།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ལ་རྫོང་ལག་ སྤོང་སྤོང་ཆེད་འོག་གཙོ་བོ་རྩུང་ལ་སྤྱི་འོག་གི་འོག་ལུ་ ཚོ་ལ་
གཡུས་ཚན་དང་རྩུང་ལ་བྱང་སྟེ་སྤྲོད་གཡུས་ཚན་གསུམ་གྱི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་
སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྟེ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

རྩུང་ལ་ལྷ་ཁང་འདི་ རྒྱ་ལ་རྫོང་ལག་ལས་ སྤུམ་འཁོར་གཞུང་ལས་བདེ་སྟེ་ དགོ་འདུ་ལྷོ་མ་ཁར་མ་སྟོད་པའི་
བར་ན་ ཕུག་འཚལ་གྲུ་ལ་ཟེར་ས་ལས་ ལ་མར་ལྷ་ སྤུམ་འཁོར་ནང་ལུ་ཀི་ལོ་མི་འར་༤ དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་
ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་རྟེང་མ་རྒྱུ་ཀྱི་ཅིག་རྒྱབ་ཡོད་མི་འདི་ ཏེ་མ་དམག་མི་བགྲུ་སཔ་ དཔུལ་
ཐེ་ཟེར་མི་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ གི་ལོ་ལུ་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་
ཟེར་ཡིན་པས།

ད་རུང་ དེ་གི་འོག་ལུ་རྒྱ་ལ་ལང་གསར་པ་ཅིག་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༥ གི་ལོ་ལུ་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལས་ཡིན་མི་
བཀ་ཤིས་དོ་རྗེ་གིས་ དེ་བསྐྱར་ཁོར་རྒྱུ་སྟོན་པའི་སྐབས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ མ་དཔུལ་གཞུང་ལས་
གནད་སྟེ་ བཞེངས་བཞེངས་པ་ཅིག་ཡིན་ཟེར་སྤྱི་ལོ་༤༠ ལང་མི་ རྒྱུ་བགྲུ་སཔ་བཀ་ཤིས་དོ་རྗེ་ཁོར་གིས་
བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྤོང་འདི་ནང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཡམ་དཀར་
མོ་འདི་བསྟེན་དོ་ཡོད་པའི་ལར་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕུག་དང་མཚན་པ་སུལ་ཏེ་
སྤྱབས་དང་མགོན་ལྷོ་ནི། གཞིན་པའི་དགོས་དགོ་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་རྒྱ་གར་ ལྷ་ཁང་
གསར་པ་ནང་ལུ་སུལ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

ཅུང་ལ་ལྷ་ཁང་གསར་པ།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མཛོད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་གྲུབ་) “རྒྱུ་ མི་སྐྱུག་གཟུགས་འཆང་ལོ་
 གཏུམ་རམ་པའི་ཚུལ། ལྷ་ཚོགས་ཅིར་ཡང་སྟོན་པའི་ལྷ་མོ་ནི། རྩུབ་བསྟན་བསྐྱེད་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོངས་མཛད་
 པའི། ལམ་དཀར་མོ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོན། ལྷ་མཛོད་དཀར་གསལ་དབྱེས་པའི་འཇུག་མཛད་ས་
 ཅན། རྩུག་གཡས་མཛད་དར་གཡོན་པས་ནོར་བུ་འཛིན། ཡིད་ལ་ཅི་འདོད་བསམ་པའི་མོད་ཉིད་དུ། ཆགས་
 ལྷན་སྦྱང་ལ་འབབ་བ་ཅི་ཡང་གིས། རྩོད་ལ་བསྟོན་དོ་རྣལ་འབྱོར་བདག་ཅག་གི། བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་སྐྱབ་
 པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ། དུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱེ་མཛོད་འབད་བ་ཅིན་
 ལྷ་མཛོད་དཀར་མེར་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མཛད་དར་བསྐྱེས་།
 གཡོན་པ་ལུ་ མཚོག་དང་མཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབ་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
 བསམ་འཕེལ་བསྐྱེས་སྟེ་ལྷ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པར་ སྟེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འགྲིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟེ་བཞུགས་
 ཡོད་པའི་གྲར་ འཁོར་བ་འབད་བ་ཅིན་གྲུབ་དུད་བཅན་གསུམ་གྱིས་ རང་བཞིན་གར་བཞུགས་ཀྱི་གནས་མཚོག་
 ལས་སྟོག་ལྷར་ལྷུར་བའི་རྩུ་འཕུལ་ལྷགས་ཆེན་དང་བཅས་པ་སྟེ་བསྟོན་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ། བསྟོན་པ་དང་
 མཛོད་རྟོགས་ཀྱི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་མཛོད་ལས།

ཨམ་དཀར་མིའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

ཨམ་དཀར་མིའི་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༩ པར་) “ཨོ་རྒྱན་
པརྟ་འབྱུང་གནས་སྤྱན་སྲ་སྤྱ། །སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་སྤྱང་བར་ཞལ་བཞེས་པའི། །བཀའ་རྟགས་གཉན་པོའི་རྗེས་
སྤྱད་གོངས་ནས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་བདག་གི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ།།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་སྟོབ་
དཔོན་པརྟ་འབྱུང་གནས་གྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་
སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨོན་པས།

ཡུལ་ལྗང་གི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛིན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་། པར་)“བཀྲ་ཤིས་གཡང་ཆགས་དཔལ་
 གྱི་གནས་ཕྱོགས་ནས། །སྤྱན་ཚོགས་རང་བྱུང་བྲག་རི་བཙེགས་པའི་གནས། །སྤྱན་སྡོང་ས་ནགས་ཚལ་འབབ་
 རྒྱས་བསྐྱོར་བའི་གནས། །རྒྱ་འཛིན་ན་བུན་འཁྲིགས་པའི་གནས་ཕྱོགས་ནས། །ཡུལ་ལྷ་ཨ་མ་དཀར་མོ་འཁོར་
 དང་བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤྱི་ཚུང་ལ་སྤྱི་འོག་གི་ ལྷ་ཁང་ལས་མར་གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྱག་ལུ་ ས་ཞིང་
 ཅིག་གི་ནང་ ཤིང་རིང་མོ་ཅིག་མཐོང་མི་འདི་ ཡུལ་ལྷ་ཨ་མ་དཀར་མོའི་ གནས་ཁང་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་
 མས།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་ཚུང་ལ་སྤྱི་འོག་ལུ་ མཚོ་ཁ་གཡུས་ཚན་དང་ བྱང་སྤྱོད་སྐྱང་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་
 ལྷར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་
 མཚོན་སྤུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གཡུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་སྤྱོད་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་
 ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཚུང་ལ་ལྷ་ཁང་ནང་དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཆང་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་
 གཡུས་སྐྱོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱི་མི་ ཨ་ལུ་རྒྱ་གར་སྤྱི་སྤྱོད་ཡང་ ཨ་མ་དཀར་མོ་ལུ་བསྟེན་མ་ཨིན་ཟེར་ བཤད་པ་མ་
 ཚོན། འཕྲལ་འཕྲལ་རང་ སྤྱི་སྤྱོད་ལུ་གསེར་སྤྱི་སྤྱོད་དང་ ཚོགས་སྤུལ་བ་འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ལོ་རྒྱུས།

དེ་བསྐྱང་ རྒྱ་ཁ་རྫོང་ལག་ གཡུས་གཏུང་ན་ཟེར་མི་ལས་ ཨ་མ་ཚོས་ལྷ་མོ་ཟེར་མི་གཅིག་ཡོད་པ་ཨིན་པས།
 ཨ་མ་འདི་ དེ་བསྐྱང་བྱིམ་ནང་སྤོད་ནི་མེད་པར་ ཉིན་མ་ཨ་རྟག་ར་ འུར་ལུ་རྒྱུག་ནི་དང་ དོས་བཀའ་ལཱ་བཀའ་
 སར་ ཡར་མར་རྒྱུག་སྤོད་དགོ་པའི་དུས་སྐབས་ལུ་ སྤོད་སྤོད་ལས་ཕོ་སྤྱི་སྤོད་ཅིག་དང་ བལྲ་མ་མིག་གཞི་མཐུན་མ་
 ལས་བརྟེན་ ཨ་མ་འདི་དགའ་བའི་གོགས་དང་གཅིག་ཁར་གཉེན་རྒྱུ་སྤྱོད་ མན་འམ་སྤྱོད་ཚུར་ཚུང་ལ་གཡུས་ཚན་
 བྱང་ གཞིས་སྤོད་སྤོད་སྤོད་པ་ཅིག་ཨིན་མས།

ཏེ་མ་གཡུས་ཁ་ལུ་སྤོད་པའི་སྐབས་ ཡུལ་ལྷ་ཨ་མ་དཀར་མོ་ལུ་ གསོལ་མཚོན་ཨ་རྟག་ར་སྤུལ་སྤོལ་ཡོད་པ་ལས་
 བརྟེན། མོ་མན་འམ་སྤྱོད་ཚུར་ཚུང་ལའི་གཡུས་ཁར་ གཞིས་སྤོད་སྤོད་འོང་རུང་ མོ་ར་སྤོད་སའི་སྤོད་ལོགས་ཁར་ ཨ་

རྟལ་ར་ཡུལ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཚད་པར་སྤུལ་སྡོད་ནི་དེ་གིས་ རྒྱལ་ལས་ཨམ་གི་ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་ཡང་ ཡུལ་
ལྷ་དེ་ལུ་ར་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ལུ་དར་བྱབ་ཡར་སོང་རུག།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལུ་ ཡུལ་ལྷ་ཨམ་དཀར་མོ་ལུ་བརྟེན་ནི་འདི་ལུགས་སོལ་ དར་བྱབ་
སོང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་མ་ཚད། ཅུང་ཁ་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ཨམ་ཚོས་ལྷ་མོ་གི་ཨ་ལུ་ཚུ་གི་མི་བརྒྱུད་ཀྱིས་
བྱབ་སྟེ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ད་རེས་ནངས་པ་གཡུས་སྒོ་དེ་ནང་ལུ་ ཡུལ་ལྷ་ཨམ་དཀར་མོ་གསོལ་དགོཔ་བྱུང་ཡོད་
རུང་། ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལུ་ ཡུལ་ལྷ་ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་ཚུང་ལུ་ གསོལ་
ནི་ཡོད་པ་ཨིན་མས་ཟེར་ སྐལ་བཟངས་པ་བཀྲ་ཤིས་དོ་རྗེ་གིས་སྒྲིབ་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཚུ་ཚེས་སྟེ་མ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱང་ཡུལ་
ལྷ་ཨམ་དཀར་མོ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གཡུས་
ཚན་གྱི་སྤྱུག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཡུལ་ལྷ་འུ་གནས་ཁང་ལུ་ སོ་མཚོད་ཟེར་ རླམ་དང་པའི་ཚོས་ ༡༥ གི་ཉིན་མ་གཅིག་
གི་རིང་ལུ་ མི་སེར་ག་ར་འཛོམས་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཟུམ་སྟེ་ར་ བུར་མཚོད་ཟེར་རླམ་
བཞི་པའི་ཚོས་ ༡༥ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག། དེ་ལས་ སེར་མཚོད་ཟེར་རླམ་དགུ་པའི་ཚོས་ ༡༥ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག།
མཚུག་རང་ དགུན་མཚོད་ཟེར་ རླམ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉིན་ལོག་དང་འབྲེལ་ ད་རེས་བཟུམ་ཅིག་ལུ་ མི་
དམངས་ག་ར་གཅིག་ཁར་འཛོམས་སྟེ་ དགུན་གྱི་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་གི་ནངས་པ་ལས་ གཡུས་
སྒོ་འདི་ནང་གི་ སོ་རྒྱ་ཚུ་གཅིག་ཁར་འཛོམས་སྟེ་ རྩོགས་མདའ་ཕུད་ནི་འགོ་བཅུགས་པ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

གསོལ་མཚོད་སྤུལ་བའི་སྐབས་ བཅའ་སྤྱི་ག་རྒྱབ་ཐངས་ ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ བོན་མ་ཕུད་རྟོག་གཅིག་གིས་སྟེ་
ལྷ་ཤིང་རོ་དང་སྤྱུགས་ཏེ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ བོན་ཤིང་ཟེར་ ཤིང་གི་སྤྱི་རྟོག་ཞལ་ལག་གསུམ་སྟེ་ཡོད་
མི་གཅིག་ བརྟོག་སྟེ་གཤོང་ཁར་བདེ། དེ་ལས་མར་གྱིས་སྟེ་གཏོར་མ་ཕུད་རྟོག་གསུམ་འབད་མི་ཅིག་ བོན་
ཤིང་གུ་ལུ་བཞེངས་ བྱུ་མཚོད་ཟེར་ བྱ་ཡོད་དཀར་པོ་ཅིག་བསད་ཞིན་མ་ལས་སྤུལ་ནི་འདི་ལུགས་སོལ་ཡོད་པ་

དང་། དེ་ལས་ ཨ་མའི་ཚོགས་ཟེར་ བྱིམ་གྲུང་པ་རེ་རེ་ལས་ ལྷོ་བང་རྩུང་གང་རེ་དང་ དེ་གྲུ་མར་དང་དར་
ཚོལ་བཀལ་སྟེ་ གནས་དོ་གྲུ་ལས་ཡར་བཀལ་ མ་ཤོང་མི་ཚུ་ ས་ཁར་བཀལ་སྟེ་ བོན་མ་གིས་ཚོག་ཚུ་སྐབ་སྟེ་
ཚོགས་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ཚོགས་སྤུལ་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ རང་རང་སོ་སོ་གི་ལྟོ་བཟེད། རང་གི་བང་རྩུང་
འདི་འཕུ་འབག་སྟེ་ ཟ་ནིའི་ལུགས་སོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

ད་རེས་ནངས་པ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཐངས་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ངོ་དག་པ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ དམག་མི་བགྲུས་པ་
ཨལ་དཔུལ་ཐེ་གིས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་ཅིག་ཡང་བཞེངས་སྟེ་ ཅང་མཚུག་རིན་པོ་ཆེ་ གདན་འདྲེན་
ལུ་སྟེ་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་ལས་དམར་མཚོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སོལ་བཀལ་བསྐྱམས་མཛད་ཅུག།
དེ་ལས་ཚུར་ དཀར་མཚོད་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སོལ་འདི་ ལྷམ་བཅུ་གཅིག་པའི་ ཉིན་ལོག་དང་འབྲེལ་
ཉིན་མ་ཅིག་གི་རིང་ གནས་ཁང་གི་རྩ་བར་ མི་སེར་དམངས་འཛོམས་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་
གཏོགས། གཞན་ག་ར་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ལྷམ་ཚོས་པ་སྤུད་དོག་གཅིག་འབད་མི་གིས་ གསེར་སྐྱེམས་དང་ཚོགས་
མདོར་བསྐྱས་ཅིག་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ ཀློང་བགྲུས་པ་བཀལ་གིས་དོ་རྗེ་གིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

རྩུང་ཁ་ལས་ ཀློང་བགྲུས་པ་བཀལ་གིས་དོ་རྗེ།

རྩུང་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་རྟ་མགྲིན།

༤ ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ། རྩོམ་གཞི་སྐྱོན་མ།

ས་གནས།

མེ་རི་ཕུ་མོ།

གཡུས།

མེ་རི་ཕུ་མོའི་སྤྱི་འོག།

བསྐྱེད་མི།

རྒྱ་ཁ་རྩོད་ལག་སྐོང་སྐོང་རྩོད་འོག་མེ་རི་ཕུ་མོ་སྤྱི་འོག་གི་ཤིང་ཆེན་ཁ་དང་གཡུས་
བཟང་སྐོམ་ དེ་ལས་ཨ་རི་ཁ་བཅས་གཡུས་ཚན་གསུམ་གྱི་མི་སེར་དང་།

ཐིམ་ཕུག་འབྲུང་གཞི་བ། སེའོ་སྤྱིངས། དེ་ལས་སྤྱངས་ཐང་ཁ་ན་ལུ་བཞུགས་
མི་རྒྱ་གིས་ཡང་སྐྱེས་ལྷ་སྐྱེ་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

མེ་རི་ཕུ་མོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ སྐོང་སྐོང་རྩོད་འོག་ལྷོ་བ་ལས་ ཀི་ལོ་མི་ཏེར་༥ དང་ཕྱེད་དེ་ཅིག་ སྐྱུམ་འཁོར་ནང་
འཕྱོད་གོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་དུས་རབས་༡༥པའི་ནང་ གཏེར་སྐོན་འབྲུག་སྐྱོང་རྩོམ་
མཚན་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་གནང་མ་ཡིན་ཟེར་སྐྱེས་ལོ་༥༥ལང་མི་ དཀོན་གཉེར་ཀམ་རྩོམ་གིས་
སྐྱབ་ཡིན་པས། གཡུས་སྐོང་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཞིང་སྐྱོང་
དབང་མོ་འདི་ཡིན་པ་ལས་ ཡུལ་ལྷ་ལས་སྐྱབས་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་ མེ་རི་ཕུ་མོའི་སྤྱི་འོག་གི་
གཡུས་ཚན་ལག་གསུམ་གྱི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕུག་དང་མཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི།
གཤེན་པའི་དགེ་སྐྱོན་དག་ཅ་སྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་རྩོག་པ་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་མ་ཡིན་
ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལུལ་ལས་སྐྱབས་རྩོམ་ལུ་ལྷ་ཡུལ་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་མེད་ཚོས་གྲགས་མཚན་ མེ་རི་ཕུ་

མོ་ལུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཁང་གི་མིང་གསར་པ་ཐེག་ཆེན་འོད་གསལ་ཚོས་གྲིང་ཟེར་ མཚན་གསོལ་གནང་
ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

མེ་རི་ཕུ་མོའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོའི་མངོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་། ཉམ་པ་) “མདུན་དུ་སྐད་ཅིག་གིས་ལྷའི་
སྐྱོད་མོས་ཚལ། རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་བྱ་དང་རི་དྲགས་འབབ་ཚུ་དང་ལྷུས་ཀྱི་རྗེང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ སུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་དུ་མཚིས་པར་བྱས་པའི་དབུས་སུ་ བསྐྱེད་པའི་མ་བཞི་པའི་ལྷེ་བར་ལྷ་བ་
གདན་དུ་བཏོང་བའི་མུམ་ ཡིག་དཀར་པོ། དེ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ལས་ཀྱང་ཉེ་སྤང་པོ་ལྷ་བྱ་ཡོངས་སུ་དཀར་བའི་
རྩོ་རྩེ་གཡུ་སྐྱོན་མ་ལྷའི་བྱ་མོ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ལང་ཚོ་ཅན། བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པར་མཛེས་པ། རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་དུ་བརྒྱན་ཅིང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་དབང་པོའི་གཞུ་
ལྟར་བཀ་བ་ཉིས་བཅེགས་སུ་བྱོན་པའི་ཕྱག་གཡས་ཤེལ་གྱི་རྩ། གཡོན་གསེར་གྱི་འུ་ལུ་(ར་རྒྱུང་)བསྐྱེད་པས་
དེ་བརྟུང་བའི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ། ཤིན་ཏུ་སྐྱེག་ཅིང་འབྱིང་བས་བཞུགས་པའི་མདུན་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཉ་ཡིག་ལས་
རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་སྟོན་མོ། ལྷོར་རི་ཡིག་ལས་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ་སེར་མོ། ལུབ་ཏུ་ཞེ་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་མཁའ་འགོ་
དམར་མོ། བྱང་དུ་ས་ཡིག་ལས་ལས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་ལྗང་མོ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷའི་ན་རྒྱུང་ཡིད་འཕྲོག་པ།
གཡས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཡོན་དབུས་དཀར་གྱི་མེ་ལོང་འཛིན་ཅིང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་གཙོ་མོ་ལ་
འདུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱོད་ཚལ་དུ་ཞིང་སྐྱོང་གི་མཁའ་འགོ་འབུམ་ཕྱེད་འཛོ་སྐྱ་ཚོགས་

གྲིས་རོལ་པར་གྱུར།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་མོའི་སྐུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ མེ་ཉོག་གྱུ་
 ལུ་ཉའི་སྟོང་པོ་བཟུམ་སྟེ་ དཀར་པོ་སྟེ་ཡོད་པའི་གྱུར་བརྒྱུད་གཉིས་བཅུ་དུག་ལང་ཚོ་ལྟན་པའི་ ཞལ་འཇུག་
 པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ་ཤེལ་གྱི་རྩ་བ་སྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་ གསེར་གྱི་འུ་ལུ་
 (རྩ་རྒྱུད་)བསྐྱམས་ཏེ་བརྒྱུད་བའི་ཚུལ་དུ་མཛད་པའི་ སྐྱེག་པའི་ཉམས་གྲིས་བཞུགས་པའི་གྱུར་འཁོར་འབད་བ་
 ཅིན་ མདུན་དུ་ཉེ་ཡིག་ལས་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་སྟོན་མོ། ལྷོ་ཁ་ཐུག་ལུ་ རི་ཡིག་ལས་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ་སེར་
 མོ། ལུ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལུ་ བེ་ཡིག་ལས་པར་མཁའ་འགོ་དམར་མོ། རྩང་ཁ་ཐུག་ལུ་ ས་ཡིག་ལས་ལས་གྱི་མཁའ་
 འགོ་ལྗང་མོ། དེ་ཚུ་གར་གིས་ཡང་ ལྷའི་ན་རྒྱུད་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ གཡས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ གཡོན་དཔུལ་
 དཀར་གྱི་མེ་ལོང་འཛོན་ཅིང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྲིས་བརྒྱན་ནས་ གཙོ་མོ་ལ་འདུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ། ཕྱི་
 རོལ་གྱི་སྟེང་ཚལ་དུ་ཞིང་སྟོང་གི་མཁའ་འགོ་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྟེའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་སྟེ་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་
 སྟེ་ མདོན་ཉོགས་གྱི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

གནས་བདག་ཞིང་སྟོང་དབང་མོའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

གནས་བདག་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོའི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
༣པར་) “སྤྱི་ རྗེས་ལྷན་བསྐལ་པའི་དང་པོ་ལ། །དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སློམ་པ་ཡི། །བོད་ཁམས་སྐྱོང་བའི་རྗེ་
མོར་བསྐྱུགས། །རང་བྱུང་གནས་ཀྱི་བདག་མོར་བསྐྱོས། །བྱད་པར་འབྲུག་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །བསྟན་དང་དེ་
འཛིན་མ་ལུས་པ། །སྐྱོང་བའི་བཀའ་ཉམས་རྗེས་དགོངས་ལ། །བཙུལ་བའི་འཕྱིན་ལས་འགྲུབ་པར་མཛོད།།”
ཟེར་དེ་སླེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སླེ་ བྱད་པར་འབྲུག་པ་ཡབ་སྲས་ཚོས་རྗེ་གཙུང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་
ནས་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་ཞུ་བའི་སྐྱོང་མི་ཅིག་སླེ་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སླེ་ཞིན་
པས།

གནས་ཁང་གི་མཚོང་སྤང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༢ ཀྱི་རྒྱབ་)“པོ་བྲང་གཉུག་རི་དོ་
བའི་སྤྱིང་ཕྱག་དང་། །སྤྱིན་དཀར་བརྟེན་པའི་གྲུང་ཁང་ལ་སོགས་པ། །གནས་ལུལ་དུར་ཁྲོད་ཚོགས་ཁང་མ་
ལུས་པ། །ཡེ་ཤེས་ལས་དང་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ལ་བཟུང་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་བསྐྱེད་ཉམས་པའི་ཞིང་བཟུ་སྐྱོལ།།”
ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སླེ་མེ་རི་ཕེ་མོའི་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྱུག་ལས་འཕྲོན་ཏེ་ དུས་

ཡུལ་སྐར་མ་༥༥ དེ་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ ཀང་སྟོང་སྟེ་འགྲོལ་ད་ གཡུས་ཚན་གྱི་མགུ་ལུ་ བགས་ཚལ་སྤྱངས་
ཚོགས་ཅིག་མཐོང་མི་འདི་ ལྷ་མོའི་གནས་ཁང་ཨིན་མས།

མེ་རི་ཕྱེ་མོའི་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་རང་ལྟེ་༥ པའི་ཡར་ཚེས་ལུ་ ཁོང་ག་ར་གཅིག་ཁར་
འཛོམས་ཞིན་མ་ལས་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ དུས་ཚོད་གུ་ལུ་མ་ཚད་པར་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྟོལ་ཡོད་ཟེར་
བཤད་པ་ཨིན་མས།

དག་རྒྱུ།

ལོ་ལྟར་སྤུལ་སྟོལ་ཡོད་པའི་གསོལ་མཚོད་འདི་ རང་ལྟེ་༥ པའི་ཚེས་༥ ལས་འགོ་བཙུགས་སྟེ་ ཚེས་༡༤ གི་
ཚེ་ བྱིམ་གུང་པ་རེ་རེ་གིས་ ཨ་མའི་ཚོགས་སྤུད་ཟེར་ ཚུམ་སྤུད་ཏེ་གང་རེ་དང་གསེར་སྦྱེམས་ཚང་སྤུད་ཟེར་
ཚང་དམ་སྦྱིས་གང་བཀལ་དགོས་དང་། ཨམ་གི་ཚོགས་དང་གསེར་སྦྱེམས་སྤུད་སྤུལ་བའི་སྐབས་ལུ་ རང་སོའི་
བྱིམ་གུང་པ་རེ་གི་མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་ མིང་ཚུ་བཏོན་ཏེ་ ལེགས་སོ། ལེགས་སོ། ཟེར་ཁ་ལས་སྐབས་སྟེ་སྤུལ་
དགོས་ཨིན་མས། དེ་ལས་ཚེས་༡༥ གི་ཐོ་པ་ལུ་ རྫོང་དཔོན་ཟེར་ དཀོན་གཉེར་གཅིག་དང་ བོན་པོ་གཅིག་
བྱང་ཞེལ་ཀ་ཟེར་ ཚུམ་དང་མར་ཨོམ་གྱིས་བསྐྱད་སྟེ་གནས་པོ་གི་བྱིམ་ནང་ལུ་ ཚེས་༡༥ གི་ཐོ་པ་ཚུ་ཚོད་༥
དེ་ཅིག་ལས་བཞེངས་བན་སྤུལ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་བསངས་བཏང་སྟེ་ ཚུ་ཚོད་༥ དེ་ཅིག་ལས་ སོ་རྒྱ་བདུན་གྱི་
མགུ་ཏོག་ཁར་རས་དཀར་པོ་ཅིག་ཐོད་བཅིངས་ ཁ་རས་རྒྱབ་ བྱང་བཞག་གཞོང་མ་༧ འབག་གུལ་བཙུང་ཏེ་
ཁ་ལས་ འོ་ལེགས། འོ་ལེགས། ཟེར་བགྱང་སྟེ་ ཡར་གནས་ཁང་ནང་ལུ་འགྲོ་དགོས་ཨིན་མས།

གནས་ཁང་ནང་ལྟོད་ཞིམ་ལས་ ལྷ་གཉེར་འདི་གིས་ ལྷ་བསངས་བཏང་ ད་རུང་ཚོགས་འདི་ཚུ་བཙན་ མི་
སོར་འབད་སྟེ་ ག་ར་མཚུག་བསྐྱུལ་ད་ ཐོ་པ་ཚུ་ཚོད་༥ དང་༧ དེ་ཅིག་ལུ་ བྱིམ་གུང་པ་རེ་རེ་ལས་ མི་ཚུ་
འཛོམས་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། གནས་ཁང་ནང་ལུ་མི་ཚུ་མ་འཛོམས་པའི་ཉེ་མ་ ཐོ་པ་ཚུ་ཚོད་༥ དེ་ཅིག་ལས་
དང་པ་ར་བོན་པོ་འདི་བྱོན་སྟེ་ ལྷ་གཉེར་ལས་ལུ་དགོས་ཨིན་ན་ དེ་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་ན་དར་གུ་གིག་གི་སྟེ་བཀལ་
བཞག་དགོས་ཨིན་མས། དེ་ལས་མི་ག་ར་གིས་ ལྷ་ན་དར་དང་སྦྱགས་ཏེ་ཁ་དར་དཀར་པོ་རེ་འབག་སྟེ་སྤུལ་
དགོས་ཨིན་པས། གནས་ཁང་ནང་ལུ་རྫོའི་སྤྱང་མོ་ཆེ་ཕོ་མོ་༥ མགུ་མཐུད་སྟེ་ཡོད་མི་གཅིག་དང་ མཚོད་རྟེན་

བཟུམ་དོ་གིས་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ ས་ཡོམ་རྒྱབ་རྩལ་ག་ནི་ཡང་འབད་ནི་མེད་པ་ཅིག་ དེ་
བསྐྱང་ལས་ར་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། འ་ནི་གི་རྩ་བ་ལུ་གཞས་ཟེར་ སོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཅིན་།། དང་། མེད་པ་ཅིན་
།། དེ་ཅིག་གིས་ མང་གཞས་བཟུམ་སྟེ་ར་རྒྱབ་སྟོལ་འདུག། གཞས་རྒྱབ་ཚར་མ་ཅིག་ གཞས་མོ་ཟེར་བུ་མོ་རྒྱ་
གིས་ གྲངས་ཁ་ཡང་ གོང་གི་ཅོག་འཐད་པ་སྟེ་ར་འགྲིག་ཞིན་མ་ལས་རྒྱབ་དགོས་དང་། དེ་ལས་གཞས་
གཞས་མོ་གཅིག་ཁར་རྒྱབ་ཚར་མ་ཅིག་ དེ་ཁར་འཛོམས་ཡོད་པའི་ མི་སེར་རྒྱ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ དགའ་སྟོན་གྱི་
ལས་རིམ་ཟེར་ ཞབས་ཁ་རྒྱ་རབ་དང་རིམ་པ་སྟེ་རྒྱབ་སྟེ་ མཇུག་ལུ་ལེགས་སྟེ་བསྐྱོར་ཏེ་ སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟོལ་
འདུག།

དེ་ཡང་དང་པ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དོན་ལུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་ དེ་ལས་རྒྱུང་ཁག་ དེ་ལས་རང་གི་རྟེན་འོག་དང་གཡུས་སྟོ་
གི་དོན་ལུ་ སྟོན་ལམ་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་བཏབ་སྟེ་རྒྱས་པ་རྣམས་ལུ་ཚེ་སྲིད་། །གཞོན་པ་རྣམས་ལུ་དཔལ་
བསྐྱེད། །ཟེར་སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ བཀ་ཤིས་ཕབ་ མཇུག་བསྟུ་ཞིན་མ་ལས། ཡར་ལས་མར་ལོག་འོང་མ་ད་ལུ་
ཁྱིམ་གྲུང་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ མར་ཆང་ཐུད་གཏོར། གནས་པོའི་མར་ཆང་། རིན་ཆེན་ས་གཞི་ཉམས་དགའ་
བར། །དཔག་བསམ་ཤིང་གི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། །ཞིང་ཆེན་དབང་མོ་འཁོར་བཅས་ལ། །བསམ་དོན་གྲུབ་པའི་
བཞུགས་སུ་གསོལ། །སཀ་པ་ཉུ་ཨ་མི་ཏ་ལུ་རྒྱ་ལའེ། །ཟེར་ དེ་སྟེ་ ཡར་ལས་མར་ ཆང་ཐུད་གོ་རིམ་སྟེ་ཐུལ་
ཞིན་མ་ལས་ གནས་པོ་གི་ཁྱིམ་ནང་ལུ་ ལོག་སྟེ་རང་སྟོན་དགོ་ཟེར་ཨིན་པས། མཇུག་ར་གནས་པོ་ཁྱིམ་ནང་ལུ་
ད་རྩལ་གནས་པོའི་ཁྱིམ་ནང་བཀ་ཤིས་ཕབ། མར་ཆང་གཏོར་ དམངས་མདའ་ཟེར་ མདའ་རྒྱབ་ནི་ཨིན་ན་མེན་
ན་ ལོ་གསར་བཅེ་སུང་ལུ་ནི་ཨིན་ན་མེན་ན། དམངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཟེར་ དང་ཐུ་ལས་ཡོད་པའི་ ལམ་ལུགས་
སྟོལ་གྲུང་གནས་ཞིན་མ་ལས་ མདའ་རྒྱབ་པ་ཅིན་ ཉམས་ག་དེ་ཅིག་རྒྱབ་ནི་ཨིན་ན། འ་ནི་གི་སྐབས་ལུ་
དམངས་མདའ་རྒྱབ་ནི་སྟེ་ཁ་འཆམ་པ་ཅིན། རྩོ་པ་གི་དུས་ཚོད་དང་ཕྱི་དུ་གི་དུས་ཚོད་རྒྱ་ བཀག་འདི་གིས་སྟེ་
བང་ར་གིང་གི་བརྟེན་སྟེ་ར་འབད་དགོ་ཟེར་ཨིན་མས།

མཇུག་རང་ རྒྱལ་ཟམ་ཟེར་ མདའ་མཇུག་བསྟུ་བའི་ཚེ་ མདའ་ཕྱེད་དམངས་རྒྱལ་ཟེ་ནི་ཟེར་ དེ་ཚེ་དྲོ་པ་
མགོན་ཁང་ནང་ལུ་ ད་རྩལ་ཞིང་སྟོང་དབང་མོ་ལུ་གསོལ་ཁ་ཐུལ། དགོ་བསྟོན་གྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་གཏང་སྟེ་མཇུག་བསྟུ་
ཨིན་ཟེར་ དགོན་གཉེར་ཨམ་ཀམ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚན།

གཙོ་བོ་མེ་རི་ཕེ་མོ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་
དྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚན་སྤུལ། གནས་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་
ཉེ་མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤེ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད།

མེ་རི་ཕེ་མོ་འཛི་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་
མོས་གུས་གྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་
འགོ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྤེ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་མོའི་གསོལ་ལ།

གནས་ཡིག་ཀུན་སྐོར་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ། (༢༠༡༥)

ཚུ་ལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།(༢༠༢༠)

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

མེ་རི་ཕེ་མོའི་ལྟ་ཁང་གི་སྐྱེ་གཉེར་ཀམ་དོ་ཚེ།

༥ ལྷ་བཙམ་འབར་བ།

གནད་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན། ལྷ་བཙམ་འབར་བ།

ས་གནས། སྐས་ཡུལ་ཀུན་བཟང་། རྟོག་རྟོ་ལ།

གཡུས། རྟོག་རྟོ་ལ།

བསྐྱེན་མི། རྒྱ་ལ་རྫོང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་ རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་
དང་། དེ་ལས་ དགོ་ལྷག་ན་མེད་འོག་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་
བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤོང་སྤོ་རྟོག་རྟོ་འོག་མ་གི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཏུས་རབས་^{༡༣} པའི་ནང་ལུ་ མཚམས་བྲག་གླུ་མ་དག་
དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་གིས་ དགུན་གྱི་བཞུགས་གནས་སྤེ་བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་པས། གནས་བྱུང་ལུ་
མཚམས་བྲག་དགོན་པ་ལུ་བཞུགས་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤའ་ནི་འདུག། གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་
རྒྱབས་འཚོལ་ཏེ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་དོ་ཟེར་སྐབ་ཡིན་མས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༣ པར་)“རྒྱུ་ དཔལ་ཚེན་ཏྲ་
མཚོག་རོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩལ། །མ་འགགས་ལོག་འབྲེན་གཤེགས་པའི་སྐྱར་སྤང་བའི། །དང་འདིར་ལྷ་བཙམ་
དགེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྤྱུལ་མཐུན་རྐྱེས་རབ་ཚོགས་ཤིང་། །རྣལ་འབྱོར་བདག་ཅག་
གདུང་བས་ཚོད་འབོད་པས། །དགེས་སྤྱོད་ཡུམ་དང་མངགས་བཞུགས་པོ་ཉ་སོགས། །སྤུལ་བས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་
མཚོར་གར་མཚིས་ཀྱང་། །སློག་ལྷར་ལྷུང་བའི་རྩུ་འབྲུལ་འབྲུགས་ཚེན་པོར། །ཅི་གར་འཆར་བ་རྒྱ་བྱའི་གར་བཞིན་
དུ། །གནས་འདིར་བྱོན་ཅིག་བཟོ་ས་ལྷ་ཚེ་” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ རྟོག་རྟོ་ལའི་གཡུས་ཚན་ལས་ ཏུས་

ཡུན་རྒྱ་ཚོད་, ལྷག་པ་ཅིག་རྟོག་འཕྲོད་གོ་པའི་ས་གནས་ལུ་ལྷ་བཙན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབ་ནི་
འདུག།

ནུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་གི་མངོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་³ པར་) “སྟོང་པའི་ངང་ལས་རང་
སྟངས་མདུན་གྱི་ནུ་མཁའ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱན་དང་བཀོད་པ་ གཡས་གཡོན་སྐྱོན་ཤིང་སྟོན་པའི་ལྷ་གྲགས་
རི་མཚོ་རྗེ་སྐྱོན་ཚོགས། ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་སྦྱིད་པའི་སྤར་པ་གནས་མཚོག་བདེ་བའི་དབུས་སུ། ཕོ་བྲང་
འཇིགས་སུ་རུང་བ་མེ་རླངས་པ་ཏུ་འབྱུགས་པའི་གྲོང་ན་ དཔལ་ཚེན་རྟོག་རྣམས་ལ་རྟེན་གསུམ་ཡོན་བདག་
སྟོང་བའི་དགོ་བསྟེན་ལྷ་བཙན་འབར་བ་ཚེན་པོ་ སྐྱ་མདོག་པར་རྒྱ་གའི་འོད་ལྷར་དམར་བ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པའི་ཉམས་ཅན་ ཕྱག་གཡས་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ཡི་བ་དན་
མཐོ་རི་སྤིང་ཕྱི་རྩེའི་བར་དུ་འཕྱར་བ་ གཡོན་ན་ཡོན་བདག་མི་འོར་འཁོར་བཅས་ལ། འདོད་དགའི་འོངས་སྦྱིད་
ཆར་ལྷར་འབབས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཁབ་མོག་ས་ལྷམ་གསོལ་ཞིང་། གསེར་
སྟེང་མགུལ་བརྒྱན་སྒྲ་གཡུས་འོད་འབར་གཙུག་ན་རུ་དར་དབང་གི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ། འཁོར་གསུམ་རྟགས་
ཆས་དཔའ་བོའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྱབས་པ། ཆིབས་སུ་རྟེན་དམར་མཚོགས་ལ་ཆིབས་ནས་ འཁོར་ལྷ་སྐྱ་བདུད་བཙན་
སྐྱོན་མོ་སོགས་ལྷ་སྤོན་སྤེ་བརྒྱད་དཔུང་བཞིས་བསྐྱོར་ནས། བསྐྱལ་པའི་མེ་རླངས་དུད་སྦྱིན་འཇིགས་པའི་གྲོང་ན་
བཞུགས་པའི་གནས་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། རང་བཞིན་གར་བཞུགས་ཀྱི་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་སྟོག་
ལྷར་སྐྱར་བའི་རྩུ་འཕྱུལ་འབྱུགས་ཚེན་པོའི་མཚོད་པའི་གནས་མཚོག་འདི་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་གི་བཟོ་ས་མ་ཡུ་རྩེ་”ཟེར་
གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གཞི་བདག་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་རྒྱ་བའི་འོད་
ཟེར་འབུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྷ་བའི་ཚོག་ཤེས་མེད་པར་ཞལ་དགེས་པའི་འཇུག་སྟོན། ཕྱག་གཡས་པ་
ལུ་ མཚོག་སྦྱིན་སྟེར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་འཇིགས་པ་ཀྱུན་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ། གཡོན་པ་ལུ་ འདོད་དགའི་དཔལ་
འབྱུང་རིན་ཚེན་གཏེར་མཛོད་བུམ་པ་ བསྐྱམས་ཞིན་ལས་ཅི་འདོད་ཡིད་ལ་རེ་སྟོན་གྱི་དངོས་སྐབ་ལྷར་དུ་སྦྱོལ་
ཞིང་། སྐྱ་ལུ་རིན་ཚེན་དུ་མའི་རྒྱན་བཟང་ ལྷའི་གོས་དར་སྐྱ་ལྷའི་དབང་པོའི་གཞུང་རིས་བཞིན་དུ་ ན་བཟའ་
མཚོག་གིས་ཕྱོན་སྟེ་ ལྷ་བལྷ་བ་དར་གྱི་དབུས་སུ་ དགེས་པའི་ཞལ་འཇུག་གར་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་

ཡོད་པ་ཡིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ལྷན་བཅུན་མོ་བརྒྱན་བསྐྱེད་མེད་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་མ་ངེས་
 དུ་མའི་རྩེ་འཕུལ་སྟོན་ཞིང་ཡོན་མཚོན་དམ་ཚིག་ཟོལ་ཟོག་སོགས་སྤངས་པའི་མཚོན་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བཞིན་
 པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཡིན་པས།

རྟོག་རྟོ་ཁའི་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་གི་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༥༥) “རྩྭ་
 གཤིས་ལ་ལྷ་དང་འདྲེ་ཞེས་པ། །གཉིས་སུ་སྤང་བ་མ་མཚིས་ཤིང་། །ཀྱུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་འཕུལ་འཁོར་གྱིས། །ལྷར་
 སྤང་དམིགས་སུ་འཛིན་པ་འབྱུལ། །དེ་ཕྱིར་དགོ་སྤྲིག་གཉིས་པོ་ཡིས། །འབྲས་བུ་བདེ་དང་མི་བདེའི་རྒྱ། །བསྐྱེད་
 པའི་དམ་བཙའ་འདི་ཉིད་ལས། །མི་འདའ་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་འགྲུབ།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་
 སྟེ་ བདག་ཅག་ཡོན་མཚོན་སྐྱེན་བདག་མི་རོར་འཁོར་དང་བཙས་པའི་རྒྱབ་གྱི་རི་དང་། མདུན་གྱི་འཁར་བ་ཡར་
 འགོ་རྒྱར་འོང་གི་སྐྱེལ་མ་ཉིན་མཚན་གྱི་བྱ་ར་མཚོན་ཅིག། ལྷ་པར་ལས་དང་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་དེའི་མགོན་
 རྒྱབས་དང་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ། ཞིང་ཁང་མི་རོར་སོགས་ལ་སང་སེར་རྩ་དང་ལུ་གའི་ནད་ཡམས་
 འབྱུག་ཚོད་གོད་ཀ་ཐམས་ཅད་ཞི་ནས། ཚོ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་དགུང་དུ་འཕེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་དུ་
 གསོལ། རྒྱབས་དང་དཔུང་གོགས་མཚོན་ནི་ལུ་ཁས་བྲལ་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ མགོན་རྒྱབས་མཚོན་པའི་
 སྤང་མ་ཅིག་ཡིན་མས།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་གི་སྐུ་འབྲེ།

གསོལ་མཚན།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ ཏུས་སྟོན་བཙུང་བཟུམ་ཅིག་ ཉེ་མ་ཕམ་གི་ངོ་བསྐྱང་ལས་ར་
འབད་ས་ཡང་མ་མཐོང་། ད་སྟོང་བཙས་སྐབས་ལུ་ གཡུས་ཚན་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ཏུས་བཟང་
གི་སྐབས་ལུ་ འཕྲལ་འཕྲལ་རང་ གསོལ་མཚན་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ ལོ་ལྷར་ལུ་ཏུས་སྟོན་བཙུང་ཚུ་
ལ་སོགས་པ་ ཉེ་མ་ལས་ར་ག་ནི་ཡང་ཉུ་སྟོལ་མེད་ཟེར་ཨིན་མས།

གཙོ་བོ་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་ལྷར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་
ལུ་འབྲེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚན་ཕུལ་ ལྷ་བཙན་འབར་བ་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་
ཉེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚན་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། སྤོང་སྟོན་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་ནང་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་
གསོལ་ལ་མ་ཚད་པར་ཕུལ་སྟོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

རྟོག་རྟོ་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་རྒྱ་བ་དཔལ་བཟང་།

སྐབས་ཆ་ཟེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (༧)

༡ བཏུ་ཤིས་བྲག་དཀར་།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཏུ་ཤིས་བྲག་དཀར་ལ།

ས་གནས།

སྐ་སྐར་ཚོར་ར།

གཡུས།

སྐ་སྐར་ཚོར་ར།

བསྐྱེན་མི།

ཚུ་ལ་ཚོང་ལག་ སྐབས་ཆ་ཟེད་འོག་གཙོ་པོ་སྐ་སྐར་ཚོར་ར་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་
ཚུ་གིས་ ཡུལ་ལྷ་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ལྷ་བཙན་བཏུ་ཤིས་བྲག་དཀར་གྱི་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཕན་གཞོན་ལས་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆ། །དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས། །དེ་བཞིན་ལྷ་ཁྱེད་བྲག་དཀར་པ། །རྣམ་ཀུན་ཕན་བདེ་སྐྱོངས་ཤིག་གྱི།” ཟེར་དེ་སྐྱེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྐྱེ་ རྒྱལ་བས་སྐྱོན་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྐྱེན་པ་དང་དགོན་སྐྱེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྐྱེ་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཨིན་པས།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་ཚེན་བཏུ་ཤིས་བྲག་དཀར་གྱི་བསྐྱོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༡ གི་རྒྱབ་) “རྒྱལ་བསྐྱེན་གཡེལ་མེད་བསྐྱེད་མའི་ལྷ། །རྣམ་འབྱོར་དམ་ཚོག་ཅན་གྱི་མགོན། །ཡོན་བདག་བུ་བཞིན་སྐྱོང་མཛད་པའི། །བཏུ་ཤིས་བྲག་དཀར་ཁྱེད་ལ་བསྐྱོད། །ཕན་བདེ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་ཞིང་། །འཆི་མེད་གོང་གི་བདག་པོ་བཞིན། །རྟ་དཀར་བཅིབས་ནས་སྐྱོང་གསུམ་གྱི། །འཇིག་རྟེན་ཡུལ་གྱི་བསྐྱོར་ལ་བསྐྱོད། །སྐྱེ་མདོག་

དཀར་ཞིང་འཇུག་པའི་ཞལ། །རྣམ་པར་སྐྱེད་པའི་ཉིན་སྐྱེད་ཀྱི། །མི་མཐུན་སུན་པ་སྟོམས་མཛད་པའི། །ལྷ་
 བཙན་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། །ཕྱག་གཡས་ལྷ་ཡི་བ་དན་དང་། །གཡོན་པ་རིན་ཆེན་འཛིན་པའི་མཐུས། །སྐྱེས་
 དགའི་ཕོངས་པ་སེལ་མཛད་པའི། །འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་མཛད་ལ་བསྟོད། །མཚར་སྤྱད་ལང་ཚོ་དཔལ་
 ལྷན་མ། །སློན་འཁྱོག་དུ་མའི་རྣམ་འགྲུར་གྱིས། །སྲིད་གསུམ་གྲུབ་པའི་སློན་ལེགས་འབྱུང་། །རྣམ་ཀུན་རོལ་
 ཅིང་མཛད་ལ་བསྟོད།།” ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ། ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་
 ལྷ་བཙན་དག་བསྟེན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ལང་ཚོ་ཅན། ཞལ་ནི་དཀར་པོའི་གྲུ་ལུ་དམར་བའི་
 མདངས་དང་ལྷན་པ། ཕྱག་གཡས་ལུ་ ལྷའི་མདུང་དང་རུ་དར་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་པ་བཟུང་ནས་ དམ་ལྷན་སྐྱབ་པ་པོའི་རེ་བ་སྐྱོང་ཞིང་། སྐྱེ་ལུ་ན་
 བཟའ་ དར་དཀར་གྱི་བེར་དང་ཞབས་ལུ་ས་རི་ལྷམ་པོ་ཆེ་གསོལ་སྟེ། རྒྱང་གི་འཕྱགས་ལྷན་ ཏྲ་ཅང་ཤེས་གུར་
 རྒྱལ་པོ་རོལ་པའི་སྤྲོབས་ཀྱིས་བཞུགས་ཡོད་པ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ གཡས་སུ་ལས་བྱེད་བཙན་ཚོད་ཆེན་པོ་དང་།
 གཡོན་ལུ་ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་སྐྱེན་མོ་ སྐྱེ་བྱེད་ལྷ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་མཛེས་པ། ཕྱག་གཡས་ལུ་མདའ་
 དར་དང་གཡོན་ལུ་ནེ་ལེ་འཛིན་པ་ ཡང་སྐྱེལ་བྱེ་བའི་ལྷ་སྲིན་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ། མདོན་
 ཏོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལཱ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ཡི་རྒྱབ་)“ཀྱི་ ཚོས་དབྱིངས་
འཇུག་མེད་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཡངས་པོར། ཟུང་འཇུག་ལོ་གར་འདོད་དགའི་འཇུག་བའི་ཡུལ། ཁོར་བུའི་བྲག་
རི་བ་གམ་བཅེགས་པའི་པོར། ཁྱི་དུལ་གཉུག་མར་གནས་པའི་ལྷ་ཚེན་པོ། མཐུ་ཚལ་དྲག་ལྷན་བཟ་ཤིས་བྲག་
དཀར་བ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཁ་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་ ཀར་སྟོང་སྟེ་ དུས་ཡུན་སྐར་མ་
༣༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་བའི་རི་སྟོན་སྟེ་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་ རི་འདི་
གི་མིང་མགོན་བྲག་བྲག་ཟེར་སྟེ་བའོ་ཡིན་མས་ འ་ནེ་ལ་འདི་ ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ཡིན་པས།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་སྤྲ་སྐར་སྟེ་འོག་གཡུས་ཚན་ཚོར་ར་ཚལ་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་
མགོན་པོ་ལྷ་མ་དལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་ལུ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གཡུ་
བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་ལུ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་ལ་ལུ་
སོལ་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ལྷ་ཚེན་བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ དུས་སྟོན་བཙེ་སྲུང་བཟུམ་ཅིག་ ཏེ་མ་ཕམ་གི་ངོ་
བསྐྱང་ལས་ར་འབད་ས་ཡང་མ་མཐོང་། ད་སྟོང་བཅས་སྐབས་ལུ་ གཡུས་ཚན་ཚོར་ར་ཚལ་གྱི་མི་ཚུ་གི་རྒྱང་མ་
གཅིག་ ལོ་ལྟར་ལོ་ཚོག་བཏང་པའི་སྐབས་ལུ་ རང་སེའི་ཁྱིམ་ནང་ ལུལ་མ་གཏོགས། ལྷ་ཚེན་ལུ་ལོ་ལྟར་གྱི་
མཚོན་ནིའི་ལུགས་སོལ་ཅིག་ ཏེ་མ་ལས་ར་མེད་ཟེར་ སྤྲ་སྐར་ལས་ ཨ་ཁས་ཇོ་ཚུ་གིས་བཤད་པ་ཡིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

སྤྲ་སྐར་ལས་ ཨ་ཁས་ཇོ་ཚུ།

༡ ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེན།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུལ།

གནས་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེན།

སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པ།

སྤྲ་སྦྲུང་།

ཚུ་ལ་རྫོང་ལག་ སྤྲ་སྦྲུང་ཆ་རྟེན་ལོག་གཙོ་བོ་སྤྲ་སྦྲུང་སྤྲུ་ལོག་ལུང་རིགས་

དགོན་པ་དང་དཔལ་ཐུབ་བསྟེན་ལེགས་བཤད་ཚེས་སྤྲིང་དགོན་པའི་མི་ཚུ་

གིས་ ཕོ་ལྷ་འདི་སྤྲུམ་ལྷ་སྤྲུམ་ཡང་ བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང།

སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང།

སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ ཉེ་མ་བོད་ལས་མར་ ས་སྤྲུའི་བླ་མ་ འགོ་མགོན་ས་སྤྲུ་ཕྱིན་ལས་
རབ་ཡངས་མཚོག་གིས་ ང་བཅས་རའི་སྣོ་མོན་ལུ་ ས་སྤྲུའི་བསྟེན་པ་དར་ནིའི་ལུང་བསྟེན་ཡོད་པ་གཟིགས་ཉེ་
ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་ སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་གདན་ས་ ཏུས་མཉམ་ལུ་ཕྱག་བཏབ་གནང་
པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས་ ལག་བྲིས་མའི་ ཤོག་གངས་ ། བར་འགོ་མགོན་ས་སྐྱ་ཕྱིན་ལས་རབ་
 ཡངས་ཀྱིས། །སྤོངས་འདྲིར་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་དམ་པའི་ཚོས། །སྲོལ་གཏོད་ཕྱིར་དུ་ཡུལ་ཁམས་བསྐོར་བའི་
 ཚོ། །ཡུལ་འདྲིར་ལུང་བསྟན་གཟིགས་པས་གདན་ས་ཆགས། །རྟེན་གསུམ་བཞུགས་སའི་གཞལ་མེད་ཅ་ཅན་
 ཞིག །ཡུལ་འདྲིར་སྐྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་བཞེངས། །གར་དང་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་འདྲི་རུ་
 བརྟུགས། །ཚོས་སྐྱོང་བྱི་ལི་མིང་ཅན་གནས་བདག་བསྐོས། །ཟེར་བྲིས་ཏེ་ཡོད་པ་བཟུམ་སྟེ་ ཏུས་རབས་༡༤པའི་
 ནང་ལས་ར་ གདན་ས་བཅགས་གནང་ཡོད་པའི་དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་ཅིག་ཡིན་མས།
 ལུང་རིགས་དགོན་པ་དང་ དཔལ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་སྐྱིང་དགོན་པ་གི་ མི་ཚུ་གིས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་
 ལྷ་ཡང་ སོ་ལྷ་ནག་ཚེན་འདྲི་ བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ མི་ཚུ་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་སུལ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ནི་
 ཤིན་པོའི་དགོ་བ་དང་དགོ་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ གོང་གི་ལྷ་ཁང་གཉིས་ཆ་རའི་ནང་ལུ་
 སུལ་བར་འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

སོ་ལྷ་ནག་ཚེན་གྱི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར) “སྲིད་
 གསུམ་ཟེལ་གོན་པ་སྐྱ་འབྱུང་གནས་མེ། །འབྲུལ་པའི་འཆིང་གོལ་འབྲུག་སྐྱོམ་ཞིག་པོ་དང་། །མཐུ་སྟོབས་དབང་
 ལྷག་བདུད་འཛོམས་དོ་རྩེ་སོགས། །དོ་རྩེ་འཛིན་དབང་བརྒྱད་པར་བཅས་ནམས་ཀྱི། །སྐྱུན་སྲུང་རི་ལྷར་ཁས་
 གུངས་དམ་བཅས་པའི།” ཟེར་དེ་སྟེ་སོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་སྲོན་ཚེ་སྟོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་པ་སྐྱ་འབྱུང་གནས་དང་། བར་
 དུ་འབྲུག་སྐྱོམ་ཞིག་པོ། བམ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ལྷག་བདུད་འཛོམས་དོ་རྩེ་གི་བཀའ་དང་དམ་ཚིག་རྩེས་སུ་
 དགོངས་ཏེ། སྐྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྲུང་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚེ་
 རིང་ནི་ སྐྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ སྲོན་གྱི་ཞལ་བཞེས་མཚན་དོ་བཟུམ་
 སྟེ་ དམ་བཞག་མཚན་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

པོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༠ གྱི་རྒྱབ་) “རྗེ་ ཐོག་
མཐའ་དབུས་བྲལ་ཚོས་ནམས་ཀུན་གྱི་དབྱིངས། བསམ་དང་བརྗོད་པའི་ཡུལ་མིན་དེ་ལོ་ན། རྒྱེན་གྱི་ངོ་ན་ཅིར་
ཡང་སྤང་བའི་ཚུལ། ལམ་བཟགས་འཛིག་རྟེན་རྗེས་ལུགས་སྐྱེ་མའི་འཕྲུལ། རྗེས་པའི་བདག་པོ་རྗེས་པ་དག་
བསྟེན་ཆེ། བསྟན་དགའི་གཤེགས་དུ་མདག་ཚེ་གཤེན་རྗེས་ལུགས། འཇུག་སྤངས་འཚུབ་འདྲ་མི་བཟད་མཚོན་
འཆར་གྱི། ཉམས་པ་མེད་མེད་བཅོམ་པའི་སྲོག་དབུགས་ལ། འདྲེ་ལོད་རོ་ལ་ཅི་སྤྱད་ལུབ་པ་ལྟར། རང་ལམ་ཤིང་
རིངས་པ་འཛིགས་པའི་འཁོར་གྱི་དབུང། གཏུག་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་ལམས་བྱབ། བསྟན་པའི་མེལ་ཆེ་
བསྟན་འཛིན་སྤོང་བ་ལ། འདམ་ཞིང་བརྗོད་པ་གཏེར་བདག་ཆེན་པོའི་བྱིན། སྐྱུག་ནག་མདོག་ཅན་རུ་དར་རིན་
ཆེན་འཛིན། ལྷུང་མཚོགས་རྩལ་ལྷན་རྟེན་དཀར་བཅིབས། ལམ་ལུགས་པའི་རྒྱན་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བའི་ཤོ་དཔོས་
ཤིང་། འདོགས་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྐྱབ་པའི་འཁོར་ཚོགས་ཅན། ལམ་ལུགས་མེད་མཐུ་ལྷན་ལྟོད་ལ་བསྟོན་པར་
བགྱིས།” ཟེར་གསོལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཅོན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ འཛིགས་
པའི་སྐྱེ་མདོག་སྐྱུག་ནག་ཡིན་ལྟེ་ལ་སྤང་བོ་ལྟར་ སྤོ་ནག་ཉ་མ་འབྲུམ་ལས་ལྷག་པའི་གཟི་བརྗིད་ལྟར་ འབར་
བའི་སྐྱུག་གསུམ་གཟིགས་ནས་ སྤྱིང་ཐུག་རྒྱུ་སྤུམ་བཞེས། སྤྱིན་མ་དང་ཨག་ཚོམ་མེ་ལྟར་འབར་བའི་འཛིགས་
པའི་སྐྱེ་ལ་ ལམ་ལུགས་པའི་རྒྱན་སྤྲེལ་པ་སྤྲེལ་བའི་ཤོ་དཔོས་ཤིང་ཚོགས་ཐུབ་གསོལ་བ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ དག་བཞེགས་
གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ དབང་པོའི་རུ་མཚོན་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ བསམ་པའི་རེ་བ་སྤོང་བའི་ཡིད་
བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱེམས། སྐྱེ་ལས་འོད་འཁྲིལ་སྟོག་ལྟར་འཇུག་པ། ལྷུང་ལྟར་མཚོགས་པའི་རྟེན་ལྟེང་དཀར་
ལུ་ཆེབས་ཤིང་། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ཕྱག་བརྟན་ ལྷ་སྐྱེ་བདུད་བཅོན་སྤྲོད་མོ་རང་རང་གི་བཙུན་མོ་སྤྲེལ་དང་
གཡོག་འཁོར་ནང་མི་བྱི་སྟོན་འཁོར་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ རང་རང་གི་ཕྱག་མཚན་སྐྱེ་ཚོགས་བསྐྱེམས་ནས་
གནམ་ས་བར་སྤང་ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་འཛིགས་རུང་རུང་པའི་གར་སྐྱབས་གྱི་དྲེགས་པའི་དབུང་དང་བཅས་པ་སྟེ་
བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཚོགས་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཡིན་པས།

ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེ།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་ཁྱི་རྒྱལ་)“ཀུན་ལྱབ་རྩལ་བལ་རང་
 བཞིན་ཚོས་དབྱིངས་གྲོང་། །རང་རིག་འགག་མེད་སྤྱ་ཚོགས་སྤྱུ་མའི་འཕྲུལ། །བྱུང་འཇུག་རོལ་གར་སྲིད་པའི་
 རྗེར་བཞེངས་པ། །མཐུ་ལྡན་དགོ་བསྟེན་རྩོ་ཕོ་ནག་ཆེན་པ།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ལས།
 ཁ་ཡར་བལྟ་སྟེ་ ཉིན་མ་ཕྱེད་ཀ་དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོས་མ་ཚད་ གནས་ཁང་འདི་ རི་འདི་གི་རྒྱལ་ཁང་འབད་ནི་འདི་
 གིས་ བར་ཡང་བཏབ་རྒྱལ་སའ་སྟེ་མིན་འདུག།

གསོལ་མཚན།

གཙོ་ཕོ་སྤྱ་སྤྱར་སྤྱི་འོག་གི་ མི་རྒྱུ་གིས་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྤྱབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་འལ་ལ་
 སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་རྒྱ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
 དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། སྤྱ་སྤྱར་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་ དཔལ་ཐུབ་
 བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་གྲིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚན་མ་ཚད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།
 དེ་ལས་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱེས་མི་ ཨ་ལུ་རྒྱ་གར་སྤྱེས་ལྷ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་ལུ་བསྟེན་མ་ཞིན་པས། དད་པ་དང་

མོས་གུས་ཀྱི་སྐོ་ལས་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་
འགོ་ཚུ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྟེ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགོ་ ཉང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་ལུབ་རྒྱ་ཚམས་སྟེ་མ་འགོ་
བའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱར་ཕོ་ལྷ་ནག་ཚེན་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྟོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་སྟེ་
རང་ལྷ་ལྷ་ པའི་ཚོས་ཏེ་ ལུ་ གཡུས་ཁའི་ཚོགས་པ་གིས་སྟེ་ གྲང་ཅུང་དམར་པོ་ གཟུགས་ལུ་སྐྱོན་ག་ནི་ཡང་
མེད་མི་གཅིག་འཚོལ་ཉེ་འབག་འོང། དེ་ལས་གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་འཛོམས་སྟེ་ གྲང་བསད་ཞིན་མ་ལས་
ཕོ་ལྷ་ནག་ཚེན་ལུ་ མཚོད་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ལས་དཀར་མཚོད་ལུ་བཀའ་
བསྟོན་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཚོད་སྟེ་མཚོད་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་དེ་བཀོ་བཞག་སྟེ་ ད་རེས་ནངས་པ་ རང་ལྷ་ལྷ་
པའི་ཚོས་ཏེ་ ཉེ་ཚེ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྒྱས་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་
ལྷ་མ་ཚང་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཚོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཅང་ཅ་སྟེ་སྐྱིག་སྟེ་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་
གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྟེ་སྤུལ་ནི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་ཏུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་ཉམ་ཏུ་
ལེགས། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་
ཚད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོད་སྟེ་རང་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་དོ་
ཟེར་ སྐྱེས་ལོ་༤༩ ལང་མི་ཨ་རྒྱས་ རོ་ཚུ་གིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

སྤྲོ་སྐྱར་ལས་ཨ་རྒྱས་རོ་ཚུ།

३ ལྷ་བཙམ་།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན། ལྷ་བཙམ་།

ས་གནས། སྤྲ་སྦྲར་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་གླིང་དགོན་པ།

གཡུས། སྤྲ་སྦྲར།

བསྟན་མི། རྒྱ་ལ་རྫོང་ལག་ སྐྱབས་ཆ་རྟེན་འོག་གཙོ་བོ་སྤྲ་སྦྲར་གྱི་འོག་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་
ལེགས་བཤད་ཚོས་གླིང་དགོན་པ་གི་མི་རྒྱ་གིས་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས།

གནས་ཁང་།

སྤྲ་སྦྲར་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལུ་ མཁས་གྲུབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་འམ་ མཚན་ཡོངས་གྲགས་
ལུ་ སྤྲ་སྦྲར་དགོན་བཤེས་ཟེར་ལྷ་མི་གིས་ གནད་ས་ལྷག་བཏབ་གནང་སྟེ་ དགོན་པའི་མཚན་ཡང་ དཔལ་ཐུབ་
བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་གླིང་ཟེར་གསོལ་གནང་ལུག། དགོན་པ་འདི་གི་གནས་བདག་ཟེར་རུང་གཞི་བདག་
ཟེར་རུང་ གཏུང་ནག་ཆེན་དང་ ལྷ་བཙམ་འདི་གཉིས་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལུ་ མེ་
རྒྱུན་ཤོར་མོལ་ལས་བརྟེན་ ཀ་ལྷབ་དང་ལྷེབས་རིས་རྒྱ་ག་ར་མེ་གིས་འཚོགས་ད་ལུག། ད་ལྟོ་ལོག་སྟེ་
བཞེངས་པའི་བསྐྱང་འབད་ནི་འདི་གིས་ ལྷ་བཙམ་སྐྱུ་པར་རྒྱ་ ཉེ་མ་ལས་བཏབ་བཞག་བཞག་པ་གི་ཡང་མེད་
ཟེར་ དགོན་པའི་གྲུམ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དོ། ཞིང་དྲག་ལས་རྣམས་གང་ལའང་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི། ཚེ་ཟེར་འབར་བས་ཚོས་མཛད་པ་སྟོའི་ཚལ། ལེགས་
 པར་སྟོང་ཞིང་བསྟན་དགའི་ལྷན་སྟུག་ནི། མིག་གི་ལྷག་པ་ཚམ་དུ་མཛད་ལ་བསྟོད། མཐོ་རིས་གར་མར་འགའ་
 པའི་མཛེས་སྟུག་གིས། སྲིད་གསུམ་ཡིད་སྟན་འཕྲོག་པའི་སྒྲིན་ལེགས་མ། ལྷོ་བ་ཁོམ་དུ་ཚོགས་འདྲེ་དུར་བ་
 ཡིས། ལུས་འཇམ་པ་སྐྱའི་རིགས་བྱ་མཚོད་ལ་བསྟོད། བསྟན་པའི་ཀུ་ལུད་མཐའ་ནས་སྟོང་བ་ལ། རང་རང་
 སྟོབས་ཀྱི་འོད་རླབས་སྟོ་མཁན་པའི། འཁོར་གྱི་དབྱང་ཚོགས་རྒྱ་སྐར་འབྱམ་གྱི་དབྱས། མཚན་མའི་འོར་བུ་
 བཞིན་དུ་མཛེས་ལ་བསྟོད། ཉེ་ལྷར་བསྟོད་པས་ཚོས་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར། རྣལ་འབྱོར་དཔོན་སྟོབ་ཡོན་མཚོད་
 འཁོར་བཅས་ཀྱི། མི་མཐུན་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་ཞི་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་དབྱར་མཚོ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་
 མཛོད།།” ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་
 ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་འབྱམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྟ་བའི་ཚོག་ཤེས་མེད་པར་ཞལ་དགེས་པའི་འཇུམ་སྟོན།
 ཡིད་ལྷར་མཐོགས་ཤིང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ རྒྱང་ལྷགས་ཅལ་གྱིས་ རྐྱད་ཅིག་ཅམ་ལ་སྟོང་གསུམ་ལུལ་བར་
 རུས་པའི་ ལྷ་འོད་ཅན་གྱི་ཆིབས་ལ་ སྐ་སྐབ་གོང་མེད་རིན་ཆེན་ ས་ཚོམ་གྱི་སྐར་ཚོགས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་སྟེང་ན་
 དབྱུ་ལ་ཁབ་ཚོག་དང་ཟ་འོག་གི་བེར་གོས་གཉིས་རྩེགས་སུ་གྱུན་ཞིང་ ལྷ་བ་ལྷུབ་དར་གྱི་དབྱས་སུ་འགྱིང་སྟེ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ལྷ་སྐྱུ་བདུད་བཙན་སྟོན་མའི་འཁོར་ཚོགས་ གངས་མེད་གྱིས་
 བསྟོར་ཉེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༥ པར་)“ཀྱི་ཉི་ འཕགས་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་འབྲུལ་ལས། རང་བྱུང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསྟེན་ས་མཚོག་ རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་ཡིད་
 བཞིན་སྒྲིན་པའི་ཚལ། རོ་མཚར་ཡོན་ཉན་འབྱམ་གྱིས་མངོན་མཐོ་བར། རུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རྣམ་འབྲུལ་རིམ་
 ཕྱོན་གྱིས། བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་སྐྱང་བ་ཆེར་འབར་ཞིང་། རྣམ་མཁའ་ལི་ཁྲིའི་མདངས་སུ་སྐྱུར་བ་ཡི། རྩར་
 སྐྱིག་འཛིན་པ་རྒྱ་མཚོ་འདུ་བའི་གཞི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཕན་བདེའི་ཁྲུངས་གཅིག་ལ། ལྷུབ་བསྟན་ལེགས་
 བཤད་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་ཆེན་པོ། ཀལ་ཡེལ་མེད་སྟོང་བའི་བཀའ་སྲུང་མཐུ་ཤོ་ཆེ། ལྷུ་བཙན་བསྟན་ལ་རབ་དགའ་
 འཁོར་དང་བཅས།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་སྟེ་ ཉིན་མཚེད་ཀ་དེ་ཅིག་
 འཕྱོད་གོས་མ་ཚད་ གནས་ཁང་འདི་ རི་འདི་གི་རྒྱབ་ཁར་འབད་ནི་འདི་གིས་པར་ཡང་བཏབ་མ་རྒྱུགས།

གསོལ་མཚན།

གཙོ་བོ་སྤྲ་སྦྲར་སྤྱི་ལོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྲང་གནང་པའི་སྤྲ་བས་ མགོན་པོ་ལྷམ་ཏུལ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་སྤྲང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚན་ལུ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་
ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྲེ་གསོལ་མཚན་ལུ་ཞི་ཡོད་པ་མ་ཚད། སྤྲ་སྦྲར་དཔལ་བྱབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་སྤྲིང་
དགོན་པ་ལུ་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསོལ་མཚན་མ་ཆད་པར་ལུ་ཞི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དག་རྒྱན།

ལྷ་བཙུན་དང་ནགས་ཚེན་འདི་ ལྷ་བ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་སྤྲིང་དགོན་པ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་ལས་རང་
སེམས་ཅན་སློག་གཙོད་ཀྱི་དམར་མཚན་སྤྲེ་ མཚན་པའི་ལུགས་སློལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་སྤྲ་ལས་རང་ བྱ་རྒྱན་
སྤྲེ་ར་དང་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ལས་ལོ་ལྟར་གྱི་ཏུས་རྒྱན་བཙུན་སྤྲིང་ཟེར་ ལེགས་སུ་སྤྲེ་ག་ཅི་ཡང་ལུ་
ནི་མེད་པའི་ ལོ་རྒྱས་ཚུ་དགོན་པའི་སྤྲམ་འདི་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་ཉེན་ཡིག་ཆ། ཕོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས། སྤྲ་སྦྲར་དཔལ་བྱབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་སྤྲིང་དགོན་པའི་སྤྲམ།

སྤྲ་སྦྲར་ལས་ ཨ་ཀས་ཇོ་རྒྱ།

༤ ཕོ་ལྷ་གནམ་ཐེང་དཀར་པོ།

གནད་དོན་བརྟན་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཕོ་ལྷ་གནམ་ཐེང་དཀར་པོ།

ས་གནས།

སྐང་ཁ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

སྐང་ཁ།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ལ་རྫོང་ཁག་ རྒྱབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་ གཙོ་བོ་སྐང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་སེར་

རྒྱ་གིས་ རྒྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐང་ཁ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ ༡༥ པའི་ནང་ལུ་ རྒྱལ་གནས་རྙིང་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་པ་ དགོ་
ལུགས་པའི་རྒྱལ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ གནད་ས་བཅགས་གནང་ལུག། འུལ་ལས་
དགོན་པ་འདི་ རྒྱལ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤོ་ རྒྱ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ ཚོས་
བརྒྱུད་འཛིན་འདི་བཞུགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ཨིན་རྩེད་དུས་རབས་ ༡༦ པའི་ནང་ལས་རང་ བོད་ལས་མར་གནས་རྙིང་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཚུ་སྐང་ཁ་
དགོན་པ་ལུ་ ཐོན་ཞི་ཡང་རྒྱུན་ཆད་སོ་པའི་ཁར་ ལྷ་ཁང་ཡང་ མེ་རྒྱུན་དང་ས་ཡོམ་གྱི་རྒྱུན་དན་ཐེངས་ ༣ དེ་
ཅིག་བྱང་པའི་འུལ་ལུ་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་གི་འུལ་གྱང་ཁོག་ ཅོམ་ཅིག་མ་གཏོགས་མི་ལུག།

ཨིན་རྩེད་དུས་རབས་ ༡༦ པ་མཇུག་མཚམས་ལུ་ མཚམས་བྲག་སྤུལ་སྤྱོད་ དག་དབང་འབྱུག་པ་མཚོག་ སྐང་ཁ་
ལུ་ཐོན་ལ། སྐང་ཁ་ཚུ་གིས་སྤྱིན་བདག་འབད་སྤེ་ སྤྱ་ཀོ་རྙིང་པ་ཟེར་ གཡུས་གྱི་གཤམ་ལུ་ནགས་ཚལ་ཡོད་པའི་
ཤིང་ཚུ་ མཚམས་བྲག་ལྷ་ཁང་བཞེངས་མ་དུ་ ཤིང་ཚས་སྤེ་ཕུལ་ཞེན་མ་ལས་ རྒྱལ་གིས་ད་བཅས་སྐང་ཁ་
དགོན་པ་ཡང་ ཡར་ལས་མར་ ད་ལྟོ་བཞེངས་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་གི་ས་གོ་ལུ་ གནད་ས་བཅགས་གནང་པ་གིས་
མ་ཚད་ སྐང་ཁ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞི་འི་ཕུག་ལུ་མཇུག་མ་བསྐྱེད་ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ ཁོ་རང་སྤྱོད་བརྒྱུལ་བ་
ལུ་མ་གཟིགས་པར་ རྒྱལ་ཁོ་རང་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་གནང་སྟེ་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཅིག་ཨིན་ཟེར་ཨིན་པས།

བཞེངས་སྡེ་ ལོ་ངོ་ ༣༠༠ དེ་ཅིག་སོང་པའི་ཤུལ་ལས་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ ལུ་ མེ་རྒྱེན་ཅིག་བྱུང་སྡེ་ ད་རུང་རང་
 ལོག་བཞེངས་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་རྫོང་བ་དཔོན་གྱི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་དུ་ ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་གི་བཀོད་པ་སྡེ་
 བཞེངས་ནིའི་ལཱ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལུ་ སྐབས་རྗེ་ཉི་ཤེས་ལ་ ༡༠ པ་མཚོག་གིས་ བཀྲ་ཤིས་རབ་
 གནས་མཛད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལྷ་ཁང་གི་མཚན་ཡང་སྐང་ལ་བསོད་ནམས་ཚུ་ལྷ་ཁང་བཟེར་གསོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིན་མས།

སྐང་ལ་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ མོ་ལྷ་གནམ་ཐེང་དཀར་པོ་དེ་ སྤྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྡེ་བསྟན་ནི་འདི་གིས་ མི་ཚུ་
 གིས་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཤེན་པོའི་དགེ་ལཱ་དགེ་ཚུ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྤྱེས་ལྷ་
 ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ ག་ར་ལྷ་ཁང་དེ་ནང་ལུ་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་བཤད་ནི་འདུག།

སྐང་ལ་བསོད་ནམས་ཚུ་ལྷ་ཁང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གནས་པོ་དཀར་བྲག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གྲངས་༥པར་) “ཀ་དག་གཤོད་མའི་ཀུན་བཟང་
 ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཀུན་ལྷན་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རོལ་པ་ལས། །ཀར་འདུལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བའི་ལྷ་ཆེན་
 པོ། །དེགས་པའི་སྡེ་དཔོན་གནམ་ཐེང་དཀར་པོ་ལྟོད། །སྐྱ་མདོག་མ་དེས་ཕྱག་མཚན་སྐྱ་ཚོགས་བསྐྱམས། །ལྷུང་
 ལྷུང་ལྷ་ཆེན་ལས་ནས་སྐང་ཅིག་ལ། །སྟོང་གསུམ་བསྐོར་ཞིང་ཡུལ་གྱི་བྱ་ར་བྱེད། །ལས་བཞི་ཐོགས་མེད་

འཕྲིན་ལས་འགྲུབ་ལ་བསྟོན། །མི་བསྐྱེད་ཡོངས་ལ་ལོ་ལོ་སྤྱོད་ཆོ། །ས་བདག་བདུད་བཙུན་མཐུ་བོར་སྐྱེ་
 སྐྱུལ་ནས། །མི་ཕྱགས་ཀུན་ལ་ནད་ཡམས་ལུ་གེ་ཞི། །མི་མཐུན་དག་བགལ་ཐལ་བར་བཟླག་ལ་བསྟོན། །རིག་
 འཛིན་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་པའི་ངོར། །ལྟ་སྐྱེས་མོ་འབྱུང་གི་ཚོགས་དཔོན་མཛོན། །ཡུལ་སྤོངས་འདི་
 ལ་ཆར་ཚུ་དུས་སྤུ་འབབ། །མི་ཕྱགས་འབྱུ་རྣམས་འཕེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་སྟོལ།།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་
 གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙུན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུམ་པའི་
 ཉམས་དང་བཙུམ་སྟེ་ སྐྱེ་ལུ་ན་བཟུམ་ ཟེ་འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་གསོལ་ཏེ་ དབྱུ་ལུ་དར་
 དཀར་པོ་གི་ཚོན་པན་དང་ མགོན་པ་ལུ་ གཡུ་ཡི་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་བཟུམ་ བླ་ཚོམ་སྟེ་བཟུན།
 ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ལྷའི་བ་དན་དཀར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་མཐུན་གི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་
 ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གི་ལོར་བུ་བསྐྱེས་ཞིན་ལས། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལུ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་
 འཇུམ་ཞལ་བཟླ་བས་ངོམས་པ་མེད་པའི་ སྐྱེ་ཅན་དུ་བཞུགས་རུང་། བག་ཕྱོགས་བདུད་སྤེའི་ཚོགས་ལུ་ སྐྱེ་
 མདོག་ཕྱག་མཚན་ཚུ་ངེས་པ་མེད་པ་ རྣམ་འགྱུར་རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་ ཏུས་གཅིག་ལུ་སྟོན་སྟེ་ ཏུས་མཐའི་རྒྱང་
 །ལུགས་ལས་ཀྱང་མཚོགས་པའི་ ཆིབས་ཏེ་དཀར་པོ་གུར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་ཏུས་ལུན་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལུ་
 བསྐྱོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷའི་ཀ་ལྷབ་དང་སྐྱེ་འབྲུ།

དེ་གི་གཡོན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་ ལྟ་སྐྱེན་དཀར་མོ་མདའ་དར་དང་ མེ་ལོང་བསྐྱེས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་
 པའི་གུར། དེ་གི་མཐའ་བསྐྱོར་ལུ་ སྐྱང་སྤིད་ཤེགས་པའི་དབྱུང་ཚོགས་གར་ དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་ཞིང་ བག་

ཕྱོགས་གཞོན་པའི་ལུ་ལྷ་རྩམས་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པ་དང་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚིག་ནང་ལས་
གསལ་ལྟ་ཡིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་^༢ ཀྱི་རྒྱབ་) “ཀྱི་དྭ་ བཀྲ་ཤིས་
གཡང་ཆགས་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་གྱི་དོགས། །རིན་ཆེན་ལོ་རྩ་སྤྲུངས་འབྲེན་གནས་ཕྱོགས་སྟེང་། །རང་སྤྲང་ལས་
གྲུབ་རིན་ཆེན་པོ་བྲང་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་བསྐྱེད་འགྲོ་ལྷན་སྐྱོང་བའི་མགོན། །བསྟན་དག་མ་རུངས་ཚར་
གཙོད་དག་ལྷའི་རྒྱལ། །ལྷ་ཆེན་གནས་ཐེད་དཀར་པོའི་ཡུམ་སྲས་དང་། །ལྷ་སྤྱུ་བདུད་བཙན་སྟོན་མོ་ཚོགས་དང་
བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་གནས་ཁང་འདི་ལྷ་ཁང་གི་མགུ་ལུ་ ཕྱོགས་སྟོ་ལ་ཐུག་མཚམས་ཅིག་ལས་
རྒྱ་ལྷོང་སྟེ་འགྲོ་ཕྱི་ད་ ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་ ^{༣༠} དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ སྐྱོང་ཕུག་ཅན་ཟེར་ས་ལུ་ ག་
ཅི་བ་མཛོས་ཆ་དང་ལྷན་པའི་ གངས་རི་དང་ནགས་ཚལ་ གཡུས་ཚན་གྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་མཐོང་མི་རི་འདི་
པོ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་ཡིན་མས།

དམ་བཞག་།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ^༣ པར་) “ཀྱི་དྭ་ སྲིད་
གསུམ་བེལ་གཞོན་པར་འབྱུང་གནས་དང་། །དཀར་བརྒྱུད་སྤྱུ་མ་རིམ་བྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བཀའ་རྟགས་ཕུག་

ཀྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་དགོངས་ལ། །གཞོན་འཚོ་སྤངས་ནས་མཐུན་རྐྱེན་འགྲུབ་པར་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་
བརྩམ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྲུང་གནས་དང་། དཀར་བརྟུན་སྤྲོ་མ་རིམ་ཕྱོན་སོགས་ཚུ་གིས་ བཀའ་དང་དམ་
ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་
ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོད།

ཕོ་ལྷ་གནམ་ཐང་དཀར་པོ་ལུ་ རྣམ་དང་ཕུ་ལས་ར་ བོན་ཚོས་གྱི་ལུགས་ལས་ དམར་མཚོད་འབད་ཞིན་མ་ལས་
གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་འདི་ ཉེ་མ་ལས་རང་མཚོད་པའི་ལུགས་སོལ་མེད་པའི་ཁར། ཕོ་ལྷ་དེ་དག་སྟོང་ཅིག་
ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག་ དེ་འབད་ནི་དེ་གིས་ གསོལ་མཚོད་ཡང་དཀར་མཚོད་སྟེ་ བྱ་རྒྱུད་རྒྱུད་མ་གཅིག་
ཕུལ་ཕྱ་མ་གཏོགས་ཤ་ཁྲག་གི་རིགས་ཚུ་མ་པ་ལས་ར་ དྲང་ནི་མེད་ཟེར་སྟེ་ཨིན་པས།

ལོ་ལྷར་བཞིན་བྱ་ རང་ལྷ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༡༤ ལས་འགོ་བཙུགས་ཉེ་ ཚེས་༡༦ ཚུན་ཚོད་ ཉིན་མ་གསུམ་གྱི་
རིང་ལུ་ མཚོད་སོལ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལོ་ལྷར་གི་རྣམ་ཚོད་ལས་ ཉ་རུང་མི་བདུབ་ ཕྱིས་སོ་རུང་མི་བདུབ་སྟེ་
གོང་གི་རྣམ་ཚོད་གྲུར་མཚོད་དགོཔ་ཨིན་པས། ཚེས་༡༤ གི་བོ་པ་རྒྱ་ཚོད་ ༩ ལུ་ སྐང་ཁ་པའི་ཕོ་རྒྱ་ལོ་ཚད་ ༡༥
ཡར་བཅད་དང་༤༠ མར་བཅད་ཚུ་ཐོ་བཀོད་དེས་པར་བྱ་རྒྱུ་དགོཔ་དང་། ཐོ་བཀོད་མ་རྒྱུ་མི་ཚུ་ ཉིན་མ་རེ་
རེ་ལུ་ཚད་དདུལ་ཀམ་ ༥༠༠ རེ་སྟེ་ཉིན་མ་ ༣ གྱི་ནང་ལུ་ ཉེས་ཚད་དདུལ་ཀམ་ ༡༥༠༠ ཐམ་པ་སྟོན་དགོ་པའི་སྟེག་
གཞི་འདུག།

ཕོ་ལྷ་མཚོད་པའི་སྐབས་ལུ་ ཟས་སྐྱ་ཤ་ཁྲག་གི་རིགས་ཚུ་སྟེ་བསྟེ་མ་པ་ལས་མེད་པ་སྟེ་ སྟིག་དགོ་པའི་ཁར་ཚེས་
༡༥ གི་ཚེ་ ལྷ་དར་གཅིག་སྟོང་དགོཔ་ཨིན་པས། ལྷ་དར་སྟོང་ནི་ལུ་ ལྷ་ཤིང་བཅད་པ་འགྲོ་དགོཔ་ལས་ལྷ་ཤིང་
འདི་ཤེལ་མ་ཁའི་གཡུས་གྱི་མགུ་ལུ་ སྐང་ཀ་ཚལ་ཟེར་མིའི་ ས་གནས་ཁར་ལས་བཅད་དགོ་དོ་ཡོད་པ་དང་།
ཤིང་གཞན་མི་ སྤྲ་ཤིང་དང་གཏུང་ཤིང་ སྟོང་ཕུ་ཤིང་ཚུ་ཕ་ལས་མི་བདུབ་པའི་ཁར་ ཟ་ཁ་ཟ་མའི་ཤིང་ཟེར་
ཤིང་རིགས་བཟང་ཅུག་ ཟ་ཤིང་འདི་བཅད་དགོ་ཟེར་ཨིན་མས།

ལྷ་ཤིང་བཅད་པ་ད་ལུ་ མི་ཡོད་ཚད་ཅིག་གིས་བཅད་མ་བརྟུབ་པའི་ཁར་ དེ་བསྐྱང་ལས་ར་ ལྷ་ཤིང་བཅད་མི་
ལུ་ ལྷ་དཔོན་ཟེར་མི་ཅིག་ དང་སྤུ་ལས་ར་ ས་བརྒྱད་བུ་བརྒྱད་གྱིས་སྤེར་ འབད་དགོ་དོ་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟོ་
སྤྱི་ལོ་༤༥ ལང་མི་ རྒྱལ་མཚན་ཟེར་མི་གི་ ཁོང་གི་མི་བརྒྱད་ཚུ་གིས་འབད་དགོ་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད། ཁོ་གིས་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་བཅད་འབག་འོང་དགོ་པ་དང་། ལྷ་དཔོན་དེ་ མི་ཤིས་དང་ཨ་ལུ་སྤྱི་ལོ་ལུ་འགྲོ་ནི་ཡང་
མེད་པ་སྟེ་ཨིན་པས། ཁོ་གི་བུ་ཚུ་མ་པ་ལས་རེག་ནི་མེད་པ་ གཙང་ཏོག་ཏོ་སྟེ་སྟོན་དགོ་པ་ཨིན་པས།

ལྷ་ཤིང་བཅད་པ་འགྲོ་ལྷ་དཔོན་གྱིས་ དང་པ་རང་ ཆང་སྤུད་ཅིག་གཏོར་ དེ་ལས་དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་
གིས་ བང་རྩེ་གིང་གིང་བརྒྱད་སྟེ་འགྲོ་བའི་བསྐྱང་ལས་ ཉེ་མ་ར་ལྷ་དཔོན་འདི་བཅུགས། ལག་པ་ལུ་ དར་
གནག་པོ་ཅིག་འབག་ དེ་གི་ལྷ་ལུ་དར་དཀར་པོ་འདི་འབག་ བཅོན་གྱི་དར་དམར་པོ་འབག་སྟེ་ དཔའ་
གཟར་པ་ཚུ་གྲུལ་སྤྱི་གའ་འགྲོ་བའི་སྐབས་ལུ་ ལྷ་དཔོན་འདི་གིས་ ལྷ་དང་ལྷ་སྐད་རྒྱུ་ལྷ་སྟེ་ ཡར་རི་ཁའི་ནགས་
ཚལ་ནང་ལུ་ ལྷ་ཤིང་ཚུ་བར་མ་ལྟོད་ཚུ་མཚོན་ ལྷ་དང་ལྷ་སྐད་རྒྱུ་ལྷ་སྟེ་ར་འགྲོ་ཞིན་ན་ ལྷ་ཤིང་གི་ཚུ་བཟོད་པ་
ཅིག་ ལྷ་ཤིང་གཏོང་ འཤར་ལ་ཐུག་བསྐྱོར་མི་ཅིག་ལྷ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལུ་དར་ཅིག་བཀལ། ལྷ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་
ཤིང་ལུ་ཐུག་འཚལ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ཤིང་གྲུ་ལུ་རྟགས་ཅིག་བཀལ་སྟེ་ དེ་ལས་དཔའ་གཟར་པ་སྤྱི་ལོ་༡༥
ལས་༤༠ གི་བར་ན་འབད་མི་ཚུ་གིས་ ལྷ་ཤིང་འདི་བཅད་དགོ་པ་དང་ ལྷ་ཤིང་བཅད་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཤིང་སྤོམ་
རྒྱུ་ག་བཟུམ་ཅིག་རང་ཡོད་རུང་ དཔའ་རྟགས་གྱིས་ར་བཟུབ་དགོ་པ་མ་གཏོགས་ ལྷ་རེ་གིས་བཟུབ་ནི་འདི་
མ་པ་ལས་ར་མ་བརྟུབ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ལུ་ དེ་ལས་ལྷ་ཤིང་ རི་ཁ་ལས་མར་འབག་འོང་མ་དུ་ དང་པ་རང་
ལྷ་དཔོན་འདི་ཉེ་མ་བཅུགས་ ལྷ་དཔོན་གྱིས་སྐད་རྒྱུ་ལྷ་སྟེ་བའི་བསྐྱང་ལས་ དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་གིས་ཡང་ལམ་
བདའ་སྟེ་ ལྷ་དང་ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་སྟེ་ཅི་རང་ ཡར་རི་ཁ་ལས་མར་ སྐྱང་ལ་ལྷ་ཁང་ཚུ་མཚོན་རང་ རྒྱལ་བཙུན་ཏེ་ ཚེས་
༡༤ གི་ཚེ་ཕྱི་རུ་ལྷ་ཤིང་འདི་བཀལ་བཞག་དགོ་པ་ཨིན་པས།

དེ་གི་ནངས་པ་ཚེས་༡༥ གི་ཐོ་བ་ཉེ་མ་རང་ ལྷ་དཔོན་འདི་ལྟོད་སྟེ་ ལྷ་ཤིང་གི་འཁོར་ལོ་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ ཐོ་བ་
ཚུ་ཚོན་ལུ་ལྷ་དཔོན་གིས་ གྱིང་གྱིང་བརྒྱུད་ མི་མེར་ཚུ་བཀལ་སྟེ་མིང་ཐོ་ལྷག་ མ་འོང་མི་ཚུ་ལུ་ཆད་བཀལ།
དེ་ལས་ ཕྱི་རུ་ཚུ་ཚོན་ལུ་ དེ་ཅིག་ལུ་ ལྷ་དར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ མདོས་འཐབ་མི་ཚུ་ཡར་བཀལ་ཚར་མ་ཅིག་
ལྷ་དཔོན་གྱིས་ད་རུང་ར་ གྱིང་གྱིང་ཚར་ཅིག་བརྒྱུད་མ་ཅིག་ མི་ཚུ་གར་ཡར་འཛོམས། ཨོམ་གད་པ་གྲུ་ལས་

ཨེག། དེ་ལས་གནམ་མེད་ས་མེད་བསྐྱོར་ར་རྒྱབ་ ལྷ་དཔོན་ལུ་ཚང་ཅང་། སར་རྒྱལ་ས་རྒྱུ་རྒྱལ་ས་ བསྐྱོར་ར་
རྒྱབ་འབད་བའི་བསྐྱང་ལས་ གནམ་མེད་ས་མེད་རྒྱུ་འབྱུང་ ཕོ་སྐྱེས་རྒྱུ་གིས་གནམ་མེད་ས་མེད་རྐྱད་རྒྱབ།
ཨམ་སྐྱེ་རྒྱུ་གིས་མར་ལས་དབའི་ད་འབདན་ ཕོ་སྐྱེ་གནམ་མེད་དཀར་པོ་ ལྷ་ཤིང་ལྷོང་པ་ཕྱོན་སྐྱེ་རེ་ཟེར་ བྱིས་
ནང་ལས་ ཚང་སྐྱད་ཅང་འབད་བའི་བསྐྱང་ལས་ ལྷ་དར་ཤིང་འདི་ག་དེ་ཅིག་སྐྱོམ་རུང་སྐྱོམ་ ཡུད་པ་ཐེངས་ཅིག་
གི་ནང་ལུ་ ལྷ་དར་ཤིང་འདི་རྒྱུང་ཐག་ཁེག་ཡར་སྐྱོང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ནངས་པ་ཚེས་༡༤གི་ཚེ་ རོ་པ་རྒྱ་ཚོང་༡༠ དེ་ཅིག་ལུ་ ཉེ་མ་ར་ལྷ་ཁང་ནང་ དཔའ་གཟར་པ་རྒྱུ་འཛོམས་ དེ་
ལས་སྐྱམ་ཁྲི་གྱུར་བཞུགས་ཞིན་མ་ལས་ བཞུགས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཚོགས་པ་བཟུང་སྟེ་ གསོལ་ར་བཞེས་ཚར་མ་
ཅིག་ ཉེ་མ་ར་སྐྱམ་དང་ དེ་གི་ཤུལ་མར་ཁྲི་འཛོམ་། དེ་ལས་དཔའ་གཟར་པ་རྒྱུ་གིས་བཀའ་ནེ་ཕུག་རྒྱབ་སྟེ་
བང་ར་གིང་གིང་བརྟུང་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་ཁར་ཕྱོན་སྟེ་ ལྷ་དར་གི་རྩ་བ་ལུ་དོའི་ཁྲི་བཟོ་ཡོད་མི་
གྲུ་ལུ་ དར་གསུམ་འདི་དེ་གྲུ་ལུ་འབྱུང་བཞག། ལྷ་དཔོན་གྱིས་ དར་སྐྱེ་གི་ཁོ་ལུང་གསུམ་འབད་མི་ཅིག་ཡོད་མི་
འདི་ནང་ལུ་སྐྱང་ཚང་རྒྱགས་ ཡར་སྐྱོན་བཀའ། དེ་ལས་དང་པ་ར་སྐྱམ་གིས་དཔའ་གཟར་པ་ཚེ་མཉམ་ལུ་ ལྷ་ས་
གསོལ་གནང་ཚར་མ་ཅིག་ ཚང་སྐྱད་གཏོར་སྟེ་ ལྷ་ཚར་གསུམ་སྐྱེལ་མ་སྐྱེལ་ས་རྒྱབ་དགོ། འོ་ལེགས་སོ། འོ་
ལེགས་སོ། ཟེར་འགོ་བརྩམས་སྟེ་ བོད་སྐྱེ་ས་མར་བཅད་དང་ དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ཡར་བཅད་གི་
གནས་བདག་གཞི་བདག་རྒྱ་གར་ ཕོ་སྐྱེ་གནམ་མེད་དཀར་པོའི་མཚོན་མ་སྟེ་འབོ་སྟེ་ གསེར་སྐྱེམས་སྐྱད་གཏོར་
དགོ་པ་ཨིན་པས། གསེར་སྐྱེམས་སྐྱད་འདི་ ལྷ་དཔོན་རྒྱུང་མ་ཅིག་གིས་མ་གཏོགས་ གཞན་གྱིས་རྩ་ལས་གཏོར་
མི་ཚོག་ཟེར་ཨིན་མས།

དེ་ལས་ཕོ་སྐྱེས་རྒྱུ་གིས་ ལྷ་དར་བསྐྱོར་ར་རྒྱབ་ ཨམ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལྷ་དཔོན་ལྷ་སྟེ་ ཚིག་རྒྱ་གར་སྐྱབ་ཚར་མ་ཅིག་ བང་
ར་གིང་གིང་བརྟུང་སྟེ་ བཤེགས་བདའ་མ་ཟེར་ དར་ཤིང་གཉའ་བ་བཀའ་སྟེ་ བཤེགས་བདའ་སྟེ་ གཡུས་ཚན་
གི་མགྲུ་ལུ་ དཔའ་གཟར་པ་ཚེ་མཉམ་ ལྷ་དར་རྒྱ་སྐྱད་རྒྱབ་རྒྱལ་སྟེ་ ཡར་དེའུ་སྐྱང་ཟེར་སའི་གཡུས་གི་མགྲུ་ལུ་
ཤུགས་ཤིང་སྐྱོམ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་མིའི་ རྩ་བར་སྐྱོད་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་ དེ་ཁར་བཤེགས་བསྐྱད། ལྷ་ཁང་ཅིག་ཡོད་མི་
ལས་ བཤེགས་འདི་ རྒྱ་ལས་མར་བསྐྱད་བཏང་མ་ཨིན་མས་ དར་སྐྱེ་འབད་བ་ཅིན་ བཤེགས་བསྐྱད་པའི་
སྐབས་ རྒྱ་ཁའི་ཟམ་ཡང་སྐྱར་ནི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་ལས་ དཔའ་གཟུང་པ་རྒྱ་ རྒྱ་གཞི་ལོ་གི་རྩ་བར་ ཨ་ཅི་ངལ་གསོ་སྡོད། ཡར་ལོང་མ་ཅིག་ དེ་ལྟ་སྐྱང་བེར་
ས་ལུ་ ཁོང་རྩ་བོ་ལྷ་འབད་མི་ཅིག་ཡོད་མི་གིས་ ཁོ་ནང་སྤང་ཚང་སྤྲུགས་ཡར་སྤོན་བཀའ། བཅུགས་གདན་
རྒྱབ་སྤོ་བཞག་སར་ དཔའ་གཟུང་པ་རྒྱ་གཞི་གིས་སྤོད་ཚར་མ་ཅིག་ ཁོང་རྩ་བོ་ལྷ་ལོ་གིས་ ར་ཚང་བྲང་རྟེན་
འབྲེལ་བཅུས་ཞིན་མ་ལས་ སོ་རྒྱ་དང་ཨམ་སྤུ་རྒྱ་གིས་ཞབས་ཁྲ་ཅིག་རྒྱབ། དེ་ལས་ཡར་ལོག་འོང་མ་ཅིག་
དཔའ་གཟུང་པ་རྒྱ་བཀའ་ལེ་ལྷག་རྒྱབ། ལྷ་དར་ལོ་གི་རྩ་བ་ལས་ གདོང་ཁ་ཡར་ལྷག་བསྐོར་སྤོ་ མཚོད་པ་
ཅིག་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས་ མཚོད་པ་སྤུལ་ཚར་མ་ཅིག་ མཇུག་བསྐྱུལ་ཨིན་ཟེར་ ཤེལ་གཡུས་ལས་སྤྲེལ་
ཡོ་ལྷུ་ལང་མི་ སྐྱང་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་ དཀོན་གཉེར་བསྐྱེས་པ་ ཀམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོད།

སྐྱང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་བྱིས་ནང་ ལོ་ལྷུར་གྱི་ཚོས་སྤུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་བྲལ་དང་
ཚོས་སྤུང་རྒྱ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ། སོ་ལྷ་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཚང་དང་བཅས་པ་
སྤོ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སོལ་ཡོད་པ་མ་ཚད། སྐྱང་ཁ་བསོད་ནམས་ཚེ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱུན་ཅུ་གསོལ་
མཚོད་མ་ཚད་པར་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་སྤོ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

སོ་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

སྐྱང་ཁ་བསོད་ནམས་ཚེ་གི་དཀོན་གཉེར་བསྐྱེས་པ་ཀམ་རྒྱལ་མཚན།

༤ བྱི་ལི་བཙན་བྱི་སྤྱིང་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བྱི་ལི་བཙན།

ས་གནས།

ཤེལ་གཡུས་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་དང་། གུར་དགོན་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ཤེལ་གཡུས།

བསྟེན་མི།

ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་ སྐབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་ གཙོ་བོ་ཤེལ་མ་དགོན་པའི་སྤྱི་འོག་
དང་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཁའི་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་སྐྱེས་ལྷ་སྤྱོད་ཡང་
བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ ས་སྐྱའི་སྐྱམ་འགོ་མགོན་ས་སྐྱའི་ ཐོན་ལས་རབ་ཡངས་མཚོག་གིས་
ང་བཙས་པའི་ལྷོ་མོན་ལུ་ ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་དར་ནིའི་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་གཟིགས་ཏེ་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཚན་ནང་
བྱོན་སྤྱོད་ གནད་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་། དེ་ལས་སྐྱམ་ཁོ་རའི་བཀའ་སྲུང་འདི་ཡང་ གཡུས་འདི་གི་གནས་
བདག་སྤྱོད་བསྐྱོས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས་ལག་བྲིས་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༥ པར་ འགོ་
མགོན་ས་སྐྱའི་ཐོན་ལས་རབ་ཡངས་ཀྱིས། །སྤྱོད་ས་འདིར་བསྟན་པའི་སྤོག་ཤིང་དམ་པའི་ཚོས། །སྤོལ་གཏོད་ཕྱིར་
དུ་ཡུལ་ཁམས་བསྐྱོར་བའི་ཚོ། །ཡུལ་འདིར་ལུང་བསྟན་གཟིགས་པས་གནད་ས་ཆགས། །རྟེན་གསུམ་བཞུགས་
སའི་གཞུང་མེད་རྩ་ཅན་ཞིག །ཡུལ་འདིའི་སྐྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་བཞེངས། །གར་དང་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་
སྤོལ་འདི་རུ་བཅུགས། །ཚོས་སྤོལ་བྱི་ལི་མིང་ཅན་གནས་བདག་བསྐྱོས། །ཟེར་བྲིས་ཏེ་ཡོད་པ་བཟུམ་སྤྱོད་ དུས་
རབས་༡༤ པའི་ནང་ལས་ར་ གནད་ས་བཙགས་གནང་ཡོད་པའི་ དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་ཅིག་ཡིན་མས།
ཤེལ་མ་དགོན་པ་དང་ གུར་དགོན་ལྷ་ཁང་ དེ་ལས་ཤེལ་མ་གཡུས་ཁའི་ལྷ་ཁང་ཚུ་ནང་ མི་ཚུ་གིས་ སྐྱེས་ལྷ་
ཡུལ་ལྷ་ཡང་བྱི་ལི་བཙན་འདི་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ མི་ཚུ་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ནི་

གཤམ་པོའི་དགེལ་དགེ་ཙ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ གོང་གི་ལྷ་ཁང་གསུམ་ཆ་རའི་ནང་ལུ་
 སུལ་བར་འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

ཤེལ་ཡུལ་གྱི་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

བྱིལི་བཙན་གྱི་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ པར་) “གྱི་
 རྒྱལ་བའི་ཕན་གོད་ལས་གྱི་འབྲས། །བདེ་སྐྱུག་འབྲུང་བའི་རྒྱུར་སྐྱུངས་པ། །དེ་བཞིན་དམ་ཚིག་རྗེས་དགོངས་
 ལ། །འགོ་ལ་ཕན་པ་འགྲུབ་ཅིང་དགོ།” ཟེར་དེ་སློ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱལ་བས་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལས་
 ཉམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་
 པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

བྱིལི་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “གྱི་ ཚོས་དབྱིངས་འགྲུར་མེད་ཚེན་
 པོའི་རྩལ། ། འགགས་པ་མེད་པའི་འཕྲོ་འདུལ་ས། །བྱུང་འཇུག་དེགས་པའི་སྐྱུར་སྐྱུང་བ། །མཐུ་ལྷན་ལྷ་བཙན་
 ཚེན་པོ་ནི། །ལྷུར་མཚོགས་རྩལ་ལྷན་ཅང་ཤེས་སྟེང་། །གཏེར་བདག་ཚེན་པོ་བྱིན་ལྷན་ཞིང་། །རིན་ཚེན་རྒྱན་དང་
 ལྷ་མཛོས་གྱིས། །ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་ཕྱག་གཡམ་ན། །བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་བ་དན་དང་། །གཡོན་ན་ཕན་

བདེ་འབྱུང་བའི་གཏེར། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་བསྐྱམས་ནས་ནི། །འགྲོ་བའི་ཕོངས་པ་སེལ་ལ་བསྟོན། །ཚོས་ངོར་
 རྣམ་འཕྲུལ་དུ་མའི་གཟུགས། །སྟོང་ཁམས་བྱབ་པའི་དབྱུང་བཅས་ལ། །གུས་པས་བསྟོན་དོ་བདག་ཅག་
 གི། །བསམ་དོན་ཚོས་བཞིན་འགྲུབ་པར་མཛོད།།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དུལ་
 བཅན་དེ་གི་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་དུ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་གཙོགས་པ། སྐུ་གསུམ་པོ་
 ཏྲ་གདོང་གི་མེ་བཟུམ་སྟེ་འབར་ དབྱུ་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་ཁབ་ཚོག་གསོལ་ཏེ། ལྷག་གཡས་པ་ལུ་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་
 བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཞིང་ གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་བྱུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བསྐྱམས་ནས། །སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་ཏྲ་ཅང་ཤེས་རྒྱུད་གི་བང་ཚུལ་སེམས་ལྟར་
 མཚོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ། མཐའ་འཁོར་
 ལུ་ བཀའ་གཉན་བཅན་དམར་འབྱུམ་སྟེ་དང་ སྤང་སྲིད་དྲེགས་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་གྲངས་མེད་ཀྱིས་བསྟོར་ཏེ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་ཏྲོགས་དང་བསྟོན་པའི་ ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལམ་ཨིན་པས།

བྱི་ལི་བཅན་གྱི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྤྱང་།

གསོལ་མཚོད།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་སྤྱི་འོག་དང་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཁའི་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་
ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ།
ལྟ་བཙན་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད།
ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་ གུར་དགོན་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་
འདུག།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་དབུ་མཚོད།

༤ བྲག་དམར་བཙམ་

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

བྲག་དམར་བཙམ།

ཤེལ་མ་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང།

ཤེལ་མ།

ཁུ་ལ་རྫོང་ཁག་སྐྱབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་གཙོ་བོ་ཤེལ་ཡུལ་སྤྱི་འོག་གི་གཡུས་

ཚན་ བྲིམ་གྲུང་པ་༡༤ འབད་མི་རྒྱུང་མ་ཅིག་གིས་ ལྟ་བཙམ་འདི་ཡུལ་ལྟ་སྤྱོད་
བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང།

ཤེལ་ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང་གི་མཚོང་སྒྲུང།

ཤེལ་མ་ཡུལ་ཁ་གི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་བོད་ལས་མར་བྱོན་མི་གཙང་མཁན་ཚེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་
གི་སློབ་མ་ རྒྱ་མཚོའི་མཚན་ཅན་༤ ལུ་གྲགས་ཡོད་མི་ སྤྲོ་སྤྲོ་དགོན་པ་ལས་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ། ཚོས་སྦྱིད་
རྒྱ་མཚོ། གུར་དགོན་པ་གི་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། དགེ་སྦྱིང་དགོན་པ་གི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། བ་ན་ཁ་གི་བཙེན་
འགྲུས་རྒྱ་མཚོ། སྤོ་རོ་ཕུ་ཀུ་དགོན་པ་གི་ཐིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་ མཁན་ཚེན་གྱི་དོན་སློབ་ ཡོངས་གྲགས་ལུ་
རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་དུག་སློབ་འཕྲིན་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཁར་ལས་འཁྲུངས་མི་ སུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ གནལ་ས་དང་པ་ གུར་དགོན་པ་འདི་ཕྱག་བཏབ་གནང་ལུག།

དེ་ལས་ སྤྲོ་ཁོ་རའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཤེལ་མ་གཡུས་ཁ་ལུ་བྱོན་ཞིན་མ་ལས་ གནལ་ས་གཉིས་པ་ཕྱག་བཏབ་
གནང་ལུག། གནལ་ས་དེ་ཁར་ ལྷ་ཁང་རྒྱ་ཁྱེག་གི་བཞེངས་གནང་སྤྱོད་ལྷ་ཁང་གི་མཚན་ཡང་ ཤེལ་མ་དཀར་
གསལ་ལྷ་ཁང་ཟེར་ མཚན་དེ་སྤྱོད་གསོལ་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲོ་མ་ཚད། གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་ ས་བདག་
གིས་ རྒྱུན་ཚད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཨིན་པས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་
གིས་ ལྷ་ཁང་འདི་ས་བདག་གི་ཁ་གོམ་སྤྱོད་བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཨིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དག་རྒྱུན་སྤྱོད་བཤད་ནི་
འདུག། ཁོང་གིས་གུང་པ་༡༤ འབད་མི་གིས་ བྱག་དམར་བཙན་འདི་ ཡུལ་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱུང་མ་ཅིག་བསྤེན་དོ་ཡོད་པ་
སྤྱོད་ཨིན་པས། སྤྱོད་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ དུས་རབས་༡༥
པའི་ནང་གུར་དགོན་པ་ལས་གཏེར་ལས་བཞེས་པའི་ སུར་པ་གི་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་མི་དེ་ལུ་བསྤེན་མ་ཨིན་ཟེར་
སྤྱོད་ཨིན་མས། རྒྱ་མཚན་དེ་སྤྱོད་འབད་ནི་འདི་གིས་ གཡུས་སློབ་འདི་ནང་ ཨ་ལུ་སྤྱོད་མ་ཅིག་ གུར་དགོན་པའི་
ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ འབག་དགོ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ཨ་ལུ་བུ་ཨིན་པ་ཅིན་ མིང་སུར་པ་རྩོམ་དང་ བུ་མོ་ཨིན་པ་ཅིན་
སུར་པ་དབང་མོ་ཟེར་མིང་དེ་སྤྱོད་བཏགས་སློབ་ཡོད་ཟེར་ དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བཤད་ནི་འདུག།

བྲག་དམར་བཙན།

ནུ་མ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་གྱི་མདོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་། པར་) “མདུན་དུ་ལྷོན་ཆགས་ས་འཛིན་མདོན་
 པར་མཐོ་བའི་དོས་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ནགས་དང་མེ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་བཟ་བའི་དབུས་སུ། རིན་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བྲག་
 རི་བ་གམ་བཙུགས་པ་ལྷ་བྱའི་གནས་སུ་རང་སྣང་དབྱེས་པར་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་ལར་ཚད་དང་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 རྫོགས་པའི་ནང་དུ། གློག་ལྟར་སྣང་བའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཤུགས་འཆང་ཏེ་དམར་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུམ་པའི་སྤྲེང་ན་
 དགོ་བསྟེན་བྲག་དམར་བཙན་ཚོད་དུས་མཐའ་མེ་ལྟར་འབར་བའི་སྐྱེ་ལ་སྤྱན་གསུམ་སྣང་མིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲིན་
 མ་དང་སྤྲི་ར་ལས་མེད་ཚ་ཚ་འཕྲོ་བ། ཕྱག་གཡས་བདུད་སྤེའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རུ་དར་དང་། གཡོན་ན་
 དམ་ཉམས་འཆིང་བྱེད་གྱི་བདུད་ཞགས་དང་གང་འདོད་སྤོལ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཞབས་བཙན་འཁྲུལ་གྱི་
 འཁྲིང་བའི་བག་དང་བཙས་ཏེ་བཞུགས་པའོ།། དེའི་གཡོན་དུ་གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་སྤྲན་མོ་ལྷ་བའི་མདོག་ཅན་
 ཕྱག་གཉིས་མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་འཛིན་ནས་བཞེངས་སྟབས་སུ་གནས་པའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་འཁོར་སྤྲན་བཙུན་
 སྤེ་བཞི་སོགས་སྤིད་པའི་ལྷ་མ་སྤིན་རྟེགས་པའི་ཚོགས་དང་བཙས་པར་གསལ་བའི་གནས་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་
 འཕྲོས།” ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་རབ་ཏུ་ཁྲོས་
 པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཙོགས་པ། སྤྱན་གསུམ་པོ་ཏེ་གདོད་གི་མེ་བཟུམ་སྤེ་འབར་ དབུ་ལུ་
 ལྷགས་གྱི་ཁབ་མོག་གིས་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་བདུད་སྤེ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ རུ་དར་དམར་པོ་གནས་
 ལུ་འཕྱར་ཞིང་ གཡོན་པ་ལུ་དམ་ཉམས་འཆིང་བྱེད་གྱི་བདུད་ཞགས་དང་ མཚོག་མཐུན་གྱི་དོས་སྤྱོད་འབད་

མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་འོ་ར་བུ་བསྐྱམས་ནས། སྤོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྐོར་བའི་རྟ་དམར་རྒྱུད་
 གི་བང་ཚུལ་སེམས་ལྟར་མཚོ་གསལ་པ་ལུ་ཆེབས་ཏེ་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲིང་སྟེ་བཞུགས་
 ཡོད་པ། དེའི་གཡོན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོ་ སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་སྟོན་ཀའི་ལྷ་མོ་ཉ་གང་
 བཟུམ་ ཞལ་འཇུག་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཏེ་ ཕུག་གཉིས་ལུ་མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་ བཞེངས་སྟབས་སུ་
 བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྐྱོན་བཅུན་སྟེ་བཞི་སོགས་ སྲིད་པའི་ལྷ་མོ་སྲིན་བྲེགས་པའི་ཚོགས་
 དང་བཅས་པར་བསྐོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ཨོན་པལ།

དམ་བཞག།

བྲག་དམར་བཅན་གྱི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ །གི་རྒྱབ་) “ཀྱི་
 འཆི་མེད་མགོན་པོ་པརྟ་ཀར་དང་། །སྐབ་བརྟེས་སྒྲ་མ་བརྟུད་པའི་སྐྱོན་སྟེ་སྟེ། །བསྐྱོན་འགོ་སྐྱོད་བར་ལས་སྒྲངས་
 དམ་བཅས་པའི། །གཡམར་དམ་སྐྱོན་འོ་བཅོལ་བའི་སྲིན་ལས་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ འཆི་མེད་
 མགོན་པོ་པརྟ་ཀར་གི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྐྱོན་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོད་
 མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨོན་པལ།

ལྷ་བཅན་གྱི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་, པའི་རྒྱབ་)“ཀྱི་ ཚོས་དབྱིངས་
 འགྱུར་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཕུལ། །འགགས་མེད་ཅི་ཡང་འཆར་བའི་རོལ་པ་ལས། །དཀར་ཕྱོགས་སྦྱོང་བའི་
 སྤང་མ་མཐུ་བོ་ཆེ། །བྲག་དམར་བཙན་མོད་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས། །སྤྱབ་ཅིང་མཚོན་པའི་གནས་མཚོག་
 དམ་པ་འདིར། །དབྱེས་པའི་མཚོན་ཇས་མ་ཚང་མེད་བཤམས་ནས། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་ཁང་
 འདི་ལྟ་ཁང་ལས་ཕྱོགས་ལྗོ་ལ་ཐུག་མཚམས་ཅིག་ལས་རྐང་སྤོང་སྟེ་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཏུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་རྟུགས་ཅིག་
 འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ ཐུག་དམར་ཚལ་ཟེར་མི་ ག་ནི་བ་མངོས་ཆ་དང་ལྡན་པའི་ གངས་རི་དང་ནགས་ཚལ་
 གཡུས་ཚོན་གྱིས་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་མཐོང་མི་རི་འདི་ ལྟ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་ཤེལ་མ་གཡུས་ཁད་སྤྱི་འོག་གི་ བྱིམ་གྲངས་ ༡༤ འབད་མི་གི་མི་མེར་རྒྱ་གིས་ ལོ་ལྟར་ཚོས་སྤང་
 གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་དུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤང་རྒྱ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཚོན་ཕུལ། ལྟ་བཙན་
 ཡང་གཏོར་གཡུ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཚོན་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད།
 ཤེལ་ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང་ནང་ གསོལ་མཚོན་ཡང་ ཨ་ཉག་རང་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལྟག་
 པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོལ་ས་ ཏུས་རྒྱན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་ཕུལ་རྒྱགས་པ་ཅིན་
 རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྟེ་འགྲུབ་རྒྱགས་པ་ཡིན་མས།

བྲག་དམར་བཙན་དེ་ ཉེ་མ་ལས་རང་ སེམས་ཅན་སོག་གཙོད་འབད་དེ་དམར་མཚོན་སྟེ་ མཚོན་པའི་ལུགས་
 སྒོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་ཕུ་ལས་ར་བྱ་རྒྱན་སྟེ་དང་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལོ་ལྟར་གྱི་ཏུས་སྟོན་བཙན་སྤང་
 ཟེར་ ལོགས་སུ་སྟེ་ག་ཅི་ཡང་ལྷ་ནི་མེད་ཟེར་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ ལྷམ་དང་པའི་ནང་བསྐྱུང་གནས་ཅིག་སྤང་
 བའི་འདུག། བསྐྱུང་གནས་སྤང་པའི་སྐབས་རྒྱབ་ཚོག་ཅིག་བཏང་ནི་ཡོད་ཟེར་ཡིན་མས་ དེ་གི་སྐབས་ལུ་ གསོལ་
 མཚོན་རེ་ཕུལ་སྒོལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷམ་ ༤ པའི་ནང་ འབུམ་སྟེ་གནས་བརྟན་བཙུ་དུག་བཏང་པའི་སྐབས་
 ལྟ་བཙན་ལུ་ གསོལ་ཁ་ཅིག་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷམ་ ༤ པའི་ཚོས་བཞི་ལུ་ ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་
 སྐབས་ ལྟ་བཙན་ལུ་ཡང་ཚོགས་འཁོར་དང་ག་ཅིག་ཁར་ གསོལ་མཚོན་རེ་ཕུལ་བཞག་ནི་མ་གཏོགས།

དམིགས་བསལ་གྱིས་ དུས་སྟོན་བཙུག་ལྷན་པུ་མིའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་ ཉེ་མ་ལས་ར་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

ངག་རྒྱུན།

དང་ཕུ་གཡུས་སློའདི་ནང་ སློའལ་ལུ་རྟ་དམར་པོ། ཨོ་ཀ་ནང་ལུ་བྱམོ་དམར་པོ་དང་ གྲང་དང་བ་དམར་པོ་ཡོད་པ་
ཅིན་ རོར་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་གནམ་མེད་ས་མེད་ཡར་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས། རྟ་ཡོད་པ་ཅིན་རྟ་འདི་ཚུ་ལུ་
རྒྱུད་དང་བར་ཆད་ག་ཅི་ཡང་བྱུང་ནི་མེད་པ་མཚན་ གཅན་གཟན་འཕར་མ་གིས་ ཟ་བའི་ཟེར་མ་མེད་ སེམས་
ཅན་སྟག་གིས་བསད་པའི་ཟེར་མ་མེད་པར་ སློའོར་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཚུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་ ཡར་
འཕེལ་ནི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟབ་ནི་འདུག། ཉེ་མ་སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཡབ་ལྷ་རྒྱུལ་ཟེར་མི་
ལུ་ རོར་དཔོན་ལྷ་རྒྱུལ་ཟེར་ལུ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ཁོ་ལུ་རོར་སེམས་ཅན་ གཅིག་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་སྟེ་ཡོད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། ལྷ་བཙུན་འདི་རོར་སེམས་ཅན་ལུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་སྟགས་མཉེས་མི་ཅིག་ཨིན་ཟེར་
བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙུན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཀམ་རྒྱལ་མཚན།

མོ་ལྷ་དམ་ཚེས་ལྷོན་གྲུབ་གཞུང་འགྲུགས་བཙམ་པ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

མོ་ལྷ་དམ་ཚེས་ལྷོན་གྲུབ་གཞུང་འགྲུགས་བཙམ་པ།

ས་གནས།

སློབ་གནས་ཁའམ་སྐང་ཉལ་ཁ་ལྷ་ཁ།

གཡུས།

སྐང་ཉལ་ཁ།

བསྐྱེན་མི།

ལུ་ཚེད་ཁག་ རྒྱབས་ཚ་རྟེན་འོག་གི་གཙོ་བོ་སྐང་ཉལ་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་

བཟང་ཐལ་གཡུས་ཚན་དང་ ཀོ་མོ་གཡུས་ཚན་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་
སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སློབ་ཉལ་ཁའམ་སྐང་ཉལ་ཁའི་ལྷ་ཁང་འདི་ རྒྱབ་སྐོལ་གཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་ དང་སྤུ་མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་
བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར། མི་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ རྒྱལ་ག་
གི་གདན་ས་བཅགས་གནང་གནང་མ་ཡིན་ན་ ཡིག་ཐོ་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ ཆགས་
རབས་ཀྱི་སློབ་ལས་ ལོ་རྒྱུས་སྐབ་ཚུགས་མི་ཡང་ ག་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ རྒྱེས་ལོ་^{༡༩} ལང་མི་ ལྷ་ཁང་གི་
དཀོན་གཉེར་ཉིམ་དོ་རྗེ་གིས་སྐབ་ཡིན་པས། གཡུས་སློབ་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་
སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ མོ་ལྷ་དམ་ཚེས་ལྷོན་གྲུབ། མཚན་གཞན་གཞུང་འགྲུགས་བཙམ་པའི་ཡིན་མ་ལས་ མོ་ལྷ་
ལས་རྒྱབས་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ བྱིམ་གྲུང་བ་^{༢༡} གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་
ལུ་ བྱུག་དང་མཚན་བ་སྤུལ་ཏེ་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཞིན་པའི་དགེམ་དགོ་ཚ་བསྐྱབ་ནི་དང་ རྒྱེས་ལྷ་
ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སྐང་ཉལ་ཁའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་བཀའ་དག་དེ་ བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ རྒྱ་རྒྱུ་བ་) “ཀྱི་ བདེ་རོལ་མཐའ་
 དབྱས་ལས་འདས་དྲངས་མའི་མཁའ། །ཀུན་ལྷན་ཀུན་འགྲོ་ཅིར་ཡང་རྩུ་བའི་འཕྲུལ། །དེང་འདིར་སྐབ་བསྟན་
 བད་ཚལ་སྟོང་བ་ལ། །འོད་ལྡན་ཉི་མའི་སྤིང་པོར་སྣང་ལ་བསྟོན། །བསྟན་པའི་རྩ་བ་བསྐབ་གཞི་འདུལ་བའི་
 ལྷིམས། །རྒྱལ་བཞིན་བསྐྱང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཀུ་མུ་ཉ་ནགས། །གོང་འཕེལ་མཛད་ལ་མཐུ་ལྡན་བདུད་རྩི་
 འབུམ། །གཡོན་པའི་ཕྱག་འཛིན་ལྷ་དང་མཚུངས་ལ་བསྟོན། །གང་ཞིག་ཚྱོད་ལ་རེག་གནས་གཅེས་པའི་
 འགྲོར། །ཉི་བཞིན་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བའི་ཕྱིར། །བསམ་འཕེལ་ནོར་བུས་མཚན་པ་གཡམས་པའི་ཕྱག་ །
 འགྲིང་བཙས་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་ངོམས་ལ་བསྟོན། །ཁམས་གསུམ་ལྷ་སྐྱེ་བཙས་པའི་འདོད་ཡོན་རྩལ། །དར་
 ཟབ་ནོར་དང་འབངས་འཁོར་གཡོག་བཙས་པ། །དབང་བསྐྱུས་མཛད་ཕྱིར་གསང་གསུམ་ཆགས་པའི་
 ཉམས། །ཀུན་ལྡན་བྱུ་རུའི་མདོག་ལྟར་དམར་ལ་བསྟོན། །བསྟན་དག་ཉམས་པ་བདུན་ལྡན་ཞིང་བཅུ་
 སྟོག་ །ལེན་ཕྱིར་བསེ་ལུ་མོག་སོགས་དཔའ་ཆས་ཅན། །དྲག་པོར་ལྷོས་པའི་སྐྱུན་ནས་མེ་འབར་ཞིང་། །སྟོག་
 འདའི་ཉ་དམར་སྟེང་ན་བཙེལ་ལ་བསྟོན། །གང་ཕྱགས་དགེས་བསྐྱེད་ས་ལམ་འཕེལ་བའི་གོགས། །སྐྱོན་མོ་བཞིན་

མངོས་མདོག་དཀར་རིན་ཆེན་རྒྱམ། །ཀྱན་ལྗན་ཕྱག་གཡས་གཉུག་མའི་མདའ་དར་དང་། །གཡོན་པ་ཚོས་ཉིད་
 གསལ་བའི་མེ་ལོང་འཛིན། །དར་གོས་མེ་ཉོག་ཐོད་ཀྱིས་སྤྲད་པ་དང་། །གཞན་ཡང་རིགས་གཏོགས་ལྟ་སྲིད་
 དྲེགས་པའི་དཔུང་།།ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་
 རབ་རྩ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཙོགས་པ། སྤྱན་གསུམ་པོ་ ཏྟ་གདོང་གི་མེ་བཟུམ་སྟེ་
 འབར་ དབུ་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་ཁབ་ཚོག་གསོལ་ཏེ། དམ་ཚིག་ཅན་ཚུ་ལུ་འབད་མེད་རུ་སྟོལ་བའི་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་
 རོར་བུ་བསམ་འཕེལ་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕྱར་ཞིང་། སྐྱིབ་གཉིས་མཚན་མའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་
 སྐྱུངས་ཤིང་ དགའ་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱགས་པས་ བདུད་ཚིའི་བུམ་པ་ཕྱག་གཡོན་པ་གིས་ སྤྱགས་ཀར་བཟུང་
 བས། སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྐོར་བའི་ཏྟ་ཚོད་དམར་པོ་རྒྱུད་གི་གཤོག་པ་ཅན་སེམས་ལྟར་མཚོགས་པའི་སྟེང་ལུ་
 དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་གཞུང་འགྲུག་བཙན་ཆེན་དེ་ཆིབས་ཏེ་བཙན་ཐབས་སུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ལུ་བཞུགས་ཡོད་པ།
 དེའི་མདུན་ལུ་ བདུད་ཚིའོད་ལྗན་ སྤྲན་མོ་བྱང་རྒྱུ་སྟོལ་མ། འཁོར་རིགས་གཞིའི་སྤྲན་མོ་འབུམ་གྱིས་བསྐོར་
 ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

པོ་ལྷ་དམ་ཚོས་ལྷན་སྐྱབ་ཀྱི་ཀ་ཁབ།

དམ་བཞག།

བཙན་བྲག་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༢ པའི་རྒྱབ་) “གྱི་ ཐོགས་མེད་མགོན་པོ་ཀུན་བཟང་གིས། །འགྲུར་མེད་རོལ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ། །ཁྱོད་དང་བདག་ཅག་ལྷན་ཅིག་ བཅུག །གསང་བ་སྤྲུལ་གྱི་དམ་ཚིག་སྦྱིན། །འགག་མེད་རང་འབྱུང་དབང་མཚོག་བསྐྱར། །དམ་པའི་ཚོས་གྱི་ ཆད་དོ་བཙལ། །ཅི་ཕན་སྐྱབ་པར་ཞལ་བཞེས་ཕྱིར། །ད་ལྟ་ཚོས་གྱི་གོགས་རྣམས་དང། །ཡོན་མཚོན་འཁོར་དང་ བཙས་པ་ལ། །གཞོད་པའི་མ་རིག་དག་རྣམས་སྦྱོལ། །བསྟན་ལ་ཕན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །སྤོང་གོགས་མཚན་པ་ མ་གཤེལ་ཞིང་།།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བའི་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེལ་ ཐོགས་མེད་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གི་བཀའ་དང་ དམ་ ལས་རྣམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྤེལ་དམ་བཞག་མཚན་ཡོད་པ་སྤེལ་ ཡིན་པས།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་)“ཀྲི་ ཚོས་དབྱིངས་
འགྱུར་མེད་མཐའ་བལ་གྲོང་། །མ་འགག་འདོད་ནས་སྤྱན་གྲུབ་ལོངས་སྤྲིའི་ཞིང་། །ཀྲུན་བྱུང་སྤྱན་སྤྱུལ་པའི་
ཞལ་ཡས་སོགས། །གནས་དང་ཡུལ་ཁམས་འགྲོ་བའི་སློང་ལོ། །ཅི་ལ་ཅི་འཆར་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི། །བཀོད་
པས་རབ་མཛེས་ལྷ་ཡུལ་བདེ་བའི་སྤོངས། །ཁྱད་པར་བྱུབ་བསྟན་འཛོམས་པའི་བདུད་དཔུང་ཚོགས། །འཐོར་
བྱེད་གྲུང་པོ་ཉལ་འདྲའི་རི་བོ་ཅེར། །རྩོམ་ལྷ་ར་བརྟན་བྲག་དང་མེ་ཉོག་གླིང་། །སྤོན་ཤིང་ནམ་པ་མང་པོས་མཐའ་
བསྐྱར་བ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་ཁང་འདི་ལྷ་ཁང་གི་མགུ་ལུ་ རྩོགས་བྱང་ལ་བྲུག་ལས་རྟེན་སྤོང་
སྟེ་འགྲོམ་ད་ ཏུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་, དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ ས་གནས་ཁང་གངས་རི་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་སྤྱག་ལུ་
མཐོང་མི་བྲུག་འདི་ མོ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་ཨིན་ཟེར་སྟེ་བཞུག་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་གྲུང་ཉལ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་ བཟང་ཐལ་གཡུས་ཚན་དང་ ཀོ་མོ་གཡུས་ཚན་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་
ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་བཞེན་དུ་ ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་འཕེལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་
རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྟུལ། མོ་ལྷ་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོད་
སྟུལ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར། གྲུང་ཉལ་ལའི་ལྷ་ཁང་ནང་ཏུས་རྒྱན་དུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆང་པར་སྟུལ་ནི་འདུག། དེ་
ལས་གཡུས་སློ་འདི་ནང་ལུ་སྟེམ་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གི་སྟེམ་ལྷ་ཡང་ མོ་ལྷ་ལུ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ལས། འཕྲལ་འཕྲལ་
རང་ སྟེམ་ལྷ་ལུ་གསེར་སྟེམས་དང་ དཀར་མེ་དེ་ལས་ཚོགས་དང་སྟན་དར་ཚུ་སྟུལ་སྟེ་ གསོལ་མཚོད་བཏབ་པ་འོང་
མི་རེ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱུང་བྱུ་ཚེས་སྟེ་མ་འགྲོ་བའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་ དེ་
བསྐྱང་གཞུང་འགྲུགས་བཅོན་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྟུལ་སྟོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་བཞེན་
དུ་ལྷམ་གསུམ་པ་དང་ལྷམ་འཕེལ་པའི་ཚོས་ ༡༧ ཀྱི་ཉིན་མ་གཅིག་མཚོད་ནི་ཡོད་པ་དང་། ད་རུང་ ལྷམ་བཞེན་པའི་
ཚོས་, ལས་, ༡༠ གི་ནང་འཁོད་ གཟའ་སྐར་ནམ་ལེགས་ཞིམ་ཡོད་པ་ཅིག་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་ཚེ་ ཕྱི་ཁར་སྤང་

ནང་ལུ་ མི་དམངས་གར་འཛོམས་སྡེ་ གཡུས་གོའི་ཁ་སྐད་ལས་ སྲང་ཕུད། ར་ཕུད། བུམོ་ཕུད། ཟེར་སྲང་
གཅིག་དང་ ར་གཅིག་ དེ་ལས་བྱམོ་གཅིག་ སྲོག་གཅོད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཕོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནིའི་
ལུགས་སྲོལ་དེ་སྡེ་ཡོད་ཟེར་སྲྭ་བ་མས། ཨིན་རུང་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
གིས་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་གནང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ སྡེ་སྡེ་ཆེན་དམ་པ་སྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མང་
རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ མི་དམངས་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཆོས་
བཤད་གྱི་རིམ་པ་ཚུ་ རབ་དང་རིམ་པ་སྡེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་མཚོད་འབད་དེ་ བོན་ཆོས་གྱི་
ལུགས་སྲོལ་ ལྷ་ལུ་དམར་མཚོད་སྡེ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་ བཀའ་བསྟན་མས་གནང་ཞིན་མ་
ལས།

ད་ལེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ གོང་ལུ་དམར་མཚོད་སྤུལ་བའི་ལྷ་ཆོས་ལུ་ སྲུལ་ཆོས་པ་ཚུ་
གིས་གནས་པོ་རྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྫས་ ཤིང་འབྲས་གྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་སྡེ་བསྟུ་
མར་དང་དར་ཆེལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྫས་ཅང་ཅ་སྡེ་སྡིག་སྡེ་ སྲུལ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་
གནང་སྡེ་སྤུལ་ནིའི་ འགོ་བཙུགས་གནང་བའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་སྤུགས་རྟུ་ལེགས།
མི་ནད་སྤུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་
ལྟོ་ཚུན་ཆོད་གྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྡེ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོད་སྡེ་ར་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་ དར་
བྱབ་ཡོངས་གཤམས་སོང་ཡོད་པ་སྡེ་ དགོན་པའི་སློབ་གྲུའི་སློབ་དཔོན་སྡེ་སྡེ་ལོ་^{༣༤} ལང་མི་ ལྷ་བ་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་
བཤད་ནི་འདུག།

ལོ་རྒྱུས།

འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྲོལ་གྱི་དཔེ་དེབ་ ཤོག་གངས་^{༣༥} པར་གནས་པའི་གསོལ་ཁའི་བསྟོད་ཆོག་ལུ་
ཆོས་དབྱིངས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཞིང་ཁམས་ནས། །ཀྱུ་ཏུ་ཚད་མེད་དག་རྣམས་བརྟུགས་པའི་ཕྱིར། །སྤྱིང་རྗེས་
དྲག་པོ་ཁྲོས་པའི་བཅོན་སྐྱབ། །གཞུང་འགྲུགས་བཅོན་རྒྱལ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་འདུད། །ཟེར་ལུ་བའི་
གནས་པོ་གཞུང་འགྲུགས་བཅོན་ ཕོ་ལྷ་དམ་ཆོས་ལྷན་གྲུབ་ཟེར་ལུ་མི་འདི་ སློབ་གནས་ཁ་གཡུས་སྡེའི་གནས་
བདག་སྡེ་ བསྟེན་དགོ་པའི་ར་བྱངས་དེ་ སྲྭ་བ་ལུགས་མ་འདྲཱ་ཁག་གཉིས་སྡེ་འདུག།

དེ་ཡང་ ངག་རྒྱུན་དང་འཁྲིལ་མ་ད་ ཞབས་རྒྱུང་འཇིགས་མེད་ལོར་བུའི་སྐྱོ་ཐོག་ལུ་ ཐིམ་ཕུག་བདེ་ཚེན་པོ་བྲང་
རྫོང་གི་གནས་པོ་འདི་ གནས་བདག་དམ་ཚོས་ལྷོན་གྲུབ་བཞུགས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར་ཡིན་པས། ཚར་གཅིག་
རྫོང་འདི་མེ་མཚོ་ད་བཞེས་པ་ད་ ཞབས་རྒྱུང་འཇིགས་མེད་ལོར་བུ་གིས་ གནས་བདག་ལུ་ ཆར་པ་ཕབ་དགོ་པ་སྟེ་
བཀའ་གནང་མ་དུ། ཁོ་གནས་བདག་སྟེ་བཞག་ཅི་འདི་ ཏུས་སྐབས་རྫོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཆར་པ་གི་ཚབ་
ལུ་ མར་ཁུ་ཕབ་བཏང་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་ ཞབས་རྒྱུང་ཕུགས་དགོངས་མ་ཁྲེལ་ཏེ་ ཁོ་གནས་བདག་ལས་བརྟེན་
ཏེ་ བདའ་བཏང་བཏང་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་བདེན་རྟགས་ལུ་ མཚན་ཡང་ གཞུང་ལྟེ་བ་ལས་ འོང་འོང་མ་འབད་ནི་
དེ་གིས་ གཞུང་འགྲུགས་བཙན་ཟེར་ ལུ་དགོ་པའི་ཁྲུངས་ཡང་དེ་སྟེ་ཡིན་ཟེར་སྐབ་ནི་འདུག།

འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྲོལ་གྱི་དཔེ་དབ་ ཤོག་གངས་ ༣༥༤ པར་ སྐབ་ལུགས་ཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་
གནས་བདག་འདི་ བོད་ལས་མར་བྱོག་བྱོན་བྱོན་ཡིན་ཟེར་མི་འདི་ བདེན་དོ་བཟུམ་ཅིག་འདུག།

དེ་ལས་ གནས་པོ་གི་མཚོན་པ་ དག་ལྟེ་སྐྱོ་བསྟོན་ནང་ལས། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོག་ལེ་ཤར་འཐོན་ནི་
འདུག དཔེར་ན་ སོ་ལྷ་ཚེན་པོ་གཞུང་འགྲུགས་ཏེ། སྐྱེ་འཁྲུངས་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་བོད་ལ་འཁྲུངས། བཞུགས་པ་བྲག་
དམར་གནས་ལ་བཞུགས། བོད་མི་སེར་མང་ཡང་གསོལ་མཚོན་དགོན། ཤལ་ད་གྲེས་པའི་ཤར་བཟུལ་
ཡིན། ཁྲག་ལ་ད་གྲེས་པའི་ཁྲག་འཕུང་ཡིན། བོད་བྲག་དམར་གནས་ལས་ཉན་བལྟ་ཚོ། གསོལ་མཚོན་རྒྱུ་ལ་
འབོལ་ཟེར་དོ། ཡུལ་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི། རྒྱ་ནག་ཡུལ་ལ་བྱོན་པར་དགོངས། མགོན་པོ་རྟེན་ལ་
ཚིབས་ཏེ་བྱོན། དཀྱང་དང་སྤྲིན་གྱི་བར་ལས་བྱོན། གཞུང་དང་འོད་གྱི་ནང་ལས་བྱོན། ཟེར་འཐོན་མི་ལུ་བལྟ་
བ་ཅིན་ གནས་པོ་འདི་ བོད་ལས་མར་བྱོན་པའི་ ར་ཁྲུངས་གསལ་རྒྱུགས་པ་ཡིན་མས།

དེ་བཟུམ་སྟེ་གནས་བདག་འདི་སློབ་གནས་པ་གི་གཡུས་ཁར་ བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ ཏེ་མ་ང་བཅས་རའི་
རྒྱུལ་ཁབ་ནང་ལུ་ མི་སེར་རྩེ་ ལྷར་གཞིས་དགུན་གཞིས་སྟེ་ གནས་སྟོ་སྟེ་འགྲོ་སྟོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱུལ་
རྫོང་ཁག་སྐབས་ཆ་སློབ་གནས་ཁའམ་ སྤང་ཉལ་ཁ་གི་ མི་སེར་རྩེ་ཡང་ གནས་ལྷར་ཁོང་རའི་གཡུས་ཁར་
སོ་ནམ་གྱི་ལུ་འབད་དེ་སྟོན་རུང་ བམ་དགུན་ལུ་དགུན་གཞིས་ མཐའ་ས་ ད་རེས་ནངས་པ་ ལུན་ཚོགས་སྤིང་
དཔག་བསམ་ཁའི་ སློ་ལོགས་ཁར་ཡིན་མི་ས་གནས་ ལུ་ན་ཟེར་སར་ དགུན་གཞིས་སྟོ་སྟེ་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་

པས། དེ་བསྐྱེད་པ་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ སྤྱི་མཁའ་མེད་པར་ ཀྱང་ཐང་སྤྱོད་ལམ་འགྲུལ་འབད་
དེ་ འགྲོ་དགོ་དོ་ཡོད་པ་ཨོན་པས།

ཚར་གཅིག་འབད་མ་ད་ སློབ་གནས་པ་ཨལ་དར་དཀར་ཟེར་མི་ཁོ་རང་ ལཱ་ན་ལས་ཡར་གཡུས་ཁར་ལོག་འོང་
པའི་ལམ་ཁར་ ས་གནས་རྟ་མཐིལ་བྱུག་གི་མཇུག་ལུ་ རྩ་ཆག་ལྟ་མོ་ཟེར་སར་ལྷོད་པ་ད་ དགོ་སློབ་གི་ཆས་ལུ་
བཞེས་ཏེ་ མགུ་ཏོ་ཁར་འབོད་ལོ་གཅིག་བཅུགས་ རྟ་གུར་བཞོན་ཏེ་ ལ་མར་འགྲོ་མི་གཅིག་དང་ཕྱད་ལུག།
ཨལ་དེ་གིས་ དགོ་སློབ་གི་ཆས་ལུགས་ལུ་བལྟ་སྟེ་ སློ་མ་བདེ་བར་ གཏམ་ལོ་རྒྱུ་དེ་སྤྱི་ལོ་ལོད་མི་དེ་ཡང་།
མར་རྩ་ཆག་ལྟ་མོ་བྱུག་གིས་མཇུག། དེ་གར་སྐྱལ་ལཱ་དཔལ་འོ་གིས། གསལ་ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། ཉན་
ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། ཉན་སང་འོང་འོང་གང་ལས་འོང་། ཉན་ལྟ་འགྲོ་འགྲོ་ག་ལ་འགྲོ། ཉན་གཙོད་པའི་འབྲས་
བུ་རི་ལྟར་ཡིན། ཉན་མིགས་གཏང་པའི་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་ལགས། ཟེར་ལུག་ད་ དགོ་སློབ་གི་ཆས་ལུ་ལོད་པའི་
མི་དེ་གིས་ མ་གཞི་སྤྱོད་དགོ་ཅིག་མེད། ཨོན་རུང་ ལྷོད་ཀྱིས་ཟེར་ཏེ་འཕྲོད་འོང་མ་ལས་ མ་སྤྱོད་པ་ཐབས་
ར་མིན་འདུག་ཟེར་སྤྱོད་ལུག། གསལ་ཅིག་སྐྱལ་ལཱ་དཔལ་འོ་གིས། ཉན་ཅིག་སྐྱལ་ལཱ་དཔལ་འོ་
གིས། བལྟགས་པ་བྲག་དམར་གནས་ལ་བལྟགས། བྲག་དམར་གནས་ལས་ཉན་བལྟ་ཚོ། གསོལ་མཚོད་རྒྱ་
ལ་འབོལ་ཟེར་དོ། བལྟགས་རྒྱ་ལ་འབོལ་ཟེར་དོ། རྒྱ་གར་ཡུལ་ལ་ཕྱོན་ནི་ཡིན། ཉན་སང་བོད་ཁམས་གཡུས་
བཟུག་ཡིན། ཉན་ལྟ་རྒྱ་གར་ཡུལ་ལ་འགྲོ། ཉན་གཙོད་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིན་བདག་འཚོལ། ཉན་མིགས་གཏང་པའི་
འབྲས་བུ་བར་ཆད་སེལ། ཉན་མི་མེར་མང་ཡང་གསོལ་མཚོད་དཀོན། སྤྱིན་བདག་འཚོལ་བར་འགྲོ་བ་
ཡིན། ཟེར་སྤྱོད་དུ། ཨལ་དེ་གིས་ གསལ་ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། ཉན་ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། ཡུལ་རྒྱ་
གར་ཡུལ་ལ་འཕྱོན་མི་དགོས། རྒྱ་གར་མེ་ལྟ་བུ་མདའ་བ་ཚ། རྒྱ་གར་ཚད་པ་མེ་བ་ཚ། ཉན་ལྟ་སྤྱོད་འདར་བ་
འཇུག། ཉན་ལ་མེ་གིས་བཞེས་མི་དགོས། ཉན་བཅས་གཞོང་ཡུལ་ལྟ་མོ་གི། སྤྱིན་རྒྱུ་བ་ལེགས་པ་
ལོད། སྤྱིག་འདར་བཅོན་བ་ལྟག་པ་ལོད། སྤྱི་སྐྱལ་སྤྱོད་ཚོ་སྤྱོད་འགྲེད་ལུལ། སྤྱི་སྐྱལ་སྤྱོད་ཚོ་ར་འགྲེད་
ལུལ། ཉན་ལ་སྤྱོད་ཚོ་བྱ་འགྲེད་ལུལ། ཉན་ལ་མཚོད་མི་ཆད་ད་བྱང་གོ། ཉན་ལ་སྤྱོད་ཚོ་སྤྱོད་ལུལ་མཚོད་
ཅིག་ ཟེར་སྤྱོད་སྤྱོད་ མར་འཕྱོན་མི་དགོ་པས་ དེ་གི་གཡུས་ཁར་གནས་བདག་མེད་ ལོག་ཕྱོན་གོ། འཕྱོན་པ་
ཅིན་ སྤྱི་སྐྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོད་ སྤྱི་སྐྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ ར་དེ་ལུལ་འོད་ ཉན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ བྱ་དེ་ལུལ་འོད་ཟེར་

ལྷ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དེ་གི་གཡུས་ཁར་ སློན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལེགས་པ་ སྟག་ཤར་སློབ་སྦྱོང་གསུམ་བཅོན་བ་ལྟགས་ལེ་ཤ་
ཡོད། ལོག་འབྲོན་གེ་ཟེར་ གསོལ་ཕྱི་བཏབ་ད་ དག་སློབ་གི་ཆ་ལྷགས་སྒྲིག་མི་འདི་གིས་ཡང་ ཁ་བཟེད་དེ་
ཁོང་གཉིས་གཅིག་ཁར་ལོག་ཡར་འོང་རུག།

དེ་ལས་ ད་རེས་ནངས་པ་གསར་བཞེངས་བསྐྱབས་པའི་ ལྷ་ཁ་སློག་མེ་ལས་འཛིན་ས་ཁོངས་ཀྱི་ ཟངས་མདོག་
དཔལ་རི་ལྷ་ཁང་གི་སློབ་ལོགས་ཁར་ཡོད་པའི་ འབྲུག་སློག་མེ་འཕྲུལ་ཨམ་གི་ལྷག་ལུ་ དངོས་སུ་མཐོང་གསལ་
ཡོད་པའི་ རྣམ་ཐར་བྲག་ཟེར་ས་ལུ་ ལྷོད་པ་ད་ འཕྲད་པ་རྩ་ཆག་ལྟ་མོར་འཕྲད། གཏུམས་པ་རྣམ་ཐར་བྲག་
ལ་གཏུམས། ཟེར་འཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཨལ་དེ་གིས་ ད་རེས་ལྷོད་ བྲག་དེ་གི་རྩ་བར་བཞུགས་གནང་ ང་
གིས་གཡུས་ཁར་འཁྱོལ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷོད་ཀྱི་མེ་བས་བསྐྱུའི་ བཅའ་བསྐྱོགས་བརྒྱབ་སྟེ་ རྣངས་པར་ལུ་བར་
འཐོན་འོང་ཟེར་ སླབ་སྟེ་གཏུམས་བཞག་རུག།

དེ་ལས་ཨལ་འདི་ ཁོ་རའི་གཡུས་ཁར་སློབ་ཡོང་མེད་པར་ གཡུས་དེ་ཁའི་སྲང་གི་སྐྱུག་ལུ་སློབ་དེ་ དེ་སྟེ་སླབ་
རུག་ བཀུག་ཅིག་བཀུག་ཅིག་ལས་ཚན་གྱིས། འཛོམས་ཤིག་འཛོམས་ཤིག་རྣམས་ཤོས་གྱིས། ལྷག་ཤར་བཅོན་
བ་ལྟགས་པ་ཤོག སློན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལེགས་པ་ཤོག ཁར་ཆང་མཚོ་ལྟར་འབྱིལ་ཏེ་ཤོག རོ་གྲལ་ཐམས་ཅད་
གཡུས་ལས་ཤོག རོ་གྲལ་ཐམས་ཅད་གཡོན་ལས་ཤོག ལྷ་སྐལ་མི་གཞན་ལྟ་སྐལ་བཟང་། ལྷ་སྐལ་བཟང་པོ་
ང་ཐོབ་ཅི། ལྷ་སྐལ་སྐྱེ་ཚེ་སྲང་འགྲེད་ལུལ། ལྷ་སྐལ་སྐྱེ་ཚེ་ར་འགྲེད་ལུལ། ཁོ་ལ་སྐལ་སྐྱེ་ཚེ་བྱ་འགྲེད་
ལུལ། གསོལ་མཚོད་མི་ཆད་དང་ཞི་ཡིན། མགོན་སྐྱབས་མི་ཆད་མཛད་ཞི་ཡིན། རོ་ལྷ་གདན་འབྲེན་ལུ་དགོ་
པས། ཟེར་སླབ་སྟེ་འབད་ཕ་ད་ལུ་ གཡུས་ཁའི་མི་དམངས་གར་འཛོམས་རུག དེ་ལས་ཨལ་དེ་གིས་ ལོ་རྒྱུས་
ཚུ་གར་ དྲངས་འཕྲོས་འཕྲོས་སྟེ་སླབ་སྟེ་འབད་ཕ་ད་ གར་གིས་སློབ་མེམས་ ལུ་དང་ཨོམ་བཟུམ་སྟེ་ གཅིག་
མཐུན་ལུ་ལྷུར་ཏེ་ གནས་པོ་དེ་གདན་འབྲེན་ལུ་ཞི་གུ་ཁ་འཆམ་རུག།

དེ་ལས་ བཅའ་སྐྱོག་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་རྒྱབ་སྟེ་ དེ་གི་ནངས་པར་ ལྷ་ཁ་ལས་གནས་པོ་འདི་ གདན་འབྲེན་ལུ་
སྟེ་(གདན་འབྲེན་ལུ་རྒྱུལ་གྱི་སློབ་ལས་ ལོ་རྒྱུས་ཤོས་མི་མིན་འདུག) སློབ་གནས་ཁའི་གཡུས་ཁར་སློབ་ཞིན་མ་
ལས་ བཞུགས་གནས་ཀྱི་སློབ་ལས་ལུ་ཕ་ད་ གནས་པོ་དེ་གིས་(གནས་པོ་དེ་བེ་ཆ་ལས་བཤུས་པ) བོད་རི་
མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། བོད་ས་དང་སེར་ཕ་འགོག་དགོ་པས། ཤུལ་རི་མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། ཤུལ་

བོད་ལ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། རྫོང་འཛོལ་བའི་རི་གཅིག་དགོ། ལྷ་གོ་ལ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། ལུབ་རི་
 མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། སྲིན་པོའི་ལ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། བྱང་རི་མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། བྱང་རན་
 པའི་ལ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། རྩེ་མོ་ཉི་ལྗེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོར། རླུ་དང་སྤྱིའུ་ཡང་རྩལ་འཛོལས། བྱ་དང་བྱིའུ་
 འོག་རྩལ་འཛོལས། རླུ་དང་འགས་ཚལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར། ལྷག་གཟིག་ཕོ་མོ་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། རོ་མ་
 གཟིག་ཕོ་མོ་གཡོན་བསྐྱོར་རྒྱལ། ལྷག་གཟིག་དོ་མ་གཟིག་བེ་ལི་ལི། རྩ་བ་རྩ་ཆེན་གཡོན་བསྐྱོར་རྒྱལ། གསེར་
 མིག་ཕོ་མོ་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། རྟུག་སྤྱུལ་ཕོ་མོ་གཡོན་བསྐྱོར་རྒྱལ། གཤོངས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་རྩི་
 བཀྲམ། ། ལོ་ཐོག་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་འབྲུའི་མཛོད། རྩེ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོན་ཆབ་ལུལ། འགས་ཚལ་རྣམས་
 ཀྱིས་མཐུལ་ལུལ། མདུན་རི་ལོར་བུ་སྤྱངས་པ་འདྲ། རྒྱལ་རི་སྤྱང་ཆེན་ཉལ་བ་འདྲ། ལྷུང་རི་དམག་དཔོན་
 ཚོགས་སུ་འདྲ། གནས་བྱག་རི་གསེར་གྱི་སྤྲོད་པར་བཞུགས། ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རི་མཐོང་
 གསལ་ཅན་ཅིག་ དགོ་ཟེར་གསུངས་མ་ལས་ གཡམས་དེ་གི་ཤར་ལ་བྱུག་གི་ རི་གཙང་ཉོག་ཉོ་མཐོང་གསལ་ཆེ་
 བའི་ ས་གནས་ཅིག་གནས་ཁང་སྟེ་ལུལ། གཡམས་དེ་ཁའི་མི་རྩེ་གིས་ རང་སེའི་ཨ་ལུ་བྱ་དང་བུ་མོ་ག་ཅི་སྤྱེས་པ་
 ཅིག་ བྱ་སྤྱུལ་སྤྱང་དང་བུ་མོ་སྤྱུལ་ར། ཁོ་སྤྱུལ་བྱ་རེ་མཚོན་ནི་སྟེ་ ཁས་སྤྱངས་འབད་དེ་ དགོ་སྤོང་གི་ཆས་
 ལུགས་ཡོད་པའི་མི་དེ་ གཡམས་དེ་ཁའི་གནས་པོ་སྟེ་བསྟེན་ཉེ་འགོ་བཙུགས་ཆེ་ལུགས།

དེ་ལས་ ལོ་རོ་དག་པ་ཅིག་གི་རྒྱལ་ལས་ གཡམས་དེ་ཁའི་མི་ཞུས་དབང་འདུས་ཟེར་ ལ་དྲག་དབང་ཅན་ཅིག་
 ཡོད་མི་དེ་གིས་ ཨ་ལུ་སྤྱེས་རེ་སྤྱེས་ཚད་པ་ཅིག་ལུ་ དེ་སྟེ་རང་མཚོན་དེ་སྤོང་ན་ རྩེ་ལས་རང་གནས་གཞི་མི་
 བསྐྱེགས་ནི་ཨིན་མས་ཟེར་ གནས་པོ་མཚོན་ནི་ བཀག་བསྟུལ་འབད་དཔ་ལས་ གནས་བདག་འདི་ལོ་སྤོང་ཉེ་ མི་
 དེ་གི་རིགས་རྒྱུད་གཅིག་ཡང་མེད་པ་སྟེ་ རབ་ཆད་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱུལ་ཨིན་པས།

དེ་སྟེ་གཡམས་དེ་ཁར་ ཨ་ལུ་སྤྱེས་ཚད་ཅིག་པོ་ལུ་ སྤྱང་དང་ར་ དེ་ལས་བྱ་རེ་མཚོན་དེ་སྤོང་པའི་བར་སྐབས་ཅིག་
 ལས་(ལོ་ཚོགས་) སྤྱུལ་ཚ་སྤྱུལ་ལས་ དགོ་བཤེས་བྱང་རྒྱལ་རིན་ཆེན་ཟེར་ལུ་མི་དེ་གིས་ བཟའ་ཚང་ནང་
 ལུ་ཨ་ལུ་ལྷ་སྤྱེས་ནི་ སྤྱང་ལྷ་རེ་མཚོན་ནི་འདི་དྲག་རང་དྲག་པས་ཟེར་ ལོ་ལྷུང་པ་ཚན་གྱི་ལྷ་མཚོན་པའི་སྐབས་
 ལུ་ སྤྱང་རེ་རེ་མཚོན་ནི་གྱུར་པའི་གནང་ལུགས། (པ་ཚན་གྱི་སྤོང་ལས་འོག་ལུ་ལྷ་མཚོན་པའི་སྐབས་ལ་གསལ་སྟེ་
 ལུ་ནི་ཨིན་)

དེ་ལས་ སྐབས་ཚདོར་དགོན་གྱི་སྐུམ་བུ་ལྟ་བུ་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ ལོ་ལྟར་པ་ཚན་གྱི་ལྟ་མཚོན་སྲོལ་
སྐབས་ལུ་ མཚོན་ནི་དེ་ཡང་མ་བརྟུབ་པའི་ གནས་ལུགས་གཟིགས་ཏེ་ སྤྱིར་བཏང་ལོ་རེ་ལུ་ རང་རྒྱ་³ པའི་
ཚོས་¹ ལུ་ ར་གཅིག་དང་། རང་རྒྱ་⁶ པའི་ཚོས་¹ ལུ་ སྲང་སྐྱོན་གཞི་ག་ནི་ཡང་མེད་པ་ (ནུམ་ཙཱ་རལ་
རལ་མ་དང་ ཞིང་ཚོ་ཚོ་མེན་མི། སྤུ་ཁ་གནག་པོ་མེན་པའི་) སྲང་དམར་པ་གཙང་ཏྲོག་ཏྲོ་འབད་མི་རེ་ མཚོན་
ནི་ལུ་ཕབ་མཚན་གནང་སྟེ་ དམར་མཚོན་ཕུལ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་གསོ་ བྱ་མཚོན་སྲོལ་འདི་ གོང་གི་མི་
དེ་གིས་ བཀག་བསྐྱུམ་འབད་བའི་ནུམ་ལས་ཡལ་སོང་མ་འོང་ནི་ཨིན་པས་ཟེར་ གཡུས་དེ་གི་རྒན་ཤོས་
ཨཔ་མཚོས་སྐོར་གྱིས་སྐབ་ནི་འདུག།

རྒྱུ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྲོལ། (༢༠༡༢)ཞིབ་འཚོལ་གོ་རིམ་དུག་པ། དཔར་བཅེས་གཉིས་པ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགོན་པའི་སྲོབ་གྲུའི་སྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་བཀྲ་ཤིས།

སྲང་ཉལ་ཁའི་ཚོགས་པ་རྒྱ་བ་རྒྱལ་མོ།

༡ ཕོ་ལྷ་ཏྲ་དམར་རོང་བཙན་དང་མཚོ་སྐྱེན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཕོ་ལྷ་ཏྲ་དམར་རོང་བཙན་དང་མཚོ་སྐྱེན།

བྱ་ནག་ཁ་ལྷ་ཁང།

བྱ་ནག་ཁ།

ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་ཆ་མེད་འོག་གི་གཡུས་སྣོ་ གཙོ་བོ་

བྱ་ནག་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ད་རུང་

སྣོང་སྣོ་མེད་འོག་གི་གཡུས་ཚན་ ཤིང་ཆེན་ཁའི་མི་སེར་ དག་པ་ཅིག་

གིས་ཡང་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང།

བྱ་ནག་ཁ་ལྷ་ཁང་འདི་ འགོ་དང་པ་ ལྷམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་གནང་མ་ཡིན་ན་ དེ་གི་སྣོར་
ལས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ ཆགས་རབས་ཀྱི་སྣོར་ལས་ འོ་རྒྱུས་སྐབ་ཚུགས་མི་
ཡང་ ག་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ ལྷ་ཁང་ནང་བཞུགས་མི་ སྣོབ་དཔོན་དག་སྣོང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་སྐབ་ཡིན་པས།
ཡིན་རུང་ཉེ་མ་ལས་རང་ ལྷམ་ཞབས་བྱུང་ངག་དབང་ནམ་རྒྱལ་དང་། ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་གྲགས་པ།
ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་ཚོས་རྒྱལ། དེ་ལས་ ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་འོར་བུ་བཙུག་ ཞབས་བྱུང་སྐྱེད་བཞི་
པ་རྒྱན་ རིམ་པར་སྤེ་ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ སྐྱ་དངོས་སྤེ་ར་ཞབས་ཀྱིས་བཙགས་གནང་ཡོད་པའི་འོ་རྒྱུས་ཚུ་བཤད་
ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ རང་རྟེན་གཙོ་བོ་ཡང་ ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་གྲགས་པའི་ སྐྱ་འབྲུག་སྐྱུང་བྱོན་མ་གཅིག་
ཡང་བཞུགས་ཏེ་འདུག།

བྱ་ཁ་ལ་གཡུས་ཚན་གྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ ཞབས་དྲུང་རིམ་བྱོན་ཚུ་ལུ་ འདི་ཁར་བཞུགས་རིང་ཁར་ག་ཅི་གི་
 འབྲེད་ལས་འབྲེད་རུང་ ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ལས་ ཕྱག་ཕྱིད་གང་འགྲུ་མི་དད་དམ་ཅན་གྱི་མི་སེར་
 ཅིག་ཨིན་པའི་ངོས་འཛིན་གྱི་རྟགས་མ་སྟེ་ ཡ་ལས་མར་གནང་པའི་ བཀའ་ཤོག་ཕྱག་ཐམ་ཅན་གཅིག་ཡང་ ད་
 ལྟོ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་མངལ་ནི་འདུག།

གཡུས་སློའ་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཐོ་ལྷ་རྟ་དམར་རང་བཅོན་
 དང་སྐྱེན་མོ་དེ་གཉིས་ཨིན་མས། བྱ་ཁ་ལའི་གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ བྱིམ་གྲུང་པ་ ༣༤ དེ་ཅིག་གི་ མི་སེར་
 ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོན་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཤེན་པོའི་དགེ་ལུ་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་
 སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྟ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

བྱ་ཁ་ལ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཐོ་ལྷ་རྟ་དམར་རོང་བཅོན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷག་ཀྱབ་) “ཀྱི། ཞི་རྒྱས་དབང་
 དང་འག་པོ་སོགས། བྱིན་ལས་ཀུན་ཏུ་རོལ་པའི་སྐྱེད། །དམར་བཟྃ་གཞི་ཆགས་ལོ་བ་ཡིས། །ཉམས་བརྒྱའི་
 གར་གྱི་རོལ་ལ་བསྟོན། །ཚོས་ལུན་ཚོས་བཞིན་སྐྱོང་བ་དང་། །སྐྱེ་འགྲོ་སྤང་རྣམས་སྤིང་འབྱེན་པའི། །ཚོ་ལྷུང་རྩུ་

འཕུལ་མཐའ་ཡས་པ། རྟ་དམར་སྟེང་ནས་ངོམས་ལ་བསྟོད། རྩོད་བསོད་ནམས་སྟེལ་བ་དང་། འདོད་
 དགུར་འབད་མེད་སྟེར་བའི་གཉེན། བྱག་གཉིས་ཡིད་བཞིན་ལོ་རློང་དང་། རྟ་དམར་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱམས་ལ་
 བསྟོད། རྩོེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་ཕན་དང་བདེའི། རྩོེ་ལྷུང་ལས་བྱེད་དག་ལྟའི་རྒྱལ། འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱང་། རིག་པའི་རྩལ་མདངས་ཤར་ལ་བསྟོད། རྟ་ལོ་ཡང་ལྷོད་ཀྱི་གསང་བའི་ཡུམ། རྩོེ་མོ་ལྷ་བའི་མདོག་
 ཅན་མ། བྱག་གཉིས་མདའ་དར་གཡོན་མེ་ལོང་། བཟུང་ནས་དངོས་རྒྱལ་སྟེན་དེར་བསྟོད།།” ཟེར་གསོལ་ལ་
 རང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ ཉི་མ་འཆར་གྱི་མདོག་ལྷུང་གཟིའོད་
 འཇུམ་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་ཞིང་། བྱག་གཉིས་ལུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོ་རློང་བསྐྱམས་པས་ དམ་ཚིག་དང་ལྷན་
 པའི་སྐྱེ་བ་མི་རྩལ་ དམོས་འདོད་འབད་མེད་ཏུ་སྟོལ་བ་དང་། གཡོན་པ་ལུ་ཁམས་གསུམ་ག་ར་ལས་རྒྱལ་བའི་
 དར་དཀར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་ཅེར་བསྟེངས་ནས་ རྩོེ་འགྲོ་ག་ར་ལུ་ཕན་པའི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆར་འབབས་པ། དབུ་
 ལུ་བསེ་མོག་དང་བསེ་ལྷབ་གསོལ་སྟེ་ དར་གྱི་ན་བཟའ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ནམ་པ་སྐྱེ་ཚོགས་པས་བརྒྱན།
 རྩོད་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་ཆིབས་རྟེན་དམར་པོ་ སེམས་ལྟར་མགྲོགས་པའི་སྟེང་ལུ་ ཞབས་གཉིས་རོལ་པའི་
 ལྷབས་ཀྱིས་ཆིབས་སྟེ་འབྱིངས་པའི་རྩལ་ལུ་བཞུགས་ཡོད་པ།
 དེའི་གཡོན་ལུ་ ལྷགས་དགེས་བདེ་བའི་གསང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ འཇུམ་ཞལ་པ་རྒྱའི་སྟེན་དང་ལྷན་པའི་ རྩོེ་མོ་ལྷ་
 བའི་མདོག་ཅན་ བྱག་གཉིས་ལུ་ མདའ་དར་དང་གཡོན་པ་ལུ་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྱུར།
 འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ རང་སྟེའི་འཁོར་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་སྟོབས་ཟེའི་མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་
 བཅས་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཞིན་པས།

དམ་བཞག།

ཕོ་ལྷ་རྟ་དམར་འོང་བཙན་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ ཀྱི་རྒྱབ་)
 “རྩྭོ། སྲོན་ཚེ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ལ། །དབང་བསྐྱར་དམ་ལ་བཏགས་པའི་ཚེ། །བསྟན་པ་སྐྱོད་བར་ཞལ་བཞེས་
 པའི། །དམ་ལས་མ་གཤེལ་ཕྱིན་ལས་མཛོད། །བར་དུ་ཨོ་རྒྱན་པ་རྣམས་སྲས། །འབྲུག་སྐྱོད་རྗེ་ལ་སོགས་
 པ། །འགོ་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱབས་པ་རྩ། །བསྐྱལ་བའི་ཐ་ཚིག་རྗེས་དགོངས་ཤིང་། །ད་ལྷ་སྤྲུགས་འཆང་འཛིགས་མེད་
 ངས། །མཚོད་བསྟོད་དམ་ཚིག་སྤྲན་ལག་ན། །དམ་ལྷན་བཅེ་བས་དགོངས་མཛོད་ལ། །འདོད་དགུ་སྐྱབས་པའི་
 སྟོང་གོགས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སླེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སླེ་ སྲོན་ཚེ་སྟོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་དང་། བར་དུ་

གཏོར་སྒོན་འབྲུག་སྒྲོན་རྗེ། ཐ་མ་ལུ་ཞབས་དུང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་
 ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།
 བུ་ལོ་ལ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་ སྐན་མོའི་བླ་མཚོ་ཨིན་ཟེར་ རྒྱ་གཙང་རྒྱུ་ཀྱི་ཅིག་འཁྱིལ་ཉེ་ཡོད་མི་འདི་
 མཐོང་ནི་འདུག།

སྐན་མོའི་བླ་མཚོའི་མཐོང་སྣང་།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་བུ་ནག་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་ རྒྱང་སྤོ་གེད་འོག་གི་གཡུས་ཚན་ཤིང་ཆེན་ལ་གི་ མི་ཚུ་གི་ཁྱིམ་ནང་
 ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་
 མཚོད་སྤུལ། དེ་ལས་ ཕོ་ལྷ་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་
 ཡོད་པའི་ཁར། བུ་ནག་ལ་ལྷ་ཁང་དང་ ཐིམ་སྤུ་རྫོང་ནང་ལུ་ཡང་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་
 བྱི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱེས་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གར་སྤྱེས་ལྷ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་དང་སྐན་མོ་ལུ་
 བསྟེན་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཚད། དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྤོལ་ས་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསེར་སྤྱེམས་དང་ གསོལ་
 མཚོད་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལས་འགོ་ཚུ་ཡང་ མ་བདུབ་བདུབ་སྟེ་འབྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

དག་རྒྱལ།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྲོ་ ཉན་པའི་ཚེས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་སྤེམ་འགྲོ་
བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱར་པོ་ལྷ་ཉ་དམར་རོང་བཙན་ལུ་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ བོན་ཚེས་ཀྱི་ལུགས་
སྲོལ་སྤེ་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༧ པའི་ཚེས་ ༩ ལུ་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་ཚེས་ལྷང་གཅིག་བསད་སྤེ་ བོན་པོ་
གིས་མཚན་ཉིའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་ དར་བྱབ་སྤེམ་སྤེ་སོང་ལུག།

ཨིན་རུང་ ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་། ལྷག་པ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལུ་ ལྷ་མ་ཚེ་རིང་དཔལ་འབྱོར་ཟེར་ ཡོངས་གྲགས་ལུ་ ལྷ་མ་
ལྷ་དགའ་བོ་ ཟེར་མི་འདི་གིས་ ལྷ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་ དགོངས་བསྐྱར་ལུ་ཞིན་མ་ལས་པོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚན་
དམར་མཚན་འབད་དེ་སྤུལ་མ་ཚོགས་སྤེ་ རྗེ་མཁན་ལྷི་རབས་ ༡༠ པ་སྤུལ་སྤུ་འཛིགས་མེད་ཚོས་གྲགས་མཚོག་
གིས་ བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་དམར་མཚན་འབད་ནི་འདི་ མར་ཕབ་སོང་
ཡོད་པ་མ་ཚད་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ བཀའ་སྤོབ་ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་། སངས་
རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་
གནང་ མི་དམངས་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཚོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ རབ་དང་རིམ་པ་སྤེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་
ཉེ་མ་དམར་མཚན་འབད་དེ་ བོན་ཚེས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་སྤེ་ ལྷ་ལུ་མཚན་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་ བཀོ་བཞག་ཞིན་མ་
ལས།

ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༧ པའི་ཚེས་ ༩ ལུ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཚར་ཟེར་
གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྗེས་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྤེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་ཚོལ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་ དཀར་རྗེས་ཅང་ཅ་སྤེ་སྤྲིག་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྤེ་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་
འགོ་བཅུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷགས་ཉམ་ཉམ་ལེགས། མི་ནད་སྤུགས་ནད་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་
འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚན་སྤེ་ར་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་སྲོལ་ དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྤེ་
སྤོབ་དཔོན་དག་སྤོང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཁྲེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བྱ་ལོ་ཁ་ལས་ སློབ་དཔོན་དག་སློབ་ཐོན་ལས།

༧ ལྷ་བཙན་དོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གནས་བདག་གི་མཚན།

ལྷ་བཙན་དོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད།

ས་གནས།

མཚམས་བྲག་དགོན་པ།

གཡུས།

མཚམས་བྲག།

བསྟེན་མི།

ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་སྐྱབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་ གཙོ་བོ་མཚམས་བྲག་སྤྱི་འོག་ མི་
སེར་ཚུ་གིས་བཀའ་སྲུང་སྟེ་ བསྟེན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ལྷུང་ཚུ་གིས་ཡང་
བསྟེན་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ སྐྱབས་ཆ་རྟེན་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ ཀི་ལོ་མི་ཁར་^{༢༠} དང་ཕྱེད་དེ་ཅིག་
སྐྱུ་འཁོར་ནང་འཁྱོད་གོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། དགོན་པ་འདི་ དུས་རབས་^{༡༩} པ་ནང་
མཚམས་བྲག་སྐྱུ་བ་དག་དབང་འབྱུག་པ་མཚོག་གིས་ གནད་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་ལུག། དགོན་པའི་ས་སྐོ་
འདི་ དར་དཀར་ལའི་རི་ཚུ་གིས་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ དུལ་ལྷ་གཞི་བདག་ཡང་ གཙོ་བོ་དོ་རྗེ་
ལྷུང་བདུད་དང་སྐྱུགས་ཏེ་ བྲག་གདངས་བཙན། དེ་ལས་དར་དཀར་ལའི་གཞི་བདག་ རྩོམ་དར་དཀར་མོ་གི་
གསོལ་ཁ་ཡང་ ཨ་རྟག་ར་གཏང་ནི་འདུག།

དགོན་པ་དེ་གི་སྲུང་མ་གཙོ་བོ་འདི་ དོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད་དེ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ ཏེ་མ་སྐྱུ་བ་དག་དབང་འབྱུག་པ་
མཚོག་ བྲག་ཕུག་འདི་ནང་ལུ་ མཚམས་བཙན་དེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ སྐྱུ་གིས་བཀའ་སྲུང་ཅིག་སྐྱབ་དགོ་
པའི་ཟེར་གསུངས་མ་ཅིག་ དོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད་འདི་གིས་ སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མདུན་ལུ་བཙན་ཞེན་ལས་ ད་གིས་འབད་
གོ་ཟེར་ཁས་སྐྱུངས་དམ་བཙན་ལུ་སྟེ་ སར་ལས་ཚུར་ཚིབས་རྟ་གུར་ཚིབས་ཏེ་ཕྱོགས་ད། སྐྱུ་གིས་ལྱོད་ཀྱི་
ཚིབས་རྟ་འདི་ བཏགས་ས་མེད་པ་ཅིན་ ཨ་ཕར་བཏགས་ད་ཟེར་ ཕུག་གི་མཚུབ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་བཏོན་གནང་

པའི་ ཚིབས་ཏྲ་བཏགས་སའི་ཨ་ལོང་ཟེར་ རོ་གུ་ལུ་རྟོ་ཀ་དོད་རིལ་རི་སློེ་བཏོན་གནང་གནང་མ་ཅིག་ གནས་
ཁང་གི་རྒྱབ་ཁར་ བྱག་ཕྱག་གུ་ལུ་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སློེ་མཇལ་ནི་འདུག།

དགུ་ལྷ་རོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད་ཀྱི་ཀ་ལྷབ།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་རོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད་ཀྱི་ བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་) “རྗེ་ དུག་གསུམ་
ནམ་དག་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཡི་གར། རོ་རྗེ་ལྷུང་བདུད་བེད་རྒྱུའི་མདོག་ ཕྱག་གཉིས་རོ་རྗེ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱས་
མཚན། ལོར་བྱའི་ཚོག་དང་བེར་ནག་གལ་ལྷབ་གསོལ། ལྷུང་མཚན་རིན་ཆེན་རྒྱན་གཟུང་མེ་རླུང་
དབུས། ལྷུང་མཁའ་འོད་ཚན་ལྷུང་མཚོགས་ཏྲར་བཅིབས་ནས། ལྷུང་མཚོགས་པ་མེད་པའི་རྩ་འཕྲུལ་
གྱིས། བསྟན་འགྲའི་མེལ་ཆེ་མཚན་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། ལྷུང་འཕྲུལ་ཅིར་ཡང་མི་རྩ་མེད་པས་ན། ལའོར་དང་
གནས་མཐུའི་རེས་པ་གཟུང་དཀའ་ཡང་། ལྷུང་མོན་རྒྱ་བོད་ཏྲས་གྲུ་འབྲས་ལྷུང་སོགས། ལྷུང་རྩམས་ཀུན་གྱི་
དགུ་ལྷ་མཚན་ལ་བསྟོད། ལྷུང་ལ་སྤིང་ཉེད་དམ་གཙང་ལས་ལ་ལྷུང། ལའོན་རྒྱང་ངོ་ཡང་དཀའ་བོ་སྟོད་ལ་
དགྱེས། ལྷུང་ལྷུང་འཕྲུལ་སྟོབས་ཆེན་དང་རྒྱུད་རིང་། ལྷུང་གཟུང་མ་འདྲ་ལྷུང་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། ལྷུང་ གང་
ཕྱགས་བདེ་བའི་ཞགས་པས་འཚིང་བ་མོ། ལྷུང་ཤེལ་མདངས་ཚན་གཟི་བཟང་སྐྱེན་ལེ་སྟོན། ཕྱག་གཉིས་མདའ་
དར་འདོད་སྐྱོན་བྱམ་པས་འབྲེལ། ལྷུང་འོད་རྒྱན་འཆང་རྒྱུད་བྱར་བཅིབས་ལ་བསྟོད། ལྷུང་འཕྲུལ་ཏྲ་མར་སྟེང་

བྱ་ཉི་མ་འབྲུམ། །འཆར་ཀའི་འོད་ལྗང་དམར་གསལ་ལྷོ་འོད་རྒྱལ། །རྒྱལ་མཚན་ཡིད་བཞིན་ལོ་བུ་བསྐྱམས་པ་
 ཡིས། །ས་གསུམ་དབང་སྤྱད་སྲས་མཚོག་དེ་ལ་བསྟོད། །ནང་འཁོར་ཕྱི་ནང་ཕྱོགས་བཞིའི་བཀའ་བློན་
 ཚེ། །མངག་གཞུག་ལྷ་བཙུན་སོགས་སྡེ་བརྒྱད་རྣམས། །དངས་བའི་ཤེལ་ལྟར་རྒྱུ་གྱི་རོ་བཟུང་
 བས། །མདོག་རྒྱུ་ཆ་ལུགས་སྐྱ་ཚོགས་རོལ་ལ་བསྟོད།།ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྡེ་དཔལ་
 གསང་བའི་བདག་པོའི་ཕྱགས་གྱི་སྤྱུལ་པ་དགེ་བསྟེན་ཚེ་པོ་ལྷུང་ལེགས་ཅུལ་གྱི་སྐྱེ་མདོག་བེདྲུའི་འོད་ཟེར་
 ལྟོང་ལྷན་བཟུམ་སྡེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྤྱན་གསུམ་དང་ལྷན་པ། ཅུང་ཟད་ཁོ་ལ་འཇུག་པའི་ཉམས་ཅན།
 ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་གནས་ལུགས་གྱི་རྗེ་རྗེ་གནས་ལུ་འཕྱར་ཏེ། བསྟན་པ་ལུ་གཞོན་པའི་དག་པོ་ག་ར་ཐལ་བར་
 བརྟུག་པ། གཡོན་པར་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོ་བུ་བསྐྱམས་ཏེ། རྒྱེ་འགྲོ་ཐམས་
 ཅད་དབུལ་པོངས་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སེལ་ལུས་པ། དབུ་ལུ་ལོ་བུའི་ཚོག་དང་སྐྱེ་ལུ་གཡུ་ཁབ་དང་བེར་ནག་
 དར་གྱི་ལྷ་བཟུབ་གསོལ་ཞིང་། ཞབས་ལུ་སག་ལྷམ་མཛེས་པར་གསོལ་བ། རྐྱེད་ལུ་སྤྱུགས་རལ་གཡས་དང་
 གཟིག་ལུབ་གཡོན་ཏུ་བཅིངས་ནས། དར་དང་རིན་པོ་ཆའི་བརྒྱན་སྡེ། ཉིན་མཚན་འཁོར་ལུག་ཏུ་བསྟན་འགྲོའི་
 མེལ་ཚེ་མཛད་པའི་ལྷུང་བཞེས་ཏེ། རྐྱེད་ཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་སྤྱུལ་བའི་རྟ་མཚོག་ནམ་མཁའི་འོད་ཅན། རིན་པོ་
 ཆའི་སྐྱ་སྲབ་དང་གོང་མེད། ཟེ་འོག་གི་སྤྱུ་ལེན་ལོང་ལེབས་བསྟན་དང་སྲབ་མཐུར་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པའི་སྤྱིང་
 ཏུ་འགྲིང་སྤྱབས་གྱིས་མེ་རླུང་འཕྲུགས་པའི་དབུས་སུ་བཞུགས་སྡེ་ཡོད་པ། དེ་གི་གཡས་ཕྱོགས་ལུ་གསང་བའི་
 ལུམ་ཚེན་སྤྱན་ལེ་སྤྱོན་ལྷ་ཤེལ་མདོག་ཅན། ཕྱག་གཡས་པར་མདའ་དར་དང་གཡོན་པར་གཏེར་གྱི་བུམ་པ་
 བསྐྱམས་པ། ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་རྒྱན་དང་ཆ་ལུགས་ཏུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་རྒྱང་བུ་ལ་བཅིབས་པ། གཡོན་ལུ་ས་
 གསུམ་དབང་སྤྱད་པའི་སྲས་མཚོག་ལྷོ་འོད་རྒྱལ་སྐྱེ་མདོག་ཉི་མ་འབྲུམ་གྱི་འོད་ལྗང་དམར་བ། ཕྱག་གཡས་
 རྒྱལ་མཚན་དང་གཡོན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོ་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་རྟ་མཚོག་དམར་པོ་ལུ་ཚིབས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་
 ཕྱི་ནང་ཕྱོགས་བཞིའི་བཀའ་བློན། མངག་གཞུག་ལྷ་ལྷ་བཙུན་སོགས་རྗེ་གསལ་སྡེ་བརྒྱད་གྱི་དམག་ཚོགས་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཔའ་ཞིང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན། སྤྱུལ་པ་ཡང་སྤྱུལ་བསམ་
 གིས་མ་ཁྲབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྡེ་ཡིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙུག་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་༢ གྱི་རྒྱབ་) “རྗེ་ བཙུག་ ལྷ་ལྷག་ན་དོ་རྗེ་དང་། །སྤང་སྤིང་ཟིལ་གཞོན་པད་འབྱུང་ལ། །རང་སྲོག་སྤུལ་ནས་དམ་བཞེས་པ། །མ་གཡེལ་ མ་འདའ་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་ དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོ་ལྷག་ན་དོ་རྗེ་དང་། །སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་གྱི་བཀའ་དང་ དམ་ཚིག་རྗེས་སུ་དགོངས་ཏེ། །སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་གྱི་བཞུན་ པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞེན་ཏུ་སྤུང་ནི། །སྤྱིས་བུ་དམ་པ་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་རིང་བཅུག་ནི། །སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་ གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་བཟུམ་སྤེ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་ པས།

ལྷ་བཙུག་གྱི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྤྱང་། །སྤྱབ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཁང་ཁྱུང་བཏུད་གྱི་ཆིབས་བཏགས་སའི་དོ་ལུང་ཅན་ལ། །གནས་ཁང་ནི་སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༢ པར་)“གྱི་ རིན་ཆེན་ཞོར་བུའི་ས་འཛིན་ འབྱུར་བའི་ངོས། །བཀྲ་ཤིས་གཡང་ཆགས་བྲག་རི་བཙུགས་པའི་མདུན། །སྤྲོན་སྤོངས་ཁྲུས་གྱི་རྗེས་བུ་རྒྱུས་པ་ བས། །པདྨ་དབང་གི་ཟབ་གཏེར་མངའ་བདག་མཚོག། །བྲག་གདངས་བཙུན་ཚོད་ཆེན་པོ་སྤྱན་འབྲེན་ན། །ཟག་ མེད་བདེ་བའི་དཔལ་སྤེར་མཚོ་སྤྲོན་དང་། །བཀའ་ཉན་ལྷ་སྤིན་ཏེགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་

བཟུམ་སྟེ་མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་ གཙུག་ལག་ཁང་གི་ རྒྱལ་ཁབ་ལས་རྒྱུ་སྟེ་རྟུ་ལྷན་སྐར་མ་པ་
ལྷག་པ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ བྲག་གི་སྟེང་པ་ལུ་ ཕོ་བྲང་སྟེ་བཞེངས་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་མཇལ་ཚུགས་པ་
ཡིན་པས།

རྗེ་དག་དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་ འབྲི་གྲང་སྟོབ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་དཔོན་སྲས་ གྲུབ་ཐོབ་དབུ་ཐོད་བཞུགས་
སའི་སྐྱབ་ཁང་ནང་ལུ་སྐྱབ་པ་གནང་བཞུགས་པ་ད་ ཚོས་སྲུང་ཡང་ཁྱུང་བཅུད་སྐྱབ་ཡོད་པ་ལས་ ཁྱུང་བཅུད་
གྲིས་རྟ་གྲུར་ཆིབས་ཏེ་ དོངས་སུ་སྟེ་ཕོན་ཏེ་ ཆིབས་རྟ་ག་ཏེ་བཏགས་ནི་སྟོ་ཟེར་གསུངས་མ་ད་ གྲུམ་གིས་འ་རྒྱ་
བཏགས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ རོ་ནང་ལུ་ཕྱག་མཚུབ་གྲིས་སྟེ་ རོ་ལུང་ཅན་བཟོ་སྟེ་ ཆིབས་རྟ་བཏགས་ས་བཟོ་གནང་
ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ད་རེས་ནངས་པ་མཇལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན།

གསོལ་མཚོན།

ལོ་ལྟར་སྤུལ་སོལ་ཡོད་པའི་གསོལ་མཚོན་འདི་ རང་ལྷོ་^ཉ པའི་ཚེས་^{༡༠} ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཚེས་^{༡༥}
ཚུན་ ཉིན་གྲངས་^༤ གི་རིང་ལུ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ བྲག་གི་སྟེང་པ་ལུ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ དམ་ལྷའི་གནས་
ཁང་ནང་སྟེ་ གསོལ་མཚོན་གཞན་དག་མ་འདྲཱ་སྟེ་རང་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ དགོན་སྡེའི་དབུ་འཛིན་གྲིས་
བཤད་པ་ཡིན་པས།

གཙོ་བོ་མཚམས་བྲག་སྤྱི་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་
དལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་
མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚོད། མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་
རྒྱན་རུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་རུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་གྱི་སྟོ་ལས་ རུས་རྒྱན་རུ་
གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྲ་བ་ལམ་འགོ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྟེ་འགྲུབ་
ཚུགས་པ་ཡིན་པས།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཆ།

དཔལ་ལྷན་གྱི་འཕུལ་བུ་ལྷན་གྲོལ་གསལ་ཁ་དཔེ་ཆ། གནས་ཡིག་ཀུན་པོ་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ། (༢༠༡༥)

རྒྱལ་ཁྲིམས་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ། (༢༠༢༠)

འབྲི་བསྟན་འབད་ས།

མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་བཤད་སྲིད་དབུ་འཛིན།

དགོ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (༤)

༡ དགོ་བསྟེན།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྟེན།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

དགོ་བསྟེན།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

དར་དཀར་སྤྱི་འོག།

ཚུ་ལ་རྗོང་ལག་དགོ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གི་བཀའ་སྲུང་སྤྱོད་གསོལ་
མཚོད་ལུལ་དོ་ཡོད་པའི་ ཁར་ སྤྱི་སྤྱོད་དང་ལུལ་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་
གཙོ་བོ་རང་ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་དེ་རང་ བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་
སྤྱོད་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ད་གར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་འདི་ དགོ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་ལྷོ་བ་ལས་ ཀང་སྟོང་སྤྱོད་ལུལ་རྒྱུང་ཚོད་ ༣ དང་
ཕྱིད་ལྷག་པ་ཅིག་ འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

གདན་ས་ཕྱག་བཏབ་གནང་མི་སྐྱམ་འབྲུག་དག་དབང་ཚོས་རྫོང་ཟེར་ལུ་མི་གིས་ དགོན་པ་འགོ་དང་པ་བཅགས་
 གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ རི་ཕ་ཀི་ལོགས་ བོད་སྐོམ་ས་ཟེར་བའི་སྐྱབ་ཁང་གཅིག་ཡོད་མི་ལས་ སྐྱམ་གིས་ འབྲུ་
 གཏོར་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲུག། འབྲུ་ག་ཏེ་འབབ་ས་ལུ་ གདན་ས་བཅག་ནིའི་ ལུང་བསྟན་ཡོད་པའི་སྐོར་
 ལས་གསུངས་ཏེ་ འབྲུ་གཏོར་གནང་མ་ད་ལུ་ འབྲུ་སྐྱད་དོག་གཅིག་ ཚེ་སྐྱིས་ཟེར་སའི་ ས་གནས་ལུ་བབ་
 ཡོད་པ་དང་། གཅིག་འདི་ དར་དཀར་ལུ་བབ་ དེ་ལས་ འབྲུ་གཅིག་ བཟ་ཤིས་སྐྱང་ཟེར་ས་དང་ ལྷེ་ལུལ་
 ཟེར་ས་ལུ་བབ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུ་ག་ཏེ་འབབ་ས་ལུ་ གདན་ས་རེ་རེ་བཅགས་ཏེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་གནང་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་ དག་ཐོག་ལས་སྐབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རབས་འ་
 བོ་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ལུག་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་
 སྐྱགས་ཚུགས་མི་ ག་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ སྐྱམ་གི་མཛད་རྣམ་དང་
 རྒྱབ་ཁྲུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་ལུག་ཟེར་ལྷ་ཁང་གི་སྐྱམ་
 ལྷག་པ་དོ་རྗེ་གིས་སྐབ་ཨིན་མས།

གྲུབ་ཚུ་མཚོན་རྟེན།

ད་རུང་ ཏེ་མ་བཟ་ཤིས་སྐྱང་ཟེར་མི་གི་ གཡུས་ཚན་ ལུ་མེད་པར་ སྐྱམ་དག་དབང་ཚོས་རྫོང་མཚོག་གིས་ ལུ་
 བཏོན་ནིའི་དོན་ལུ་ སྐྱམ་གི་ཕྱག་ལུ་ གཏོར་གྱི་སྐྱར་པ་གཅིག་ཡོད་མི་འདི་ རི་ཕ་ཀི་ལོགས་ བོད་སྐོམ་ས་ཟེར་
 མིའི་ སྐྱབ་ཁང་ལས་ཚུར་གཡུག་བཀོ་བཏང་སྟེ་ སྐྱར་པ་གི་རྟིང་བུལ་བདའ་སྟེ་སྐྱམ་ཕྱོན་སྟེ་ བཟ་ཤིས་སྐྱང་ལུ་
 ག་ཏེ་འཚོལ་རུང་མེད་པར་ ལོག་དར་དཀར་ལུ་ཕྱོན་མ་ད་ སྐྱར་པ་དེ་བཟ་ཤིས་སྐྱང་ལུ་ ལུང་བསྟན་མེད་པར་
 དར་དཀར་ལུ་ཨིན་པས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་ མགོན་ཁང་རྒྱར་ཁར་ དོ་རང་
 རོང་ནང་ལུ་རྒྱག་སྟོན་ལུག་ཟེར་ཨིན་པས་ དེ་ནང་ལས་སྐྱར་པ་ལོག་བཞེས་པ་ད་ གྲུབ་ཚུ་འཕྲོན་ཡོད་མི་འདི་ ད་
 རེས་ནངས་པ་ ལྷ་ཁང་གི་སྐྱམ་ལྷག་པ་དོ་རྗེ་གིས་ དེ་གྲུབ་མཚོན་རྟེན་ཅིག་བཞེངས་སྟེ་ གྲུབ་ཚུ་མཚོན་རྟེན་ཟེར་

མིང་བཏགས་ཡོད་པའི་ཁར་ གཏེར་ཕུར་དེ་ཡང་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ནང་རྟེན་སྡེ་ བཏགས་ཡོད་པ་སྡེ་ཡིན་
པས།

ད་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོན་པ་ཕུལ་ཏེ་སྐྱབས་དང་
མགོན་ལུ་ནི། ག་ཤིན་པོའི་དགེ་སྲུང་དགེ་རྩ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་
འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་འདི་ གཙོ་བོ་ར་ཨམ་གཡང་
བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་སྐྱབ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མཛོད་ཕྱག་མཚན།

དགེ་བསྟེན་དང་སྐོ་མོའི་ བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ཀྱངས་ ༡༩ གྱི་རྒྱུབ་)
“ཀྱི། དགེ་བསྟེན་དོ་རྗེ་དགེ་འདུལ་ནི། །སྐྱེ་མཛོད་དམར་པོ་གཟི་བུ་ཅན། །རབ་
འཛིགས་ལོ་གཏུམ་རམས་པའི་ཞལ། །མི་ཤིག་གོ་ལྟ་སྐྱེ་ལ་གསོལ། །ཕྱག་གཡམས་མདུང་
དམར་དགེ་ལ་བསྐྱབ། །གཡོན་པ་དམ་ཉམས་ཚུ་གསོལ། །གསེར་སྐྱ་གཡུ་ཡི་ཕ་ཚོམ་
ཅན། །སྲབ་འཇམ་དར་ལ་བརྒྱུས་པ་དང་། །རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་མགུལ་ཏུ་འཕྱང་། །ལྷུར་
མགྲོགས་རྟ་”

དགེ་བསྟེན་གྱི་ཀ་ལྟལ།

དམར་རྒྱུང་བཞིན་རྒྱ། །འབྲུགས་ཕྱེད་བཙན་གྱི་བཤམ་པ་དང་། །སྐྱོལ་ཕྱེད་བདུད་གྱི་བཤམ་པ་དང་། །སྐྱོག་
གཙོན་གཤིན་རྗེའི་བཤམ་པ་སོགས། །འཁོར་ཏུ་བཤམ་པ་འབུམ་གྱིས་བསྐྱོར། །བཀའ་སྲུང་ཆེན་པོ་དམ་ཚིག་
ཅན།།” ཟེར་ གསོལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྡེ་ ལྷ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མཛོད་ཀ་འབད་བ་ཅིན་ དམར་པོ་ལྟལ་
གི་མཛོད་ཅན་དང་ བསེ་ལྟལ་དང་བསེ་རྩོག་གསོལ་བ་ཟེར་ རོར་བུ་བསི་ལི་རུའི་པགས་ཀོ་གིས་བཟོ་བའི་གོ་
ལྟལ་ དགེ་ལི་དང་ལྷགས་ལུ་བཞེས། ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་དུང་གི་དར་དམར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཞིང་ གཡོན་
ལུ་ སྐྱིར་བསྟེན་པ་དང་སེམས་ཅན་ ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟེན་སྲིད་ལུ་གོན་པའི་དམ་ཉམས་དགེ་
པོའི་དོན་སྙིང་བཟུང་ནས་ ཞལ་ལུ་གསོལ་བ། སྐྱོང་གསུམ་ཡུད་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་རྟ་དམར་རྒྱུང་གི་བང་རྩལ་
སེམས་ལྷུར་མགྲོགས་པ་ལུ་ཆིབས་སྡེ། དེའི་འཁོར་འབད་བ་ཅིན་སྐྱེ་མོ་གཙོག་དང་ དམ་ཉམས་གྱི་དགེ་པོ་

ཡུང་གྱིས་འགྲུགས་པར་བྱེད་པའི་བཙུན་གྱི་བཤམ་པ། སློལ་བྱེད་བདུད་གྱི་བཤམ་པ། སློག་གཙོད་གཤམ་མཛེས་
བཤམ་པ་སོགས་ འཁོར་བཤམ་པ་འབྲུམ་གྱིས་སློར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

དམ་བཞག།

ལྟ་བཙུན་གྱི་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༣ པར་) “གྱི་ཏེ་ སློན་
ཚོ་གཤམ་པ་དམར་པོ་ལྟོད། སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་གྱིས། །དམ་ཚིག་དོ་རྗེ་སྤྱི་བོར་བཞག། །དགོ་བསྟེན་
ཚེན་པོ་དམ་ལ་བཏགས། །མཁས་གྲུབ་འཇམ་དབྱུང་སྟེ་ཚོས་རྗེ་ཡིས། །དབེན་གནས་བསྐྱུང་མར་བཀའ་བསློལ་
ཤིང་། །ཡོངས་འཛིན་དག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་། །སྐྱབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་གཉེར་ཁ་གཏད། །སྤྲུལ་གོང་མ་དེ་
རྣམས་གྱིས། །རྗེ་ལྟར་དམ་ལ་བཞག་པ་བཞིན། །ལྟོད་ཀྱང་དམ་ལས་མ་འདའ་བར། །བདག་གིས་བཙོལ་བའི་
འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སློན་ཚོ་སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་དང་། པར་དུ་མཁས་
གྲུབ་འཇམ་དབྱུང་སྟེ་ཚོས་རྗེ་ མཐའ་མར་ཡོངས་འཛིན་དག་གི་དབང་པོ་སོགས་ སྤྲུལ་གོང་མ་རྣམས་གྱི་བཀའ་
དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་
གསུམ་ལུ་ དལ་བ་མེད་པའི་བཤམ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སློབ་སྟེ་ལ་ནི་དང་ སློལ་སྤྱད་པལ་ལྟར་འབྲུག་པའི་
རིང་ལུགས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སློབ་སྟེ་ལ་ནི་ལུ་ ལྷམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་
རྒྱབ་གྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ རྒྱབས་དང་དཔུང་གོགས་མཛོད་ནི་ལུ་ཁས་སྤྲངས་བཞེས་ཡོད་མི་
དང་འཁྲིལ་ མགོན་རྒྱབས་མཛོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

དགོ་བསྟེན་འདི་ བཀའ་སྤྱང་འབད་ནི་དེ་གིས་ གཞན་ལུ་སྤྱིས་ལྟ་དང་ཡུལ་ལྟ་ མཚོད་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཡོད་དོ་
བཟུམ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་གྱི་ དུས་སྟོན་བཙུན་ཟེར་ དམིགས་བསལ་སྟེ་ལུ་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་མིན་
འདུག། ཨིན་རུང་རང་ལྷོ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་ རོ་པ་ལས་ལྟ་བསང་དང་སྤྱགས་ཏེ་ དགོ་བསྟེན་སྤྱི་རྒྱུང་
གི་གསུང་ཚོག་གནང་ཐོག་ལས་ དགོ་བསྟེན་གྱི་ལྟ་དང་ཟེར་ ལྟ་དར་གཅིག་ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ ལྟོང་ནིའི་
ལུགས་སྟོལ་ཅིག་འདུག། ལྟ་དར་ལྟོང་པའི་རྒྱབས་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཚེད་འོག་གི་འགོ་ཁྲིད་པ་རྒྱུ་གིས་ དཔུ་
ཁྲིད་མཛོད་ཐོག་ལས་ལྟོང་ནི་ཡོད་ཟེར་ སྤྲུལ་གིས་བཤམ་ནི་འདུག།

དགོ་ལྷག་མེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་
ལུམ་དལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྐབས་ དགོ་བསྟེན་ཡང་དེ་གི་གཤམ་ལུ་
བཙུགས་སྤེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར། དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱན་ཅུ་གསོལ་
མཚོན་ཡང་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།

རྒྱལ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

དགོ་བསྟེན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟེན་འབད་ས།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང་གི་བླམ་ལྟག་པ་དོ་ཚེ། སྲུངས་ཐིམ་གྱ་ཚང་ལྟེ་བ།

१ རྒྱལ་ཚེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

རྒྱལ་ཚེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།

ས་གནས།

བཀྲ་ཤིས་སྐང་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

བཀྲ་ཤིས་སྐང་།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགོ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་
བཀའ་སྲུང་སྟེ་གསོལ་ མཚོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་
ལུ་ སྐྱེས་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ གཙོ་ བོ་ར་ཨམ་གཡང་
བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་དེ་རང་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བཀྲ་ཤིས་སྐང་ལྷ་ཁང་འདི་ དགོ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ ཀྱང་སྟོང་སྟེ་དུས་ལུན་རྒྱ་ཚོད་ལྷག་པ་ཅིག་
འབྱོར་གོ་བའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། གནད་ས་ཕུག་བཏབ་གནང་མི་སྐྱེས་འབྲུག་དག་དབང་ཚོས་རྫོང་
ཟེར་ལྷ་མི་གིས་ དགོན་པ་འགོ་དང་པ་བཅགས་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ བོད་སྐོམ་ས་ཟེར་བའི་
རྒྱབ་ཁང་གཅིག་ཡོད་མི་ལས་ སྐྱེས་གིས་ འབྲུ་གཏོར་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ འབྲུ་ག་ཏེ་འབབ་ས་ལུ་
གནད་ས་བཅགས་ནིའི་ ལུང་བསྟན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་གསུངས་ཏེ་ འབྲུ་གཏོར་གནང་མ་དུ་ལུ་ འབྲུ་སྤྱད་དོག་
གཅིག་ ཚོ་སྐྱེས་ཟེར་སའི་ ས་གནས་ལུ་འབབ་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་འདི་ དར་དཀར་ལུ་འབབ་ དེ་ལས་
འབྲུ་གཅིག་ བཀྲ་ཤིས་སྐང་ཟེར་ས་དང་ ལྷེ་ཡུལ་ཟེར་ས་ལུ་འབབ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུ་ག་ཏེ་འབབ་ས་ལུ་
གནད་ས་རེ་མེ་བཅགས་ཏེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དག་ཐོག་ལས་སྐབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས།
དུས་རབས་འཁོམ་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཏུག། ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ལེགས་ཞེས་སྟེ་སྐྱེས་ལྷ་གསལ་མི་ག་ཡང་མེད་

པའི་ཁར་ ལྷ་མ་གི་མཛད་རྣམ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡིག་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་མ་ལྷག་པ་
དོ་རྗེ་གིས་སྐབ་ཡིན་པས།

ད་རུང་ ཉེ་མ་བཟུ་གིས་སྐབ་ཟེར་མི་གི་ གཡུས་ཚན་ལུ་ཚུ་མེད་པར་ ལྷ་མ་ངག་དབང་ཚོས་རྫོང་མཚོ་ག་གིས་
ཚུ་བཏོན་ཅི་འདི་དོན་ལུ་ ལྷ་མ་གི་ཕྱག་ལུ་ གཏེར་གྱི་སྤར་པ་ག་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ རི་པ་གི་ལོགས་ བོད་སྐྱོམ་ས་
ཟེར་མིའི་སྐབ་ཁང་ལས་ཚུར་ གཡུ་བཀོ་བཏང་སྟེ་ སྤར་པ་གི་རྟིང་ཤུལ་བདའ་སྟེ་ལྷ་མ་ཕྱོན་མ་སྟེ་ བཟུ་གིས་སྐབ་
ལུ་ག་ཉེ་འཚོལ་རུང་མེད་པར་ ལོག་ད་གར་ལུ་ཕྱོན་མ་ད་ སྤར་པ་དེ་བཟུ་གིས་སྐབ་ལུ་ ལུང་བསྟན་མེད་པར་
ད་དཀར་ལུ་ཡིན་པས་ཟེར་གསུངས་ཉེ་ དར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་ མགོན་ཁང་བུར་ཁར་ དོ་རང་རོང་ནང་
ལུ་བུབ་སྟོད་ལུ་ཟེར་ཡིན་པས་ དེ་ནང་ལས་སྤར་པ་ལོག་བཞེས་པ་ད་ གྲུབ་ཚུ་འཕོན་ཡོད་མི་འདི་ ད་རེས་
ནངས་པ་ ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་མ་ལྷག་པ་དོ་རྗེ་གིས་ དེ་གུར་མཚོད་རྟེན་ཅིག་བཞེངས་སྟེ་ གྲུབ་ཚུ་མཚོད་རྟེན་ཟེར་མིང་
བཏགས་ཡོད་པའི་ཁར་ གཏེར་སྤར་པ་དེ་ཡང་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ནང་རྟེན་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་ཟེར་ དག་རྒྱུན་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་ མི་མེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་
དང་མཚོད་པ་སྤུལ་ཉེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་མི། གཤེན་པོའི་དགེ་སྦྱོར་དགེ་ཚུ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་
གསོལ་ནི་ཚུ་གར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

བཟུ་གིས་སྐབ་ལྷ་ཁང་གི་མཚོད་སྤར་པ།

གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་འདི་ གཙོ་པོ་རང་ ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་དེ་ བསྟེན་དོ་
ཡོད་པ་སྟེ་སྐྱབ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

རྒྱལ་པོའི་མངོན་རྟོགས་ལས་ (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གུངས་, པར་) “རྒྱུ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྒོ་བཞི་རྟ་བབས་བང་རིམ་དང་བཅས་པ། ཤར་དཀར་པོ་དྲུང་ལས་གྲུབ་པ། ལྷོ་མེར་པོ་རིན་པོ་
ཆེ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། རུབ་དམར་པོ་བྱུ་རུ་ལས་གྲུབ་པ། བྱང་སྟོན་པོ་གཡུ་ལས་གྲུབ་པ། དབྱུས་མཐོང་ཁ་
བཱེ་རུ་ལས་གྲུབ་པའི་དབྱུས་སྟུ། པོ་ལས་བསྐྱེད་དང་འུ་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རུ་པོ་མོ་བསྟོལ་བའི་
སྟེང་དུ། རྩེ་དམར་པོ་ལྷ་ལས་འོད་འཕྲོས་གཏུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད། རྒྱུར་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས། དབྱུས་ཕྱོགས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཐོང་ནག་བདུད་ཞགས་དང་སྐྱུ་གྱི་ཐོགས་པ་སྤྱང་ཆེན་ལ་གནས་པ།
ཤར་ཕྱོགས་སྐྱེའི་རྒྱལ་པོ་མོན་བུ་བུ་ཏ་དོ་རྩེ་དང་ གསེག་ཤར་བསྐྱམས་ནས་མེང་ཆེན་དཀར་མོ་ལ་གནས་པ། ལྷོ་
ཕྱོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཞོན་སྐྱེན་ཤིང་བྱ་ཅན་ དབྱུ་སྟེང་ཞགས་པ་ཐོགས་ནས་པ་ད་ཉི་ལ་གནས་པ།
རུབ་ཕྱོགས་གསུང་གི་རྒྱལ་པོ་དབྱུ་སྟེང་གཙུག་པོ་འགྲིང་ཁར་དང་བེང་ཆེན་བསྐྱམས་ནས་རྟ་ནག་རྟིང་དཀར་ལ་
ཆེབས་པ། བྱང་ཕྱོགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པོ་རྟར་དབྱུ་སྟེང་ཕྱགས་ཀྱི་མདའ་དང་རལ་གྱི། སྐྱུ་གྱི་གཞུ་དང་བེར་
ཀ་བསྐྱམས་ནས་མེང་ཆེན་དཀར་མོ་ལ་གནས་པ། གཞན་ཡང་སྐྱེའི་སྐྱུལ་པ་ལྷ། གསང་བའི་ཡུམ་ལྷ། བཀའི་
སྟོན་པོ་ལྷ། རུ་འབྲེན་སྟེ་བཞི། ལྷ་མ་སྟོན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་བཅས་པ། དེའི་གཡས་སུ་
རྩེ་ལས་ལྷ་བཅོན་དབྱུ་སྟེང་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ གཡས་བ་དན་དང་གཡོན་བཅོན་ཞགས་སྟོག་ལྷར་
འབྲུག་པ་དབྱུ་བོའི་སྟེ་ལ་འཆིང་བ། སྐྱུ་ལ་བསེ་ཁབ་དང་བསེ་མོག་གསོལ་བ། འཁོར་དུ་བཅོན་ལ་བ་སྐྱུ་བདུན་
དང་བཅོན་དམག་འབྱམ་སྟེའི་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱོར་བ། གཡོན་དུ་དམག་དཔོན་བཟོ་སྐྱེ་རྒྱ་ནག་པོ་གཡས་གནས་
ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བ་ཐོགས་ནས་ དབྱུ་བོའི་མགོ་ལུས་གཤོག་པ། གཡོན་སྐྱེད་པ་དྲག་ཏུ་འབྱུང་པར་བྱེད་པར་སྐྱེས་
ཁམས་པ་ལ་ཆེབས་པ། ཐུགས་ཀྱི་དབྱེས་སྟེ་མ་བཞི་དང་། མཆེད་འཁོར་སུམ་བརྒྱུ་ཚུའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་
བ། བོད་ཁམས་སྟོང་བའི་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་སྤྱང་ཞིང་སྟོན་པའི་ལྷ་སྟོན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱི་
འཁོར་དང་བཅས་པ།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དབྱུས་ཕྱོགས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་སྐྱེ་

མདོག་འབད་བ་ཅིན་ མཐིང་ནག་ ལྷག་གཡས་པ་ལུ་ སྲུ་གི་བསྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་ བདུད་ལྷགས་བསྐྱམས་
 སྤེ་ སྲང་ཆེན་ལུ་ཆིབས་ཏེ་གར་སྤྲུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ལྷོགས་བཞིའི་
 རྒྱལ་པོ་བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པར་ རྩོམ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་སུ་ མ་ངེས་དུ་མའི་རྩུ་འཕྲུལ་སྟོན་ཞིང་ཡོན་
 མཚོད་ དམ་ཚོག་ཚོལ་ཚོག་སོགས་སྤངས་པའི་མཚོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བཞིན་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤེ་
 མངོན་རྟོགས་ལས་གསལམ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་པོ་གི་ཀ་བྲབ།

དམ་བཞག།

རྒྱལ་པོའི་གསོལ་མཚོད་གྱི་ གཉེར་གསོལ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡། གི་རྒྱབ་) “གྱི་དོ་ དཔལ་
 ཚོས་སྦྱོང་བའི་མགོན་པོ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ། དེག་འཛིན་པ་རྒྱའི་བསྐྱེད་སྦྱོང་། དཔལ་
 ལྷན་སྐྱེ་མའི་བཀའ་ཉན། རྣམ་འབྱོར་ཡོངས་གྱི་དབྱ་ལྷ། སྤོང་གི་མི་བོ་ཆེན་པོ་དཔུ་རྩེ་བཙན། ཚངས་པ་དུང་གི་
 ཐོར་ཚུགས། ཤིང་བྱ་བྲུ་ལེ་ལག་དགུ་ལ་སོགས་པ་སྤུལ་པ་ཡང་སྤུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་
 དགོངས་སུ་གསོལ། དེག་འཛིན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་བདག་ཅག་གིས་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྤུལ་གྱི་མཚོད་པ་མི་བཟང་
 བསམ་མཁའི་མཚོད་དུ་གཏོབས་པའི་རྩོགས་གཏོར་ཆེན་པོ་འདི་བྱགས་དམ་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོང་ཞིང་དབྱེས་པར་
 མཚོད་ལ། སྟོན་ཚོ་རྒྱལ་དབང་པ་རྒྱ། ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྟོང་ལྷེ་ལུ་བཙན། གཏོར་ཆེན་འགོ་འདུལ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་

དང་། ལྷ་པར་དུ་ཀུན་མཁུན་ངག་དབང་ལོ་བུ་དབང་པོའི་སྐྱུན་སྦྲེལ་བུ་ལྷོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཞལ་བཞེས་པའི་
 རྒྱལ་པོ་ལྷ་པོ་དགོངས་ལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་བྱེ་བྲག་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་མཚོག་གི་རིང་
 ལུགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མཐའ་དག་གི་སྐྱེ་ཆའི་འགལ་རྒྱུ་སེལ་
 ལ་བཞེད་དགའི་བསམ་དོན་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། ཡངས་པའི་ས་ཆེན་ཀུན་ཏུ་དགོར་དང་དམ་སྲི་ཅད་
 འདྲེ་ཚོད་གཏོང་བུད་ཁ་ལུར་ཁ་སོགས་མི་མཐུན་ངན་དགུ་མཐའ་དག་དབྱིངས་སུ་སེལ་ལ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་
 བདེ་སྲིད་རྩོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིང་ནད་མཚོན་ལུ་གའི་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་ཤིང་
 སྐྱོབས། ཅི་འདོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྩྭ་ལྷོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛོད་
 ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ལམ་གྱི་མཚོག་ལ་སྦྱོར་བའི་མཐུ་དང་དཔུང་བསྐྱེད་ནས་བཀྲ་ཤིས་དང་བདེ་
 ལེགས་འཆར་བཞེན་འབེབས་པར་མཛོད་ཅིག།” ཟེར་དེ་སྤེལ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེལ་ཐོན་ཆེ་རྒྱལ་དབང་པུ་འདྲའི་བཀའ་
 དང་། ཆོས་རྒྱལ་ལྷི་སྲོང་སྤེལ་བཅོན། གཏེར་ཆེན་འགོ་འདུལ་བརྒྱད་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་པར་དུ་ཀུན་མཁུན་
 ངག་དབང་ལོ་བུ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་
 བུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐྱབ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་དང་ སྐྱོས་སུ་དཔལ་
 ལྡན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་
 རང་འབད་རུང་ རྒྱལ་གྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞེན་དུ་ རྒྱབས་དང་དཔུང་གོགས་མཛོད་ནི་ལུ་ ལས་
 རྒྱངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

རྒྱལ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་གིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེལ་བཅི་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ གཞན་ལུ་སྐྱེས་ལྷ་
 དང་ཡུལ་ལྷ་མཚོད་ནིའི་ལུགས་སོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྤེལ་ ལོ་ལྟར་གྱི་ ཏུས་སྟོན་བཅི་སྤྱང་ཟེར་ དམིགས་བསལ་
 སྤེལ་ལུ་ནིའི་ ལུགས་སོལ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། ཡིན་རུང་ མི་རྒྱུ་ནམ་ཚམ་རེ་ཕོག་སྤེལ་ མོ་བཏབ་ཅིས་
 བཏབ་རེ་འབད་བའི་སྐྱབས་ རྒྱལ་པོ་མཚོད་དགོཔ་སྤེལ་འཐོན་ནི་ཡོད། དེ་གི་སྐྱབས་ལུ་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཤ་
 སྤྱད་དང་ཆང་སྤྱད་སྤེལ་ལུ་ཞེན་ལས་ མཚོད་ནིའི་ལུགས་སོལ་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་། ད་རེས་ནངས་པ་

འབད་བ་ཅིན་ མར་དང་དར་ཚེལ་གྱིས་སྤྲེལ་གྱི་ གསེར་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་པོ་སྤྲེལ་གྱི་
ཅིག་གཏང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སྤྱིར་བཏང་དགོ་ལྷག་ན་ཤེད་འོག་གི་ མི་སེར་ག་ར་གི་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྲེལ་གཏང་པའི་སྐབས་ མགོན་
པོ་ལྷམ་བུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྲེལ་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤྲེལ་སྐབས་ རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་གི་གྲུལ་ལུ་
བཙུགས་སྤྲེལ་གསོལ་མཚོན་སྤྲེལ་སྤོལ་ཡོད་པའི་ཁར། བཟ་གིས་སྤྲེལ་ལང་ནང་འབད་བ་ཅིན་ དུས་རྒྱུན་དུ་
གསོལ་ཁ་མ་ཚད་པར་སྤྲེལ་དོ་ཡོད་པ་སྤྲེལ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་པོ་ལྷག་ཆ།

རྒྱལ་པོ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་མ་ལྷག་པ་དོ་ཇི།

༣ ཨམ་དོར་བཟང་རྒྱལ་མོ།

གནད་དོན་བརྩུང་བསྟུལ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཨམ་དོར་བཟང་རྒྱལ་མོ།

ས་གནས།

ཡུལ་སངས་རྒྱལ་ཚེས་སྒྲིང་ལྷ་ཁང་དང་སྐྱ་ཆུ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

སྤེ་ཡུལ་ ཁྲིམ་གུང་བ་ ༢༥ དང་སྐྱ་ཆུ།

བསྟེན་མི།

ཆུ་ཁ་རྫོང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལྷན་ན་མེད་འོག་གི་ གཙོ་བོ་སྤེ་ཡུལ་
སྤེ་འོག་དང་སྐྱ་ཆུ་སྤེ་འོག་གཉིས་ཀྱི་ མི་མེར་ཆུ་གི་ སྤེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་
བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཨོན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་ལ།

གནས་ཁང་།

ལྷོ་ཡུལ་རྩེ་ཁང་འདི་ དགོ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་ལྷོ་བ་ལས་ སྤྱི་འཁོར་ནང་འབད་བ་ཅིན་ གླུ་མ་ ༡༥ དེ་ཅིག་
 འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷོ་ཁང་ཕྱག་བཏབ་གནང་མི་སྤྱི་འཁོར་དག་དབང་ཚོས་རྫོང་
 ཟེར་ལྷོ་མི་གིས་ དགོན་པ་འགོ་དང་པ་བཅགས་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ བོད་སྤོམ་ས་ཟེར་མིའི་
 ས་གནས་ཁང་ སྤྱི་ཁང་གཅིག་ཡོད་མི་ལས་ སྤྱི་མིས་ འབྲུ་གཏོར་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ འབྲུ་གཏོར་
 འབབ་ས་ལུ་ གནད་ས་བཅགས་ནིའི་ ལུང་བསྟན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་གསུངས་ཏེ་ འབྲུ་གཏོར་གནང་མ་ད།
 འབྲུ་ཕུད་དོག་གཅིག་ སྤྱི་ཡུལ་ཟེར་སའི་ ས་གནས་ལུ་བབ་ཡོད་དང་། གཅིག་འདི་ དར་དཀར་ལུ་བབ།
 དེ་ལས་འབྲུ་གཅིག་ བཀྲ་ཤིས་སྐང་ཟེར་ས་དང་ ཚོ་སྤྱི་ཟེར་ས་ལུ་བབ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུ་གཏོར་བབ་ས་ལུ་
 གནད་ས་རེ་རེ་བཅགས་ཏེ་ ལྷོ་ཁང་བཞེངས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དག་ཐོག་ལས་སྤྱི་མི་ལོ་དཔ་མ་གཏོགས།
 དུས་རབས་འཕེལ་ཚུགས་ལུ་བཞེངས་ལུག་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་ལེགས་ཞིམ་སྤོ་སྤོ་གས་ཚུགས་མི་ ག་ཡང་མེད་
 པའི་ཁང་ སྤྱི་མི་མཚན་རྣམ་དང་རྒྱུ་ལུ་ལྷོ་ཁང་གི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ལྷོ་ཁང་གི་སྤྱི་མི་སྤྱི་མི་
 དོ་རྒྱུ་གིས་སྤྱི་བ་ཨིན་མས།

རྣམ་པ་དང་སྤྱི་མི་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་ཨམ་མོ་ཟེང་རྒྱལ་མའི་མཚན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “སྤོང་པའི་
 ངང་ལས་རང་ཉིད་ཡིད་ལྟར་གསལ་བའི་མདུན་དུ། ཤིང་སྤྱི་སྤྱི་གི་ལྷགས་ཚལ་འཕྲིགས་པའི་སྤོངས་སུ་གཉུག་
 མར་གནས་པའི་གཞིའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་མོ་མོ་བཟང་རྒྱལ་མོ་སྤྱི་མི་ཕྱག་གངས་ཀྱི་རི་བོ་ལ་ཉིན་བེད་འབྲུམ་གྱིས་
 འཕྲུད་པ་ལྷོ་བུའི་འོད་དང་ལྷན་ཞིང་། སྤྱི་ཚོགས་དབང་པོའི། གཞུ་ལྟར་བཀྲ་བའི་ན་བཟའ་ལྷོ་བུ་ལྷོ་བུ་གསོལ་
 བ། འཛམ་བུའི་གསེར་ལས་སྤྱི་མི་ཕྱག་གཏུབ་དང་ཞབས་གཏུབ་སོགས་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ། དཀར་
 འཛམ་གཞོན་ཤ་རྒྱས་པའི་ཕྱག་གཏུབ་མདའ་དང་དང་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་འཛིན་པ། ཕྱག་གཏུབ་རིན་པོ་ཆའི་
 གཞོན་པར་འཛིན་མེད་འབྲས་གྱིས་གང་བར་བསྐྱམས་པའི་འཁོར་དུ།རང་སྤྱི་མི་ཕྱི་ལོང་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་
 ལུབ་པས་བསྐོར་བ་སྐྱོད་ཅིག་གིས་བརྗོད་ས་མའི་ལོ་ཟླ་ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤོ་ གཞི་བདག་དེ་

གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་ཉིན་བྱེད་འོད་ཟེར་འབྱུང་གིས་ཕོག་ཡོད་པ་བརྩམ་ བཟླ་བའི་ཚོག་ཤེས་
 མེད་པར་ཞལ་དགུས་པའི་འཇུག་སྟོན། སྐྱེ་ལུ་ན་བཟང་ཁ་དོག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་བརྩམ་
 བཟླ་བས་གསོལ་ཡོད་པ། རིན་ཚེན་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་དང་ཞབས་ལུ་དོབ་ཅུ་ཚུ་ ལེགས་ཞེས་སྟེ་བརྒྱན།
 དཀར་འཇམ་གཞོན་ཤ་རྒྱས་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲུང། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་པ། གཡོན་
 པ་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་པ་ནང་ལུ་ འཇོན་པ་མེད་པའི་འབྲས་གིས་བཀའ་སྟེ་ བསྐྱམས་ཞེན་ལས་བཞུགས་
 ཡོད་པ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ རང་ལས་སྐྱེལ་པའི་ འཁོར་ཚོགས་བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་
 ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྡེ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ཤོག་གངས་ ༥པར་) “གྱི་དྲུ་ཚེ་
 རིག་འཇིན་པ་རྣམ་ཡིས། །དབང་བསྐྱར་དམ་ལ་བཏགས་པ་ནི། །བརྟན་པ་བསྐྱུང་བར་བཀའ་བསྐྱོས་པའི། །དམ་
 བཅའ་མ་གཡེལ་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །བར་དུ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་། །འབྲུག་སྐྱེ་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་གིས། །འགྲོ་ལ་
 སན་བདེ་སྐྱབ་པ་རུ། །བསྐྱོས་པའི་ཐ་ཚོག་འཇམ་པར་མཛོད། །ད་ལྟ་རྣལ་འབྱོར་བདག་ཅག་གིས། །མཚོན་བསྟོད་
 དམ་ཚོག་འབྲུག་ལགས་ན། །དམ་ལྡན་བུ་བཞིན་སྐྱོང་བ་དང་། །སྤྱིན་བདག་བསམ་དོན་གྲུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་
 དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བརྩམ་སྟེ་སྟོན་ཚེ་རིག་འཇིན་པ་རྣམ་ཡི་བཀའ་དང་།

ཨམ་ཞོར་བཟང་རྒྱལ་མོའི་སྐྱེ་འདྲ།

བར་དུ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། མཐའ་མར་གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱོད་རྗེ་ཚུ་གི་བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
 པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐབ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་
 སྤེལ་ནི་དང་ སྐོས་སུ་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་ནི་ལུ་
 རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ རྒྱལ་ཀྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ སྐྱབས་དང་དཔུང་
 རྒྱུ་གས་མཛད་ནི་ལུ་ཁས་སྐྱབས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་༤ གི་རྒྱབ་)“ཀྱི”༥ བཟུ་ཤིས་གཡང་ཆགས་བསོད་ནམས་
 འཛིན་མའི་མང་། །དག་ལེགས་དཔལ་གྱི་ནགས་མ་རྒྱས་པའི་སྟོངས། །དབུལ་འཕོང་སེལ་མཛད་ལོར་རྒྱུན་ལྷ་མོ་
 བཞིན། །ཁང་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྟེར་བའི་མ་ཅིག་མ། །ལོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་མཚར་སྤྱུག་རྫོགས་པའི་ཞལ། །ཀུན་
 གྱི་ཡིད་འབྲོག་མིག་གི་བདུད་ཅི་མ། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལྷ་དང་གཞོན་སྤྱིན་དང་། །དྲི་ཟ་ལ་སོགས་འབྱུང་པའི་
 ཚོགས་མ་ལུས། །དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་འཁོར་དང་ཡང་འཁོར་བཅས། །དམ་ཚིག་གཏུང་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྤྱན་
 འབྲེན་ན། །པརྟའི་མཚོ་ལ་འདུ་བའི་ངང་པ་ལྷར། །མཚོགས་མཚོད་པའི་གནས་འདིར་ལ་འུར་སྟོན། །“ཟེར་
 གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་མགུ་མཚམས་ཅིག་ལས་ རྒྱང་སྟོང་སྟེ་དུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་
 དགོ་པའི་ ཁ་ཡར་ལྷ་ས་གནས་ཁར་ རགས་ཚལ་སྤྱངས་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ ཨམ་གི་གནས་ཁང་ཨིན་
 པས།

གསོལ་མཚོན།

དང་སྤྱ་ ཨམ་ལོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་མཚོད་པའི་སྐབས་ རང་ལྷ་༩ པའི་ཆེས་
 ༡༢ ལས་འགོ་བཅུགས་ཆེས་༡༤ ཚུན་ ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་རིང་ལུ་
 དམངས་མདའ་ཟེར་ གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་པོ་རྒྱལ་ཚུ་མདའ་རྒྱབ་ནི་ཡོད་
 ཟེར་ཨིན་མས། དམངས་མདའ་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་ མདའ་རྒྱབ་མི་གི་
 དཔའ་གཟུང་དང་ ཞབས་ཁ་རྒྱབ་མི་གི་ཕྱོད་པོ་ལུ་ སྤྱབ་སྤྱིབ་ཚུ་ལུ་
 རེག་ཏྲོག་མེད་པ་སྟེ་སྟོན་དགོས་སྟེ་ཨིན་མས། གལ་སྲིད་སྤྱབ་སྤྱིབ་ཚུ་ལུ་

ཡུལ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་།

འབྲེལ་ཏྲིག་རེ་འབད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ མདའ་མི་གུར་རེག་ནི་ལ་སོགས་པ་རྟགས་མཚན་སྟོན་ནི་ཡོད་ཟེར་སྐབ་ནི་
འདུག།

གཡུས་སློའི་ཁ་སྐད་ལས་འབད་བ་ཅིན་ དགོ་ལྷག་དགུ་པའི་ན་རོ་ཟེར་སྐབ་སོལ་འདུག་ འ་ནི་དགོ་ལྷག་དགུ་
པའི་ན་རོ་གི་ ཉིན་མ་མཇུག་ཚེས་ ༡༥ ལུ་ ཨམ་མཚོན་ནི་ཡོད་ཟེར་སྐབ་ཨིན་པས། ཨམ་ལུ་གསོལ་མཚོན་སྐུལ་
པའི་སྐབས་ སེམས་ཅན་དམར་བསད་འབད་ནི་མེད་པར་ ཉེ་མ་རང་ བོན་པོ་འདི་གཙང་ཏྲིག་ཏྲོ་སྐྱེ་བཤོ་བྱོན་
ལག་རྒྱུ་སྟོག། བཀའ་མེ་བཀའ་ ཅོ་ལུ་གཅིག་སྐུབས། དེ་གི་ལྷག་ལུ་མཁལ་པ་ཤིང་བཏོག་སྟེ་རྩུར་གསུམ་སྟེ་
བཀའ་ དེ་གུར་རང་ལག་ཤོམ་འདབ་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེ་བཟོ་ དེ་ནང་ལུ་ རྟོ་དང་སྟོང་དོག་ དར་ཚིལ་ཚུ་གཙང་ཏྲིག་ཏྲོ་
སྟེ་བཙུགས།ཨ་མའི་རྟེན་འཇུགས་ཟེར་ དེ་གི་སྟོ་ལོགས་ཁར་ བྱ་པོད་གཅིག་ཐག་པ་གིས་བཏགས་ བྱ་པོད་གུར་
ཚུ་གྲུགས། ད་རུང་གྲང་གཅིག་ཐག་པ་བཏགས་ གྲང་གུར་ཚུ་གྲུགས་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་ཁ་ལུ་མཚོན་ནིའི་ལུགས་
སོལ་ཡོད་ཟེར་ བཤད་པ་ཨིན་པས། ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལུ་ སྤྱི་སྐར་གྲུམ་ཚོ་རིང་
དོ་རྩེ་གིས་ བཀའ་བསྐྱོད་གནང་ཞིན་མ་ལས་ བོན་པོ་གིས་མཚོན་ནིའི་ལུགས་སོལ་འདི་བཀོག་བཞག་སྟེ་ གྲུམ་
ཚོས་པ་ཚུ་གིས་སྟེ་ སྐུལ་སོལ་དར་བྱུང་བྱུང་སྟེ་འདུག། ཨིན་རུང་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ དགོ་ལྷག་དགུ་པའི་ན་
རོ་ཟེར་ ལྷ་མ་ པ་ལུ་ དུས་སྟོན་བཙུག་སྐྱེ་ལུ་ཡོད་མི་འདི་ མི་ཚུ་ལཱ་དང་གཡོག་གིས་ཚར་མ་ཚུགས་ནི་འདི་
གིས་ དུས་ཚོད་པར་འཇུག་རྒྱབ་དཤོ་ནི་མས་ཟེར་ དམངས་དང་གཅིག་ཁར་བསྐྱེད་གོས་རྒྱབ་སྟེ་ བཏུབ་ག་མི་
བཏུབ་ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་ལས་ ཤོ་ལུ་བའི་སྐབས་ བཏུབ་སྟེ་འཐོན་ནི་འདི་གིས་ ད་རེས་ནངས་པ་ རང་
ལྷ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༢ ལས་ ༡༥ ཚུན་ལུ་དུས་སྟོན་བཙུག་སྐྱེ་ལུ་ ཚེས་ ༡༤ གི་ཚེ་ གཡུས་སྟོན་འདི་ནང་གི་ མི་
མང་ག་ར་འཛོམས་ མཛའ་རུང་མ་ཟ་སྟེ་ དམངས་ལུ་རྩིས་སྟོན་ལེན་ཚུ་འབད་སྟེ་ལས་རིམ་མཇུག་བསྐྱེད་ནི་ཡོད་
ཟེར་ སྤྱི་ལུལ་ལས་སྟེམ་ལོ་ ༤༤ ལང་མི་སངས་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱབ་ཀྱིས་ དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

དགོ་ལྷག་རྟེན་འོག་གི་གཙོ་བོ་སྟེ་ལུལ་སྤྱི་འོག་དང་ སྤྱི་ཚུ་སྤྱི་འོག་ནང་ལུ་ མི་བརྒྱུད་སྟེ་ལུལ་ལས་ཨིན་མི་ཚུ་
གིས་ཡང་ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྐྱེད་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྐྱེད་ཚུ་ལུ་
རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྐུལ་བའི་སྐབས་ ལུལ་སྟེ་ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་ཡང་དེ་གི་གལ་ལུ་བཙུགས་སྟེ་གསོལ་

མཚན་སྐུལ་ནི་འདུག། ལྷེ་ཡུལ་སངས་རྒྱལ་ཚོས་གྲིང་ལྷ་ཁང་དང་། སྤུ་རྒྱ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་རུ་གསོལ་ཁ་
མ་ཚད་པར་སྐུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་སྐྱེས་མི་ ཨ་ལུ་རྒྱ་གར་སྐྱེས་ལྷ་ཡང་ ཨམ་ནོར་
བཟང་རྒྱལ་མོ་ལུ་བསྐྱེན་ནི་འདི་གིས་ གསེར་སྐྱེམས་དང་ཚོགས་སྐུལ་བར་ འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

༤ སྐང་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེ།

ཕུ་ཙ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་བདག་གཞི་བདག་སྐང་བཙན།

ས་གནས།

ཕུ་ཙ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ཕུ་ཙ།

བསྐྱེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལྷག་ན་རྗེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་
མཉམ་གྱི་སྐང་བཙན་འདི་ ཡུལ་ལྷ་སྐྱེ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར། སྐྱེས་ལྷ་འདི་
འབད་བ་ཅིན་ གཙོ་བོ་རང་ཨམ་གཡང་གཏམས་དང་གཡང་རྒྱུད་དེ་རང་
བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

ཕུ་ཚ་ལྷ་ཁང་དང་སྤྲུ་ལྷ་ཁང་འདི་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ དང་ ༡༧༥༩ ནང་ལུ་ སྤྲུ་སྤྲུ་སྤྲུ་ཚེ་རིང་དོ་རྗེ་མཚོ་ག་གིས་
བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། ལྷ་ཁང་དེ་ དགོ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ སྤྲུ་
འཁོར་ནང་ལུ་ ཅུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་ ༡ ལྷག་པ་ཅིག་ འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་ལུ་ སྤྲུ་བཙན་དེ་ཡུལ་ལྷ་ཡིན་མ་སྤྱོད་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དེ་ གསོལ་མཚོད་ཕུལ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ སྤྲུ་
ལྷ་འདི་ནི་ ཡམ་གཡང་གཏམས་དང་གཡང་རྒྱུང་འདི་ར་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་གཡུས་ཚན་
འདི་ནང་ལུ་ བྱིས་དགུང་པ་ ༥༡ གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕུག་དང་མཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྤྲུ་བས་དང་མགོན་
ལུ་ནི། གཤེན་པའི་དགེ་སྤེལ་དགོ་ཚུ་སྤྲུ་ནི་དང་ སྤྲུ་སྤྲུ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་རྒྱ་ག་ར་ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་ནི་
ཡོད་པ་སྤྱོད་བཤད་ནི་འདུག།

ནམ་པ་དང་སྤྲུ་མདོག་ཕུག་མཚན།

སྤྲུ་བཙན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ པོག་གངས་ ༡༥ གི་རྒྱབ་) “ཀྱི་ཏེ་ ལྷ་ཚེན་བཙན་རྟོན་ཚེན་པོ་
ནི། སྤྲུ་མདོག་དམར་ལ་ཁོ་བའི་ཉམས། རྟོན་དམར་ཆིབས་ནས་སྟོང་གསུམ་བསྟོན། ཕུག་མཚན་སྤྲུ་ཚོགས་
འཛིན་ལ་བསྟོན། འཁོར་དུ་ཡིད་འོང་སྤྲུ་བདུད་དང་། ཕུག་གཉིས་མདའ་དར་མེ་ལོང་བསྐྱམས། སྤྲུ་བདག་
མི་ཚོར་འཁོར་བཅས་ལ། རམ་གཡེལ་བཙོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་
དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྤྲུ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་ཏུ་རམ་ཞིང་ཁོས་པའི་གཟུགས་ཚན་ ཕུག་ལུ་མདའ་
དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་པའམ་ ཕུག་མཚན་མ་ངེས་ སྤྲུ་ཚོགས་བསྐྱམས་ཡོད་པའི་གྲུར། ཆིབས་རྟོད་མར་པོ་
གྲུར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྤྲུ་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྟོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྲིང་
སྤྱོད་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྲུ་མོ་དང་སྤྲུ་བདུད་ལ་སོགས་པའི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤྱོད་ བསྟོན་པའི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ཡིན་མས།

སྐད་བཅན་གྱི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

སྐད་བཅན་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ གི་རྒྱབ་) “གྱི་ཏྲ་ སྲོན་ ཚེ་མ་རྩ་གྲུ་རྩུ་ཡིས། །བར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་རྒྱས་གྱི། །ཐ་མར་སྤྲལས་འཆང་བདག་ཅག་གི། །སྲུང་སྦྱོབ་འཕྲིན་ ལས་མ་གཡེལ་ཞིག། །རིག་འཛིན་བརྒྱད་པར་བཅས་རྣམས་གྱི། །སླ་མ་དམ་པའི་སྦྱོན་སྦྱོར། །བསྟན་པ་བསྲུང་ བའི་ཁས་སྐྱེས་བཞིན། །བཅོལ་བའི་ལས་རྣམས་སྦྱར་དུ་སྦྱབ།།”ཟེར་དེ་སྤེལ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེལ་སྲོན་ཚེ་མ་རྩ་གྲུ་རྩུ་འི་ བཀའ་དང་། བར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་རྒྱས། ཐ་མར་སྤྲལས་འཆང་ཚུ་གི་བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ གྱི་བསྟན་པ་བསྲུང་ཞི་དང་དཀོན་མཚོག་གི་དབུ་འཕང་བསྟོད་ཞི། དེ་ལས་ སླ་མའི་སྦྱོར་ཚེ་བརྟན་ཞི་དང་དགོ་ འདུན་གྱི་སྤེལ་ བཤད་སྦྱབ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ཞི་དང་ སྦྱོས་སྲུང་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་གྱི་

བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་སྲེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ རྒྱབ་གྱི་རི་དང་
མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ རྒྱབས་དང་དཔུང་གོ་གས་མཛད་ནི་ལུ་ཁས་སྐྱབས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་
མགོན་རྒྱབས་མཛད་པའི་སྲུང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

དགོ་ལྷག་ན་གི་སྐྱབས་བཙུན་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་གིས་ཡུལ་ལྷ་སྐྱེ་བཙུན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ གཞན་ཁར་སྐྱེས་
ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་ མཚོད་ནིའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་གྱི་དུས་སྟོན་བཙུན་སྲུང་ དམིགས་བསལ་སྟེ་
ལུ་ནིའི་ ལུགས་སྲོལ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། ཨིན་རུང་ རང་ལྷ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༥ ལུ་ ཨམ་གཡང་
གཏམ་དང་གཡང་རྒྱུང་མཚོད་པའི་སྐབས་ ཨམ་གཡང་གཏམ་ལུ་དར་རུང་ག་ཅིག་དང་ རྐང་བཙུན་ལུ་དར་རུང་
ག་ཅིག་ བཀའ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ གཞན་མཚོད་ནིའི་ལུགས་སྲོལ་ ག་ཅི་ཡང་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།
སྤྱིར་བཏང་དགོ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་གི་ མི་སེར་ག་ར་གི་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་
པོ་ལུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྲུང་རྒྱ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྐབས་ རྐང་བཙུན་ཡང་དེ་གི་གྲུལ་ཁར་
བཙུགས་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྐབས་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཁར། སུ་ཅ་ལྟ་ཁང་དང་བཟླ་ཤིས་སྐྱབས་ལྷ་ཁང་ དར་དཀར་
དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་དང་ རྟེ་ལས་ སྐ་རྒྱ་ལྷ་ཁང་རྒྱ་ནང་དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་ལ་མ་ཆད་པར་
སྐུལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

རྐང་བཙུན་གྱི་གསོལ་ལ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་སྐམ་ལྷག་པ་དོ་ཚེ། སྤྱངས་ཐིམ་གྱ་ཚང་ལྟེ་བ།

དོ་ཚེ། སྤྱངས་ཐིམ་གྱ་ཚང་ལྟེ་བ།

གཏུང་ན་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)

། ལོ་མེ་བཙན་དང་གཏུང་དགོན་པའི་རྒྱལ་པོ།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེད་མི།

ལོ་མེ་བཙན་དང་གཏུང་དགོན་པའི་རྒྱལ་པོ།

གཏུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང།

སྤང་མགོ།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ལག་གཏུང་ན་དང་སྤང་སྐབས་ལ་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གིས་

བཙན་དང་རྒྱལ་པོ་འདི་སྐྱེས་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེད་སྤེ་གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་

ཟེར་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང།

གཏུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང།

གདུང་ན་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་བོད་ལས་མར་བྱོན་མི་ གཙང་མཁུམ་ཚེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
 མཚོ་གི་སློབ་མ་ ཡོངས་གྲགས་ལུ་ རྒྱ་མཚོའི་མཚན་ཅན་ ༤ ཡོད་པའི་གྲལ་ལས་ སུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའམ་མཚན་ཡོངས་གྲགས་ལུ་ དཔོན་སློབ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བྱུ་མི་གིས་ ཅུས་
 རབས་༡༧ པའི་ནང་ལུ་ གདན་ས་བཅགས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་
 གདན་ས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ར་ སྤྲོ་རྒྱ་བར་ན་གི་ ས་ཚུགས་དགོན་པ་ཟེར་མིའི་དགོན་པ་འདི་ཨིན་པས།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལོ་མའི་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༡༤ གི་རྒྱབ) “ཀྲི། རིན་ཚེན་དཔལ་གྱི་རི་
 བོ་གནས། །ལྷ་བཙན་སྤེ་བརྒྱད་ཀུན་གྱི་མདོན། །སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་བརྩིད་པའི་ཞལ། །རྩོམ་གོ་ལྷབ་སྐྱེ་ལ་
 གསོལ། །གདུག་པའི་གཡལ་རོར་ལས་རྒྱལ་བའི། །ཕྱག་གཡས་དར་དཀར་རྒྱལ་མཚན་འཛིན། །འགོ་ཀུན་རེ་བ་
 རྫོང་མཛད་ཕྱིར། །ཕྱག་གཡོན་ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་བསྐྱམས། །སྲིད་གསུམ་གདུག་པ་བཙན་གྱི་སྤེ། །སྐད་ཅིག་
 ཉིད་ལ་སྟིང་འབྱེན་པའི། །རྣམ་མཁོགས་རྩལ་དང་རབ་ལྡན་པའི། །རྟ་དམར་རྒྱུང་གཤེགས་ལ་བཙུགས་
 བས། །ཉམས་པའི་སྤྲོ་ཆེ་སྤོག་དབུགས་སོགས། །སྟིང་ལྷག་འཕྲུང་བའི་པོ་ཉ་ཆེ། །ཟ་བྱེད་བྱ་བྱི་རོལ་དུ་
 འབྲིང་། །སྲིད་པའི་གཤེད་མ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། །ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་སྤྲོན་མོ་མི། །ཕྱག་གཉིས་དར་དང་མེ་ལོང་
 འཛིན། །བསྐྱབ་པའི་རེ་བ་སྐྱོང་མཛད་པའི། །སྤྲོན་བཙུན་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོད། །དད་ལྡན་བདག་ཅག་
 འཁོར་བཅས་ཀྱི། །མཚན་ཅིང་བསྟོད་པའི་དགོན་མཚོག་གི། །དབུ་འཕངས་བསྟོད་ལ་བསྐྱེན་པ་དང་། །དེ་འཛིན་
 བསྐྱུང་སློབ་མི་གཡེལ་མཛད།།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བརྒྱུམ་སྤེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་
 མདོག་དམར་པོ་ རབ་དུ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་གདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཙོགས་པ། སྤྲོན་གསུམ་པོ་ རྟ་གདོང་
 གི་མེ་བརྒྱུམ་སྤེ་འབར་ དབུ་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷབ་ཚོག་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་དར་དཀར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར།
 གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་
 ཞིན་མ་ལས། ཅུས་མཐའི་རྒྱུང་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མཁོགས་པའི་ ཆིབས་ རྫོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྐྱོར་བའི་རྟ་
 དམར་རྒྱུང་གི་བང་རྩལ་སེམས་ལྷར་མཁོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ འབྱིང་

སྐྱེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཞིན་པ་སམ། ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་སྐྱོན་མོ་ ལལ་འཇུག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་
 ལྗན་པ། ལྷག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་། གཡོན་པར་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། འཁོར་
 འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་སྐྱེ་བདུད་བཙུན་ལ་སོགས་པ་ འཁོར་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་
 ཡོད་པ་སྐྱེ་ཞིན་པ་སམ།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙུན་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ། བར་) “སྐྱོན་ཚེ་ཐུབ་

དབང་སྐྱུ་མའི་གར། །རྗེ་བཙུན་གཤགས་པ་རྒྱ་
 མཚོའི་སོགས། །ཡོངས་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་སྐྱོན་
 ལྷ་རྩ། །དམ་ཚིག་དོ་རྗེ་གཡལ་དམ་འབྲེན། །དེ་
 བཞིན་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ནི། །སྐྱོན་གྱི་དམ་
 ཚིག་རྗེས་དགོངས་ལ། །མཐུན་པའི་སྣོང་གོགས་
 །ཀུན་སྐྱབ་ཅིང་། །ཅི་བསམ་གྲུབ་པའི་སྤིན་ལས་
 མཛོད།” ཟེད་དེ་སྐྱེ་བོན་དོ་བཟུམ་སྐྱེ་སྐྱོན་ཚེ་
 ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། །རྗེ་བཙུན་གཤགས་པ་རྒྱ་
 མཚོའི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་
 བར་ བསྐྱོན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་
 མི་ཅིག་སྐྱེ་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཞིན་པ་སམ།

བཙུན་ཚོད་ཚེན་པོ།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱོན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ། གྱི་རྒྱབ་) “སྐྱོན་ཆགས་རི་བོ་
 ཚེ་མོ་དགུང་དུ་བསྟེགས། ། འཛིགས་རུང་རམ་པ་སྐྱི་གཡའི་གནས་མཚོག་ནས། །མ་རུངས་སྐྱེ་འགྲོའི་སོག་ལ་
 དབང་བསྐྱུར་བའི། །པོ་ལྷ་ཚེན་པོ་དམ་ཚིག་བཙུན་ཅན། །རུ་འབྲེན་སྡེ་བཞི་སྐྱོན་བཙུན་ལྷ་མོ་དང་། །ལྷ་སྤིན་

དེགས་པའི་སྡེ་དཔུང་མ་ལུས་པ། །རང་རང་སྐྱུལ་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་ཟད་པ། །གཏུང་བའི་འབོད་པའི་གནས་
 འདིར་ལྷུང་དུ་བྱོན།། ཟེར་གསལ་ལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གཏུང་ན་ཆེད་འོག་ལས་ ཀང་སྟོང་སྟེ་ ཉིན་མ་ཕྱེད་དང་གཉིས་
 དེ་ཅིག་འགྱོད་གོ་པའི་ས་གནས་ ལོ་མའི་ལ་ཟེར་མི་འདི་ཨིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ལོ་མའི་ལ་གི་མཐོང་སྣང་།

གསོལ་མཚོད།

ལྷ་བཙན་རི་བཙན་དཔལ་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་འབད་ནི་འདི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་
 སེམས་ཅན་སྟོག་གཙོད་འབད་དེ་དམར་མཚོད་སྟེ་ མཚོད་པའི་ལུགས་སྟོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་ཕུ་ལས་ར་ལྷ་
 བཙན་འདི་ ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་སྟོན་བརྩི་སྲུང་ཟེར་ ལོགས་སུ་སྟེ་ག་ཅི་ཡང་ལུ་ནི་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ དགོན་པའི་
 གྲུམ་དང་དགོན་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་གཏུང་ན་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ཁྲིམ་ནང་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནད་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་ལྷུ་
 ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྐུལ་ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་
 ཆང་དང་བཙས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྐུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། གཏུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་

གསོལ་མཚོན་མ་ཚད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱུན་དུ་བསང་
དང་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སླེ་འགྲུབ་
ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙམ་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

གཞུང་དགོན་པའི་བླ་མ་ཚོས་སྤྱིད་དོ་ཟེ། རྒྱ་ཁ་རབ་སྟེ།

༡ སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དང་གསང་ཡུམ་གྱི་མོ་དཀར་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།   སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དང་གསང་ཡུམ་གྱི་མོ་དཀར་མོ།

ས་གནས།   གདུང་ན།   (གདུང་ལྷག་རྫོང་ཟེར་ཉེ་མ་ཡོད་རུང་ད་རེས་མེད།)

གཡུས།   གདུང་ན།   (དེ་གི་ཀ་ལྷབ་དང་ལྷེབས་རིས་སྐྱེ་འབྲུ་ཚུ་གང་ཡང་མེད།)

བསྟེན་མི།   ཚུ་ཁ་རྫོང་ལག་གདུང་ན་རྗེད་འོག་གདུང་ན་སྤྱི་འོག་མི་མེར་ཚུ་གི་སྤྱི་གསོལ་
མཚོད་ལུལ་དོ་ཡོད་པའི་ ཁར་ ལུལ་ལྷ་སྤྱི་རྒྱུང་མ་གཅིག་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྤྱི་
ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱི་བཞུགས་ཁང་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་མེན་པ་
ཉེ་མ་ གདུང་ན་སྤྱི་གསོལ་པ་རྒྱ་མོ་མཚོག་གིས་བཞེངས་བཞེངས་པ་
ཡིན་ཟེར་བའི་ མཚོད་རྟེན་གཅིག་མཇལ་ནི་ཡོད་པའི་ སྤྱི་རྒྱུང་ནང་
ལུ་ རོ་ནག་གུ་ པ་ཏ་བཞོ་སྤྱི་བཅུགས་ཡོད་པའི་ གནས་པོ་གི་སྐྱེ་པར་
རི་མོའི་ཐོག་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་མཇལ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། གནས་པོ་
གི་སྐྱེ་འབྲུ་དང་ ཀ་ལྷབ་ དེ་ལས་ལྷེབས་རིས་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ ག་ཉེ་
ཡང་མ་མཐོང་ཟེར་ གདུང་ནག་སྤྱི་གསོལ་བཞེངས་ཡིན་པས།

མཚོད་རྟེན་གྱི་མཐོང་སྐྱེ།

ནུམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

སྐྱང་བཅན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “གྱི། ཡེ་ནས་ཀ་དག་ཚོས་སྐྱ་གཤིས། །འགགས་པ་མེད་པ་ལོངས་སྐྱའི་ཚུལ། །གང་འདུལ་སྐྱུལ་པའི་ཚུལ་སྐྱ་ཚོགས། །སྟོན་མཛད་བཅན་རྟོན་ཆེན་པོར་བསྟོན། །སྐྱར་མཚོགས་བཅན་རྟོན་མར་པོའི་སྟེང་། །བསྐྱ་བའི་ཐབ་དང་བསེམས་གསོལ། །གཡས་པ་མཐུང་དར་གནམ་དུ་བསྐྱེང་། །གཡོན་པ་བཅན་ཞགས་འཛིན་ལ་བསྟོན། །གསང་ཡུམ་སྐྱ་མོ་དཀར་མོ་ནི། །རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྱེད། །དབུ་གཙུག་སྐྱུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཕྱག་གཉིས་རིན་ཆེན་འཛིན་ལ་བསྟོན། །གཞན་ཡང་ལྷ་སྐྱ་བདུད་བཅན་སོགས། །རང་རིགས་གཡོག་དང་འཁོར་གྱི་ཚུལ། །བརྩེང་བའི་ལྷ་སྐྱིན་འཁོར་བཅས་ཀྱང་། །བསྟོན་དོ་བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་གསོལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བརྩམས་སྟེ་ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་དམར་པོ་ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་མཐུང་དར་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་བཅན་གྱི་ཞགས་པ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་འཕྲོན་མ་ཡིན་པས། རོ་ནག་གུར་ཡོད་པའི་ལྷ་བཅན་གྱི་སྐྱ་པར་ནང་འབད་བ་ཅིན་ཕྱག་གཡོན་པ་ལུ་ལོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་མཛེས་ལོ་ཡོད་མི་འདི་ཕྱག་མཚན་ལུ་ངེས་པ་མེད་པ་སྟེ་ཡིན་མ་བརྩམས་ཅིག་འདུག། ཆིབས་རྟ་དམར་པོ་གུར་ཆིབས་ཏེ་སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་རྒྱང་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱར་ནས་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གསང་ཡུམ་སྐྱ་མོ་དཀར་མོ་ནི་དབུ་གཙུག་སྐྱུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན་སྐྱ་ལུ་རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ཕྱག་གཉིས་ལུ་དབུལ་བ་སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ལོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། མཐའ་འཁོར་ལུ་ལྷ་སྐྱ་བདུད་བཅན་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་མཛེས་ཡིན་མས།

སྐྱ་མོ་དཀར་མོའི་སྐྱ་མཚོའི་མཐོང་སྐྱང་།

གདུང་ན་གཡུས་ཚན་ལས་ ཀྱང་སྤོང་སྤོང་ལྷན་སྐྱེས་མ་ ཡ དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ གདུང་ན་སྤོང་
གྲུ་ཉེ་འདབས་ལུ་ ཆགས་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་ ལྷ་མོ་དཀར་མའི་སྤྲོ་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསེལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་^༥ ཀྱི་རྒྱབ་) “ཀྱི་ སྤོང་ཚེ་
ལུ་རྒྱ་པར་ལྷོ་ཡི། །མཐུ་སྤོང་སྤོང་དོ་མཚོན་ཚོན་པོས། །ལྷ་སྤོང་གདུག་པའི་མེ་དབལ་བཙོམ། །དེ་ཕྱིར་དང་པོའི་
གཡུང་དམ་དགོངས། །དེ་ལོག་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པ་རྗེས། །འགྲུར་མེད་མཐའ་ཚིག་དོ་མཚོད་བཀའ། །སྤོང་ལུ་
ལྷ་འདྲེའི་ཐོད་དུ་བཙུངས། །དེས་ན་བཟུང་མེད་དམ་ཚིག་བཟུང། །མཐའ་མར་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །མ་
འོངས་གནས་འདིར་རྟེན་གསུམ་དང། །དེ་མཚོད་ཡོན་བདག་འབྲུང་ལུང་བསྟན། །དེ་ཕྱིར་མ་གཡེལ་འཕྲིན་ལས་
མཚོད།” ཟེར་དེ་སྤོང་སྤོང་དོ་བཟུམ་སྤོང་ སྤོང་ཚེ་ལྷོན་པར་འབྲུང་གནས་དང། མཐུ་ཚེན་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།
རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ ལྷ་མ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་
དང་དགོན་སྤོང་ལུ་བཞེན་སྤོང་མི་ཅིག་སྤོང་ དམ་བཞག་མཚོད་ཡོད་པ་སྤོང་ཡིན་པས།

གསེལ་མཚོད།

སྤོང་བཙན་དང་མཚོ་སྤོང་ལུ་ ལོ་ལྷན་བཞེན་དུ་ གདུང་ན་གི་གཡུས་ཚན་ནང་གི་ གཙོ་བོ་རང་ བྱིན་གྲང་པ་
༦ འབད་མི་རྒྱུམ་ཅིག་གིས་ རང་ལྷོ་^༧ པའི་ གནས་སྤོང་ལུ་ཚར་གཅིག་ ས་ཞིང་ལས་ལོ་ཐོག་ འགོ་དང་
པ་བསྟུ་བའི་ཚེ་ ཉེ་མ་རང་ ལུ་ལྷོ་ལུ་ གསར་སྤོང་ཟེར་ སྤོང་དང་སྤོང་ཡོད་པ་དང། དེ་ལས་ རང་ལྷོ་^༨
པའི་ཚེས་ ^༩ ལུ་ཚར་གཅིག་ གཡུས་སྤོང་འདི་ནང་གི་མི་རྒྱ་འཛོམས་ཞེན་མ་ལས་ དཀར་མཚོད་སྤོང་མཚོད་ནིའི་
ལུགས་སྤོང་ཡོད་པའི་གྲུར་ ད་རུང་མཚོ་སྤོང་ལུ་ ལོ་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁོང་གཙོ་བོ་རྒྱ་ནམ་རྒྱུད་པ་ཅིག་
ལྷ་མོ་དཀར་མའི་མཚོ་གི་རྩ་བར་ ཚར་ལེ་མཚོད་ནིའི་ལུགས་སྤོང་ཅིག་འདུག། མཚོད་པའི་སྤོང་ལུ་ ཉེ་མ་
ལས་རང་ སྤོང་བཙན་གྱི་ཚོགས་སྤོང་དང་ ཚོགས་ཤ་རྒྱུད་ཀྱི་ཅིག་སྤོང་ལུ་ཡོད་པ་དང། མཚོ་སྤོང་ལུ་འབད་
བ་ཅིན་ ལྷ་རྒྱུད་སྤོང་རྒྱུམ་གཅིག་སྤོང་ལུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ དམར་མཚོད་སྤོང་མཚོད་ནིའི་ དང་སྤོང་མམ་རྒྱན་
རྒྱས་གྱི་སྤོང་ལས་ར་ མཚོད་པའི་ལུགས་སྤོང་མེད་ཟེར་ གདུང་ན་སྤོང་ཚོས་གྱི་དོ་རྗེ་གིས་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གཏུང་ན་ཆེད་འོག་གི་ གཙོ་བོ་ཁྱིམ་གྲང་པ་ལྷ གི་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་
ལུམ་ཏུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ། ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཙུགས་
ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སླེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསོལ་ཁ་སྤུལ་སྲོལ་མིན་
འདུག།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

གཏུང་ན་སྐམ་ཚོས་གྱི་དོ་ཨེ། ལུ་ཁ་རབ་སྟེ།

༡ ཨམ་ལྷ་མདོ་དུམ་ཉིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཨམ་ལྷ་མདོ་དུམ་ཉིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ།

ངང་ལ་ལྗོང་། ལྷ་ཁང་དང་ཀ་ཁབ་ལྗེ་བས་རིས་སྐྱ་འབྲ་ཚུ་ག་ཡང་མིན་འདུག།

ངང་ལ་ལྗོང་།

ཚུ་ཁ་རྗོང་ཁག་གཏུང་ན་རྗེད་ལོག་གཡུས་ཚན་ ངང་ལ་ལྗོང་མི་ཚུ་གིས་
གསོལ་མཚོད་སྐལ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཡུལ་ལྷ་སྐྱེ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ བསྐྱེན་དོ་
ཡོད་པ་སྐྱེ་ཡིན་མས། ཨམ་ལྷ་མདོ་ཟེར་མི་འདི་ དུམ་ཉིག་ དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་
ལུ་ ལུ་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབ་ནི་འདུག།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་མོ་དུམ་ཉིང་མའི་གསོལ་མཚོད་གྱི་སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
༡ གྱི་རྒྱབ་) “ཉེར་བཞིའི་ཡུལ་དང་དབྱེར་མེད་འཕགས་པའི་ཡུལ། །རྒྱལ་བས་ལུང་བསྐྱེན་རི་བོ་དུམ་ཉིང་
ནས། །དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱེད་མ་མོའི་ཚོགས། །ལྷ་སྤྱན་བྲེགས་པའི་དཔུང་བཅས་སྤུང་དུ་བྱོན།” ཟེར་གསལ་
དོ་བཟུམ་སྐྱེ་ ཡུན་ཚོགས་གྲིང་གི་ལྷོ་མ་ཁར་ལས་ སར་ལྷ་
བསམ་ཚུ་རྗོང་ཁག་ཁ་ཐུག་འགྲོ་སའི་ སྐུམ་འཁོར་གཞུང་
ལམ་བདའ་སྐྱེ་ ཀི་ལོ་མི་ཁར་ ༡ གྱི་ས་ཁར་ ཏུར་ས་
རོང་ཚུ་སར་ཁ་ལུ་ ཤིང་དང་སྤོ་ཤིང་སྐྱ་ཚོགས་པའི་
ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་སྐྱེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་མཐོང་མི་རི་འདི་ ལྷ་
མོ་དུམ་ཉིང་མའི་གནས་ཁང་ཡིན་མས།

གནས་ཁང་རི་བོ་དུམ་ཉིག་མའི་མཐོང་སྐྱང་།

ནུ་མ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

སྐྱུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་འབད་བ་ཅིན་ དུན་ཉིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་དེ་ བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༣ རྒྱབ་) “སྐྱོད་ རྒྱ་གར་དུར་ཁོད་ལུ་བཟོ་གསུམ་ན། །གཡུ་ཡི་མཚོ་མོ་འབྲིལ་བའི་དབུས། །མ་ཅིག་ཙཱི་རལ་གཅིག་ མ། །སྐྱུ་མདོག་སྐྱུ་ག་ནག་ཆེན་མོ་སྟེ། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་འཇིགས་པའི་གཟུགས། །ནད་རྒྱལ་གཡམ་ལ་ དག་སྟིང་གཡོན། །སྐྱུ་གཅིག་ཅེ་སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས། །སྤྲུགས་སྤྱང་ཚྱོད་ལ་བདག་བསྟོན་དོ། །རྩོམ་ མ་གཅིག་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་སྤྱང་པོ་འདྲ། །མི་མཐུན་ནད་དང་གཞོན་པ་ཞི་མཛད་ཅིང་། །ཡིད་ལ་རེ་བའི་འབྲས་ བུ་བམས་ཅད་པ། །ཐོགས་མེད་སྤྱར་དུ་སྐྱབ་ལ་ཡིད་བཞིན་ལོར། །ལམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་འགྲུགས་པའི་ ལྷགས་ཀྱུར་མཐོང་། །དྲག་པོའི་ལས་ལ་རྩོད་པའི་རལ་གྱི་མཚུངས། །གནས་གསུམ་རྒྱུ་འུ་གཙོ་མོ་དཔལ་གྱི་ལྷ། ། འཁོར་དང་བཅས་ལ་གྲུས་པས་བདག་བསྟོན་དོ།།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་ མཚན་དུར་ཁོད་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་ བརྒྱ་དང་ཉི་མའི་བཞུགས་གདན་གུར་ མ་གཅིག་དུན་ཉིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། སྐྱུ་མདོག་སྐྱུ་ག་ནག་ཁོ་མོ་མཆེ་བ་གཅིག་པ་ སྐྱུ་གཅིག་པ་ ཕྱག་གཡམ་པ་ལུ་ནད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བསྐྱམས་ཡོད་པ་ དང་ གཡོན་པ་ལུ་དག་སྟིང་བསྐྱམས་ཏེ་ སྐྱུ་གཟུགས་གཅེར་མོ་ ཐོད་པ་དང་སྐྱུ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལས་བརྒྱན་ཏེ་ ཅེ་སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས་པ། འཁོར་ལྷ་མ་སྟིན་གངས་མེད་ རྒྱ་མཚོ་བཟུམ་སྟེ་ འཁོར་གྱིས་བསྐོར་ཏེ་བཞུགས་ ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

འུ་ཆེན་ལྷིང་ལྷ་ཁང་ནང་གི་ ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་སྐྱུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

ལྷ་མོ་དུམ་ཉིང་མའི་ གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༢ ཀྱི་རྒྱབ་ཤོ་)
 “རྒྱལ་དབང་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་། །མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛམས་དོ་རྗེ་ཡིས། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཐོད་བཀྱར་ནས། །རི་
 ལྟར་བསྐྱོས་པ་ལྷུང་དུ་སྐྱབས།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱལ་དབང་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་ མཐུ་ཆེན་བདུད་
 འཛམས་དོ་རྗེ་གི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་
 སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་གདུང་ན་སྤྱི་འོག་ ངང་ལ་ལྷོང་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་
 མགོན་པོ་ལྷུང་ལྷུང་ལ་ལོ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་རྒྱ་ལྷུང་རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལྷུ་
 བཅུགས་ཏེ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་དང་ སྤུལ་སའི་ས་གོ་
 ལྷ་ཁང་ཡང་མེད་ཟེར་སྐབས་ཨིན་པས།

ལྷུང་ ༡༠ པའི་གནམ་སྐང་ལྷུ་ ངང་ལ་ལྷོང་གི་མི་ཚུ་གར་ ལམ་ལྷ་མའོ་གི་ལྷ་ཤིང་རྩ་བར་ གཅིག་ཁར་
 འཛམས་ཞིན་ལས་ ལྷ་བསང་བཏང་ཚོགས་སྤུལ་འབད་སྟེ་ དར་ཤིང་ཅིག་འཕྱར་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་
 གཞན་བཟུམ་སྟེ་དུས་རྟོན་བཅི་སྤྱང་ཟེར་ དམིགས་བསལ་གྱི་ལུ་ཞི་ལུགས་སོལ་ ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་ གདུང་
 དགོན་པའི་བླ་མ་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

གདུང་དགོན་པའི་བླ་མ་ཚོས་སྤྱིད་དོ་རྗེ་ ལུ་ཁ་རབ་སྟེ།

༤ ས་ཕྱོགས་བཅན།/སྐྱུག་པའི་བཅན།/རྩྭ་ལའི་བཅན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

བདག་གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་ཕྱོགས་བཅན། /སྐྱུག་པའི་བཅན།/རྩྭ་ལའི་བཅན།

ས་གནས།

མོན་དོ་ལ།

གཡུས།

མོ་དོ་ལ་སྤྱི་འོག། དེ་གི་ཀ་ཁབ་དང་ལྷེབས་རིས་སྐྱུ་འདྲ་རྩྭ་མེད་
གནས་ཁང་དང་དཔེ་ཆ་ཡོད།

བསྟེན་མི།

རྩྭ་ལ་རྫོང་ལག་གཏུང་ན་རྟེན་འོག་ གཙོ་བོ་ མོན་དོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་
མི་སེར་རྩྭ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ ས་ཕྱོགས་བཅན་དང་རྒྱལ་པོ་འདི་
སྐྱེས་ལྷ་སྐྱེ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཞལ་གྱི་མདོག་སྐྱུག་པ་སྐྱེ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ སྐྱུག་བཅན་དང་། རྒྱ་བར་ནང་ས་ཕྱོགས་དགོན་པའི་བཅན་འབད་ནི་
འདི་གིས་ ས་ཕྱོགས་བཅན། དེ་ལས་ལ་གི་མིང་ལྷ་རྩྭ་ལ་ཟེར་སྐྱབ་ནི་འདི་གིས་ རྩྭ་ལའི་བཅན་ཟེར་ཡང་མཚན་
དེ་སྐྱེ་ལུ་ནི་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཨིན་པས།

འབད་ནི་འདུག། ཉེ་མ་གཏུང་ན་ལྷམ་རྩེ་བཅུན་ལྷགས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ གནམ་བུར་ལུ་ རྒྱ་བར་ནང་དང་།
དགུན་ལུ་གཏུང་ན་ལུ་གསོལ་ཐབ་བྱོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ གཏུང་ན་མི་རྩྭ་གིས་ ས་ཕྱོགས་བཅན་བསྟེན་དགོ་
མི་འདི་ རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བརྟེན་ཉེ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སྐྱུང་བཅན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཀྱི། བསྟེན་པ་སྐྱུང་མཛད་བཅན་
རྟོན་མཐུ་བོ་ཆེ། །སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་མེ་ཡི་སྤེང་བ་ཅན། །རྩམས་བཅུད་འབྱིངས་པ་སྐྱོག་སྟོང་འཇུར་འདྲ་

བ། །རྩུ་འཕྱུལ་སྣ་ཚོགས་དུས་མཐའི་རྒྱུད་ཚེད་གཡོ། །ཉམས་པའི་སློག་གཅོད་ཕྱག་གཡམས་རལ་གི་འཕྱར། །མ་
 རུངས་འཚིང་བྱེད་གཡོན་པ་བདུད་ཞགས་འཛིན། །བདུད་རྟེན་ཚིབས་ནས་སྟོང་གསུམ་སྐད་ཅིག་བསྟོར། །གཡུལ་
 རོར་ཐོགས་འབེབས་བྱེད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། །བསྟན་ལ་གཞོན་བྱེད་པ་རོལ་དག་དཔུང་རྣམས། །ཡུལ་མཁར་
 རྒྱུ་ཡང་མིང་ཅམ་འཛིན་མེད་པར། །རྩུ་དུ་རྫོག་བྱེད་བཅོན་ཚོད་འཁོར་བཅས་ལ། །འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བའི་
 ལས་རྣམས་སྦྱར་དུ་སྦྱབས།།” ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཅོན་དེ་གི་སྦྱོར་མདོག་
 དམར་པོ་ ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ རལ་གི་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕྱར་ཏེ་ བསྟན་པའི་དག་བོའི་ཀླད་པ་ལུ་
 འགེམས་ཤིང་། གཡོན་པ་ལུ་ ཉམས་པའི་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྔ་བཅུ་བཅིངས་པའི་བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་བསྟུམས་ཏེ།
 སྦྱོར་ལུ་དར་དམར་པོ་དང་བསེལ་བ་བསེམ་ཚོགས་རུ་མཚོན་ཚུ་གིས་བརྒྱན་སྟེ་ཡོད་པ། དུས་མཐའི་རྒྱུད་ལྷགས་ལས་ཀྱང་
 མཚོགས་པའི་ ཚིབས་བདུད་རྟེན་གཡོན་ རྒྱུད་གི་གཤོག་པ་ཅན་གྱི་ཚིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་
 གཅིག་ལུ་བསྟོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྔ་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། འཁོར་ལྷ་སྟོན་སྟེ་
 བརྒྱད་དཔུང་བཞི་གིས་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཅོན་གསོལ་མཚོན་གི་ དམ་བཞག་དང་གཏོར་བཅོལ་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་)
 “གི། སྟོན་ཚེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་སྦྱོར། །སྟོན་སྟོང་ཕུལ་ནས་ཁས་བྲལ་དམ་བཅས་པ། །རྣལ་འབྱོར་དཔོན་
 སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཅི་འདོད་འཕྲིན་ལས་དམ་ལས་མ་འདའ་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 སྟོན་དཔོན་སྦྱོར་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པ་ རྣལ་འབྱོར་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་
 འདའ་བར་ སྦྱིར་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་དང་དཔོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱང་ནི། སྦྱོར་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ཚེ་རིང་
 བེ་ སྦྱོན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་
 བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོན།

གཏུང་ན་ཚེད་འོག་འདི་ རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་ཕུན་ཚོགས་སྤིང་ལས་ ཀའོ་མི་ཏར་༩༥ དེ་ཅིག་འབྲོམ་ད། སྐར་ལ་
 ཁ་ལུ་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་ད་ དེ་ཁ་ལས་གསེབ་ལམ་བདའ་སྟེ་ ཀའོ་མི་ཏར་༦༠ དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག།

སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (༡)

༡ མན་པོ་ལྷ་བགྲིས་འབྲུང་གནས།

གནད་དོན་བརྟན་བསྐྱེད་པའུམ།

གཞི་བདག་གི་མཚན། མན་པོ་ལྷ་བགྲིས་འབྲུང་གནས། ཨམ་གནས་པོ་ཟེར་ཡང་ལུ་ནི་འདུག།

ས་གནས། ལྷ་ཤིང་ཅ་བ།

གཡུམ། སྤྲོད་སྟེན་ལ།

བརྟེན་མི། རྒྱ་ལ་རྒྱུང་ལག་ སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ ཡུལ་
ལྷ་སྤྲོད་རྒྱུང་མ་གཅིག་བརྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྤྲོད་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་ལ་ཞེད་འོག་ཅིན་ ཉེ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ལྷགས་ཟམ་པའི་སྤྲོད་སྟེན་ལྷ་བ་བཟང་པོ་མཚོག་གིས་ གནད་
ས་བཅགས་གནད་སྤྲོད་ དགོན་པའི་མིང་ཡང་ ལུན་ཚོགས་དཔལ་རི་ཟེར་ མཚན་དེ་སྤྲོད་གསོལ་གནད་ལུག། ད་
ལྷོ་ལྷ་ཁང་འདི་ ཅ་བ་ལས་བལྟམས་ཉེ་ ཉམས་གསོ་ལུ་བའི་བསྐྱེད་ཨིན་པས། དེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ པོ་ལྷ་གི་
ཀ་ལམ་དང་ སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག། ཨིན་རུང་ པོ་ལྷ་འི་ལྷེབས་རིས་འདི་ རྒྱུང་ལས་སྤྲོད་བཞག་སྤྲོད་
ཡོད་མི་ལས་ སྤྲོད་པར་ཅིག་འདུག།

ནམ་པ་དང་སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་ལ་ཞེད་འོག་།

པོ་ལྷ་བགྲིས་འབྲུང་གནས་ཀྱི་མཚན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༤ པར་) “དལ་རྒྱུན་ལྷུག་
པར་འབབ་པའི་མཐའ་བསྐྱོར་གཏུག་པའི་གཅན་གཟན་སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་ལ་ཞེད་འོག་དེ་ པ་པོ་ལྷ་གི་དག་གཤེགས་
གཏུག་པ་ཅན་ནམས་ལ་ངར་སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་གི་ནམ་མཁའ་འཇའ་སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་གིས་པའི་འོག་ཏུ་
ངར་སོང་ལྷའི་སྤྲོད་སྟེན་གྱི་ནམས་ཚལ་འི་ཞེས་སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་གིས་པའི་དབུས་སུ་ གསེར་སྤྲོད་སྟེན་ལ་ཞེད་འོག་གིས་པར་སྤྲོད་
པའི་ཚེབས་རྟ་ཅང་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་ན་ འགག་མེད་པོ་ལྷ་གི་པོ་ལྷ་ཚེན་པོ་བགྲིས་འབྲུང་གནས་ལམ་གཅིག་

ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་བ་དན་ནམ་མཁར་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱས་གང་
 བར་འཛིན་པ། སྐྱུ་ལ་དོ་རྗེ་གོ་ཐབ་གསོལ་བ་དཔའ་བོའི་ཆས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྗེས་པར་བརྟུན་པ། ཞབས་
 གཉིས་གར་གྱིས་རོལ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ འཇུམ་ཞལ་བཟླ་བས་ངོམ་མེད་གཟི་བརྗིད་རབ་འབར་
 འཕྱིལ་ཞིང་བཞུགས་པ། དེའི་གཡོན་དུ་ ཤེས་རབ་བདེ་བའི་སྐྱེད་མོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྐྱུ་བདུད་བཙུན་གངས་
 སྐྱེད་མཚོ་སྐྱེད་སྐྱེད་ཞིང་སྲིད་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་འཕྲུལ་རོལ་ཅེད་ཀྱི་གྲོང་ནས་མཚོད་པའི་གནས་འདིར་
 འོད་ཕྱང་འཁྲིགས་པ། ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བརྩམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙུན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་
 དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུམ་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ སྐྱུ་ལུ་ན་བཟའ་ ཟ་འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་
 གསོལ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ དར་དཀར་གྱི་བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་སྐྱེད་གྱི་ལྷུག་པར་
 དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས་ མིག་འཇུམ་ཙམ་
 ཀྱིས་ ཏུས་ཡུན་རྒྱུད་ཅིག་གཅིག་ལུ་ སྣོད་གསུམ་ག་ར་བསྐྱོར་ཚུགས་པའི་ ཏུས་ལྷགས་དང་ལུན་པའི་ ཏྲ་ཅང་
 ཤེས་ཀྱི་སྣོད་ལུ་ཚིབས་སྟེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལུན་པར་ འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷ་བཟླ་ཤིས་འབྱུང་གནས།

དེའི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ ཤེས་རབ་བདེ་བའི་སྐྱེད་མོ་ལ་སོགས་པའི་ འཁོར་ལྷ་སྐྱུ་བདུད་བཙུན་གངས་སྐྱེད་ མཚོ་
 སྐྱེད་སྐྱེད་ཞིང་སྲིད་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་འཕྲུལ་རོལ་ཅེད་ཀྱི་གྲོང་ནས་མཚོད་པའི་གནས་འདིར་ འོད་

ཕུང་འཁྲིགས་པ་ལྷ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ བྱེ་བ་འབྲུམ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྷ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙུན་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “རྫོག་ འཁོར་
འདས་ཀྱུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། །མངོན་མཛད་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙུན་གྱི། །སྤྱན་སྦྲར་ཞལ་བཞེས་མ་གཡེལ་
བར། །ལས་སྒྲངས་དམ་བཙུན་ཤུག་པར་མཛོད། །དགོ་དང་མི་དགའི་ལས་རྣམས་ལ། །རྒྱ་འབྲས་ཡང་དག་མ་
བསམས་ན། །ངན་འགྲོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀའ་བས། །བག་ཡོད་ཤུག་པས་སྒྲང་དོར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་
ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོན་ཚོ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཙུན་པ་གྲུབ་བརྟེས་མང་པོའི་སྤྱན་སྦྲར་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་
གཉན་པོ་ དེར་དགོངས་ལ་ བཀའ་དང་དམ་ལས་རྣམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
དགོན་སྟེ་རྒྱལ་བཞིན་ཏུ་སྤྱང་ནི་ སྦྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚོ་རིང་ནི། སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་རྒྱ་གི་ འགལ་

རྒྱུན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་
བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

སྤྱན་འཕྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་)“གྱི་ སྦྱུ་
གསུམ་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་རོལ་ལས། །སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་
འཛམ་གླིང་སྟོ་མོན་ཕྱོགས། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་
སྟོངས། །དགོན་གནས་སྦྱིན་བདག་འདི་རྣམས་ལེགས་སྟོང་
བའི། །གཞི་བདག་ཚེན་པོ་ལྷ་ལྷུ་བདུད་བཙུན་སྤྲུལ། །གཞོད་སྦྱིན་སྟེ་
བརྒྱད་མགྲིན་རིགས་འཁོར་བཙུན་ཀྱུན།”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ཞེད་

འོག་ལྟེ་བ་གི་ས་. ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་། གོ་ལས་ ཁ་མར་བལྟ་སྟེ་ ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་༡༠ ལྷག་པ་
ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གོ་ནང་ཆགས་ཏེ་འདུག།

གསོལ་མཚོད།

སྤྲོད་སྟབས་ལ་མེད་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་གིས་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྲོད་གནང་པའི་སྟབས་ མགོན་པོ་ལྷན་པའི་
 ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྲོད་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྟེན། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་
 ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྟེན་ཞི་ཡོད་པ་མ་ཚད། སྤྲོད་སྟབས་ལ་གཞུགས་ཚན་ནང་གི་ བྱིམ་ནང་ལུ་
 གསོལ་ལ་འཕྲལ་འཕྲལ་ར་སྟེན་ཞི་ཡོད་པའི་ལར་ དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་བབ་ལ་སྟབས་ལུ་ རང་རང་སོ་སོ་
 སྟེ་བྱིམ་ནང་ གསོལ་ལ་སྟེན་ཞི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

སོ་ལྟ་འདི་ དང་སྟེན་ལས་རང་ གནམ་དགུན་ལུ་ང་བཅས་སྤྲོད་སྟབས་ལ་ཟེར་ གནམ་གྲུར་ སྤྲོད་རྒྱུ་ལག་ལྟེ་
 བ་ལ་ལུ་དང་། གནམ་དགུན་ལུ་ རྒྱ་ཨེ་ཏི་བྱེམ་སི་ མར་རྒྱར་ས་དང་གྲུ་ཏི་མར་ལ་ལས་ སྤྲོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 འདུག། བྱ་སོ་དང་མོ་ཅིག་གིས་ ཡར་དང་མར་འགྲོ་སའི་ལམ་ལར་ ཡར་མར་མ་འགྲོ་བར་ ས་གནས་འདི་
 ལར་དག་འཏོག་ཏོ་འདུག་ཟེར་ གནས་བཏབ་ཏེ་ སྤྲོད་བཅག་སྟེ་སྤྲོད་ཞིན་ལས་ ས་གནས་གྱི་མིང་ཡང་
 གནས་བཏབ་ལ་ཟེར་དར་བྱུང་སོང་ལུག། ཨིན་རུང་ཟུར་ཉམས་ཏེ་ སྤྲོད་སྟབས་ལ་ཟེར་སོལ་དར་ལུག། ལྷ་ལང་
 ཉམས་བཅོས་ལུ་ཞི་གི་དོན་ལུ་ ལྷ་ལང་བཀྲུགས་ནི་འདི་གིས་ ཀ་ལྷ་ཡང་མེད་པའི་ལར་ ལྷེབས་རིས་ཡང་
 སྟོན་ད་ལུག།

ཕམ་མཚན་ཤོས་ཚུ་གི་བསྐྱར་ལས་རང་ ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ཏེ་ཚོགས་ཏེ་ཟེར་ ཚོས་༡༥ དང་ ༣༠ ལུ་ རྩོ་བ་ལུ་
 ཚོགས་དང་ ཆང་སྤྲོད་ཚུ་སྟེན། ཕར་ཚུར་ལམ་འགྲལ་འབད་དགོ་རུང་ ཚོང་ལུ་འགྲོ་རུང་ ཚོགས་སྟེན་འབད་
 སྟེ་འགྲོ་ནིའི་ལུགས་སོལ་འདུག། ཡུལ་དགོ་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ ཚོང་ལུ་འགྲོ་ནི་ཚོང་དཔོན་དང་ དམག་ལུ་
 འགྲོ་ནི་དམག་དཔོན་ཟེར་ ང་བཅས་རང་འ་ནི་སྟེ་ཚོགས་ཏེ་ཟེར་སོལ་དང་གསོལ་བཏབ་སྟེ་ ག་ཏེ་འགྲོ་རུང་
 གོང་མའི་ཞབས་སར་བཅར་བ་ཅིན་ རང་གི་དོན་དག་སྟབས་བཅུག་ཟེར་ ས་ཐག་རིང་སར་ ཕར་ཚུར་ལམ་
 འགྲལ་འབད་བའི་སྟབས་ལུ་ ལྷག་ལས་མར་ལས་དོ་ཆད་མ་བཅུག་ཟེར་ འོག་ལས་མར་ལུང་དངས་མ་བཅུག་
 ཟེར་ གསོལ་ལྷ་བཏབ་པའི་ཚུལ་འདུག།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ གི་གོང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ དམར་མཚོད་སྡེ་སྤུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། ཨིན་རུང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧
ལས་ཚུར་བཅད་ རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ དཀར་མཚོད་སྡེ་སྤུལ་དགོ་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་
རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འི་བཀའ་ཤོག་ལྷན་ ལྷ་བསང་དང་རི་བོ་བསང་མཚོད་བཏང་ཞིན་མ་ལས་ དཀར་རྗེས་ཙང་
ཙང་སྡེ་ ཞིང་ཁ་ལས་འཕྱོལ་པའི་རྒྱུ་དང་ མར་དང་དར་ཆེལ་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་སྦྱིག་སྟེ་སྤུལ་ཞིན་མ་
ལས་ཚུར་ ད་ལྟོ་རྩོམ་ཚོད་ལུ་ དཀར་རྗེས་ཙང་ཙང་སྡེ་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

དང་སྤུལ་འབད་བ་ཅིན་ མོ་ལྷ་ལུ་ ལྷམ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་གནམ་གང་ལུ་ གླང་རུང་བད་སྤོང་ཟེར་ ལོ་
གསུམ་འབད་མི་ གླང་རུང་གཅིག་ འདི་ནང་ལུ་ ང་བཅས་དམངས་ཀྱི་དཔའ་བོ་ཟེར་ དཔའ་བོ་གཅིག་བཏོན་
ཞིན་མ་ལས་ རྒྱ་བོ་དང་དམངས་མི་ཚོགས་པ་རྩ་གིས་ འགོ་འདྲེན་གྱི་ཐོག་ལུ་མི་སེར་དམངས་འཛོམས་སྟེ་ གླང་
རུང་འདི་བསང་ཞིན་མ་ལས་ མཚོད་པ་ཤ་ཟེར་གོམ་རྒྱུ་ཀྱི་གཅིག་དང་ཤ་རྒྱུ་ཀྱི་ཅིག་ཡར་སྤུལ། ལྷམ་དང་པའི་
ནང་གོམ་འདི་མེ་བཏང་པའི་སྲོལ་འདུག། དེ་སྡེ་སྤུལ་དགོ་པའི་ལུངས་ཡང་ གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ཞིང་ནང་ལུ་
ཆར་རྒྱ་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་རྒྱབ་ཞིའི་དོན་ལུ་དང་ ལོ་ཐོག་རྩ་ལུ་ གནམ་ཁ་ལས་འབྲུག་ལྷེར་ སེར་མ་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱུ་རལ་མི་འབྱུང་ནི་དང་ རྒྱུ་རལ་རྩ་བཀག་ནིའི་ཐབས་ཤེས་བཟུམ་ཅིག་སྤུལ་བའི་སྲོལ་འདུག།

ད་རུང་རང་སློབ་ པའི་ནང་ལུ་ཡང་ རིམ་མཚོད་ཟེར་ བྱུ་གཅིག་དང་ཕགས་གཅིག་ དམངས་ཀྱི་ཁ་བྲུག་ལས་
རྒྱུ་སྤྱད་ཏ་གང་དང་ དུལ་ཀམ་ ༡༠ ཆང་པ་ལང་གཅིག་ མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་ར་བཀའ་དགོ་པ་དང་། དེ་
ལས་ བྱ་པོད་དང་བྱམོ་ག་འབད་རུང་གཅིག་དང་ ཕགས་ལོ་གཅིག་ལྷན་པ་ཅིག་ལང་མི་གཅིག་གསང་ཞིན་མ་
ལས་ བོན་པའི་ཚོག་དང་འཁྲིལ་ ལྷན་སྤྱད་གནམ་ལུ་གཏོར། དམར་ཤ་ཐང་ལུ་བདེལ་ཟེར་ཚོགས་སྤྱད་སྟེ་
བཅད་ཞིན་མ་ལས་ མོ་ལྷ་ལུ་དང་། ཚོགས་ཡན་ལག་རྩ་ མཚོད་རྟེན་གྱི་རྩ་བ་ཟེར་ དམངས་ཀྱི་དཔའ་བོ་གིས་
སྟེ་ དམངས་ཀྱི་རིམ་གོ་དང་གདོན་འཚུབ་ག་ཅི་ར་ཡོད་རུང་ བདུད་ཀྱི་ཡར་ཁ་ཟེར་ བདུད་འདི་རྩ་གིས་གཞོད་
པའི་རིགས་རྩ་ རྩོ་པ་རྩ་ཚོད་ ༣ དེ་ཅིག་ཁར་ བདུད་ཀྱི་ཡར་ཁ་ལོག་དགོ་པས། བདུད་འདི་ཡ་ལས་མར་
གངས་རི་མེ་རྩེ་ལས་འོང་པའི་དུས་ལུ་ ཁ་བཤད་རྒྱབ་སྟེ་ ང་བཅས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལུ་ ཚོགས་འདི་རྩ་ འ་ནེ་སྟེ་སྤུལ་
དོ་ཟེར་ ད་ལེས་ལས་སང་པོད་དུས་ཚོད་འ་ནེ་རྩོམ་ཚོད་ལུ་ རི་ཁ་ལུ་ཤིང་འབྲུ་རུང་ ཤིང་གྲུ་ལས་སྤྱད་ནི་དང་
སྤྱི་རིགས་རྒྱུ་རལ་ལུ་ཕོག་མ་བཅུག་ཟེར་ རྩོན་ལམ་དེ་སྟེ་བཏང་སྟེ་ སྤུལ་སྲོལ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པས།

རང་ལྔ་ལྔ་ པའི་ཚོས་ ལྔ་ དང་ ༡༥ གང་རུང་ལུ་ ཚོགས་རྒྱབ་ཟེར་ ཕོ་ལྔ་ལུ་ཚོགས་སུལ་ ལྷུས་གསོལ་
འབད་ནིའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་སྟེ་བཤའ་པའི་ཁར། ལྔ་མ་༡༡ པའི་ ༢༩ ལུ་ གཏོར་རྒྱབ་
ཕངས་ དེ་ལས་གནམ་གང་ལུ་ ཁོ་རང་ལུ་ ལོ་འཁོར་ལོའི་བཅུ་གཉིས་ ཞག་ལལ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ ང་
བཅས་རའི་སྤྱིན་བདག་ཚུ་ག་ར་འཛོམས་ ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལུ་ ཕྱིམ་གྲུང་པ་རེ་ལས་མི་རེ་འོང་སྟེ་ ཕོ་ལྔ་བཟླ་
ཤིས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསོལ་མཚོན་ཡོངས་ཚོགས་བཏང་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་ལོ་འབག་ཟེར་ གནམ་གང་ལས་འགོ་
བཅུགས་ཏེ་ གཡུས་སློལ་འདི་ནང་ལུ་ མདའ་རྒྱབ་ནིའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་ཟེར་བཤའ་ནི་འདུག། ད་རེས་ནངས་པ་
འབད་བ་ཅིན་ གོང་གི་དུས་ཚོད་ལུ་ ཤའི་རིགས་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དཀར་རྩམ་ཙང་ཙ་སྤྱི་ག་སྟེ་སུལ་དོ་
ཟེར་ ཀམོ་པ་སངས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་བཤའ་པ་ཨིན་པས།

རྒྱབ་ཏེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྔ་འི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

གནམ་སྟབས་ཁ་རྟེན་འོག་གི་ཀམོ་པ་སངས།

དར་ལ་རྗེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)

༡ ལམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མོ།/སྤྲུག་སྤྲུང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷོ།

གནད་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།   སྤྲུག་སྤྲུང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷོ།

གནས་བདག།   ལམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མོ།

ས་གནས།   གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས།

བསྐྱེད་མི།   རྒྱ་ལ་རྗེད་འོག་གི་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་དར་ལ་རྗེད་འོག་དང་།   རྗེད་སྤོང་
རྗེད་འོག།   སྤྲུབ་སྤྲུང་ཆ་རྗེད་འོག།   བསམ་འཕེལ་གླིང་རྗེད་འོག་བཞི་གི་   མི་
སེར་ཚུ་གིས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་   ཁྱིམ་མཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་
འབད་བ་ཅིན་གནད་དོན་ལག་ལེ་ཤ་གི་ཐོག་ལས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་ནི་འདུག།   ལྷག་པར་དུ་འབྲུག་པའི་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་སྤྲེས་ལྷ་སྤྲེ་ཡང་
བསྐྱེད་མ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་འདི་ དར་ལ་རྗེད་འོག་གི་ ས་གནས་སྐྱལ་བཟང་རིའི་ལ་ཞོལ་ །ཤུ་ལྷ་གི་
ཉེ་འདབས་ལུ་ རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་རྫ་ཡན་ཏི་ གཡུས་ཚན་གྱི་སྤོང་ལོགས་ཁང་ རྒྱ་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་
མཚམས་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག། གནས་དེ་ཁང་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁག་གཉིས་ཡོད་ས་ལས་ ལམ་གཅིག་པོ་འདི་
དར་ལ་ཤིང་སྤྲུང་ལ་ལས་མར་ སྐྱལ་བཟང་རིའི་ལ་ཞོལ་ལས་བབས་ཏེ་ རྒྱ་སྤོང་སྤྲེ་དུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་ ༤ དེ་
ཅིག་གི་ས་ཁང་ཡོད་རུང་ རྒྱུ་གཟར་དྲགས་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ལམ་དེ་ལ་ལས་འགྲོ་མི་མེད་པ་ཨིན་མས། དེ་
གིས་སྤོང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་ ཇ་ཡ་གཏུན་ཟེར་ས་ལས་ ཀེ་ལོ་མི་ཏར་༡༤ དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ ས་གནས་
ཉལ་སི་ལྷ་ར་ཟེར་ས་ལས་འགྲོ་ཕྱང་། ཉེ་ལྷོ་གི་བརྒྱུད་དེ་ཀུལ་ཅི་ནི་ཟེར་མིའི་ས་གོ་དེ་ལས་རྫ་ཇ་ལྷོ་ལ་བ་

ལས་འགྲོལ་ད་ལུ་ ས་གནས་རྩ་ཡན་ཉི་ཟེར་ས་ལུ་ལྷོད་པ་ཨིན་པས། ད་རུང་རྩ་ཡན་ཉི་ལས་སྡེ་ ཚུའི་མཐའ་མ་
 བདའ་ཡི་ར་ རྒྱ་མར་བཀལ་ཏེ་འགྲོལ་ད་ རྒྱ་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ས་གོ་ཅིག་ཡོད་ས་ལུ་ལྷོད་པ།
 རྒྱ་ལུ་ལས་བབས་པའི་རོང་ཚུའི་གཡལ་ཁ་ཐུག་ འབྲུག་པའི་ས་ཆ་དང་ གཡོན་ཁ་ཐུག་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཆ་ཨིན་
 མས། སུན་ཚོགས་གྲིང་ཁོམ་ལས་ གནས་དེ་ནང་ཚུན་ ཀི་ལོ་མི་ཉར་ ༤༠ ལྷག་པ་ཅིག་སྐྱུམ་འཁོར་ནང་འགྲོ་
 དགོ་པའི་ས་གནས་དེ་ཁར་ བསྟན་པའི་སྐྱོན་བདག་ཆེན་མོ་ མི་དབང་རྒྱལ་རབས་བཞི་པའི་ལྷ་ཡུམ་སྐལ་བཟང་
 ཚོས་སློན་དབང་ལྷུག་མཚོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་དུ་ སློབ་དཔོན་ཉ་མུམ་གྱིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༤༧ སྤྱི་ལོ་ལུ་ བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལུ་ལྷ་ཁང་འདི་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཨིན་པས།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མ་རྒྱང་གཅིག་མའི་ སྐྱེ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་འབད་བ་ཅིན་གཏོར་བསྡེ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་
 ཤོག་༡༥ར་) “རང་གི་མདུན་དུ་དུར་ཁོད་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་ཕོ་བྲང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་མེ་རླུང་རབ་དུ་འབྲུགས་
 པའི་གྲོང་ན། དཔལ་ལྷན་སྲགས་ཀྱི་སྤུང་མ། ཨེ་ཀ་རྩ་ལེ་མ། ཉག་མོ་རལ་མོ་ཆེན་མོ་ཚོས་ཉིད་དོན་དམ་དབྱིངས་
 ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་བརྟུང་རལ་པའི་ཚུན་པོ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ། སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་དེ་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། ཚོས་
 སྐྱེ་མེད་ལེ་ཉ་གཅིག་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དམ་ཚོག་དང་བཀའི་བྱ་ར་མཛད་པའི་སྐྱོན་གཅིག་ཉི་མའི་དཀྱིལ་”

འཁོར་ལྟར་སྒྲོགས་བརྩུར་གཟིགས་པ། འཕམས་གསུམ་གདུག་པ་ཅན་གྱི་རུ་འཁོར་གྲག་ལྷག་མ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་
 ཞལ་དུ་ཁ་དེབ་ཅིང་། གསོལ་བའི་ཚེམས་གཅིག་གངས་རི་ལྟར་གཅོགས་པ། བདེ་བ་ཚེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་འབད་མེད་དུ་སྒྲོལ་ཞིང་སྐྱེ་འགོ་ཀུན་ལ་མ་གཅིག་སུ་ལྟར་བརྩེ་བའི་ལུ་མ་གཅིག་མ། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་བྲལ་ཚེན་པོའི་གྲོང་ནས་ཚོས་ཅན་མཚན་མོའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་རོ་གཅིག་དུ་བརྗི་བའི་
 ཞབས་གཅིག་ངར་འཛིན་གྱིས་དག་པོ་མཉན་པ། ཕྱག་གཡས་པ་ཞིང་གི་དབྱུག་ཐོ་ནམ་མཁའ་འཕྱར་བ། ཉམས་
 པའི་མཚན་ཉིད་བདུན་དང་ཞིང་བརྩུ་ཚང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤ་རུས་འདམ་དུ་སྐྱུག་ཅིང་མེག་མེད་དུ་བཏང་བ། གཡོན་
 པས་བྱུ་དམར་གྱི་བསྐང་བ་ཐོར་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོར་མཚོག་ཐུན་མོང་གིས་དངོས་སྲུབ་འབད་མེད་དུ་སྒྲོལ་བ། གཞན་
 ཡང་སྐྱུལ་དང་ཐོད་པའི་འཕྲེང་བ། རུས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་དར་ནག་གི་ཐོད་ཁ་དང་། འཁོར་དུ་འགྲུགས་བྱེད་
 མ་ལ་སོགས་ཞི་མཛད་བྱ་མོ་དཀར་མོ་འབྱམ་སྟེ། འཚིང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་རྒྱས་མཛད་བྱ་མོ་སེར་མོ་འབྱམ་སྟེ།
 བརྗོལ་བྱེད་མ་ལ་སོགས་དབང་མཛད་བྱ་མོ་ནག་མོ་འབྱམ་སྟེ། སྒྲོལ་བྱེད་མ་ལ་སོགས་སྒྲོལ་མཛད་བྱ་མོ་ནག་མོ་
 འབྱམ་སྟེ། མ་མོ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་གནས་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་གདུམ་བྲག་ཚང་ཚོག་
 འཁྲིགས་པ་སོགས་དུར་ཁྲོད་ཚེན་པོ་བརྒྱད་དང་། གནས་ལུལ་ཚེན་པོ་རང་རང་གི་ཞིང་ནས་མ་མོ་ཚེན་མོ་རྟེན་
 གཅིག་མ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བརྗོལ་ས་མ་ཡ་རྫོང་ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་
 བཟུམ་སྟེ་ སྐྱེ་མདོག་ཁོ་མོ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་རལ་པའི་རྒྱན་པོ་གཅིག་ཐུར་དུ་དབྱུང་ཞིང་། མིག་གཅིག་གྲུ་གསུམ་གྲོག་
 ལྟར་འབར་བ། མཆེ་བ་གྲུ་གསུམ་པ་གཅིག་ཐུར་དུ་གཅོགས་པ། ལུ་མ་ཤིན་དུ་རིང་བ་ཕྱག་ལ་གཟར་བས་ལུ་རྩེ་
 ཉིང་པར་སྟེབ་པ། རྟེན་པ་གཅིག་སོར་མོ་བསྐྱེད་དེ་མི་རོ་དང་མི་ལྷགས་གྱི་གཡང་གཞི་ མི་མགོ་དང་སྐྱུལ་གྱི་ཕྱིང་
 བ་རུས་པའི་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་དུ་རྩམ་པར་སྐྱས་པའི་ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་དབྱུག་ཐོ་བསྐྱམས་ཏེ་གནམ་ལུ་འཕྱར་
 བ། གཡོན་པ་ལུ་བྱུ་དམར་གྱིས་བཀའ་བའི་ཐོད་པ་བསྐྱམས་ སྐྱེའི་རྒྱན་ཆ་ཐོད་པ་དང་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པས་
 བརྒྱན་པ། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ཁོ་མོ་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སོགས་མ་མོ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ལྷ་མོའི་སྐུ་འདྲ་དང་ལྷེབས་རིས།

དམ་བཞག།

ལྷ་མོ་ཨམ་རྐང་གཅིག་མའི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤པར་)
 “སྤྱི་སྤྱོེ་ སྲོན་ཚེ་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་དྲུང་དམ་བཅས་བཞིན། །ཚོད་ལྡན་འགོ་ལ་ཆགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཚོས་ཅན་
 སྐྱུར་མའི་སྒྲོས་གར་ད་སྦྱེས་ཞེས། །དམ་ཚིག་གཏུང་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ལྷང་ལྷང་འབོད། །སྲོན་ཚེ་པདྨ་ཀ་རའི་
 སྐུན་སྲ་ལྷ། །མ་འོངས་གཏུང་ཚོབ་སྦྱོང་བར་ལས་སྒྲངས་བཞིན། །དར་དཀར་དམ་ཚིག་དབང་གིས་འབོད་ལགས་
 བ། །མ་ཐོགས་སྐྱུར་བ་ཉིད་དུ་སྤིན་ལས་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་ སྲོན་ཚེ་པདྨ་ཀ་ར་གི་ བཀའ་
 དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤེ་རྒྱུ་ལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྤེ་དམ་བཞག་མཛོད་
 ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་པས།

ཨམ་རྐང་གཅིག་མའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་ལྷ་ཁང་གི་ གཡས་ཁ་བྱུག་ལས་ རྐང་སྟོང་སྟེ་དུས་ཡུན་རྒྱུ་མ་
༥ དེ་ཅིག་གི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལོ་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་ ལྷ་མ་བརྟུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་ གནས་
ཁང་ནང་ལུ་སྟེ་ མཚམས་བྲག་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ ཚོགས་འཁོར་བསྐོར་ ཚེས་༡༤ ལུ་ ལྷ་མཚོའི་
མཐའ་མ་ལུ་ཡང་ ཚོགས་འཁོར་བསྐོར་གནང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱེ་དོ་རྗེའི་ཡང་
སྟོན་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ རང་ལྷ་དང་པའི་ཚེས་༡༥ ལུ་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་སྟེ་ ཚོགས་འཁོར་བསྐོར་
གནང་དོ་ཡོད་པ་དང་། ད་རུང་གཏུམ་བྲག་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་མ་འཇིགས་མེད་དོ་རྗེ་གིས་དབུ་ཁྲིད་མཛད་དེ་
ལྷ་མ་གཉིས་པའི་༢༥ལུ་ གནས་ཁང་ནང་དང་ ཚེས་༢༤ལུ་ ལྷ་མཚོའི་མཐའ་མ་ལུ་ ཚོགས་འཁོར་བསྐོར་ནི་
ཡོད་ཟེར་ ལྷ་མ་འཇིགས་མེད་དོ་རྗེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ཡམ་རྒྱུ་གཅིག་མའི་བླ་མཚོའི་མཐོང་སྣང་།

བླ་མཚོ་དེ་ལར་འགྲོ་སའི་ལམ་དེ་ རྩེ་ཡན་ཉི་གི་ནགས་ཚལ་འགོགས་སྤང་ནང་ལས་ ལ་གཡོན་ལ་ཐུག་གསེབ་
ལམ་བདའ་སྟེ་གི་ལོ་མི་ཁར་༩ དེ་ཅིག་སྤུམ་འཁོར་ནང་འགྲོ་བའི་ཤུལ་ལས་ རྒྱུང་སྟེ་སྐར་མ་༡༥ དེ་ཅིག་
འགྲོ་ཕ་ད་ སྟོན་མ་དདུལ་གྱི་བྱམ་གཅིག་འཕུར་ཉེ་ ས་གནས་རྩེ་ཡན་ཉི་ལས་གི་ལོ་མི་ཀར་༩ དེ་ཅིག་གི་རི་
མགུའི་ས་ཁར་ཆགས་ཡོད་མི་ ལྷོ་མེ་ཨེ་ཀ་རྩེ་ཉི་བླ་མཚོ་ཡོད་སར་ལྟོད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན། བླ་མཚོ་དེ་ ཡར་མར་
རིང་སྤུ་ཅིག་དང་ བར་རྩུར་རྩུ་རྩུ་ཅིག་སྟེ་མཇལ་ནི་ཡོད་པའི་ལར་ མཚོ་དེ་ ཉེ་མ་བདེ་གླིང་མཚོ་ལར་
ཆགས་ཡོད་རུང་ ཤུལ་ལས་གནས་སྟོ་སྟེ་བྱོན་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

མ་གཞི་མཚོ་དེ་ལུ་ ཡམ་མའི་བླ་མཚོ་ཟེར་སྟེ་བླ་བ་སྟོལ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ སྤྲུགས་སྤང་ཨེ་ཀ་རྩེ་ཉི་བླ་མཚོ་ཡིན་མ་
ལས་བརྟེན་ཉེ་ཡིན་པས། མཚོ་ཡོད་སར་ གནས་སྐྱོར་པ་རྩུ་གིས་གྱུར་སྤུམ་ཉེ་ ལོ་ལྟར་བཞུགས་གསོལ་མཚོད་
སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལར་གཙང་སྤུ་མ་བསྟེན་པར་ བཅོག་གི་བ་རེ་ཤོར་བ་ཅིན་ རྩུང་འཚུབ་དང་སེར་མ་
ཚར་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་བ་ནི་ཉེན་ལ་ཡོད་པ་ལས་ མཚོ་དེ་མཇལ་བར་འགྲོ་ཕ་ད་ བསང་དང་གསེར་སྐྱེམས་ཕྱག་
མཚོད་སྤུལ་ཉེ་ གསོལ་བ་བཏབ་བ་ཅིན་ ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚན།

དར་ལ་ཆེད་འོག་དང་། སྤོང་སྤོང་ཆེད་འོག། སྐབས་ཆ་ཆེད་འོག་བཞི་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་། དེ་ལས་འབྲུག་པའི་མི་སེར་མང་ཤོས་ཀྱིས་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚེས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ ཨམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མ་ཡང་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་སྲུང་གཙོ་བོ་ཅིག་སྟེ་བཙུ་གྱི་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ཕྱིན་པས། དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་མི་གཏུ་མ་བྱ་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་དང་། རྡོ་ཁ་ཀེར་དགོན་པའི་དགོན་འཛིན་གྲུ་ཚང་། དཔག་བསམ་ཁ་ཨོ་རྒྱུན་རྩི་རྩི་ཚེས་འཁོར་གྱི་དགོན་འཛིན་གྲུ་ཚང་། དེ་ལས་འབྲུག་ནང་འཁོར་གྱི་དགོན་སྟེ་ལྷ་ཁང་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ལྷག་པར་དུ་ བུའི་དངོས་གྲུབ་ལུ་མི་དང་རྒྱ་མོར་ལོངས་སྤོད་ལ་སོགས་པ་ གནད་དོན་ལག་སོ་སོ་ལེ་ག་གི་དོན་ལུ་ གསོལ་ཕྱིན་བཏབ། དངོས་གྲུབ་ལུ་འོང་མི་ བྱིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཚུ་ཡང་ ལོ་གཅིག་བཟོ་གཅིག་ལེ་ག་ར་འོང་མས་ཟེར་སྐབ་ཨིན་མས། སྤྲུལ་སྲུང་ཨོ་ཀ་ཇ་ཏི་འདི་ལུ་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྤོལ་སྤུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚན་ཚུ་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱུན་ལྷན་བར་ཆད་ཚུ་གར་ཞི་སྟེ་ རང་གི་བསམ་པའི་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

ཨམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མ་ཡང་ རོར་ལྷ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ རྒྱ་མོར་ལོངས་སྤོད་དང་ བུ་ལྷུགས་གཡང་གི་དངོས་གྲུབ་ལུ་སྤོལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དུས་ཚེན་ལུ་སྤོལ་ལམ་གང་བཏབ་གནང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ བྱིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ལས་ འཕྲིན་རྒྱ་གྲི་གི་དུས་རྒྱུན་སྐབས་ལུ་ མི་སེར་དང་ཚོང་པ་ལྷི་སྤྲུག་ལས་བཅད་དེ་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་དངོས་གྲུབ་ལུ་འོང་ནི་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

༡) ལྷོ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མའི་སྤོལ་སྤུས་ལ་མཚན་ཅན།

སྐབས་ཆ་རྡོ་ཁ་ཀེར་དགོན་པ་ལུ་ཡོད་པའི་ ཨམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མའི་སྤོལ་སྤུས་ཅན་ཨིན་མི་དེ་ཡང་ སྤོལ་སྤུས་རབས་༡༥ ཅམ་ལུ་ བྱི་སྤྱིང་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་དབང་བའི་སྐབས་སུ་ དཔག་བསམ་ཁའི་སྤོལ་སྤུས་ཚབ་དེ་གིས་ ཁོ་རའི་སྲུང་འཁོར་པ་ སྤྲུལ་སྤུས་ཨིན་མི་དེ་ལུ་དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ནང་ ཨམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མའི་སྤོལ་སྤུས་ལྷན་ཅན་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་འཛིན་འབད་དེ་བསྐྱེམ་འབྱོན་གནང་ ད་གིས་བདག་

འཛིན་འབད་གེ་ཟེར་ནི་ ཡམ་རྐང་གཅིག་མ་དེ་ བཀའ་གཉན་བྲགས་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ མ་བརྟུབ་པ་ཅིན་ལཱ་
 ལག་འོང་ནི་མས་ཟེར་ལུ་ལྷག་། ལྷམ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཀྱིས་ སྲ་སྲར་དགོན་པ་ལུ་གདན་འདྲེན་ལུ་མི་ལྷན་གསུམ་
 བཞེད་གནང་སྟེ་བསྐྱམས་བྱོན་སྟེ་ རྒྱབས་ཆ་ཟེམ་ལ་ལུ་ལྷོད་པ་ད་ རྩོམ་གྱུ་བཀའ་བཞག་སྟེ་ རྒྱ་བལ་གནང་།
 གསོལ་ཇ་བཞེས་པའི་ལུ་ལུ་འབྲོན་ནི་འབད་མ་དུ། རྒྱ་དེ་གིས་རྩོམ་ལུ་རྩོམ་པ་བསྐྱད་དེ་ཅུ་ལས་ལུ་མ་ཚུགས་པས།
 ལྷམ་ཁོ་ར་མཁས་མཚོག་དམ་པ་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ སྲ་སྲར་དགོན་པ་ལུ་ བྱོན་ནི་ལུ་བསྐྱམ་མེད་པ་མཚུན་ཏེ་
 ཡམ་རྐང་གཅིག་མ་རང་ལུ་ གཉེར་གསོལ་སྐྱུལ་བའི་ལུ་ལུ་ རྩོད་ར་ལུང་བསྐྱམ་ག་ཏེ་ཡོད་སར་ཞལ་བསྐྱོར་
 ང་གིས་དེ་ཁར་ཕྱག་ལུ་གེ་ཟེར་ལུ་དུ། རྒྱ་དེ་གིས་ཞལ་རྩོམ་ལུ་ལུ་དགོན་པ་ལུ་བསྐྱོར་ཆེས་ལས་ ལུང་བསྐྱམ་
 དང་འཁྲིལ་ དེ་ཁར་གདན་འདྲེན་ལུ་སྟེ་ ད་རེས་ནངས་པ་དགོན་སྡེའི་ནང་རྟེན་སྟེ་བལྟགས་ཡོད་པའི་ཁར་ ལོ་
 རེ་ཚར་རེ་མཇལ་ཁ་གནང་སོལ་ཡོད་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ གཞུང་ཞབས་ལས་མཇལ་ཁ་གནང་མཚོགས་སྟེ་
 ཕྱག་ཐམ་གནང་སྟེ་འདུག།

༡) རོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས།

གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱོད་རྩིས་སྐྱོན་བདག་འབད་མི་ རྒྱབས་ཆ་དཔོན་སྟོབ་ལས་གོ་གནས་མར་པབ་སྟེ་ དཔག་
 བསམ་ཁའི་རྒྱ་ཚབ་སྟེ་སྟོན་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱ་གར་ཨ་སམ་དང་ རུབ་སྟེ་ལུ་ཤར་རུབ་གྱི་འཇུག་སྟེ་ དུས་མི་
 ༡༥ ལས་ལས་ འབྲུལ་བ་དང་ཁྲལ་ཚུ་ བསྐྱེལ་ལེན་འབད་ཡི་ར་ ཁོ་ར་གིས་ཟད་སོལ་ལས་ ཡར་སྟེལ་ལུ་སྐྱུལ་མ་
 ཚུགས་པར་ གནམ་མེད་ས་མེད་ནང་དོག་སྟེ་ དཔག་བསམ་ཁའི་ཡམ་རྐང་གཅིག་མ་ ལྷ་མོ་ཨེ་ཀཱ་རྩི་ལུ་
 ཉིན་རུབ་མེད་པར་གསོལ་ཕྱོག་བཟབ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ཚར་གཅིག་འབད་མ་དུ་ རུབ་གཅིག་ལུ་ཡམ་རྐང་
 གཅིག་མ་མོ་ར་ འཇའ་འོད་ནང་མངོན་སུམ་སྟེ་མཇལ་ཏེ་ དཔག་བསམ་ཁ་རྒྱ་ཚབ་ལུ་ རྩོད་དེ་སྟེ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 ལང་མི་དགོ། རྩོད་སྟོན་མ་ཡང་ ལྷམ་གཏེར་སྟོན་ལུ་ ག་དེ་བྲག་བྲག་ཞབས་ཏོག་ལྷུ་ ད་རེས་ད་རུང་ རྩོད་
 ཀྱིས་ང་ལུ་ དད་པའི་སྟོལ་ས་ དེ་ཚུན་ཚོད་གསོལ་ཕྱོག་བཟབ་ལས་ ད་རྩོད་རང་ལྷུ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་ དཔག་
 བསམ་བདེ་གྲིང་མཚོ་ཁའི་གཟུར་རུང་ཡོད་སར་ སད་རུང་འབག་སྟེ་བཟེད་བར་ཤོག་ཟེར་གསུངས་མ་བཞིན་དུ་
 སར་བཟེད་བར་སོང་མ་དུ། གསེར་ཀྲམ་དང་དེལ་ཀྲམ་ གཟུར་ལས་བབས་ཏེ་ སད་རུང་གང་མ་དུ་ ད་རུང་དེ་

གིས་ཡང་འདོད་པ་མ་ཚེམས་པར་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ཡང་ཅི་གཞན་ཅིག་བཟེད་པ་ད་ གསེར་ཀྲམ་དངུལ་ཀྲམ་མེན་
པ་ ས་རུ་རྩོ་རུ་བབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཨིན་མས།

༧)གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱོ་རྩེ་ལུ་ལུང་བསྟན་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས།

གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱོ་རྩེ་མཚོག་ དཔག་བསམ་ཁ་ལས་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་ས་གནས་ མཇལ་མགུར་མ་ཟེར་མི་
ལུ་བཞུགས་པ་ད་ མནལ་ལམ་ནང་ སྐགས་སུང་ཨེ་ཀ་རྩོ་འི་གིས་ ལུང་བསྟན་གནང་བའི་ཤོག་རིལ་ལས་
ལོགས་སུ་བཏོན་མི་ནང་། ལྷམ་༩ པའི་ཚེས་༡༥ལུ་ ཐོ་རངས་ཁར་མི་ལམ་དུ་ བུད་མེད་ཁོ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རལ་
པའི་ཚུན་པོ་གཅིག་ཐུར་དུ་དབྱང་ཞིང་། མིག་གཅིག་གྲུ་གསུམ་སྟོག་ལྟར་འབར་བ། མཆེ་བ་གྲུ་གསུམ་པ་གཅིག་
ཐུར་དུ་གཅོགས་པ། ལུ་མ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་སྐག་ལ་གཟར་བས་ལུ་ཅེ་རྩིང་པར་སྟེབ་པ། ཀར་པ་གཅིག་མོར་མོ་
བསྐྱད་དེ་མི་རོ་དང་མི་སྐགས་ཀྱི་གཡང་གཞི་ མི་མཐོ་དང་སྐུལ་གྱི་སྟེང་བ་རུས་པའི་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་ ཤིན་ཏུ་
རམ་པར་སྐྱས་པ་ཞིག་ལ། ཁོ་མོ་དཀར་མེར་དམར་ལུང་བཞིས་བསྐྱར་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ལག་པ་གཡས་པས་ཁོ་
བོད་སྤྱི་གཙུག་ནས་བཟུང་ཞིང་། གཡོན་པས་གི་གྲུག་ཞིག་གིས་ཁོ་བོད་བྱང་གཤགས་ཏེ་སྟོང་དམར་པོ་རྩེར་རེ་
བཏོན་ནས་མིག་འབྲུ་ཚུགས་སུ་བལྟ་ཞིང་། ང་རོ་དྲག་པོའི་ཚོག་གིས། ང་དབྱིངས་ཀྱི་ཡུམ་ཆེན་རལ་གཅིག་
མ། །འདོད་པ་ལ་དབང་ཆེ་དུད་སོལ་གྲགས། །ང་དོན་གྱི་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། །སྤྱིག་ཅན་ལ་ཁྲོས་མ་ནག་མོར་
གྲགས། །ང་རྟོགས་ན་ཞིང་སྦྱིང་མཁའ་འགོ་ལ། །སྟོ་རྒྱུང་གིས་རྟོགས་པ་རྒྱང་གཅིག་ཟེར། །གནས་ཚང་ཚིང་
འཁྲིགས་པ་རྒྱ་བོད་མཚམས། །གཏུམ་བྲག་གི་དུར་ཁོད་འདོད་དགུའི་མཛོད། །སྟོན་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་དུ་མ་
དང་། །སྟོབ་དཔོན་ནི་པར་བརྟེན་ཡིས། །སྤར་རྩོ་ཐེག་པའི་ཚེས་འཁོར་ལོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཁའ་འགོས་དྲག་
ཏུ་བསྐྱོར། །ཚོས་བརྒྱད་མི་བཞི་སྟོང་ཁོང་སྟོང་བཅུད། །ཟབ་ཟབ་ཏུ་བསྐྱས་པའི་མན་ངག་ནམས། །རི་གྲང་ཆེན་
འགྱིངས་པའི་སོག་ཅུ་བར། །ཚོས་འབྱུང་བའི་རྩོམ་ལ་སྐྱས་སྐྱས་ནས། །ངེད་མ་སྤིང་འབྲུམ་སྐག་སྟེ་རིགས་
ལ། །གཏམས་གཏམས་ཏེ་བཅོལ་བ་གངས་མེད་ཡོད། །རྒྱ་དཀར་པོའི་ཉི་མ་ལྟ་ཡི་སྐས། །ཚོགས་བདག་གི་སྐུལ་
པ་དགུང་ལ་བསྟེགས། །འབྲུག་རྩོ་སྤྱིན་གསེབ་ནས་སྐད་ཆེ་ཡང་། །རྟོ་ལུང་གི་ཟེར་གྱིས་མ་མནན་ན། །བར་མེ་རྒྱ་
འབྲུག་སྟེ་རང་གཞན་ཕུད། །རྟམ་ཁྲག་གི་རྒྱ་མཚོ་འཁྲིལ་ལ་ཁད། །ཞལ་ཅ་མ་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱིས་
བྱགས། །གཤིས་དེ་ལས་སྦྱོབས་པ་གང་དུ་ཡོད། །ཡོངས་ལྷ་མི་ཀུན་གྱིས་མཚོན་པའི་རྟོན། །དཔལ་མི་ཕམ་ངག་

གི་དབང་ཕྱུག་ལོ། རྩོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་འདོད་ན། །ལས་འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གཟབ་པར་རན། །ས་
 རོང་ལྷག་ཚ་བ་དཀར་པོས་བརྒྱན། །རྗེས་འདོད་དགུ་འཛོམས་པ་དཔག་བསམ་གྱིང། །ངེད་མ་མོ་སྲིད་པའི་གོང་
 རྒྱུ་ཏེ། །འོད་རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ཅི་རུ་འབྲུལ། །ཟབ་གཏེར་གྱིས་འགྲོ་བ་མི་འདུལ་ན། །སྤྲིང་ལྷག་ལ་རྩལ་སྐོར་མི་
 རྩེད་ཅེ། །གནས་གཏུམ་བྱག་རི་ལ་ཟབ་གཏེར་ཡོད། །ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བསྟེན་ལ་སྦྱབ་པ་གྱིས། །སྤྲིན་ལས་ཀྱི་
 རྣམས་པ་གང་བཅོལ་གྱང། །འབད་མེད་རུ་མ་མོས་མི་སྦྱབ་ཅེ། །འོད་ལས་བཞིའི་མཐའ་མ་སྦྱབ་པ་ཡོད། །ཐོག་མ་
 རྣམས་མ་མོས་ལུང་བསྟན་གྱང། །འབྲུལ་པ་རུ་ཞེན་ན་བྱིས་པ་འོད། །སྤོ་རྒྱུང་བས་འཁོར་བར་མི་འབྱུངས་
 ཅེ། །ངས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི། །འོད་ཐེ་ཚོམ་དམ་པོས་འཛིང་ཟེར་ན། །ལས་འདི་ལ་
 འགལ་རྒྱུ་སྤྲོས་བྱས་གྱང། །སྤོག་དབྱུགས་དེ་མ་མོས་མི་སྦྱང་ཅེ། །འོད་བྱ་བ་སྤོངས་ལ་བྱ་བལ་སྤོངས། །ཡིན་
 ལུག་ཀྱི་རྟོགས་པ་ས་འདིར་སྤོམས། །མཚོག་བྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པ། །ལོ་རྒྱུག་ནས་མ་མོས་མི་སྦྱང་
 ཅེ། །ཚོ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་འཛིང་དགོལ་ཏེ། །བརྟུལ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རུར་འོད་འདིར། །སྤོར་སྤོལ་གྱི་ལྟ་བུ་ཚད་
 རུ་བཅོལ། །བསྟན་དག་རྣམས་ཁོ་མོས་མི་འདུལ་ཅེ། །མཚར་སྦྱག་གི་ལང་ཚོ་རྒྱས་ན་ཡང། །དྲི་བསྐྱེད་ལ་བདུད་
 རྩེད་ལོ་མེད་ན། །བརྟུད་འདོད་ཀྱི་བྱང་བ་མི་འཁོར་ཞེས། །དབང་མོ་ཡི་སྤྲིང་གཏུམ་མིན་ཅེ་གི། །ལོས་བྱུ་ལོས་
 འཁྲིག་པའི་བྱ་མོ་ཡིས། །ཚོས་བརྟུ་ཡི་རུས་བཟང་དགོ་བའི་ཉིན། །འོད་ཀྱི་རྩེད་པ་དུས་མེད་
 ཤར། །རྟུགས་དེ་ལ་བརྟུགས་ནས་ཟབ་གཏེར་ལོངས། །མ་མཚུ་ར་བ་ཤེས་རབ་ཡུམ། །གསང་བ་ཡེ་ཤེས་རང་
 རིག་སྐྱ། །འབྲུ་གང་ལ་ཚེན་པོ་སྤོང་པ་ཉིད། །བྱ་འོད་ཀྱི་ལུལ་ན་འཛོག་ན་ལེགས། །ཟེར་བ་དང་ཉམས་སད།
 ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

༤) བྱའི་དངོས་གྲུབ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས།

ང་བཅས་རང་ འབྲུག་རྒྱལ་གསུམ་པ་འཛིགས་མེད་དོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་མཚོག་ཡང་ རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྲས་
 ཅིག་ འཇུངས་མ་བདུབ་པར་བཞུགས་སྐབས་ དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ ཨམ་རྒྱུ་གཅིག་ལྟ་མོ་ཨེ་ཀ་
 རྩེད་དེ་ བཀའ་གཉེན་རྟེན་ཡོད་པའི་ཁར་ ཝོར་ལྟ་ཡང་ཨིནས་ལས་ གསོལ་ཕྱག་བཏབ་ལུ་ བྱ་འདོད་པ་ལུ་
 བྱ་དང་ ཝོར་འདོད་པ་ལུ་ཝོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་ གང་འདོད་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བྱེད་ རྒྱབས་ཚོ་ལ་ཀེར་
 དགོན་པ་ལུ་ རྒྱ་སྤོལ་སྦྱོར་བྱེད་ལུ་བཞུགས་སར་བྱོན་ཏེ་ ཁོ་རང་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ གསུང་གོས་རྒྱས་

ཤིང་རྒྱལ་པ་སྟེ་གནང་པའི་མཐའ་མར་ མི་དབང་མཚོག་གིས་ གྲམ་ལུ་ དེའི་སྐལ་བཟང་དབང་མོ་གིས་
སྤུངས་མོ་ར་འཁྲུངས་ནིའི་དོན་ལུ་གསོལ་ཁ་སྤུལ་ཏེ་ སྤུངས་ཅིག་འཁྲུངས་ནིའི་ཐབས་ཤེས་བཏོན་ཚུགས་ག་ཟེར་
གསུངས་པའི་ལན་ལུ་ གྲམ་གིས་ཕྱག་སྦྱིད་ལུ་གོ་ཟེར་ལུ་ཕྱི་དུ། དཔོན་གྱིས་ དགོད་ཕོ་བཟུམ་ཅིག་སྟེ་ ད་རེས་
དེའི་སྐལ་བཟང་གི་ཕོ་མ་ནང་གནས་ཏེ་ཡོད་མི་དེ་ བུ་ཨོན་ན་བུ་མོ་ཨོན་ན་མ་ཤེས། རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྤུངས་
ཅིག་རྩ་ལས་འཁྲུངས་མ་བཏུབ་ཟེར་གསུངས་ལུ་ག། གྲམ་དེ་ཡང་ མཁས་མཚོག་དམ་པ་ཨོན་མི་ནང་ལས་ ཕྱིས་
རིགས་ལུ་མཁས་མཚོག་ཅིག་ཨོན་མ་ལས་ ས་རིས་བརྒྱུར་ཏེ་གཟིགས་པའི་སྐབས་ ད་རུང་ཡང་ བུ་མོ་ཨོན་མ་
མས་ཟེར་ལུ་དེ་ དཔོན་ཕྱགས་མ་མཉེས་པས། དེ་ལས་ གྲམ་གིས་ དེ་སྟེ་ཕྱགས་པམ་མི་དགོ། སྤུངས་
འཁྲུངས་ནིའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ལུ་ག། དེ་ལས་ དཔོན་གྱིས་ཨོན་ན་ དེ་འབདན་བཏུབ་པས། སྤུངས་སྟེ་
འཁྲུངས་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ལུ་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ འགྲངས་པའི་ཟས་གོས་ཅིག་གནང་གོ། ག་དེམ་ཅིག་
སྟེ་ སྤུངས་ཨོན་པ་ཅིན་རྒྱུ་ལག་བསྐྱེལ་ཏེ་ རྒྱ་ནང་སྤུལ་གོ་ཟེར་ དགོད་ཕོ་ཞལ་འཇུག་དང་བཅས་པ་སྟེ་
གསུངས་ཡོད་པ་ལས་ དེ་དང་འཁྲིལ་ གྲམ་གིས་ལྷ་མོ་རྒྱུ་ལག་མ་ལུ་གསོལ་ཁ་སྤུལ་པས་ ལྷ་མོ་རྒྱུ་
གཅིག་མའི་དངོས་གྲུབ་གནང་མ་ལས་བརྟེན་ ད་རེས་ང་བཅས་རའི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་
ཚོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ ལྷོ་རབས་བཞི་པ་འཛིགས་མེད་སེའེ་དབང་ཕྱག་འཁྲུངས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨོན་པས།

ལ) རྒྱུ་དང་བར་ཚད་བརྒྱུག་པའི་ལོ་རྒྱུས།

སྤོན་མ་ང་བཅས་རའི་སྤྱི་ལོར་དམ་པ་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་འཛིགས་མེད་སེའེ་དབང་ཕྱག་མཚོག་ རྒྱལ་སྤུངས་སྟེ་
བཞུགས་པ་ད་ ས་གནས་མ་རྒྱུ་ལུ་ ཁམས་སང་ལུ་བྱོན་མ་ད་ དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་
སྤུངས་འཁོར་ཕྱག་རྒྱུ་བྱང་སྟེ་ ཕྱག་ལུ་མི་ཅིག་ ས་གནས་དེ་ཁར་ ཁ་སྤུངས་སྟེ་ཤི་སོང་པ་མ་ཚད་ གཞན་མི་
གཉིས་སྤོན་ཁང་ནང་སྟོད་པ་ད་ཤི་སོང་རུང་ མི་དབང་མཚོག་ཨ་མ་རྒྱུ་ལག་མའི་རྒྱུ་དཔུང་ལུ་བརྟེན་ སྤུངས་
འཁོར་གདོང་ཁའི་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོན་སོང་མི་འདི་ ལམ་གྱི་ཟུར་ཁའི་རྩ་ཐང་གཅིག་གུར་ཚགས་ཏེ་ སྤྱི་
གཟུགས་ལུ་བར་རྒྱུ་ཁབ་རྩེ་ཚམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་བཞུགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

6) ལྷགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་རྗེ་ལྷུལ་པའམ་སྤྱན་རླུག་གི་ལོ་རྒྱུས།

དག་རྒྱལ་ལས་སྤྱབ་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་ལྷགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་རྗེ་ལྷུལ་པའམ་ སྤྱན་རླུག་ཡོད་པ་
སྤེ་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤྱན་རླུག་ལས་ ཨ་ཞེས་སྤོམ་ཤོས་ར་ མེ་རི་ཚེ་མོའི་གནས་སྤྱང་ཨམ་ཞིང་སྤྱོད་
དབང་མོ་དང། དེ་གི་འོག་ བྱེ་མའི་རྒྱལ་མ་རིག་འཛིན་དགའ་རབ་དོ་རྗེའི་གནས་སྤྱང་ཨམ་གཡང་གཏམས། དེ་
ལས་གཡང་རྒྱུལ། དེ་གི་འོག་ལུ་རི་བོ་དན་ཉིག་གི་གནས་སྤྱང་ཨམ་དན་ཉིག་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། དེ་གི་འོག་
ཨམ་ཞོར་བཟང་རྒྱལ་མོ། རྒྱུང་ཤོས་ར་གཏམ་བྲག་གི་གནས་སྤྱང་ཨམ་རྒྱང་གཅིག་མ། ལྷགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་རྗེ་
ཟེར་མི་འདི་ཨིན་མ་སྤེ་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤྱན་རླུག་པོ་འདི་ གནས་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྤོབས་ཆེ་བྲག་
ཡོད་པ་མ་ཚད། རྒྱ་ཁ་རྗེང་ལག་འོག་གི་ ས་གནས་བྱབ་ཚད་ག་ར་ ལྷགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་རྗེ་ལྷུལ་པའམ་ སྤྱན་
རླུག་གིས་བྱབ་སྤེ་ཡོད་པ་སྤེ་བཤད་སོལ་ཡོད་པའི་ལར། རྒྱ་ཁ་རྗེང་ལག་འོག་ལུ་ ཉ་ལམ་བརྒྱ་ཆ་ལས་དབྱེད་པ་
ཅིན་ ༥ དེ་ཅིག་ མོ་ལྷ་གིས་བྱབ་སྤེ་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

- ལྷགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་རྗེ་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔེ་ཆ།
- གནས་ཡིག་ཀུན་ཕན་ལམ་སྤོན་གྱི་དེབ།(༢༠༡༥)
- རྒྱ་ཁ་སྤོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ། (༢༠༢༠)

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

- གཏམ་བྲག་དགོན་པའི་སླུམ་འཛིགས་མེད་དོ་རྗེ།
- རིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་སྤྱིང་དགོན་པའི་བྲལ་ཚང་གི་སླུམ་ཀམ།
- རྒྱ་ཁ་རྗེང་ལག་གི་སོལ་འཛིན་འགོ་དཔོན་ སྤོབ་དཔོན་ནག་སྤྱིད་ལ།

༡ རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་བདག།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།

གཞི་བདག་རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་།

རིན་ཆེན་ཅེ།

རྒྱ་ལ་རྗོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་དར་ལ་རྗོང་འོག་གི་ཉིན་མ་སྐང་སྤྱི་
འོག་དང་། རྟ་བུ་བོ་སྤྱི་འོག། རྟ་བུ་སྤྱི་སྤྱི་འོག་གསུམ་གྱི་ མི་མེར་རྩེ་གིས་
བསྐྱེན་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་འདི་ དར་ལ་རྗོང་འོག་ལྷེ་བ་དང་ གཡུས་ཚན་གྱི་ཉེ་འདབ་ལུ་ ག་ནི་བ་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ས་གོ་ ཉམས་དགའ་ཉོག་ཉོ་སྤེ་ སྤོག་ཉོ་གཅིག་གུ་ཆགས་ཉེ་འདུག། ཉེ་མ་ དར་ལ་རྗོང་འོག་གི་ མི་མེར་
རྩེ་ལས་ མ་དདུལ་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ཁང་རྒྱུང་ཀུ་ཅིག་ ཉེ་མ་ལས་ར་ཁོང་རང་གིས་བཞེངས་
བཞེངས་པ་ཅིག་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་རྗེ་མཁན་ལྷི་རབས་༡༠ པ་ རྒྱལ་སྤྱི་འཛིགས་མེད་ཚོས་གཤམ་མཚོག་
གིས་ ལྷ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ བསྐྱེན་པའི་སྤྱིན་བདག་ དར་ལ་སྤོག་མེ་ལས་འགུལ་གྱི་ ཨག་
ཤོས་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ལུ་བཀའ་གནང་ལུག།

དར་ལ་སྤོག་མེ་ལས་འགུལ་གྱིས་ ཉེ་མ་བཞེངས་ཡོད་མི་ལྷ་ཁང་རྩིང་མ་འདི་ ཅུ་བ་ལས་བཞིག་བཏང་ཞིན་མ་
ལས་ ལྷ་ཁང་ལོག་སྤེ་ར་གསར་བཞེངས་ནིའི་དོན་ལུ་ རྩལ་འགན་ག་ར་དར་ལ་སྤོག་མེ་ལས་འགུལ་གྱིས་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྤེ་བཞེངས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ གྱི་ལོ་ལུ་ སྤྱི་བས་རྗེ་མཚོག་གིས་
ལྷ་ཁང་གསར་གྱུ་བ་གྱི་བཀའ་ཤིས་རབ་གནས་གནང་མ་དང་འབྲེལ་ དར་ལ་ལྷ་ཁང་གི་མིང་གསར་བ་ དར་ལ་རིན་
ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ཟེར་ མཚན་དེ་སྤེ་གསོལ་གནང་ལུག།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཚེ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་རི་བཙན་དཔལ་ལྷ་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 ཆེན་པོའི་ཕུལ། །དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་སྐར་ཤར། །བསྟན་འགྲོའི་ཡན་བདེ་སྐྱབ་མཛད་པ། །རི་བཙན་བཀྲ་
 ཤིས་དཔལ་ལྷར་བསྟོན། །སྐྱེ་མདོག་དཀར་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ། །དར་གོས་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་སྐྱབས། །ཙུང་
 ཤེས་སྟེང་ན་འགྱིང་བ་འདིས། །ལྷ་དབང་གཟི་བརྗིད་འཕྲོག་ལ་བསྟོན། །ཁྲོ་འཇུག་ཉམས་ལྷན་ཞལ་རས་
 རོས། །ཤར་གྱི་གཟེངས་མཐོ་མཚུ་སྟོན་དམར། །སྐྱེ་བྱུང་ལྷར་གཟིགས་སྐར་དང། །སྐྱེ་མའི་ཚོམ་བྱ་གཡོ་
 ལ་བསྟོན། །ཕྱག་གཡམས་བ་དན་དཀར་པོ་སྟེང། །དཀར་ཕྱོགས་དབྱུང་འཕང་དགྲུང་བྱ་བསྟོན། །ཕྱག་གཡོན་ལོ་
 བུའི་གཞོང་པ་འཛིན། །གང་འདོད་དངོས་སྐྱབ་སྟོལ་ལ་བསྟོན། །ཞི་འཇུག་བདུད་ཚིའི་འོད་འཕྲོ་བའི། །རབ་
 དཀར་ཞལ་གྱི་ལྷ་བཞིན་ཅན། །བཙུན་མོ་སྐྱེན་གྱི་བུ་མོ་དང། །སྐྱེས་དང་འཁོར་ཚོགས་བཙས་ལ་བསྟོན།” ཟེར་
 གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་ལོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་

སྐྱེ་ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་ཟེ་འོག་གི་བེར་དང་དར་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་གསོལ།
 ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་དར་བ་དན་དཀར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་
 ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ཞེན་ལས། དུས་མཐའ་རླུང་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མཚོགས་
 པའི་ཚེབས་རྟ་ཅང་ཤེས་གུར་ཚེབས་ཏེ་སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་དཔའ་བོའི་
 ཉམས་དང་ལྡན་པར་འགྱིང་སྐྱེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།
 གསང་བའི་ཡུམ་ཚེན་སྤོན་མོ་ལང་ཚོ་བརྒྱད་གཉིས་ལོན་པ་ཞལ་འཇུག་ལྟ་བུའི་ཚོག་མི་ཤེས་པར་ལམས་
 གསུམ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་ལྡན་པ། འཁོར་སྐྱས་དང་བཅས་པ་བསམ་
 སྐྱིས་མི་བྱུང་བའི་ལྷ་སྐྱེ་བདུད་བཙུན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྐྱེ་བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་
 གསལ་ལཱ་ཨིན་པས།

ལྷ་བཙུན་རི་བཙུན་དཔལ་ལྷའི་ཀ་ཁྲབ།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙུན་རི་བཙུན་དཔལ་ལྷའི་ གསོལ་མཚོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་པར་)
 “ཀྱི་དགོ་སྤྱི་གུ་ལས་ལས་བདེ་སྤྱི་གུ་འབྲས། །བསྐྱེ་མེད་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བྲན་ནས། །མི་དགོ་སྤྱི་གུ་པའི་བསམ་སྦྱོར་
 བོད། །ཀྱུན་ལ་པན་བདེའི་འཕྲིན་ལས་མཚོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ དགོ་སྤྱི་གུ་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ བསྐྱེ་
 བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྐྱེ་པ་དང་དགོན་སྤྱོད་རྒྱལ་བཞིན་སྦྱོར་མི་
 ཅིག་སྤྱོད་ དམ་བཞག་མཚོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོད།

ལྷ་བཙུན་རི་བཙུན་དཔལ་ལྷའི་ དཀར་ཕྱོགས་སྦྱོར་བའི་ལྷ་ཅིག་འབད་ནི་འདྲི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་ སེམས་
 ཅན་སྤོག་གཅོད་འབད་དེ་དམར་མཚོད་སྤྱོད་ མཚོད་པའི་ལུགས་སོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་སྤུ་ལས་ར་ལྷ་བཙུན་
 འདྲི་ ལོ་ལྷར་ཀྱི་དུས་སྟོན་བཙུན་སྤྱོད་ཟེར་ ལོགས་སྤྱོད་ག་ཅི་ཡང་ལུ་ནི་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ དགོན་པའི་སྤྱོད་
 དང་དགོན་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

དར་ལ་མེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གི་བྱིམ་ནང་ ལོ་ལྷར་ཚོས་སྤྱོད་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་ལྷ་པར་ལ་
 སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱོད་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤྱོད། ལྷ་བཙུན་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཙུགས་ཉེ་ མར་ཆང་
 དང་བཙུན་སྤྱོད་གསོལ་མཚོད་སྤྱོད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་
 མཚོད་མ་ཆད་པར་སྤྱོད་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྦྱོར་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྤྱོད་མས་
 དང་ གསོལ་མཚོད་སྤྱོད་རྒྱུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལས་འགོ་འགྲུབ་རྒྱུགས་པ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙུན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ཉེ་སྤྱོད་འཇིགས་མེད་དོ་ཟེ།

ལོག་ཅི་རྗེད་ལོག་གི་གཞི་བདག་། (༡)

༡ མཐོ་ལ་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས་ཚན།

བསྐྱེན་མི།

མཐོ་ལ་བཙན།

ལོག་ཅི་ན། བཀའ་ཁབ་དང་ ལྷོ་བས་རིས་ སྐྱ་འབྲ་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མིན་ཅུག།

ལོག་ཅི་ན།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་ལོག་ཅི་ན་རྗེད་ལོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་གིས་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་དོ་

ཡོད་པའི་ཁར་ ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་ཡིན་མས།

སྤྱི་མུ་ན་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གནས་ཁང་།

སྤྱི་མུ་ན་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ གྱི་ལོ་ལུ་ སྤྱི་མུ་ན་གི་གཡུས་ཚན་ནང་ལས་ ཆའོ་
བགྲོས་པ་ལྷག་པ་དོ་རྗེ་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྤེ་ གསར་བཞེངས་འབད་འབད་མ་ཡིན་པས། གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་
ལུ་ ཡུལ་ལྷ་འདི་ མཐོ་ལ་བཙན་འདི་ རྒྱང་མ་གཅིག་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙམ་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ གྱི་རྒྱབ་) “སྔོན་ཚེ་ལྷ་
 རྒྱལ་པ་རྣམས་འབྱུང་། །མཐུ་ཚེན་དག་དབང་རྣམས་རྒྱལ་དང་། །རིག་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་། །ཞལ་བཞེས་
 དམ་ལས་མ་འདའ་མཛོད།” ཟེར་དེ་སློབ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སློབ་ སྔོན་ཚེ་ལྷ་རྒྱལ་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་དང་། བར་དུ་མཐུ་
 ཚེན་དག་དབང་རྣམས་རྒྱལ་ མཐའ་མ་རིག་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་
 བཀའ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ དགོན་སྡེ་རྣམས་བཞེས་ཏུ་སྤྱང་ནི་ སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོ་རིང་ནི་ སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་རྣམས་ འགལ་སྤོང་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་
 བཟུམ་སློབ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སློབ་ཞིན་པས།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙམ་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “ཀྱི་ བསྟན་པའི་བཀའ་བསྟུང་དགོ་
 བསྟེན་ཚེན་པོ་ནི། །སྐྱེ་མདོག་དམར་སེར་ཞི་མ་ལོ་བའི་ཞལ། །རྩུ་འཕུལ་ལྷགས་ལྡན་ཏྟ་དམར་ལ་བཅིབས་
 བས། །སྟོང་གསུམ་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བར་མཛོད་ལ་བསྟོན། །ཞི་བའི་རྒྱལ་བཟུང་དགོ་སྟོང་རབ་དུ་མཛོད། །སྟོང་
 རྩེ་དབང་གིས་མི་འོར་འཁོར་བཅས་རྣམས། །གཞོན་འཚོ་གདུག་པའི་བསམ་པ་རབ་ཞི་བས། །རྒྱུན་སེལ་ཚོས་
 བཞེན་སྦྱོང་བར་མཛོད་ལ་བསྟོན། །མ་རུང་ཚར་གཅོད་རབ་འཛིགས་ལོ་བའི་ཞལ། །རྒྱུན་གསུམ་འབར་བའི་ཕྱག་
 གཡས་རལ་གྱི་འཕྱར། །གཡོན་པ་དག་སྟོག་སྟོང་དང་བདུད་ཞགས་འཛིན། །བསྟན་དག་རྒྱལ་དུ་སྟོགས་པར་
 མཛོད་ལ་བསྟོན། །བཅུ་དྲུག་ལང་ཚོ་ལྡན་པའི་སྤྲོན་མོ་ནི། །མཛོད་པའི་ཕྱག་གཡས་མདའ་དར་མེ་ལོང་
 དང་། །གཡོན་པ་དགོས་འདོད་སྟེར་བའི་འོར་བུ་བསྐྱམས། །སྤྲོན་བཙུན་འབྱུང་གྱི་གཙོ་མོ་མཛོད་ལ་བསྟོན།” ཟེར་
 གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སློབ་ཡུལ་བཙམ་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་དུ་རྩམ་ཞིང་ལོང་པའི་ཞལ་
 ཨམ་གཙོགས་བསྐྱམས་པ། སྤྲོན་གསུམ་ལས་མེ་བཟུམ་སློབ་འབར། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མ་རུངས་པའི་དག་པོ་རྒྱ་
 ཚར་གཅོད་པའི་རལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་དག་པོའི་ཚིན་དམར་པོ་དང་ བཙམ་ཞགས་དག་
 དང་བགོགས་ལ་སྟེབས་པ་བསྐྱམས་ཏེ། དབུ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ལྷགས་ཚོག་དང་ དར་དཀར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་

འཕུར། སྐྱེ་ལུ་དབང་གི་གོ་ཐབ་ཚུ་གསོལ་སྟེ་ ཅུས་མཐའི་རྒྱུད་ལྷགས་ལས་ཀྱང་མཚོ་གསེང་པའི་ ཆིབས་ཏྲ་
 དམར་པོ་གུར་ཆིབས་ཏྲ་ སྟོང་གསུམ་ཅུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པར་
 འགྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

དེ་གི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་མོ་ ལང་ཚོ་བརྒྱུད་གཉིས་ལོན་པ་ ཞལ་འཇུག་
 ལྟ་བའི་ཚོག་མི་ཤེས་པར་ ལམས་གསུམ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་ དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་ལྡན་པ། ལྷག་
 གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་ བསྐྱམས། གཡོན་པར་དབུལ་བ་སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བའི་ རོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྐྱལ་པ་ཡང་སྐྱལ་པོ་ཉ་བྲན་གཡོག་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ཕ་
 ཡིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་མཐོ་ལ་གི་མཐོང་སྣང་།

གཡུས་སྟོའི་མཐའ་མ་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ གྱི་རྒྱབ་)“གྱི་ རང་བཞིན་
 ལྷན་གྲུབ་དོ་རྗེ་བྲག་རིའི་ཕྱོད། །རང་སྣང་མ་འགགས་ཐོགས་མེད་འཆར་བའི་ཞིང་། །སྐྱུན་ཚོགས་འདོད་དགུ་
 འབྱུང་བའི་མཐོ་ལ་ནས། །བཙན་ཚོན་འཁོར་བཙམས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 སྤྱི་སྲུ་ན་གཡུས་ཚོན་གྱི་མགུ་མཐོ་ལ་ཟེར་ས་ལུ་ ཀང་སྟོང་སྟེ་འགྲོལ་ད་ ཅུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་ ༣ དང་ཕྱེད་

ལྷག་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་ཐག་རིང་ནི་འདི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་ ལྷ་
བཙན་མཚོན་པ་ ཡར་མཐོ་ལ་ལུ་ཡོད་པའི་ གནས་ཁང་ལུ་ རོ་མ་འགྲོ་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཨིན་
རུང་ ལྷ་བཙན་མཚོན་པའི་སྐབས་ གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྱུག་ལུ་ ལྷ་ཤིང་སྤོམ་གཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་གི་ཙ་བ་ལུ་
གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

ལོག་ཅི་ན་རྗེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་བྱིས་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་
ངལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་རྩ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གཉེན་ལུ་བཙུགས་ཏེ་
མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤེལ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། ལོག་ཅི་ན་ལྷ་ཁང་དང་ སྤྱི་སྤྱན་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་
དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།

མཐོ་ལ་བཙན་འདི་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཕམ་རྒན་རྒན་ཚུ་གིས་ ག་དེ་སྤེལ་མཚོན་སྤུལ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ ད་ལྟོ་
གཡུས་སློའ་འདི་ནང་གི་ མི་ཚུ་གིས་ བྱངས་སྤེལ་ཚུགས་མི་ཅིག་ག་ཡང་མིན་ཅུག།

དང་སྤུལ་སར་ ལྷ་བཙན་ལུ་དཀར་མཚོན་སྤེལ་མཚོན་ནི་དེ་གིས་ ད་ལྟོ་དང་བཅས་ཀྱི་རོ་བསྐང་ལུ་ཡང་ ལྷ་བཙན་
ལུ་ དཀར་མཚོན་སྤེལ་མཚོན་དོ་ཟེར་སྤེལ་ཨིན་པས། ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་བཙན་ལུ་གསོལ་
མཚོན་སྤུལ་ནི་འདི་ དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་མེད་དེ་འབད་རུང་ དུས་བབ་གི་སྐབས་ འཕྲལ་འཕྲལ་སྤེལ་
སྤེལ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་ རི་བོ་བསང་མཚོན་དང་ ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་མཚོན་ཚུ་སྤུལ་སྤེལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས།
དམིགས་བསལ་གྱི་ལོ་ལྟར་བརྩེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་ ག་ནི་ཡང་ ཞུ་ནིའི་ལུགས་སོལ་ཅིག་མེད་ཟེར་ སྤྱི་སྤྱན་གི་
ཚོགས་པ་ཨུཔ་སེང་གེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དག་རྒྱུན།

ལོག་ཅི་ན་རྗེད་འོག་གི་ཡུལ་ལྷ་འམ་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ མཐོ་ལ་བཙན་ཟེར་ཞུ་མི་འདི་རྒྱང་གཅིག་ཨིན་མས།
འདི་ཡང་ཉེ་མ་ སྤྱ་རོ་རྫོང་ཁག་གི་ལམ་འདི་ས་གནས་སྤྱི་སྤྱན་ལས་བརྒྱུད་དེ་ འགྲོ་དགོ་དོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
བསྐང་དགེ་སློང་གཅིག་ ལོག་ཅི་ན་གཡུས་ཚན་ལས་སྤེལ་ སྤྱ་རོ་ཁ་ཐུག་འགྲོ་བའི་སྐབས་ དགེ་སློང་འདི་ཞག་

གངས་ལྗང་ རྟེན་ཅིག་སྤྱི་མུ་ནའི་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ལུས་སོང་བུ་གོ།

དེ་ལས་ སྤྱི་མུ་ན་ལས་འགྲོ་བའི་སྐབས་ ས་གནས་ཨེག་ཏི་ཟེར་སའི་ཁང་མཐོལ་ནང་ལྟོད་པ་ད་ སྤི་བཟང་གི་
དེམ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཚལ་དགའ་ཏོག་ཏོག་གི་སྐྱུག་ལུ་ སོ་བྱང་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་སྤེལ་མཐོང་ཞེན་ལས་ དེ་ལུ་
སེམས་དགའ་བའི་ཉམས་ཤར་ཏེ་ ས་གནས་འདི་ནང་ར་ལུས་སོཔ་ལས་བརྟེན་ དགོས་ཏོང་འདི་ས་གནས་འདི་
ནང་གི་བདག་སོ་ ལྟ་བཅན་ཅིག་ལུ་འགྱུར་སོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཨིན་པས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ ལ་དེ་གི་མིང་
མཐོལ་ཟེར་སྐབ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ལྟ་བཅན་གྱི་མཚན་ཡང་ མཐོལ་བཅན་ཟེར་བུ་ལྟམ་ཨིན་མས་ཟེར་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་ནི་འདྲུག།

གྲོས་འབྲུལ།

ལོག་ཅི་ནའི་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་བདག་གཞི་བདག་དང་ རྒྱེས་ལྟ་ལུ་ལྟ་བཅན་ཚུ་ལུ་
གསོལ་མཚོད་ཕུལ་སྲོལ་ཡོད་མི་དེ་གི་མཚོད་ལུལ་དང་ རྒྱབས་ལུལ་ཚུ་གི་སྐྱུ་པར་ཅིག་ཡང་མཐོང་ནི་མེད་པའི་
བསྐང་ལས་ ད་རེས་ནངས་པའི་ན་གཞོན་ཚུ་གི་སེམས་ཁར་ཡིད་ཆེས་དང་སློ་གཏད་མེད་མི་ཡང་འདྲུག། དེ་
འབད་མ་ལས་རྒྱེས་ལྟ་ལུ་ལྟ་ལུ་ཡིད་ཆེས་དང་ བཙུ་མཐོང་སྤྲོད་བཅུག་ནི་དོན་ལུ་ ཀ་ཁབ་དང་སོ་བྱང་རེ་
བཞེངས་ཏེ་བཞག་པ་ཅིན་ དེ་ས་སུ་མཐོང་ནི་ཡོད་པ་ལས་ ཡིད་ཆེས་དང་བཙུ་མཐོང་སྤྲོད་བཅུག་ནི་ལུ་ བན་
རྒྱབས་སློམ་ཡོད་པ་ལས་ གཞུང་གིས་རྒྱེས་ལྟ་ལུ་ལྟ་གི་ཀ་ཁབ་དང་སོ་བྱང་བཞེངས་ནི་གི་མ་དངུལ་གྲོགས་རམ་
རེ་གནང་ཚུགས་པ་ཅིན་ ག་ཅི་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ནི་མས་ཟེར་ སྤྱི་མུ་ནའི་ཚོགས་པ་སེང་གེ་དབང་ཕུག་གིས་
ཡང་ལས་ཡང་དུ་གྲོས་འཆར་ཕུམ་ཨིན་པས།

རྒྱུ་བརྟེན་ཡིག་ཆ།

མཐོལ་བཅན་གྱི་གསོལ་ཁ་དབེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

སྤྱི་མུ་ན་གི་ཚོགས་པ་སེང་གེ།

དགོ་གླིང་ཟེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༧)

༡ དཀར་བྲག།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

བདག་གི་མཚན།	གནས་པོ་དཀར་བྲག།
གནས་བདག།	དགོ་གླིང་དཀར་བྲག།
ས་གནས།	དགོ་གླིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།
གཡུས།	གཙང་གླིང་སྤྱི་འོག།
བསྟེན་མི།	ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགོ་གླིང་ཟེད་འོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་དྲུག་ ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་གཙང་གླིང་སྤྱི་འོག་དང་དེ་ལི་ཁ་སྤྱི་འོག་ དགོ་གོན་སྤྱི་ འོག་གསུམ་གྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་ གཞི་བདག་སྟེ་བསྟེན་མི་ཅིག་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དགོ་གླིང་གསང་སྤྲུག་ཚོས་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་ བཞེངས་ནི་གི་ལུང་བསྟན་གནང་མི་ རས་རྒྱུད་དོ་རྗེ་གྲགས་པའི་
སྤྱི་འོག་ཡང་སྤྱིད་ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གཙང་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ མ་འོངས་
ལུང་བསྟན་གནང་མི་ལྟར་དུ་ བཞེངས་བཞེངས་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས། གཙང་མཁན་ཆེན་མཚོག་བོད་
དབྱུས་གཙང་ལས་མར་ ལྷོ་ལོན་ནགས་མོའི་ལྷོངས་ལུ་ཕེབས། དེ་ལས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལུ་ གནས་
མཇལ་བར་ཕེབས་པའི་ཕྱོད་ལམ་ རྒྱབས་ཁྲ་ཟེར་མོའི་ལ་ཟེར་སའི་ལ་རྒྱུད་ལུ་ཕེབས་ཏེ་ གཟིགས་ཞིབ་གནང་
པའི་རྒྱབས་ལུ་ བས་འབྲུག་གསུམ་གནས་ལུ་གཏོར་གནང་སྟེ་སྤྱི་འོག་སྤྱི་འོག་ལུ་ ཡུག་ལུ་མི་ཞལ་སློབ་དཔལ་
འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྤྲུགས་ཀྱིས་གཏད་དེ་དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་ལུག།

བུ་ཚུད་ཀྱིས་ སྤྱི་ལོ་ ཐིམ་ཕུག་ ཏད་ལུང་གི་མདོ་སྤྱད་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ལྷོའི་རྒྱ་འབྲེ་འགོང་པོའི་མཐའ་
དམག་བརྒྱུག་ནིའི་དོན་ལུ། ས་གི་རི་མཐོན་པོ་དེ་ལུ་ དཔལ་ཆེན་དོ་རྗེ་གཞོན་ལུ་སྤྱི་འོག་སྤྱི་འོག་ཅིག་བཅུགས་ཤིག་
ཟེར་སྤྲུག་གི་མཚུབ་མོ་ དགོ་གླིང་དགོན་པའི་རི་དེ་ལུ་བསྟན་ཏེ་ མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གསུངས་གནང་ལུག།

ལུང་བསྟན་དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བརྩམ་སྟེ་ ལུབ་བཅུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྲུང་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འབྱོར་
 པ་ གཙང་མཁན་ཚེན་ཁོ་རའི་དངོས་སྟོབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ དགོ་དགོན་གསང་སྟགས་ཚོས་
 གྲིང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་སྟེ་ སྦྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཚུ་
 སྐྱ་ཚེ་བརྟན་ནི་དང་ སྤོན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་དོན་ལུ་དང་ ལྷག་པར་དུ་ རྩ་རྒྱ་དང་སྤྲ་རྒྱ་ མང་རྒྱ་གསུམ་
 འཛོམས་པའི་སྐྱུག་ལུ་ ལུང་པའི་གཞོན་ཁ་བསྐྱོག་ཐབས་དང་ རྒྱའི་ཁ་གཞོན་ལུ་བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་
 དགོ་གྲིང་མི་སེར་ཡོངས་ཀྱི་གཤེན་གསོན་གྱི་སྐྱབས་ལུ་ས་ཅིག་སྟེ་ གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
 དང་བཅས་པ་སྟེ་ རབ་བྱུང་བཅུ་པ་ རུས་རབས་༡༩ པའི་ནང་ལུ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དགོན་པ་
 དེའི་གནས་བཤམ་ དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་ཟེར་བའི་དགུ་ལྷ་གཉིས་ཡང་ ཉེ་མ་མི་སེར་ལུ་ གཞོན་པ་
 བཀའ་མི་ཅིག་ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ལས་ལྷམ་གིས་ དེ་ཁའི་སྦྲུང་མ་སྟེ་བཀའ་བསྐྱོ་གནང་གནང་མ་ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་
 བེ་འདུག།

དགོ་གྲིང་གསང་སྟགས་ཚོས་གྲིང་ལྷ་ཁང་གི་མཚོང་སྦྲང་།

ལྷ་བཙན་དཀར་བྲག་དང་སྦྲན་མོ།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གནས་པོ་དཀར་བྲག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་། གྱི་རྒྱུབ་) “གྱི། བསྟན་པ་སྐྱེ་བའི་མཐུ་བོ་
ཆེ། རྫོང་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ནི། སྐྱེ་མདོག་གངས་རི་ཞི་ལྷོའི་འཇུག། ཟེ་འོག་བེར་དང་ན་བཟའ་བཟྩོད། འདྲུ་
ལ་དར་དཀར་ཚོད་པན་གསོལ། འིན་ཆེན་ལྷ་ཚོམས་སྐར་ལྷར་འཇུགས། ཕྱག་གཡས་བ་དན་ནམ་མཁར་
འཕྱར། གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་འཛིན། འུས་མཐའི་རླུང་ཤུགས་རྟ་དམར་ཅིབས། འར་འབྲའི་ལྷ་དམར་
རི་སྟེང་དག། སྐྱེ་བའི་དམར་དམར་འཛོ་སྟེག་མ། མདའ་དར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་འཛིན། འག་པོ་ལྷོས་
འཇུགས་བདུད་དམག་སྟོང་། འགས་པ་ནག་པོ་མདའ་ལྷར་འཕེན། འག་སྟོག་རམས་པའི་བྲག་ཤུལ་
ཅན། མདུང་དང་འགས་པ་སྟོག་ལྷར་འཇུག། རྩུ་འཕུལ་སྲིད་གསུམ་སྐད་ཅིག་ཡུད། ལྷུལ་བའི་མཐུ་ལྷན་ལྱེད་
ནམས་ལ། འུལ་འབྱོར་བདག་ཅག་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། མཚོད་བསྟོན་ལས་ཀྱི་གཉེར་གཏང་ན། ལྷོན་ལས་
ནམ་བཞི་སྐྱབ་པ་དང་། འབྲུ་པར་གསང་ཆེན་ཆོས་འཁོར་འདི། གཞོན་ཅིང་འཆོ་བ་ཚར་གཅོད་ལ། འབྲུད་
སྐྱབ་བཟུན་པ་རྒྱས་པར་མཛོད།།” ཟེར་གསོལ་ལ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྐྱེ་
མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་བཟྩོ་
འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྐྱེ་ཚོགས་གསོལ་ཏེ་ དབྱུ་ལུ་དར་དཀར་པོ་གི་ཚོད་པན་དང་ མགྱིན་པ་ལུ་ གཡུ་ཡི་རིན་
ཆེན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་བཟུམ་ལྷ་ཚོམ་གྱིས་བརྒྱན། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་རུ་དར་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་
ལུ་མཚོག་ཐུན་གྱི་དངོས་ལྷུབ་ འབད་མེད་ཆར་རུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བསྐྱེམས་ཞིན་ལས།
རུས་མཐའི་རླུང་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མགྱོགས་པའི་ཆིབས་ རྟ་དམར་པོ་གུར་ཆིབས་ཏེ་ རློང་གསུམ་རུས་ལུ་རྟ་སྐད་
ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྟོར་ནས་ དཔའ་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་གི་སྐྱེ་
མདུན་ལུ་ གསང་བའི་ལུ་མཚོན་ སྐྱེ་མོ་ལང་ཚོ་བརྒྱད་གཉིས་ལོན་པ་ཞལ་འཇུག་ལྷ་བའི་ཚོག་མི་ཤེས་པར་
ལམས་གསུམ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་ དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་ལྷན་པ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་
དང་མེ་ལོང་ དར་ཚོན་སྐྱེ་ལྷ་གིས་བརྒྱན་ཅིང་། གཡོན་པར་དབྱུལ་བ་སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བའི་ལོར་བྱ་བསྐྱེམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ཕྱག་བརྟན་བྲེགས་པའི་དབྱུང་ཚོགས་བསམ་

གྲིས་མི་བྱུང་པའི་ ལྷ་སྐྱ་བདུད་བཙན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་
 ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཞིན་པས།

དཀར་བྲག་གནས་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥) “གྲི་ རྩོན་ཚེ་པརྩ་ཀར་
 དང་། ལྷུབ་པ་བརྒྱད་པའི་སྤྱན་སྲ་སྤྱ། །བསྟན་པ་བསྐྱེད་བའི་ལས་སྒྲངས་བཞིན། །རི་ལྷར་ཞལ་བཞེས་དམ་
 བཞག་བཞིན། །མ་གཤེལ་མ་འདའ་ཕྱིན་ལས་མཛོད། །བར་དུ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་། །ངག་དབང་མཚན་
 འཆང་སྤྱན་སྲ་སྤྱ། །ཚོས་འཁོར་སྐྱོང་བར་ཞལ་བཞེས་བཞིན། ། དམ་ལས་མ་འདའ་ཕྱིན་ལས་མཛོད། །ཐ་མར་
 སྤགས་འཆང་བདག་ཅག་གིས། །མཚོན་བསྟོན་ལས་ཀྱི་གཉེར་གཏད་ན། །ཕྱིན་ལས་རྣམ་བཞི་སྐྱབ་པ་
 དང་། །བསམ་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་པརྩ་འབྱུང་གནས་
 དང་། མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། ཡོངས་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་སོགས་ རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་
 བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་རྩལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་དམ་བཞག་
 མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཞིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱོད་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༣ པར་) “གནས་ལུལ་ཞིང་དང་རྒྱུ་ལོང་ད་
 བརྒྱད་ལ་སོགས། །ཁྱུང་པར་བྲག་དཀར་ཅོ་རྟའི་དབྱིབས་འཆང་བ། །རང་སྤྲོད་དག་པ་འཕྲུལ་གྱི་གཞལ་ཡས་
 བས། །བསྟན་དང་འགོ་ལ་ལེགས་ཚོགས་སྤེལ་བ་དང་། །གང་བཙེལ་ཕྱིན་ལས་གཉེན་པོ་སྦྱབ་པའི་ཆེད།” ཟེར་
 གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྐར་མའི་གཞི་(སྐར་མ་ཇི་)ལས་དགོ་འདུ་ཁ་བྲུག་འགྲོ་སའི་ སྤྱོད་འཁོར་གཞུང་ལམ་བདའ་
 རྟེ་ ཀི་ལི་མི་ཏར་༡༢ གྱི་ས་གནས་སྤང་ལ་ཁ་བཟེར་ས་དང་ དགོ་འདུ་གི་བར་ན་ སྤྱོད་འཁོར་གཞུང་ལམ་གྱི་
 ལྷག་ལུ་ ར་ཞོ་གོ་བྲག་དཀར་མོ་བཟེར་མི་ བྲག་ཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་འདི་ མཐའ་ས་ལུ་ཡོད་པའི་ གནས་པོ་
 དཀར་བྲག་གི་གནས་ཁང་ཨིན་མ་སྟེ་ གཙང་གླིང་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་ སུར་པ་དོ་རྗེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

རྟེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྲོ་ བྱང་པའི་ཚོས་ཡང་དར་བྱབ་ཅིག་མ་སོང་པའི་དུས་སྐབས་ལུ་
 འདི་བསྐྱར་བཙེན་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ མི་ནག་པོ་པའི་ བོན་མཚོད་སྟེ་ གྲུང་བསད་ཞིན་མ་ལས་
 དམར་མཚོད་སྟེ་དྲང་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་ཡོད་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་རྟེ་མ་འབད་བ་ཅིན་
 མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་གནང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་
 པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་པ་གིས་མ་ཚད་
 ས་གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་། ཚོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ གསུངས་གནང་ཞིན་མ་
 ལས་ཚུར་ རྟེ་མ་དམར་མཚོད་འབད་དེ་ བོན་མཚོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཚོད་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་བཞག་
 ཞིན་མ་ལས་ གཏོར་མ་འདི་རྟེ་མ་བཟུམ་སྟེ་ར་བཞེངས་ ཚོགས་རྗེས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྟེ་
 བསྐྱེ་ཞིན་མ་ལས་ དཀར་རྗེས་ཙང་ཙ་སྟེ་ སྤུལ་ནིའི་འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་
 བྱང་པའོད་ གཡུས་སྟོ་འདི་ནང་ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོད་སྟེ་ར་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་
 བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་དགོ་གླིང་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཚོས་སུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་བྲལ་ལ་
 སོགས་པའི་ཚོས་སུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ལྷ་བཙེན་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
 དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། དགོ་གླིང་གསང་སྟགས་ཚོས་གླིང་ལྷ་ཁང་དང་ སྐར་མའི་

གཞིར་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱུན་ཅུ་གསེལ་མཚོན་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག།
ལྷག་པར་ཅུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྐྱོལ་ས་ ཅུས་རྒྱུན་ཅུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསེལ་མཚོན་ཕུལ་ཚུགས་པ་
ཅིན་ རྒྱབ་དང་དཔུང་གཉམ་བཟང་དྲགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དག་རྒྱུན།

དང་ཕུ་པམ་རྒྱན་རྒྱན་ ཨ་རྒྱས་དང་ཨང་རྒྱས་རྒྱ་གིས་ གཏམ་རྒྱུད་སྐབ་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་
གནས་པོ་སྐྱུན་ཆ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་མས། ཁོང་སྐྱུན་ཆ་བཞི་ལས་ རོ་རྒྱན་སྐྱོལ་ཤོས་ར་ མང་འདི་
དག་ལྷ་དང་ དེ་གི་འོག་ དགོ་གྲིང་བཀའ་བྲག་ དེ་གི་འོག་ལུ་ རྩལ་རྒྱུང་བདུད་དང་ དེ་གི་འོག་ ར་ཡེ་བཙན་
ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས། ཁོང་བཞི་པོ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྟོབས་མཁམ་དྲགས་ དམག་འོང་པ་
ཅིན་ དམག་གི་གདོང་ལེན་འབད་ནི་ལུ་མཁམ་དྲགས་ཡོད་པའི་སྐྱོར་ལས་ བོན་མཚོན་རྒྱགསེལ་བའི་སྐྱབས་ལུ་
བོན་ཚོས་ཀྱི་ཚིག་ནང་ལས་ཡང་ དམག་དཔོན་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་མང་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ དམག་ག་ཏེ་
རྒྱབ་ས་ལུ་ དམག་དཔོན་སྟེ་བོན་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ གཙང་གྲིང་སྐྱི་འོག་གི་ ཚོགས་པ་
ཕུར་པ་དོ་རྗེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷག་པར་ཅུ་དགོ་གྲིང་རྗེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཕོ་མོ་ཡོངས་ལུ་ ལྷབས་མ་བདེམ་ག་ཅི་ར་འཕོན་རུང་ དེའི་རྒྱབ་
དཔུང་དང་མགོན་མཚན་ཚུགས་པའི་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་རེ་འདོད་ གཡུས་དེ་ཁར་དག་བྱང་ལྷུང་རེ་འཕོན་རུང་
དེའི་དམག་དཔུང་གི་འགོ་འཁྲིད་པ་ཡང་ དགོ་གྲིང་དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་པ་ཡིན་ཟེར་
སྐབ་སོལ་འདུག། གཡུས་སྐྱོལ་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་རྒྱ་ལུ་ རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྟོན་ག་ཅི་ར་དགོ་རུང་ཐོབ་ཚོག་ཚོག་
སྟེ་ཡོད་ཟེར་ བཤད་སྟོལ་ཡོད་མི་འདི་ ལྷ་བཙན་གྱི་ཕྱག་ལུ་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པའི་ རྒྱ་
མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་ལོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ གནང་མ་ཡིན་ཟེར་སྐབ་ཡིན་མས།

ཐུབ་རྟེན་གྱི་ཡིག་ཆ།

དགེ་སྲིད་དཀར་བླ་དང་བཙན་བླ་གི་གསོལ་ལ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།

ཚུ་ལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགེ་སྲིད་གསང་སྤྲུག་ཚོས་སྲིད་ལྟ་ལང་གི་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་རྒྱུན་པ་ ཀུན་ལེགས་ནམ་རྒྱལ།

གཙང་སྲིད་སྲིད་ལོག་གི་ཚོགས་པ་ཕུར་པ་དོ་ཇེ།

གཤོ་བཟེས་པ་དོ་ཇེ།

༡ དགོ་གླིང་ན་ཡེས་བཙན་བྲག།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན། དགོ་གླིང་ན་ཡེས་བཙན་བྲག།

གནས་བདག། ན་ཡེས་བཙན་བྲག།

ས་གནས། དགོ་གླིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

གཡུས། ན་ཡེས་སྤྱི་འོག།

བསྟེན་མི། རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་དགོ་གླིང་རྗེ་འོག་འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥ ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་
ན་ཡེས་སྤྱི་འོག་མི་རྒྱ་གིས་བསྟེན་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དགོ་གླིང་གསང་སྐྱབས་ཚོས་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་ བཞེངས་ནི་གི་ལུང་བསྟན་གནང་མི་ རས་རྒྱུད་དོ་རྗེ་གྲགས་པའི་
སྤྱི་ཡང་སྤིད་ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ གཙང་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ མ་
འོངས་ལུང་བསྟན་གནང་མི་ལྟར་དུ་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གཙང་མཁན་ཆེན་མཚོག་པོད་དབྱུས་གཙང་ལས་མར་ ལྷོ་མོན་ལུ་ཐེབས་གནང་ དེ་ལས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
ཡུལ་ལུ་ གནས་མཇལ་བར་ཐེབས་པའི་བྱོན་ལམ་ རྒྱབས་ཆ་ཟེམ་ལ་ཟེར་སའི་ ལ་རྒྱུད་ལུ་ཐེབས་ཏེ་ གཟིགས་
ཞིབ་གནང་པའི་རྒྱབས་ལུ་ ནས་འབྲུ་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལུ་གཏོར་གནང་སྟེ་ སྤྱི་མའི་སྤྱི་རྒྱུད་ལུ་ བྱུག་ལུ་མི་
ཞལ་སློབ་ དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་བྲགས་གཏད་དེ་ དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་བྱུག། བྱ་ཚོད་
ཀྱིས་ སྤྱི་གོ། ཐིམ་ཕུག་ ཉད་ལུང་གི་མདོ་བསྐྱུང་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ལྷོ་རྒྱ་འབྲེ་འགོང་པའི་མཐའ་དམག་
རྒྱུག་ཞིའི་དོན་ལུ་ ས་གི་རི་མཐོན་པོ་དེ་ལུ་ དཔལ་ཆེན་དོ་རྗེ་གཞོན་ལུ་སྤྱི་བ་སྟེ་ཅིག་བཅུགས་ཤིག་ཟེར་བྲག་གི་
མཇུབ་མོ་ དགོ་གླིང་དགོན་པའི་རི་དེ་ལུ་བསྟན་ནས་ ཡང་ལས་ཡང་དུ་ མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གསུངས་གནང་
བྱུག། ལུང་བསྟན་དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བརྩམ་སྟེ་ ལུབ་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕུར་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་

འབྱོར་པ་ གཙང་མཁན་ཆེན་ལོ་རའི་དངོས་སློབ་ དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ དགོ་དགོན་གསང་སྤྲུགས་
ཚོས་གྲིང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་སྟེ་ གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་ རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ཅུས་
རབས་ ༡༦ པའི་ནང་ལུ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དགོན་པ་དེའི་གནས་བདག་དཀར་བྲག་དང་
བཙན་བྲག་ཟེར་བའི་དག་ལྷ་གཉིས་ཡང་ཉེ་མ་མི་སེར་ལུ་ གཞོད་པ་བཀའ་མི་ཅིག་ཨིན་རུང་ བྱུལ་ལས་ ལྷོ་
གིས་ དེ་ལའི་སྤང་མ་སྟེ་བཀའ་བསློག་གནང་གནང་མ་ཅིག་ཨིན་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་བཀའ་དག་དེ་ བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥ གྱི་རྒྱབ་) “གྲོ་ གཞོད་ནས་རང་བྱུང་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེས། །དྲི་མེད་ཤེལ་གྱི་གདུལ་བྱ་འགོ་བའི་ཁམས། །སྤྲོ་ཚོགས་དར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
ཚོལ། །མཐའ་ཅིག་བཟུང་བར་དཀར་བ་ཚོད་ལ་བསྟོད། །དོན་དམ་ཚོས་སྤྱི་རང་ལས་མ་གཡོས་བཞེན། །ལྟར་
སྤང་སྟེ་འགྲོའི་རོ་ན་དེགས་པའི་གཟུགས། །འཛིགས་རུང་ཅུས་མཐའི་མེ་ཡི་བྱིན་འཕྲོག་པའི། །གཟི་བཞིན་
མཚུངས་པ་མེད་པ་ཚོད་ལ་བསྟོད། །མཛེས་པའི་རྒྱན་དང་སྲ་བའི་གོ་ཆ་བགོས། །དེ་སྟེང་སྤྲོ་ལྷའི་ཟེ་འོག་ལྷུབ་
གྱོན་གྱིས། །རབ་མཛེས་ལྷ་དབང་གཡུས་ལས་རྒྱལ་བ་ལྟར། །དཔའ་མཚན་དུ་མས་བརྒྱན་པ་ཚོད་ལ་
བསྟོད། །གཡས་པའི་ཕྱག་གིས་མདུང་དམར་འབར་བ་བཟུང། །བར་དུ་གཙོད་པའི་དག་བཞེགས་སྤིང་ཅུ་
ཕུགས། །གཡོན་པར་སྤྲོ་དབང་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ་འཛིན། །ཅི་འདོད་མོད་ལ་སྟེར་བ་ཚོད་ལ་བསྟོད། །ལྟར་
མགྲོགས་ཅུལ་དང་ལྷན་པའི་ཉ་དམར་ལ། །ནོར་བུའི་སྤྲོ་ཚོས་སྤྲོས་པའི་གསེར་སྐྱ་གཏད། །སིལ་སིལ་གཡེར་ག་
བྲག་དུ་འཁྲོལ་བའི་སྟེང་། །བཙུགས་ནས་སྟོང་གསུམ་སྐད་ཅིག་ལྷུལ་ལ་བསྟོད། །སྤིང་གསུམ་ཡིད་དབང་
འགྲུགས་པའི་མེ་ཉོག་མདའ། །དལ་གྱིས་འཕངས་པའི་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མོས། །མདའ་དར་གཏེར་བུམ་འཛིན་
ཞིང་ནམ་གཞར་ཡང་། །པདྨའི་རེག་བྱས་རོམས་མེད་ཚོད་ལ་བསྟོད། །གཞན་ཡང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་ནམ་
འགྲུར་སོགས། །གཅིག་དུ་མ་རེས་ཚོ་འཕྲུལ་སྤྲོ་ཚོགས་སྟོན། །རྩུ་འཕྲུལ་མཐུ་ལྷན་སྟེ་དབྱང་གནམ་སའི་
ཚོན། །མ་ལུས་གང་བ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོད།།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་དུ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཅིགས་པ། ལྷན་
གསུམ་པོ་ ཉ་གཞོད་གི་མེ་བཟུམ་སྟེ་འབར་ དབུ་ལུ་ ལྷགས་གྱི་ཁབ་ཚོག་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་གདུང་

གི་དར་དམར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཚར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ནས། སྤོང་གསུམ་ཡུད་གྱིས་སྐོར་བའི་རྟ་དམར་རྒྱུང་གི་བང་ཅུལ་སེམས་ལྷར་མགྲོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ འགྲིང་སྡེ་བཞུགས་ཡོད་པ། དེའི་མདུན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་མཚོ་སྐྱན་རྒྱལ་མོ་ སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་སྟོན་ཀའི་ལྷ་མོ་ཉ་གང་བཟུམ་ ཞལ་འརྱུམ་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཏེ་ སྐྱུ་ལུ་ན་བཟའ་དར་སྐྱུ་ལྡེའི་བཞེས་སྡེ། དུག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ གཡོན་པར་ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་གང་བའི་གཞོང་པ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུབ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ བཀའ་གཉན་བཅན་དམར་འབྲུམ་སྡེ་དང་ སྤང་སྲིད་དྲེགས་པའི་ལྷ་མོ་སྲིན་གངས་མེད་གྱིས་བསྐོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྡེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྡེ་ཨོན་པས།

བཅན་བྲག་དང་མཚོ་སྐྱན་རྒྱལ་མོ།

དགེ་ལེགས་དགོན་པ།

དམ་བཞག།

བཅན་བྲག་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥ པར་) “གྱི་ སྟོན་ཚེ་པདྨ་ཀར་ ཡིས། །རི་ལྷར་བསྐོ་བའི་ཐ་ཚོག་བཞིན། །ཚོས་དང་རྗེས་སུ་ཕྱིན་ལས་གྱིས། །བདག་ཅག་བསམ་དོན་བསྐྱབ་པར་

མཛོད།།” ཟེར་དེ་སླེ་ཐོན་དོ་བ་བྱུམ་སླེ་སློབ་དཔོན་པ་རྒྱ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་
བར་ བསྐྱེད་པ་དང་དགོན་སྡེ་རྒྱུལ་བཞིན་སློང་མི་ཅིག་སླེ་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སླེ་ཨིན་པས།

བཙན་བྲག་གི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷོ་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥ པར་)“ཀྱི་ ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་
རྣམ་པར་དག་པའི་གདངས། །འགགས་མེད་རོལ་རྩལ་ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་འཕྲུལ། །རང་བཞིན་ལྷོན་གྲུབ་བ་
གམ་བཟེགས་པའི་བྲག །གནས་ཀྱི་ཀ་བ་ཆས་འབྲེའི་གཞུལ་ཡས་ནས། །ལྷ་ཚེན་དགོ་བསྐྱེད་བྲག་བཙན་འཁོར་
དང་བཅས།།” ཟེར་གསལ་དོ་བ་བྱུམ་སླེ་ དགོ་གྲིང་རྗེད་འོག་སླེ་བ་ཆགས་ས་ ས་གནས་ཅན་ཅན་ཟེར་ས་ལས་
ཡར་ལྷ་སླེ་རྒྱུང་སླེ་ ཏུས་ལུན་རྒྱུ་ཚོད་གཅིག་དང་ལྷེད་དེམ་ཅིག་ འགྲོ་དགོ་པའི་ས་ཁང་ལུ་ དགོ་གྲིང་
བཙན་བྲག་གི་གནས་ཁང་ཨིན་སླེ་ བ་ཡེས་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་སླེན་པ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་མས། བ་ཡེས་སྤྱི་
འོག་གི་མི་རྒྱ་གིས་ ལོ་ལྷར་བཞིན་ཏུ་ ལྷམ་༥ པའི་ནང་ གནས་ཁང་ལུ་འགྲོ་ཞིན་མ་ལས་ གསོལ་མཚོད་རེ་
སུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ རང་པའི་ཚོས་ཡང་དར་བྱབ་མ་སོང་པའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་
འདི་བསྐྱེད་བཙན་ལུ་གསོལ་མཚོད་སུལ་སློལ་ཡང་ འཇིག་རྟེན་པ་གིས་ བོན་མཚོད་སླེ་ གྲུང་བསད་ཞིན་མ་
ལས་ དམར་མཚོད་སུལ་སློལ་ཡོད་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱོད་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་

རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་
དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅག་གནང་པ་གིས་མ་ཚད་ ས་གནས་འདི་
གི་མི་ཚུ་ལྟ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་། ཚོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་གསུངས་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་
མཚོད་འབད་དེ་ བོན་མཚོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཚོད་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་བཞག་ཞིན་མ་ལས་ གཏོར་མ་
འདི་ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་ར་བཞེངས་ ཚོགས་རྫས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚངས་སྟེ་བསྟུ་ཞིན་མ་ལས་ དཀར་
རྫས་ཚང་ཚ་སྟེ་ སུལ་ནིའི་འགོ་བཅུགས་གནང་བའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་
གཡུས་སྟོེ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོད་སྟེ་ གསོལ་མཚོད་སུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་
པས།

དག་རྒྱལ།

དང་ཕུ་ བམ་ཀུན་ཀས་ ཨ་ཀས་དང་ཨང་ཀས་ཚུ་གིས་ གཏམ་རྒྱུད་སྐབ་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་
གནས་པོ་སྐྱུན་ཆ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྐྱུན་ཆ་བཞི་ལས་ བོ་ཀུན་སྟོེ་ཤོས་ར་ མང་འདི་
དག་ལྟ་དང་ དེ་གི་འོག་ དག་གླིང་བཀའ་བྲག་ དེ་གི་འོག་ལུ་ ལྷ་པ་བྱུང་བཅུད་དང་ དེ་གི་འོག་ན་ཡེ་བཙན་
ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་བཞིའི་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྟོབས་མཁམ་ཏུག་ དམག་འོང་པ་
ཅིན་ དམག་གི་གཏོང་ལེན་འབད་ནི་ལུ་མཁམ་ཏུག་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ བོན་མཚོད་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་ བོན་
ཚོས་ཀྱི་ཚིག་ནང་ལས་ཡང་ དམག་དཔོན་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་ མང་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ དམག་ག་ཉེ་རྒྱབ་
ས་ལུ་ དམག་དཔོན་སྟེ་བྱོན་དོ་ཡོད་པའི་ ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཆེ་ཉོག་ཉོ་སྟེ་ གཙང་གླིང་སྤྱི་འོག་གི་ ཚོགས་པ་
ཕུར་པ་རྗེ་རྗེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷག་པར་དུ་དག་གླིང་རྗེད་འོག་གི་ མི་སེར་པོ་མོ་ཡོངས་ལུ་བྱ་སྐབས་མ་བདེམ་ ག་ཅི་བཟུམ་རང་འཐོན་རུང་
དེའི་རྒྱབ་དམུང་དང་མགོན་མཚན་ཚུགས་པའི་སྐབས་གནས་ཀྱི་རེ་འདོད་ གཡུས་དེ་ཁར་དག་བྱང་འཕུད་རེ་
འཐོན་རུང་ དེའི་དམག་དམུང་གི་འགོ་འཁྲིད་པ་ཡང་ དག་གླིང་དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་པ་
ཨིན་ཟེར་སྐབས་སྲོལ་འདུག། གཡུས་སྟོེ་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ རྒྱ་ལོར་ཡོངས་སྤྱོད་ག་ཅི་ར་དགོ་རུང་ ཐོབ་

ཚོག་ཚོག་སླེ་ཡོད་ཟེར་བཤད་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་ ལྷ་བཙུན་གྱི་ཕུག་ལུ་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་ནོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་གནང་མ་ཡིན་ཟེར་སྐབ་ཡིན་མས།

གཙོ་བོ་ན་ཡེས་སླི་འོག་དང་ དགོ་སྲིད་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྷན་གྱི་ཚོས་སྲུང་གཏང་པའི་སྐབས་ མགོན་
པོ་ལྷམ་བུ་དང་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྟུལ། ལྷ་བཙུན་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་
མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སླེ་གསོལ་མཚོད་སྟུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། རྣམ་མའི་གཞིར་སྟུན་ཚོགས་དཔལ་རི་དགོན་
པའི་ལྷ་ཁང་དང་ དགོ་སྲིད་གསང་སྟུགས་ཚོས་སྲིད་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆད་པར་སྟུལ་
ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སློབ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོད་
སྟུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཡིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

དགོ་སྲིད་ན་ཡེས་བཙན་བླག་གི་གསོལ་ལ། རྒྱ་ཁ་སློན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

དགོ་སྲིད་གསང་སྟུགས་ཚོས་སྲིད་ལྷ་ཁང་གི་སློབ་དཔོན་བསྐྱང་རྒྱུན་པ། གུན་ལེགས་ནམ་རྒྱལ།

ན་ཡེས་སླི་འོག་གི་ཚོགས་པ་སླེན་པ།

ཚུམ་བུ་བཟུང་པ་རྩོམ་ཞེ།

༣ གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།

གནད་དོན་བརྒྱན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།

གནས་བདག།

གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།/ཇོ་མོ་གངས་སྐྱོན་བྲག་དཀར་གནས་ ཚོ་རིང་མཚེད་
ལྷའི་གྲལ་ལས་ ལྷོར་སྐྱུག་མོ་འདྲུས་མ་ལ་ཆེབས་པ་བཟེང་ཡོད་མི་དེ་གི་ རྣམ་
རྒྱལ་སྤེ་བཅུ་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་མས།

ས་གནས།

སྐར་མའི་གཞིར་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་། (སྐར་མ་ཇི་ལྷ་
ཁང་།) སུམ་རྟོག་སྐྱ་ལ།

བསྐྱེན་མི།

ཧུ་ཁ་རྫོང་ཁག་དག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥ ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་
གཙང་གི་སྤྱི་འོག་དང་དེ་ལི་ལ་སྤྱི་འོག་ དག་དགོན་སྤྱི་འོག་གསུམ་གི་མི་
མེར་ཚུ་གིས་ གཞི་བདག་སྤེ་བསྐྱེན་མི་ཅིག་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐར་མའི་གཞིར་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་། (སྐར་མ་ཇི་ལྷ་ཁང་)

བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་ཚེན་མོ་ ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགོ་མ་ མོན་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཁྱེད་ལྷོན་གྱི་རྣམ་སྤྱུལ་ ཞིང་
གཤེགས་རྒྱལ་ཡུམ་སྐྱ་བགྲེས་སྤྱན་ཚོགས་ཚོས་སྤོན་མཚོག་གིས་ མཐའ་མཚམས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་ གསོན་ཤི་
གཉིས་ཀྱི་སྐབས་གནས་ལུ་ས་ གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་འདི་ཉིད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཤིང་མོ་
སྤང་ལོ་ རང་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༥ ལུ་ ལྷ་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་འགོ་སོང་མ་དདུལ་ཡོངས་ཚོགས་གནང་། ས་
འདུལ་བྱིན་ལྷབས་སོགས་དོར་སྤོབ་ཡོན་ཉན་འོད་ཀྱིས་མཛད་གྲུབ་སྟེ་ རྒྱལ་ཡུམ་སྤྱན་ཚོགས་ཚོས་སྤོན་ཞབས་
ཀྱིས་བཞེངས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

རྣམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གནས་བདག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པའི་རྒྱབ་) “རྗེ་ རོ་རྩེ་བཙུན་མོའི་རྣམ་
རོལ་མ་མོ་ལྟོད། །སྲིད་པར་གནས་ཀྱང་ཉེས་པའི་ར་རིས་བྲལ། །རབ་དཀར་ལྷ་བ་འབུམ་གྱིས་མི་མཚོན་
པའི། །རབ་མཛེས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ལྟོད་ལ་བསྟོད། །སྐྱ་ལ་དར་བཟུང་བའི་ཚེན་ལྷ་མས་བརྒྱན། །འཁོར་བུ་སྤྱུལ་
པའི་བུ་མོ་རིགས་བཞི་དང་། །ལྷ་སྤོན་འབུམ་ཕྱག་ཀྱང་གྱིས་བསྐོར་ལ་བསྟོད།།”ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་
དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་རབ་དུ་དཀར་བའི་ལྷ་བ་འབུམ་གྱིས་འོད་ཕོག་ཕོག་པ་བཟུམ་
ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ལྷ་བའི་ཚོག་མི་ཤེས་པར་སྤྲེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་ སྐྱ་ལུ་དར་བཟུང་བའི་
ཚེ་ལེ་ཤ་གིས་བརྒྱན་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲར། འཁོར་སྤུལ་པའི་བུ་མོ་རིགས་བཞི་དང་ ལྷ་སྤོན་འབུམ་ཕྱག་
གིས་བསྐོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

ངོ་མོ་གངས་སྤོན་བྲག་དཀར་མོའི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣
ཀྱི་རྒྱབ་) “མཐུ་ཚེན་བདུད་འཛེམས་རོ་རྩེ་དང་། །དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱན་སྤྱ་ །ཁས་སྤངས་ཇི་ལྟར་དམ་
བཅའ་བཞིན། །དགོན་གནས་ཡུལ་འཁོར་སྤོང་བར་མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་བདག་འདི་
གིས་ ཉེ་མ་མཐུ་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞབས་དྲུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་ ལྷག་པར་དུ་ སྤམ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་
མཚོའི་སྤྱན་སྤྱ་ ཡུལ་འཁོར་སྤོང་འདི་ཁས་སྤངས་སུལ་ཏེ་ དམ་བཅའ་བཞེས་ཡོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་པས།

གངས་རི་བྱ་དཀར་མོའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱུན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༡ བར་)“རྒྱུ་ ཉི་མ་ལ་ཡི་རི་ལ་
 གནས་བཅས་ཤིང་། །ལྷ་སྐྱེན་ན་རྒྱུང་འབྲུམ་གྱི་གཙོ་མོ་སྟེ། །རྫོ་མོ་གངས་རིའི་རྣ་མོ་འཁོར་དང་བཅས། །སྐྱུན་
 འདྲེན་མཚོན་པའི་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།།” ཟེར་ སྐྱུན་འདྲེན་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སུན་ཚོགས་
 སྲིང་གི་གཞུང་ལམ་ དགོ་འདུ་ལས་མར་འགྲོམ་ད་ས་གནས་གསུམ་མདོ་ཁ་ལས་ཁ་ཡར་བལྟ་སྟེ་ ཏུས་ཡུན་
 ལྷར་མ་ ༣༠ དེ་ཅིག་འགྲོམ་ད་སྟོན་པ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཚོན།

རྫོ་མོ་གངས་སྐྱེན་བྲག་དཀར་འདི་འབད་བ་ཅིན་ གནས་གྱི་བདག་པོ་ཞོར་ལྷ་སྟེ་བཙུན་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ གཞན་
 ལུ་སྐྱེས་རྣ་དང་ཡུལ་རྣ་མཚོན་ནིའི་ ལུགས་སོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཏུས་སྟོན་བཙུན་ཟེར་
 དམིགས་བསལ་སྟེ་ལུ་ནིའི་ ལུགས་སོལ་ཅིག་ ཉི་མ་ལས་རང་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་ སྐྱེས་ལོ་ ༤༧ ལང་མི་
 ཨེལ་བཙན་བྲག་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དགེ་སྲིད་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གི་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་འཕེལ་ལ་སོགས་
པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྲུང་། གནས་བདག་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་སྲུང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། རྣམ་མའི་གཞིར་སྲུབ་ཚོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་
ནང་ལུ་ གསོལ་ཁ་སྲུང་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ ལྷག་པར་དུ་ བྱག་དཀར་མའི་གནས་ནང་ལུ་སྟོན་མི་མཚམས་པ་ཚུ་
གིས་ གསོལ་ཁ་སྲུང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

དགེ་སྲིད་གསང་སྔགས་ཚོས་སྲིད་དགོན་པ་ གདན་ས་བཅག་གནང་མི་ སྤུང་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་
དུས་གསུམ་ལུ་ རང་སོའི་འབྱོར་པ་དང་བསྟན་ཕྱག་ཞབས་ཏོག་ཞུ་མི་ ཆེད་འོག་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ཚུ་ དམ་
ཚོག་ཅོར་བ་མེད་པར་བསྟན་ཐབས་ལུ་སྐབས་དང་དགོན་མཚན་དགོ་པའི་བཀའ་བསྩལ་བཞིན་དུ་ དེའི་དམ་
བཅའ་ལས་མ་འགལ་བར་ ད་ཚུན་རྒྱུང་པར་ལས་མ་གཡོ་བར་ སྐབས་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དགའ་དགའ་སྟོ་
ཞིང་གི་ངང་ལུ་ཡོད་མི་འདི་ གནས་པོ་འདི་གི་མཐུ་དང་རུས་པ་ལས་རྟེན་ཏེ་ཡིན་ཟེར་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་དང་།
གངས་རི་བྱ་དཀར་བྱ་མོ་ཟེར་ ཅོར་ལྷ་ཚོ་རིང་མཚེད་ལུ་ལས་མི་གཡོ་སྐྱང་བཟང་མ་ ཞལ་སེར་པོ་གཅིག་ཡོད་
ཟེར་ མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་བཞིན་ བྱག་འདི་གི་གདོང་ སྟན་ཚོགས་སྲིད་ཁ་སྲུག་ལུ་སྟོར་ཏེ་ཡོད་པ་
ལས་ ད་རེས་ནངས་པ་སྲུབ་ཚོགས་སྲིད་ལུང་སྟོགས་ལུ་ ལོངས་སྟོན་ཚེ་ཞིང་ དེ་གའི་མི་སེར་ཚུ་སྟན་སྲུབ་
ཚོགས་ཏོག་ཏོ་ཡོད་མི་འདི་ གནད་དོན་དེ་ལས་བརྟེན་ཡིན་ཟེར་སྐབས་སྟོལ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

བྱག་དེའི་རི་སྟོར་ར་རྒྱབ་སྟེ་ཐོག་ཚད་རིང་མོ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཁར་ བྱག་དེ་ནང་མཚོ་ཅིག་ཡོད་མི་ལས་ཚུ་ཐོན་ཏེ་ཡོད་
མི་དེ་ སྟན་ཚོགས་སྲིད་གི་དོ་རྟི་ཚུ་ཟེར་མི་དེ་ཡིན་མ་དུ་ ཚུ་དེའི་རྟ་དེ་ཡང་ དེ་ཁ་ལས་ཐོན་མ་མཚད་ སྟན་
ཚོགས་སྲིད་ལུ་སྟོན་མི་ཚུ་གི་འཕྱང་རྒྱ་ཡང་ མང་ཤོས་ཅིག་དེ་ཁ་ལས་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། བྱག་དཀར་
དེ་ནང་ སྲུལ་གནག་པོ་སྟོམ་ཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ སྲུལ་དེ་དེ་ཁའི་གནས་པོ་ཡིན་མ་ལས་ ཅོར་དང་
གཅིག་ཁར་འབྲེལ་བ་འཐབ་སྟེ་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ གཞོད་པ་བཀའ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་
ཡིན་པས། དེ་མ་ཚད་ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ བྱ་ཚོད་ཅིག་ཡང་ གནས་དེ་ནང་འཁོར་ཏེ་ འབྲུམས་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་
ལས་ བྱག་དཀར་གནས་ཀྱི་གནས་བདག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་མཐོང་སྟོལ་མིན་

འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། གནས་དེ་ཁ་འགྲོ་སའི་ལམ་རྒྱ་ཡང་ལེགས་ཤོམ་མེད་པའི་ཁར་ གཡུས་ཁའི་མི་སེར་རྒྱ་
གིས་ ཏུས་བཟང་རྒྱ་ནང་དཀར་མེ་རེ་ཕུལ་བར་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ མོ་རའི་གསོལ་མཚོན་དེ་ རང་སོའི་ལོ་
མཚོན་སྐབས་གཏང་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ གནས་ཁང་ལུ་འགྲོ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ག་ནི་ཡང་
མིན་ལུག། གཡུས་ཚན་དེ་ནང་གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བྱ་དཀར་བྱ་མོའི་གནས་ཟེར་སྐབ་
དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ ཡིག་ཆས་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ རོ་མོ་གངས་སྐྱན་བྲག་དཀར་གནས་ཟེར་ བཙུན་ལོ་མི་དེ་
ཡང་ ཚོ་རིང་མཚོན་ལཱའི་གལ་ལས་ ལྷོར་སྟུག་མོ་འདུས་མ་ལ་ཚིབས་པ་ཟེར་ཡོད་མི་དེ་གི་ རྣམ་སྐུལ་སྟེ་བཙུན་
དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་རྒྱུན་ཡིག་ཆ།

དགེ་སྲིད་དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།
རྒྱ་ལ་སྟོན་ལམ་ཚེན་པོའི་དེབ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགེ་སྲིད་གསང་སྟགས་ཚོས་སྲིད་ལྟ་ཁང་གི་བསྐྱུང་རྒྱུན་པ་ ཀུན་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
ན་ཡེས་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་སྟེན་པ།
ཀུའོ་བགེས་པ་དོ་རྗེ།

༤ དྲེགས་མོ།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན། དྲེགས་མོ།

ས་གནས། སྐྱུར་པ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས། སྐྱུར་པ།

བསྟེན་མི། རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྲིད་རྗེ་དོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥
ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་ སྐྱུར་པ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་གིས་ གཞི་བདག་སྤེ་
བསྟེན་མི་ཅིག་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་མི་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་སྲིད་གསང་སྤྲུགས་ཚོས་སྤྱི་ལྷ་ཁང་གི་
གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཞལ་སློབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པ་མཚུག་བསྐྱུ་ཁམས་དང་ ཏུས་རབས་ ༡༩ པ་འགོ་བརྩམས་ཁམས་ཅིག་ལུ་ གཡུས་
ཚན་འདི་ནང་སྤོད་མི་རྒྱ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ཕྱག་དང་མཚོན་པ་ཕུལ་ཏེ་སྐྱབས་དང་མགོན་ལྷ་ས་དང་། བསོད་
ནམས་བསམ་གསའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྲིད་དགོན་པའི་ཡན་ལག་
སྤེ་ གྲམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་མ་སྤེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
ཚོགས་པ་ པདྨ་ཚེ་རིང་གིས་ངག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤེ་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བརྩམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱུར་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙུན་
དྲེགས་མོ་དང་ སྤོན་སྤེ་ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མོ། ལྷ་རྒྱུས་ཁའི་གཡུས་ཚན་
གྱི་ལྷ་བཙུན་མོ་ལྷ་ཚེན་པོ་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙུན་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཅས་
གཡུས་སློལ་ག་ ༥ གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོན་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལྷ་ས་

དང་། ཤིན་པོའི་དགེལ་དགོ་ཚ་སྐྱབ་ས་ དེ་ལས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྷ་ཁང་
 འདི་ནང་ལུ་སྐུལ་ཕྱིན་ལེན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྔའི་ནང་ལུ་ ཕུག་མཚོད་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་ཕྱིན་
 བཏབ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ ལྷ་ཁང་གཞན་ བཞེངས་
 བཞེངས་པ་ར་མིན་འདུག་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ལྷ་བཙན་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་ཤེགས་མའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡༡ གི་རྒྱབ་) “སྤྱོད་ ཕྱི་ལྷར་དོ་རྩེ་ཆེ་བཙན་དོ་རྩེ་
 བཟག །ནང་ལྷར་སྐྱབ་སྐྱབ་གཞུལ་ཡས་ཁང་། །གསང་བ་ཡེ་ཤེས་འཇའ་མདངས་གསལ། །འཁོར་ཡུག་དགའ་
 བའི་སྤོན་ཚལ་དང་། །སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་དགོན་འདིའི་བདག །ལེགས་བྱས་ཡིག་རིས་བྲིས་འདྲ་བའི། །སྤིད་པའི་ལྷ་མོ་
 ཆེ་མོ་ལྟོད། །སྐྱུ་མདོག་རབ་དཀར་སྟོན་ལྷའི་ཞལ། །ཕྱག་གཡམས་མདའ་དར་མེ་ལོང་འཛིན། །གང་འདོད་དངོས་
 གྲུབ་སྟེར་བའི་བདག །གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་བསྐྱེམས། །དབུལ་འཕོངས་སེལ་མཚན་མ་ལ་”

བསྟོན། །ཚིབས་སུ་བདུད་ཉ་རླུང་གཤོག་ཚིབས། །ཤོང་སྤྲད་སྲབ་མཐུར་སྤྱུལ་རྒྱན་སྤྲུལ། །སྟོང་གསུམ་ཉུལ་ཞིང་
བསྟན་དག་བསྟོལ། །མཐུ་ཚེན་དཔའ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོན། །འདོད་དགུར་བསྐྱར་པའི་རྩུ་འཕུལ་གྱིས། །ཞི་རྒྱས་
དབང་དྲག་ལ་སོགས་ཏེ། །རབ་འབྱམས་ལས་ལ་ཐོགས་པ་མེད། །ཚུལ་ལྡན་མ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོན། །བསྟན་ན་
བརྟེ་གདུངས་མ་བས་ཚེ། །བསྐྱུལ་ན་འཕྲིན་ལས་སློག་བས་མགྲོགས། །བཙེལ་ན་བསམ་དོན་རྒྱུར་འགྲུབ་
པའི། །བཙན་བདུད་སྲས་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོན། །བདག་ཅག་ཡོན་མཚོད་འཁོར་བཙས་གྱི། །བསམ་དོན་མ་ལུས་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ལྷ་སྤྱུ་བདུད་བཙན་སྤྲན་མོ་སོགས། །འཁོར་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་བཙས་ལ་བསྟོན། །སངས་རྒྱས་
བསྟན་པ་བསྐྱུང་བ་དང་། །དེ་འཛིན་སྤྲེས་བུའི་དགོངས་བཞེད་འགྲུབ། །ཡོན་སྦྱར་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་
ཅད། །གཡར་དམ་བཞིན་དུ་འཕྲིན་ལས་མཛོད།།”ཟེར་ །གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ །ལྷ་
བཙན་དེ་གི་སྤྱི་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ །གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ །ཞལ་འཇུམ་པའི་ཉམས་དང་བཙས་པ་སྟེ་
ཕུག་གཡས་པ་ལུ་ །མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ །གཡོན་པ་ལུ་ །མཚོག་མཐུན་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་
དུ་འབེབས་པའི་ །ཡིད་བཞིན་གྱི་མོར་བུ་བསྐྱམས་པ། །མཐུ་དང་ལུས་པ་འབད་བ་ཅིན་ །སྟོང་གསུམ་ཡུད་གྱིས་
སྟོར་པའི་ །བདུད་ཉ་ལ་མདོག་དམར་པོ་ །རླུང་གི་གཤོག་ཅན་གྱར་ །རྒྱལ་པོ་རོལ་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་བཞུགས་ཡོད་
པའི་གྱར། །མཐའ་འཁོར་ལུ་སྤྱི་སྤྱུ་བདུད་བཙན་སྤྲན་མོ་བཙན་དམར་འབུམ་སྟེ་དང་ །སྤང་སྟོན་དྲེགས་པའི་སྤྲུམ་
སྟོན་གངས་མེད་གྱིས་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ །བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་མཉམ་ཨིན་པས།

ལྷ་བཙན་བློ་གཏུག་མོ།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་བློ་གཏུག་མོའི་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་༩) “པར་བརྗོད་ལྷ་བཙན་གྱི་
 བརྗོད་བཙན་གྱི། །རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་བཀའ་གསལ་གཉན་པོ་དང་། །དམ་ཚིག་དོ་རྗེའི་ར་བར་ཁྱོད་ལྷ་གསལ་
 བ། །དལ་ལྡན་མ་གཡེལ་གཡར་དམ་དེ་འཛིན་སྐྱོད་།” ཟེར་དེ་སླེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སླེ་ སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་
 གནས་གྱི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོད་མི་ཅིག་སླེ་
 དམ་བཞག་མཚན་ཡོད་པ་སླེ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་པར་)“ལྗོད་ བཀའ་ཤིས་ལྷན་ཚོགས་དགེ་
ལེགས་རྒྱས་པའི་ཞིང་། །གཙང་ཆབ་ཕོ་མོ་གཡས་གཡོན་འབབས་པའ་མགུལ། །ཉོན་ལྷན་གྲག་རི་བ་གམ་
བཙེགས་པའི་སྟེང་། །ཀར་ཐུང་ལྗོན་པ་གཡུ་ལོ་རྒྱས་པའི་གཡུས། །ལྷན་ཆགས་རྩོམ་བརྩིད་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་
ནས། །སྲིད་པའི་མ་མོ་ཀུན་གྱི་གཙོ་མོ་མཚོག །མ་ཅིག་དྲེགས་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས།” ཟེར་གསལ་དོ་
བཟུམ་སྟེ་གཡུས་ཚན་གྱི་མཐའ་མ་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

ལྷ་བཙན་དྲེགས་མོའི་གནས་ཁང་གི་སྤང་།

གསོལ་མཚོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྲོ་ བླ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་ མ་སོང་པའི་
དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱང་བཙན་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ བོན་མཚོད་སྟེ་ ལེ་རེ་ལུ་ བཀའ་དང་བྱ་རེ་
བསད་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་ཡོད་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྲ་གོང་ལུ་ མི་
དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་ རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
འཛིན་པའི་ རྒྱུ་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ ས་
གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་ ཚོས་བཤད་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་
མཚོད་འབད་དེ་ བོན་མཚོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཚོད་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་བཀོ་བཞག་ཞིན་མ་ལས་ ལོ་
ལྟར་བཞེན་དུ་ལྷ་མོ་ཚོགས་རྒྱབ་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྒྱས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྟེ་
བསྟུ་ མར་དང་དར་ཚོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཙང་ཙ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་
ཚོག་གནང་སྟེ་སྤུལ་ནིའི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་
ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ཚུན་
ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོད་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་
པས།

དག་རྒྱུན།

ལྷུག་པར་དུ་ རང་སོའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་སྤུལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
གྱི་ལོ་ལྟར་གྱི་དུས་ཚོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཚོད་ལེགས་ཞེས་སྟེ་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་གི་མི་དང་ རྟ་ལོར་སེམས་ཙན་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་ཚུ་བར་ཆད་ཀྱི་གཞོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ ཆར་རྒྱ་དུས་
ལུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་ཚུགས་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།
གལ་སྲིད་གསོལ་མཚོད་ལེགས་ཞེས་སྟེ་ དུས་ཚོད་ཁ་ལུ་མ་སྤུལ་ ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་
བཙོག་དང་གྲབ་གྲིབ་ཤོར་སོང་བ་ཅིན་ ཨ་ལུ་རྒྱ་ལུ་ནམ་ཚམ་རེ་སོག་ནི་དང་ ལོ་ཐོག་ལུ་གཞོད་པ། ཕྱི་ཁ་ལས་
རྒྱབ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་སོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་སྐྱེས་པ་གཡུས་ཚན་དང་ བདག་པ་གཡུས་ཚན་ སྲིན་སྟེ་ཁ་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་
སྐྱེས་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷན་པའི་སོགས་པའི་ཚོས་སྐྱེས་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ལྟ་
བཅན་ཡང་གཏོར་གྲུ་ལུ་བཅུ་གས་ཏེ་མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། སྐྱེས་
དགོན་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་རུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

དྲེགས་མོ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་བརྒྱ་ཚེ་རིང་།

༥ འདོད་ཡོན་བཟང་མོ།

གནད་དོན་བརྟན་བཟུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།	འདོད་ཡོན་བཟང་མོ།
ས་གནས།	སྐྱུར་པ་ལྷ་ཁང་།
གཡུས།	སིན་སྡེ་ལ།
བསྟེན་མི།	རྒྱ་ལ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྲིད་རྗེ་ལོག་འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥ ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་ སིན་སྡེ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་ཚུ་དང་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་དེ་ ལས་ སྐྱུར་པ་གཡུས་མཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ཡང་ གཞི་བདག་འདི་བསྟེན་མི་ ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཅུ་མི་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་སྲིད་གསང་སྤྲུག་ཚོས་སྤྱི་ལྷ་ཁང་གི་
གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཞལ་སློབ་ བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་ རུས་རབས་ ༡༧ པ་མཇུག་བསྐྱུ་ཁམས་དང་ རུས་རབས་ ༡༩ པ་འགོ་བརྩམས་ཁམས་ཅིག་ལུ་
གཡུས་ཚན་འདི་ནང་སྡོད་མི་ཚུ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ རྩལ་དང་མཚོན་པ་སྤུལ་ཏེ་སྐབས་དང་མགོན་ལུ་དང་།
བསོད་ནམས་བསག་པའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བཞེངས་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྲིད་དགོན་པའི་ཡན་ལག་
སྡེ་ གྲུམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་མེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
ཚོགས་པ་ པརླ་ཚོ་རིང་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བརྩམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱུར་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་
རྟེགས་མོ་དང་སིན་སྡེ་ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མོ། ལྷ་རྒྱས་ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་
ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ་ཚེན་པོ་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཅས་
གཡུས་སློལ་ག་ ༥ གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ རྩལ་དང་མཚོན་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ས་

དང་། གཞིན་པོའི་དགེལ་དགོ་ཚ་སྐྱབ་ས་ དེ་ལས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཚུ་གར་ལྷ་ཁང་
འདི་ནང་ལུ་སྤུལ་མཁུ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྔའི་ནང་ལུ་ ཕྱག་མཚོད་སྤུལ་ཏེ་གསོལ་མཁུ་
བཏབ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྤྱར་དགོན་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ ལྷ་ཁང་གཞན་ བཞེངས་
བཞེངས་པ་ར་མིན་ལུག་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་འདོད་ཡོན་བཟང་མའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡༡ པར་) “སྟོན་ དོན་དམ་དབྱིངས་
ཡུམ་པག་མའི་རོ་བོ་ནི། སྲིན་འདིར་མོས་རོར་ཅི་འཆར་ལྷ་མའི་གཟུགས། སྟོན་མཛད་ཀུན་གྱི་མ་མོ་ཁྱོད་གཅིག་
ཡུམ། །མཐོང་བས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་སྟོན། །ཁྱོད་སྐྱེ་མཛེས་པས་བསིལ་ཟེར་དཀྱིལ་འཁོར་
བཞིན། ཁྱོད་གསུང་སྟན་པ་རྒྱུད་མང་སྐྱབ་བས་སྟན། ཁྱོད་ཕྱགས་བཅེ་བས་སྤིང་རྗེའི་བྱེ་བས་མཛོད། །དེ་ཕྱིར་
ཡུམ་ཚེན་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པར་བགྱི། །རབ་དཀར་གསེར་གྱི་གདུབ་འཁྲོལ་ཕྱག་གཡམས་ན། །འགོ་བའི་ཕྱ་གཡམ་
འགྲུགས་པའི་མདའ་དར་དང་། །གཡོན་པས་ཚོས་ཉིད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་འཛིན། །རྒྱལ་བསྟན་བྱ་ར་མཛོད་པའི་
མ་མོར་བསྟོད། །མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་ཐམས་ཅད་ཅེ་དགའི་གོགས། །སྤྲིན་ལེགས་མཛེས་སྐྱག་ཐམས་ཅད་
ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར། སྲིད་གསུམ་འདི་ན་ཁྱོད་དང་འགཉན་ལྷེའོ། །ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བས་བཙོལ་བའི་ལས་མཚོད་
ཅིག།”ཟེར་གསོལ་ཁང་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མའི་ སྐྱེ་མདོག་
འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་
མཚོག་མཐུན་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འགྲུགས་པའི་ མདའ་དར་བསྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་ ཚོས་ཉིད་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་ ས་སྐྱུག་གུ་ལུ་རྒྱལ་པོ་རོལ་པའི་སྐྱབས་ཀྱིས་ བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུང་
འཁོར་བ་འབད་བ་ཅིན་ལྷ་སྐྱེ་བདུད་བཙན་སྟན་མོ་བཙན་དམར་འབུམ་སྟེ་དང་ སྤྱང་སྲིད་དེགས་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་
གངས་མེད་ཀྱིས་བསྟོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་མཁུ་ཨིན་པས།

གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མིའི་སྐྱ་པར།

དམ་བཞག།

ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མིའི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ ༤ པར་) “རྗེ་
 སྲོན་ཚེ་བྱང་རྒྱལ་ཤིང་དྲུང་དུ། །བཙམ་ལྡན་སྐབ་པས་བཀའ་བསྐོས་བཞིན། །ལས་བླངས་དམ་བཙའ་མ་གཡེལ་
 བར། །དེང་འདིར་བཅེ་བའི་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་། །ལྡོ་བའི་སྒྲིགས་མའི་ཡང་མཐའ་འདིར། །བསྟན་གཉིས་ཉི་ཟླ་
 ལུབ་ལ་ཁད། །དེ་ཕྱིར་པད་ཚལ་ལྷུང་ལ་གྱིས། །གཙུག་ལག་གསལ་བའི་གདངས་ལྷུངས་དང་།” ཟེར་དེ་སྟེ་
 ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལུབ་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་
 དགོན་སྟེ་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཚོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་
 ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲི་རྒྱབ་
)“རྒྱུ་ སྤྱན་ཚོགས་འདོད་ཡོན་དཔལ་
 འབྱོར་རྒྱས་པའི་ཚོ། །ལྷ་ཡི་ཞིང་ཁམས་
 དངོས་སུ་འཕོས་འདྲ་བའི། །བལྟ་ན་སྤྱད་
 དང་དབྱེ་བ་མ་མཚེས་པའི། །རིན་ཆེན་ཞལ་
 ཡས་ཁང་གི་སྤྱན་པོའི་དཔོན། །སྟོང་པ་
 ཡུམ་གྱི་དོ་བོ་ཕག་མོའི་ཚུལ། །སྲིན་སྲེའི་
 འདོད་ཡོན་བཟང་མོ་མཛེས་སྤྱད་མ། །བལྟ་
 བས་ཚོག་ཤེས་མེད་པའི་འཁོར་གྱིས་
 བསྐྱོར།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ས་གནས་ སྲིན་སྲེ་
 ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྱད་ལུ་ རོ་ཕུང་སྟོམ་
 ཅིག་ཡོད་མི་ གཞི་བདག་གི་གནས་ཁང་
 ཨིན་སྟེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་
 པརྩ་ཚེ་རིང་གིས་བཤད་པ་མས།

གཞི་བདག་ཨམ་གི་གནས་ཁང་།

གསོལ་མཚོན།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་ མ་སོང་པའི་
 ཏུས་སྐབས་ལུ་ འདི་བསྐྱང་བཅོན་ལུ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་སོལ་ཡང་ བོན་མཚོན་སྟེ་ ལོ་རེ་ལུ་ ཕག་པ་དང་བྱ་རེ་
 བསད་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཚོན་སྟེ་འདྲ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་སོལ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ མི་ལོ་༡༠
 དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱོད་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་ སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་
 བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ སྐྱེས་ཚེན་དམ་པ་བླམ་རིན་པོ་ཆེ་མང་རབས་ཅིག་ ས་

གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅག་གནང་ ས་གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་
ཚོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ གསུངས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་མཚོད་འབད་དེ་ བོན་མཚོད་ཀྱི་
ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཚོད་སོལ་ཡོད་མི་འདི་ བཀོ་བཞག་ཞིན་མ་ལས། ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་ཚོགས་
རྒྱབ་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྫས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚངས་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཚེལ་
ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྫས་ཅང་ཅ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྟེ་སྟེ་ལུ་ནི་
འགོ་བཅུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་རན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་དགའ་དགའ་སྲིད་སྲིད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་
འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོད་སྟེ་གསོལ་མཚོད་སྟེ་སྟེ་ལུ་སོལ་ དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་
བཤད་པ་ཨིན་པས།

དག་རྒྱུན།

ལྷུག་པར་དུ་ རང་སེའི་དད་དང་སོས་གྲས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྐྱེས་སུ་ལྷ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
གྱི་ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་ཚོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཚོད་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་སྟེ་ལུ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་གི་མི་དང་རྟོ་ལོ་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ རྒྱན་རན་བར་ཆད་ཀྱི་གཞོན་པ་ག་ཡང་མེད་པར་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་
འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། བྱ་བ་ལམ་འགོ་གྲུབ་ཚུགས་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།
གལ་སྲིད་གསོལ་མཚོད་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་ དུས་ཚོད་ཁ་ལུ་མ་སྟེལ་ ལྷ་བཅོན་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ གཅང་
བཅོག་དང་གྲབ་གྲིབ་རེ་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ཚུ་ལུ་ནམ་ཚམ་རེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཕོག་གྲུ་གཞོན་རྒྱན་ཕོག་
ནི་ ཕྱི་ཁ་ལས་སྐྱབ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་ ཕོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

བདག་པ་སྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཆེ་རིང་།

༤ བོ་ལྷ་ཚེན་པོ་ལྷུང་གི་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།

གནད་དོན་བརྟན་བཟུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བོ་ལྷ་ཚེན་པོ་ལྷུང་གི་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།

ས་གནས།

སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ལྷུང་རྒྱས་ཁ།

བསྐྱེན་མི།

ལྷ་ཁང་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྲིད་ཆེད་འོག་ལུ་སྤྱི་འོག་ལྷ་ཡོད་ས་
ལས་གཙོ་བོ་ལྷུང་རྒྱས་ཁ་སྤྱི་འོག་དང་དེ་ལས་སྐྱུར་པ་གཡུས་ཚན་ རི་ལི་ཁ་
སྤྱི་འོག་ དགེ་བཅོན་སྤྱི་འོག་གསུམ་གྱི་མི་སེར་ལྷ་གིས་གཞི་བདག་སྐྱེ་བསྐྱེན་མི་
ཅིག་ཨོན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གནད་ས་འདི་ བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པ་མཇུག་བསྐྱུ་ཁམས་
དང་ ཏུས་རབས་ ༡༨ པ་འགོ་བཙུགས་ཁམས་ཅིག་ལུ་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་སྤོད་མི་ཚུ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་
ལུ་ རྒྱལ་དང་མཚོན་པ་སྐྱུ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་། བསོད་ནམས་བསམ་གསལ་འཛེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་
བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྲིད་དགོན་པའི་ཡན་ལག་སྐྱེ་ ལྷམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཨོན་མས་སྐྱེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་ བརྒྱ་ཚེ་རིང་གིས་རག་རྒྱུན་གྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་
སྐྱུར་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙུན་དེགས་མོ་དང་ སྤོན་སྤེ་ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་
མོ། ལྷུང་རྒྱས་ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་ ལྷ་བཙུན་པོ་ལྷ་ཚེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ ལྷ་
བཙུན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཙུན་ གཡུས་སྐོ་ཁག་ ༥ གི་ མི་སེར་ལྷ་གིས་ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་དང་མཚོན་
པ་སྐྱུ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་། གཞི་བོ་པའི་དགེ་སྐྱེ་དགེ་ཚུ་སྐྱབས་ དེ་ལས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལུ་

གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྟ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ཕུལ་ཕྱིན་ཅེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྔའི་ནང་
ལུ་ ཕུག་མཚོད་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་ཕྱིན་བཟབ་སའི་རྟེན་ཅེར་རུང་ ཉེ་མ་ལས་སྤྱིར་དགོན་ལྟ་ཁང་རྒྱུང་ཚིག་ལ་
གཏོགས་ ལྟ་ཁང་གཞན་བཞེངས་བཞེངས་པ་ར་མིན་འདུག་ཅེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕུག་མཚོན།

པོ་ལྟ་ཚེན་པའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་། གྱི་རྒྱབ་) “གྱི་ གནས་འདིར་སྐྱོད་བའི་ལྟ་ཚེན་
པོ། སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་གཟི་བཟིང་ཅན། ཕུག་གཡུས་བ་དན་དཀར་པོ་བསྐྱམས། གཡེན་པ་ཡིད་བཞིན་ལོར་
བྱུ་འཛིན། ཆིབས་སུ་ཅང་ཤེས་སྟེང་ལ་ཆིབས། རྒྱུང་ལྟར་མགོགས་པའི་དཔའ་བོ་ལྟོད། ཉམས་པའི་གཤེད་དུ་
མངགས་པའི་ཚོ། ཁམས་གསུམ་དབང་འདུས་མཛད་ལ་བསྟོད། དམ་ཚིག་ལྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། མགོན་
སྐྱབས་ལྟོད་ལ་རས་སྟོས་བཅས། དཀར་ཕོགས་སྐྱོད་བའི་དབྱ་ལྟ་ཚེ། ། དགྲེས་པའི་འཇུག་མདངས་བཅས་ལ་
བསྟོད། གཞན་ཡང་ལྟ་སྐྱེ་བའདུད་བཅོན་དང་། གཞོན་སྤྱིན་ས་བདག་སྤྱོད་མོར་བཅས། བདག་འཛིན་རུང་
ཀུན་སྤངས་ནས། བྱམས་སྐྱོངས་སྟོང་གོགས་མཛད་ལ་བསྟོད། དེ་ལྟར་ལྟོད་ལ་བསྟོད་པའི་མཐུས། མི་མཐུན་
རྒྱན་རྣམས་ཞི་བ་དང་། དཀར་རྒྱུད་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པའི། བསམ་དོན་ཚོས་བཞིན་འགྲུབ་པར་
མཛོད།།”ཅེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བརྩམ་སྟེ་ ཡུལ་བཅོན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་
རི་བརྩམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་ ཟེ་ལོག་གི་བེར་དང་ དར་སྐྱ་
ཚོགས་གྱིས་གསོལ་ཏེ་ ཕུག་གཡུས་པ་ལུ་རུ་དར་གནས་ལུ་འཕྱུར། གཡེན་པ་ལུ་མཚོག་ཕུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་
འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་བསྐྱམས་ཞེན་མ་ལས། དུས་མཐའི་རྒྱུད་ལྷགས་ལས་
ཀྱང་མགོགས་པའི་ཆིབས་ ཉ་དམར་པོ་གྱུར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ལུ་རྒྱན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་
དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྟན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ལྟ་སྐྱེ་བའདུད་བཅོན་
དང་ གཞོན་སྤྱིན་ས་བདག་སྤྱོད་མོ་སོགས་ འཁོར་དང་བཅས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་
ཡོད་པ་སྟེ་ མཛོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷ་ཚེན་པོ་ལྷང་ཁྱི་བཀའ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་པར།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་བཀའ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་ གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༣) “ཀྱི་
 རྩོན་ཚེ་ཨོ་རྒྱན་པ་རྣམ་དང་། །མཐུ་ཚེན་བདུད་འཛོམས་རྩོ་རྩེ་ཡིས། །སྐྱུན་སྤར་ཞལ་བཞེས་བྲན་མཛོད་ལ། །སངས་
 རྒྱུ་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བར་མཛོད། །བར་དུ་དག་དབང་ཚོས་རྒྱལ་དང་། །སྐྱུ་བ་བརྒྱད་གོང་མ་རིམ་བྱོན་
 སོགས། །དབྱེས་པའི་མཚོད་པ་རབ་སྐྱུལ་བས། །ཐུ་ཚོག་གཉེན་པོ་བྲན་པར་མཛོད། །དེ་ལྟར་སྐྱུགས་འཆང་
 བདག་ཅག་གིས། །མཚོད་ཅིང་བསྐྱུབས་པའི་དུས་འདི་ལ། །མི་སྐྱུགས་ལོར་ཀྱི་སྐྱུང་མར་མཛོད། །འཕྲིན་ལས་
 གཉེན་པོ་བསྐྱུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་ རྩོ་བ་དཔོན་པ་རྣམ་འབྱུང་གནས་དང་། མཐུ་ཚེན་

བདུད་འཛོམས་དོ་རྗེ། དག་དབང་ཚོས་རྒྱལ་སོགས་ རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་
མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས་གཞི་.

གཞི་བདག་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “ཀྱི་ བཀྲ་ཤིས་
གཡང་ཆགས་སྤྱན་ཚོགས་ལོར་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལྟར། །འབྲོར་ལྷན་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ཡུལ་ཕྱོགས་འདིར། །ཚོས་དབྱིངས་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་རང་མདངས་ལས། །འགགས་མེད་རིག་པའི་རྩལ་ཤར་ཡོངས་སྤྱི་ཚུལ། །གང་འདུལ་སྤྱུལ་
པའི་འགོ་བའི་སྐར་སྐར་བའི། །གཞི་བདག་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་གནས་འདིར་གཤེགས། །འགོ་ལོང་མེད་ཀྱང་འགོ་
བའི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ། །ལྷ་སྤྱུ་བདུད་བཙུན་གཞོན་སྤྱོད་ས་བདག་དང་། །སྤྱོད་མོ་འབུམ་སྡེའི་འཁོར་བཙས་མགོན་
རིག་ཀུན། །དམ་ཚིག་དབང་གིས་དད་པའི་སྤྱན་འབྲེན་གྱིས། །ལྷ་སྤྱོད་དཔུང་བཙས་ལྷུང་དུ་བྱོན་ནས་
ཀྱང་། །རང་རང་དབྱེས་པའི་གདན་ལ་བཞེན་པར་བཞུགས།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷུང་རྒྱས་འདི་གཡུས་

ཚན་གྱི་ཞིང་སའི་སྐྱུག་ལུ་ ཅན་དན་གྱི་ཤིང་སྤོང་སྤོམ་གཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་འདི་ གཞི་བདག་གི་གནས་ཁང་
ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོན།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ ནང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེམ་སྟེ་ མ་སོང་པའི་
དུས་སྐབས་ལུ་ འདི་བསྐྱང་བཅོན་ལུ་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ བོན་མཚོན་སྟེ་ ལོ་རེ་ལུ་ བཀའ་དང་བྱ་
རེ་བསད་ཞིན་མ་ལས་དམར་མཚོན་སྟེ་དང་སྟེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་སོང་སྟེ་སྤོང་ལུག།

ཨིན་རུང་ མི་ལོ་ ༡༠ དང་ ༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱོད་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་ རྒྱབས་རྗེ་
རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ རྒྱལ་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ས་
གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ ས་གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ ཚོས་
བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་གསུངས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་བོན་མཚོན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་སྟེ་ སེམས་ཅན་དམར་
བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནིའི་ལུགས་སྲོལ་ དར་བྱབ་སྤོང་སོང་ཡོད་མི་འདི་བཀོ་
བཞག་ཞིན་མ་ལས། ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་ཚོགས་བརྒྱ་བཟེ་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྫས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་
རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཚོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྫས་ཅང་ཅ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་
སྤུལ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྟེ་སྤུལ་ནིའི་ འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉེ་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ཆར་ཚུ་
དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མ་བྱུང་
པར་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ཚུ་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཀྱི་ངང་ལུ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་སྟོན་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་
ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོན་དཀར་མཚོན་སྟེ་སྤུལ་སྲོལ་ དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེམ་སྟེ་འགྱུ་
དེས་བཟེ་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ཕན་གཞོན་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་རྒྱུན།

ལྷག་པར་དུ་ རང་སོའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་སྤུལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
གྱི་ལོ་ལྟར་གྱི་དུས་ཚོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཚོན་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་

འདི་ནང་གི་མི་དང་རྟོག་མེད་མེད་ཅན་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་ལྡན་བར་ཆད་གྱི་གཞོན་པ་ག་ཡང་མེད་པར་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་
འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། བྱ་བ་ལམ་འགོ་ལེགས་ཞིམ་འོང་ནི་ཡིན་མས།
གལ་སྲིད་གསོལ་མཚོན་ལེགས་ཞིམ་སླེ་ དུས་ཚོད་ཁ་ལུ་མ་ཕུལ། ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་
བཙོག་དང་གྲབ་གྲིབ་རེ་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ལུ་ནམ་ཚམ་རེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཐོག་གུ་ལུ་གཞོན་རྒྱུན་ཕོག་ནི་
ཕྱི་ཁ་ལས་སྐབ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་ཕོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱུ་ལྡན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཚེ་རིང་།

། བདག་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།

ས་གནས།

སྐྱེད་པ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

བདག་ཡུལ།

བསྟེན་མི།

དགེ་སྲིད་མེད་འོག་འོག་གི་སྤྱི་འོག་ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
མི་ཚུ་གིས་བསྟེན་མ་ཡིན་མས། ལ་ལུ་ཅིག་སྲིད་སྲེ་ཁ་དང་སྐྱེད་པ་གཡུས་ཚན་
གྱི་མི་སེར་དག་པ་ཅིག་གིས་ཡང་གཞི་བདག་འདི་བསྟེན་མི་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐྱེད་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་མི་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་སྲིད་གསང་སྤྲུགས་ཚོས་སྲིད་ལྷ་ཁང་གི་
གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཞལ་སློབ་ བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པ་མཇུག་བསྐྱེད་ཁམས་དང་ ཏུས་རབས་༡༨ པ་འགོ་བཅུགས་ཁམས་ཅིག་ལུ་
གཡུས་ཚན་འདི་ནང་སྟོན་མི་ཚུ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོན་པ་སྤུལ་ཏེ་སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་།
བསོད་ནམས་བསག་པའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྲིད་དགོན་པའི་ཡན་
ལག་སྲེ་ གྲམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་སྲེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
ཚོགས་པ་ པརྗེ་ཚོ་རིང་གིས་དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྲེ་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱེད་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་
འཇགས་མོ་དང་ སྲིད་སྲེ་ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མོ། ལྷ་རྒྱུས་ཁའི་གཡུས་ཚན་
གྱི་ལྷ་བཙན་མོ་ལྷ་ཚེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཅས་
གཡུས་སློལ་གྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོན་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་

དང་། གཤམ་པོའི་དགེའུ་དགེ་ཕ་སྐྱབ་ས་ དེ་ལས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཚུ་གར་ ལྷ་
ཁང་འདི་ནང་ལུ་སྤུལ་ཐ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚོན་ཁག་ལྟའི་ནང་ལུ་ ཕྱག་མཚོད་སྤུལ་ཏེ་གསོལ་ཐ་
བཏབ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྐྱུར་དགོན་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་ཅིག་མ་གཏོགས་ གཤམ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་
བཞེངས་པ་ར་མིན་འདུག་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚོན།

གཞི་བདག་གི་བཀའ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡༡ པར་) “རྒྱུ་ ཚོས་སྐྱེ་འགྲུར་
མེད་ཐིག་ལའི་ཚུལ། །སྐྱ་ཚོགས་ཚུ་ལྟའི་གར་བཞིན་དུ། །ཅི་གར་འཆར་བའི་གཞི་བདག་ལྟོད། །སྤྲེའ་མཐོང་
བས་བདག་གིས་བསྟོད། །ལྟོད་སྐྱེ་མཛེས་པ་བསེལ་ཟེར་ཅན། །འཇུམ་པའི་རྒྱབས་ཀྱི་རི་བོང་བཀ། །ལང་ཚོའི་ཆ་
ཤས་ཀུན་རྫོགས་པའི། །འགྲན་ལྷ་མེད་པས་ཡིད་དབང་འཕྲོག། །སྐལ་ལྷན་ཚོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་བདར། །ཕྱག་
གཡས་བ་དན་བསྟོད་ཅམ་གྱིས། །ཚོས་སྟོད་བཅུ་པོ་ངང་གིས་འཕེལ། །འག་པོ་བདུད་ཀྱི་སྤེ་རྣམས་
འཛོམས། །གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བསྐྱམས་ཤིང་། །སྐྱབ་པོའི་རེ་སྟོང་འདོད་བཞིན་དུ། །འབད་མེད་ཚོལ་བར་
མཛོད་པ་ཡིས། །དབུལ་ཕོངས་སེལ་བའི་མཐུ་ལྷན་བསྐྱུགས། །དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་བཟུང་ཚོ། །མཚོད་བསྟོད་
ལས་ལ་དགེས་བཞིན་བར། །ཡོན་མཚོད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིས། །བསམ་དོན་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛོད།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་གཞི་བདག་དེ་གི་ སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ ལྟོད་
སྐྱེ་མཛེས་པ་བསེལ་ཟེར་ཅན་ཟེར་ ལྷ་མཁའའི་རྒྱལ་བཟུམ་ དཀར་པོའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་སྤེ་ཡོད་པའི་གུར་
ཞལ་འཇུམ་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྤེ་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ བ་དན་གཞན་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ དབུལ་བ་
སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ ལོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། འཁོར་བཅུན་མོ་
སྤེ་དང་བཅས་པ་ ལྷ་སྟོན་མངག་གཞུག་གཡོག་འཁོར་སྤེ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤེ་ མཛོད་རྟོགས་
དང་བསྟོད་པའི་ཚོག་ནང་ལས་ འཕྲོན་ནི་འདུག།

བདག་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་དང་སྐྱེ་མཉེ་སྐྱེ་པར།

དམ་བཞག།

བདག་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆའི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
 ༡ ཀྱི་རྒྱུ་བ་) “སྔོན་ཚེ་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་དང་། །ངག་དབང་འབྲུག་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། །བསྟན་དང་དེ་འཛིན་སྐྱོང་
 བའི་ཕྱིར། །དོ་རྗེ་དམ་ཚིག་སྤྱི་པོར་སྤྱིན། །མཐའ་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། །གསོལ་མཚོད་ལས་ཀྱི་
 གཉེར་གཏད་དེ། །བདག་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་ཀྱི། །མི་ཕྱུགས་ལོར་གྱི་བསྐྱེད་མར་བསྐློས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་
 མི་བསྐྱེད་བའི། །དམ་བཅའ་གཉན་པོ་འདི་ཉིད་ལས། །སྐྱེད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འདའ་བར། །ཡན་བདེར་སྤྱིན་པའི་
 འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ སྔོན་ཚེ་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་དང་ བར་དུ་ངག་དབང་འབྲུག་པ་
 ཡབ་སྲས་ མཐའ་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་
 པ་དང་དགོན་སྡེ་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྤྱོད་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ ༩ པར) “རྒྱུ་ ཚོས་དབྱིངས་འགྲུང་
 མེད་མཐའ་བུལ་ཚེན་པོའི་གཤིས། །མདངས་གསལ་མ་འགགས་ཅིང་ཡང་བརྗེ་བའི་འཕྲུལ། །སྤྲོ་ཚོགས་ཐབས་
 གྱིས་སྲིད་པའི་སྐྱར་སྐྱར་བའི། །ལྷ་ཚེན་
 བཟ་ཤིས་དར་རྒྱལ་ཡུམ་སྲས་
 བཅས། །སྤྲོ་སྤོངས་ཚང་ཚོང་དོ་བའི་
 སྤྲུག་ཚེན་ནས། །དབྱེས་པའི་འཇུག་
 ཞལ་བལྟ་ བས་མི་དོམས་
 པར། །མཐུན་ཇུས་ཚོགས་པའི་གནས་
 མཚོག་ཚེན་པོར་འདིར།།”ཟེར་འཕྲོན་དོ་
 བཟུམ་སྟེ་གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྲུག་ལུ་
 ཆགས་ཏེ་འདུག།

བཟ་ཤིས་དར་རྒྱལ་གྱི་གནས་ཁང་།

གསོལ་མཚོན།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ ནང་པའི་ཚོས་གྱི་བསྟན་པ་དར་བྱུང་ཚུ་སྟེ་ མ་སོང་པའི་
 དུས་སྐབས་ལུ་ འདི་བསྐྱང་བཅོན་ལུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ བོན་མཚོན་སྟེ་ ལོ་རེ་ལུ་ སྤགས་དང་བྱ་རེ་
 བསད་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཚོན་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱུང་སོང་ཅུག། ཨིན་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱི་
 གོང་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་ རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ རྒྱལ་ཚེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ཏེ་ ཞབས་གྱིས་
 བཅགས་གནང་། ས་གནས་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ ཚོས་བཤད་གྱི་རིམ་པ་ཚུ་གནང་
 ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་བོན་མཚོན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་སྟེ་ སེམས་ཅན་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ལུ་
 གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཞིའི་ལུགས་སྲོལ་དར་བྱུང་སོང་ཡོད་མི་འདི་ བཀག་ཆ་འབད་ཅུག། ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་

ཚོགས་རྒྱུ་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྒྱས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྟེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་
ཚོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཙང་ཙ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་འགོ་བཙུགས་
གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་
རྐྱེན་རྐྱེན་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མ་བྱུང་པར་ གཡུས་སྟོ་འདི་ནད་གི་མི་སེར་ཚུ་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཀྱི་རང་ལུ་ཡོད་པ་
མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ནད་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྟོ་འདི་ནད་ ལྷ་ལུ་གསོལ་མཚོད་དཀར་མཚོད་སྟེ་སྤུལ་སྟོལ་
དར་བྱུང་བ་རྒྱ་ཆེས་སྟེ་འགྲོ་དེས་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ལྷ་ག་པར་དུ་ རང་སོའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྟོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་སྤུལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
ཀྱི་ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་ཚོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཚོད་ལེགས་ཞེས་སྟེ་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྟོ་
འདི་ནད་གི་མི་དང་རྟོན་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ རྐྱེན་རྐྱེན་བར་ཆད་ཀྱི་གཞོན་པ་ག་ཡང་མེད་པར་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་
འབབ།ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས།བྱ་བ་ལམ་འགོ་ལེགས་ཤོམ་འོང་ནི་ཨིན་པས།

ག་དེམ་ཅིག་སྟེ་ དུས་ཚོད་ལུ་གསོལ་མཚོད་མ་སྤུལ། ལྷ་བཙན་གྱི་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་བཙོག་དང་གྲིབ་ཞུགས་
པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ལུ་ནམ་ཚམས་མེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཕོག་གུ་ལུ་གཞོན་རྐྱེན་ཕོག་ནི་ ཕྱི་ཁ་ལས་སྤྲོབ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་
ཕོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཚེ་རིང་།

༡ བཀ་ཚེན།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཀ་ཚེན།

ས་གནས།

བདག་ཡུལ།

གཡུས།

ལུང་རྒྱས་ལ།

བསྟེན་མི།

ལྷ་ལ་རྫོང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྲིད་རྗེ་འོག་ལུ་སྤྱི་འོག་ལུ་ཡོད་ས་
ལས་ གཙོ་བོ་ལུང་རྒྱས་ལ་སྤྱི་འོག་ བདག་ཡུལ་གྱི་མི་སེར་རྒྱ་གིས་ གཞི་
བདག་སྤེ་བསྟེན་མི་ཅིག་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༤གི་རྒྱབ་) “གྲྀ་ ཡུལ་གཅིག་ལྷ་
ངན་མེད་པའི་ཕ་རོལ་ན། ཁམད་འ་ན་ཁག་མཚོ་སུ་ན་ཟངས་བྲག་བཙུགས། ཁི་རོ་རྟ་རོ་མང་པོ་བཅའ་དུ་
བཀམ། ཁི་ཁག་རྟ་ཁག་དུ་མ་མཚོ་རུ་འབྱེལ། འཁོར་ཡུག་ཟངས་རི་འཕྲེང་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར། ཁབེ་
མཁར་སྐྱུག་པོ་མཚོང་གི་བ་གམ་ཅན། ཁྲོད་པ་བཙུགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཆེན་པོ་ནས། ཁོས་སྤྱོདས་བཀ་ཚེན་
ལུ་སྤེ་ག་ཞེགས་སུ་གསོལ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ལྷ་བཙན་བསྟེན་མི་རང་སོའི་བྱིམ་ནང་ གཡུབ་ཐོག་
ལུ་སྤེ་ ག་གིས་ཡང་མཐོང་མ་སྤེ་ མཚོད་སོལ་ཡོད་པ་སྤེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

བཀ་ཚེན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༣ གི་རྒྱབ་) “རྒྱུ་ བཀ་ཚེན་ཆེན་པོ་ཕྱག་དོག་
རལ་པ་ཅན། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་རམ་འབྱེང་ཁོས་པའི་སྐྱ། ཞབས་གཉིས་གར་སྐྱབས་དཔའ་བོའི་གོམ་
སྐྱབས་གྱིས། ཁབདུད་བཞི་གོན་ཞིང་འཛོམས་པ་ཁྲོད་ལ་བསྟོད། ཁར་དམར་ན་བཟའ་རིན་ཆེན་ཡ་ལད་

དང་། ཉེན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་ཅན་ཟངས་ཀྱི་ཚོན་གསལ། །དམར་ནག་དར་གྱི་ཚོད་པན་དང་བཅས་པ། །སུག་རི་
 ལྷུ་མ་ཆེན་གསོལ་ལ་ལྷུག་འཚལ་བསྟོན། །ལྷུག་གཡམས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ཟངས་གི་འཕུར། །གཡོན་པ་དག་པོའི་
 གྲོག་སྡིང་སྲར་བས་འདེབས། །བསེ་མདུང་ལྷུགས་ཀྱི་མདའ་གཞུ་ལེགས་བསྐྱམས་པས། །སྤྱི་འགྲོའི་སློག་གཙོད་
 གཤམ་པ་ཚོད་ལ་བསྟོན། །རྣོ་བའི་མཚོན་གྱིས་དག་པོའི་མགོ་ལུས་གཤོག། །གནམ་ལྷུགས་ཕུར་བུ་བགོགས་ཀྱི་
 སྡིང་ལ་འདེབས། །རང་འདུའི་སྤྱལ་པས་སྟོང་གསུམ་མ་ལུས་བྱུབ། །ཚོ་འཕྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་འདེན་མ་ལ་
 བསྟོན། །ལས་མཁན་ཆེན་པོ་སློག་བདག་མ་རུངས་པ། །བཀའ་ཉལ་ལས་བྱེད་གི་ཐོགས་གྱིང་ཆེན་
 བརྒྱད། །བཅོན་གྱི་གཤམ་པ་མི་སྤྱན་དེགས་པའི་ཚོགས། །མཚོད་པ་བཞེས་ལ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆེར་སྟོལ།།” ཟེར་
 གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་ལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལུལ་བཅོན་དེ་ རང་གི་མདུན་ཏུ་ར་ལས་ཏྟ་ཞུག་དང་ མི་ཞུག་
 གི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དམར་ལ་དུངས་བ་རྩ་རྒྱབས་འཕྲུགས་པའི་དབུས་སྤྱ། ཟངས་ཀྱི་རི་རབ་གྲུ་བཞི་པའི་སྟེང་ཏུ་
 པདྨ་དང་ཉི་མ་ཏྟ་རོ་མི་རོའི་ཁྲི་བཅེགས་པའི་གདན་ལ། པོ་ལས་ཟངས་གི་ལས་སྤྱེས་པའི་ གནོད་སྤྱིན་ཆེན་པོ་
 སློག་བདག་དམར་པོ་ ཞལ་གཅིག་ལྷུག་གཉིས་པ། ལྷུག་གཡམས་འབར་བའི་མེ་དང་བཅས་པའི་ཟངས་གི་ནམ་
 མཁའ་ལ་འཕུར་ཞིང་ དམ་ཉམས་སློག་རྩ་གཙོད་ཅིང་། གཡོན་མདའ་གཞུ་དང་དག་བགོགས་སྤྱི་སྡིང་ཐགས་
 ཀར་འཛིན་པའི་ མཚན་ཁུང་གཡོན་ན་བསེའི་རུ་མཚོན་དམར་པོ་བསྐྱམས་པ། ཞལ་རབ་ཏུ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་
 རོན་པོ་བཞི་གཅིགས་པའི་བར་ནས་ལྷུགས་རྣམ་པར་བསྟོན་པ། སྤྱན་གསུམ་དང་ལྷན་ཞིང་ལྷོ་གཉེར་ཤིན་ཏུ་
 བསྐྱམས་པ། སྤྱིན་མ་དང་སྤྱི་རུས་མཐའི་མེ་ལྟར་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་། དབུ་སྐྱ་ཁམས་སེར་ལྷག་པར་བཅིངས་པ།
 མི་མགོ་སྐྱམ་པོ་ལྷའི་དབུ་རྒྱན་དང་ཞུག་འཛིག་པའི་མགོ་པོ་སྟོན་པ་ལྷ་བཅུའི་དོ་ཤལ་བྱེད་པ། སྤྱི་ལ་ཟངས་ཀྱི་བེག་
 ཅེན་དང་དང་དར་གྱི་རལ་གྲུ་དམར་པོས་བརྒྱན་པ། ཞབས་ལ་སུག་ལྷུ་དམར་པོ་གསོལ་བ། སྤྱིག་པ་དཔའ་བ་
 མི་སྤྱིག་པའི་གཟུགས་ཅན་ ཞབས་གཡམས་བསྐྱམ་གཡོན་རྒྱུང་པའི་སྤྱབས་ཀྱིས་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའི་གྲོང་
 དཀྱིལ་ན་བཞུགས་པ་གྲུར། དེ་གི་སྤྱིགས་བཞི་ལུ་ འཁོར་སློག་གཙོད་གཤམ་པ་རྩ་གིས་བསྟོར་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲར་
 གཞན་ཡང་བཅོན་དམག་སྟོན། བདུད་དང་གནོད་སྤྱིན་སྤིན་པོ་སུམ་སྟོང་། མ་མོ་འབུམ། ཐེུ་རང་སྟོང་ལ་
 སོགས་པ་ དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པ་དང་མཛོན་
 རོགས་ཀྱི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྷ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

བེག་ཚེན་གྱི་ གསོལ་མཚོན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཀྱི་ རྒྱ་
གར་ཡུལ་གྱི་དག་ལྷ་མ་རུང་ཚེའི་གནས་བསྐྱེད་མ་རྒྱ་དེ་ལའི་བཀའ་གཉམ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་གྱི་བཀའ་སྡོད།
ཡབ་གཞོན་སྦྱིན་ཟངས་གྱི་རལ་པ་ཅན། ཡུམ་སྦྱིན་མོ་ལྷག་གི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྲས། གཞོན་སྦྱིན་ཟངས་གྱི་བེག་
ཚེན་ཅན་སྲིད་པའི་ལྷ་མོ་གཞོན་དམར་མ་འཁོར་སྲོག་གཚོན་གཤེན་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ རྒྱུད་རྣམས་ལ་
མཚད་སྦྱིན་གྱིས་གཏོར་མ་རྒྱ་ཚེན་པོ་འདི་འབུལ་ལོ། ཚོམས་ཞིང་དགེས་པར་མཛོད་ལ་སྦྱིར་སངས་རྒྱས་གྱི་
བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད། དཀོན་མཚོག་གི་དབྱེ་འཕངས་བསྐྱེད། ལྷ་མའི་སྦྱོར་སྦྱོར་སྦྱོར། དགོ་འདུན་གྱི་སྦྱོར་སྦྱོར། རྒྱུད་
པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་ཅག་དཔོན་སློབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་གྱི་བར་འགལ་
རྒྱུན་སེལ། མཐུན་རྒྱུན་སྦྱུབས། གཞོན་བྱེད་དག་བཞག་མཚན་ཅན་ཐལ་བའི་རྣལ་བཞིན་དུ་ལྷགས་པར་
མཛོད།”ཟེར དེ་ལས་བཀའ་ཏེ་མ་གཏོགས་ ལྷ་བཅོན་གཞན་གྱི་གསོལ་ཁ་དབེ་ཆ་ནང་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་
བཞག་གི་ཚིག་ཁ་གསལ་སྟེ་ འདི་ནང་བཀོད་དེ་མིན་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་བདག་ཡུལ་གྱི་ཁྱིམ་དགུང་པ་༤ དེ་ཅིག་གིས་ ལོ་ལྟར་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་
དལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྟེ། ལྷ་བཅོན་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་
གསོལ་མཚོན་སྟེ་ཞི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རྒྱུན་དུ་མ་ཚད་པར་གསོལ་ཁ་སྟེ་ཞི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་
མས།

དག་རྒྱུན།

བེག་ཚེན་འདི་སྦྱོན་དང་ཕུ་ ང་བཅས་རའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ ལྷར་མ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་དམག་རྒྱབ་ནི་སྟེ་
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་བོད་ལས་དམག་གི་རྒྱབ་འཚོལ་ཡོད་པ་ལས་ བོད་མི་གཅིག་གིས་ང་བཅས་གྱི་
བཅོན་འདི་མི་ག་གིས་ཡང་མ་ཤེས་པ་སྟེ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་
ངས་བདེན་ཨིན་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ རུབ་བྱེད་གནག་མི་དཀྱིལ་རྒྱ་ཚོན་བཅུས་གིག་གིག་

བརྩུངས་ད་ བོད་བཙན་འདི་གདན་འདྲེན་ལྷུ་སྟེ་ དམག་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་དམག་གི་རྒྱལ་ཁ་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་
ཁབ་གྱིས་ཐོབ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ གཡུས་དེ་ཁར་ད་རེས་ནངས་པ་ཡང་ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ ལྷན་པའི་ནང་ཅུབ་མོ་
ཚྱོད་ཀྱིས་ ལུ་ བྱ་པོད་རེ་བསད་དེ་དམར་མཚོད་འབད་སྟོལ་ཡོད་རུང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ བཀའ་རྒྱ་ཟབ་
མོ་གནང་མི་དང་འཁྲིལ་དམར་མཚོད་འབད་ནི་ལས་འཛེམས་ཏེ་ གོང་གི་དུས་ཚོད་ཁར་སྐྱམ་ཚེས་པ་ཚུ་གིས་
བཙན་འདི་མཚོད་གསོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

བེག་ཚུན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཚེ་རིང་།

༧ མང་འདུས་དག་ལྟེ་རྒྱུ་ལོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

མང་འདུས་དག་ལྟེ་རྒྱུ་ལོ།

ས་གནས།

རྟོག་ཁ་ཚེ་ཚབ་ལ། མ་ན་ཁའི་ཚོགས་པའི་འོག་ལུ་ཨིན་པས།

གཡུས།

ཚེ་ཚབ་ལ།

བསྐྱེན་མི།

སྤྱི་ཚོང་ལག་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ནགས་རྒྱ་རྒྱུ་འོག་ རྟོག་ཁ་ཚེ་ཚབ་ལ་སྤྱི་
འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་ལྟ་ཡུལ་སྤྱི་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་སྤྱི་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་ལོ།

གནས་ཁང་།

རྟོག་ཁ་ཚེ་ཚབ་ལ་གྲུང་ས་སྤོ་མོ་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ གནད་ས་དང་པ་བཅགས་གནད་མི་ སྤྱི་ལག་ལྟེ་ལོ་
གིས་ དག་ཚོང་སྤྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་ཚམ་ཅིག་ དག་རྒྱུ་གི་ཐོག་ལས་བཤད་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ ཡིག་
ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། ཨིན་རུང་ ཉེ་མ་ལྷ་ཁང་རྟེན་ཁང་གྲུང་ལོག་སྤྱི་ཡོད་སའི་སྤོ་ལོགས་
ལ་ལུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལུ་ མ་དངུལ་དུ་མ་ག་ཅིག་གཞུང་ལས་གནད་། དེ་གྲུང་རྒྱ་དང་སྤྱི་གཉིས་ཆ་ར་མི་
སེར་དམངས་ཀྱིས་བཏོན་སྤྱི་ ལྷ་ཁང་ལོག་སྤྱི་གསར་པ་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཨིན་ཟེར་ཨིན་པས། སྤོ་བས་ལྷན་
དག་ལྟེ་རྒྱུ་ལོ་མང་འདུས་བཅོན་ཚེན་འདི་ བསྐྱེན་མི་སེར་གཙོ་བོ་ར་ རྟོག་ལམ་དང་ ཚེ་ཚབ་ལ་ དེ་ལས་
མང་ན་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ ཁྱིམ་གྲུང་པ་༢༠ ལྷག་ཚམ་ཅིག་གིས་ ཡུལ་ལྷ་དང་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་བསྐྱེན་ཉེ་ གསོལ་
མཚོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་སྤྱི་བཤད་ནི་འདུག། ཉེ་མ་དག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་འོག་ནང་ལུ་ཨིན་རུང་ རྒྱུ་ལས་ ནགས་རྒྱ་
རྒྱུ་འོག་གི་འོག་ལུ་འབད་ནི་འདི་གིས་ ད་རེས་ནངས་པ་ ནགས་རྒྱ་རྒྱུ་འོག་གི་འོག་ལུ་རྒྱུ་དེ་འདུག།

གྲང་ས་སློམ་མིའི་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

ཕང་འདུས་དག་ལྟའི་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༡༩ པར་)
 “བཙམ་ལྷན་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་། །སྤང་སྲིད་ཟིལ་གཞོན་པད་འབྱུང་ལ། །རང་སྲོག་ལུ་ནས་དམ་བཞག་པ། །མ་
 གཡེལ་མ་འདའ་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སླེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སླེ་ བཙམ་ལྷན་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་ སློབ་དཔོན་
 པདྨ་འབྱུང་གནས། མཐུ་ཚེན་འབྲུག་པའི་གཏུང་བརྒྱད་ ལ་སོགས་པ་སླ་མ་དམ་པའི་སྤྱན་སྲར་ ཁས་སྤངས་
 པའི་དམ་བཙའ་གཉེན་པོ་དགོངས་ལ། སྤྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་སྤྲུངས། དཀོན་མཚོ་གཉི་དབྱེ་འཕང་བསྟོད།
 དག་འདུན་གྱི་སླེ་སྦྱོངས། སླ་མའི་སྦྱ་ཚེ་བསྲིངས། ལྷན་པར་ལྷོད་ལ་བསྟོད་ཅིང་མཚན་པའི་ཡོན་བདག་འཁོར་
 བཙམ་གྱི་ མཐུན་པའི་བྱུང་དང་ལྷས་རན་རྒྱ་མཚོའི་པ་མཐར་བསྟོད་ཅིང་། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་ཐམས་ཅད་རྒྱན་
 ཚད་ལ། དཔལ་དང་འབྱོར་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འཛད་པ་མེད་པའི་ ཆར་གྱིས་རེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་སུ་
 འགོངས་པར་མཛད་ནི་སླེ་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སླེ་རྒྱལ་བཞིན་
 སྦྱོང་མི་ཅིག་སླེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སླེ་ཨོན་པས།

དག་ལྷའི་གནས་ཁང་།

མང་འདུས་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་གི་ཀ་ལྷབ།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕུག་མཚན།

མང་འདུས་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༥༩ གྱི་རྒྱལ་) “གྱི་ ཅིར་ཡང་མ་
 སྐྱབ་སེམས་གྱི་གཤེས། མེད་བཞིན་སྤང་བའི་ཀུན་བཏགས་འཕྲུལ། ལྷ་ཚོགས་ཡུལ་གྱི་རྗེས་འགོ་བ། བྱང་
 འདུལ་སྐྱར་བཞེངས་ཚོད་ལ་བསྟོན། དཀར་དམར་མདངས་ཅན་བཟིན་པའི་སྐྱར། དར་གོས་རིན་ཆེན་རྒྱན་
 གྱིས་སྐྱབས། རྗེ་རྗེའི་ལྷབ་གྱོན་བསེ་ཚོག་གསོལ། རལ་གྱི་མདུང་དར་འཛིན་ལ་བསྟོན། བྱངས་རིའི་མདོག་
 ཅན་ཅང་ཤེས་ཏེ། བསེར་གཡུའི་ཚོར་བྱའི་སྐྱ་སྐྱན་ཅན། བཞེན་ནས་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཉལ་བཞིན། རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་པ་བསྐྱང་ལ་བསྟོན། རྗེའི་འཁོར་བཙུན་མོ་ནང་མི་སྟོན། བྱན་གཡོག་དཔུང་ཚོགས་ས་མི་ལྷབ། ལྷག་
 པར་སྐྱ་འབྲེན་རྗེས་ཉལ་བའི། མོན་གད་སྟོབས་ལྷན་བཅས་ལ་བསྟོན། དེ་ལྟར་བསྟོན་པས་བྱབ་བསྟན་
 སྐྱོང་། ལྷིང་པོའི་རིང་ལུགས་གོང་དུ་སྟེལ། ལོན་མཚོད་བསམ་དོན་ཀུན་འགྲུབ་བཞིན། བྱ་གིས་བདེ་ལེགས་
 རྒྱས་པར་མཛོད།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷོབས་ལྷན་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མང་
 འདུས་བཅན་ཆེན་གྱི་ སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་པོའི་གུར་ དམར་བའི་ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་
 བཅས་པ་སྟེ་ ཕུག་གཡམས་པ་ལུ་ཤེས་རབ་གྱི་རལ་གྱི་གནས་ལུ་འཕྱར་ཏེ་ དམ་ཉམས་གཟུང་འཛིན་གྱི་དག་བོའི་
 ལྷིང་ལ་གཟེར་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་ མདུང་དར་གྱི་ཕེ་མའི་ཚོ་དངོས་པའི་ལྷོ་བ་འབྲིགས་པ། དབུ་ལུ་བསེ་ཚོག་

དང་སྐུ་ལུ་དོའི་ཁབ་ཁྱོན་ དར་གོས་རིན་ཆེན་བརྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། ཏུས་མཐའི་རླུང་ལྷགས་ལས་ཀྱང་མཁྱོགས་
པའི་ ཏྟ་དཀར་པོ་ཅང་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ལུ་ཆིབས་སྟེ་ སྟོང་གསུམ་ཏུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་ དཔའ་
བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འབྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་མཐའ་འཁོར་ལུ་ བཙུན་མོ་ནང་སྟོན་
གཡོག་འཁོར་སྟེ་དཔུང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ མཚོན་པའི་ལུལ་ལུ་ཆས་བཞིན་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པ་
དང་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཡིན་མས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༩ གྱི་རྒྱབ་)“ཀྱི་ ཚོས་ཉིད་
དངས་མའི་གཤིས་ལྷགས་མི་གཏོང་ཡང་། །འཇུལ་རོར་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱུན་ཏུ་བརྩུ་བའི་གར། །དྲེགས་པའི་གཙོ་བོ་
མང་འདུས་དག་ལྟ་ཆེ། །འཁོར་བཅས་གནས་འདྲིར་དང་བས་སྤྱན་འབྲེན་ན། །རང་བཞིན་གཉུག་མའི་རྒྱ་ལས་མི་
འདའ་བཞིན། །རྩལ་སྤང་འགགས་མེད་ཅི་ཡང་སྟོན་པའི་འཇུལ། །འགོ་སྟོའི་རྗེས་སོང་རྣམ་འགྱུར་སྐྱ་ཚོགས་
བཅས། །རྩུར་དུ་གཤེགས་ཤིག་ཨ་ཀཱུ་ཡ་ཇ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ལྟ་ཁང་གི་གཡལས་ཐུག་ མི་འར་༡༠
དེ་ཅིག་གི་ས་གོ་ནང་ ལྟ་ཁང་གི་གྲང་ཁོག་གཅིག་ཡོད་མི་ནང་ལས་སྟེ་ དག་ལྟ་ལུ་ལོ་ལྟར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནི་
ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚོན།

གཙོ་བོ་མང་ན་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ རྟོག་ཁ་གཡལས་ཚན་དང་ ཚོ་ཚབ་ཀྱི་གཡལས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་
གྱི་ཚོས་སྤང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་ལོགས་པའི་ཚོས་སྤང་རྩུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་
དག་ལྟ་ཡང་གཏོར་གཡལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ནིའི་ལྷགས་སོལ་འདུག།
གྲང་ས་གོ་མོའི་རྩུ་ཁང་ནང་ཏུས་རྒྱན་དུ་གསོལ་མཚོན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ གཡལས་སྟོ་འདི་
ནང་ལུ་སྟེས་མི་ ཨ་ལུ་རྩུ་ག་ར་སྟེས་ལྟ་ཡང་ དག་ལྟ་ལུ་བསྟེན་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཆད། དད་པ་དང་མོས་
གུས་ཀྱི་སྟོ་ལས་ ཏུས་རྒྱན་དུ་གསེར་སྟེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་རྩུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་
འགྲུབ་རྩུགས་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

དག་རྒྱུག།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགོ་ བང་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་ཁབ་རྒྱ་ཚེས་སྟེ་མ་འགོ་
བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱར་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྟོལ་ཡང་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་རང་ལྷོ་
པའི་ཚོས་།༡༠ ལས་འགོ་བཙུགས་ཉིན་གངས་གསུམ་རིང་ལུ་ སྤང་གཅིག་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་
གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཏེ་དུས་སྟོན་བཙུང་བཟུང་བཟུང་ལོད་ཟེར་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་
ལྷམ་དཔལ་འབྱོར་མཚོག་གིས་ སྤྱབས་རྗེ་ལྷི་རབས་ གྲྭ་ལ་སྤྱུ་སྤྱུ་འཛིགས་མེད་ཚོས་གཤགས་མཚོག་ལས་
བཀའ་ཤོག་ལུ་སྟེ་ བཀའ་བསྐྱོད་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ དང་སྤུ་དགུ་ལྷོ་མཚོན་སྟོལ་ཡོད་པའི་
དུས་ཚོད་ རང་ལྷོ་ གྲྭ་ལ་གནས་པོ་བརྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྗེས་ ཤིང་
འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷམ་ཚངས་སྟེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་ཚེལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྗེས་ཅང་ཅ་སྟེ་
རྒྱིག་ ལྷམ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་གནང་སྟེ་སྤུལ་ནི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཚར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ།
ལོ་སྤྱུགས་ཏྲག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་སྤྱུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་
སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་རྒྱུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྐོ་འདྲི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཚོན་སྟེ་རང་
གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྟོལ་ དར་ཁབ་ཡོངས་གཤགས་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་སྤྲུལ་འོར་བུ་གིས་ ལོ་རྒྱས་བཤད་
ནི་འདུག།

དང་སྤུ་ཕམ་ཆུན་ཆས་ ཨ་ཆས་དང་ཨང་ཆས་ཚུ་གིས་ གཏམ་རྒྱུད་སྤྱབ་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་
གནས་པོ་སྤུན་ཆ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤུན་ཆ་བཞི་ལས་ ཕོ་ཆུན་སྟོལ་ཤོས་ར་ མང་འདུས་
དགུ་ལྷོ་དང་ དེ་གི་འོག་ དགེ་སྤྱིང་བཀའ་བྲག། དེ་གི་འོག་ལུ་ རྒྱུ་ལྷུང་བདུད་དང་ དེ་གི་འོག་ བ་ལེས་
བཅན་ཨིན་ ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤུན་ཆ་བཞི་པོ་འདྲི་ གནས་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྟོབས་མཁས་བྲགས་
དམག་འོང་པ་ཅིན་ དམག་གི་གདོང་ལེན་རྒྱབ་ནི་ལུ་ མཁས་བྲགས་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ བོན་མཚོན་རྒྱབ་པའི་
སྐབས་ལུ་ བོན་ཚོས་ཀྱི་ཚོག་ནང་ལས་ཡང་ དམག་དཔོན་དགུ་ལྷོ་རྒྱུ་ལོ་ཟེར་ མང་འདུས་དགུ་ལྷོ་རྒྱུ་ལོ་
འདྲི་ དམག་གཏོ་རྒྱབ་ས་ལུ་ དམག་དཔོན་སྟེ་བྱོན་དོ་ཡོད་པའི་ ལོ་རྒྱས་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ གཅེང་སྤྱིང་
སྤྱི་འོག་གི་ ཚོགས་པ་སྤྱུར་པ་རྗེ་རྗེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཀུབ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ཕང་འདུས་དག་ལྟའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

གྲང་ས་སྒོ་མེའི་ལྷ་ཁང་གི་བླ་མ་ལོང་བ།

ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་ཆེད་འོག། (༡)

༡ རྩེ་མི་ཀོ་ཀ། ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མ།

གནད་དོན་བརྟན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན། ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མ།

ས་གནས། ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་།

གཡུས། རིན་ཚེན་ལྗིང་།

བསྐྱེན་མི། གཙོ་བོ་ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་ཆེད་འོག་དང་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་ཁྲོམ་
ཁར་སྔོན་མི་དེ་ལས་ ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་གར་ཀལ་ཀ་ཏ་གི་མི་སེར་དང་། ལྷག་པར་
འབྲུག་པའི་ མི་སེར་ཡོངས་ཀྱིས་ སྐྱེས་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་གཉིས་ཆ་རང་
བསྐྱེན་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་ཁྲོམ་ཁ་ལས་ ཐིམ་ཕུ་ཁ་ཕུག་འགྲོ་སའི་སྐྱུམ་འཁོར་གཞུང་ལམ་བདའ་སྟེ་ ཀི་ལོ་མི་ཁར་ ༤
གི་ས་ཁར་ སྐྱུམ་འཁོར་གཞུང་ལམ་གྱི་འོག་ལུ་ག་ནི་བ་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ ས་གནས་ཉམས་དགའ་ཏོག་ཏོ་ཅིག་གྱུ་
རིན་ཚེན་ལྗིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་སྒྲིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་གཙོ་བོ་ར་ རྒྱ་
མཚམས་ལུ་སྔོན་མི་ མི་སེར་རྩ་གི་ གསོན་གཤེན་གཉིས་ཀྱི་ དགེལ་དགེ་རྩ་བསྐྱབ་འདི་དོན་ལུ་དང་ཕུག་དང་
མཚོན་པ་སུལ་ཏེ་ བསོད་ནམས་བསག་འདི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ། སྐབས་རྗེ་བྱ་བལ་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
མཚོག་གིས་ ས་བསྐྱང་མཇོང་སྟོའི་རྟེན་འབྲེལ་མཇོང་གནད་ལུག། གཞུང་ཅི་ལྷོ་ཐོ་ (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་༤༡
རྒྱབ་འོག་) “མེ་ལུག་རྒྱལ་ཡུམ་ཚོས་སྟོན་གྱིས། །འཕགས་ཡུལ་ཉེ་མཚམས་ཕུན་སྒྲིང་དུ། །དོ་མཚར་རྟེན་གསུམ་
བརྟེན་བཅས་བཞེངས།”ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་བཟུམ་སྟེ་ བསྐྱེན་པའི་སྐྱིན་བདག་ཆེན་མོ་ ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་
མོན་མོ་བཀ་ཤིས་ཁྱེད་སྟོན་གྱི་རྣམ་སྐྱུལ་ རྒྱལ་ཡུམ་སྐྱབ་བགྲོས་ཕུན་ཚོགས་ཚོས་སྟོན་མཚོག་གིས་ སྐྱི་ལོ་ ༡༩༤༢

གྱི་ལོ་ལུ་ལྷ་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་འགོ་སོང་མ་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་སྟེ་བཞེངས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།
 ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ ཕྱག་ལུ་གནང་མ་ད་ འགོ་འདྲེན་གཙོ་བོ་ རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་ ༤༥ པ་ཞིང་
 གཤེགས་ རྒྱབས་རྗེ་ཁྲི་ལུ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་མཚོག་དང་ རྒྱལ་ཡུམ་མོ་རའི་རྒྱ་སྒྲེར་དུང་ཆེན་ སློབ་
 དཔོན་ཕུར་པ་དོ་རྗེ་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྟེ་འགོ་འདྲེན་མཛད་དེ་ ལྷ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་དབུས་སུ་
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ལྡན་ཕུག་ཕུག་པའི་རྒྱ་འདྲ་ རོ་བོ་སྟོན་ལམ་གང་བཏབ་མ་ཟེར་ རང་གི་དད་པ་དང་
 མོས་གུས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཅིན་ བྱ་འདོད་པ་ལ་བྱ་དང་ འོར་འདོད་པ་ལ་འོར་ཐོབ་ནི་འདི་གིས་ ང་
 བཅས་འབྲུག་པའི་མི་ཚུ་གིས་མ་ཚད་པར་ རྒྱ་གར་ཀལ་ཀལ་ཏུ་ལས་ཚུར་ གནས་བསྐྱོར་རྒྱབ་མི་མང་སུ་འོང་ནི་
 ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

རིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་སྤིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང།

ལྷ་ཁང་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་རབ་གནས་གནང་མི་ཡང་ ཨོ་རྒྱན་པདྨའི་རྒྱལ་ཚབ་བདུད་འཛུམས་རིན་པོ་ཆེ་
 དང་། དིལ་མགོ་མཁུལ་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ། བྱ་བལ་སངས་རྒྱལ་དོ་རྗེ། སྤོ་ལོ་མཁུལ་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།
 རྒྱལ་ས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལ་སོགས་པ་ རྒྱལ་པའི་སྤོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚུ་ དབུ་བཞུགས་ཐོག་ལས་ ཉིན་
 གངས་ ལྷ་ ཀྱི་རིང་ལུ་ རྒྱལ་ཆེན་བཙུགས་ཏེ་ བཀྲ་ཤིས་རབ་གནས་རྒྱལ་རྒྱལ་སྤེ་གནང་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་མཚན་
 ཡང་ རིན་ཆེན་གྲིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་སྤྱིང་དགོན་པ་ཟེར་ གསོལ་གནང་ཡོད་པ་སྟེ་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་
 འཐབ་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་མི་ སྤུལ་ཀམ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ནུ་མ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༩ རྒྱབ་) “རྒྱུ་ རྒྱ་གར་དུར་ཁོད་ལུབ་
 ཕྱོགས་ན། །གཡུ་ཡི་མཚོ་མོ་འབྱུང་བའི་དབུས། །མ་ཅིག་ཚཱི་རལ་གཅིག་མ། །སྐྱ་མདོག་སྐྱག་ནག་ཆེན་མོ་
 སྟེ། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་འཛིགས་པའི་གཟུགས། །ནད་རྒྱལ་གཡས་ལ་དག་སྦྱིང་གཡོན། །རྒྱན་གཅིག་ཅེ་
 རྒྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས། །སྒྲགས་སྤྱང་ཁྱོད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ།། རྩོམ་ མ་གཅིག་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་ཕུང་པོ་
 འདྲ། །མི་མཐུན་ནད་དང་གཞོད་པ་ཞི་མཛད་ཅིང་། །ཡིད་ལ་རེ་བའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་པ། །ཐོགས་མེད་ལྷུང་
 དུ་རྒྱབ་ལ་ཡིད་བཞིན་འོད་ལོང་། །ཁམས་གསུམ་དབང་བསྐྱུས་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱུར་མཐོང་། །དྲག་པོའི་ལས་ལ་
 རོ་བའི་རལ་གྱིར་མཚུངས། །གནས་གསུམ་རྒྱུའི་གཙོ་མོ་དཔལ་གྱི་ལྷ། །འཁོར་དང་བཙས་ལ་གྲུས་པས་བདག་
 བསྟོད་དོ།།”ཟེར་ གསོལ་ཁང་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་མཚོག་དུར་ཁོད་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་
 པདྨ་དང་ཉི་མའི་བཞུགས་གདན་གུར་ མ་གཅིག་དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། སྐྱ་མདོག་སྐྱག་ནག་ཁོ་མོ་མཚེ་བ་
 གཅིག་པ་ རྒྱན་གཅིག་པ་ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ནད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བསྐྱུམས་ཡོད་པ་དང་ གཡོན་པ་ལུ་དག་སྦྱིང་
 བསྐྱུམས་ཏེ་ སྐྱ་གཟུགས་གཅེར་མོ་ཐོད་པ་དང་སྐྱལ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལྲས་བརྒྱན་ཏེ་ ཅེ་སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས་པ།
 འཁོར་ལྷ་མ་སྤོན་གངས་མེད་རྒྱ་མཚོ་བཟུམ་སྟེ་ སྐྱགས་ལུ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གནས་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གསོལ་མཚན་གྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ གྱི་རྒྱབ་)
“རྒྱལ་དབང་པར་ཀླ་རྒྱ་ར་དང་། ལམ་ལུ་ཆེན་བདུད་འཛོམས་དོ་རྗེ་ཡིས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཐོད་བཀྲར་ནས། རི་
ལྷ་ར་བསྐོས་པ་ལྷུ་ར་དུ་སྐྱབས།” ཟེར་དེ་སྤེལ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེལ་ རྒྱལ་དབང་པར་ཀླ་རྒྱ་ར་དང་ ལམ་ལུ་ཆེན་བདུད་
འཛོམས་དོ་རྗེ་གི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤེལ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་
ཅིག་སྤེལ་ དམ་བཞག་མཚན་ཡོད་པ་སྤེལ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གསོལ་མཚན་གྱི་སྐུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
༡ གྱི་རྒྱབ་) “ཉེར་བཞིའི་ཡུལ་དང་དབྱེར་མེད་འཕགས་པའི་ཡུལ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་རི་བོ་དུན་ཉིང་
ནས། རྒྱལ་ལྷ་གྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱེད་མ་མའི་ཚོགས། ལྷ་སྤྱིན་དེགས་པའི་དཔུང་བཅས་ལྷུ་ར་དུ་བྱོན།” ཟེར་གསལ་
དོ་བཟུམ་སྤེལ་ ལུན་ཚོགས་སྤྱིང་གི་ཁྲོམ་ཁ་ལས་ སར་ལྷ་ བསམ་ཚེ་རྗེ་འཕག་ཁ་ལུ་ལུ་འགྲོ་སའི་སྐུམ་འཁོར་
གཞུང་ལམ་བདའ་སྤེལ་ ཀའི་ལོ་མི་ཉར་ལྷ་གྱི་ས་ཁང་ ཉར་ས་ཚུ་གི་སར་ཀའ་ལུ་ ཤིང་དང་སྤོ་ཤིང་སྐུ་ཚོགས་ བགས་
ཚལ་གྱིས་གང་སྤེལ་ཡོད་པ་སྤེལ་མཐོང་མི་རི་འདི་ ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གནས་ཁང་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚན།

གཙོ་བོ་ སྤྱན་ཚོགས་གླིང་ཁོམ་ཁར་སྔོན་མི་ཚུ་དང་ བསམ་འཕེལ་གླིང་ཆེད་འོག་གཉིས་ནང་གི་མི་སེར་ ད་རུང་ བསམ་ཚུ་རྫོང་ཁག་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ཡང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་ དལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་ཚུ་གི་གྲལ་ལུ་ ལྷ་མོ་ཡང་གཙོ་བོ་ཅིག་སྟེ་ར་བཅུ་གསུམ་ཏེ་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་མ་ ཡིན་པས། དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་མི་ རིན་ཆེན་ལྡིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་གླིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། སྤྱན་ཚོགས་གླིང་ཁོམ་གྱི་སྤྱག་ལུ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ལྷ་ཁང་དང་། དུར་ས་རྒྱུའི་ཉེ་ འདབ་ལུ་ཡོད་པའི་ དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་ཚོས་གླིང་བཤད་ཟུ་ནང་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ཕྱིམ་ཚང་ རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཚུ་ ཉེ་མ་ཅིག་ལས་ར་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་བར་འོང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ད་ རེས་ནངས་པ་ཡང་ གཙོ་བོ་ར་ ཨ་ལུའི་དངོས་སྤྱབ་ལུ་བ་འོང་མི་ ལོ་གཅིག་བ་ལོ་གཅིག་མང་སུ་སྟེ་འོང་མ་མས་ ཟེར་ཡིན་མས།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གི་ རྫོང་ཁག་གཞན་ལས་ཡིན་མི་ ཨ་ལུ་ས་གནས་འདི་ཁ་ལུ་ སྐྱེས་སྐྱེས་མ་ཡིན་པ་ཅིན་ སྐྱེས་ལྷ་སྟེ་བསྐྱེན་ནི་དེ་གིས་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་མི་ མ་ཆད་པར་འོང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ རིན་ཆེན་ལྡིང་ལྷ་ཁང་གི་ ལྷ་མོ་འདི་ལུ་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོལ་ས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚན་ཚུ་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱན་དན་བར་ཆད་ཚུ་ གར་ཞི་སྟེ་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་འགྲུབ་ ཚུགས་པ་ཡིན་མས།

དག་རྒྱུན།

སྤྱགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་རྩི་འི་ སྤུལ་པའམ་སྤྱན་དུག་གི་གསུམ་ལས་ཅིག་ཡིན་མི་དེ་ཡང་ སྤྱན་ཚོགས་གླིང་གི་གནས་ སྤྱང་ལ། ཨམ་དན་ཏིག་མ། གཏུམ་བྲག་གི་གནས་སྤྱང་ལ། ཨམ་རྒྱང་གཅིག་མ། བྱེ་མའི་རྒྱུམ་དགའ་རབ་རྩོ་ རྩི་གནས་སྤྱང་ལ། ཨམ་གཡང་གཏམས་ཟེར་ མདོར་ན་རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་འོག་གི་ ས་གནས་མང་ཤོས་ཀྱི་ གནས་བདག་ སྤྱགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་རྩི་འི་སྤྱན་ནམ་སྤུལ་པའམ་སྤྱགས་སྤྱང་མ་ཡིན་པས།

བྱུང་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

འཛིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་སློང་དགོན་པའི་སྐྱ་ཚང་གི་སྐྱམ་ཀམ།

བསམ་ཅེ་རྗེས་།

བསམ་ཚེ་རྫོང་གི་གཞི་བདག། ༡

ལྷ་བཙུན་དགའ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འགྲམ་བཟང་པ།

གནད་དོན་བརྩུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།   ལྷ་བཙུན་འགྲམ་བཟང་པ།

ས་གནས།   བསམ་ཚེ་རྫོང་གི་ཉེ་འདབ་དང་ཁྲོམ།

གཡུས།   བསམ་ཚེ།

བསྐྱེད་མི།   བསམ་ཚེ་རྫོང་ལག་གིས་གཙོས་པའི་ཞི་གཡོག་པ་དང་   ཚོང་པ་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་
ཡུལ་ལྷ་དང་སྐྱེས་ལྷ་གཉིས་ཆ་རང་   ལྷ་བཙུན་འགྲམ་བཟང་པ་བསྐྱེད་མི་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

བསམ་ཚེ་རྫོང་དང་ལྷ་བཙུན་གྱི་དོ་སྣོད།

བསམ་ཚེ་རྫོང་འདི་   འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྫོང་ལག་ཉེ་གྲུའི་གྲུལ་ཁ་ལས་   ལྷོ་རུབ་ཁ་ཐུག་གི་རྫོང་ལག་ཅིག་ཡིན།

བསམ་ཚེ་རྫོང་།

རྫོང་ལག་འདིའི་ཤར་ཁ་ཐུག་   རྒྱ་ལ་རྫོང་ལག་དང་   བྱང་ཤར་ཁ་ཐུག་   ལྷོ་རྫོང་ལག་དང་ས་མཚམས་མཐུད་དེ་
ཡོད་པ་མ་ཚད་   ལྷོ་དང་རུབ་གྱི་ས་མཚམས་   རྒྱ་གར་བརྒྱལ་མངའ་སྡེ་དང་མཐུད་དེ་ཡོད་པའི་རྫོང་ལག་   གནད་

འགགས་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན། རྫོང་ཁག་འདི་ ཉེ་མ་འབྲུག་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་མོན་པ་རྒྱ་དང་གཅིག་ཁར་ ཕྱད་
མདའ་རྒྱབ་སའི་ས་ཁོངས་ཅིག་དང་ བྱལ་ལས་ རྒྱ་གར་ཕྱི་སྤྱིང་པའི་མངའ་འོག་ལུ་སྡོད་པ་ད་ ཕྱི་སྤྱིང་པ་རྒྱ་གིས་
འབྲུག་ལུ་དབང་བཙུང་འབད་སའི་ ས་ཁོངས་ཅིག་ཡང་ཡིན་མ་ལས་ ཏུས་རབས་ ༡༦ པའི་ནང་ལས་རང་
རྒྱལ་མས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ དབྱར་ས་རྩ་ལིང་ཁའི་རྫོང་དང་ དགུན་ས་རྫོང་གསར་རྫོང་
རྒྱ་ཡང་ རྫོང་ཁག་འདིའི་ས་གནས་འོག་ལུ་རྒྱ་དཔ་ཡིན་མས། རྫོང་ཁག་འདི་ ཉེ་མ་རྒྱལ་རྒྱ་གི་དགུན་ས་བཟུམ་
ཅིག་ཡང་ཡིན་རུང་ བྱལ་མ་ཏུས་རབས་ ༢༠ པའི་ནང་ལས་ ལྷོ་མཚམས་མི་རིགས་རྒྱ་གཞིས་ཆགས་ཏེ་སྡོད་
ཏུག།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལུ་ རྒྱབས་རྗེ་བདུད་འཛོམས་འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་མཚོག་གིས་ པད་སྤྱིང་ཚོས་འཁོར་
དབང་ལུང་གནང་ཡོད་པ་དང་ དེ་བཟུམ་སྟེ་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་སྤྱི་ཚེན་མང་རབས་ཅིག་བྱོན་ཏེ་ ཚོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་གནང་མ་ཚད་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དགེ་འདུན་གྲ་ཚང་གི་སྟེ་
བཙུགས་ཏེ་ ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱང་བ་གིས་བྱབ་སྟེ་ཡོད། བསམ་ཅེ་འདི་ བར་བསྐྱོར་ཅིག་ལས་ དྲུང་ཁག་
ཅིག་སྟེ་སྡོད་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་གསུམ་པའི་སྐུ་རིང་ལས་ར་ བསམ་ཅེ་རྫོང་ཁག་འོགས་སུ་
བཟོ་གནང་སྟེ་ ད་རེས་ནངས་པ་ བསམ་ཅེ་རྫོང་ཁག་འོག་ལུ་ རོ་རོ་ཁ་དྲུང་ཁག་དང་ བགྲིས་ཚོས་སྤྱིང་དྲུང་
ཁག། བསམ་ཅེ་ ཉ་སྤྱིང་ས། གཏུང་སྡོད། བཏན་འབྲུག། རོར་བུ་རྒྱང་། གསང་སྤྱགས་ཚོས་སྤྱིང་། ལྷན་རྒྱལ།
འོར་རྒྱས་རྒྱང་། བགྲིས་ཚོས་སྤྱིང་། རོ་བུ་ཅན། པརྩ་སྤྱིང་། ལུ་རྒྱུན་ཅེ། ལྷན་རྒྱལ་ཚོས་སྤྱིང་། ལྷན་ཚོགས་
དཔལ་རི། འོད་གསལ་ཅེ་དང་ཆེད་འོག་ ༡༥ འདུག།

ས་གནས་དེ་ཁ་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་ རྒྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ལྷ་ཚེན་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འགམ་
བཟང་པ་འདི་ཡིན་མ་ལས་ དག་ལྷ་ལས་རྒྱབས་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས།

ལྷ་བཙན་འགམ་བཟང་པའི་རྣམ་པ་དང་ཕྱག་མཚན་གྱི་སྟོན།

ལྷ་བཙན་འགམ་བཟང་པའི་བསྟོན་པ་དང་མངོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར) “རྒྱུ་
ཚོས་ཀུན་སྤོང་པའི་རང་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་རོལ་པའི་རྫོས་གར་གྱི། རྒྱུ་འཕུལ་ཅིར་ཡང་སྤུལ་མཛད་པའི། ལྷ་
ཚེན་ཡབ་ཡུམ་བཅས་ལ་བསྟོན། ལེ་རྒྱས་དབང་དང་དྲག་པོའི་སྐུར། བཞེངས་ཤིང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་
སོགས། ཅིར་ཡང་སྤུལ་པའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི། འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞི་མཛད་ལ་བསྟོན། ལག་ལང་བཀའ་ཉམ་

སྐྱུལ་པའི་ཚོགས། །བདུད་བཙུན་སྐྱེ་མོ་ས་བདག་གྲུ། །འཁོར་བཙུན་བདག་གིས་བསྟོན་ལགས་ན། །བསམ་
དོན་ཚོས་བཞིན་འགྲུབ་པར་མཛོད།།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཚེན་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་
འགྲུམ་བཟང་པའི་ སྐྱེ་མོ་དོག་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་སེར་གཟི་འོད་རབ་རྒྱ་འབར་བ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
སྐྱེན་གསུམ་ ཁྲོ་ཞིང་འཇུག་པའི་མདངས་ཅན། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ བདུད་སྟེའི་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་ བ་དན་
གནམ་ལུ་འཕྱར་བ། གཡོན་པ་ལུ་ དངོས་གྲུབ་སྟོལ་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་མོར་བུ་བསྐྱེམས་པ། དབུ་ལུ་བསེ་ཚོག་
དང་ སྐྱུ་ལུ་ན་བཟའ་འབད་བ་ཅིན་ ཟེར་ལོག་གི་འཛོལ་བེར་དང་བསེ་ཁབ་བཞེས། ཞབས་ལུ་རྟོར་ལྷམ་གསོལ།
མགུལ་རྒྱན་སྒྲ་གཡུས་ལེགས་པར་བརྒྱན་སྟེ། ཚིབས་རྟོ་འབད་བ་ཅིན་ རྟོ་དཀར་རྒྱུང་གི་ལྷགས་ཅན་གྲུ་ཚིབས་
ཞིན་ལས་ རྟོང་གསུམ་ག་ར་རུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྟོར་ཏེ། ལམས་གསུམ་དབང་རྒྱ་འདུས་ཤིང་
སྟོན་གསུམ་ཟེལ་གྱིས་གོན་པའི་ མཐུ་རྩལ་དང་རུས་པ་བསམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་
པར་ འགྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ དེ་གི་སྐྱེ་མདུན་ལུ་ སྐྱེན་བཙུན་ཚེན་མོ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་མོ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་ཞི་ཞིང་འཇུག་པའི་མདངས་ཅན། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ དར་སྐྱེ་ལྟའི་མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱེམས།
གཡོན་པ་ལུ་ རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་བཟུང་སྟེ་ བཟའ་བརྒྱུང་ལོངས་སྟོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟོལ་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ། དེ་
གི་འཁོར་ལུ་ལྷ་གྲུ་བདུད་བཙུན་སྐྱེ་མོའི་ཚོགས་ བསམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པ་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ཀ་ལྷག།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙམ་འགྲམ་བཟང་པའི་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གྲངས་ ༣ པར)
 “གྱི། ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོ་དང་། །པར་ཀླ་ཀླ་ར་ལ་སོགས་སྤྱན་ལྷ་རྩ། །ལས་བྱངས་དམ་བཙམ་འགྲམ་པའི་
 གཡལ་དམ་མ་གཡེལ་བར། །བཙམ་བའི་འཕྲིན་ལས་མ་ལུས་འགྲུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤེ་སྤེ་ལོ་བཟུམ་སྤེ་
 སྤེ་ཆེ་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དང་ བར་རུ་གསང་བའི་བདག་པོ། མཐའ་མ་ཨོ་རྒྱལ་པར་དང་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ཉེ་
 བདག་ཅག་དཔོན་སློབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱི་ སྤེ་བྱི་ལས་འཕྲལ་གྱི་རྒྱལ་ ལུས་གྱི་ལྷ་ཆེ་སེམས་གྱི་
 ལྷག་བསྐལ་པ་རོལ་པའི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པའི་ བྱད་ལུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་མེད་པར་ཞི་བར་
 མཛོད་ཅིག། ཡུལ་འཁོར་འདི་ཉིད་རུ་ བྱད་ཡམས་སུ་གཏེ་བསམ་ངན་སྦྱོར་རྩལ་ རྒྱལ་ངན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་
 ཞི་བར་མཛོད་རུ་གསོལ། ཆར་རྒྱ་རུས་སུ་འབེབས་ཤིང་། ལོ་ལེགས་ལོངས་སྦྱོང་དང་འབྱོར་པ་དབྱར་གྱི་མཚོ་
 ལྷར་ ལོང་རུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛོད་རུ་གསོལ། བདག་ཅག་སྤྱོད་པ་པོའི་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ དབང་ཐང་
 རྒྱུང་རྟ་དཔལ་དང་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྷར་
 ཅི་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ ལྷར་རུ་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་ སྤོངས་གྲོགས་གཡེལ་བ་མེད་པའི་བསམ་

དོན་ ལྷུང་དུ་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དགོ་ཟེར་། བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་
 དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷུན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་
 ཤོག་གངས་ ༩ པར) “ཀྱི་ ལུན་ཚོགས་ནགས་ཚལ་བྲེང་བ་
 འཁྲིགས་པའི་སྐྱོངས། །བསྐྱལ་བཟང་དག་ལེགས་འདོད་དགྲ་
 འབྱུང་བའི་གནས། །བཀྲ་ཤིས་གཡང་ཆགས་བསམ་གྲུབ་ལོར་
 བུའི་སྤིང་། །ལྷ་ཚེན་གཞི་བདག་ཡབ་ཡུམ་སྲས་བཅས་
 ལ། །འཁོར་དུ་བདུད་བཙེན་སྐྱོན་མོ་ས་བདག་ལྷ། །རབ་མཛེས་
 བཟོ་གཤོག་མང་པོའི་དབྱུང་དང་བཅས། །མཐུན་རྫོབ་ཚོགས་པའི་
 གནས་འདིར་ལྷུན་འདྲེན་ན། །ཐོགས་མེད་རྩ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་
 ལྷུང་དུ་བྱོན། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ལྷ་བཙེན་འགྲམ་བཟང་
 པའི་གནས་ཁང་འདི་ བསམ་ཚུ་རྫོང་གི་ལྷག་ལས་སྟེ་ དོ་རོ་ལ་
 རྟེན་འོག་ལ་ཐུག་འགྲོ་སའི་སྐྱུམ་འཁོར་ལམ་བདའ་སྟེ་ ཀི་ལོ་
 མིགར་ ༤ དེ་ཅིག་འགྲོ་ཞིན་མ་ལས་ ཀར་སྤོང་སྟེ་དུས་ཡུན་
 རྒྱར་མ་ ༩༠ ལྷག་པ་ཅིག་ཀར་སྤོང་སྟེ་ འགྲོ་དགོ་པའི་ ས་གོ་
 བད་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

ལྷ་ཚེན་འགྲམ་བཟང་པའི་གནས་ཁང་།

བསམ་ཚུའི་གནས་པོ་འགྲམ་བཟང་པའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན།

ཉེ་མ་མཐུ་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ ཞལ་བཞུགས་པའི་ནམ་དུས་ལས་རང་ ད་རེས་ཏེ་
 བབ་འགྲམ་སྟོན་པའི་གོ་ཡ་ཟེར་ལྟོ་པའི་མི་ཚུ་ ཞབས་དྲུང་གི་སྤྱིན་བདག་ཨིན་ལུགས་དང་ དེ་བསྐྱང་ད་ལྟོ་ཡོད་
 པའི་ཨ་མོ་ཚུ་ཚུར་བཅད་དང་ དམ་དུམ་མར་བཅད་ཀྱི་མི་ཚུ་ལུ་ རྒྱ་བབས་གད་པ་ཟེར་སྐབ་དོ་ཡོད་པ་ད་ དེ་
 བསྐྱང་རྒྱ་བབས་གད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཚབ་ཟེར་གཞུང་གི་ཁྲུལ་བསྐྱེ་མི་སྲོལ་དོན་པོ་སྟོབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཚབ་
 བཟུམ་ཅིག་སྟེ་ ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ རྫོང་བདག་དང་དོ་མཉམ་གྱི་དཔོན་ཁག་རེ་ སྲོལ་དོན་སྐྱུངས་
 རྫོང་ལས་བསྐོས་གནང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་བསྐྱང་གད་པ་འདི་མི་ཚུ་ སྲོལ་དོན་སྐྱུངས་ཀྱི་ཆ་འོག་ལུ་ཨིན་མ་

མ་ཚད་ སྤྱི་རྒྱུ་བབས་དང་གཅིག་ཁར་བྱེད་ལུ་སྤྱོད་ལུ་གྲོ་ཚབ་དེ་ གནམ་བུར་ཏུ་བབ་འགྲམ་སྤྱོད་དང་
དགུན་བསམ་ཚེ་ལུ་བཞུགས་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་བསྐྱོད་ལོ་བུ་སྤྱོད་ཤོད་འོག་ལས་པར་བཅད་དང་ ལོ་རྒྱུ་
སྤྱོད་ཤོད་འོག་ཚུར་བཅད་ཀྱི་མི་ཚུ་ རྒྱ་གར་ཀ་ལེ་མ་སྤྱོད་མ་མང་འོག་གི་སྤྱོད་ཚབ་ཅིག་ ད་རེས་བཀྲིས་ཚོས་
གྲིང་རྒྱུང་ཁག་རྙིང་མ་གི་གདོང་ཐད་ ས་གནས་ཚོ་ཡོང་ཟེར་མིའི་ལྷག་ལུ་ མོན་མོ་ཨ་ཚོ་ཟེར་མི་ཅིག་གིས་དབང་
སྤྱོད་ སྤྱོད་ཡོད་པའི་འོག་ལུ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་མས།

དུས་ཚོད་དེས་མེད་ཅིག་གི་ནང་ སྤྱི་རྒྱུ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞབས་ལས་ ས་གནས་གཞན་ཚུ་ཡང་ འབྲུག་པའི་
མངའ་འོག་ལུ་བསྐྱེད་མིའི་ཐུགས་བཞེད་དང་འཁྲིལ་ རྒྱུང་ཚབ་ལུ་བཀའ་རྒྱ་མེབས་བཞེན་དུ་ རྒྱུང་ཚབ་ཀྱིས་
མོན་མོ་ཨ་ཚོ་དང་གཅིག་ཁར་ ད་རེས་ཡོད་པའི་ས་གནས་དམ་དུ་མ་ཚུ་འཛོམས་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་གནང་ནི་གི་
ལས་རིམ་བཟོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ཐོ་དཔོན་ཁག་དེ་བསྐྱོད་པའི་སྐབས་ སྤྱོད་ཁར་དར་བཅུགས་ རྒྱ་ཁར་
དམར་ཤོས་དམར་གདན་བརྒྱབ་སྤྱོད་ བཏང་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལུ་ལྷ་བ་ཅིན་ འགྲམ་བཟང་པའི་སྤྱོད་འབྲུ་
ཡང་ ཚིབས་རྒྱུང་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་ལུ་ ཐུགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ བ་དན་གནམ་ཁར་འཕུར་ཏེ་ཡོད་མི་
འདི་ གོང་ལུ་ལྷ་བ་ཅིན་གི་རྣམ་པ་དང་ཐུག་མཚན་གི་སྐབས་ བཏང་དོ་ཡོད་དོ་བཟུམ་དང་། ལྷོ་མཚམས་པའི་
ཁ་སྐད་ལས་ གོ་ཡ་ར་ར་མི་ཟེར་མི་ཚུ་ལུ་བལྷ་བ་ཅིན་ ཁོ་གིས་བཏང་མི་ལོ་རྒྱུས་དང་ དཔེ་ཚན་ལས་
འཐོན་མི་གཉིས་ དོན་དག་ཚུ་འབྲུ་ཅིག་སྤྱོད་མཇུག་མས། ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ འགྲམ་བཟང་པའི་སྤྱོད་མཚོ་
ཡིན་ཟེར་ གནས་ཁང་གི་འོག་ལུ་མཚོ་རྒྱུང་ཀྱི་ཅིག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་རུང་ ལྷལ་ལས་ཚུ་རུང་ཀྱིས་འཕུགས་
འབག་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ད་རེས་ནངས་པ་མཇུག་མར་མིན་འདུག།

དགུ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཚོན་འགྲམ་བཟང་པ་ ཁོ་རའི་སྤྱོད་ལུ་ལོ་རྒྱུས་ སྤྱི་རྒྱུ་དཔོན་སྤྱོད་མཚུངས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་དང་
གདམ་ཏེ་ཁ་བར་ནའི་གཡུས་གྲང་མ་ན་ཟེར་ས་ལས་ཡིན་ལུགས་དང་ ཏེ་མའི་བསམ་ཚེ་རྒྱུང་བདག་ བཀྲིས་
རྒྱལ་མཚན་གི་མི་བརྒྱུད་ཡིན་ལུགས་བཏང་པ་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་མི་རབས་ ༣ དང་ ༤ ལས་ལྷག་མ་འགྲོམ་འོང་ཟེར་བའི་
ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་ ཡིན་རུང་མོན་མོ་ཨ་ཚོ་རྒྱ་གར་གི་ཉོངས་ལས་ རྒྱ་བབས་གདམ་པ་ཚུ་ཡང་ ཁོང་གི་མངའ་
འོག་ལུ་བཅུགས་ནིའི་ལས་འཆར་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ལས་བརྟེན་ ཏེ་མ་ལས་དུམ་ག་ཅིག་མ་རངས་པར་ཡོད་པ་
བཞེན་དུ་ ཞལ་འཛོམས་གནང་མ་དུ་ མཐར་འཁྲོལ་བྱུང་མ་ཚུགས་པ་ལས་ ས་གནས་འདི་ནང་བྱེད་ལུ་ལངས་
ད་ མོན་མོ་ཨ་ཚོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཚུ་གིས་ རྒྱུང་ཚབ་དེ་ཚུའི་མཐའ་མར་ རོ་རྒྱུ་བརྒྱབ་སྤྱོད་བསད་དཔ་ཡིན་
པའི་དག་རྒྱུན་བཏང་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ས་གནས་ཀྱི་མིང་དམ་དུ་མ་ཟེར་མེན་པར་ གཏེར་

མཚོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་མཇུག་ལུ་ རྒྱ་འཛོམས་སའི་ས་གནས་འབད་བ་ལས་བརྟེན་ རྒྱ་འཛོམས་ཟེར་སྐབ་དོ་
ཡོད་པ་ད་ ཡིག་སྟེབ་འདི་ཡང་ འགྲམ་བཟང་ཟེར་མེན་པར་ འགྲམ་ཚོལ་ཟེར་འོང་ནི་བརྩམ་ཅིག་འདུག།

སྲུང་མ་སྟེ་བསྐྱོས་ཡོད་པ།

རྫོང་ཚབ་ཁོར་ བྱེལ་ཕ་དེ་ནང་ཚེ་སློག་ཤོར་བའི་སྐབས་ ཁོ་གི་མཚོ་བསམ་ལུ་ དུས་ད་རེས་ང་གིས་ ལྟོ་
མཚོམས་ས་མཚོམས་ཀྱི་མི་ཚུ་ དཔལ་ཚོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་མངའ་འོག་ལུ་བརྩུགས་མ་ཚུགས། ཨིན་རུང་ རྩུལ་
ལས་ང་གིས་བརྩུགས་ཚུགས་པ་ འབད་ར་འབད་ནི་ཟེར་བའི་ཁས་སྲུངས་འབད་དེ་ འི་སོང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
དམ་དུམ་གྱི་གནས་པོ་ལུ་སྐྱེས་ཏེ་ མི་དང་སེམས་ཚན་ཚུ་ལུ་གཞོན་པ་ལེ་ག་ཅིག་བཀའ་ལམ་ལས་ མི་ཚུ་གིས་སྲུང་
ལས་སྲུང་(སྲུང་ག་ཨིན་ན་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དགོ་པ་ཡོད་) ལུ་སྟེ་ སྐྱེན་བསྟེན་གནང་མ་ད་ རྣ་ལས་པར་མི་དང་
སེམས་ཚན་ལུ་ གཞོན་པ་བཀའ་ཞི་མེད་པའི་དམ་བཅའ་གནང་སྟེ་ ཁོར་བསམ་ཅེ་གི་ཡུལ་ལྷ་སྲུང་མ་སྟེ་བསྐྱོས་
གནང་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ ལྷ་རྩོམ་ཁ་གཡུས་རྣམ་རྒྱལ་རྫོང་ལས་ སྐྱེས་ལོ་༡༩ ལང་མི་ ཨམ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་
གིས་ངག་རྒྱུན་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོན།

བསམ་ཅེ་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་དང་ བསམ་ཅེ་ཁོམ་ཁར་སྟོད་མི་ཚུ་གིས་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་
པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་འུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོན་སྟེ། ལྷ་བཙན་ཡང་
གཏོར་གཡུ་ལུ་བརྩུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཚོན་སྟེ་ལོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་

བསམ་ཅེ་རྫོང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་ཁ་མ་ཆད་པར་སྟེ་ལོ་ལྟར་ལྷུག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་
ཀྱི་སྟོལ་ས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོན་སྟེ་ལུ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལས་འགོ་ཚུ་ མ་
བདུབ་བདུབ་སྟེ་འགྲུབ་ཚུགས་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་ཉེན་དཔེ་ཐོ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

སྲོལ་འཛིན་ལས་རོགས་པ།

རྒྱ་དོ་རིས་ཁ་གཡུས་རྣམ་རྒྱལ་ཚོང་ལས་ཨབ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ།

བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (༡)

༡ ལྷ་བཙའ་སྤྲེལ་མཚོ།

གནད་དོན་བརྟུང་བསྐྱུལ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།	ལྷ་བཙའ་སྤྲེལ་མཚོ།
ས་གནས།	བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་།
གཡུས།	བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་།
བསྐྱེད་མི།	བསམ་ཅེ་རྫོང་འག་བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་། བཟོ་གྲིང་རྒྱེད་འོག་། རྣམ་ རྒྱལ་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་དང་གསང་སྤྲེལ་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་བཞི་གི་མི་སེར་ ཚུ་གིས་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེལ་བསྐྱེད་མི་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་བདག་སྤྲེལ་མཚོ་འདི་ བསམ་ཅེ་རྫོང་འག་ལྷ་བ་ལས་ བརྟུང་འབྲུག་འགྲོ་སའི་སྤྱི་འཁོར་གཞུང་ལས་
བདའ་སྤེལ་ སྤྱི་འཁོར་ནང་ ཀི་ལོ་མི་ཁྲར་ ༥༠ གི་ས་ཁ་ལུ་ བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་ཆགས་ཏེ་འདུག།
བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་རྒྱེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་ཕྱག་མཚན་ཕྱལ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་ཟེར་
རུང་ དེ་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་ གཞི་གསར་པ་ལྷ་ཁང་ཟེར་ ཉེ་མ་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༡ གི་ལོ་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྫོང་
འག་གཞན་ཁ་ལས་ མི་སེར་དག་པ་ཅིག་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པའི་ཞབས་ལས་ རྒྱུན་སྤྱུག་གི་གཞི་
གསར་པ་ཐོབ་སྟེ་ གཞི་ཆགས་པའི་རྒྱབས་ལུ་ གཞུང་ཞབས་ཀྱིས་བཞེངས་གནང་ལུག།
རྟེ་མ་ གཞི་གསར་ནང་སྤོང་མི་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚན་པ་ཕྱལ་ཏེ་རྒྱབས་ལུ་ས་དང་།
གཞིན་པོའི་དགོ་བ་དགོ་ཅ་སྤྲེལ་ས་ ལྷ་ཁང་རྒྱུང་ཀྱི་ཅིག་བཞེངས་ཡོད་རུང་ མི་སེར་མང་བའི་རྒྱབས་ཀྱིས་ ལྷ་
ཁང་རྒྱུང་སོང་ནི་དེ་གིས་ མ་ཤོང་པར་ གཞུང་ཞབས་ལུ་ལྷ་བ་ཕྱལ་མ་བཞིན་ཏུ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོ་ལུ་ གཞུང་
གི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྒྱ་གར་གཞུང་ལས་མ་དདུལ་གོགས་རམ་འཚོལ་ཞིན་མ་ལས་ གཞུང་གྲྭ་ཚང་གིས་འགོ་འདྲེན་

འཐབ་སྟེ་ས་གནས་བཟང་ཤིས་ཚོས་གླིང་ལུ་ལྷ་ཁང་སྟོན་ཅིག་བཞེངས་ཡོད་པའི་ཁར་གཞི་རིམ་སྟོབ་གྲ་ཉེ་བ་
 གཅིག་ཡང་གཞི་བཙུགས་གནང་ཡོད་ནི་དེ་གིས་མི་སེར་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྟོན་སྟེ་བྱུང་ལུག།
 ཡོ་རྒྱས་དང་འཁྲིལ་ཕ་ད་བཟང་ཤིས་ཚོས་གླིང་ཆེད་འོག་དང་པར་གླིང་ཆེད་འོག། དེ་ལས་གསང་སྟེགས་ཚོས་
 གླིང་ཆེད་འོག་དང་རྣམ་རྒྱལ་ཚོས་གླིང་ཆེད་འོག་གི་ས་གནས་ཁ་ལས་ཕར་གཞི་གསར་ནང་སྟོད་མི་རྫོང་
 ཁག་སོ་སོ་གི་མི་སེར་ཉམ་བསྐྱས་ཏེ་ཡོད་ནི་དེ་གིས་གནས་བདག་དང་གཞི་བདག། བཙན་དང་གནས་པོ་ལུ་
 གསོལ་མཚོད་ཡང་རང་སོའི་གཡུས་ཁའི་སྟེན་ལྷ་ལུ་ལྷ་ཚུ་ལུ་སྤུལ་ཏེ་གསོལ་བཏབ་སྟོད་ལུག།
 དཔེ་འབད་བ་ཅིན་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་གནས་བདག་འགྲམ་བཟང་པའི་གསོལ་མཚོད་སྤུལ། ལ་ལུ་ཅིག་གིས་
 གནས་བདག་དཀྱིལ་སྤུལ་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ། དེ་བཟུམ་སྟེ་བཟང་ཤིས་ཚོས་གླིང་གཡུས་ཚན་ནང་གཞི་
 གསར་པ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་མི་རྣམ་ཚུ་གིས་དག་ལྷ་ཁྱུང་བཏུད་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཡུས་སྟོ་
 གཅིག་ནང་ལུ་གནས་བདག་གཞི་བདག་ལེ་ཤ་ལུ་གསོལ་ཕ་བཏབ་སྟོད་ལུག།

བཟང་ཤིས་ཚོས་གླིང་ལུ་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙུན་གསལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་གཏོར་བསྐྱེད་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར)
“རྩྭ་ རྩྭ་འབྲས་བསྐྱེད་རྩྭ་ལའི་བཀའ། །བདེ་སྤྱད་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང། །བསྐྱེད་བདེན་པའི་བཀའ་
ཉན་དང། །སྤོན་གྱི་དམ་ཚིག་བརྗེད་དགོངས་ལ། །མ་རུངས་ལོག་པའི་བསམ་སྦྱོར་དང། །རུ་ང་ཕྱག་དོག་ཞི་
བར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་ སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གུ་རུ་སྐྱེ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་དམ་ལས་
ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྦྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་དགོན་སྤེ་ཚུལ་བཞེན་ཏུ་སྤྱང་ནི། སྦྱིས་བུ་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བཞེད་ཞི། སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་
དོ་བཟུམ་སྤེ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་པས།

བཀའ་ཤིས་ཚོས་གླིང་ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་བཙུན་སྐྱེས་མཚོའི་སྐུ་འདྲ། རྩྭ་གསང་སྐྱེས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱེས་མཚོའི་སྐུ་འདྲ།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙམ་སྐྱུ་མཚོ་གི་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཅག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གུངས་ ༤ པར) “རྒྱུ་
རིག་འཛིན་པ་དྲུ་ཐོད་འབྲེང་གི། །བཀའ་ཉལ་ལྷ་སྲིན་དྲེགས་པའི་གཙོ། །གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་མཐུ་སྟོབས་
བདག་ །མཚོད་ན་བསམ་དོན་དངོས་གྲུབ་སྟེད། །རི་སྒྲིང་རྒྱ་མཚོ་བཙས་པ་ལ། །དབང་བསྐྱུར་བསྟན་པའི་བྱ་ར་
མཛད། །ལྷ་སྲིན་འབྲུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དབང་མེད་གུས་ཤིང་མཚོད་པ་དང། །བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་ཉལ་ཤར་
རྒྱག་ །ནང་སྟོན་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་བ། །སྤྲོད་རྫོང་སྤྲུ་བའུད་སྟོག་གི་བདག་ །དྲག་ཤུལ་ནག་པོའི་རི་གནས་
དང། །གཏེར་སྐྱོ་སྤྲུང་དང་མང་ཤིང་བདག་ །ཡིད་འོང་སྐྱུན་གྱི་བུ་མོ་དང། །བཙམ་ཚོད་ལས་ཀྱི་པོ་ཉ་
བཙས། །ཕྱག་གཉམ་འཇིགས་པའི་འཁོར་ཚོགས་དང། །ཡང་བཟུ་རུས་ལྷན་ཐམས་ཅད་ལ། །བདག་གིས་གུས་
ཤིང་བསྟོད་ལགས་ཀྱི། །རྟ་ཕྱགས་འབྲུ་ལོར་ཡོངས་སྟོད་སྟེལ། །རྒྱབ་གཉེན་དཔུང་དང་སྟོངས་སྟོགས་
མཛོད། །གཞན་ཡང་ཡིད་ལ་གང་འདོད་ནམས། །མ་གཤེལ་སྐྱུབས་ཤིག་མཐུ་སྟོབས་ཅན། །རྣལ་འབྱོར་བདག་
ཅག་འཁོར་བཙས་ལ།།བསམ་དོན་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།།

”ཟེར་ གསོལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དུལ་ལྷ་ལྷ་བཙམ་སྐྱུ་མཚོ་གི་ སྐྱུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་གྱི་
ནུམ་པ་རྩེ་ ག་དེ་སྟེ་ར་ཡོད་པ་སྟེ་ཟེར་བ་ཅིན་ སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་སྟེ་ཡོད་པའི་གྲར་ ཕྱག་ལུ་ཕྱག་མཚན་འབད་
བ་ཅིན་ ཕྱག་གཤམ་པ་ལུ་ཕྱགས་ཅུ་དང་ གཤོན་པ་ལུ་ མཚོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་
པའི་ལོར་བུ་བསྐྱམས་པ། ཆིབས་རྟ་ཉོན་མ་གནས་ཁའི་མདོག་བཟུམ་ཅིག་གྲར་ཆིབས་ཉེ་ཡོད་པའི་གྲར་ འཁོར་
ལུ་ བཙམ་དམག་འབྲུམ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཉེ་ཡོད་པ་དང། མཐུ་སྟོབས་དང་རུས་པ་འབད་བ་ཅིན་ མདོན་ཤེས་
རྒྱ་འབྲུལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཡོད་ནི་དེ་གིས་ རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལུ་ གཞོད་པའི་ དྲག་པོའི་རིགས་རྩེ་
དུས་ཡུན་ཡུད་ཅམ་ཅིག་ནང་ ཚར་བཙད་རྒྱུགས་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། རབ་དུ་བསིལ་བའི་ཅན་དན་
ལས་ཚ་བ་དང་ རྒྱ་རྒྱན་བསྐྱུབས་པ་ལས་མེ་ལྷེ་མི་འབྲུང་དོ་བཟུམ་སྟེ། གཞི་བདག་རྩོ་པོ་ཆེན་པོའི་གསང་གསུམ་
པད་མའི་སྟོང་པོ་ལས་ ང་བཙས་ར་ལུ་ཕན་མི་ཐོགས་པའི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་བྱ་བའི་ སྤིངན་ནམ་ཡང་འབྲུང་མི་
སྤིད་པ་ལས་བརྟེན། དད་ལྷན་སྤྱིན་བདག་རྩེ་གིས་ ཉིན་མཚན་ཀུན་ལུ་ དམ་རྩུལ་ལུ་དམིགས་ཉེ་ གསོལ་
མཚོད་ཅི་དྲག་གང་དྲག་སྤུལ་ཉེ་ གསོལ་བ་བཟབ་པ་ཅིན་ གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ རེ་དོན་གར་
འགྲུབ་རྒྱགས་པ་ཨིན་པས།

རྒྱ་གསལ་སྤུང་གི་རི་མགོ་ལུ་ཡོད་མི་ སྤུང་མཚོ་གི་སྤུང་མཚོའི་པར།

གསོལ་མཚོད།

ལོ་ངོ་དགུ་དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མར་ མེད་འོག་ལག་བཞི་ནང་ གསོལ་མཚོ་བཏབ་ས་ སྤུང་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་འདི་ཡིན་
 ཟེར་མ་ བརྟན་བརྟན་མེད་པར་སྡོད་པའི་སྤུང་མཚོ་ལུ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལོ་ལུ་ བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་གཞི་རིམ་སྡོད་
 ལྷ་ལྷེ་བའི་ནང་ གཞུང་གྲུ་ཚང་གིས་སྤུང་མཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ བསྐོ་བཞག་གཞང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་
 སྤུང་མཚོག་གིས་ སྤུང་མཚོ་བཏབ་པའི་གནས་སྤངས་ལུ་གཟིགས་ཏེ་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱི་ ཡུལ་ལྷ་གཅིག་བཟོ་
 ཐབས་ལུ་ གོང་གི་གནས་བཏབ་དང་གཞི་བཏབ་ཚུ་གི་ གསོལ་ཁ་དང་གསེར་སྤུང་མཚོ་གི་དཔེ་ཆ་ཚུ་ བསྐྱེ་
 སྤུང་མཚོ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ། སྤུང་མཚོ་ལྷེ་ལྷེ་རབས་བཏུན་ཅུ་པ་ སྤུང་མཚོ་འཛིགས་མེད་ཚོས་གྲགས་མཚོག་ལུ་
 གོང་གི་དཀར་པོ་ཚུ་ལ་གསལ་སྤུང་ལྷེ་ལྷེ་ལོད་པའི་ལར་ རྒྱ་ལས་པར་ གནས་བཏབ་གཞི་བཏབ་ཚུ་གི་གྲུ་ལ་ལས་
 ག་ཟེར་མི་འདི་བསྐྱེན་པ་ཅིན་དུག་ཅི་ཡིན་མས་ག་དང་། ལུང་བསྐྱེན་ག་ལུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཟེར་ སྤུང་མཚོ་ལྷེ་
 གིས་གསུངས་གནང་ཟེར་ ལུ་བ་སྤུང་ལུ་ག།

དེ་ལས་ སྐྱབས་རྗེ་མཁོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ བོད་གི་མེད་འོག་ ལྷ་ལོད་མི་ གནས་བདག་དང་
 གཞི་བདག་ལེ་ཤ་ཡོད་པའི་གལ་ལས་ གཙོ་བོ་འདི་ ལྷ་བཙམ་སྐྱས་མཚོ་དེ་ཡིན་མས། དེ་སྐྱེ་ཡིན་དགོ་པའི་
 བྱུངས་དེ་ཡང་ ལྷ་བཙམ་སྐྱས་མཚོ་གི་གནས་ཁང་ གསང་སྐྱས་རི་མཐུ་ ལྷ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་རུང་ རི་
 མཐུག་འདི་ མེད་འོག་ཚུ་གི་ས་གནས་ཁག་ལས་ཕར་ ལྱབ་སྟེ་འདུག། དེ་གིས་ཡང་མ་ཚད་པར་ ས་གནས་ཚུ་
 ལང་ ཉེ་མ་ལས་ ལྷ་བཙམ་གྱི་བཞུགས་ས་ཡིན་མས།
 དེ་འབད་མ་ལས་ ལྱེད་ཆ་ལྱབ་གྱིས་ ལྷ་ལས་ཕར་ ལྷ་མ་རང་འབད་རུང་གསོལ་མཚོད་འདི་ ལྷ་བཙམ་སྐྱས་
 མཚོ་ལུ་སྐུལ་དགོ་མ་རེད་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ ལྷ་བཙམ་སྐྱས་མཚོ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ཡང་ མཛེད་གནང་ཏུག།
 དུས་འདི་ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ ལྷ་མཚོས་གཤམ་ཚུ་མཚོ་གིས་གཙོས་པའི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ སྐྱབས་རྗེ་ཡིད་
 བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་ བཀའ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ རོ་བོ་སྐྱས་མཚོ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྐུལ་ནི་འདི་གིས་ མེད་
 འོག་བཞི་གི་མི་སེར་ཚུའི་ བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་ རྒྱབ་དང་དམུང་གཉེན་མཛེད་དེ་འདུག།

དག་རྒྱུན།

གནས་བདག་ སྐྱས་མཚོའི་སྐོར་ རྒྱབ་བྱུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ བཀྲིས་ཚོས་སྤྱིང་ཚོས་སྟེའི་སྐྱམ་ཚོས་
 གཤམ་ཚུ་མཚོ་གིས་བཤད་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱས་མཚོ་ཟེར་མི་འདི་ རོ་མ་ར་རྒྱ་གསང་སྐྱས་ཁ་ལུ་ཡོད་
 པའི་མཚོའི་བདག་པོ་ཅིག་ཡིན་མ་སྟེ་གསུངས་ནི་འདུག། དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲིལ་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་སྐྱམ་ཅིག་
 གིས་ སྐྱས་མཚོ་ནང་ཡོད་པའི་ གསེར་གྱི་ཀམ་དེ་བཏོན་ཏེ་ སྤྲོ་རོ་ཕྱོགས་སུ་འབག་ནི་སྟེ་ བཟོ་བོ་དག་པ་ཅིག་
 ལྱིད་ཞིན་མ་ལས་ སྐྱས་མཚོ་ལུ་ཕྱོན་ཏེ་ མཚོ་འདི་སྤྲོ་མའི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཞིན་མ་ལས་ གསེར་གྱི་ཀམ་དེ་
 རོགས་ད་ལུ་ བཟོ་བོ་གིས་ ལྷག་ཁམ་ སྤོམ་སུ་སྤོམ་སུ་སྟེ་བཏོན་མ་ལས་བརྟེན་ ལྷ་མ་གིས་ ཕྱག་གིས་བད་
 ལན་ག་དེ་སྟེ་གནང་རུང་ བཟོ་བོ་ཚུ་གིས་མ་ཉན་མ་ལས་ ལྷ་མ་གིས་ ཀམ་དེ་རྒྱུང་གུ་འཕྱོ་ནི་ཡིན་མས། ལྷག་
 ཁམ་རྒྱུང་གུ་སྟེ་སྟོག་ཟེར་གསུངས་ད་ མཚོ་དེ་ཞལ་ལས་ཤོར་སོང་ནི་དེ་གིས་ སྐྱས་མཚོ་ཟེར་སྐབ་ཡིན་ཟེར་བའི་
 དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་བཟང་ཤིས་ཚོས་གྲིང་མེད་འོག། བརྟ་གྲིང་མེད་འོག། རྣམ་རྒྱལ་ཚོས་གྲིང་མེད་འོག་དང་གསང་སྤྲུགས་
 ཚོས་གྲིང་མེད་འོག་བཞི་གི་ཁྱིམ་ནང་ ད་རུང་ རྒྱ་རྫོང་ཁག་ནང་གི་ མི་ཚུ་གིས་ཡང་ཡོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤྱང་གནང་
 པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་མ་དཔལ་ལོ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྱང་རྩལ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ། ལྷ་བཙུན་ཡང་
 གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྤེ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་མ་ཡིན་པས། བཟང་ཤིས་ཚོས་གྲིང་ལྷ་
 ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ རྒྱ་གསང་སྤྲུག་མེད་འོག་ མོ་རྩལ་སྤུན་ཚོགས་
 དར་རྒྱས་གྲིང་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་ལུ་ཡང་ སྤྱང་མ་གཙོ་བོ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་སྤེ་ཅིས་ཏེ་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་
 སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་སྤེ་བཤད་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་ཀྱིས་གྱི་སྤོ་ལས་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་སྤྲེམས་
 དང་ གསོལ་མཚོད་རྩལ་སྤུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་ མ་བཏུབ་བཏུབ་སྤེ་འགྲུབ་རྩལ་སྤུགས་པ་ཡིན་
 མས།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙུན་སྤྲུལ་མཚོའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བཟང་ཤིས་ཚོས་གྲིང་གི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ལྟེ་བའི་བླམ་ ཚོས་གྲུགས་རྒྱ་མཚོ།
 རྒྱ་རྫོང་ཁག་ལས་ སྤྱིན་བདག་རྣམ་རྒྱས་དོ་རྗེ།

བཏུན་འབྲུག་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (༡)

༡ ལྷ་བཙམ་དགྲིལ་སྤྲུང་ངོ་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ལྷ་བཙམ་དགྲིལ་སྤྲུང་ངོ་མོ།

ས་གནས།

བཏུན་འབྲུག་།

གཡུས།

བཏུན་འབྲུག་།

བསྟེན་མི།

གཙོ་བོ་བསམ་ཅེ་རྗེས་ལག་བཏུན་འབྲུག་ཆེད་འོག་དང་། འོར་བུ་སྐང་ཆེད་འོག་ པདྨ་གླིང་ཆེད་འོག་གསུམ་གྱི་མི་སེར་ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༣༠ དེ་ཅིག་གིས་ རྒྱབས་དང་མགོན་འཛོལ་ཏེ་ རྩལ་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་མ་ ཚད་ ལྷ་རྗེས་ལག་གསང་སྤྱོད་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ཡང་དུས་རྒྱུན་ དུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གནད་དོན་རྒྱུས་པ།

གནས་ཁང།

གནས་བདག་དགྲིལ་སྤུག་འདི་ བསམ་ཅེ་རྗེས་ལག་ལྷེ་བ་ལས་ བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གླིང་དུང་ལག་གི་སྐུ་མ་འཁོར་ གཞུང་ལམ་བདའ་སྟེ་ སྐུ་མ་འཁོར་ནང་གི་ལོ་མི་འར་ ༥༠ གི་ས་ཁ་ལུ་ བཀྲ་ཤིས་ཚོས་གླིང་དུང་ལག་ཆགས་ཏེ་ འདུག། དེ་ལ་ལས་ ད་རུང་སྐུ་མ་འཁོར་ནང་གི་ལོ་མི་འར་ ༢༥ གི་ས་ཁ་ལུ་ བཏུན་འབྲུག་ཆེད་འོག་ལྷེ་བ་ ཆགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ཁར་ དེ་གི་མི་སེར་ཚུ་ཕྱག་མཚོན་སྤུལ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་ཟེར་རུང་ དེ་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་ཡོད་པའི་ བཏུན་འབྲུག་མདོ་སྤྲུག་ཚོས་གླིང་གི་ལང་བཞེངས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་ གཞུང་གྲུ་ཚང་གིས་སྟེ་ གནས་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ལས་ བཞེངས་ནི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤་གི་ལོ་ལུ་ ཚོས་གྱི་དབྱ་ལྷིད་དམ་པ་ རྒྱབས་རྗེ་མཁན་ཚེ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ ལྷ་ཁང་གསར་བསྐྱབས་གྱི་རབ་གནས་

དང་འབྲེལ་སློང་འབྲེལ་ཉེན་འབྲེལ་ཡང་སྐྱབས་མཛོག་གིས་གནང་ཞིན་མ་ལས་དགེ་སློང་ཞེ་གངས་ ༣༠
 འབད་མི་ཅིག་གསར་པ་བཙུགས་ཏེ་ སྐྱམ་གཅིག་ཡང་བསྐྱོས་བཞག་གནང་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

བརྟན་འབྲུག་མདོ་སྲགས་ཚོས་གྲིང་གི་ལྷ་ཁང་།

ལྷ་བཙན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་དཀྱིལ་ཕུ་གི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་འབད་བ་ཅིན་ བསྟོན་པ་ལས།
 (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་༣༠ གི་རྒྱབ་འོག་) “ཀྱི། པདྨ་རྒྱ་གའི་མདངས་ལྷན་
 རམས་བཟིན་ཆེ། འིན་ཆེན་གོ་ཆ་སྲ་བའི་ཚོག་ལྷ་གསོལ། །མདུང་དམར་
 བསྐྱམས་ནས་མགྲོགས་པའི་ཉ་ལ་ཆིབས། །རྩུ་འབྲུལ་སྟོབས་ལྷུང་མཛད་ལ་བདག་
 གིས་བསྟོན། །གཤིན་མེ་བདུད་བཙན་སྐྱུ་སྐྱོན་སྟེ་སྐྱབས་བཙུག་། །དགྲ་དཔུང་
 གཞེས་ཞིང་བསྐྱན་པའི་བྱ་ར་བ། །ལེགས་ཉེས་སྐྱངས་འཛིན་སྐྱབ་ལ་བཙེ་བ་
 ཅན། །བཀའ་གཉམ་རྩེགས་པའི་ཚོགས་ལ་བསྟོན་པར་བགྱི།” ཟེར་གསོལ་ལ་
 དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་
 པདྨ་རྒྱ་ག་ཟེར་མེ་ཏོག་པདྨ་དམར་པོ་གི་ ལ་དོག་བཟུམ་སྟེ་ཡོད་པའི་གྲུར། ཕྱག་

མཚན་འབད་བ་ཅིན་ དབུ་ལུ་མོག་ལུ་དང་ སྐུ་ལུ་རིན་ཚེན་གོ་ཁབ་བཞེས་ ལྷག་གཡམས་པ་ལུ་གཏུང་དམར་དང་
 གཡོན་པ་ལུ་ནོར་བུ་བསྐྱམས། ཏྲ་གུར་ཚིབས་སྟེ་ འཁོར་ཡང་ བཙན་དམག་འབུམ་ཚོགས་གྲིས་བསྐྱར་ཏེ་ཡོད་
 པའི་གུར་ ལུས་སྟོབས་འབད་བ་ཅིན་ སྐད་ཅིག་ཙམ་ཅིག་ལུ་ སྟོང་གསུམ་ག་ར་འཁོར་ཚུགས་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་
 བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོད་པའི་ཚིག་ནང་ལུ་གསལ་ལཱ་ཡིན་མས།

ཇོ་མོ་མི་སྐུ་མདོག་དང་ལྷག་མཚན་འབད་བ་ཅིན་ བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣༡ པར)
 “སྐུ་མདོག་དཀར་གསལ་དགེས་པའི་མཛུམ་དང་ཅན། ལྷག་གཡམས་མདའ་དར་གཡོན་པ་མེ་ལོང་འཛིན། ཡིད་
 ལ་ཅི་འདོད་བསམ་པའི་མོད་ཉིད་བྱ། །ལྷན་གྲིས་གྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་མཛད་མ། །བྲག་རི་གནས་གྱི་སྟེང་ན་
 སྐྱེག་མོའི་རྩུལ། །ཆགས་ལྡན་སྟིང་ལ་འབབ་པ་ཅི་ཡང་གི། །བྱོད་ལ་བདག་བསྟོད་རྣལ་འབྱོར་བདག་ཅག་

གི །བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།།”
 ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་ ཞལ་
 དཀར་པོ་ ཐུགས་དགེས་པའི་ ཞལ་མཚུམ་དང་བཅས་པ་སྟེ་
 བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲར་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་
 གཡོན་པ་ལུ་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་ ཞབས་གཉིས་བཞེངས་པའི་
 ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པའི་ཚོག་ནང་ལུ་གསལ་ཕ་
 ཨིན་མས།

ལྷ་བཙན་དགྲིལ་ཕུ་གི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་བཙན་དགྲིལ་ཕུ་གི་སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༡༠ པར་)
 “གྲི་ བསམ་གཏན་དཔལ་གྱི་རི་བོའི་ཕེ་མོ་ནས། །བཀྲ་ཤིས་གཡང་ཆགས་རྒྱ་བོད་གཉིས་གྱི་མཚམས། །མོན་ར་
 བྲག་དཀར་མཐོན་པོའི་གནས་མཚོག་ནས། །རྩུ་འཕྲུལ་མཐུ་ལྡན་ཉམས་པ་སྟོལ་བའི་གཤེད།།” ཟེར་གསལ་དོ་
 བཟུམ་སྟེ་ བརྟན་འབྲུག་རྗེད་ལོག་སྟེ་བ་ལས་ སྤུམ་འཁོར་ལམ་ ཀུ་ལོ་མི་ཏར་ རྟེན་ལམ་ འབྲུག་པ་བློན་རྒྱ་
 ལྷ་ཁང་ཡོད་སར་སྟོན་པ་ཨིན་པས། ལྷ་ཁང་ཡོད་ས་ལས་ ཁ་ཡར་ལུ་ མདའ་རྒྱུང་ ༩ ལྷག་པ་ཅིག་ཡོད་པའི་
 རི་མགུ་ལུ་ ལྷ་བཙན་དགྲིལ་ཕུ་གི་གནས་ཁང་མཇལ་ཕ་ཨིན་མས།

རྩོ་མོའི་གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན། རྩོ་མོའི་སྤྱན་འབྲེན་
 ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༡༠ པར་)
 “བཀྲ་ཤིས་གཡང་ཆགས་རྒྱ་བོད་གཉིས་གྱི་
 མདུད། །སྤྱན་ཚོགས་རང་བྱུང་བྲག་རི་བཙེགས་པའི་
 གནས། །སྤྱན་རྫོངས་ནགས་ཚལ་འབབ་རྒྱས་སྟོར་
 བའི་དབུས། །རྒྱ་འཛིན་ན་བུན་འཁྲིགས་པའི་གནས་
 མཚོག་ནས། །མ་གཅིག་རྩོ་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
 རྣམས།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ བརྟན་འབྲུག་

མེད་འོག་ལས་མར་ལྷ་ འོར་བུ་སྐང་མེད་འོག་ལག་སྲུག་ལུ་ འགྲོ་སའི་སྐྱམ་འཁོར་ལམ་བདའ་སྟེ་གི་ལོ་མི་ཁར་
༡ གྱི་ས་གནས་ཁར་ སྐྱམ་འཁོར་ལམ་གྱི་ལྷག་ལུ་ར་ རོ་མོའི་གནས་ཁང་བེར་ ཤིང་དང་སྟོ་ཤིང་སྐྱ་ཚོགས་
ཡོད་པའི་སྐྱུག་ལུ་ཚུ་མིག་གཅིག་ཡང་ འབབ་སྟེ་ཡོད་ས་ལུ་ མཚོད་རྟེན་རྒྱུང་ཀྱ་ཅིག་བཞེངས་ཏེ་ཡོད་མི་དེ་ཨིན་
པས།

གསོལ་མཚོད།

གཙོ་བོ་བརྟན་འབྲུག་དང་ འོར་བུ་སྐང་མེད་འོག་གཉིས་ནང་གི་མི་སེར་དང་། ལ་ལུ་ཅིག་ པརླ་གླིང་དང་བཀྲ་
ཤིས་ཚོས་གླིང་མེད་འོག་ནང་གི་མི་སེར་དག་པ་ཅིག་དང་། ད་རུང་རྫོང་ཁག་གཞན་ རྒྱ་རྫོང་ཁག་འོག་གི་ མི་
སེར་དག་པ་ཅིག་གིས་ཡང་ ལོ་ལྷན་གྱི་ཚོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་འཕེལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
སྲུང་ཚུ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྲུང་ཏེ་ ལྷ་བཙན་ཡང་ གཏོར་གྲལ་ལུ་བརྩུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་
བཅས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཚོད་སྲུང་མ་ཨིན་པས། བརྟན་འབྲུག་མདོ་སྲགས་ཚོས་གླིང་གྲ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱན་ཏུ་
གསོལ་མཚོད་སྲུང་ཞེ་འདུག། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ རྫོང་ཁག་གཞན་ལས་ཨིན་མི་ ཨ་ལོ་འདི་ ས་གནས་འདི་
ཁ་ལུ་ སྐྱེས་སྐྱེས་མ་ཨིན་པ་ཅིན་ སྐྱེས་ལྷ་སྟེ་བསྟེན་ཞེ་དེ་གིས་གསོལ་མཚོད་སྲུང་མི་ མ་ཆང་པར་འོང་དོ་ཡོད་པ་
སྟེ་ བརྟན་འབྲུག་མདོ་སྲགས་ཚོས་གླིང་གྲ་ཁང་གི་བླ་མ་ སངས་རྒྱལ་མཁའ་འགྲོ་གིས་བཤད་པ་མས། ལྷག་པར་
ཏུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཅུས་རྒྱན་ཏུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་སྲུང་ཚུགས་པ་ཅིན་
རང་གི་བྱ་བ་ལས་འགོ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྟེ་འབྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཚོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༠ གྱི་རྒྱབ) “གྱི་ རྩོན་
ཕྱོན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལུང་བཞིན། །བཙམ་ལྷན་ཤུག་སྲུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ། །སློབ་དཔོན་པརླ་ས་བསྐྱོ་བའི་
བཀའ། །མ་གཡེལ་བསྟན་སྲུང་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་། །སློག་སྤིང་སྲུང་ནས་དམ་བཅས་པ། །རྩི་རྩེ་སྲུགས་དམ་
བཙེར་དགོངས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་སྐྱོང་བའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས། །མ་གཡེལ་ལྷུང་ཏུ་འབྲུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་
དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སློབ་དཔོན་པརླ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་
པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ལྷ་བཙན་དང་ཇོ་མོ་ལྷ་མཚོ།

བརྟན་འབྱུག་མེད་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ ལྷུ་མ་འཁོར་ནང་ ཏུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་དང་སྐར་མ་སུམ་ཅུ་དེ་ཅིག་གི་ས་
ཁར་ ལྷུ་མ་འཁོར་ནང་ལས་འཐོན་ཞིན་མ་ལས་ ཀང་སྟོང་སྟེ་འགྲོམ་ད་ མེན་གོ་མཚོ་ཟེར་མི་འདི་ཁར་ ལྟོད་
ལྟོད་ལུ་ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༡༥ དང་ ༢༠ དེ་ཅིག་འགོར་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ཡོངས་གྲགས་ལུ་ མཚོ་འདི་ལྷ་
བཙན་དཀྱིལ་ལུ་དང་ ཇོ་མོ་ལྷ་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ ལྷ་བ་དོ་བཟུམ་
འབད་བ་ཅིན་ རྩོན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གི་སྐ་མཚོ་ཡིན་མ་སྟེ་ཡང་བཤད་ནི་འདུག།

སྐ་མཚོ།

ལྷ་བཙན་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས།

ལྷ་བཙན་འདི་ ལྷུ་མ་ཚོས་པ་རྩེ་གིས་བཤད་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ ས་ཐོབ་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ཅིག་ཡིན་
ཟེར་ཡིན་མས། གསོལ་མཚོད་འདི་རྩེ་ཡང་ ཚོས་སྟོང་གི་གཡལ་ལུ་བརྩུགས་ཏེ་ར་ སུལ་ནི་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་
འདུག། དོ་རུང་སོ་སོ་སྟེ་ བོན་མཚོད་སྟེ་ཡང་གསོལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ དམར་མཚོད་མེན་པར་ དཀར་
མཚོད་སྟེ་ར་ མཚོད་ནི་ཡོད་ཟེར་ཡིན་མས། དང་ལུ་ང་བཙན་ གྱི་ནི་ཁའི་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ བཙན་དང་
རྒྱལ་པོ་གཏུག་ཏུ་ཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་མཚན་ སག་ས་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བུ་དོ་ཡིན་མ་མ་ཚད་ སག་ས་རྒྱལ་
པོའི་ཕོ་བྲང་ཟེར་ དཀྱིལ་ལུ་བཙན་གྱི་ གནས་ཁང་ལས་ཨ་ཙཱ་ལ་ཡར་ལྷ་འགྲོམ་ད་ རི་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་

ནི་འདུག། འ་ནི་རི་མགུ་ལུ་ སག་ས་རྒྱལ་པོའི་ལྷུ་མ་ར་ཨིན་ཟེར་མི་ ལེ་ཤ་ར་རྗེ་ཨིན་ཟེར་ཨིན་མས། སག་ས་རྒྱལ་པོ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་གཏུག་དྲག་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཚད་ རྒྱལ་པོ་དེ་གིས་ མི་དང་སེམས་ཚན་ཚུ་ དམར་བསད་འབད་དེ་ གཞོད་པ་བཀལ་ཡི་ར་ ཉན་རང་མ་བཅུ་བ་པའི་སྐབས་ལུ་ སྐྱིད་སྤྲོ་བཅན་གྱིས་ ཁོ་བཅུ་ཨི་འི་དོན་ལུ་ཡར་བྱོན་རུང་།

བཅན་གྱིས་ག་དེ་སྤེ་བཅུ་ལ་རུང་བཅུ་ལ་མ་ཚུགས་པར་ རླུང་ལས་ཚྭོན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་སྤེ་ རྒྱལ་པོ་འདི་དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་ལས་ གཡུས་ཁའི་ལྷ་ཁང་གི་སྤོ་ལོགས་ཁ་ལུ་ རོ་སྤོམ་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས། འ་ནི་དོ་འདི་ བཅན་དང་ རྒྱལ་པོ་བཞུགས་སའི་པོ་བྲང་ཨིན་མ་ལས་ བྱི་རུ་ལམ་དེ་གི་རྩ་བ་ལས་ འགོ་འགུལ་འབད་མི་ཚུ་ལུ་ གཞོད་པ་བཀལ་ཉེ་ར་སྤོད་པ་ད་ དམ་ལུ་བཏགས་ཉེ་བཀའ་དམ་མཚོད་བརྟེན་གཅིག་ཡང་བཞེངས་གནང་ཅུག། དེ་ལས་ ཉེ་མ་ལྷ་བཅན་དེ་འབད་བཅིན་ རང་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་^{༡༥} ལུ་ རྒྱང་གཅིག་དམར་བསད་འབད་དེ་ བཅན་ལུ་མཚོད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ རླུང་ལས་ ལོ་ངོ་ ༥༠ དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ ལྷམ་སངས་རྒྱལ་བསྟན་འཕེལ་ཟེར་མི་གཅིག་འབྱོན་ཞེན་མ་ལས་ སེམས་ཚན་སྤོག་གཅོད་འབད་དེ་ དམར་མཚོད་སྤུལ་ནི་ལས་བཀལ་ཆ་མཛོད་གནང་སྤེ་ སེམས་ཚན་ཤི་ཤིས་དང་ཤ་ཉེས་སྤེ་སྤུལ་དགོ་སྤེ་མཛོད་གནང་མ་མཚོད་ དོ་རུང་ རྒྱང་(ཚུ་བཏུབ་) ཟེར་ རྒྱང་ཚུང་ཀུ་བསྐྱང་ལས་རང་ བཅན་དང་རྒྱལ་པོ་གི་ཤ་བཟུམ་ཅིག་སྤེ་དབང་སྤེ་ གཡུས་སྤོའི་མི་ཚུ་གིས་སྤོར་རྒྱུ་འབད་ཡི་རང་ གསོ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་རན་པ་ད་ འ་ནི་རྒྱང་འདི་ ཚུ་བཏུབ་ཟེར་ རྒྱང་འདི་ཆར་རེ་ བདའ་འོང་ཞེན་མ་ལས་ ཚུ་བཏུབ་འབད་དེ་ བསད་ནི་འདི་མ་བསད་པར་ ལོ་ལྟར་སྤོར་རྒྱུ་སྤེ་ གསོ་དོ་ཡོད་སྤེ་བཤད་ནི་འདུག།

རོ་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་དག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས།

ཉེ་མ་བརྟན་འབྲུག་གི་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ལུ་ནི་ཆོ་རིང་ཟེར་མི་སྤྱང་ཀ་གཅིག་སྤོད་ཡོད་མི་དང་། རྒྱ་རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ ཨ་ཁེ་རོ་མོ་ཟེར་མི་ བུ་མོ་འཇའ་རིས་མོ་ལྷུ་གཔོ་གཅིག་སྤོད་ཡོད་པ་ཨིན་པས། ཆར་ཅིག་འབད་མ་ད་ ལུ་ བུ་མོ་རིང་ཁོ་རང་ གཡུས་བཤལ་རྒྱུ་སྤེ་འགྲོམ་ད་ རྒྱ་པའི་གཡུས་ཁ་ལུ་སྤོད་སོང་ཅུག། དེ་བསྐྱང་ཁོ་གིས་ ཨ་ཁེ་རོ་མོ་ཟེར་མི་ བུ་མོ་འཇའ་རིས་མོ་ཉེ་རུང་མ་འདི་མཐོང་སྤེ་ མོ་ལུ་སེམས་ཆགས་ མོ་ག་དེ་སྤེ་སྤུ་རུང་ཉན་མ་བཅུ་བ་ཞེན་མ་ལས་ ཁོ་ཞག་མོའི་བྱིམ་ནང་ལུ་ གནས་པོ་བརྟན་སྤོད་ཡོད་པ་ཨིན་པས། བྱི་རུ་ཞག་ཉལ་མ་ད་

གཉིད་ལུག་རྩུ་བཏབ་ཞིན་ལས་ ཁོ་གིས་ཁ་རྒྱབ་དོ་བཟུམ་བཟོ་སྟེ་ ཁོ་གིས་དུག་ཤུག་དུག་ཤུག་ཟེར་རྟ་བདའ་
དོ་བཟུམ་སྟེ་སྐད་རྒྱབ་ འོར་བདའ་བཟུམ་བཟོ་སྟེ་ མ་ད་མ་ཟེར་བའི་ སྐད་ཟེར་མ་ཅིག་རྒྱབ། དེ་ལས་ནངས་པ་
རྩོ་པ་འབད་མ་ད་ བུམོ་གི་ཨ་པ་དང་ཨའི་གིས་ ཁོ་ལུ་དི་ལུག་ དབའི་ཕྱོད་ཀྱིས་ ཕྱི་རུ་ཞག་ཉལ་ས་ལུ་ རྟ་
བདའ་ནི་ཡོད་པ་ལུ་ འོར་བདའ་ནི་ཡོད་པ་ལུ་ ལེ་ག་འབད་ནི་འདུག། ག་དེ་སྟེ་སྟོ་ཟེར་དི་མ་ད། ཁོ་གིས་འེའི་
དེའི་གཡུས་ཁ་ལུ་ རྟ་ཁལ་ལྲ་དང་ལྲ་ཡོད། འོར་ཁལ་ལྲ་དང་ལྲ་ཡོད། དེ་ལས་སམོ་ས་གཞི་རྒྱ་འོར་ལོངས་སྟོད་
གནམ་མེད་ས་མེད་ཡོད། ང་ཨ་རྟག་ར་རྟ་དང་འོར་རྒྱུ་འཚོ་སྟོད་ནི་འདི་གིས་བག་ཆགས་ཀྱིས་ བདའ་བདའ་མ་
ཡིན་མས་ ཟེར་སྐབ་ད། དེ་ལས་མོ་གི་ཨ་པ་དང་ཨའི་གི་སེམས་ཁ་ལུ་ ཁོ་རྒྱལ་པོ་ཅིག་ཡིན་མ་འོང་ནི་མས་ཟེར་
མནོ་བསམ་བཏང་སྟེ་ བུམོ་འདི་ཁོ་དང་གཉེན་སྲུགས་ཏེ་གཏང་ལུག། བུམོ་འདི་ ཡང་ལས་མར་ཁྱིད་དེ་ ཁོ་གི་
གཡུས་ཁ་ལུ་རྟོད་སྟེ་ ལྷ་བའི་བསྐང་ལས་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ སྟོ་ཁར་ལྷ་མ་ད་ བྱ་པོད་ཞམ་གཅིག་འདུག་ལོ།
ནང་ཀོ་ན་ལྷ་མ་ད་ ཕྱི་ལི་ཞམ་གཅིག་འདུག་ཟེར་ཡིན་མས། ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ སྐྱང་ཀ་ཅིག་སྟེ་ དེ་ལས་
ཨ་ཁེ་ཚོ་མོ་འདི་ནི་ དེ་ཅིག་གི་བར་ན་ ཨ་ལོ་སྟེ་ནི་རན། ཨ་ལོ་སྟེ་མ་ད་ གསོ་མེན་ཚེ་ བྱ་པོད་ཞམ་འདི་བསད།
ཤ་འདི་ཁོ་ར་ཟ་ དེའི་ཨ་ཁེ་མགུ་དགོ་པ་ཟེར་ མགུ་ཏོག་བཏོག་ ཚོད་མ་བཟོ་བྱིན། ཨ་ཁེ་ཕུར་དགོ་པ་ཟེར་
གཤོག་པ་འདི་བཏོག་བྱིན། ཨ་ཁེ་འབྱམ་དགོ་པས་ཟེར་ ཀང་ཅུ་བཏོག་བྱིན། འ་ནེ་སྟེ་འབད་ཞིན་ལས་ ཨ་ཁེ་
མོ་ར་ གནམ་མེད་ས་མེད་སེམས་ཤི་ སྟོན་ལས་བཏབ་སྟེ་ རོ་མོ་གི་ལྷ་ཅིག་ལུ་གྱུར་གྱུར་མ་ཡིན་པས་ཟེར་བཤད་
སོལ་ཡོད་པའི་སྟོར་ལས་ ཨཔ་བཀ་ཤིས་དོ་རྩེ་གིས་སྐབ་ཡིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཟོན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདི་བསྐྱེན་འབད་ས།

བརྟན་འབྲུག་མདོ་སྲུགས་ཚོས་གླིང་གྲ་ཚང་གི་གྲུམ་ སངས་རྒྱས་མཁའ་འགོ།

བརྟན་འབྲུག་ལས་ ཨཔ་བཀ་ཤིས་དོ་རྩེ།

དར་དཀར་ན་ཚོང་།

འབྲུག་རྒྱལ་སྐད་རྒྱུ་ལོག་གི་གཞི་བདག། (༣)

༡ སྐད་བཅན་བགྲིས་དར་རྒྱལ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་པོ་སྐད་བཅན་བགྲིས་དར་རྒྱལ།

གནས་ཁང་།

དཔལ་རི་དགོན་པ།

གཡུས།

སྤང་ན།

བསྟེན་མི།

འབྲུག་རྒྱལ་སྐད་སྤང་ན་གཡུས་ཀྱི་མི་སེར།

སྐབས་ལུ་ཚུལ།

ཡུལ་གྱི་གནས་པོ་ཅིག་འབད་མ་ལས་ ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་ནང་ལུ་ བད་
ཡམས་མུ་གེ་དང་ འབྲུག་ཚུང་ཞི་ནི་ དེ་ལས་ མི་དང་ལོ་ཕྱགས་ཚུ་ལུ་
རྒྱུ་དང་བར་ཚད་མེད་པར་ སྐད་སྐྱུ་མ་ཚོགས་ཏོག་ཏོ་འོང་ནི་འདི་དོན་
ལུ་ སྐབས་ལུ་མེད་མཁས།

གནད་དོན་རྒྱལ་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་པོ་འདི་གནས་ཁང་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་སྐད་རྒྱུ་ལོག་ གཡུས་སྤང་ན་ལུ་ཡོད་པའི་ འབྲུག་རྗེས་སྐད་སྐོབ་
གྲ་ལྟེ་བ་ལས་ ལ་ཡར་ལྟ་ ཏུ་ས་ཡུན་རྒྱུ་མང་སྐར་མ་^{༡༠} གྱི་ས་ཁང་ དཔལ་རི་དགོན་པ་ཆགས་སར་ཨིན་
ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ད་ལྟོ་ དཔལ་རི་དགོན་པ་དེ་ ལོག་གསར་བཞེངས་འབད་བའི་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་
དར་དཀར་རབ་སྟེ་ལས་ ལྷམ་ཅིག་ཡང་བསྐོ་བཞག་གནད་སྟེ་འདུག།

རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

“གྱི་ སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་པ། །མ་རུང་བསྐྱེད་པའི་དྲག་ཤུལ་ཅན། །ཁྱོས་པའི་ཞལ་གདངས་
མཚེ་བཞི་བཅོམས། །དགེ་བསྟེན་ཚེན་པོ་ལྷོད་ལ་བསྟོད། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྐྱུ་མདོག་
དམར། །ཟངས་ཀྱི་ལྷབ་ཚོག་ཡ་ལད་གསོལ། །སྟག་གཟིག་རས་དར་དམར་པོས་བརྒྱན། །གཏེར་བདག་
ཚེན་པོ་ལྷོད་ལ་བསྟོད། །ཕྱག་གཡམས་མདུང་དར་སྲིད་ཅེར་འཕྱར། །གཡོན་པས་དག་སྟེང་ཞལ་ཏུ་
གསོལ། །རིན་ཚེན་ཏུ་མས་སྐྱུ་ལ་བརྒྱན། །སྲུང་མ་ཚེན་པོ་ལྷོད་ལ་བསྟོད། །ཡུམ་ཚེན་མཚོ་ཡི་སྐྱེན་བཅུན་
མ། །བརྒྱུད་གཉིས་ལང་ཚོ་ལུ་འབྱར་ལྷན། །ཕྱག་གཡམས་མེ་ལོང་གཡོན་མདའ་དར། །འདོད་དགུ་སྟེར་མ་

མྱོད་ལ་བསྟོན། གཞན་ཡང་སྟ་ལྷ་བདུན་བཙན་ཅམས། སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན་མ་དེས་པའི། སྐྱ་ཚོགས་
རྒྱན་དང་དར་གོས་གསོལ། རྩེ་འཕུལ་སྐྱ་ཚོགས་སྟོན་ལ་བསྟོན། ཡུལ་ཁམས་བདེ་ཞིང་ལོ་ལེགས་
དང་། ཁར་རྒྱ་དུས་འབབ་ནད་འབྱུག་ཞི། ཚོས་འཕེལ་བུ་ལོ་དར་ཞིང་རྒྱས། བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛོད།” (གནས་པོའི་བསྟོན་པ། དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་༥) ཟེར་ དཔེ་ཚའི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་དོ་
བཟུམ་ གནས་པོ་སྐར་བཙན་བགྱིས་དར་རྒྱས་དེ་ ཁྲོས་པའི་ཞལ་གྱི་མདངས་དང་ལྷན་ཡོད་པ་དང་ ཞལ་
གཅིག་ ཕྱག་གཉིས་ སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ད་རུང་ ཟངས་ཀྱི་གོ་ཁབ་དང་ལྷགས་ཚོག་
གསོལ་ཡོད་པ་དང་ ལྷག་གཟིག་གི་ལྷ་རིས་ཡོད་པའི་དར་དམར་པོ་བརྒྱན་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ལས་ ཕྱག་
གཡས་པ་ལུ་ མདུང་དར་འཕྲུང་ཡོད་པའི་ཁར་ ཕྱག་གཡོན་པ་ལུ་ དག་བྱང་ཕྱང་ཚུ་གི་སྟིང་གསོལ་ཡོད་པ་
དང་ རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་ སྐྱ་ལུ་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

“ཀྱི་ དང་པོ་རིག་འཛིན་པ་ད་འབྱུང་ལ། སློག་གི་སྟིང་པོ་སུལ་ནས་ནི། བཀའ་དང་ཕྱག་རྒྱ་རྗེས་དགོངས་
ལ། རྟམ་ལས་མ་ཡོལ་ལས་མཛོད་ཅིག བར་དུ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང། བརྒྱད་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྲ་
རྩ། རི་ལྷར་ཁས་སྒངས་དམ་བཙས་པའི། རྟམ་ལས་མ་ཡོལ་ལས་འདི་མཛོད། མཐའ་མ་རིག་འཛིན་
བདག་ཅག་ལ། འགལ་རྒྱུན་མ་ལུས་ཀུན་ཞི་ནས། མཐུན་རྒྱུན་ཚོས་བཞེན་བསྐྱབ་པ་དང་། ལུ་བཞེན་སྦྱོང་
བར་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” (དམ་བཞག། དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་ ༣ གི་རྒྱབ།) ཟེར་དཔེ་ཚའི་ཚོག་ནང་
ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ མྱོན་པ་ད་མ་འབྱུང་གནས་དང་ མཐུ་ཆེན་དག་དབང་རྣམ་
རྒྱལ་གྱིས་ དམ་ལུ་བཏགས་གནང་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

ད་ལྟོ་ཡོད་པའི་ འབྲུག་རྒྱས་སྐར་གི་དམངས་མི་ འཇིགས་མེད་ཚེ་རིང་གིས་བཤད་མི་ནང་ འབྲུག་རྒྱས་
སྐར་གཡུས་སྤང་ན་གི་གཞི་བདག་འདི་ སྐར་བཙན་བགྱིས་དར་རྒྱས་ཟེར་ སྟོན་འབྲུག་རྒྱས་སྐར་དཔལ་རི་
དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༠ གི་ལོར་ གསར་བཞེངས་གནང་བའི་ཉིན་མུ་དུས་ལས་འགོ་བཟུང་
སྐར་གསར་སྤྱུགས་ཟེར་མི་འདི་གིས་ སྐར་བཙན་བགྱིས་དར་རྒྱས་ཟེར་དཔེ་ཚའི་ཐོག་ལུ་ བཅུམས་གནང་
སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དམངས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་དང་ སྐྱ་རིམ་ག་ཅི་ར་གནང་
རུང་ ཚོ་གའི་གྲལ་ཁར་ གནས་པོ་སྐར་བཙན་བགྱིས་དར་རྒྱས་ཟེར་མི་དེ་ བཅུགས་གཏང་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་

གཡུས་སྒོ་ནང་ལུ་ལོ་དུས་ཀྱི་གསོལ་མཚོན་ཚུ་སྤུལ་བའི་སྐབས་   སྐང་བཙན་བགྱིས་དར་རྒྱས་ཟེར་མི་འདི་
ཚོས་སྤྱང་གི་གཤམ་ཁར་   བཙུགས་ཏེ་གཏང་སྒོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།   གནས་པོ་དེ་གིས་   སྤྲོན་མོ་   གཡུ་རོལ་
རྒྱལ་མོ་ཟེར་   བྱག་གི་ལོག་ལུ་མཚོ་ཡོད་མི་ཁར་གནས་ཏེ་ཡོད་རུང་   སྒོ་བ་ལྷ་ཆགས་ཏེ་   དེའི་ཤུལ་ཙམ་ཡང་
མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་   ཕྱིས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།   གནས་པོ་དེ་ལུ་   གསོལ་མཚོན་ཚུ་དུས་དང་དུས་
སྤུམ་སྤུལ་བ་ཅིན་   ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་མེད་   ལོ་སྤྱུགས་རྟག་ཏུ་མ་ལེགས་པའི་ཁར་   བྱད་ཡམས་སྤྲུ་གེ་ཚུ་འབྱུང་
དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།   གལ་སྲིད་   གསོལ་མཚོན་ཚུ་   དུས་ཚོད་ཁར་སྤུལ་བ་ཅིན་   བྱད་ཡམས་སྤྲུ་གེ་
ནི་སྟེ་   ཆར་ཚུ་དུས་སྤུམ་འབབ་ནི་དང་   ལོ་སྤྱུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

འབྲུག་རྗེས་སྐང་དཔལ་རི་དགོན་པའི་གནས་པོ་བགྱིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསོལ་ཁ་བཞུགས་སོ།།   དཔར་ལོ་མེད།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

འཇིགས་མེད་ཚོ་རིང་།   འབྲུག་རྒྱས་སྐང་།   དམངས་མི།

ཕྱིས་པ་དོན་གྲུབ།

༡ ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོ།

གནད་དོན་བརྟན་བཟུང་བ་སྤྱི་བཤུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན། ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོ།

གནས་ཁང་། ཐང་ན།

གཡུས། ཐང་ན།

གནད་དོན་རྒྱུ་ལུ་བཤུས།

གནས་ཁང་།

གཞི་བདག་དེ་གི་ གནས་ཁང་དེ་ཡང་ འབྲུག་རྒྱལ་སྐད་མེད་འོག་ལས་ སྤྱི་མཁའ་འཁོར་ནང་ ལྷན་པ་ ༣༠
དེ་ཅིག་གི་ས་ཁང་ གཡུས་ཐང་ན་ལུ་ ཕྱི་གངས་རི་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་བསྐོར་བའི་ སྤྱི་ལུ་བྱུང་བའི་སྤོངས་སྤོངས་
ཆགས་ཡོད་པ་ད་ བྱུང་དེ་ལས་ བསེལ་ཉམས་ལྷན་པའི་ཚུ་ཅིག་ཡང་འཐོན་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ཚུ་དེ་གི་མིང་
ལུ་ ཤེལ་དཀར་ཚུ་ཟེར་སྤོངས་ཡིན་པ་ད་ ས་གནས་དེ་ ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོའི་ཕོ་བྲང་ངམ་གནས་ཁང་ཡིན་ཟེར་
སྤོངས་སྤོངས་ཐོབ་ཞིང་གཤེགས་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་མཚོག་གིས་གསུངས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲུག།

གཞི་བདག་ དེ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་ དུས་དང་དུས་སུ་མ་ཕུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་ཁང་ནད་ཡམས་སུ་གཞུང་
བྱུང་དོ་ཡོད་པ་དང་ གལ་སྲིད་ གཞི་དེ་ལུ་ གསོལ་ཁ་ཚུ་དུས་ལས་དུས་སུ་ཕུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྤོངས་
ནད་ཡམས་སུ་གཞུང་གི་སྤེ་ ལོ་ཕུགས་ཉམ་ཉམ་ལེགས་ཏེ་ ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཏེ་གཏོ་སྤོངས་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་སྤོངས་
སྤོངས་འདྲུག། (འཇིགས་མེད་ཚོ་རིང་། དམངས་མི།)

གཡུས་ཐང་ན་ལུ་ཡོད་པའི་ ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོའི་ཕོ་བྲང་།

རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་ཉལ་ཐང་གི་གནས་པོའི་གསོལ་ཁའི་བསྟོན་པ་ལས། (ཤོག་༤-ལ) “ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྐྱུ་མདོག་ནག་སྐྱུ་ལ་བསེ་ཁབ་འབར་བ་གསོལ། ཕྱག་གཡས་མདུང་དར་དཀར་པོ་བསྐྱམས། ལྟེན་སྲུང་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ལ་བསྟོན། །ཡུམ་ཆེན་བྲག་བཙན་སྐྱོན་བཙུན་ལ། །བཙུ་དུག་ལེན་པའི་ལུ་འབྱར་ལ། ཕྱག་གཡོན་རིན་ཆེན་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས། །འདོད་དགུ་སྟེར་མ་ཁྱེད་ལ་བསྟོན། །ལྷ་ལྷ་གོད་སྦྱིན་ཅི་ཟ་དང་། །སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་མ་ངེས་པས། །སྐྱུ་ལ་དར་གོས་སྐྱ་ཚོགས་གསོལ། །ཅི་ཡང་རྩུ་འཕྲུལ་བསྐྱན་ལ་བསྟོན།”
ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་གསལ་ལ་དོ་བརྩམ་སྟེ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ སྐྱུ་མདོག་གནག་པོ་སྟེ་ ཡོད་པའི་ཁར་ སྐྱུ་ལུ་བསེ་ཁབ་འབར་བ་གསོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་བརྩམ་སྟེ་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདུང་དར་དཀར་པོ་དང་ གཡོན་པ་ལུ་ རིན་ཆེན་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་ཉལ་ཐང་གི་གནས་པོའི་གསོལ་ཁའི་དམ་བཞག་ལས། (ཤོག་༥-༣) སྟོན་ཆེ་པར་ཀུ་ར་དང་། ལྷུབ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་སྦྱན་སྟེ་སྟེ། །དམ་ཚིག་དད་པས་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །དམ་ལས་མ་འདའ་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ཐམ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་དང་། །བདུད་འཛོམས་དོ་རྩེ་སྦྱན་སྟེ་སྟེ། །དམ་ཚིག་དད་པས་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །དམ་ལས་མ་འདའ་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ད་ལྷ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་། །རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་སྦྱན་སྟེ་སྟེ། །དམ་ཚིག་དད་པས་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །དམ་ལས་མ་འདའ་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་གསལ་ལ་དོ་བརྩམ་ སྟོན་གྱི་དུས་ལུ་ སྟོན་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་དང་ ལྷུབ་ཐོབ་ཆེན་པོས་དམ་ལུ་བཞག་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ ཐམ་ལུ་ ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་དང་ བདུད་འཛོམས་དོ་རྩེ་གིས་

ཡང་དམ་ལུ་བཞག་ཡོད་པ་དང་ དེ་བཟུམ་སྟེ་ ད་ལྟོ་ནལ་འཕྱོར་ཆེན་པོ་དང་ རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པ་འཛིན་མི་
ཚུ་གིས་ཡང་དམ་བཞག་གནང་ཅུག།

ངག་རྒྱུན།

ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོ་ཟེར་མི་འདི་ གནམ་འབྲུག་ཚེས་སྤྱིང་དགོན་པའི་གཙོ་འཛིན་ ཞིང་ག་ཤེགས་གྲུབ་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ གནམ་འབྲུག་ཚེས་སྤྱིང་དགོན་པའི་གདན་ས་བཅགས་གནང་
སྟེ་ གྲུབ་ཐོབ་ཁོར་ སྐྱ་མཚམས་ལུ་བཞགས་པའི་སྐབས་ གཡུས་ཐང་ན་ གནམ་བདག་ ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོ་
ཟེར་མི་འདི་ གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་མི་ལམ་ནང་ལུ་མཇལ་མ་ཚང་ གནམ་བདག་འདི་གི་ རོ་བུ་གི་མཚན་ཡང་
ཤེལ་དཀར་ཚུ་ཟེར་མཚན་གསོལ་གནང་ཡི་ཟེར་ གཡུས་དེ་ཁའི་དམངས་མི་འཛིགས་མེད་ཚེ་རིང་གིས་
བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོད།

སྟོན་མ་ཐང་ན་ལུ་ གནམ་བདག་གཞི་བདག་སོགས་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་ཨིན་མས། ཨིན་རུང་ གྲུབ་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཕུན་ཚོགས་རིན་པོ་ཆེ་ འབྲུག་རྒྱས་སྐྱང་ལུ་བྱོན་ཏེ་ གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ཅིག་བརྩམས་
གནང་ཞིན་མ་ལས་ གཡུས་ཐང་ན་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ ཐང་ན་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དམངས་ཀྱི་སྐྱ་རིམ་ག་ཅིར་
གཏང་རུང་ གནམ་བདག་ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོ་ཟེར་མི་འདི་ གཏང་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཐང་ན་གཡུས་སྐྱོན་ལུ་
ལོ་ཚོག་གཏང་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ ཚེས་སྤྱིང་གི་གཡལ་ཁར་བཙུགས་ཏེ་ གཏང་སྟོལ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་
འདུག། ད་རུང་ འབྲུག་རྒྱས་སྐྱང་གི་ གནམ་འབྲུག་ཚེས་སྤྱིང་དགོན་པ་དང་སྐྱབ་སྟེ་ནང་ ཉ་ལུང་རྒྱལ་མོའི་
གསོལ་ཁ་དེ་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ ཐང་ན་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་རྩིས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་
ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གྲུབ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞི་བདག་ཉལ་ཐང་གི་གནམ་པའི་གསོལ་ཁ། དཔར་ལོ་མེད།

འདྲི་བརྒྱན་འབད་ས།

འཛིགས་མེད་ཚེ་རིང་། དམངས་མི། འབྲུག་རྒྱས་སྐྱང་། (༢༠༡༧-༢༠༡༧)

རྩིས་པ་དོན་གྲུབ། ཐང་ན།

३ ལྷ་བཙན་བགྲིས་ལོར་བྲ།

གནད་དོན་བརྟན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ལྷ་བཙན་བགྲིས་ལོར་བྲ།

གཡུས།

སྤང་མེར་པོ།

གནས་ཁང་།

སྤང་མེར་པོ།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བདུད་བཙན་འདི་གི་ སོ་བྲང་འདི་ཡང་ སྤང་མེར་པོ་གཡུས་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་ ཀང་ཐང་སྐར་མ་ ༡༠ གི་
ས་ཁར་ ཉར་དོ་ལུང་མ་ཟེར་ས་ལུ་ བྲག་ཕྱག་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ བདུད་བཙན་ཉ་རི་ནག་པོའི་སོ་བྲང་ཡིན་མ་སྤེ་
བཤད་སློལ་འདུག།

གངས་བཙན་བགྲིས་ལོར་བྲའམ་ཉ་རི་ནག་པོའི་སོ་བྲང་།

རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་བགྲིས་ལོར་བྲ་གསོལ་ཁའི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་ལ) “སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་
གཟི་མདངས་ཆེ། །དག་ལྷ་ཆེན་པོ་ཚྱུད་ལ་བསྟོན། །ཕྱག་གཡས་མདུང་དར་དཀར་པོ་བསྐྱུས། །གཡོན་
པར་ཞགས་པ་དག་སྤིང་ཐོགས། །གཞོན་སྐྱེན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། །ལྷ་སྐས་ཆེན་པོ་ཚྱུད་ལ་བསྟོན།།” ཟེར་

དཔེ་ཆའི་ཚིག་གིས་གསལ་དོ་བརྩམ་སྟེ། ལྷ་བཙན་བགྱིས་ལོར་བུ་དེ། སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ། གཟི་མདངས་ཆེ་
བ་སྟེ་ཡོད་པ་དང་། ཟུག་གཡམས་པ་ལུ། ཏུང་དར་དཀར་པོ་བསྐྱམས། ཟུག་གཡོན་པ་ལུ། ཞགས་པ་དང་
བསྟན་པའི་དག་པོ་རྩེ་གི་སྤྱིང་བརྩུང་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

གསོལ་ཁའི་བསྟོད་པ་ལས། (ཤོག་གངས་ ༡ གི་རྒྱབ།) “སངས་རྒྱལ་པདྨའི་བཀའ་ལུང་བཞིན། ལྷ་བ་
ཐོབ་བརྒྱད་པའི་སྤྱན་རླུ་སྤྱུ། །བསྟན་སྲུང་དམ་བཙའ་སྤུལ་ནས་སྤྱ། །དམ་ལས་མ་འགལ་འཕྲིན་ལས་
མཛོད། །རྗེས་སུ་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པ་དང་། །བཀའ་བརྒྱད་བྲ་མའི་སྤྱན་རླུ་སྤྱུ། །བསྟན་སྲུང་དམ་བཙའ་
སྤུལ་ནས་སྤྱ། །དམ་ལས་མ་འགལ་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ཐ་མར་རྒྱལ་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་། །བརྒྱད་འཛིན་ཆེན་
པོ་སྤྱན་རླུ་སྤྱུ། །བསྟན་སྲུང་དམ་བཙའ་སྤུལ་ནས་སྤྱ། །དམ་ལས་མ་འགལ་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དཔེ་
ཆའི་ཚིག་གིས་གསལ་དོ་བརྩམ་སྟེ། རྩོན་གུ་རུ་པདྨ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཏུ། ལྷ་བ་ཐོབ་བརྒྱད་པས་
དམ་ལུ་བཏགས་ཏེ། བསྟན་པ་བསྲུང་འི་དམ་བཙའ་འབད་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེའི་ཤུལ་ལས་ དཔལ་ལྷན་
འབྲུག་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་བྲ་མ་རྩེ་གིས་ དམ་ལུ་བཞག་ཡོད་པའི་ཁར་ ཐ་མ་རྒྱལ་སྤྱལ་སྤྱུ་མཚོག་
དང་། བརྒྱད་འཛིན་ཆེན་པོ་རྩེ་གིས་ཡང་དམ་བཞག་གནང་ཏུག།

དག་རྒྱུན།

འབྲུག་རྒྱལ་སྐད་དམངས་མི་ འཇིགས་མེད་ཚོ་རིང་གིས་བཤད་མི་ནང་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ སྤང་སེར་པོ་
འཕགས་པ་ཞིང་ཀུན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཁང་ གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་སྐབས་ གནས་བདག་དེ་ འཇུབ་
ངལས་ཅིག་ཡོད་པ་མཁུན་ཏེ། གསོལ་ཁ་སྤུལ་འི་དོན་ལུ། སྤང་སེར་པོའི་གནས་བདག་བདུད་བཙན་ཏེ་
ནག་པོ་ཟེར་ ཞིང་གཤེགས་ལྷ་བ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་རྩེ་གསལ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ མཚན་གསོལ་གནང་ཡོད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲུག།

གསོལ་མཚོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལུ། ལྷ་བ་ཐོབ་ཞིང་གཤེགས་ ཡེ་ཤེས་སྤྱན་རྩེ་གསལ་མཚོག་གིས་ གནས་བདག་གི་གསོལ་ཁ་
དཔེ་ཆ་གསར་བཅུམས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ད་ལྟོ་བར་ན་ཡང་ སྤང་སེར་པོ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ། དམངས་ཀྱི་སྐྱེ་
རིམ་དང་གཡུས་སྤོའི་ནང་ལུ། ལོ་ཚོག་གཏང་པའི་སྐབས་ལུ། ཚོས་སྲུང་གི་གཡལ་ཁར་ གནས་བདག་དེ་
བཅུགས་ཏེ་གཏང་སྟོལ་ཡོད་པ་ཡིན་མས་སྟེ་བཤད་ནི་འདྲུག།

དེ་ལས་ གནས་བདག་དེ་གི་ གསོལ་མཚོན་ཚུ་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་མ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོམ་ནང་ ལོ་
སྤྱུགས་ཉམ་ཏུ་མ་ལེགས་ དེ་ལས་ ཆར་ཚུ་ཏུས་སུ་མ་བབས་པར་ བད་ཡམས་སུ་གེ་ཚུ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་
ཨིན་རུང་ གསོལ་མཚོན་ཚུ་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོམ་ནང་ལུ་ ཆར་ཚུ་ཏུས་སུ་བབས་ཏེ་
ལོ་སྤྱུགས་ཉམ་ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ཡམས་སུ་གེ་ཚུ་ཞི་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དམངས་མི་འཛིགས་མེད་ཚེ་
རིང་གིས་བཤད་པ་ཨིན་མ་པས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་བཀྲིས་ལོ་རྒྱུ་གསོལ་ལ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

འཛིགས་མེད་ཚེ་རིང་། དམངས་མི།

གུ་སར་གླིང་རྗེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)

༡ ཤི་ཕ་ཇིའམ་མ་རྒྱ་དེམི་དུམ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཤི་ཕ་ཇིའམ་མ་རྒྱ་དེམི་དུམ།

གཡུས།

སྐང་རྒྱུབ།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གནས་བདག་དེ་གི་ ཕྱག་མཚན་དང་རྣམ་པ་གི་སྐྱོར་ལས་ ཤེས་མི་ག་ཡང་མེད་རུང་ གནས་དེ་ ཤི་བ་ཇི་
གི་གནས་འབདམ་ལས་ གནས་བདག་དེ་གི་རྣམ་པ་དང་ཕྱག་མཚན་ཚུ་ ཤི་ཕ་ཇིའམ་མ་རྒྱ་ཆེན་དབང་ཕྱག་
དང་འབྲེ་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གནས་ཁང་།

གནས་བདག་ ཤི་ཕ་ཇི་གི་གནས་ཁང་དེ་ གུ་སར་གླིང་རྗེད་འོག་ སྐང་རྒྱུབ་གཡུས་ཚན་ལུ་ ཕྱི་ནགས་
ཚལ་གྱིས་བསྐྱོར་ཡོད་པའི་ བྱག་གུར་ཆགས་ཏེ་འདུག། དེ་ལས་ ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱག་བཞུགས་ས་དེ་ བྱག་
དེ་ནང་ས་དོང་ཡོད་པ་དང་ ཤར་ཁ་ཐུག་ལས་ འཇུག་སྐྱོད་དང་ ལུབ་ཁ་ཐུག་ལས་ འཐོན་སྐྱོད་ཟེར་འདུག།
གུ་སར་གླིང་རྗེད་ པད་མ་དབང་མོ་ཏེ་མང་གིས་བཤད་མི་ནང་ སྐང་རྒྱུབ་གཡུས་མི་ཚུ་གིས་ ས་གནས་
འདི་ ཤི་ཕ་ཇི་གི་གནས་ཁང་སྐྱེ་བཅིམ་ཨིན་མ་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག། སྐྱོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ གནས་ཡིག་
ཀུན་པམ་ལམ་སྟོན་ནང་ལས་ ས་གནས་འདི་ ཐང་ཅན་གནས་སམ་ མ་རྒྱ་དེམི་དུམ་ཟེར་ ལྷ་ཆེན་དབང་
ཕྱག་གི་གནས་སྐྱེ་འཁོད་དེ་འདུག།

གནས་བདག་གི་ཤ་ཇི་གི་གནས་ཁང་།

དག་རྒྱལ།

གེ་སར་གླིང་རྒྱལ་དེ་ བད་མ་དབང་མོ་ཉ་མང་གིས་བཤད་མི་ནང་ གནས་དེ་ ལྷ་ཚེན་དབང་ཕུག་གམ་གི་ཤ་གི་ གནས་ཅིག་འབདཱ་ལས་ རྩོན་དང་ཕུ་ལས་ མི་ཚུ་གིས་ གནས་དེ་ཁང་ ཚོགས་དང་ཨོམ་ལ་སོགས་པ་ ཕུལ་བར་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་དང་ དེ་སྤྱི་ཕུལ་དགོ་མི་ཡང་ རང་སོའི་འཕུལ་གྱི་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་དང་ བྱ་བ་ ལམ་འགོ་འོང་ནི་དེ་དོན་ལུ་ཨིན་མས། ད་རུང་ གནས་བདག་དེ་ གེ་སར་གླིང་རྒྱུད་འོག་གི་ གཡུས་མི་ག་ ར་གིས་བརྟེན་དོ་ཡོད་པ་དང་ གཡུས་ཁའི་ རྒྱུས་ལྷ་ཕུལ་ལྷ་སྤེ་ཡང་བརྩིས་ཨིན་མ་སྤེ་བཤད་ནི་འདུག།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན། (ཤོག་གངས་ ༥༧) ལས་འབད་བ་ཅིན་ “གནས་བཤད་པ་ཨལ་དུན་ལྷ་ དུར་གུ་རུང་གིས་བཤད་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ གནས་འདི་ཉེ་མ་ ས་དུ་ཅིག་ཨིན་མི་ཉིན་རྒྱ་བྲམ་རྒྱལ་ རིང་མོ་སྐྱེད་པ་རྒྱུན་སྟོན་མི་ཅིག་ལུ་ གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་གིས་ས་དུ་བ་ཇེ་བེར་སྤྱོད་དོ་ཡོད་མི་གིས་བདག་འཛིན་ འབབ་སྤེ་ ཁོང་རང་གནས་གྱི་རུབ་ཉོངས་ལུ་ཉ་ལམ་མི་ཉར་༥༠༠ ལྷག་ཙམ་གྱི་སར་རྩ་བུམ་ (རྒྱུལ་བུ) ཅིག་རྒྱབ་སྤེ་སྟོན་རུག་བེར་ཨིན་མས། ས་དུ་དེ་གིས་ གནས་དེ་ལུ་བརྩི་མཐོང་སྤོམ་སྤེ་རང་སྤྱོད་དོ་ཡོད་པ་ ལས་ གནས་ལུ་ཚོགས་ཕུལ་ཁོ་ནའི་དོན་ལུ་དམིགས་ཉེ་ ཚལ་ལུ་ཤིང་རྩ་བཅུགས་མི་དེ་ ད་ལྟོ་ཡང་ཚལ་མ་ རང་ལས་པར་མཐོང་སར་འདུག། དེ་བསྐྱར་ ས་དུ་བ་ཇེ་དེ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལུ་ གནས་མཇལ་མི་སྤོམ་དང་ ཐིམ་ཕུག་ལས་གྱི་མི་ཚུ་ཡང་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ས་དུ་བ་ཇེ་གིས་ མི་ཚུ་ལུ་ ཁོ་རའི་ཚལ་ལུ་བཏོགས་ཉེ་ གནས་ལུ་ཕུལ་ནི་བེར་བ་ཅིན་ བཏོག་བཅུག་དོམ་ཨིན་རུང་ ཟ་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཏོག་མི་བཅུག་བེར་ བཤད་ནི་འདུག།” ཟེར་བཀོད་རུག། གནས་དེ་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ཁག་གི་མི་ཚུ་ནང་ རྫོང་ཁག་གཞན་ལ་ ལས་ཡང་ མཇལ་བར་འོང་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་མས།

གནས་ཡིག་ཀུན་པོ་ལས་སྒོན། (ཤོག་གྲངས་ ༥༧) བྱ་ལུ་ “ཨིན་རུང་ནང་པ་ལྟར་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་
ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནང་ཡོད་མི་ཞབས་རྒྱུ་འཛིགས་མེད་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་བྲིས་མ་པར་ལོག་རྒྱལ་མི་
ཅིག་གི་ཤོག་གྲངས་༤༥ གི་རྒྱལ་ཤོག་ནང་ལས་ཐོན་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན། དེ་ནས་མང་ཚན་གནས་དང་
གནས་གསར་པོ། །ལ་སོགས་སྟོ་གྲིང་འདི་ཡི་གནས་དང་རྟེན། །ལྟག་མེད་མཇལ་ཞིང་སྤྱགས་དགོངས་
ཚོགས་ནས་སྤྲོད། །དར་དཀར་བཟུ་ཤིས་ཡང་ཅེད་ཚོང་དུ་ཕེབས།” ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ལྟར་དུ་འབད་བ་
ཅིན་ རྒྱལ་ཚེན་དམ་པ་དེ་གིས་ དེ་ཁར་གནས་མཇལ་བར་བྱོན་ཡོད་པ་ལས་ མང་ཚན་གནས་འདི་ བྱ་
པའི་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཅིག་རང་འོང་ནི་ཨིན་མས།” ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

དེ་ལས་ བྱག་གི་ནང་ན་ མགུ་ལས་པར་རི་མོ་དང་འབྲུར་དབྱིབས་ ཞི་ཁྲོའི་ལྷ་ཚོགས་འབྲུ་བ་དང་ སྤྱན་
གཟིགས་དར་དཔུངས་ གཏུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་ དཀྱིལ་འཁོར་འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་ རྗེའི་འབྲུར་
དབྱིབས་དང་ རི་མོ་རྒྱ་ལེ་ཤ་ཡོད་རུང་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ འདི་དང་འདི་ཨིན་ཟེར་བའི་བཤད་པ་ རྒྱལ་
ཤེས་མི་ཅིག་ག་ཡང་མིན་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

གཤེར་གྲིང་རྒྱའོ་ པད་མ་དབང་མོ་ཉ་མང་གིས་བཤད་མི་ནང་ གནས་བདག་དེ་ལུ་ དུས་ཚོད་འཁེམ་ཅིག་
ཁར་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཕྱིན་ཟེར་མེད་པ་ལས་ གཤེར་གྲིང་རྒྱེད་འོག་གི་མི་རྒྱ་གིས་ ཚོས་བཟང་དུས་
བཟང་གི་སྐབས་ལུ་ གནས་དེ་ནང་ ལྷ་ཤི་ཕྱ་ཇི་ལུ་ ཚོགས་དང་ཨོམ་རྒྱ་སྤུལ་བར་འགྱོ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་
མས། གནས་བདག་དེ་ལུ་ སྐབས་འཚོལ་ནི་དང་གསོལ་མཚོན་རྒྱ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྟོན་ནང་ ལོ་སྤྱགས་
རྟག་དུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ཡམས་སྤྱ་གེ་རྒྱ་ཞིམ་ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྟོན་གསོལ་མཚོན་རྒྱ་
སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྟོན་ནང་བད་ཡམས་སྤྱ་གེ་རྒྱ་འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གོས་འབྲུལ།

ཤི་ཕྱ་ཇི་གནས་ཁང་དེ་ ལྷ་མོའི་རྗེའི་ཁ་རྒྱུང་ལག་གི་གཞུང་ལམ་བདའ་ སྤང་རྒྱལ་གཡུས་ཚན་ནང་ཆགས་
ཡོད་པ་དང་ གནས་དེ་བྱག་གུར་ཨིན་མ་ལས་ གཞུང་ལམ་ལས་ཁ་ཡར་ལྷ་ རྒྱང་ཐང་སྟེ་སྐར་མ་ ༣
འགོར་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། ཨིན་རུང་ ཁ་ཡར་ལྷ་འགྱོ་སའི་ལམ་དེ་ ལེགས་ཤོམ་མེད་པ་ལས་ གནས་མཇལ་
བར་འོང་མི་རྒྱ་ལུ་ ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ལས་ མི་འགྱོ་སའི་ལམ་ཅིག་བཟོ་དགོ་པའི་ལུ་བ་འབད་ཕྱིན་མས། དེ་

ལུ་རྫོང་ལག་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་   འགོ་དཔོན་དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་   གནས་དེ་ནང་
འབྲུག་ལྷ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་   མི་འགྲོ་སའི་ལམ་ཅིག་བཟོ་ནིའི་འཆར་གཞི་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན།   སོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

པད་མ་དབང་མོ་ཏ་མང།   གེ་སར་གྲིང་གཤོ།

༡ དེ་ལྟེ

གནད་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱུལ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

དེ་ལྟེ།

གཡུས།

བཟང་ཤིས་ཐང་།

གནད་དོན་རྒྱུས་པ།

གནས་བདག་མཚན་པ།

གནས་བདག་དེ་ བཟང་ཤིས་ཐང་གཡུས་ཚན་ལས་ སྐྱུལ་འཁོར་ནང་ དུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༣༠ ནང་ སྐྱུལ་ འཁོར་ལམ་མེད་སའི་ ས་གོ་དེ་ཁ་ལས་ རྒྱུ་ཐང་སྐར་མ་ ༡༥ དེམ་ཅིག་གི་ས་ཁར་འདུག། ལྟོ་མཚམས་ པ་རྩ་གིས་ ས་གནས་དེ་ལུ་ དེ་ལྟེ་ཐུན་ཟེར་སྐབ་དོ་ཡོད་པ་དང་ ཐུན་ཟེར་མི་དེ་ སྐྱུ་ན་ཟེར་མིའི་སྐྱུ་རྩུར་ ཉམས་ཏེ་ ས་གོ་ལུ་སྐབ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ས་གོ་དེ་ནང་ ཉོན་ཤིང་སྐྱེམ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་ ལོ་ལྟར་ བཞིན་དུ་ གསོལ་མཚོན་རྩུ་ལུ་བའི་ས་གོ་ཨིན་མ་སྟེ་ བཟང་ཤིས་ཐང་ཚོགས་པ་ ཁར་ཀ་བུ་ཉ་དུར་སུ་བ་ གིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གེ་སར་གྲིང་རྟེན་འོག་ བཟང་ཤིས་ཐང་ཚོགས་པ་ ཁར་ཀ་བུ་ཉ་དུར་སུ་བ་གིས་བཤད་མི་ནང་ གནས་བདག་དེ་ ལྟོ་མཚམས་ཀྱི་སྐར་ལས་ དེ་ལྟེ་དང་ རྩོད་ཁ་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ལྟོ་མེ་ཟེར་སྐབ་ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། གནས་བདག་དེ་གི་ རྣམ་པ་དང་ཕྱག་མཚན་རྩུ་ དེ་སྟེ་ཡོད་ཟེར་སྐབ་རྩུ་གསལ་མི་ག་ཡང་མེད་དུང་ རྣམ་པ་ དེ་ ལྟེ་ལུ་མྱི་ ལྟོ་མེ་བཟུམ་སྟེ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

བཟང་ཤིས་ཐང་ཚོགས་པ་ ཁར་ཀ་བུ་ཉ་དུར་སུ་བ་གིས་བཤད་མི་ནང་ གནས་བདག་དེ་གི་ གསོལ་མཚོན་ དེ་ ལོ་ལྟར་བཞིན་སྐྱུ་ལྷ་ ༩ ནང་ སྐྱུ་ལྷ་ ༤ པའི་ནང་འཁོད་ གཟའ་སྐར་བཟང་ཤིས་ཅིག་ནང་ མཚོན་ དོ་ཡོད་པ་དང་ དེ་ཁ་ལུ་ མི་རྩུ་གིས་ ཨོམ་དང་མེ་ཏོག་ དེ་ལས་ རྩུ་རྩུ་ལུ་ཨིན་མས། དེ་ཡང་ བཟང་ཤིས་ཐང་ ཐུན་སུམ་སྐར་ བསམ་གཏན་སྐར་གི་ གཡུས་གསུམ་གྱི་ཕྱི་ལྷ་ཁྱུང་པ་རེ་ལས་ མི་གངས་རེ་ འོང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། ལྟོ་མེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ གཡུས་སྐྱེའི་མི་རྩུ་གིས་ ར་དང་བྱམོ་རྩུ་དམར་བསད་

འབད་དེ་ གསོལ་མཚོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ དེ་བརྩམ་འབད་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

མགོན་སྐབས།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་མ་ཆད་པར་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་ནང་ ཅད་ཡམས་སྤྲུ་གེ་ནི་དང་
ལོ་ལྷུགས་རྟུ་ལེགས་ནི་ལུ་ བན་ཐོགས་དོ་ཡོད་པ་དང་ གལ་སྲིད་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་མ་
སྤུལ་བར་ གནས་པོ་མཚོད་སའི་ས་གོ་ དེ་བྲི་བྲན་དེ་ ཉིང་སངས་ས་སྤྲེམ་བཞག་པ་ཅིན་ གཡུས་ཁ་ལུ་
ནད་ཡམས་སྤྲུ་གེ་ཚུ་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་ བཟུ་ཤིས་ཐང་ཚོགས་པ་ ཁར་ཀ་བྲ་ཉ་དུར་སྤུ་བ་གིས་བཤད་ནི་
འདུག།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

ཁར་ཀ་བྲ་ཉ་དུར་སྤུ་བ། བཟུ་ཤིས་ཐང་ཚོགས་པ།

དཀར་ནག་ཆེད་ལོག་གི་གཞི་བདག་། (༧)

༡ ཡཔ་ཚོས་རྒྱལ།

གནད་དོན་བརྟན་བསྐྱེད།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཚོས་རྒྱལ།

གཡུས།

ཉིན་གཏུགས་ལ།

བསྟེན་མི།

ཉིན་གཏུགས་ལའི་གཡུས་མི་རྒྱ།

རྒྱབས་ལུ་རྒྱལ།

གཞི་བདག་འདི་ གཡུས་ལའི་རྒྱེས་ལྷའམ་ཕོ་ལྷ་ཅིག་འབདམ་
ལས་གཡུས་ལ་ལུ་ ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ཆར་རྒྱུ་ལུ་སུ་
འབབ་ ཅད་ཡམས་སུ་གོ་ཞི་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱབས་ལུ་ཨིན་
མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཚོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་འདྲེན་དཔེ་ཆ་ལས། “ཀ་བ་ལྷ་བུ་མཐོ་ཞིང་བརྟན་པར་བརྒྱུད། །ལ་མདོག་མངོས་སྤྱུག་ལོར་
བུའི་བཅེགས་སྣ་རི། །ག་བུར་རྒྱ་རྒྱུན་འབབ་པའི་གནས་མཚོག་ནས། །ང་ཡི་གོགས་མཚོག་ཕོ་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱལ། །ཅ་རེ་བལྟས་པའི་གར་དགུའི་ཉམས་ལྷན་ཞིང་། །ཆ་ལུགས་དཔའ་བོའི་ཆས་ཀྱིས་ལེགས་སྤྲས་
ཚོད། །རྩ་ཆར་མཚོད་གཏོར་སུལ་ཕྱིར་སྤྱུན་འདྲེན་ལོ།” (གནས་པོ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གསོལ་ལ། ༡༩༩༧ ཤོག་
གངས་ ༢) ཟེར་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་ མཐོ་བ་གནས་ཀྱི་ཀམ་བཟུམ་གྱི་གཟི་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པ་
དང་ ལ་དོག་མངོས་ཏོག་ཏོ་ ལོར་བུ་བཅེགས་དོ་བཟུམ་མའི་རི་ལས་ ཅི་ཞིམ་ག་བུར་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་
རྒྱས་རྟག་བུར་འབབ་པའི་གནས་ལུ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། བཤད་སྟོན་ གནས་པོ་འདི་གི་གནས་ཁང་འདི་ ཉིན་
གཏུགས་ལའི་གཡུས་ཀྱི་སྤྲང་ཏོག་ལར་ བྱང་ས་རྟ་མ་ཟེར་བྲག་གི་མགུ་ལུ་ཡོད་པ་དང་ བྲག་དེ་ཡང་ སྡོ་
ལྷང་དང་ལྷན་པའི་རི་སྟོན་ མཐོ་བུགས་སྟེ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གསོལ་ལའི་དཔེ་ཆའི་མགུ་ལུ། “སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་ག་ཅིག་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་ན་ཚོའི་
བུམ་པ་འདྲིན་པ། དར་དམར་གྱི་ན་བཟའ་བེར་ལྷུ་བ་ལྟོན་ཏུ་གསོལ་ཞིང་ཞབས་སྐྱིལ་ཀྱང་གི་བཞུགས་པའི་

མཐའ་བསྐྱོར་དུ་འཁོར་དུ་ལྷ་ལྷུ་བདུད་བཅན་མ་མོ་སོགས་དྲེགས་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་སྲེ་བརྒྱད་དཔུང་ཚོགས་དང་
 བཅས་པ་གནམ་སའི་ཁྱོན་ཡང་དོག་པོར་འགོངས་ཤིང་ག་བྱར་རྒྱ་རྒྱུན་འབབ་པའི་གནས་མཚོག་ནས་དབྱེས་
 འཛུམ་གྱི་མདངས་དང་ལྷན་ཏེ་སྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕྲིགས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གི་བཟོ་ས་མ་ཡ་རྫོང་།” (༡༩༩༧
 ཤོག་གྲངས་ ༡-༣) ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་ ལྷ་མདོག་དེ་དམར་པོ་སྲེ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་
 བཞག་གི་སྟེང་ལུ་ ཚོའི་བྱམ་པ་བསྐྱམས་ཡོད་པ་དང་ དར་དམར་པོ་གི་ན་བཟའ་བཞེས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།
 དེ་ལས་ ཞབས་སྦྱིལ་ཀྱང་སྲེ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་ མཐའ་འཁོར་དུ་ ལྷ་ལྷུ་བདུད་བཅན་མ་མོ་ལ་སོགས་པ་
 དྲེགས་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་སྲེ་བརྒྱད་གྱི་སྲེ་ཚོན་གྱིས་བསྐྱོར་ཡོད་པ་དང་ གནས་ཁང་དེ་ནང་ལས་ ཐུགས་དབྱེས་
 པའི་མཛུམ་མདངས་དང་ལྷན་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

ཡུལ་ལྷ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་འབྲུ། ཉིན་གཟུགས་ཁ་ཕྱོགས་བརྩམས་ལང་།

དམ་བཞག།

ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གསོལ་ཁ་ལས། (༡༩༩༧ ཤོག་གྲངས་ ༤) “ཏ་ཐུ་འདུས་པའི་པད་འབྲུང་ཀུན་སོགས་
 གྱི། །ཐ་ཚོག་བསྐྱུགས་ནས་ལོ་ལེགས་གཉེར་གཏད་པ། །ད་ལྷ་བདག་གི་བརྗེད་བསྐྱུལ་ཆར་འབབས་ན། །ན་
 བྱར་འཕྲིགས་ལྟར་ལ་བཞུགས་གང་བཅོལ་བསྐྱབ།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་ ཁྱོན་པད་མ་འབྲུང་གནས་ལ་

སོགས་པ་གིས་དམ་ལུ་བཏགས་ཏེ་ གཡུས་ཚོགས་དེ་ནང་ ལོ་ལོགས་ནིའི་གཉེར་བུ་གཏད་དེ་ ཏུས་དང་ ཏུས་སུ་ཚར་པ་འབབ་ནིའི་དམ་བཅའ་ཚུ་བཟུང་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དག་རྒྱུན།

ཉིན་གཏུགས་ཁའི་ རྒྱལ་བསྐྱོད་དཀར་མདོ་ག་གིས་བཤད་མི་ནང་ མི་ལོ་ ༢༠༠ ལོ་ཉེ་མ་ ཉིན་གཏུགས་ ཁའི་མི་ཚུ་ ས་གནས་དེ་ཁར་ གཞི་ཚགས་ཏེ་སྡོད་པའི་སྐབས་ གནས་བདག་གམ་མོ་ལྷ་སྟེ་གནས་སྟེ་སྡོད་ ཡོད་པའི་ ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་བུ་གོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ཡང་ དང་སྟུང་དཀར་ནག་ཁ་དང་ ཉིན་ གཏུགས་ཁའི་མི་ཚུ་ ཞིང་རྒྱུའི་སྐོར་ལས་མ་བསྐྱེགས་པར་ དམག་རྒྱབ་རུང་དཀར་ནག་ཁ་ལུ་འབད་མ་ རྒྱལ་ས་པ་ལས་ ཞིང་རྒྱུ་མེད་པར་དཀར་སྟེང་སྟེང་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཉིན་གཏུགས་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ཞིང་དགོན་པའི་ རྒྱམ་གདན་འབྲེན་ལུ་སྟེ་ རྒྱ་བརྟོན་གནང་དགོ་པའི་གསོལ་ཕྱོད་བཞག་ལུ་ སྤྱི་ཞིང་རྒྱམ་གིས་ རྒྱ་བརྟོན་ བྱིའི་དོན་ལུ་ ཉིན་གཏུགས་ཁ་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་ མདའ་མེད་ལུང་མ་ཟེར་ས་བྱོན་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ས་ གནས་འདི་ལས་མར་རྒྱ་བརྟོན་ཏེ་འོང་མ་དེ་ ད་ལྟོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སྟེང་བཏུབ་ས་ཟེར་ས་སྟོན་པའི་སྐབས་ བྱག་ སྟོན་དང་ཁ་བྱག་རྒྱབ་ལས་ རྒྱ་བཞག་སའི་ས་གོ་མེད་པ་ལས་ བྱག་དེ་ལས་ རྒྱའི་ཕྱ་ག་དེ་སྟེ་བཀལ་ནི་ཡིན་ བ་ཟེར་ རྒྱགས་བསམ་བཞེས་ཏེ་ རྒྱམ་གིས་ ཉིན་གཏུགས་ཁའི་གཡུས་མི་ཅིག་ལུ་ མཁར་ཕྱ་འབག་ཤོག་ ཟེར་བཀའ་གནང་ཡི་ཟེར་ཡིན་མས། དེ་ལས་ ཡུལ་ལྷ་ ཞལ་ཚོས་རྒྱལ་དེ་ཡང་ དོས་སུ་སྟེ་ སྟོ་ལོགས་ ཁར་འབོ་སྟེ་ རྒྱམ་གིས་ མཁར་ཕྱ་འདི་གུར་ སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ བྱག་གུར་བདེ་བས་ཏེ་ ཡུལ་ལྷ་ཚོས་ རྒྱལ་ལུ། “ཞལ་ཚོས་རྒྱལ་ གལ་སྲིད་ ཤིང་འདི་ མར་འབྲེལ་བ་ཅིན་ ཉིན་ཁ་ཚུང་འབག་དགོ། ཤིང་འདི་ ཡར་འབྲེལ་བ་ཅིན་ ཁག་དང་ཉིན་ཁ་ང་གིས་འབག་འོང།” ཟེར་བཀའ་གནང་མ་ལས་ ཤིང་གི་ཕྱ་འདོམ་ བཅོ་བརྒྱུད་མ་འདི་ རྩོགས་ག་ཏེ་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་ བྱག་གུར་སྟོན་མ་ལས་ ཕྱ་དེ་གིས་མཐུད་དེ་ རྒྱ་ བརྟོན་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་འབད་ཕྱ་ལས་བརྟེན་ ཡུལ་ལྷ་འམ་སྤྱི་སྟེང་ཚོས་རྒྱལ་འདི་ གཡུས་སྟོ་ འདི་ནང་ བཀའ་བྲིན་ཅན་ཅིག་སྟེ་བཙུན་ཡིན་མས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

ཡུལ་ལྷ་ ཞལ་ཚོས་རྒྱལ་ལུ་ གསོལ་ཁ་དེ་ཡང་ ལྷ་ཕ་ ༡ པའི་གཟུང་སྐར་ཚོས་གངས་བཟང་ཤོས་ཅིག་ ནང་ གཡུས་མི་གོ་ར་འཛོམས་ཏེ་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། གསོལ་ཁ་སྤུལ་ས་དེ་ཡང་ ཉིན་གཏུགས་ཁ་ ལས་ བྱང་ཁ་བྱག་ བདེ་སྦྱིད་སྦྱིང་དགོན་པའི་འོག་ལུ་ རྫོང་འབྲུང་ལེབ་ཏེག་སྟེ་ཡོད་མི་ནང་མཚོན་དོ་ ཡོད་པ་ཡིན་མས། རྫོང་ལེབ་དེ་ཁར་ ཤ་དང་ཉ་མིན་པའི་རིགས་ དཀར་ཟས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱ་ཚོགས་སྤུལ་དོ་

ཡོདཔ་དང་ དར་དཀར་སྣ་ལྔ་དང་ ལ་ལུ་གིས་གསེར་སྐྱེམས་ཚུ་སྤུལ་དོ་ཡོདཔ་སྡེ་ཡིན་མས། མཚོད་སྒོལ་
འདི་ཡང་ “ཁྱོད་ཡུལ་ཕྱོགས་འདི་གི་སྐྱེས་ལྷ་འཇམ་ཡུལ་ལྷ། ཁྱོད་ལུ་ ད་རེས་ ང་བཅས་གྱིས་ ཨོ་བསངས་
དར་དཀར་སྣ་ལྔ། བསངས་དང་གསེར་སྐྱེམས་སོགས་པ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྡེ་སྤུལ་དོ། ཁྱོད་ལུ་དགོ་པའི་
གསོལ་མཚོད་དང་དོ། ང་བཅས་ལུ་དགོ་པའི་དངོས་གྲུབ་ ལོ་ཕྱུགས་ཉལ་ཉལ་ལེགས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ།
ནད་ཡམས་སུ་གོ་ཞི་ རྒྱབས་དང་མགོན་མཚན་དགོ།” ཟེར་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་ཟེར་ཀློལ་བཞེས་པ་དཀར་མདོ་ག་
གིས་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ལས་ ཡུལ་ལྷ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ ལྷམ་གཉིས་པའི་ཚོས་གངས་བཟང་
ཤོས་ཅིག་ལུ་ གཡུས་སྒོ་ནང་ ནད་སུ་གོ་ཞི་ནི་དང་ ལོ་ཕྱུགས་ཉལ་ཉལ་ལེགས་ནིའི་དོན་ལུ་ གསོལ་མཚོད་
སྤུལ་དགོ་དོ་ཡོདཔ་ཡིན་མས། ད་རུང་ གཡུས་ལས་པར་ ལོ་ཚོག་གཏང་པའི་རྒྱབས་ ཡུལ་ལྷ་ཚོས་
རྒྱལ་གྱི་གཏོར་མ་བཞེངས་ཏེ་ ཚོ་གའི་གཤམ་ཁང་བཙུགས་ཏེ་ཡང་གཏང་སྒོལ་ཡོདཔ་ཡིན་མས།

ཉིན་གཏུགས་ཁའི་ གཡུས་མཚུག་ལུ་ གནས་པོ་སློ་ཉོག་བཟང་མོ་ཟེར་ མཚོ་སྐྱོན་གྱི་རིགས་གཅིག་ ཡོད་
ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། སློ་ཉོག་བཟང་མོ་གི་གནས་པོ་དེ་ ཉིན་གཏུགས་ཁའི་གཡུས་མཚུག་ལུ་ རྒྱ་གཙང་
འདམ་གཙང་སྡེ་ཡོདཔ་ཡིན་ཟེར་ ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོདཔ་ཡིན། གནས་བདག་དེ་གི་ མཚོད་སྒོལ་ཡང་
ལྷམ་ ༩ པའི་ཚོས་ ༡༥ གཟམ་སྐར་ལེགས་ཤོས་གཅིག་ནང་ རོ་པ་ཚོ་ག་གཏང་ དེ་ལས་ ཚོགས་ཟམས་
སྒྲ་ཚོགས་བསྐྱིགས་ འབུལ་བ་བཟོ་འབག་སྟེ་ ས་གནས་ རྩམ་བསེལ་ས་འོག་གི་བྱག་ལུ་ སེར་སྡེངས་
འབད་དེ་ སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། སློ་ཉོག་བཟང་མོའི་འབུལ་བ་དེ་ ལོ་ ༩ གི་བར་ནང་ཚར་རེ་
འབད་ནི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག།

རྒྱབ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

དར་དཀར་སྣ་དུས་ཁའི་གནས་པོ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གསོལ་ལ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

ཀློལ་བཞེས་པ་དཀར་མདོ་ག།

༡ ཨ་མ་ཉ་གདོང་མ།

གནད་དོན་བརྒྱན་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཨ་མ་ཉ་གདོང་མ།

གཡུས།

བར་ཕྱ།

བསྐྱེན་མི།

བར་ཕྱ་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་སེར་ཚུ།

སྐྱབས་ལུ་ཚུལ།

གཞི་བདག་བར་ཕྱ་གཡུས་ཚན་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་སྐྱེས་ལྗོངས་ཨོན་མེན་ལས་

གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ ལོ་ལྷུགས་རྟུག་རྟུ་ལེགས་ནི་དང་ནད་སྐྱ་གེ་ཚུ་ནི་

ནི་དོན་ལུ་ སྐྱབས་ལུ་ཨོན་མེན་ལས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

བར་ཕྱ་གཡུས་ཚན་གྱིས་བསྐྱེན་མི་ཡུལ་ལྗོངས་དེ་ ཨ་མ་ཉ་གདོང་མ་ཟེར་སྐྱབས་ཨོན་མེན་དང་ ཡུལ་ལྗོངས་དེ་གི་
གནས་ཁང་འདི་ གསོལ་ཁའི་དཔེ་ཆའི་སྐྱེན་འདེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། རོག་གྲངས་ ༣-༤) “གྱི་
རྒྱལ་ཀུན་དམིགས་མེད་བྱུགས་རྗེའི་རྒྱོང་ཡངས་ལས། །སྤྱོད་འདིར་ཕན་བདེའི་གཉེན་དུ་འཆར་བའི་
ལྗོངས། །བསྐྱེན་པ་སྐྱབས་ཤིང་མ་རུངས་འཛེམས་པའི་གཤེད། །སྤྱོད་སྤྱོད་མ་མོ་ཡོངས་གྱི་དབང་ལྷུག་
མ། །འཁོར་བཅས་དགའ་དང་གུས་པའི་གདུང་ལྷུགས་གྱིས། །དབྱངས་སྐྱོན་རོལ་སྤྱོད་མཚོས་སྐྱེན་འདེན་
ནོ། །སངས་རྒྱུས་བསྐྱེན་པའི་བྱ་ར་མཛད་པ་དང། །བདག་ཅག་བསམ་པའི་དོན་ཀུན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །གཡུ་
ཡི་འདབ་རྒྱུས་སྤྱོད་ཚོགས་སྤྱོད་པའི་ཤིང་། །མེ་རྟོག་འཕྲེང་བས་མཛེས་པའི་ལྗོངས་འདེད་དང། །ཤིན་ཏུ་རབ་
བརྟན་ལོར་བྱའི་བྲག་རི་ན། །དུང་གི་མདོག་ཅན་མདོན་པར་མཐོ་བ་ན། །དབྱེས་འཇུག་པ་དྲུའི་རྩ་བ་ལྟར་
དཀར་ཞིང་། །བརྗེ་བའི་གདུང་ལྷུགས་བྱུ་ལ་མ་བཞིན་དུ། །སྤྱོད་མེད་དང་ནས་བཟུ་ཤིས་བསྐྱེད་པའི་
གནས། །མདུང་བཀོད་པས་རྒྱན་པ་འདིར་གཤེགས་ཤིག །” ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ལ་དོ་
བརྩམ་ གཡུ་ཡི་ལོ་འདབ་སྤྱོད་ཚོགས་རྒྱུས་པའི་སྤྱོད་ཤིང་དང་ མེ་རྟོག་གི་འཕྲེང་བ་རྩ་གིས་མཛེས་པའི་འཇུང་
དང་མེ་རྟོག་གི་གུར་ཁང་ དེ་ལས་ བྲག་རི་དུང་བརྩམ་སྤྱོད་དཀར་བའི་ནང་ གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྩམ་པ་
བརྒྱན་ཏེ་ བཀོད་པ་སྐྱེན་སྐྱེས་ཚོགས་རྟོག་རྟོ་སྤྱོད་པ་དང་ བྲག་རི་འདི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་རྟོག་རྟོ་སྤྱོད་ཟེར་
བཀོད་དོ་བརྩམ་ བར་ཕྱ་གཡུས་ཚན་ལས་ དུས་ལུན་རྒྱུང་བར་ རྒྱུ་ཚོད་ ༤ གིས་ཁང་ བྱུག་དང་རི་

མཐའ་འཁོར་ལུ་ ཤིང་དང་མེ་ཉོག་སྣ་ཚོགས་གིས་བསྐྱོར་པའི་གནས་ཁང་ བྲག་ཅུང་དཀར་མོ་ཟེར་མི་དེ་
ཨིན་མ་སྟེ་ བར་རྩ་གཡུས་གི་ཨཔ་ལྷ་བ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

“གྱི། རོ་བོ་གཅིག་ལས་གཡོ་བ་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ནུམ་འཕུལ་སྣ་ཚོགས་ཅིར་ཡང་སྟོན་བཞིན་དུ། །སྟོང་
གསུམ་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་སྐད་ཅིག་གིས། །བསྐྱོར་བའི་མཐུ་ལྷན་གཞི་བདག་ཆེན་པོ་ནི། །མཐིང་ནག་མིག་
སྟོན་རི་བོ་འགྲིང་འདྲའི་སྐྱར། །སྤུལ་བྱུང་ལྷ་ཡི་གོས་བབས་སྣ་ཚོགས་དང་། །སྲ་མཁྲེགས་དོ་རྩེ་གོ་ཁྲབ་
ལེགས་བགོས་ཤིང་། །གཙུག་ན་རིན་ཆེན་ཚོག་ཞུ་འཛིན་ལ་བསྟོད། །ཕྱག་གཡལས་མི་བཟོད་ཐོ་བ་གདེངས་པ་
ཡིས། །མ་རུང་བསྟན་དགའི་ཀྲུང་པ་ཚལ་པར་འགེམས། །གཡོན་པས་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ལེགས་བབྱུང་
ནས། །འགྲོ་ལ་འདོད་དགའི་ཆར་དུ་འབབས་ལ་བསྟོད། །བྱ་ནག་མགྲིན་པའི་རྒྱུད་མངས་དབྱངས་སུ་
ལེན། །རིན་ཆེན་བཞིའི་མཆིལ་ལྷམ་ཞབས་ལ་གསོལ། །ཆར་སྤྲིན་མདངས་ལྷན་ཡིད་ལྷར་མགྲོགས་པ་
ཡི། །རྟོ་མཚོག་སྟེང་ན་དགེས་པར་ཅེན་ལ་བསྟོད། །བཀའ་བཞིན་ལས་ལ་རྒྱུག་པའི་འཁོར་གྱི་སྟེ། །སྟོབས་
ལྷན་བགྲང་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དགྲིལ། །སྤྲིན་གྱི་སོ་ཅན་དབྱུང་ན་ལྷན་པོ་བཞི། །དཔལ་གྱིས་ལྷག་
མེད་འབར་བ་ཁྱོད་བསྟོད་ན། །གང་གི་མཐུ་སྟོབས་སྣང་བ་རྒྱས་པའི་གཟིས། །སྟོངས་འདྲིའི་རྒྱུད་པའི་སྐྱག་
རུམ་མཐར་བེུད་ཅིང་། །མཐུན་རྐྱེན་འདོད་དགའི་པད་ཚལ་རྒྱས་པ་དང་། །བདེ་སྦྱིད་ཟིལ་མངར་བསྐྱེལ་བའི་
འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ལྟའི་མཚོད་སྟོང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་དང་། །བྱབ་བསྟན་འཛིན་སྟོང་དཔལ་བའི་སྐྱབ་
པ་པོ། །ཡོན་བདག་བཅས་ལ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་བ་རྣམས། །རྩུལ་དུ་བརྒྱགས་ནས་མིང་གི་ལྷག་མར་མཛོད།།”
གསོལ་ཁའི་དཔེ་ཆའི་སྐྱེན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་ ༣-༤) ཟེར་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་
དོ་བཟུམ་ ཡུལ་ལྷ་དེའི་རོ་བོ་གཅིག་ལས་མེད་དེ་འབད་རུང་ སྐྱུལ་པ་ནུམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་རྒྱགས་པ་ཨིན་
མས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ ཡུད་ཅམ་ཅིག་ལུ་བསྐྱོར་རྒྱགས་པའི་ རུས་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཁར་ སྐྱུ་མདོག་མཐིང་ནག་ རི་བོ་འགྲིང་པའི་ནུམ་འགྱུར་དང་ལྷན་པ་ མཛོས་སྐྱག་གི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གོས་བབས་སྣ་ཚོགས་དང་ དོ་རྩེའི་གོ་ཁྲབ་གསོལ་ཡོད་པ་དང་ དབུ་ལུ་རིན་
ཆེན་ཚོག་ཞུ་ཞུ་གསོལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ ཕྱག་གཡལས་ལུ་ གནས་ལྷགས་གྱི་ཐོ་བོ་ནུམ་མཁའ་ལུ་
འཕྱར་ཏེ་ཡོད་མི་འདྲི་གིས་ མ་རུངས་པ་བསྟན་པའི་དགའ་བོ་རྒྱ་གི་ཀྲུང་པ་ བཅོམ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མ་དང་
ཕྱག་གཡོན་པ་ལུ་ བྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གནང་མི་ དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་འབྱུང་བའི་ལོར་བུ་བསྐྱེལ་ས་
ཡོད་པ་ལས་ སྟེ་དགུ་རྣམས་ལུ་ འདོད་དགའུ་ཆར་འབབ་དོ་བཟུམ་སྟེ་གནང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ད་རུང་

རིན་ཆེན་རྣམ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་མཆིལ་ལྷམ་ ཞབས་ལུ་གསོལ་ཏེ་ ཆར་སྤྲིན་དང་ཡིད་བབྱམ་སྤེ་སྦྲུང་བའི་
 རླུང་གི་གཤོག་པ་ཅན་གྱི་ཏྲ་ཅང་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ཁར་བཞུགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་མ་ཚད་ འཁོར་ལུ་ ལྷ་
 མ་སྤིན་སྤེ་བརྒྱད་རྒྱ་མཚོ་བབྱམ་སྤེ་བཞུགས་ཡོད་པལས་ རྒྱལ་ཡུམ་དོ་རྗེ་ཕག་མོའི་དོ་བོ་ཨམ་ཏ་གདོང་མ་
 ཡིན་ཟེར་གོང་གི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་དོ་བབྱམ་ཡིན་པས།

བར་རྩ་བསམ་གྲུབ་ཚོས་གྲིང་ལྷ་ཁང་ནང་ཡོད་པའི་ཨམ་ཏ་གདོང་མའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

ཨམ་ཏ་གདོང་མའི་དམ་བཞག་ལས། “གྲི། རྩོན་ཆོ་འགོ་མགོན་པ་སྤྲུ་ཡིས། །སྤྲང་སྤིད་ལྷ་སྤིན་མ་ལུས་
 པ། །བཀའ་བསྐོ་དམ་ལ་བཞག་པ་ལྷར། །ཚོད་ཀྱང་མ་འདའ་འཕྲིན་ལས་སྦྲུབས། །བྱད་པར་རྒྱལ་ཀུན་
 འདུས་པའི་ཞལ། །མཁས་གྲུབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཆེའི། །སྤྲོན་སྤར་ཇི་ལྷར་ཁས་སྤངས་བཞིན། །མ་གཤེལ་
 བཙོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།།” ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་དོ་བབྱམ་ དེག་འཛིན་ཆེན་པོ་པ་སྤྲུ་
 འབྱུང་གནས་དང་ དཔལ་ལྷན་སྤྲུ་མ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་ཡིན་
 མས།

དག་རྒྱུག།

ད་ལྟོ་བར་རྩ་བསམ་གྲུབ་ཚོས་གྲིང་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་ཆེན་པོའི་པོ་ཉི་ རྒྱ་
 འདལ་ཤོག་ལས་གྲུབ་མི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཚུ་ གཡུས་ཚན་དེ་གི་གནས་བདག་གམ་ཡུལ་ལྷ་ ཨ་མ་ཉ་གཤོང་
 མ་གིས་སྤུལ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། ལོ་རྒྱུས་ དེ་ཡང་སྟོན་མ་ ཏུས་རབས་ ༡༥ པའི་བར་ཚམ་ལུ་
 བར་རྩ་གཡུས་ཚན་དེ་ནང་ དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་མེད་པའི་སྐབས་ སྐབས་རྗེ་ རྗེ་
 མཁའ་ལྷི་རབས་ ༡༥ པ་ རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ དར་དཀར་ན་ལུ་བྱོན་ཏུག། དེ་ལས་རྒྱུར་ བར་
 རྩའི་གཡུས་མི་རྒྱ་གིས་ གནན་འབྲེན་ལུ་སྟེ་ བར་རྩ་ལུ་འབྲོན་མ་ད་ གཡུས་སྟོ་འདི་ནང་ གསོན་གཤེན་གྱི་
 དགོ་རྩ་འབད་པའི་ལྷ་ཁང་མེད་པར་ ཉམ་ཐག་སྟོན་མར་གཟིགས་ཏེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་དགོ་པའི་བཀའ་
 སྟོན་གནང་སྟེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཚར་རུང་ དེ་ནང་ རྒྱལ་བའི་གསུང་འབུམ་
 ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ སྐབས་རྗེ་མཚོག་ ཕྱི་ཁར་ཁམས་སངས་ལུ་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་ ཡུལ་ལྷ་ ཨ་མ་ཉ་
 གཤོང་མ་གིས་ ལྷ་ལུ་ཕུག་དབང་བཅར་ཏེ་ རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་བཞེངས་ཅིའི་དོན་ལུ་ ཤོག་ཀུ་དགོ་པ་
 ལས་ རྒྱ་འདལ་ཤོག་ཚུ་ མོ་གིས་སྤུལ་གོ་བཟེ་ ཁས་སྐྱངས་འབད་མ་བཞིན་ཏུ་སྤུལ་ཡོད་པའི་ རྒྱ་འདལ་
 ཤོག་གི་བཀའ་འགྲུར་ཆེན་པོ་ ༡༠༥ ཡོད་མི་རྒྱ་ ད་ལྟོ་ཡང་མཇལ་ནི་འདུག། རྒྱ་མཚན་འདི་འབད་མ་ལས་
 ཡུལ་ལྷ་ ཨ་མ་ཉ་གཤོང་མ་དེ་ གཡུས་སྟོ་དེ་ནང་ ལོ་རྒྱུགས་ཉུག་ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ལུ་གོ་རྒྱུ་མེད་པར་
 དགའ་སྦྱིད་རང་ལུ་སྟོན་ཅིའི་དོན་ལུ་ སྐབས་ལུ་སའི་གནས་བདག་ཅིག་ཨིན་མ་སྟེ་ བར་རྩ་ལས་ ཨ་རྒྱས་
 དབང་འདུས་ཀྱིས་ བམ་རྒྱ་ལས་གོ་མི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོན།

ཡུལ་ལྷ་ ཨ་མ་ཉ་གཤོང་མའི་ གསོལ་མཚོན་དེ་ཡང་ ལོ་ལྷར་བཞིན་ཏུ་ ལྷམ་ ༡༠ པའི་ཚོས་གངས་
 བཟང་ཤོས་ཅིག་ནང་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་སྟོལ་ཡོད་པ་དང་ མཚོན་པའི་སྐབས་ སྟོང་དོག་དང་དར་ཚོ་ལ་
 སོགས་པ་ ཚོགས་སྟེ་སྤུལ་ཏེ་བོན་པོའི་ཁ་བཤད་རྒྱབ་སྟེ་ གཏང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་མ་ཚད་
 གཡུས་སྟོ་འདི་ནང་ ལོ་ལྷར་གི་ཚོས་སྤུང་གནང་པའི་སྐབས་ ཡུལ་ལྷ་དེ་ཡང་ གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་
 གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་མ་ཚད་ བར་རྩ་བསམ་གྲུབ་ཚོས་གྲིང་ལྷ་ཁང་བདག་གཉེར་དང་ གཡུས་མི་
 རྒྱ་ལུ་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་རོགས་འབད་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ དར་དཀར་རབ་སྟེ་ལས་སྐབས་ཅིག་བསྐོ་
 བཞག་གནང་ཡོད་པ་དང་ ཉམ་ལྷར་བཞིན་ཏུ་གསོལ་མཚོན་དེ་ ལྷམ་གིས་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་
 མས།

ཀྱུ་བ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

བར་རྩ་བསམ་གྱུ་བ་ཚོས་གྲིང་གི་གཞིའི་བདག་མོའི་གསོལ་ཁའི་དཔེ་ཆ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བར་རྩ་ཨེཔ་དབང་འདུས།

༣ རྗེ་སྟོབས་ཚེན་གྱི་སྐོར།

གནད་དོན་བརྒྱན་བསྟུངས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་བདག་རྗེ་རྗེ་སྟོབས་ཚེན།

གནས་ཁང་།

དཀར་ནག་ལ།

གཡུས།

དཀར་ནག་ལ།

བསྟེན་མི།

དཀར་ནག་ལ། ཏྲ་ནག་སྦྱིས་གྱི་མི་སེར།

སྐབས་ལྷ་ཚུལ།

གནས་བདག་འདི་ གཡུས་ཁའི་ཕོ་ལྷ་འམ་དག་ལྷ་ཅིག་འབདམ་ལས་
མི་དང་ལོ་ཐོག་ལུ་རྒྱུན་བར་ཚད་མེད་པར་ ལོ་ལྷགས་ཏྲ་ལེགས་
ཅི་ ཚར་རྒྱུ་ལུ་འབབ་ནི་དང་ བད་ལུ་གེ་ཞི་ཅི་དོན་ལུ་སྐབས་
ལྷ་ཨིན་པས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དཀར་ནག་ལ་དང་ ཏྲ་ནག་སྦྱིས་གཡུས་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་མི་ལུ་ལྷ་གི་མིང་འདི་ རྗེ་རྗེ་སྟོབས་ཚེན་
ཟེར་སྐབས་ཨིན་མ་དང་ གཡུས་མི་ཚུ་གི་ གཡུས་ཁའི་གནས་པོ་སྟེ་བརྩམས་ཨིན་མས། གནས་བདག་འདི་གི་ཕོ་
བྲང་འབད་བ་ཅིན་ རྗེ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཚེའི་སྦྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༢) “སྦྱིད་ཞི་བདེ་
སྦྱིད་མ་ལུས་ཡིན་བཞིན་དུ། འབད་མེད་ལྷག་པར་སྦྱོང་བའི་ཚེས་ཀྱི་སྦྱིང་། མཚོག་བརྟེན་གྱུ་པའི་དབང་
ལྷག་དགེས་པ་ཡིས། ཁ་གསུམ་མཚོད་དོ་ཉིད་དུ་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། ཚེས་འཁོར་ཚེན་པོ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་
བའི་གཉེན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉན་རྗེ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཚེ། རིག་འཛིན་རྣལ་འབྱོར་ཡོངས་ཀྱི་དག་ལྷ་
ཚོད། རྒྱུངས་དབྱངས་དྲག་པོས་རི་ནང་སྦྱན་འབྲེན་ནོ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་ དཀར་ནག་ལའི་གཡུས་
ཚན་གྱི་ལང་ལས་ དུས་རྒྱུ་ཐང་སྐར་མ་ ༤ དེམ་ཅིག་འགྲོམ་ད་ རིའི་སྟོ་ཉོག་གྱུར་ མཐའ་འཁོར་ལུ་
ཤིང་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཏེ་ ཉོ་ལེམ་ལེམ་སྟེ་མཇལ་ནི་འདུག། གནས་པོ་གི་ཕོ་བྲང་འདི་ བྱག་ནང་མཇལ་
ནི་འདུག། བཤད་སྟོལ་ལས་ བྱག་འདི་གནས་པོ་འདི་གི་རྗེ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཚེ་སྟོབས་ལུ་འདུག། གནས་ཁང་

འདི་གིས་ གཡས་ཕྱོགས་དང་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ གནས་པའི་སྐྱ་མཚོ་ཟེར་ཡོད་པ་དང་ གཡས་ཁ་ཐུག་གི་སྐྱ་
མཚོ་འདི་ བསོད་ནམས་ཡོད་མི་རྒྱུམ་ཅིག་གིས་ མཇལ་ཚུགས་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ཡུལ་ལྗང་དོ་རྗེ་སྟོབས་ཚེན་གྱི་གནས་ཁང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མཚོ་གྲུག་མཚན།

“གྱི། ཚོས་སྐྱའི་རང་བཞིན་དག་པའི་གྲོང་ཡངས་ནས། །རང་རྩལ་འགགས་མེད་ཚུ་ལྷའི་རོལ་གར་
གྱི། །གཏུག་པ་འདུལ་ཕྱིར་དྲག་པོའི་སྐྱར་སྟོན་པ། །བཀའ་སྲུང་ཚེན་པོ་དོ་རྗེ་སྟོབས་ཚེན་ནི། །ཉིན་བྱེད་
འབུམ་གྱི་གཟི་ལྡན་རྩམས་པའི་སྐྱ། །འཇིགས་རུང་བསྐལ་པའི་མེ་ཕུང་འཁྲུག་འདྲ་ཞིང་། །དོ་རྗེ་གོ་ཆ་བགོས་
ནས་བདུད་རིགས་ལ། །ཁྲོས་པ་དམར་བར་སྤང་མིག་སྟོག་ལྟར་འཁྲུག། །ལྷ་བ་གསར་པའི་ལང་ཚོ་འཁྲུང་བ་
བཞིན། །ཡིད་སྲུབ་ཅེ་དགའི་འཁྲི་ཤིང་སྤོན་མོ་དང་། །ཅི་དང་ཅི་བསྟོས་འཕྲིན་ལས་ཐོགས་མེད་ཏུ། །བསྐྱབ་
པའི་ཕོ་ཉ་བྱེད་པ་ཡོངས་གྱི་བཞིན། །དུས་བྱུང་རྒྱུད་ལྷགས་ལས་ཀྱང་སྦྱར་བར་རྟེན། །སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་
བསྟོར་ལ་བཅིབས་ནས་སྐྱ། །དུས་ཅན་སྐྱལ་པའི་མཁའ་ལྗིང་དབང་པོ་འཇམ། །ཚ་བའི་སྦྱིན་ཟས་ཕྱི་མའི་ལེབ་
བཞིན་ཏུ། །རྫོང་བལ་ལྡན་པའི་མཚོན་ཆའི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་། །མི་བཟད་དྲག་ལུལ་ཚེན་པོའི་བསྟན་དགའི་
ཚོགས། །མིང་ཅམ་ལྷག་མར་བུས་སོ་དཔའ་བོ་ལྟོད། །བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱེད་པས་མི་གཏོར་འཐོར་ལག་
ན། །རྒྱལ་བསྟན་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཚོས་འཁོར་འདིར། །བར་དུ་གཙོད་པའི་བགོགས་རིགས་ཚར་གཙོད་
ནས། །བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་མཐའི་བར། །མི་ཉམས་བསྟན་པ་བསྐྱང་བའི་འཕྲིན་ལས་
མཛོད།” དོ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཚེའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། རོག་གྲངས་ ༡༤-༡༥) ཟེར་དཔེ་ཆ་ནང་
ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ཨོན་མས།

དག་རྒྱལ།

བཤད་སློབ་ལས་ རྗེ་རྣམས་ཚེན་འདི་ ཐིམ་ཕུག་ལུ་ཡོད་པའི་རྗེ་བླ་མ་བཙམ་གྱི་ལུ་རུང་དང་ དར་
དཀར་ན་བཙེ་བཟའ་རྗེད་འོག་གི་ བཙེ་བཟའ་ལ་ལུ་ཡོད་པའི་རྗེ་བླ་མ་བཙམ་གྱི་ སོ་རྒྱལ་ཡིན་པའི་སློབ་
བཤད་པ་མ་ཚད་ གནས་པོ་འདི་ མཐུ་སློབ་མ་ཚེན་གྱི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ཡང་
སློབ་མ་རྒྱལ་ལབ་ནང་ རྒྱལ་ལབ་སློབ་མི་མེད་པའི་སྐབས་ ཉིན་གཤམ་ལའི་ཞིང་ཚུ་འདི་ དཀར་ནག་ལ་
ལས་འབག་དགོས་ལས་ ཚར་གཅིག་ཞིང་ཚུ་སྐོར་ལས་ མ་འགྲིགས་པར་ འཐབ་འཛིང་འབད་དགོས་
འབྱུང་ལུག། འཐབ་འཛིང་ལུ་བརྟེན་ ཉིན་གཤམ་ལའི་གཡུས་མི་ཚུ་གིས་ ལུ་མོ་ཅིག་ལུ་ དཀར་ནག་
ལའི་མི་ཚུ་ གཉིད་ཐལ་བའི་སྐབས་ དམག་རྒྱབ་ནི་ཟེར་འཆར་གཞི་བཟུམས་ཏེ་ དག་ཆས་དང་མཚོན་ཆ་
ཚུ་འབག་སྟེ་ ལ་ཡར་ལྷ་འོང་སྟེ་ དཀར་ནག་དང་ཉིན་གཤམ་ལའི་བར་ན་ཡོད་པའི་ལབ་ཅུ་གུར་སྟོད་པ་ད་
གནས་པོ་རྗེ་རྣམས་ཚེན་གྱིས་ དག་ཆས་དང་མཚོན་ཆ་བསྐྱམས་ཏེ་ ཚིབས་རྟ་གུར་བཞོན་ཏེ་ གུངས་ལ་
ལེ་ག་གུར་སྐྱུལ་ཏེ་བྱོན་ཡོད་པ་ལས་ ཉིན་གཤམ་ལའི་མི་ཚུ་ དཀར་ནག་ལའི་མི་ཚུ་ གཉིད་མ་འོག་པས་
མས་ཟེར་འདྲོག་སྟེ་ འོག་འཕྱོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ དམངས་མི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག། གནས་བདག་
འདི་ལུ་ གལ་སྲིད་གལ་ཆེ་བའི་ལུ་ཚུ་འབད་དགོས་ཅེ་འཐོན་ཆེ་ གསོལ་ལ་ཕུལ་ཏེ་ སློབ་ལམ་ཅེ་བཏབ་སྟེ་
འཕྱོ་བ་ཅིན་ རྒྱབས་དང་སྟོངས་གོགས་ དེས་ཏིག་སྟེ་མཛད་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་སློབ་འདུག།

གསོལ་མཚོད།

གནས་པོ་རྗེ་རྣམས་ཚེན་འདི་ ལོ་གཅིག་ལུ་ཚར་གསུམ་ ཞལ་གཞི་བདག་དང་མཉམ་མཚོད་དགོས་
ཡིན་པའི་སློབ་བཤད་ནི་འདུག། གནས་པོ་འདི་ མཚོད་པའི་སྐབས་ ཕྱིས་པ་དང་སློབ་ཚེན་ཡང་ན་དག་སློབ་
དུང་ཆ་འདྲོངས་མ་སྟེ་ ཚོ་ག་བཏང་སྟེ་མཚོད་དགོས་དང་ ཞལ་སྐྱུ་དང་སོ་རྒྱལ་གཉིས་སྟེ་མཚོད་སློབ་ཡོད་པ་
ཡིན་མས། དེའི་སྐབས་ དཀར་ནག་ལའི་གཡུས་མི་ཚུ་གིས་ གེ་ལེ་བྱེ་གིས་གཏོར་མ་བཞེངས་ཏེ་ རེ་རེ་
འབག་དགོ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་རྟ་ནག་སྐྱིས་ གཡུས་མི་ཚུ་གིས་ གནས་བདག་རྗེ་རྣམས་ཚེན་
འདི་ ལོ་ཚོག་གཏང་པའི་སྐབས་ ཚོས་སྐྱུང་གི་གལ་ལའ་བཟུགས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ འོགས་སུ་སྟེ་
མཚོད་སློབ་མེད་པ་ཡིན་མས།

དེ་ལས་ གནས་པོ་འདི་ལུ་ ལྷན་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༡༠ ལུ་ གཡུས་ལའི་མི་ གཟུགས་ལུ་བཙོག་གི་བམེད་
མི་དང་ སྤྱི་དཔོན་གཉིས་གྱིས་ སེར་ཕ་སྐྱུང་པ་བཀལ་བར་འཕྱོ་དགོ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ད་ལྟོ་ཡང་
སེར་ཕ་སྐྱུང་པ་བཟུགས་སའི་ ས་གནས་དེ་རྗེས་བཟུགས་པ་སྟེ་ རྟོང་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ནང་ལེགས་

ཤོམ་སྐྱེ་བཞག་དགོཔ་ཨིན་མས། སེརམ་ཕུརཔ་འདི་ གཙོ་བོ་རང་ གཡུས་ཁ་ལུ་ ལོ་ཕུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་
ནི་དང་ ཉན་ཕུ་གོ་ཚུ་ནི་ནི་དང་ དེ་ལས་ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་སེརམ་དང་རྒྱུང་འཚུབ་བཀག་ནི་དོན་ལུ་ཨིན་མས།

བྲན་གསོ། གནས་པོ་དོ་རྗེ་སྟོབས་ཚེན་འདི་ དཀར་ནག་ཆེད་འོག་གི་ རྟ་ནག་སྐྱིས་གཡུས་ཚན་དང་ ཉིན་
གདུགས་ཁའི་གཡུས་མི་ལ་ལུ་གཟིག་གིས་ ལོ་ཚོག་གཏང་མ་ད་ ཚོས་སུང་གི་གྲལ་ཁར་བཅུགས་ཏེ་གཏང་
དོ་ཡོདཔ་ཨིན་མས།

མཚོད་སྲོལ་གཞན།

མ་མོ།

གདོད་མའི་གནས་ལུགས་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་ནག་ཁ་གཡུས་ཚན་ནང་ མ་མོ་ཟེར་བའི་མཚོད་
སྲོལ་ཅིག་ཡོདཔ་ཨིན་མས། བརྗོད་སྐུ་ལུ་ ལྷམ་ཟེར་སྐྱབ་ཨིན་པས། དེ་ལོ་གསུམ་ཟེའི་བར་ན་ ཚར་རེ་
མཚོད་དགོཔ་ཨིན་མ་དང་ དེ་ཡང་ ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༡༧ ལུ་མཚོད་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་ལས། སྤོན་དང་ཕུ་
འབད་བ་ཅིན་ མ་མོ་མཚོད་པའི་སྐབས་ ལང་ཚོ་ ༡༥ ལོན་པའི་བུམོ་གཞོན་ཅུང་ གཟུགས་ལུ་སྐྱིབ་མེད་
མི་གཟིག་ མ་མོ་མཚོད་སའི་ས་གོ་ནང་འབག་སྟེ་ ཚོ་གུ་གཏང་སའི་གདོད་ཁར་གཟིགས་འབུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་
བཞག་དགོཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ བུམོ་དེ་ ག་འབག་དགུ་འབག་མེད་པར་ཡལ་འགྱོ་དོ་ཡོདཔ་དང་ བུམ་
འདི་ལྷམ་འདི་གིས་ འབག་འགྱོ་དོ་ཡོདཔ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། ཨིན་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་
ཚོ་གཔ་དུང་ཚ་འདྲོངས་སྟེ་འབོ་སྟེ་ ཤ་དང་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་ཏེ་མཚོད་སྲོལ་ཡོདཔ་ ཨམ་ཀུན་
ལེགས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

མ་མོ་མཚོད་ས།

མ་མོ་མཚོད་སའི་ས་གོ་འདི་ དཀར་ནག་ཁ་གཡུས་ཚན་ལས་ ཅུས་ཡུན་རྒྱུ་ཐང་སྐར་མ ༤ གི་ས་ཁར་
 འདུག། དམངས་མི་ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ བཤད་སློབ་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ གཡུས་མི་ཚུ་ནམ་ཚམ་རེ་
 འབྱུང་སྟེ་ མོ་བཏབ་ཕྱིས་བཏབ་འབད་བའི་སྐབས་ མ་མོ་ཟེར་འཐོན་བ་ཅིན་ མ་མོ་མཚོད་སའི་སློ་ལོགས་
 ཁར་ དར་དཀར་ཅིག་སློན་ལམ་བཏབ་སྐྱེལ་དགོཔ་དང དེ་སྟེ་སྐྱེལ་བའི་སྐབས་ དྲག་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 འདུག།

ཨཔ་གཞི་བདག།

ཨཔ་གཞི་བདག་ཟེར་ གཡུས་ཁའི་ཡུལ་ལྷ་ཅིག་ཨིན་པ་དང་ ཡུལ་ལྷ་འདི་ ལྷམ་ ༤ པ་ ༡༠ པ་ ༡
 ལུ་ ཚར་གསུམ་མཚོད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། མཚོད་སློབ་དེ་ཡང་ གཡུས་མི་རྩ་བོ་བསྐྱེམས་ཏེ་ བཅའ་སྒྲིག་
 ཚུ་ ཕྱི་རུ་ལས་རྒྱབ་དགོཔ་དང་ རྩ་བོ་དེ་ ས་གོ་ནང་འགྲུ་སྟེ་ མེ་འཕུ་ བསངས་བཏང་སྟེ་ ལྷ་དབྱེད་སྤང་
 ལུ་ཁ་སློར་སྟེ་ ཉངས་པ་ཇ་མཚོད་དང་གསོལ་མཚོད་བཞེས་པར་བྱོན་ ག་ཏེ་ཡང་བྱོན་མ་སོང་ཟེར་སྐད་རྒྱབ་
 སྟེ་ གཞི་བདག་དེ་ལྷ་དགོཔ་ཨིན་མས། ཨཔ་ཞི་བདག་འདི་ ཉེ་མ་ རྣམ་འབྱོར་མ་ཡིས་མཚོད་དགོཔ་དང་
 ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ཚོ་གཤ་དང་ཕྱིས་པ་ཅིག་འབོ་སྟེ་ གཏོར་མ་བཞེངས་ དེ་ལས་ མཚོད་མི་
 བཟོ་སྟེ་ མར་དང་དར་ཚོ་སློང་དོག་ཚུ་སྤུལ་ཏེ་མཚོད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

ཕོ་རྒྱས་ཚུ་གིས་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ས།

ཨམ་སྤུ་ཚུ་གིས་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ས།

གསོལ་མཚོད་སྤུལ་སའི་ས་གོ་འདི་ཡང་ དཀར་ནག་ཁ་གཡུས་ཚན་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཅུས་
 ཡུན་རྒྱུ་ཐང་སྐར་མ ༥ གི་ས་གོ་ནང་ ཉོན་ཤིང་སློམ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ མཚོད་སའི་ས་གོ་སོ་སོ་སྟེ་ ཕོ་
 རྒྱས་དང་ཨམ་སྤུ་འདི་ཡང་སློ་ལོགས་ཁར་འདུག། དེ་ལས་མཚོད་སློབ་དེ་ཡང་ ཨམ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་ངག་
 རྒྱུན་ལྟར་དུ་བཤད་མི་ནང་ ཨམ་སྤུ་ཚུ་གིས་ ཡུམ་ཚེན་གུ་རུ་བསྟན་འཛིན། ཨོ་མ་སྟོ་རྒྱ་བཀལ་

མི། །དམག་གི་རྫི་བུ་རྩོད་བརྗེ་གསུམ་མི། །གསེར་གཞོང་གསེར་གྱིས་གང། །དུལ་གཞོང་དུལ་གྱིས་
གང། །ཨམ་གཞི་བདག་བཞེས་ཤིག། །ཟེར་སྐབ་སྟེ་ཕྱག་དང་སྒོམ་ལམ་བཏབ་སྟེ་ མཚོད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་
མས།

གནས་ཁང་འདི་ རྣམས་ཚལ་གྱིས་བྱེད་ཡོད་པ་ལས་ འགྲོ་ས་ཡང་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་མེད་པ་ལས་ མི་
སེར་རྩོད་གིས་ གནས་ཁང་འདི་བསལ་ཉེ་ ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་ཡིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

སངས་རྒྱལ། དམངས་མི།

སྐུ་གནས་བརྟན་བགྱིས་པ།

༤ ངར་མེ་བཙམ་གྱི་སྐོར།

གནད་དོན་བརྟན་བཟུང་བ་སྤྱི་བཤུགས།

གཞི་བདག་མཚན།

ངར་མེ་བཙམ།

གཡུས།

ལྷ་སྐྱིད།

གནད་དོན་རྒྱུ་ལུ་བཤུགས།

གནས་ཁང་།

གསོལ་ཁ་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༢) “སྒོང་པའི་ངང་ལས། མདུན་དུ་ཞེ་ལུ་གསིང་སྤངས་སྤོངས་སྤོངས་བདུན་
ཅིའི་ཚུ་རྒྱུན་འབབ་པ་སྤོན་ཤིང་སྤོངས་ལས་པའི་བྱ་བས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་བྱག་རི་དམར་པོ་ལོ་ཞིང་རྩམས་པ་
འཇིགས་ཤིང་སྤྱི་གཡུའ་བའི་གནས་མཚན་གསལ་ལྷ་ཚེན་བཙམ་ཚོད་ཚེན་པོ།” ཟེར་དཔེ་ཆ་ཚོག་གིས་གསལ་པོ་
བཟུམ་ སྤངས་སྤོངས་སྤོངས་ བདུན་ཅིའི་ཚུ་རྒྱུན་བཟུམ་འབབ་པ་དང་ སྤོན་ཤིང་སྤོངས་ལོད་པའི་ བྱ་
བ་གིས་བསྐོར་བའི་སྤྱི་གཡུ་ བྱག་རི་ དམར་པོ་ལོ་ཞིང་པའི་ཁ་ལུ་ འདྲོག་སི་སི་ སྤྱི་གཡུའ་བ་སྤོངས་ལོད་པ་
སྤོངས་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་ གཡུས་སྤོངས་དེ་དང་ ངར་མེ་བཙམ་གྱི་གནས་ཁང་ འདི་དང་འདི་ཡིན་ཟེར་ཤེས་མི་
གཡུའ་མེད་པ་སྤོངས་ ལྷ་སྐྱིད་ལས་ཡིན་མི་ ལྷ་ས་བསྐྱེད་འཇིག་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གསོལ་ཁ་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༢-༣) “ལྷ་ཚེན་བཙམ་ཚོད་ཚེན་པོ་སྐྱུ་མདོག་པར་རྩ་རྩ་གའི་འོད་ལྟར་དམར་
བ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྤྱན་གསུམ་པ་ཕྱག་གཡུས་མདུང་དམར་བདུན་སྤེའི་སྤིང་ལ་བསྐྱེད་པ། གཡོན་
དམ་ཉམས་ཀྱི་དག་སྤིང་ཞལ་དུ་གསོལ་ཞིང་། ཚིབས་སུ་རྩ་དམར་ལྷུང་མཚོགས་ལ་ཚིབས་པ། སྐྱུ་ལ་དར་
དམར་གྱི་ན་བཟའ་དང་རིན་ཚེན་གོ་ལྷབ་དབུ་ཚོགས་གསལ་གསལ་ཞིང་། གསེར་སྐད་མགུལ་རྒྱན་གཡུ་ཉི་
འོད་འབར་བ།” ཟེར་དཔེ་ཆ་ཚོག་གིས་གསལ་པོ་བཟུམ་ གནས་བདག་ ངར་མེ་བཙམ་དེ་ སྐྱུ་མདོག་
པར་རྩ་རྩ་གའི་འོད་བཟུམ་སྤོངས་ལོད་པ་དང་ ཞལ་གཅིག་ ཕྱག་གཉིས་ དེ་ལས་སྤྱན་གསུམ་ལོད་པ་
ཡིན་མས། དེ་བཟུམ་སྤོངས་ ཕྱག་གཡུས་ལུ་ མདུང་དམར་པོ་བདུན་གྱི་སྤེའི་སྤིང་ལུ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་སྤོངས་ལོད་པ་
དང་ ཕྱག་གཡོན་ལུ་ དམ་ཉམས་ཀྱི་དག་སྤིང་ཞལ་ལུ་གསོལ་ཏེ་ལོད་པ་ཡིན་མས། ད་རུང་ གནས་
བདག་དེ་ ལྷུང་མཚོགས་ཀྱི་རྩ་དམར་པོ་གུར་ཚིབས་ཏེ་ལོད་པའི་ཁར་ སྐྱུ་ལུ་ དར་དམར་གྱི་ན་བཟའ་དང་
རིན་ཚེན་གྱི་གོ་ལྷབ་ཚུ་གསོལ་ཏེ་ལོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ལས་ དབུ་ལུ་ དབུ་ཚོག་ཟེར་སྤྱི་གཡུས་ཀྱི་ཞུམ་དང་

ཞབས་ལུ་ སག་ལྷམ་གསོལ་ཡོད་པའི་ཁར་ གསེར་སྐོང་མགུལ་རྒྱུ་ གཡུ་ཉི་མའི་འོད་འབར་བ་བརྒྱམ་
གསོལ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

དམ་བཞག།

དམ་བཞག་གི་ནང་ལས་ (ཤོག་གྲངས་ ༤-༥) “ཀྱི་ རྣམ་ཚེ་གསང་བདག་པལ་ཀླུ་རྒྱུ་དང་། མཐུ་ཚེན་
དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱན་སྦྲུལ་། བཀའ་དང་དམ་དགོངས་མ་གཡེལ་མ་འདའ་བར། རྣལ་འབྱོར་བདག་
ཅག་བསམ་དོན་འགྲུབ་པར་མཛོད། ལྷན་པར་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱེ་དགའི་སྤྱན་པ་གྲིང་། གསང་ཚེན་ཐེག་པ་ཚོས་
ཀྱི་སྦྱོན་མེ་སྤར། བསྟན་འགྲོར་པན་བདེ་སྤོབ་པའི་འཛིན་སྦྱོང་སྟེལ། བཤད་སྤྱོད་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་རྒྱས་
པར་མཛོད། རྣལ་འབྱོར་ཚེ་གཅིག་བྱང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལུ་སྟེ། བྱི་ནང་གསང་བའི་བར་ཆད་ལེགས་པར་
སྤྱངས། གནས་ལུགས་འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོའི་དོན། ཚོའི་ཉིད་ལ་རྟོགས་པའི་སྟོང་གོགས་མཛོད།
ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚོག་གིས་གསལ་དོ་བརྒྱམ་སྟེ་ གསང་བའི་བདག་པོ་པལ་ཀླུ་རྒྱུ་མཚོག་དང་ མཐུ་ཚེན་དག་
དབང་རྣམ་རྒྱལ་མཚོག་གིས་དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

ཡུལ་བཙན་དེ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་ཡང་ ལྷ་གྲིང་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ལོ་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་ རང་ལྷ་ ༡ པའི་ཚེས་
༡༥ ལུ་ དམངས་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་ཟེར་ ཚོག་དེ་ དགོངས་འདུས་བསྐྱང་བཤགས་གཏང་པའི་སྐབས་ ངང་མེ་
བཙན་གྱི་གཏོར་མ་ སོ་སོ་སྟེ་བཞེངས་ཏེ་ གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ དཔེ་ཆའི་ནང་ མཚོད་པ་
ལུ་ལྟོད་པ་ད་ གཡུས་ཁའི་མི་རྩེ་གིས་ མཚོད་པའི་ཞབས་བྱོ་རྒྱུལ། དེའི་ཤུལ་མ་ གཏོར་བསྟོར་གྱི་ལྟོད་པ་
ད་ དར་ཤིང་བཀའ་དོ་ཡོད་པ་དང་ བསྟོད་པ་གཏང་ཚར་མ་ད་ ངང་མེ་བཙན་གྱི་དཔེ་ཆ་འབག་སྟེ་ སེར་མ་
སྤྱར་བཅུགས་པར་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ལས་ སེར་མ་སྤྱར་པ་ཡང་ ངང་མེ་བཙན་གྱི་
གཏོར་བསྟོར་གཏང་བོག་ལས་ ས་གོ་སོ་སོ་ཁག་གསུམ་ནང་ བཅུགས་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། སེར་མ་
སྤྱར་བཅུགས་ཚར་ཏེ་ ལོག་ལྷ་ཁང་ནང་ལྟོད་པ་ད་ མར་ཆང་གཏོར་ཏེ་ ཞབས་ཁྲ་རྒྱབ་བོག་ལས་ བགྲིས་
ཕབ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ ལྷམ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག། དེ་མ་ཚད་ གཡུས་ཁ་ལུ་ ལོ་ཚོག་
གཏང་པའི་སྐབས་དང་ ཚེས་བཅུ་དུས་བཅུང་གི་སྐབས་ལུ་ཡང་ ངང་མེ་བཙན་ལུ་ གསོལ་མཚོད་སྟེལ་དོ་
ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ད་རུང་ ཡུལ་བཙན་དེ་ལུ་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་ རུས་ཚོད་ཁར་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་ཁ་ལུ་ ཆར་ཚུ་རུས་ལུ་
འབབ་ ལོ་ལྷུགས་རྟག་རྒྱུ་ལེགས་ནི་དང་ ཅན་ཡམས་སྤྱ་གེ་ནི་དོ་ཡོད་པ་སྤེལ་ཅིན་རུང་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་
རུས་ཚོད་ཁར་ མ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་ནང་ ཆར་ཚུ་རུས་ལུ་མ་བབ་ ཅན་ཡམས་སྤྱ་གེ་རྒྱུ་རྒྱུ་དོ་
ཡོད་པ་སྤེལ་སྤྱི་ལས་ཨིན་མི་སྲུང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ངར་མའི་བཙན་གྱི་གསོལ་ཚོག་མངོན་རྟོགས་གཉེར་གསོལ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས། རྣམ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕེལ། ལྷ་སྤྱིང་།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ་མེད་འོག་གི་གཞི་བདག་། (༡)

༡ ལྷ་མོའི་སླ་མཚོ།

གནད་དོན་བརྟན་བཟུམས།

གཞི་བདག་གི་མཚོན།

གནས་ཁང་།

ལྷ་མོའི་སླ་མཚོ།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ་རྟུང་ལག་ལས་ ཀྱང་ཐང་ཉ་ལམ་དུས་ལུན་ཚུ་

ཚོད་གསུམ་ཙམ་གྱི་ས་ཁང་།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ་རྟུང་ལག་འོག་གི་ མེད་འོག་ ༣ ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ།

ཀམ་གླིང་། བི་ཚུ་ལ་གི་མི་སེར།

སྐབས་ལུ་ཚུ་ལ།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ་རྟུང་ལག་གི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ འཕམ་གྱི་རྒྱུན་བར་

ཚད་སེལ་ནི་དང་ གཡུས་སྒོ་ནང་ ལོ་ཕྱུགས་རྟུ་རྟུ་ལེགས་

ཚར་ཚུ་དུས་ལུ་འབབ་ བད་ལུ་གེ་འཕྲུག་ཚོད་ཚུ་ནི་འོ་དོན་ལུ་

སྐབས་ལུ་ཕུ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ལ་རྟུང་ལག་ལས་ ཀྱང་ཐང་ཉ་ལམ་དུས་ལུན་ཚུ་ཚོད་གསུམ་ཙམ་གྱི་ས་ཁང་ རི་དང་ནགས་

ཚལ་གྱིས་བསྐོར་བའི་སྐྱུག་ལུ་ གཟི་བཞིན་དང་ལྷན་མ་སྟེ་ ལྷ་མོའི་སླ་མཚོ་དེ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

ལྷ་མོའི་སླ་མཚོ།

ལོ་རྒྱུས།

སྲོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཀྱན་པ་ན་ལས་སྟོན་ནང་ལས། (ཤོག་གངས་ ༤༥) “སླ་མཚོ་དེ་ཉེ་མ་
ལྟོ་མཚམས་ཁ་སྐད་ལས་ཀྱི་ལོ་ལ་ཟེར་སྐབ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ཡང་དྲི་རྒྱུ་འི་ཚོས་ལུགས་ལས་ལྟོ་མོ་ལུ་
མརྟ་ཀྱི་ལྷོ་ཟེར་ཡིན་མ་ལས་ སླ་མཚོ་དེ་ལུ་ཡང་ཀྱི་ལོ་ལ་ཟེར་སྐབ་མི་དེ་ རྫོང་ཁ་ནང་ ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་
ཟེར་ཡིན་མ་ལས་ རྒྱུང་ཁག་གི་མིང་ཡང་སླ་མཚོ་དེ་ལས་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་ ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་རྒྱུང་ཁག་ཟེར་
བཏགས་ལུག།” ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

ཀུཔོ་བཟོས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རག་རྒྱུ་གོ་ཡོད་མི་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ མཚོ་དེ་གི་རྒྱབ་ཁུངས་ཁ་གསལ་སྟེ་
ཤེས་མི་མེད་རུང་ བཤད་སྲོལ་ལས་མཚོ་དེ་ སྟོན་མ་ལས་ར་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ཟེར་ཡིན་མས། དེ་
ལས་མཚོ་དེ་ སྟོན་མ་ཤ་རོགས་པ་རྩ་གིས་མཐོང་སྟེ་ མཚོ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མ་དེ་ ཁོང་ལས་བརྟེན་ཤེས་
ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ ཤ་རོགས་པ་དེ་ ག་ཡིན་ན་བརྟེན་བརྟེན་སྟེ་སྐབ་ཤེས་མི་ཅིག་མིན་འདུག།

གསལ་མཚོད།

ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་སློབ་གྲུབ་སླུ་འཕྲིན་ལས་དབང་ཕྱུག་གིས་བཤད་མི་ནང་ མཚོ་སྐྱེན་གྱི་གསལ་ཁའི་དཔེ་ཆ་
ལོགས་སུ་སྟེ་མེད་པའི་ཁར་ གཞན་ཁར་བཟུམ་སྟེ་ མི་རྩ་སྐྱུངས་ཏེ་མཚོད་སྲོལ་མེད་རུང་ ལོ་ལྟར་བཞེན་དུ་
ལྷན་གཉིས་པའི་ཚོས་ ༡༥ ལུ་ དྲི་རྒྱུ་འི་ཚོས་ལུགས་འབད་མི་རྩ་གིས་ ཚོས་བཟུ་བཟུམ་རྒྱུས་པ་སྟེ་བཅའ་
སྲིག་རྒྱབ་སྟེ་ སུ་རྫུ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་དང་ དེའི་སྐབས་ མར་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ དྲི་རྒྱུ་འི་ཚོས་ལུགས་འབད་མི་
དང་ ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་རྒྱུང་ཁག་ལོག་གི་རྗེད་ལོག་གསུམ་གྱི་མི་སེར་རྩ་ཡང་ སླ་མཚོ་དེའི་ཉེ་འདབས་ལུ་
འཛོམས་ཏེ་ བཅུ་སྐྱུང་འབད་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ད་རུང་ ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་སློབ་གྲུབ་སླུ་འཕྲིན་ལས་དབང་ཕྱུག་གིས་བཤད་མི་ནང་ ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་སློབ་
གྲུབ་ཁ་ཐུག་ལས་ ལྷ་རིམ་བཞེན་དུ་ ཚོས་ ༡༥ ལུ་ དཔལ་ལྷན་ལྟོ་མོ་འི་ཚོགས་འཁོར་བསྐྱར་དོ་ཡོད་པ་
སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ད་རུང་ ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་ལུ་ཡོད་པའི་ལྟོ་མཚམས་པ་རྩ་གིས་ ཨ་ལོ་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་སྐབས་ ལྟོ་མོ་འི་སླ་མཚོ་
དེ་མཇལ་བར་འབྱོར་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ཁར་ སུ་རྫུ་ཟེར་ཚོགས་འཁོར་བསྐྱར་ཏེ་བཞེན་དོ་ཡོད་པ་དང་
མི་རྩ་ཉེན་ལྟར་བཞེན་དུ་ མཚོ་མཇལ་བར་འོང་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཚོས་བཟང་དུས་བཟང་གི་སྐབས་ཡང་འོང་
དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ ད་ལྟོ་ལྟོ་མོ་འི་རྫིང་ཁ་ལུ་ཡོད་པའི་ ལྷན་འཕྲིན་ལས་དབང་ཕྱུག་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་མོའི་རྗེས་ཁ་སློབ་གྲུའི་ཁ་ཕྱག་ལས་ ལྷ་མོའི་རྗེས་ཁའི་མཚོ་དེ་ དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སླ་མཚོ་
ཨིན་མ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་ཁ་ཚུ་ མ་ཚད་པར་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་ཁ་སྤུལ་དགོ་པའི་རྒྱ་མཚན།

ལྷ་མོའི་སླ་མཚོ་དེ་ལུ་ གསོལ་ཁ་ཚུ་མ་ཚད་པར་སྤུལ་བ་ཅིན་ རྩེ་ཁག་དེ་ནང་ ལོ་ཐོག་གི་དོན་ལུ་ ཆར་ཚུ་
དུས་ལུ་འབབ་ཨིན་མ་དང་ ཅན་ཕུ་གེ་ཚུ་ཞི་དོ་ཡོད་པ་རུང་ གསོལ་ཁ་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་མ་སྤུལ་བ་ཅིན་
ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་མ་འབབ་ ཅན་དང་སུ་གེ་ཚུ་རྩེ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

སློལ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཀུན་ཕན་ལམ་སྟོན་ནང་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༤༥) གི་ནང་ལས་
“གསོལ་ཁ་སྤུལ་ཕྱི་ཤུལ་གི་རིགས་རྩ་ལས་སྤུལ་མ་བརྟུབ་ཨིན་མས། གལ་སྲིད་ཤུལ་གི་རིགས་རེ་སྤུལ་
ཐོན་སོང་བ་ཅིན་ རྩེ་འཚུབ་ལོངས་ཏེ་མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་མ་ཚུ་ལུ་གཞོན་པ་མ་ཚད་ ཅན་ཅི་ཚ་ཅི་ཡང་
འབྱུང་མ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ སླ་མཚོ་དེ་ནང་གི་ཉ་ཚུ་བཟུང་བ་ཅིན་ མི་ལུ་ཤི་རྒྱུན་
ཡང་འབྱུང་མ་ཨིན་ཟེར་བཤད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མ་མས། ད་རུང་ སླ་མཚོ་དེ་ཁར་མི་དབང་མངའ་བདག་འབྲུག་
རྒྱལ་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ ཡབ་སྐུན་གཉེས་ཀྱིས་ཡང་གཟིགས་བསྟོར་གནང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྐབས་རྗེས་
རབས་༡༠ པ་སྤུལ་སྐྱེ་འཛིགས་མེད་ཚོས་གྲགས་མཚོག་གིས་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལུ་ལྷ་མོའི་རྗེས་ཁའི་ལྷ་ཁང་
གསར་བཞེངས་ཀྱི་རབ་གནས་དང་ཚོས་བཟུའི་གར་འཆམ་གཞི་བཙུགས་གནང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་
སླ་མཚོ་དེ་ཁར་བྱོན་ཏེ་ མཚོ་སྐོན་མོ་གི་ཕོ་བྲང་བཞེངས་གནང་སྟེ་རབ་གནས་ལུས་གསོལ་མཚན་དེ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་གནང་ལུག།” ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

རྒྱལ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀུན་ཕན་ལམ་སྟོན། སློལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ལྷ་མོའི་རྗེས་ཁ་རྒྱལ་བཞེངས་ཤེས་རབ།

སླམ་ འཕྲིན་ལས་དབང་ལུག། ལྷ་མོའི་རྗེས་ཁ་སློབ་གྲུའི་སླམ།

གཙང་ཁ་རྗེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)

༡ མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོ།

གནད་དོན་བརྟན་བཟུང་བསྟུང་།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

སྐབས་ལུ་ཚུལ།

གཙང་ཁ་མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོ།

གཙང་ཁ།

གཙང་ཁའི་མི་སེར་དམངས།

གཙང་ཁ་རྗེད་འོག་གི་གཞི་བདག་འདི་ མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོ་ཨིན་མ་
ལས་ མི་དང་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་རྒྱུན་བར་ཆད་ཞི་ནི་དང་
ལོ་ཕྱགས་ཏྲག་ཏུ་ ལེགས་ནི་ ཅད་ཡམས་ལུ་གོ་ཚུ་ཞི་ནི་
དོན་ལུ་ སྐབས་ལུ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུས་པ།

གནས་ཁང་།

གསོལ་ཁ་ལས། (འོག་གངས་ ༡ དཔར་ལོ་མེད།) “གསེར་གྱི་ས་གཞི་རིན་ཆེན་ཅོད་བྱའི་ལྗོངས། །དོ་
མཚར་བསངས་ཤིང་ནགས་ཚལ་སྐྱུ་མའི་ཞིང་། །གནས་མཚོག་ནམ་མཁའ་རྫོང་གི་གཡུས་ཕྱོགས་
སུ། །བགྱིས་གཡང་ཆགས་སྐལ་ལུལ་གཙང་ཁར་ཡུལ། །སྤང་གཞོང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་
ན། །གསེར་མཚོ་གཡུ་མཚོ་སྐྱོན་མོ་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །” ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་
སྟེ་ གཙང་ཁ་མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོའི་བཞུགས་གནས་འདི་ གཙང་ཁ་རྗེད་འོག་ལས་ ཁ་ཡར་ལུ་ སྤང་ཞོང་
དགའ་ཏོག་ཏོ་གི་སྐྱུག་ལུ་དང་ ལ་རྒྱབ་རྗེད་འོག་ གཡུས་མཐའ་ས་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་ཆེན་མཐའ་ ཅམ་
མཁའི་རྫོང་གི་གཡུས་ཕྱོགས་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཙང་ཁ་མཚོ་སྐྱེ་རྒྱལ་མོའི་དཔེ་ཆ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གྲངས་ ༢) “ཕྱག་གཡམ་མེ་ལོང་གཡོན་པ་ལོར་བྱ་བསྐྱམས། །གཅིག་རྒྱ་མ་ངེས་ཕྱག་མཚན་སྐྱ་ཚོགས་འཛིན། །རང་རང་འཁོར་བཅས་འབྱམ་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས། །སྤྱན་འཕྲེན་གཤེགས་སུ་བཟོ་ས་ལྷ་མོ།” ཟེར་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་ མཚོ་སྐྱེ་རྒྱལ་མོའི་ཕྱག་གཡམ་པ་ལུ་ མེ་ལོང་དང་ཕྱག་གཡོན་པ་ལུ་ ལོར་བྱ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་ འདི་ཚུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་མེན་པར་ ཕྱག་མཚན་སྐྱ་ཚོགས་བཟུང་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དེ་ལས་ གཙང་ཁ་མཚོ་སྐྱེ་རྒྱལ་མོའི་དཔེ་ཆ་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༤ དང་ ༥པའི་རྒྱབ་ཤོག་) “རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་སྐྱེ་མོ་ཆེ། །བཅུ་དྲུག་ལང་ཚོ་ལྡན་པའི་སྐྱེ་མོ་ལྟོད། །སྐྱེ་མདོག་དཀར་མེར་དམར་ལྗང་འཇུ་མདངས་ལྡན། །མ་གཅིག་གཙོ་མོ་ལྟོད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། །མཚོ་སྐྱེ་འབྱམ་དང་སྐྱེ་སྐྱེ་སྟོང་ཤ་སོགས། །འཕྲོད་མཐུ་ཉིན་བྱེད་རྩེ་ལྷུ་འཕྲུལ་བསམ་མི་བྱལ། །བསྟན་པའི་སློག་ཤིང་འཛིན་པའི་སྐྱེ་མོ་ལྟོད།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྐྱེ་མདོག་དེ་ དཀར་མེར་དམར་ལྗང་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ ཞལ་འཇུ་མ་མདངས་དང་ལྡན་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

གསོལ་ཁ་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༢) “སྟོན་ཚོ་བརྟ་འབྱུང་གནས་དང་། །སྐྱང་སྲིད་ཟིལ་གཞོན་སྐྱེན་སྲ་བུ། །རི་ལྷར་ཁས་སྐྱངས་དམ་བཅས་པས། །འཕྲིན་ལས་གཉན་པོ་འགྲུབ་པར་མཛོད། །རྗེས་སུ་དཔལ་ལྡན་འབྱུག་པ་དང་། །མཉམ་མེད་འབྱུག་སྟོན་ཡབ་སྲས་གྱི། །རི་ལྷར་ཁས་སྐྱངས་དམ་བཅས་པས། །འཕྲིན་ལས་གཉན་པོ་འགྲུབ་པར་མཛོད། །སྐྱེ་མདོག་དང་། །བདུད་འཛོམས་དེ་རྗེ་སྐྱེན་སྲ་བུ། །རི་ལྷར་ཁས་སྐྱངས་དམ་བཅས་པས། །འཕྲིན་ལས་གཉན་པོ་འགྲུབ་པར་མཛོད། །” ཟེར་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་

དོ་བཟུམ་དང་ བཤད་སློལ་ལས་ གཙང་ཁའི་མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོ་འདི་ རྩོན་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་
དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ཡང་ མཚོ་སྐྱོན་དེ་ བོད་གཡུས་གཙང་ལས་ཕྱོག་འོང་སྟེ་ དར་
དཀར་ན་གཙང་ཁ་ལུ་ལྟོད་པ་ད་ རྩོན་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ མཐའ་ནམ་མཁའི་རྫོང་ལུ་ཕྱོན་པའི་སྐབས་
མཚོ་སྐྱོན་མོ་དེ་དམ་ལུ་གཏགས་ཡོད་པ་དང་ དམ་ལུ་བཏགས་ནིའི་དོན་ལུ་ མཐའ་ནམ་མཁའི་རྫོང་ལས་
དམར་གཏོར་འཕངས་མི་ རྗོ་རང་བྱུང་གསུམ་ ད་ལྟོ་ཡང་མཇལ་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

བཤད་སློལ་ལས་ གཙང་ཁ་མཚོ་གི་མཚོ་སྐྱོན་མོ་དེ་ བོད་གཙང་ལས་མར་ཕྱོག་འོང་སྟེ་ འདི་ཁར་མཚོ་
ཆགས་པ་ལས་ གཡུས་ཀྱི་མིང་ཡང་ གཙང་ཁ་ཟེར་དར་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་མས། མཚོ་སྐྱོན་མོ་དེ་ གྱུ་རུ་རིན་པོ་
ཆེ་མཚོག་གིས་བོད་ལུ་དམ་ལུ་བཏགས་པ་ད་ དམ་ལུ་གནས་མ་བརྟུབ་པར་ ཡར་ལས་མར་ཕྱོག་འོང་སྟེ་ མི་
དང་སེམས་ཅན་ལུ་གཞོན་པ་བཀའ་ལཱ་ལས་ གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ནམ་མཁའི་རྫོང་ལུ་ཕྱོན་ཏེ་བཞུགས་
ཞིན་མ་ལས་ དམར་གཏོར་འཕངས་ཏེ་དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ཏེ་མ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ ཚུན་ལུ་
མཚོ་འདི་གིས་ སྤྱི་ལོ་འདི་ཡང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ བྱལ་ལས་མཚོའི་མཐའ་མ་ལས་པར་ མ་ཏེ་དང་
བྱ་ཕག་རྩ་བཅུགས་ཏེ་ བཅོག་གིབ་བཏང་མ་ལས་མཚོ་འདི་ཡང་ སྐམ་སྟེ་རྩུང་སུ་འབྱོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་
མས། ཚེ་རང་སྐྱམ་གནས་བརྟན་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་མཚོག་ ཏེ་མ་དར་དཀར་ན་གི་སྐམ་གནས་བརྟན་
སྟེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ འབྲུག་རྗེས་སྐྱང་གི་ཞིང་གཤེགས་གྲུབ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་མཚོག་ལུ་ གཙང་
ཁ་མཚོ་སྐྱོན་གྱི་སྐོར་ལས་ འདི་བསྐྱུན་ཕུལ་བའི་སྐབས་ གྲུབ་ཐོབ་མཚོག་བོད་ལུ་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་པར་
འབྱོན་པ་ད་ བོད་གཡུས་གཙང་གི་མི་རྩེ་གིས་ ད་བཅས་ཀྱི་མཚོ་ཅིག་ན་ལས་ཐོན་སོང་སྟེ་ མར་འབྲུག་གི་
དར་དཀར་ན་གཙང་ཁ་ལུ་ཡོད་ཟེར་ སྐབ་རྒྱུན་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག་ཟེར་ཡིན་མས། དེ་ལས་ བོད་
གཡུས་གཙང་གི་རི་མཇུག་འདི་ ད་ལྟོ་གཙང་ཁ་མཚོ་ཆགས་ས་ལུ་ཡིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། གཙང་ཁ་
མཚོ་དང་ གཡུས་ཚན་ལས་བརྟེན་ དར་དཀར་གྱུ་ཚང་གི་ཁ་བྱུག་ལས་ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལས་སྐྱམ་དང་པ་
སྐོམ་སྤྱི་ག་བསྐོས་གནང་ཞིན་མ་ལས་རྩུར་ ད་ལྟོ་བར་ཡང་གཙང་ཁ་སྐྱམ་བསྐོས་སློལ་གྱི་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་
འདུག། (གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན། ཤོག་གངས་ ༤༤ སློལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།)

གསོལ་མཚོད།

མཚོ་སྐྱོན་མོ་དེ་ གཙང་ཁ་རྒྱུ་འོག་ཚོས་སྡེའི་སྐྱམ་གིས་ ཉིན་ལྟར་བཞིན་དུ་ གསོལ་ཁ་ཕུལ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་
དུང་ གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་ མཚོ་སྐྱོན་མོ་སྐྱུན་ལྔ་ཟེར་ལག་པར་དར་བཤེད་དེ་ གནས་པོ་
མཚོད་པ་ཟེར་ དར་ཚེལ་དང་མར་ཨོམ་ ཉ་གསོན་པོ་ཚུ་ འབག་འོང་སྟེ་མཚོ་ནང་སྐྱགས་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡིན་
མས། ད་རེས་ནངས་པར་ཨལ་རྒྱ་བ་གིས་སྟེ་རང་རྒྱ་ ས་ལས་ ༢ པའི་ནང་གནས་པོ་མཚོད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་
མས། གནས་པོ་འདི་མཚོད་པ་ད། རྱེད་གཏན་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་པོ་ཡིན། ང་ད་ནངས་འཁོར་བའི་
མགོན་པོ་ཡིན། གནས་པོ་འདི་བཟང་དགོ། མགོན་པོ་འདི་སྦྱིད་དགོ། ལོ་ཕུག་རྟགས་དུ་ལེགས་དགོ། ཆར་
རྒྱ་དུས་ལུ་འབབ་དགོ། ཕུ་ཡ་ལས་སད་དང་སེར་མ་བསྐྱོད། མདའ་མ་ལས་ནད་དང་ལུ་གེ་བསྐྱོར་དགོ་ལ་
སོགས་པའི་ཚིག་རྒྱ་བརྗོད་དེ་ མཚོད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། གལ་སྲིད་ མཚོ་སྐྱོན་མོ་མ་མཚོད་པ་ཅིན་ ལོ་
ཐོག་འབུལ་གིས་བཟའ། མི་ལུ་ནམ་ཚམ་རྒྱ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་ མཚོ་འདི་དམར་པོ་འགྱུ་བ་ཅིན་
གཡུས་ཁ་ལུ་ལེགས་ཤོམ་མི་འོང་ནིའི་རྟགས་མཚན་སྟོན་མ་ལས་ གཟུབ་དགོ་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། གནས་
ཡིག་ཀུན་ཕན་ལམ་སྟོན། (ཤོག་གྲགས་ ༤༤ སྲོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།)

གཙང་ཁ་མཚོ།

ལྷོན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་འཕངས་མི་དམར་གཏོར།

ཀྱུ་བ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པོ་ལམ་སྟོན། རྣམ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

ཕྱི་རང་ལྷན་གནས་བཏུན། བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ།

ཨམ་ཟླ་བ།

བཅུ་བཟང་ཆེད་ལོག་གི་གཞི་བདག་། (༤)

༡ རྩོམ་དར་དཀར་མེད་སྐོར།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བསྐྱེན་མི།

རྩོམ་དཀར་མོ།

དར་དཀར་ན་རྩོང་ལག་ནང་ཡོད་པའི་ ཆེད་ལོག་ ༤ (བཅུ་
བཟང་། དཀར་ནག། འཁྲིལ་པའི་ས། ལ་རྒྱལ།) གི་མི་སེར་རྒྱ་
གིས་བསྐྱེན་མ་ཡིན་མས།

སྐྱབས་ལུ་རྒྱུལ།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ གཡུས་སྐྱེད་ནང་ བད་ཡམས་ལུ་གོ་ཞི་སྟེ་
ལོ་ལྷགས་རྟུག་རྟུ་ལེགས་ནི་དང་ཆར་རྒྱ་རྟུས་སུ་འབབ་ནི་ དེ་
ལས་ འཕྲལ་གྱི་རྒྱེན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ལེགས་
ཤོམ་འགྲོ་ནི་དང་ མཐར་ཐུག་ལུ་ བྱང་རྒྱལ་སྐྱབས་པའི་གྲོགས་
བཟང་མཛད་ནི་གི་སྐྱབས་ལུ་ལྷ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་དེ་ དར་དཀར་ལ་ལུ་ རི་ག་ནི་བ་སྐོམ་ རྩོང་བཟུམ་སྟེ་ གཟི་བཞིན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ཡོད་པའི་ལོ་
རྒྱུས་འདུག། ཨལ་དོན་གྱུབ (༤༡) རྩ་རྒྱུན་སྟེ་བཤད་སྟོལ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ དར་དཀར་ན་རྩོང་ལག་དེ་
གནས་བདག་རྩ་ཆེ་བ་ལུ་གིས་བདག་འཛིན་དང་ སྐྱབས་མགོན་མཛད་པའི་རྩོང་ལག་གཅིག་ཡིན་མས།
གནས་བདག་དེ་ཡང་ རྩོམ་དར་དཀར་མོ། ལྷག་ཚང་སྦང་འབྱུང་པ། ཤར་མཐོང་བཙན། སྐོ་འབྱུང་
དཀོན་མཚོག། རྒྱ་ར་གཡུ་མཚོ། རྒྱ་ཡིན་མས། གནས་བདག་རྒྱ་གི་སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱ་ ད་ལྟོ་རྩོང་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་
ཡོད་པའི་ གནས་ཁང་ནང་འདུག། དེ་ཡང་ གཞུང་གྲུ་ཚང་གི་མཛད་པའི་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ལུགས་
གྱི་ཞལ་འདོན་ལྷོགས་བསྐྱེབས་བྱང་རྒྱལ་བཟོད་པའི་ལམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ཟེར་མིའི་དཔེ་ཆ་
ཤོག་གྲངས་ ༣༥༤-༣༥༥ དར་དཀར་རྩོམ་མེད་གསོལ་བསྐྱུས་ནང་ལས། རྒྱུ་ ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་དོ་རྩེ་མ་
མེད་འཕྱུལ། །དར་དཀར་སྐྱོང་བའི་མ་གཅིག་རྩོམ་ཆེ། །འཁོར་དུ་སྐྱག་ཚང་སྦང་འབྱུང་ཤར་མཐོང་

བཅན། རྒྱུ་བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཚོ་སྐྱོན་མ་སོགས། རྒྱུ་བུ་བུ་བཅན་སྐྱོན་མའི་ཚོགས་དང་བཅས། རམ་བུ་
རྒྱུ་ཚོགས་པའི་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། ཟེར་གནས་བདག་ལྷ་སྐྱེ་འཐོན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན།

ནུ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཞབས་བྱུང་འཇིགས་མེད་ལོ་རྒྱུ་གིས་མཛད་པའི་ གདན་ས་བགྱིས་གཡང་ཚེད་སྐྱུང་མ་ནུ་མས་དགེས་པའི་
མཚོད་སྤྱིན་བདེ་ལེགས་ཀྱང་བྱུང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་ ༡-༣) “དེ་ལྟ་བུར་གི་གཤོག་པ་ཅན་
རིན་ཆེན་རྒྱན་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་ན་གསང་བ་སྐྱགས་ཀྱི་བདག་མོ་དོ་རྗེ་ཡན་ལག་མ་མེད་འཕྲུལ་མོ་ཆེན་མོ་བསྟན་
སྐྱུང་རྗེ་མོ་དར་དཀར་མོ། སྐྱུ་མདོག་དཀར་མོ་བསེལ་བེར་བྱེད་སྤྱིང་པོ་ལྟ་བུའི་འོད་དང་ལྷན་པ། ཞལ་གཅིག་
ཕྱག་གཉིས་གཡས་མདའ་དར་སྐྱུ་ལྷ་དང་གཏེར་གྱི་བུམ་པ་བཟུང་ནས་འགོ་བ་ཀུན་ལ་ཚེ་བཅུད་གྱི་ལེགས་
ཚོགས་སྤེལ་བར་མཛད་པ། གཤོན་པས་སྤྱང་སྤྱིད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་འཇིན་ནས་
དགོས་འདོད་ཆར་བཞིན་འབབས་པ། གཟུགས་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་སྐྱག་པ་བརྒྱུད་གཉིས་ལང་ཚོ་དང་ལྷན་པ།
བལྟ་བས་དོམས་པ་མེད་པའི་སྐྱུ། དབུ་སྐྱུ་མཐོན་མཐིང་སྤྱི་བོར་ལོར་བུས་མཚོན་པའི་ལྷག་མ་རྒྱབ་ཏུ་འཆང་བ།
ཀ་ཙ་ལ་རྩི་སྤོད་གཤོགས་སྤྱད་གཤོགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་ན་བཟའ་གསོལ་ཞིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོན་རྒྱན།
མགུལ་རྒྱན། ཕྱག་གཏུབ། གསེར་གཡུ་ལྷ་ཏིག་གི་ཕྱ་ཚོམ་མཛེས་པར་བརྒྱན་པས་མཚར་སྐྱག་འོད་དུ་ཆགས་
པ། ལྷ་ཡི་ན་རྒྱུང་ལྷ་བུ་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ། འཁོར་དུ་གངས་སྐྱུན་སྤང་སྤྱོད། ཤིང་སྐྱུན་མཚོ་སྤྱོད།
ལ་སོགས་པ་སྐྱུན་མའི་ཚོགས་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པས་བསྐྱོར་བའོ།” ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་གིས་གསལ་དོ་
བཟུམ་ ལྷུང་མགྲོགས་གྱི་ཚལ་དང་ལྷན་པའི་དེ་ལྟ་བུར་གི་གཤོག་པ་ཅན་ རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་རྟ་
གུར་ཆིབས་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་བཟུམ་སྤྱེ་ གནས་བདག་རྗེ་མོ་དར་དཀར་མོ་དེ་ སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་
ལྷམ་བཟུམ་འོད་སྤོང་དང་ལྷན་པོད་དང་ ཞལ་གཅིག་ ཕྱག་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ཕྱག་གཡས་ལུ་
མདའ་དར་སྐྱུ་ལྷ་དང་གཏེར་གྱི་བུམ་པ་ བསྐྱུམས་ཡོད་པ་དང་ ཕྱག་གཤོན་ལུ་ སྤྱང་སྤྱིད་གསལ་བའི་མེ་
ལོང་དང་ ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་བསྐྱུམས་ཡོད་པ་ཡིན་མས། སྐྱུ་གཟུགས་དེ་ཡང་ མཛེས་ཏྲིག་ཏྲི་ བལྟ་ན་
སྐྱག་པ་ བརྒྱུད་གཉིས་ལང་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ ག་དེམ་ཅིག་བལྟ་རུང་དོམས་ནི་མེད་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་དང་
དབུ་སྐྱུ་མཐོན་མཐིང་ སྤྱི་བོར་ལོར་བུ་གིས་མཚོན་པའི་ ལྷག་མ་རྒྱབ་ལུ་འཆང་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ལས་
ན་བཟའ་ཡང་ ལྟའི་ན་བཟའ་ ཀ་ཙ་ལ་རྩི་སྤོད་དང་སྤྱད་ལུ་གསོལ་ཏེ་ཡོད་པ་དང་ རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོན་རྒྱན་
མགུལ་རྒྱན་ ཕྱག་གཏུབ། གསེར་གཡུ་ལྷ་ཏིག་གི་ཕྱ་ཚོམ་རྒྱ་བརྒྱན་ཏེ་ ག་ནི་བ་མཛེས་ཆ་དང་ལྷན་པ་སྤྱེ་

ཡོདཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ འཁོར་དུ་ གངས་དང་ནགས་ཚལ་ མཚོ་ལ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་
གིས་བསྐོར་ཏེ་ཡོདཔ་སྟེ་ཨིན་མས།

རྩོམ་དར་དཀར་མེའི་སྐུ་འབྲ།

དམ་བཞག།

ཞབས་དུང་འཇིགས་མེད་ལོ་རྩ་བུ་གིས་མཛད་པའི་ གདན་ས་བགྱིས་གཡང་ཚེའི་སྐུང་མ་རྣམས་དགེས་པའི་
མཚོད་སྤྱོད་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་ ༡༩) “གྲི་ གསང་བདག་པད་མ་
ཀུ་ར་དང་། རྩོན་བྱོན་གོང་མ་བགྲང་ཡས་གྱིས། བཀའ་ཉལ་དོ་རྩེ་བོད་བཅིངས་པ། རྩེས་དགོངས་
བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྦྱོངས། རམ་རྒྱུངས་མེད་མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛོམས་རྩེ། རྩེས་ཡུལ་ཚན་དན་ཡུལ་ལྗོངས་
འདིར། རྩེས་པ་ཚོས་གྲི་སྦྱང་བྱེད་པར།” ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་ གསང་བའི་བདག་
པོ་པད་མ་ཀུ་ར་འམ་ཚོན་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་དམ་ལུ་བཏགས་ཡོདཔ་ཨིན་མས།

བཀའ་རྒྱུན།

ཨལ་དོན་གྲུབ་(༤༡) གྱིས་རྣ་རྒྱུན་སྟེ་གོ་ཡོད་པའི་ གནས་བདག་ལྷའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་ དང་སྐུ་ སྐུམ་འཁོར་
གྱི་ལམ་མེད་པའི་སྐབས་ དར་དཀར་ནའི་མི་སེར་རྩེ་ ཐིམ་ཡུག་ལུ་ རྩོས་སྟེལ་ཞིའི་རྒྱུན་འབྲེལ་འཐབ་ས་དེ་
དར་དཀར་ལ་ལས་ཨིན་མ་དང་ མི་རྩེ་ཡར་དང་མར་རྒྱུན་འགྲུལ་འཐབ་པའི་སྐབས་ དར་དཀར་ལའི་
བདུད་མོ་ཚིག་གིས་ མི་རྩེ་བསད་བཟའ་སྟེ་ བར་ཆད་རྒྱབ་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ དར་དཀར་ནའི་

གནས་བདག་ལྔའོ། (རྫོགས་དར་དཀར་མོ། ལྷག་ཚང་སྒང་འབྲུང་པ། ཤར་མཐོང་བཙན། རྫོང་འབྲུང་དགོན་
 མཚོག། རྩ་ར་གཡུ་མཚོ།) རྩ་གིས་ བདུད་མོ་དེ་གིས་ མི་རྩུ་ལུ་གཞོན་པ་བཀའ་ལམ་ཨིན་མ་ཤེས་ཏེ་ ཐབས་
 ཤེས་སྟོན་ཐོག་ལས་ཆ་རོགས་ཅིག་འབད་དགོ་པས་ཟེར་བསྟུན་གྲོས་འབད་མ་ད་ བདུད་མོ་དེ་ལུ་ཨ་ལུ་ཅིག་
 ཡོད་པ་ད་ བདུད་མོ་དེ་ ཐགས་འཐག་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོང་རུག། བཅ་ཅིག་འབད་མ་ད་ བདུད་མོ་དེ་ཐགས་
 འཐག་སྟོན་པ་ད་ བདུད་མོ་གི་ཨ་ལོ་དེ་ མོ་རའི་སྟོ་ལོགས་ཁར་སྐོར་ར་རྩུབ་སྟོན་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེའི་
 སྐབས་ གནས་བདག་ལྔ་གིས་ བྱ་ཚོད་ལུ་སྐྱུལ་ཏེ་ ཨ་ལོ་དེ་འཐུ་འབག་འགྲོམ་ད་ བདུད་མོ་དེ་གིས་མཐོང་
 རྟེ་ རྟིང་ཤུལ་བདའ་སྟེ་འོང་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ བདའ་མ་ཟུན་པར་ བདུད་མ་གི་ཨ་ལོ་དེ་ དར་དཀར་ལའི་
 འོག་ལུ་ མཚོ་ཁ་རིང་མ་ཟེར་མི་ནང་ བཀོ་ཡི་ཟེར་ཨིན་མས། དེ་ལས་ བདུད་མ་གི་ཨ་ལོ་ མཚོ་ནང་བཀོ་
 ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་ མཚོའི་མཐའམ་ལས་ ཁ་རལ་ཏེ་ ཨ་ལོ་དེ་བཏོན་ནི་འབད་བའི་སྐབས་ གནས་བདག་
 ལྔའོ་གིས་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ སེར་མ་དང་རྩུང་འཚུབ་པ་སྟེ་ བདུད་མོ་དེ་ཡང་ མཚོ་དེ་ནང་རང་བསད་ཡོད་པ་
 ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། དུས་དེ་ལས་རྩུར་ མི་རྩུ་ལུ་གཞོན་རྩུན་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ རྩུན་འབྲུལ་
 འཐབ་རྩུགས་མི་ལུ་བརྟེན་ གནས་བདག་ལྔའོ་དེ་ བཀའ་ངོན་ཅན་དང་ མགོན་སྐབས་སྟོན་སྟེ་མཚན་པའི་
 གནས་བདག་ཅིག་ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གནས་ཡིག་ཀུན་པལ་ལམ་སྟོན་གྱི་ནང་ལས། (ཤོག་གངས་ ༤) དར་དཀར་སྐྱམ་གནས་བཟོན་བསྟུན་
 འཛིན་ནམ་རྩུལ་གྱིས་གནང་བའི་ཟེན་གྱིས་ཡིག་ཆ་གཅིག་ནང་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ དར་དཀར་
 ཟེར་མཚན་གསོལ་མི་དེ་ གཙོ་བོ་རང་ དར་དཀར་ལའི་རི་མཇུག་ལུ་ཨིན་མ་མཚན་ གནས་བདག་རྫོགས་
 དར་དཀར་མོའི་ ས་ཁོངས་མངའ་འོག་ལུ་རྩུད་པ་ལས་ དར་དཀར་ཟེར་བཟོན་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་འདུག།

དཔལ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་བའི་ཞིབ་འཚོལ་པ་ རྫོང་དཔལ་འབྲུང་ (༢༠༠༣) གྱིས་ཞིབ་འཚོལ་འབད་མི་ནང་
 རྫོགས་དར་དཀར་མོ་དེ་ མོ་ལྷ་ཨིན་མ་དང་ རོར་གྱི་ལྷ་མོ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་མཚན་ འབྲེག་པ་རྩུ་
 གིས་ གཉེན་མ་རྩུབ་པའི་ལྷ་མོ་སྟེ་བརྩིམ་ཨིན་མས། མོ་ལྷ་དེ་གིས་ མོ་རྩུ་ལོ་གཞོན་མ་ གཉེན་མ་རྩུབ་མི་
 ལུ་དགའ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ དར་དཀར་ལ་ལུ་ འོང་མི་དེ་ ཨམ་སྐུ་ དགེ་སྟོང་ ཡང་ན་ མི་སྐྱེས་གྱིབ་
 དང་ཤི་གྱིབ་ཡོད་མི་ཨིན་པ་ཅིན་ ས་སྐྱུག་གིས་སྐབས་ ཆར་པ་རྩུབ་ དེ་ལས་ ཁར་མ་རྩུབ་དོ་ཡོད་པ་དང་
 གལ་སྲིད་མོ་རྩུས་ ཡང་ན་དཔོན་གྱི་རིགས་ཨིན་པ་ཅིན་ གནས་གཤིས་གནས་སྐངས་ རྟིང་སངས་སྟེ་
 བཞག་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ གནས་བདག་རྫོགས་དེ་ བཅ་དགུན་ལུ་ ཚོ་བྲོད་ལྷན་ས་ དར་
 དཀར་ན་ལུ་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་དང་ བཅ་བྱར་ ལ་བ་ཏ་མ་ལུ་འོང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

ད་རུང་ གནས་བདག་ཡམ་ཇོ་མོ་དེ་ ཐུགས་མ་དགེས་པར་ ཡང་ན་གསོལ་ཁ་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་མ་སྤུལ་བ་
 ཅིན་ སེམས་ཅན་སྟག་ གཡག་བསད་ནིའི་དོན་ལུ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་དང་ མི་དང་སེམས་ཅན་ལུ་ བྱང་དང་
 སྤྱི་གོ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ཨིན་རུང་ གཡ་སྲིད་ ཡམ་ཇོ་མོ་དེ་ལུ་ དུས་དང་དུས་སུ་ གསོལ་ཁ་ཚུ་
 སྤུལ་ཏེ་ ཐུགས་དགེས་པ་ཅིན་ འབྲོག་པ་ཚུ་ལུ་ གཡག་མོར་གྱི་དོན་གྲུབ་དང་ གཡག་ཚུ་སྤྱང་སྦྱོལ་
 འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། (དོ་རྗེ་དཔལ་འབྱོར། ༢༠༠༩) དེ་བཟུམ་སྟེ་ ཡམ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་མི་ནང་
 ཡམ་ཇོ་མོ་དེ་ གནས་བདག་ལྡེའི་གཡལ་ལས་ གཙོ་ཅན་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ གསོལ་ཁ་ཚུ་དུས་དང་དུས་
 སུ་མ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་ཁ་ལུ་ བྱང་དང་སྤྱི་གོ་ཚུ་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། གཡ་སྲིད་ གསོལ་
 ཁ་ཚུ་དུས་དང་དུས་སུ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གནས་བདག་འདི་གིས་སྟེ་ གཡུས་ཁ་ལུ་ ལོ་སྤྱུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ནི་
 དང་ བྱང་ཡམས་སྤྱི་གོ་ཚུ་ཞི་སྟེ་ སུན་སུམ་ཚོགས་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོན།

དར་དཀར་ན་རྫོང་ཁག་གི་ཚེས་བཅུ་དེ་ རང་ལྗོངས་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༡-༡༥ ཚུན་ཨིན་མ་དང་ ལྗོངས་ ༡༡
 པའི་ཚེས་ ༡༠ གྱི་ཕྱི་རུ་ འཆམ་རྒྱབ་མི་ཚུ་ སྟོ་འབྱུང་ལྷ་ཁང་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཤིང་སྟོམ་ཅིག་གི་རྩ་
 བར་གནས་པོ་ཚུ་མཚོན་དེ་ དེ་ཚེ་ཕྱི་རུ་ར་ ས་བཅགས་པའི་ཚུལ་སྟེ་ ཤམ་གངས་ལས་བབས་ཏེ་ ཚེས་
 བཅུའི་སྤང་ཚུན་འཆམ་རྒྱབ་སྟེ་འོང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བསྐྱང་ ཡམ་ལྷོ་དང་ཡམ་ཙ་ར་གོང་མ་གིས་སྟེ་མཚོན་
 གསོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མ་སྟེ་ ཡམ་དོན་གྲུབ་ (༤༡) ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཡམ་དོན་གྲུབ་ (༤༡) ཀྱིས་ན་རྒྱན་སྟེ་བཤད་སྟོལ་ཡོད་མི་དེ་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ཁག་ནང་ ཚེས་བཅུ་
 ཉིན་མ་ལྡོམ་ཆ་ར་ནང་ ཚེས་བཅུའི་འཆམ་རྒྱབ་ འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཏེ་མ་ ཉིན་མ་ལྡོམ་རིང་ལུ་ ཡམ་ཙ་ར་
 གོང་མ་གིས་ས་བཅགས་ཏེ་ གནས་པོ་ལྷ་ལྷོ་ཐོག་ལས་འགོ་བཅུགས་པ་ཨིན་མས། གནས་པོ་ལྷ་ལྷོ་སྟོལ་གྱི་
 ཚོག་ནང་ལས་ ཨོ་མོ་ཨོ་མོ་མ་ཉི་པ་རྟེ་རྟེ་ དེའི་གནས་ཚེན་ཇོ་མོ་དར་དཀར་མོ། ལོ་ན་ཉིང་ཟེར་ཏེ་མ་ཏེ།
 ལོ་དུས་ཅི་ཟེར་ཏེ་མ་འབྲིས། ལོ་དུས་ཅིའི་གསོལ་ཁ་བཞེས་པར་བྱོན། ཟེར་འཐོན་སྟོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།
 གནས་བདག་དེ་ལུ་ གསོལ་མཚོན་དེ་ ཚེས་བཅུ་ཉིན་མ་ལྡོམ་སྐབས་སྤུལ་ཡམ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དར་དཀར་བཙེ་བཟང་གི་མི་ཚུ་གིས་ བྱིམ་ནང་རིམ་གོ་གཏང་བའི་སྐབས་ ཡམ་ཇོ་མོ་དར་དཀར་མོ་འདི་
 ཚོས་སྤྱང་གི་གཡལ་ཁར་བཅུགས་ཏེ་བཏང་དོ་ཡོད་པ་དང་ ཇོ་མོ་དར་དཀར་མོའི་གཏོར་མ་སྟོམ་སྟེ་བཞེངས་ཏེ་
 འཁོར་ལུ་ གནས་བདག་བཞི་རྒྱུད་ཀུ་སྟེ་བཞེངས་ཏེ་ གསོལ་ཁ་ཚུ་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

དེ་ལས་ བཙུང་བཟའ་རྒྱུ་ལོག་གི་ བོང་བསྐྱོར་ཟེར་ ལོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་བར་ན་ བཙུང་སྒོལ་ཡོད་མིའི་
སྐབས་ དང་པ་ར་དགོ་བསྟེན་ལུ་གསོལ་ཁ་སྤུལ་ཏེ་ རིམ་པ་བཞིན་དུ་ གནས་བདག་ལྷོ་ལུ་མཚོད་སྒོལ་
ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཚ།

གདན་ས་བཀྲིས་གཡང་ཕྱེད་སྤང་མ་རྣམས་ད་གྲེས་པའི་མཚོད་སྒྲིན་བདེ་ལེགས་ཀྱན་བུང་བཞུགས་སོ།།
གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན། སྒོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
དོ་རྩེ་དཔལ་འབྱོར། ༢༠༠༣ (On the Mule Track to Dagana) དཔལ་འབྲུག་ཞིབ་འཇུག་
ལྷོ་བ།

འདྲི་བསྟུན་འབད་ས།

ཨཔ་དོན་གྲུབ། དཀར་གླིང་རྩིང་ལ།

༡ ཕོ་ལྷ་སྟག་ཚང་སྐང་འབྱུང་པ།

གནད་དོན་བརྟན་བརྩམས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།
གནས་ཁང་།
བསྟེན་མི།

གནས་བདག་ཕོ་ལྷ་སྟག་ཚང་སྐང་འབྱུང་པ།
སྟག་ཚང་ལ།
དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་གནས་བདག་ལྷའི་གྲུལ་ལས་
གཅིག་ཨིན་མ་ལས་དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་མངའ་འོག་ལུ་ཡོད་
པའི་རྗེ་དོག་ ༤ (བརྗེ་བཟང་། དཀར་ན། འཁྲིལ་པའི་ས།
ལ་རྒྱལ།) གི་མི་སེར་ཚུ།

སྐབས་ལུ་ཚུལ།

གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་ ནད་ཡམས་སུ་གོ་ཚུ་ཞི་སྟེ་ ཆར་ཚུ་དུས་
སུ་འབབ་ནི་དང་ ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ནི་ དེ་ལས་ འཕྲལ་
གི་རྗེ་དང་བར་ཆད་ཞི་ནི་དང་ མཐར་ཐུག་ལུ་ བྱང་ཚུབ་
སྐབས་པའི་གོགས་བཟང་མཛད་ནི་དོན་ལུ་སྐབས་ལུ་ཕྱ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་བདག་དེ་གི་ཕོ་བྱང་དེ་ བརྗེ་བཟང་རྗེ་དོག་ལས་ ལུབ་ལ་ཐུག་ལ་ཡར་ལྷ་ ཀར་ཐང་དུས་ལུན་ ཚུ་
ཚོད་ ༣ ལྷག་ཙམ་གི་ས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ཕོ་བྱང་དེ་ རྫོང་གི་དབྱིབས་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ དེ་གི་མགུ་ལུ་
སྐང་ཚང་སྐང་འབྱུང་པའི་ཀྲོ་བ་མདའ་ཟེར་སྐབས་སྟོན་གི་གནས་དོ་འདི་ སྟག་ཚང་སྐང་འབྱུང་པ་ འ་བདའ་
བར་འགྲོལ་ད་གི་ ལག་ཆ་ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ ལ་མར་ལྷ་འགྲོལ་ད་ སྟག་ཚང་སྐང་
འབྱུང་པའི་གྲུབ་ཚུ་མཛལ་ཚུགས་པའི་ཁར་ བརྗེ་བཟང་རྗེ་དོག་ལས་ ལ་ཡར་ལྷ་རྒྱུ་ཐང་ཚུ་ཚོད་ ༡:༣༠
ཙམ་གི་ས་ཁང་ སྟག་ཚང་སྐང་འབྱུང་པའི་སྐོ་ཁྱི་ཟེར་མི་བྲག་ཅིག་ལོགས་སུ་སྟེ་འདུག། (གནས་ཡིག་ཀུན་
ཕན་ལམ་སྟོན། འོག་གྲངས་ ༢༧-༣༠)

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གདན་ས་བགྱིས་གཡང་ཚེའི་སྤྱང་མ་ནུམ་པ་དབྱེས་པའི་མཚོན་སྤྱོད་བདེ་ལེགས་ཀྱི་བྱང་ལས། (དཔར་ལོ་
 མེད། ཤོག་གྲངས་ ༤-།) དེའི་གཡམས་སུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ནུམ་པ་ལ་གཏེར་བདག་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཚང་སྤང་
 འབྱུང་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ། ཕྱག་གཡམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལས་རྒྱལ་བའི་ལྷ་དར་དཀར་པོ་སྤྱི་ཚེའི་བར་སྤྱང་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བས་མ་
 འཕེལ་བཟུང་ནས་ཚོས་ལྷན་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་འདོད་དགའི་དངོས་གྲུབ་སྦྱོལ་བར་མཛད་པ། ལྷ་མཚོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་
 ཏྲ་དཀར་པོ་རྒྱུ་གི་གཤོག་པ་ཅན་ལ་ཆེབས་ནས་སྤྱད་ཅིག་ལ་གྲིང་བཞི་བཞི་བཟང་པོར་བསྐྱོར་ཞིང་བསྐྱེད་དང་འགོ་
 ལ་གཞོན་ཅིང་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་དག་བགུགས་ཀྱི་སྤྱོད་འཕྲོག་ནས་མིང་མེད་ཏུ་བཅོམ་པ། ཟེར་དཔེ་ཆ་
 བྱང་ལས་ གསལ་དོ་བཟུམ་ གནས་བདག་དེ་ ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱི་ལ་པ་ཡིན་པའི་ཁར་ ཞལ་གཅིག་
 ཕྱག་གཉིས་དཀར་པོ་གྱུར་ སྐྱེ་མདོག་དེ་དམར་པོ་གི་མདངས་ཡོད་པ་དང་ ཕྱག་གཡམས་ལུ་ མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་ དར་དཀར་པོ་སྤྱི་ཚེའི་ཚེ་མོ་ བར་སྤྱང་ལུ་འཕྱར་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་བཟུམ་སྤྱོད་
 ཕྱག་གཡོན་པ་ལུ་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བས་མ་འཕེལ་བསྐྱེམས་ཏེ་ ཚོས་དང་ལྷན་མི་དང་ཚོས་སྐྱབ་མི་ཚུ་
 ལུ་ འདོད་དགའི་དངོས་གྲུབ་གནང་ནི་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་ ལྷ་ཏྲ་དཀར་པོ་ མཚོ་གསུམ་དྲགས་ཡོད་མི་གྱུར་ཆེབས་
 ཏེ་ བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལུ་གཞོན་མི་ཚུ་ གྲིང་བཞི་ག་ཏེ་ཡོད་ཏུང་ སྤྱོད་འཕྲོག་སྤྱོད་ མིང་མེད་པ་
 བཟོ་ཚོག་ཚོག་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

ཕོ་ལྷ་སྟག་ཚང་སྐང་འབྱར་པའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

གདན་ས་བགྱིས་གཡང་ཕྱེད་སྲུང་མ་རྣམས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤྲིན་བདེ་ལེགས་ཀྱུན་བྱུང་ལས། (དཔར་ལོ་
མེད། འོག་གྲངས་ ༡༥) “ཀྱོད་ ཟ་བྱེད་ཉེ་རུ་ཀ་དང་པད་མ་འབྱུང་། །ཞུ་མཚོག་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱན་
སྲུ་། །ཐ་ལེར་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བར་ལས་སྐངས་བཞིན། །རྩ་བའི་བསམ་དོན་མ་ལུས་འགྲུབ་པར་མཛོད། །”
ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ བདེ་མཚོག་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་དང་ རྩོན་པར་བྱུང་གནས་ དེ་ལས་ དག་དབང་
རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ བསྟན་པ་སྲུང་ནིའི་ལས་སྐངས་འབདམ་བཞིན་ཏུ་ བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལུ་ ཕན་
ཐོགས་མི་ཚུ་ལུ་ བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་ཏུ་འགྲུབ་ནི་ལུ་ ཆ་རོགས་འབད་དགོ་པའི་ བསྐྱལ་མ་དང་
བཅས་པ་སྟེ་ བཀའ་དང་དམ་བཞག་གཞན་ཅུག།

གསོལ་མཚོད།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ ལོགས་སུ་སྟེ་མཚོད་སྟོལ་མེད་རུང་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་ཚེས་བཅུ་དེ་ ལྷམ་ ༡༡
པའི་ཚེས་ ༡༡-༡༥ ཚུན་ཨིན་པ་དང་ དར་དཀར་ན་ཚེས་བཅུ་འགོ་མ་བཅུ་གསལ་པའི་ ལྷམ་ ༡༡ པའི་
ཚེས་ ༡༠ གི་ཕྱི་རུ་ ས་གནས་སྟོ་འབྱར་དགོན་པའི་འོག་ལུ་སྟེ་ ཨ་ཙ་ར་དང་ཨ་ལྷོ་གིས་སྟེ་མཚོད་སྟོལ་
ཡོད་པ་དང་ ཚེས་བཅུ་ཉིན་ལུ་ཆ་ར་ནང་ ཚེས་བཅུའི་འཆམ་ཚུ་ འགོ་མ་བཅུ་གསལ་པའི་ཉེ་མ་ ཉིན་མ་

ལྷའི་རིང་ལུ་ ཨ་ཙ་ར་གོང་མ་གིས་ས་བཅགས་ཏེ་ གནས་པོ་ལྷ་ལྷ་ཐོག་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་མས། དེ་
ཡང་ གནས་བདག་ལྷ་སྲོལ་གྱི་ཚིག་ནང་ལས། ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་མ་ཁི་པ་རྩེ་རྩྭ། མོ་ལྷ་སྟག་ཚང་སྐང་འབྲུ། ལོ་
རྒྱ་ཉི་ཟེར་ཏེ་མ་ཉ། ལོ་དུས་ཅི་ཟེར་ཏེ་མ་འཕྱིས། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ཁ་བཞེས་པར་བྱོན། ཐུགས་རིག་ངང་
ཕྱག་དོག་མ་མཛད། ཞེས་བྱང་རྒྱུ་བཟང་ལས་བསྐྱོམས་ཏེ་བྱོན། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ཁ་བྲང་དོ།། (ཨཔ་དོན་
གྲུབ ༥) ཟེར་གདན་འདྲེན་ལུ་སྟེ་ གསོལ་ཁ་ཕྱུལ་མ་ཡིན་མས།

དར་དཀར་ན་རྫོང་ཁག་ བཙེ་བཟའ་རྟེན་འོག་གི་ མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ གཡུས་ཁར་ལོ་ཚོག་གཏང་མ་ད་
ཚོས་སྤང་གི་གྲལ་ཁར་བཙུགས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མ་དང་ གཏོར་མ་ངོ་མ་དེ་ རོ་ཨོ་དར་དཀར་མོ་སྟོམ་
སྟེ་བཞེངས་ཏེ་ གནས་པོ་བཞི་དེ་ འཁོར་ལུ་རྒྱ་རྒྱ་བཞེངས་ཏེ་ གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

བཙེ་བཟའ་རྟེན་འོག་ནང་ གཡུས་ག་ར་ནང་ ལོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་བར་ན་ བོང་བསྐྱོར་ཟེར་ གཡུས་ཁའི་
དག་ལྷ་གསོལ་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ གནས་པོ་དེ་མཚོད་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ད་རུང་ དམངས་མི་བགེས་པ་ སངས་རྒྱས་དང་འཕྲིལ་བ་ཅིན་ བཙེ་བཟའ་རྟེན་འོག་ རྟོང་ཤོག་གཡུས་
ཚོན་ནང་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་རྩེ་ ༩ པའི་ ཚོས་ ༥, ༡༠, ༡༥ ཡང་ན་ གནས་གང་ གང་རུང་
གཅིག་ལུ་ ལྷ་གཚང་སྐང་འབྲུར་པ་དང་ ལྷ་གཚང་སྐང་འབྲུར་པའི་ཕྱག་གཡོག་ རྩེ་མ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་
རྒྱལ་དང་ མོ་ལྷ་ ཨམ་ཨང་རྣས་མོ་ཡང་མཚོད་གསོལ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། རྩེ་མ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་
དེ་ ཉེ་མ་ དར་དཀར་གྲུ་ཚང་དང་ རྫོང་ཁག་གི་གསོལ་རྒྱ་བཏོན་པའི་སྐབས་ ས་གནས་ བྱག་ཕྱག་ཁ་
ལེམ་ཟེར་ས་རྩོད་པ་ད་ གསོལ་རྒྱ་བཏོན་མི་རྩེ་ ལྷོ་བཟའ་བར་འགྲོམ་རུང་ རྩེ་མ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་
དེ་ཁ་ཕྱེ་སྟེ་གསོལ་མཚོད་ གཏེ་ཡང་མེད་པར་བྱོན་སོང་པ་ཡིན་མས། བཤད་སྲོལ་ལས་ རྩེ་མ་དེ་ ལྷ་ག་
ཚང་སྐང་འབྲུར་པའི་ ཕྱག་གཡོག་སྟེ་བཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ལས་ ལྷ་གཚང་སྐང་འབྲུར་པའི་གསོལ་
མཚོད་ཕྱུལ་བའི་སྐབས་ རྩེ་མ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་ལུ་ཡང་ཕྱུལ་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཨམ་
ཨང་རྣས་ཀྱི་སྟེ་ལུ་ ལྷ་ལྷ་ཡོད་མི་གཅིག་ཡིན་མ་ལས་ ད་རྩོད་བར་ན་ཡང་ རྟོང་ཤོག་གཡུས་ཚོན་གྱི་ཨམ་སྤུ་
རྩེ་གི་སྟེ་ལུ་ ལྷ་ལྷ་ཡོད་མི་འདི་ དེ་ལས་བརྟེན་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

བཙེ་བཟའ་རྟེན་འོག་གི་ བགྲིས་སྐང་གཡུས་ཚོན་ནང་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་རྩེ་ ༩ པ་དང་ ༩ པའི་
དུས་བཟང་གཅིག་ལུ་ གནས་བདག་གཙོ་བོ་རང་ ལྷ་གཚང་སྐང་འབྲུར་པ་དང་ ཤམ་ཐོངས་བཙོན་མཚོད་
སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། མཚོད་སྲོལ་གྱི་ས་གོ་ཡང་ ཁག་གཅིག་ ཕྱག་ཏེ་ཟེར་ས་དང་ ཁག་གཅིག་

གམ་ཐོང་རིའི་ལྷག་ལུ་དང་ ཁང་གཅིག་ ཅན་དན་ཤིང་གི་རྩ་བར་ ས་གོ་སོ་སོ་ལག་གསུམ་ནང་མཚོད་དོ་
ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དེ་ལས་ གནས་བདག་དེ་ལུ་ དུས་དང་དུས་སུ་ གསོལ་མཚོད་ཚུ་མ་སུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་ནང་ ཆར་ཚུ་
དུས་སུ་མ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་མ་ལེགས་པའི་ཁར་ བད་དང་སུ་གེ་ཚུ་འབྱུང་དོ་ཡོད་རུང་ གསོལ་
མཚོད་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་སུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་ཁ་ལུ་ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ཡམས་སུ་གེ་ཚུ་ཞི་
དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན། སོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།
གདན་ས་བགྲིས་གཡང་ཚེའི་སྤང་མ་རྣམས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྟོན་བདེ་ལེགས་ཀུན་བྱུང་བཞུགས་སོ།
དཔར་ལོ་མེད།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དམངས་ཨུའུ་བགྲེས་པ་སངས་རྒྱལ། བཙུ་བཟའ།
ཨུའུ་དོན་གྲུབ།

༣ ཤར་མཐོང་བཙམ་པ།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཤར་མཐོང་བཙམ་པ།

གནས་ཁང་།

ཤར་མཐོང་དགོན་པ།

གཡུས།

ཟམ་ཏོག།

བསྟེན་མི།

དར་དཀར་ནོར་ལག་གི་སྐད་ལོག་ ༤ (བརྩེ་བཟང་།
འབྲིལ་པའི་ས། དཀར་ནག། ལ་རྒྱབ།) མི་སེར་རྒྱ།

རྒྱབས་ལུ་རྒྱལ།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་བབས་ཏེ་ ལོ་ལྷགས་
རྟག་ཏུ་ལེགས་ཞི་དང་ བད་ཡམས་ལུ་གཞི་ཞི་ དེ་ལས་
འཕྲལ་གྱི་རྒྱུ་དང་བར་ཆད་རྒྱ་ཞི་ཞིའི་དོན་ལུ་རྒྱབས་
ལུ་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཤར་མཐོང་དགོན་པ་ཟེར་ རྒྱབ་ཐོབ་ཤུ་རི་པའི་གདན་ས་ཨིན་མ་སྟེ་ བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ རི་གཞི་བ་
ཉམས་དགའ་བའི་སྲོ་ཏོག་གུར་ཡོད་པའི་ལྷག་ལུ་ ཤར་མཐོང་བཙམ་གྱི་བཞུགས་གནས་འདུག། ཨིན་རུང་
ས་གནས་དེ་ཁར་ རྒྱབ་སྟེལ་རྒྱ་གིས་ རྒྱབ་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག།

རྣམ་པ་དང་རྒྱ་མདོག་ལྷག་མཚན།

གསོལ་ཁ་ལས། “གཡོན་དུ་དཔལ་ཆེན་ཏེ་མགྲིན་དབང་གི་ཕྱགས་རྒྱལ་དགེ་བསྟེན་ཤར་མཐོང་བཙམ་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱ་མདོག་དམར་པོ་ཆ་ཟེར་སྟོང་དང་ལྷན་པའི་འོད་འཕྲོ་ཞིང་། ཞལ་གཅིག་ཤིན་ཏུ་ལོ་ཤིང་གཏུམ་པ་
ལམས་གསུམ་དབང་དུ་འདུས་ཤིང་སྲིད་གསུམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ། རྒྱན་གཉིས་ཉི་ལྟར་འཕྲོ་བ། ལྷགས་
དམར་འོད་ཀྱི་སྟོག་ལྟར་འབྲུགས་པ། ཞལ་གྱི་ངོ་མོ་སྟོང་གསུམ་ཁོལ་བ། ལྷག་གཉིས་གཡས་མདུང་དམར་
སྲིད་ཅེར་འཕྲར་ཞིང་དགའ་ལ་བསྟེན་པ། གཡོན་པས་དམར་ཉམས་པའི་ཅིན་ཞལ་དུ་གསོལ་བ། བསེ་ཚོག་དང་
བསེ་ཁབ་གསོལ་ཞིང་དཔའ་བོའི་བྱིན་དང་ལྷན་པ། རྒྱ་གཡུ་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ཞབས་ལ་ཏོར་

ལྷ་མ་གསོལ་ནས་ལྷ་མ་མཚོན་གྱི་ཏྲ་མར་རྒྱུ་གཤོག་ཅན་ལ་ཆིབས་ནས་སྟོང་གསུམ་སྐད་ཅིག་ཡུད་ལ་
 བསྐྱོར་ཞིང་། རྒྱལ་བསྟན་སྲུང་བའི་བྱ་ར་བྱེད་པའི་བཙན་དམར་འབྲུམ་སྡེ་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ།”
 གདན་ས་བཀྱིས་གཡང་ཚེད་སྲུང་མ་རྣམས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྡིན་བདེ་ལེགས་ཀྱན་བྱུང་ལས། (དཔར་ལོ་
 མེད། ཤོག་གངས་ ༡-༤) ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚོག་གིས་གསལ་ལ་དོ་བཟུམ་ ཤར་མཐོང་བཙན་དེ་ དཔལ་ཆེན་ཏྲ་
 མ་གྱི་དབང་གི་བྱུགས་སྲུང་ཨིན་མ་དང་ སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་མདོག་དམར་པོ་ ཚ་བའི་འོད་ཟེར་སྟོང་དང་ལྷན་མ་
 སྡེ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ ཞལ་དེ་ཡང་ གནམ་མེད་ས་མེད་ཚོ་གཏུམ་འགས་སྡེ་ཡོད་པ་དང་ སྐྱོན་
 གཉིས་ ཉིམ་བཟུམ་སྡེ་ ཚོ་བའི་རྒྱལ་སྡེ་ཡོད་པའི་ཁར་ ལྷགས་དམར་པོ་དང་ དེའི་འོད་སྟོན་བཟུམ་སྡེ་
 འབྲུག་པ་ཨིན་མས། དེ་བཟུམ་སྡེ་ ཞལ་གྱི་རོ་གིས་ སྟོང་གསུམ་ཡང་འཁོལ་དོ་ཡོད་པ་དང་ གནས་པོ་དེ་
 གིས་ ལྷག་གཡམས་ལུ་ གྱིང་ཀ་དམར་པོ་སྲིད་པའི་ཚེ་མོ་ལུ་འཕྱར་ཏེ་ དམ་རྒྱུ་ལུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྡེ་ཡོད་པ་
 དང་ ལྷག་གཡོན་པ་ལུ་ དམ་ཚོག་ཉམས་པའི་སྡེ་བོ་རྒྱ་གོ་དོན་ཏིང་ ཞལ་དུ་གསོལ་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས།
 དེ་མ་ཚད་ དབུ་ལུ་བསེ་ཚོག་དང་སྐྱ་གཟུགས་ལུ་ བསེ་ཁབ་གསོལ་ཡོད་པ་ལས་ ག་ནི་བ་ག་བྱི་བཟིན་དང་
 ལྷན་ཏེ་ཡོད་པ་ཨིན་མ་དང་ སྐྱ་གཡུ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ ཞལ་ལུ་
 རྟོར་ལྷམ་གསོལ་ཡོད་པ་དང་ རྒྱུ་གི་ཤོག་བཟུམ་སྡེ་ མཚོན་པའི་འགས་ཡོད་མིའི་ ཆིབས་ཏྲ་མར་པོ་གྱར་
 ཆིབས་ཏེ་ཡོད་པའི་ཁར་ རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྲུང་མི་ བཙན་དམར་འབྲུམ་དང་ སྡེ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་
 བཞུགས་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས།

ཤར་མཐོང་བཙན་གྱི་སྐྱ་འབྲུ།

དམ་བཞག།

གདན་ས་བགྲིས་གཡང་ཚེདི་སྲུང་མ་རྣམས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤྱོད་བདེ་ལེགས་ཀྱི་བྱང་ལས། (དཔར་ལོ་
མེད། ཤོག་གྲངས་ ༡༥) “གྲི་ ཟུང་ཉེ་རུ་ཀ་དང་པད་མ་འབྱུང་། །ཞུ་མཚོག་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་
སྤྱོད་སྲུ། །ལ་ལེར་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་ཁས་ལྷན་སྲུང་བཞེན། །ཇི་བའི་བསམ་དོན་མ་ལུས་འགྲུབ་པར་
མཛོད།”དཔེ་ཆའི་ཚིག་གི་ནང་ལས་གསལ་དོ་བརྩམ་སྟེ་ བདེ་མཚོག་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་དང་ རྩོན་པར་
འབྱུང་གནས་མཚོག་གིས་ དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

ཤར་མཐོང་བཅན་དེ་ལུ་ ལོགས་སུ་སྟེ་མཚོད་སྟོལ་མེད་རུང་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་ཚེས་བཅུ་ ལྷ་
༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༡-༡༥ ཚུན་ཡིན་པ་དང་ ལྷ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༠ གྱི་ཕྱི་རུ་ ས་གནས་སྐོ་འབྱུང་དགོན་
པའི་འོག་ལུ་ ཨ་ཙ་ར་དང་ཨ་ལྷོ་གིས་ གནས་པོ་ལུ་མཚོད་སྟོལ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། བཤད་སྟོལ་
ལས་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ནང་ ཚེས་བཅུ་ཉིན་ལུ་ལྷོ་ཆ་ར་ནང་ ཚེས་བཅུའི་འཆམ་ཚུ་ འགོ་མ་
བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་ ཉིན་ལུ་ལྷོ་རིང་ལུ་ ཨ་ཙ་ར་གོང་མ་གིས་ས་བཅགས་ཏེ་ གནས་པོ་ལུ་ལྷོ་ཕོག་ལས་
འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན་མས། གནས་པོ་ལུ་ལྷོ་སྟོལ་གྱི་ཚིག་ནང་ལས། ཨོ་མོ་ཨོ་མོ་མ་ཉི་པར་སྤྱོ་ ཡུལ་ལྷོ་ཤར་
མཐོང་བཅན། ལོ་ན་ཉིང་ཟེར་ཏེ་མ་ཉ། ལོ་དུས་ཅི་ཟེར་ཏེ་མ་འཕྱིས། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ཁ་བཞེས་པར་བྱོན།
ཐུགས་རུང་དང་ཕྱག་དོག་མ་མཛོད། ཞི་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ངང་ལས་བསྐྱོམས་ཏེ་བྱོན། ལོ་འདི་གི་
གསོལ་ཁ་བྱང་དོ། ཟེར་ལྷུ་སྟེ་ གསོལ་ཁ་བྱང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན།

དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ བཅུ་བཟའ་རྟེན་འོག་གི་ མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ གཡུས་ཁར་ལོ་ཚོག་གཏང་མ་ད་
ཚོས་སྲུང་གི་གཡུ་ཁར་བཅུགས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དང་ གཏོར་མ་ངོ་མ་དེ་ རོ་མོ་དར་དཀར་མོ་སྟོམ་
སྟེ་བཞེངས་ཏེ་ གནས་པོ་བཞེདེ་ འཁོར་ལུ་ རྒྱུ་སྟེ་བཞེངས་ཏེ་ གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

བཅུ་བཟའ་རྟེན་འོག་ནང་ གཡུས་གར་ནང་ ལོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་བར་ན་ བོང་བསྐྱོར་ཟེར་ གཡུས་ཁའི་
དག་ལྷོ་གསོལ་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ གནས་པོ་དེ་མཚོད་སྟོལ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

བཅུ་བཟའ་རྟེན་འོག་ ཟམ་ཏོག་གཡུས་ཚན་ནང་ ལོ་ལྷར་བཞེན་ཏུ་ རང་ལྷ་ ༠༢ པའི་ ཚེས་ ༡༥ ལུ་
ཡུལ་ལྷོ་ཤར་མཐོང་བཅན་མཚོད་སྟོལ་ཡོད་པ་དང་ ཟམ་ཏོག་གཡུས་ཚན་ནང་ ཆར་རྒྱུས་ལུ་མ་བབ་པའི་
སྐབས་ སྤར་གནས་པོ་དེ་མཚོད་སྟོལ་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་མས།

དེ་ལས་ གནས་བདག་དེ་ལུ་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་ གསོལ་མཚོན་ཚུ་མ་ཕུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོམ་ནང་ ལོ་
ཕུགས་ཉག་ཏུ་མ་ལེགས་ ཆར་ཚུ་ཏུས་ལུ་མ་བབས་ ཅན་ཡམས་སུ་གེ་ཚུ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ གལ་
སྲིད་ གསོལ་ཁ་ཚུ་ཏུས་དང་ཏུས་སུ་ཕུལ་བ་ཅིན་ ལོ་ཕུགས་ཉག་ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ ཆར་ཚུ་ཏུས་ལུ་འབབ་
ནད་ཡམས་སུ་གེ་ཚུ་ཞི་དོ་ཡོད་པ་སླེ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཚ།

གདན་ས་བགྲིས་གཡང་ཚེའི་སྲུང་མ་རྣམས་ད་གྲེས་པའི་མཚོན་སྲིན་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཨེཔ་དོན་གྲུབ།

༤ ལྷོ་འབྱུང་དགོན་མཚོགས།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ལྷོ་འབྱུང་དགོན་མཚོགས།

གནས་ཁང་།

ལྷོ་འབྱུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

དཀར་གླིང་རྫིང་ལ།

བསྟེན་མི།

དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ནང་ཡོད་པའི་རྟེན་འོག་ ༤ (བརྗེ་
བཟང་། ལ་རྒྱུ། འབྲིལ་པའི་ས། དཀར་ན།) གི་མི་སེར་རྩེ་
གིས་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

སྐབས་ལུ་རྩེ་ལ།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ ཆར་རྩེ་དུས་སུ་འབབ་སྟེ་ ལོ་རྒྱུགས་ཏྲག་
ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ཡམས་སུ་གོ་ནི་དེ་ལས་གཡུས་སྟོ་
ནང་ལུ་ དག་འཁྱོག་ཏོ་དང་སྐྱིད་ཏོང་ཏོ་ འོང་ནིའི་དོན་ལུ་
སྐབས་ལུ་ལྷ་ཡིན་པས།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྟུས།

གནས་ཁང་།

ལྷོ་འབྱུང་དགོན་མཚོགས་གི་གནས་ཁང་འདི་ དར་དཀར་རྫོང་ལས་ ལ་ཡར་ལྷ་ ཏུས་ཡུན་རྒྱུང་ཐང་ ལྷར་
མ་ ༡༠ གྱི་ས་ཁར་ཤར་མཐོང་དགོན་པའི་རིའི་མཇུག་མཚམས་ལུ་ ལྷོ་ཏྲག་གུར་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷོ་མ་
འབད་བ་ཅིན་ ས་གོ་འདི་ནང་ ལྷ་ཁང་མེད་རུང་ གསོན་གཤེན་གྱི་རིམ་གྲོ་འབད་ས་སྟེ་ མི་སྟེ་ཞབས་ཏྲག་
གི་དོན་ལུ་ ལྷ་ཁང་ཅིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་ ལྷ་མ་ཅིག་ཡང་དར་དཀར་རབ་སྟེ་ལས་ བསྟོན་བཞག་གནང་
སྟེ་འདུག།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གསོལ་ལ་ལས། “རྒྱལ་ཏུ་སྐྱུལ་པའི་བདུད་རྩི་གནག་པོ་རྩིང་དཀར་རླུང་གཤོག་ཅན་སྐྱ་སྐབ་རྒྱན་ལྷན་གྱི་སྤྲོང་ན་
 གྲུ་ལང་པད་མའི་རྣམ་རེལ་བསྟན་སྲུང་སློང་འབྱུང་དཀོན་མཆོག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ཚ་
 ཟེར་འབྲུམ་གྱི་འོད་དང་ལྷན་པ། རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སློང་སྤེལ་བའི་སྤྲོད་ཏུ་དགོས་པོ་ཆ་བྱུང་ཅན་ཏུར་སྤྲིག་
 གི་ན་བཟའ་གསོལ་ཞིང་། ཕྱག་གཡམས་སང་དན་གྱི་འཁར་གསེལ་བསྐྱམས་ནས་དགོ་བཅུ་སྤེལ་བའི་འཕྲིན་
 ལས་མཛོད་ཅིང་། གཡོན་ལ་བཟས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ལྷུང་བཟེད་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་
 ཤིང་བདེ་ལེགས་མཛད་པ། མི་དགའི་སྤྲིག་དཔུང་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྟོན་པའི་
 འཁོར་ཏུ་ལྷ། ལྷ། བདུད། བཅན་མང་པོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་གནས་པ།” གདན་ས་བགྱིས་གཡུང་
 ཅེའི་སྐུ་མ་རྣམས་དབྱེས་པའི་མཚོན་སྤྲིན་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་ ༥-
 ༧) ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚོག་གི་ནང་ལས་ གསལ་དོ་བཟུམ་ སྐྱུལ་པའི་བདུད་རྩི་གནག་པོ་ རྩིང་མ་དཀར་པོ་
 རླུང་བཟུམ་གྱི་གཤོག་པ་ཅན་ཡོད་མི་ སྐྱ་དང་སྐབ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པའི་རྩི་གུར་ཆེབས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་
 ཞལ་གཅིག་ ཕྱག་གཉིས་ སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ ཚ་ཟེར་འབྲུམ་གྱི་འོད་དང་ལྷན་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་ལས་
 རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་འཛིན་སློང་སྤེལ་འི་དོན་ལུ་ དགོས་པོ་ཆ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་ཏུར་སྤྲིག་གི་ན་བཟའ་ གསོལ་
 ཡོད་པའི་ཁར་ ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ སང་དན་གྱི་འཁར་གསེལ་བསྐྱམས་ཡོད་པ་དང་ གཡོན་པ་ལུ་ ལ་བཟས་
 སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

སློང་འབྱུང་དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱེ་མདོག།

དམ་བཞག།

རྫོག་པ་གསང་བདག་པ་རྣམ་འབྱུང་གནས་དང་། །ལྷུ་བ་པ་བརྒྱུད་པའི་སྐྱུན་སྡེ་རྒྱ། །བསྟན་པ་སྦྱོང་བར་ཞལ་
བཞེས་པའི། །གཡར་དམ་དགོངས་ལ་སྤིན་ལས་སྐྱབས། །བར་དུ་མཐུ་ཆེན་གླེ་མ་དང་། །འཛིགས་གྲགས་
འཛིགས་ལོར་སྐྱུན་སྡེ་རྒྱ། །བཤད་སྐྱབ་སྤེལ་བར་ཞལ་བཞེས་པའི། །གཡར་དམ་དགོངས་ལ་སྤིན་ལས་
སྐྱབས། །ཐ་མར་སྐྱགས་འཆང་བདག་ཅག་གིས། །གསོལ་མཚོད་ལས་ཀྱི་གཉེར་གཏང་ན། །གདན་ས་སྦྱོང་
བར་ཞལ་བཞེས་མཛོད། །གཡར་དམ་དགོངས་ལ་སྤིན་ལས་སྐྱབས། །(གདན་ས་བགྲིས་གཡར་རྩེའི་སྐྱུང་མ་
རྣམས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤིན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འབྱུང་། དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་ ༡༥-༡༥) ཟེར་ དཔེ་
ཆའི་ཚིག་གིས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྡེ། ཐོག་མར་ གསང་བའི་བདག་པོ་ ལྷོན་པ་རྣམ་འབྱུང་གནས་དང་ བར་དུ་
ཞབས་རྒྱུ་འཛིགས་མེད་གྲགས་པ་དང་འཛིགས་མེད་ལོར་བྱ་མཚོག་ དེ་ལས་ མཐའ་མ་ལུ་ སྐྱགས་ཆང་
ཚུ་གིས་ དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཚོད།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ལོགས་སུ་སྡེ་མཚོད་སློལ་མེད་རུང་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་ཚེས་བཅུ་དེ་ ཟླ ༡༡
པའི་ཚེས་ ༡༡-༡༥ ཚུན་ཡིན་མ་དང་ ཟླ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༠ ལུ་ ས་གནས་སྦྱོང་བུར་དགོན་པའི་ལོག་
ལུ་ ཨ་ལྷོ་དང་ཨ་ཙ་ར་གིས་སྡེ། གནས་པོ་ལུ་མཚོད་སློལ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། ད་རུང་ དར་དཀར་ན་རྫོང་
ལག་ནང་ ཚེས་བཅུ་ཉིན་ལུ་མ་ཆར་ནང་ ཚེས་བཅུའི་འཆམ་ཚུ་ འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་ ཉིན་ལུ་ལའི་
རིང་ལུ་ ཨ་ཙ་ར་གོང་མ་གིས་ས་བཅགས་ཏེ་ གནས་པོ་ལུ་ལུ་ཐོག་ལས་འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན་མས། གནས་པོ་
ལུ་ལུ་སློལ་གྱི་ཚིག་ནང་ལས་ ཨོ་མོ་ཨོ་མོ་མ་ཉི་པ་རྩེ་རྩྱུ། སྦྱོ་སྐྱུག་གླེ་དང་དགོན་མཚོག་ ལོ་ན་ཉིང་ཟེར་ཏེ་
མ་དྲ། ལོ་དུས་ཅི་ཟེར་ཏེ་མ་འཕྱིས། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ལ་བཞེས་པར་བྱོན། ཐུགས་རུང་དང་སྐྱག་དོག་མ་
མཛོད། ཞི་བ་བྱང་རྒྱུ་བྱི་ངང་ལས་བསྐྱོམས་ཏེ་བྱོན། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ལ་རྒྱང་དོ། ཟེར་གདན་འཛེན་ལུ་
ཐོག་ལས་ གསོལ་ལ་སྐྱུལ་མ་ཡིན་མས།

དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ བརྩེ་བཟའ་རྐྱེད་ལོག་གི་ མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ གཡུས་ལར་ལོ་ཚོག་གཏང་མ་ད་
ཚོས་སྐྱུང་གི་གྲུལ་ལར་བཅུགས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མ་དང་ གཏོར་མ་ངོ་མ་དེ་ རོ་མོ་དར་དཀར་མོ་སྦྱོམ་
སྡེ་བཞེངས་ཏེ་ གནས་པོ་བཞི་དེ་ འཁོར་ལུ་རྒྱུང་གྱི་སྡེ་བཞེངས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

བརྩེ་བཟའ་རྐྱེད་ལོག་གི་གཡུས་གར་ནང་ ལོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་བར་ན་ བོང་བསྐྱོར་ཟེར་ གཡུས་ལའི་དགྲ་
རྩ་གསོལ་བའི་སྐྱབས་ལུ་ཡང་ གནས་པོ་དེ་མཚོད་སློལ་ཡོད་པ་སྡེ་བཤད་ཅི་འདུག།

དེ་ལས་ གནས་བདག་དེ་ལུ་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་ གསོལ་མཚོན་ཚུ་མ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་ནང་ ཆར་ཚུ་
ཏུས་སུ་མ་བབ་ བད་དང་སྤྱི་གེ་ཚུ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ གསོལ་ཁ་ཚུ་ཏུས་ཚོན་ཁར་སྤུལ་བ་ཅིན་
ཆར་ཚུ་ཏུས་སུ་བབ་སྟེ་ ལོ་སྤྱུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ཅི་དང་ བད་ཡམས་སྤྱི་གེ་ཞི་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གདན་ས་བགྱིས་གཡང་ཅེའི་སྤང་མ་རྣམས་དགེས་པའི་མཚོན་སྤྱིན་བདེ་ལེགས་ཀྱིན་འབྱུང་།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཨམ་དོན་གྲུབ།

༤ རྡོ་རྗེ་བྲག་བཙན།

གནད་དོན་བརྩུང་བསྐྱུལ།

གཞི་བདག་གི་མིང་།

རྡོ་རྗེ་བྲག་བཙན།

ས་གནས།

བརྩེ་བཟའ་ལ།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

རྡོ་རྗེ་བྲག་བཙན་གྱི་སྤྱོད་འབྲེལ་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༢) “རྡོ་རྗེ་བྲག་རི་གནམ་དུ་གཟིངས་པའི་ལོང་། །རབ་འཛིགས་ཚུ་འཛིན་དམར་ནག་འབྲེལ་བའི་གྲོང་། །རང་བཞིན་ལྷུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ནས། །བསྟན་སྲུང་བྲག་བཙན་ཆེན་པོ་མཐུ་སྟོབས་ཅན།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་ ༥ ལྟོ་བརྩེ་བཟའ་ལ་ལྷ་ཁང་ཆགས་སའི་ལྷག་ལུ་ རྡོ་རྗེ་བྲག་རི་གནམ་ལ་ལུ་གཟིང་དོ་བཟུམ་ གནམ་མེད་ས་མེད་འདྲོག་སི་སི་ཡོད་པའི་ལ་ལུ་ སང་སྤྱུག་དམར་པོ་དང་གནག་པོ་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད་མིའི་སྤྱུག་ལུ་ རང་བཞིན་ལྷུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལུ་ བསྟན་པ་སྲུང་མི་ བྲག་བཙན་ཆེན་པོ་མཐུ་སྟོབས་ཅན་དེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

རྡོ་རྗེ་བྲག་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༤-༧) “ཀྱི་ཉ་ རབ་དུ་འཛིགས་པ་དྲག་པོའི་སྐྱ། །མེ་དཔུང་འབར་བའི་གྲོང་དཀྱིལ་ན། །རྩམས་པའི་མཆེ་གཙོགས་དབང་གི་མདོག་ །རིན་ཆེན་ལྷབ་ཚོག་གིས་བརྒྱན་པ། །ཕྱག་མདུང་དམར་ལ་རྩོད་པའི་མཚོན། །དག་བགོགས་གདུག་པའི་སྤིང་ལ་གཟིར། །རྟ་དམར་སྟོག་གི་འུགས་འཆང་བའི། །སྤིང་དུ་འབྲིང་པའི་དཔའ་བོར་བསྟོད། །ས་གསུམ་ལྷག་པར་འཛིགས་རྩམ་པའི། །སྐྱ་མདོག་དམར་པོ་ལོ་བས་བརྒྱན། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སྦྱོང་མཛད་པའི། །བཙན་མོད་ཆེན་པོར་བདག་བསྟོད་དོ། །འཁོར་དུ་བཀའ་གཉན་གདོང་དུག་ཚོགས། །གཤམ་དམར་འབུམ་གྱི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར། །བསྟན་དང་དེ་འཛིན་ལེགས་སྦྱོང་བའི། །བཀའ་སྲུང་ཆེན་པོར་བདག་གིས་བསྟོད། །བདག་ཅག་དཔོན་སྟོབ་འཁོར་བཅས་ལ། །ཅི་འདོད་རེ་བསྐྱོང་མཛད་ཅིང་། །གཞི་ལམ་བྱེས་གསུམ་གར་འདུག་ཀྱང་། །གང་བཙོལ་ལས་རྣམས་བསྐྱུབ་པར་མཛོད།།” ཟེར་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་ རྡོ་རྗེ་བྲག་བཙན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ གནམ་མེད་ས་མེད་འདྲོག་སི་སི་དང་ མེ་དཔུང་འབར་བའི་སྤྱུག་ལུ་ གཟི་བཞིན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ མདོག་དམར་པོ་ མཆེ་གཙོགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ སྐྱ་གསུགས་ལུ་གོ་ལྷབ་

དང་ དབུ་ལུ་ལྷགས་ཚོག་གསོལ་ཡོད་པ་དང་ ལུག་ལུ་གིང་ཀ་དམར་པོ་ རྗོ་ཅན་བསྐྱམས་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་
མས། ད་རུང་ ཉ་དམར་པོ་ རྫོག་གི་ཤུགས་བཟུམ་ མཚུགས་དྲགས་ཡོད་མི་གུར་ཚིབས་ཏེ་ སྐྱེ་མདོག་
དམར་པོ་ཁོ་བོ་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

དམ་བཞག་ལས། (ཤོག་གྲངས་ ༣-༧) “གྲི་ རྩོན་ཚེ་རྒྱལ་བ་པ་རྣམས་ལྟུང་། །གསང་བའི་བདག་པོ་ལ་
སོགས་ཀྱིས། །བཀའ་བསྐོ་དམ་ལ་བཞག་པ་བཞིན། །མ་གཡེལ་བཙལ་བའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད། །རྒྱལ་
བསྟན་སོག་གི་འཁོར་ལོ་བཞིན། །མ་ལུས་སྦྱང་བ་ཁྱེད་མཐུ་ཡིས། །ལྷུར་དུ་སྦྱོལ་བའི་འཕྱིན་ལས་
མཛོད། །བསྟན་སྲུང་དྲག་པོ་ལོ་ཉེ་ཚོགས། །བཀའ་དང་དམ་ལས་མ་འདའ་བར། །གང་བཙལ་ལས་རྣམས་
མ་ལུས་པ། །བསམ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དཔེ་ཆའི་ཚིག་གིས་གསལ་དོ་བཟུམ་
གསང་བའི་བདག་པོ་ལྷོན་པ་རྣམས་མཚོག་གིས་ དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

ལོ་རྒྱུས།

བཤད་སྟོལ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ དང་ཕུ་ བཅེ་བཟའ་གི་གཡུས་ཚན་དེ་ བཅེ་བཟའ་ལ་ལྷ་ཁང་ཡོད་སར་
གཞི་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་ བཅེ་བཟའ་ལ་ལྷ་ཁང་འདི་ སྐར་ཏོག་ཁར་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།
ཡིན་རུང་ ཤུལ་མ་ རྒྱ་རུང་གིས་འཕུགས་འབག་ནི་འདི་གིས་ མར་སྐར་ཏོག་གི་འོག་ལུ་ཆགས་ཡོད་པ་སྟེ་
ཡིན་མས། ད་ལྟོ་ བཅེ་བཟའ་ལ་ལྷ་ཁང་ནང་ཡོད་སའི་ ལྷོན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་ སྐྱེ་འབྲས་ལྷུང་གུ་སྟེ་
ཡོད་མི་འདི་ བཅེ་བཟའ་གི་མི་རྒྱ་གིས་ བཅེ་བཟའ་ལ་གི་གནས་བདག་ རོ་རྩེ་བྲག་བཙན་ཡིན་པ་སྟེ་བཤད་
སྟོལ་འདུག། ད་རུང་ རྩོན་མ་ བཅེ་བཟའ་ཚོད་པོ་ཟེར་ གཉའ་ཚོད་ཤུགས་ཆེ་དྲགས་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་
བཅེ་བཟའ་གནས་པོ་རོ་རྩེ་བྲག་བཙན་གྱི་བྲང་ཡིན་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་མས། ད་ལྟོ་ དར་དཀར་ཚོང་ བཅེ་
བཟའ་ཚོད་འོག་ནང་ཆགས་ཡོད་མིའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་ དང་ཕུ་ བཅེ་བཟའ་ལའི་ཚོད་པོ་དང་ འབྲེལ་པའི་
ས་ཚོད་འོག་གི་ དར་རྒྱས་སྤིང་ཚོད་པོ་ཟེར་ཡོད་མི་གཉིས་ ཚོང་ཆགས་ནིའི་རྒྱལ་སྲུངས་པའི་སྐབས་ བཅེ་
བཟའ་ཚོད་པོ་དེ་ རྒྱལ་ནི་འདི་གིས་ བཅེ་བཟའ་ཚོད་འོག་ནང་ཆགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། བཅེ་བཟའ་
ཚོད་པོ་རྒྱལ་དགོ་པའི་ཁུངས་ཡང་ བཅེ་བཟའ་ལའི་གནས་བདག་ རོ་རྩེ་བྲག་བཙན་གྱིས་ རྒྱབ་ཐག་
འབད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་པ་ལས་ བཅེ་བཟའ་ལའི་གནས་བདག་དེ་ མཐུ་སྟོབས་ཆེ་དྲགས་སྟེ་བཅུམ་ཡིན་
མས།

གསོལ་མཚོད།

གནས་པོ་འདི་ལུ་ གསོལ་མཚོད་དང་གསོལ་ཁ་ཚུ་སྤུལ་བ་ཅིན་ ལོ་ཕྱུགས་ཉུགས་ཏུ་ལེགས་ཅི་དང་ནད་ཕུ་
གོ་ཞི་ནི་ལུ་གོགས་རམ་མཛད་པ་ཨིན་མས། གལ་སྲིད་ གསོལ་ཁ་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་མ་སྤུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་
སྒོ་ནང་ ལོ་ཕྱུགས་ཉུགས་ཏུ་མ་ལེགས་པའི་ཁར་ ནད་ཡམས་སུ་གོ་ཚུ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

བཙེ་བཟའ་ཆེད་འོག་གི་ མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ གནས་བདག་དེ་མཚོད་དོ་ཡོད་པ་དང་ མཚོད་སྒོལ་གྱི་དུས་
ཚོད་དེ་ འ་ཞེས་ཅིག་ཁར་ཨིན་ཟེར་མེད་རུང་ གཟའ་སྐར་བཟའ་ཤོས་ཅིག་ནང་ གསེར་སྟེམས་དང་ཚོགས་
ཚུ་སྤུལ་བར་འགྱོད་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་མ་ཚད་ བཙེ་བཟའ་ཆེད་འོག་གི་ ལྷན་ ། ། པའི་ནང་
རྒྱབ་སྒོལ་ཡོད་པའི་ལོ་མདའ་གི་སྐབས་སུ་ གནས་བདག་ རོ་རྩེ་བྲག་བཙན་མཚོད་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་
འདུག། ད་རུང་ བཙེ་བཟའ་ཆེད་འོག་གི་ གཡུས་སྒོལ་ལུ་གི་མི་ཚུ་གིས་ གནས་བདག་དེ་ རྐྱེས་ལྷ་སྟེ་
ཡང་བསྟེན་དགོ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ད་རུང་ བཙེ་བཟའ་ཆེད་འོག་གི་ཀཔོ་ཚུ་ བཙན་འཇུག་གྲུབ་སྟེ་ བསྐྱོ་བཞག་འབད་བའི་སྐབས་ བཙེ་བཟའ་
ཁ་ལྷ་ཁང་ནང་འགྲོམ་སྟེ་ གསོལ་ཁ་སྤུལ་ནི་དང་ སྒོན་ལམ་དང་སྟན་དར་ཚུ་སྤུལ་བར་ དེས་ཉིག་སྟེ་འགྲོ་
དགོས་དང་ གལ་སྲིད་ དེ་ནང་མ་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཀཔོ་དེ་ལུ་ རྐྱེན་དང་བར་ཚད་འོང་ནི་དང་ བྱ་བ་ལམ་
འགོ་ལེགས་ཤོམ་མི་འགྲོ་ནིའི་ ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ གཡུས་སྒོལ་འདི་ནང་ལུ་ ནད་ཕུ་གོ་ཚུ་
འབྱུང་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གྲོས་འབྲུལ།

ད་ལྟོ་ གནས་བདག་རོ་རྩེ་བྲག་བཙན་བཞུགས་སའི་ བཙེ་བཟའ་ཁ་ལྷ་ཁང་དེ་ བཙེ་བཟའ་ཆེད་འོག་ལས་
ལམ་ཐག་རིང་བའི་ཁར་ སྐུམ་འཁོར་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ས་གོ་ནང་ཨིན་མས་ལས་ མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ ལྷ་ཁང་
དེ་སྤང་མེད་སྟེ་བཞག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། དེ་མ་ཚད་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་
སྒོན་མ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་ ལོག་སྐར་བཞེངས་འབད་དོ་ཡོད་རུང་ ལྷ་ཁང་དེ་ སྒོན་མ་སྐྱེར་དབང་གི་ལྷ་
ཁང་འབད་ནི་འདི་གིས་ ད་ཀོན་གཉེར་སོགས་མེད་པ་ལས་ གསོལ་ཁ་ཚུ་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤུལ་མ་ཚུགས་པའི་
དཀའ་ངལ་ཚུ་བཤད་པ་ཨིན་མས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ ལྷ་ཁང་དེ་ མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་
དང་ ཡང་ན་ ལྷ་ཚང་ལུ་སྤུལ་ཏེ་ དཀའ་ངལ་ཚུ་སེལ་དགོ་པའི་ལུ་བསྤུལ་མ་ཚུགས་མས།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

བརྩེ་བཟང་རྩོམ་གྲག་བཙན་གྱི་གསོལ་ལ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

དམང་མི་བགྲེས་པ་ སངས་རྒྱལ།

༤ གནས་པོ་མོ་ལྟ་དུ་ར་གཡུ་མཚོ།

གནད་དོན་བརྟན་བསྐྱེད་པ་སྤྲོས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

མོ་ལྟ་དུ་ར་གཡུ་མཚོ།

གཡུ་ས།

དཀར་གླིང་རྗེ་ལ།

བསྟེན་མི།

དར་དཀར་ན་རྗེ་ལག་གི་བརྟེ་བཟང་རྗེ་དོག། འབྲིལ་པའི་ས་

རྗེ་དོག། དཀར་ན་གཞེད་དོག། ལ་རྒྱུ་རྗེ་དོག་གི་མི་སེར་རྒྱ།

སྐབས་ལུ་རྒྱུ་ལ།

གནས་བདག་དེ་ལུ་ གཡུ་ས་སྒྲོའི་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ་སྟེ་ ལོ་
ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ཡམས་སུ་གེ་ཞི་ཞིའི་དོན་ལུ་དང་
འཕལ་གྱི་རྒྱུ་བར་ཆད་སེལ་ནི་ དེ་ལས་ བྱ་བ་ལས་འགྲོ་ལེགས་
ཤོས་འགྲོ་ནི་དང་ མཐར་ཐུག་ལུ་ བྱང་རྒྱུ་བ་པའི་གྲོགས་བཟང་
མཛད་ནི་གི་སྐབས་ལུ་ཨོན་མེད་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

མཚོ་སྐོན་གྱི་གནས་ཁང་ཡང་ དཀར་གླིང་རྗེ་ལའི་གཡུ་ས་ལས་ དུས་ཡུན་རྒྱུ་ཐང་སྐར་མ་ ༢༠ དེམ་
ཅིག་གི་ས་ཁོངས་ནང་ གཞུང་ལམ་གྱི་དོག་ལུ་ དུ་ར་རྒྱ་དང་དར་དཀར་རྒྱ་འཛོམས་སའི་ལྷག་ལུ་ བྱག་
སྒྲོམ་ཅིག་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ ཆགས་ཡོད་མི་དེ་ དུ་ར་གཡུ་མཚོའི་གནས་ཁང་ཨོན་མེད་སྟེ་
འདུག།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གསོལ་ཁ་ལས། “མདུན་དབྱིངས་ཀྱི་མ་མེད་རྣམས་འཕུལ་བསྟན་སུང་མ་མེད་གཙོ་མོ་དུ་ར་གཡུ་མཚོ་མ་ཞལ་
གཅིག་ཕྱག་གཉིས་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ། བ་རྒྱུང་ལྷ་ཡི་བུ་མོ་བརྟུ་དུག་ལོན་པའི་ལང་ཚོ་
ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྲུག་པས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པས་སྲིད་གསུམ་གྱི་བདག་མོ་
ལྟར་པ། གསེར་གཡུ་སུ་ཏིག་གི་རྒྱན་སྒྲོ་ཚོགས་དང་དར་གྱི་ཆས་གོས་གསོལ་བ། ཕྱག་གཡས་མདང་དར་སྐྱ་
ལྷ་གཡུ་བ་ཅིང་ཕྱ་གཡུང་ཐམས་ཅད་འགྲུགས་པར་མཛད་པ། འཁོར་དུ་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་
བསྐྱོར་བའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ལྷ། ལྷ། བདུད། བཅོན། སྐོན་མོའི་ཚོགས་བསམ་གྱི་མི་བྱུང་པ་རང་རང་དབྱེས་

པའི་བཞེན་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་ལ་ཚིབས་ནས་འཁོད་པའོ།།” གདན་ས་བགྲིས་གཡང་ཅེའི་སྤྱང་མ་རྣམས་དགེས་
 པའི་མཚོན་སྤྱིན་བདེ་ལེགས་ཀུན་བྱང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གྲངས་ ༧-༡༠) ཟེར་དཔེ་ཚའི་ཚོག་
 རང་ལས་གསལ་ལ་དོ་བཟུམ་ བསྟན་སྤྱང་མ་མེའི་རྣམ་འཕྲུལ་དང་གཙོ་མོ་དྲུ་ར་གཡུ་མཚོ་དེ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
 གཉིས་ སྐྱ་མདོག་ དཀར་པོ་ལུ་དམར་པོའི་མདངས་ཆགས་ཡོད་པ་དང་ བཙུ་བྱུག་ལང་ཚོའི་མཛེས་ཆ་དང་
 ལྷན་པ་ སྐྱུས་པ་རྩ་གི་ཡིད་འཕྲོག་རྒྱལ་པའི་ སྤྱང་བརྟན་སྤེ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ གསེར་གཡུ་མུ་
 ཉིག་གི་རྒྱན་སྣ་ཚོ་གསལ་དང་ དར་གྱི་ཚོས་གོས་གསོལ་ཡོད་པ་དང་ ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ མདའ་དར་སྣ་ལྷ་
 དང་ གཡོན་པ་ལུ་ ལྷས་གྱི་མེ་ལོང་དང་ གཉེར་གྱི་བུམ་པ་ རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོ་གསལ་བཀའ་མི་དེ་ བསྐྱམས་ཉེ་
 ཡོད་པའི་ཁར་ འཁོར་དུ་ ལྷ་ ལྷ་ བཅུད་ བཙན་སྟོན་མོ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ལྷབ་པ་གིས་བསྐྱོར་ཉེ་
 ཡོད་པ་ཨིན་མས།

མོ་ལྷ་དྲུ་ར་གཡུ་མཚོའི་སྐུ་འབྲུ།

དམ་བཞག།

“སྐྱོང་ སྤོན་ཚེ་ཉ་པག་ཉེ་རུ་ཀ། །པད་བྱང་མཐུ་ཚེན་བརྒྱད་པའི་དུང་། །རི་ལྷར་ཞལ་བཞེས་གཡར་དམ་
 དགོངས། །མ་གཡེལ་མ་འདའ་བསྟན་པ་སྦྱོངས། །བར་དུ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་སོགས། །བསྟན་འཛིན་
 སྐྱུས་ཚེན་གྲངས་ལས་དུང་། །རི་ལྷར་ཞལ་བཞེས་གཡར་དམ་དགོངས། །མ་གཡེལ་མ་འདའ་བསྟན་པ་
 སྦྱོངས། །དེང་སང་སྤྱིགས་མའི་ཡང་མཐའ་རུ། །ཁྱེད་བཞུགས་སྐོ་བ་མི་མངའ་ཡང་། །གཏུང་བས་བོས་ལ་

བཙེར་དགོངས་ཏེ། །མ་གཤམ་མ་འདའ་གདན་ས་སྐྱོངས།།” (གདན་ས་བགྱིས་གཡང་ཚེདི་སྤྱང་མ་རྣམས་
དགུས་པའི་མཚོད་སྤྱིན་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་། དཔར་ལོ་མེད། འོག་གངས་ ༧-༡༠) ཟེར་ དཔེ་ཚེདི་
ཚོག་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྩོན་པརྩ་འབྱུང་གནས་དང་ པཎ་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་གྱིས་
དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

ངག་རྒྱུན།

དཀར་གླིང་རྒྱུ་ལ་ལས་ཨིན་མི་ ཡལ་དོན་གྲུབ་(༥༡) གྱིས་བཤད་མི་ནང་ མོ་ལྟ་དུ་ར་གཡུ་མཚོ་དེ་ ཡམ་
རྩོམ་དར་དཀར་མོའི་སྤྱན་ཆ་ཨིན་པ་དང་ རུས་སྟོབས་དང་ལུན་པའི་གནས་བདག་གཅིག་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག། སྤྱིར་བཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ གནས་བདག་ལྷ་གིས་ དར་དཀར་ནའི་མི་རྩེ་ སྟོག་སྐབས་འབད་མི་འདི་
གོང་གི་ཡམ་རྩོམ་དར་དཀར་མོ་དང་ཚོག་འཐད་རུང་ རྩ་རྒྱུན་སྟེ་གོ་ཡོད་པའི་སྤྱང་ཡང་ སྟོན་མ་ དར་
དཀར་ན་ལུ་ དུ་ར་གཡུ་མཚོའི་མཚོ་སྤྱན་དེ་ རུས་སྟོབས་ཆེ་བྲགས་སྟེ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་མི་དེ་ སྟོན་
ཆེན་མཁས་པ་ཅིག་གིས་གོ་སྟེ་ རུས་སྟོབས་ཆེ་བྲགས་འདུག་ག་མིན་འདུག་བཟླ་གོ་ཟེར་ ཡམ་དུ་ར་གཡུ་
མཚོའི་གནས་ཁང་འབད་སར་སོང་སྟེ་ ཞག་གཅིག་སྟོན་སྟེ་ ལོག་འོང་སྟེ་ ད་སྟོ་ཆགས་ཡོད་པའི་སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོའི་ཚོགས་ཁང་འོག་ལུ་ ངལ་འཚོ་སའི་ས་གོ་ནང་སྟོན་པ་ད་ མཚོ་སྤྱན་དུ་ར་གཡུ་མཚོ་དེ་ དར་དཀར་
ཚོས་བརྩམ་མཇལ་བར་སོང་སྟེ་ ཡམ་གཅིག་ལུ་སྤྱལ་ཏེ་ ལོག་བྱོན་མི་དང་ཁ་ཐུག་རྒྱབ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་
ལས་ ཡམ་དེ་གིས་ ག་ཏེ་ལས་འབྱོན་མ་ཟེར་འདི་བའི་སྐབས་ སྟོན་ཆེན་དེ་གིས་ གནས་པོ་དུ་ར་གཡུ་
མཚོའི་གནས་ཁང་ནང་སོང་ཡི། མི་རྩེ་གིས་ གནས་པོ་དུ་ར་གཡུ་མཚོ་དེ་ རུས་སྟོབས་ཆེ་བྲགས་དང་
འཚུབ་བྲགས་ཅན་ཅིག་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཨིན་རུང་ ང་གིས་ཞག་གཅིག་སྟོན་རུང་ ག་ནི་ཡང་མ་
འབད་ཟེར་སྟེ་བའི་སྐབས་ ཡམ་དེ་གིས་ ད་རུང་ རངས་པ་ཞག་གཅིག་སྟོན་བཟླ་མས། འཚུབ་འོང་ག་
ཡང་མི་ཤེས་ཟེར་སྟེ་སོང་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ སྟོན་ཆེན་འདི་གིས་ དེའི་ནངས་པ་ཞག་ཅིག་
མཚོ་སྤྱན་དུ་ར་གཡུ་མཚོའི་གནས་ཁང་འགྱུ་སྟེ་སྟོན་པ་ད་ མཚོ་སྤྱན་གྱིས་རྩེ་འཕུལ་སྟོན་མི་ལུ་བརྟེན་ སྟོན་
ཆེན་དེ་མཚོ་ནང་ཐིམ་སྟེ་ ཤི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚན།

མཚོ་སྐོན་དེ་ལུ་ལོགས་སུ་སྐྱེ་མཚན་སྲོལ་མེད་རུང་། དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་གི་ཚེས་བཅུ་ ཟླ་ ༡༡ པའི་
ཚེས་ ༡༡-༡༥ ཚུན་ ཨིན་མ་དང་ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༠ གི་ཕྱི་རུ་ ས་གནས་སྐོ་འབྱུང་དགོན་པའི་
འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཨ་ཙ་ར་ནང་ཨ་ལྷོ་གིས་ གནས་པོ་ལྷ་མཚན་སྲོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ད་རུང་ བཤད་
སྲོལ་ལས་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ནང་ ཚེས་བཅུ་ཉིན་མ་ལྷོ་ཆ་ར་ནང་ ཚེས་བཅུའི་འཆམ་ཚུ་ འགོ་མ་
བཅུགས་པའི་རྟེ་མ་ ཉིན་མ་ལྷོ་རིང་ལུ་ ཨ་ཙ་ར་གོང་མ་གིས་ས་བཅགས་ཏེ་ གནས་པོ་ལྷ་ལྷོ་གི་ལས་
འགོ་བཅུགས་པ་ཨིན་མས། གནས་པོ་ལྷ་ལྷོ་སྲོལ་གི་ཚེས་ནང་ལས་ ཨོ་མོ་ཨོ་མོ་མ་ཁི་པ་རྟེ་རྟེ། མོ་ལྷ་དུ་ར་
གཡུ་མཚོ། ལོ་ན་ཉིང་ཟེར་ཏེ་མ་ཏ། ལོ་དུས་ཅི་ཟེར་ཏེ་མ་འཕྱིས། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ཁ་བཞེས་པར་བྱོན།
ཐུགས་རུང་དང་སྤྲུག་དོག་མ་མཛད། ཞི་བ་བྱང་རྒྱུ་གི་རང་ལས་བསྐྱེམས་ཏེ་བྱོན། ལོ་འདི་གི་གསོལ་ཁ་བྱང་
དོ། (ཨལ་དོན་གྲུབ་ ༥༡) ཟེར་གདན་འབྲེན་ལྷོ་གི་ལས་ གསོལ་ཁ་ཕུལ་མ་ཨིན་མས།

དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ བརྩེ་བཟའ་རྟེན་འོག་གི་ མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ གཡུས་ཁར་ལོ་ཚོག་གཏང་མ་ད་
ཚོས་སྲུང་གི་གཤམ་ཁར་བཅུགས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མ་དང་ གཏོར་མ་ངོ་མ་དེ་ རྩོ་མོ་དར་དཀར་མོ་སྐོམ་
སྐྱེ་བཞེངས་ཏེ་ གནས་པོ་བཞི་དེ་ འཁོར་ལུ་རྒྱུང་གུ་སྐྱེ་བཞེངས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

བརྩེ་བཟའ་རྟེན་འོག་གི་ གཡུས་གར་ནང་ ལོ་གསུམ་གསུམ་གི་བར་ན་ བོང་བསྐྱོར་ཟེར་ གཡུས་ཁའི་
དགའ་ལྷ་གསོལ་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ གནས་པོ་དེ་མཚན་སྲོལ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་ལས་ གནས་བདག་དེ་ལུ་ དུས་དང་དུས་སུ་ གསོལ་མཚན་ཚུ་མ་སྐུལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སྐོ་ནང་ ཆར་རྒྱ་
དུས་སུ་མ་བབ་ ལོ་ཕུགས་རྟེན་ཏུ་མ་ལེགས་པར་ བད་ཡམས་སུ་གེ་རྒྱུ་འབྱུང་དོ་ཡོད་རུང་ གསོལ་ཁ་རྒྱ་
དུས་དང་དུས་སུ་སྐུལ་བ་ཅིན་ ལོ་ཕུགས་རྟེན་ཏུ་ལེགས་པའི་ཁར་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་བབ་སྐྱེ་ བད་ཡམས་སུ་
གེ་རྒྱ་ཞི་དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གདན་ས་བགྲིས་གཡུང་རྩེའི་སྲུང་མ་རྣམས་དགེས་པའི་མཚན་སྐྱིན་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཨལ་དོན་གྲུབ།

ལ བྲག་འཁྲུག་རིན་ཆེན་ལྗོན་པ།

གནད་དོན་བརྟུན་བསྐྱུལ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བྲག་འཁྲུག་རིན་ཆེན་ལྗོན་པ།

དཀར་གླིང་རྫིང་ཁ།

དཀར་གླིང་རྫིང་ཁ།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང།

དཀར་གླིང་རྫིང་ཁ་ལས་ཨིན་མི་ ཡཔ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་སློལ་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ བྲག་འཁྲུག་རིན་ཆེན་ ལྗོན་པ་ཟེར་མི་འདི་ ད་ལྟོ་ དར་དཀར་སློབ་གྲྭ་ལྷོ་བ་ཆགས་སའི་ ཅེད་ཐང་གི་གཡོན་ཁ་སྐྱུག་ལུ་ བྲག་ ཅིག་ཡོད་མི་འདི་གི་གནས་བདག་ཨིན་མ་ལས་ མཚན་ཡང་ བྲག་འཁྲུག་རིན་ཆེན་ལྗོན་པ་ཟེར་བཤད་ནི་ འདུག།

གནས་བདག་འདི་གི་ རྒྱབ་ཁྲུངས་དང་འབྲུང་ཁྲུངས་ཚུ་ ཤེས་མི་དང་ཁྲུངས་བཀའ་ཚུགས་མི་ག་ཡང་མེད་ པའི་ཁར་ གནས་བདག་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གསོལ་ཁའི་དཔེ་ཆ་ཡང་མིན་འདུག། ཡཔ་དོན་གྲུབ་དང་འབྲེལ་ བ་ཅིན་ དཀར་གླིང་རྫིང་ཁའི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ཚོག་གཏང་པའི་སྐབས་ ཚོས་སྲུང་གི་གྲུལ་ཁར་ བརྩུགས་ཏེ་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མ་དང་ དེ་ཡང་ དང་པ་ར་གནས་བདག་ལུ་གསོལ་ཁ་སྐྱུག་ཏེ་ མཇུག་ ལུ་གནས་པོ་ བྲག་འཁྲུག་རིན་ཆེན་ལྗོན་པ་དེ་ལུ་ གསོལ་མཚན་སྐྱུལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་པས།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཡཔ་དོན་གྲུབ། དཀར་གླིང་རྫིང་ཁ།

༡ མགོན་པའི་བྲག་བཙན།

གནད་དོན་བརྒྱན་བསྐྱེ།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

མགོན་པའི་བྲག་བཙན།

གཡུས།

ས་སྐད།

བརྟེན་མི།

བཙེ་བཟའ་རྗེད་ལོག་གི་ས་སྐད་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ།

སྐབས་ལུ་ཚུལ།

གནས་བདག་དེ་ལུ་སྐབས་ལུ་མི་འདི་གཙོ་བོ་རང་གཡུས་ཁ་ལུ་ནད་
ཡམས་སྲ་གཞི་ཞི་དང་ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་འབབ་ཞིའི་དོན་ལུ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

དག་རྒྱུ།

དེ་ཡང་དང་སྲ་འབྲུམ་ནད་དར་བྱུང་འགྲོ་བའི་དུས་ལུ་ས་སྐད་གཡུས་ཚན་ནང་འབྲུམ་ནད་དེ་མི་
གཅིག་ལུ་ཡང་མ་འབོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་སྐྱེ་མ་འབོ་མི་དེ་ཡང་གནས་བདག་མགོན་པའི་
བྲག་བཙན་གྱིས་སྐབས་མགོན་མཛད་དེ་ནད་ཡམས་དེ་ས་སྐད་གཡུས་ཚན་ནང་མ་བཏང་པར་བཀག་
ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དམངས་ཨུའུ་བཞེས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག། དེ་འབད་མ་ལས་ས་སྐད་
གྱི་གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་གནས་བདག་མགོན་པའི་བྲག་བཙན་དེ་རེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས་ཨིན་མས།

གསོལ་མཚོན།

གནས་བདག་དེ་ལུ་གསོལ་མཚོན་ཟེར་ལོགས་སུ་སྐྱེ་སྲུལ་སྲོལ་མེད་རུང་ས་སྐད་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་
གནས་བྱུར་དང་དགུན་ལུ་འོར་ཚུ་འབྲུང་སར་བདའ་འགྲོ་བའི་སྐབས་གནས་བདག་དེ་ལུ་གསེར་སྐྱེམས་
དང་དར་དཀར་ཚུ་བཀལ་སྐྱེ་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་ཡང་ས་སྐད་རིང་སར་པར་ཚུར་འགྲོ་
འགྲུལ་འབད་བའི་སྐབས་གནས་བདག་དེ་ལུ་གསོལ་མ་བཏང་སྐྱེ་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་
མ་ཚད་ས་སྐད་གཡུས་ཚན་ནང་གཡུས་ཁ་ལུ་རིམ་གྲོ་དང་ལོ་ཚོགས་གཅིག་གཏང་རུང་གནས་བདག་དེ་
གཏང་དོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་བརྩམ་སྐྱེ་འོར་འབྲུང་སར་བདའ་འགྲོ་བའི་སྐབས་དང་འབྲུང་
ས་པར་ཚུར་སྐྱེ་བའི་དུས་ཚོད་ལུ་གནས་བདག་དེ་གི་གནས་ཁང་ནང་འགྲོ་སྐྱེ་དར་དཀར་བཀལ་ནི་དང་
སྐྱོན་ལམ་བཏང་སྐྱེ་འགྲོ་བ་ཅིན་རྒྱུན་དང་བར་ཆད་ཚུ་ཞི་དོ་ཡོད་པ་དང་གལ་སྲིད་གནས་བདག་འདི་ལུ་
གསོལ་མཚོན་ཚུ་མ་སྲུལ་བར་སྐྱང་མེད་སྐྱེ་འགྲོ་བ་ཅིན་རྒྱུན་དང་བར་ཆད་ཚུ་འབྲུང་ནི་ཡོད་པའི་ཡིད་
ཚེས་སྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ད་རུང་གནས་བདག་འདི་ལུ་གསོལ་མཚོན་སྲུལ་བ་ཅིན་གཡུས་སྐྱོན་

ལུ་ ལོ་རྒྱལ་ཉམ་ཏུ་ལེགས་ནི་དང་ བད་ཡམས་ལུ་གོ་ཞི་ནི་འུ་སྐབས་མཛད་ནི་དང་། གསོལ་མཚོད་མ་
སྐལ་བ་ཅིན་ གཡུས་སློབ་ནང་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་མ་བབས་ བད་ཡམས་ལུ་གོ་དང་ འབྲུག་ཚུད་འབྲུང་དོ་ཡོད་
པའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

འཛི་བསྐྱེན་འབད་ས།

དམངས་ཨཔ་བགྲེས་པ་ སངས་རྒྱལ།

མཇུག་བསྟུ།

སྒོན་ཆེ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ཤིང་དྲུང་དུ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྲུང་ལས་སྤངས་ཤིང། །
སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་སྤྱང་ལ་ཞལ་བཞེས་པའི། །ཚོས་སྐྱོང་སྤྱང་མའི་ཚོགས་རྣམས་གངས་མེད་ཀྱང། །

དེང་འདྲིར་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ། །སྤོན་ལས་སྤྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་དང། །
དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་ལས་མགོན་བྱ་རོག་གསུམ། །འབྲུག་གི་ཚོས་སྐྱོང་སྤྱང་མའི་གཙོ་བོར་མཇུག། །

དེ་ཡི་འཁོར་དུ་གནས་བདག་གཞི་བདག་དང། །ཡུལ་ལྷ་བཙན་དང་ལྷ་སྤྱ་འཁོར་ཚོགས་ཀྱིས། །
འབྲུག་མི་ཡོངས་ལ་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་གྱིས། །གནས་སྐབས་ནད་མེད་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ། །

མཐར་ཐུག་རྫོགས་པའི་ས་ལ་བཀོད་མཇུག་པའི། །ལྷ་ཚོགས་ཡོངས་ལ་དད་པའི་གཏང་རག་སྤུལ། །
དེ་ཡི་དགོ་བས་མི་དབང་སྐྱེ་འཁོར་གཙོས། །དད་ཅན་ཡོངས་ལ་དགའ་བདེའི་ཉི་མ་ཤར། །

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡུན་དུ་བརྟན། །མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་པར་ཤོག། །
སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག། །ཚོས་སྤྱི་ལུགས་གཉིས་གོང་དུ་འཕེལ་པར་ཤོག། །

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།

ངོ་སྤྲོད།

བཀྲ་ཤིས་སྐུང་རྫོང་ལག་ གཡང་གཉེར་གླེང་འོག་ གཡུས་ལྗེ་མ་མཁར།
 ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཨང་ ༡༡༥༡༦༠༠༡༢༢༠ ཅན་མ།
 ངོ་མིང་ ཀམ་ཚེ་དབང་། སྤྱི་ཚེ་ ༠༡/༠༡/༡༩༧༥ ལྷ།
 ད་ལྟོ་ལྷ་འབད་ས། ཐིམ་ཕུ་རྒྱལ་འཛིན་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་ལེགས་སྦྱར་བ་གོང་མ།

ཤེས་ཚད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ འབྲུག་སྐད་སློབ་མདོ་སྤྲུག་ཐོས་བསམ་རབ་རྒྱས་གླིང་ མཐོ་རིམ་བཤད་གྲྭ་ཚེན་
 མའི་ནང་ མཐོ་རིམ་གོང་མའི་ཤེས་ཚད་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལུ་མཐར་འཁྱོལ་ཡོད།
 ཨིང་སྐད་ཀྱི་ཤེས་ཚད་ སློབ་རིམ་བཞི་པ་རྒྱུན་ཡོད།

ཚུམ་སྒྲིག་འབད་ཡོད་པ།

སྤྱི་དྲུག་འཇུག་ཏེ་ལན་བརྒྱ་གཅིག་མ། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ།
 གཡང་གཉེར་གྱི་སྤྱི་ཚེ་ཨང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ།

སློབ་སྦྱོན་དང་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ཉམས་སྦྱོང་།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལས་ ༢༠༡༣ ཚུན་ རལ་གྱི་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་གོང་མའི་ནང་ ལོ་ལྔ་འི་རིང་སློབ་སྦྱོན་འབད་བའི་
 ཉམས་སྦྱོང་ཡོད།
 སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཐིམ་ཕུ་རྒྱལ་འཛིན་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནང་ལུ་ སློབ་སྦྱོན་འབད་དེ་ར་ཡོད།
 ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ སྦྱོང་བཟུང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥/༢༠༡༩ ལུ་འབད་ཡོད།

འབྲུག་འབྲིན་ཨང་ ༡༡༥༢༢༤༤༠/༡༡༥༢༢༤༤༠ ཨིན་ལགས།
 ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སློ། karmatshewang@rtc.bt

མོང་སྐར་རྫོང་ལག་ ལྷགས་ས་མཁར་གཏོན་འོག་ གཡུས་མཁར་བུང་ལས་ཨིན་མི་ རོམ་ཚེ་རིང་ཕུན་ཚོགས་
 གྱིས་ འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེ་འོག་གི་ གྲོང་གསར་སྐྱེ་ལུ་ཡོད་པའི་ རིག་གཞུང་མཐོ་
 རིམ་སློབ་གྲུ་འཛིན་ སྐད་ཡིག་དང་ཚུམ་རིག་གི་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྦྱངས་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་
 ལས་ རྒྱལ་གཞུང་གི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱགས་མ་ཕུལ་བའི་སློབ་མ་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་
 དར་དཀར་དཔལ་ལ་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུ་འཛིན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ལག་འབག་གི་རྫོང་ལ་སློབ་དཔོན་སྡེ་ ཕྱག་ལུ་
 ཡོད་པ་ཨིན། དེ་གི་ཕུལ་ལུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་གི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱགས་ རྫོང་
 ལའི་དབྱེ་ལག་ནང་ལས་གདམ་འཇུ་འགྲུབ་སྟེ་ ད་ལྟོ་དར་དཀར་ན་རྫོང་ལག་ནང་ ཞིབ་རོགས་སློབ་འཛིན་
 འགོ་དཔོན་སྡེ་ཕྱག་ལུ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན།